והמשכילים יזהירו כזהר הרקיע

# זהר על התורה

מהתנא האלהי

## רבי שמעון בן יוחאי זלה"ה

## חלק שני מספר שמות

הלא [illegible] ור והדר כסדר כקדם זוה"ק עם **סתרי תורה ומדרש**
**נ[illegible]לם** עם פקודי אורייתא מרעיא
מנ[illegible] ותוספתא על קצת פרשיות אשר מעלין · אלא ימצאו מראה
נקו[illegible] תק"ז ומאמרי הזוה"ק עצמו ופירושים והגהות מס' אספקלריא
המאירה [illegible] ת יש **מאי"ן** מהגאון הרב **חיד"א** ז"ל נפשו בטוב תלין · אלא
טוב אלו רי[illegible] בריו"ת הסופגנין והדובשנין והאמתיות **ותוספות**
חדשים [illegible] וסף וקבץ נגע' הרב כמוהר"ר **אב"א** כר"ו אשר
הבין ופעל והר"י חמה ואלו היו רגילין · אלא מראם ה"ן מזהירי"ן
פעמים רבות האירו ברקים ירדו מחוקקים בעיר המהוללה **ליוורנו** יע"א בכל
הארץ ולא קום הכהו זהרורי משופרי שופרי קרן זוי"ת הוא"י סדר"י זיהר"א
ליהודים היתה אורה זו תורה תבלין · אלא עתה לעת כזאת שעתא קיימא
הוסיפה ע המאורות שהיכ"ן והירות ילכו לארבעת"ן ובא האו"ת גדולה שבגדולות
לכל האותות הייכו ריבותיה מפני מראית העין יראו ישרים וישמחו כל חוז"י
זקנים עם נערים יושבים וקורין הן נגלין · אלא אין מלין תבאן הדברים מגיהי"ם
**נוסחי דווקני** סדר"י ברור"ין ויתרון הכשר בהגהה מדויקת ומזוקקת כפי
אשר נדפס בע"ת ליוורנו יע"א דף על דף על חד תרין אשרי
עין ראתה ואזן שמעה ותאשרהו הוא זיו"ס כוח הדר"ה כלי"ל הוא בהדרי"ה
הדרי"ן לכללי"ן · אלא בראשי האנשים האלה שלמים הרי אלו הולי"ן טומוס של
ברכות למחזיקים בה ותומכיה והמשכילים יזהירו ובאספו שמה כל ההדרים כאיש
אחד חברים אזרו חיל לאדפוסי הדרא ה' צבאות יגן עליהם ולבניהם אחריהם
עד כי יבא שילה ואסף נדחי ישראל ובא לציון גואל ה"ן ישראל בגאון :

פה **אזמיר** יע"א

תמ"ה המלך סולטן **עבדול עזיז** יר"ה ותמ"ה

שנת תושע **י'ה'ו'ד'ה ו'י'ר'ו'ש'ל'ם** תשכון לבטח לפ"ק (ירמיה ל"ג)

בדפוס חדש של **הח"ק** יצ"ו ע"י החכם ה' **ציון בנימן** רודיטי הי"ו

ומצדיקי הרבים ככוכבים לעולם ועד : גל עיני ואביטה

## רא גזרה דאורייתא מעט״ר מוה״ר חיים ומלך נר״ו

**כגון** דא צריך לאודועי לכל קהלא קדישתא · כגזרת עירין גזרה דאורייתא ' וככל אלות הברית
ולוטותא ושמתא · למען אשר לא יקרב איש זר כלא הורמנותא · למען דפו״ס את ס׳
**הזוה״ק** באותיות מרובעו׳ת דברים הנקנים . מיום התחלת ההדפסה עד מלאת לו שנים עשר
שנים · וכל העובר על הפקודים יגורהו כחרמו · אל כשרו ואל יבלמו · **נחש**
כרוך על עקבו ' כתן עיניו בו · ליטרקיה חוויא דרבנן אין רפואה למכתו ' ושומע לי
ישכן בטח קנה שכרו אתו ' והמשכלים יזהירו **כזוהר** ' וכעצם השמים לטוהר ' כו״א :

# פרשת תרומה

וידבר יי׳ אל משה לאמר׳ דבר אל בני ישראל ויקחו לי תרומה
(תהלים קל״ה) מאת כל איש אשר ידבנו לבו וגו׳ ר׳ חייא פתח °כי יעקב
בחר לו יה ישראל לסגולתו כמה חביבין ישראל קמי קב״ה דאתרעי
בהו ובעא לאתדבקא בהו ולאתקשרא עמהון׳ ועבד להון
(שמואל ב׳ ז׳) עמא יחידאה בעלמא דכתי׳ °ומי כעמך כישראל גוי א׳ בארץ ואינון
(דברים ל״ב) אתרעו ביה ואתקשרו ביה הה״ד כי יעקב בחר לו יה׳ וכתיב °כי
חלק יי׳ עמו׳ ויהב לשאר עמין שולטנין רברבן ממנן עלייהו והוא
(שיר ו׳) נטיל לחולקיה ישראל ר׳ שמעון פתח °מי זאת הנשקפה כמו
שחר יפה כלבנה ברה כחמה איומה כנדגלות׳ מי זאת רזא
דתרין עלמין מתחברן כחדא ודא הוא עולם ועולם מ״י הא
(בראשית ל״א א׳) °אוקימנא דרגא עלאה לעילא שירותא דקיימא בשאלתא ואקרי
(ישעי׳ מ) מ״י כד״א °שאו מרום עיניכם וראו מי ברא אלה זא״ת דרגא
תתאה לתתא עלמא תתאה ותרוייהו תרין עלמין בחבורא
חדא בקשורא חדא כחדא הנשקפה כד מתחברן תרוייהו כחדא
כמו שחר כד בעייא שחרותא לאנהרא ולבתר אתנהיר כסיהר׳
כד (כניס) בטש בה נהירו דשמשא ולבתר כשמשא כד קיימא
סיהרא בשלימו׳ איומה תקיפא לאגנא על כלא׳ דהא כדין אית לה
שלימו ותקיפו למעבד חילא ונטלא חילא מעלמא עלאה על
ידא דיעקב שלימא דחבר לון כחדא חבר לון כחדא לעילא
וחבר לון כחדא לתתא׳ ומתמן נפקו תריסר שבטין קדישין
כגוונא דלעילא׳ יעקב דהוה שלים אעיל רחימו (א) בתרין עלמין
כמה דאוקימנא (ב) שאר בני נשא דעבדין כדין (ג) מגלין עריין
(ויקרא י״ח) לעיל׳ ותתא גרים דבכו בתרין עלמין וגרים פרודא הה״ד °ואשה
אל אחותה לא תקח לצרור דאתעבידו מארי דבכו דא לדא
(בראשית ל׳) ואי תימא °ותקנא רחל באחותה׳ הכי הוא ודאי דהא עלמא
תתאה כל תיאובתיה לאו איהו אלא בגין למהוי כגוונא דעלמא



א) פי׳ רחל ולאה ועמ״ש הרמב״ן בתשו׳ ס׳ ל״ד וביאר עליה הרדב״ז סי׳ תרל״ו ע״ב ודו״ק היטב תא״ן : ב) משמע פה יעקב נדון עשה מכלל ב׳ אחיות כדי לסבר בעולמו א״ס : ג) בראשית נ״ד ע״א אחרי מות בפ׳ עריות דף ע״ד ע״א :

עלאה ולמירת דוכתהא · כדוכתא אחרא קנאת סופרים אסגיאת
חכמתא והכא קנאת סופרים בגין דאית ׳ספר וספר אסגיאו קל"ז כ'
משיבו דחכמתא (עלאה) לגבייהו וע"ד יעקב אשלים לגבייהו כדקא
חזי · שאר בני עלמא גרמין דכבו וגרמין פרודא ומגלין עריין
דכלא עריין דעילא ותתא וברזא דא אית רזא דעריין · עריין
דאימא וברתא וכלא ברזא חדא · מי זאת אתקרון אחתן בגין
דאינון באחוה וברחימו ובחבורא דרעותא ואקרון אימא וברתא
מאן דגלי עריתהון לית ליה חולקא לעלמא דאתי ולית ליה
חולקא במהימנותא ת"ח כי יעקב בחר לו יה רזא עלאה לעילא
כיון דאשלים ואקרי ישראל כדין לסגולתו נטיל כלא בכל סטרין
ונטיל לעילא ונטיל לתתא ואשתלים בכלא אמר ר' שמעון הא
דתנינן דכד ברא קב"ה עלמא (ד) גליף בגליפי דרזי מהימנותא (ה)
גו טהירין ברזין עלאין וגליף לעילא וגליף לתתא וכלא ברזא חדא
ברזא דגלופי דשמא קדישא יוד"ה דשליט באתווי עילא ותתא
וברזא דא אשתכללו עלמין עלמא עלאה ועלמא תתאה · עלמא
עלאה אשתכלל ברזא דאת י' נקודה עלאה קדמאה דנפקא
מגו דסתים וגניז דלא ידיע ולא קיימא למנדע ולא אתידע כלל
סליקו דרזא דאין סו"ף ומגו סתימו דא נהיר נהירו חד דקיק
וסתים כליל בגויה כללא דכל נהורין ובההוא נהירו סתים (ו)
בטש ביה מאן דלא בטש · נהיר ביה מאן דלא נהיר · וכדין
אפיק חד נהירו דאיהו עדונא לעדונא לאשתעשעא לאתגנזא
נהירו דקיק וסתים בגו ההוא נהירו · וההוא נהירו דאיהו
עדונא לעדונא סתים אתקיימו (ס"א אתקיימו) ואשתכללו ביה
שית רשימין דלא ידיען בר ההוא נהורא דקיק כד עאל
לאתגנזא עדונא בעדונא נהיר בנהירו · והאי נהירו דנפק מגו
נהירו דקיק איהו דחילא ואמתני ותקיפא יתירא ואתפשט
האי ואתעביד עלמא חדא דנהיר לכל עלמין · עלמא סתימא
דלא ידיע כלל ובגויה דיירין שית רבוא אלף דאינון דיורין וחילין
ומשיריין עלאין · וכיון דאפיק לון ואשתכללו כחדא כדין
איהו

ד) פי' חקק חקיקת הספירות הנקרא רזי דמהימנותא הרס"ב · ה) בתוך אורות מסודות עליונות כמבואר (פי' עולם הטהירו וע' מק"מ פי' כל המאמר הרס"ב · ו) הכה והוא רמז אל תוקף הזריחה מהתגוללות אור עליון :

איהו חבורא חדא ואינון רזא דאת ו"ו דאתחבר בההוא עלמא
סתימא (כאן חסר) וכדין כתיב כי יעקב בחר לו יה כד נפיק ו"ו
ואשתכלל מגו יה כדין ישראל לסגלתו · שאר בני עלמא לא
אתייהיב לון רשו לסלקא הכי אלא לסגלתו אתר דנטיל וכניש
כלא ודא איהו דרגא לתתא ומגו דא נטלין לעילא בסתימו
דרעו אבל לא באתגלי' כמה דנטיל יעקב הה"ד ויקחו לי תרומה · : ס' הכהי'
ויקחו לי תרומה · רבי יהודה פתח °מה רב טובך אשר צפנת הסייך
ליראיך פעלת לחוסים בך נגד בני אדם · האי קרא הא כאן עיין
אוקמוה ואתמר · אבל רזא דא הא אוקמוה בוצינא קדישא גו סוף הס' סי' ג' תלי' ל"ח
רזין עלאין דרגא עלאה דאיהו רזא דעלמא עלאה אקרי מ"י ·
דרגא תתאה דאיהו רזא דעלמא תתאה אקרי מ"ה ותנינן אל
תקרי מ"ה אלא מאה בגין דכל דרגין עלאין באשלמותהון הכא
אינון · תו אמאי אקרי מ"ה · אלא אף על גב דמשיכו עלאה
אתמשך לא אתגלייא עד דאשתלים הכא דאיהו אתר סופא
דכל דרגין סופא דאמשכותא דכלא וקיימא באתגלייא ואף על
גב דאתגלייא יתיר מכלא קיימא לשאלת מ"ה · מה חמית מה
ידעת · כד"א °כי לא ראיתם כל תמונה · ובגין כך מה רב טובך בראשית
דא איהו יסודא דעלמא דאקרי רב טוב כד"א °ורב טוב לבית כ' כ' דברי' ד'
ישראל בגין דהאי איהו רב טוב · אור קדמאה אקרי טוב סתם ישעיה ס"ג
והכא כלילן דכר ונוקבא כחדא · אשר צפנת דהאי אתגניז
בגוונא דאור קדמאה דאתגניז ואתטמר · פעלת דהכא איהו
אומנותא דכלא אומנותא דכל עלמא אומנותא דנשמתין ורוחין
ברזא דא עביד קב"ה אומנותא דכל עלמא ורזא דא °בראשית בראש' א'
ברא אלהים את השמים ואת הארץ · ברזא דא אתעביד משכנא
ואתבני דאיהו בדיוקנא דעלמא דלעילא ובדיוקנא דעלמא

תתאה

# תתאה הה"ד ויקחו לי תרומה · לי תרומה תרין דרגין דאינון חד המתחברן כחדא :

ויקחו לי תרומה וגו' · רבי שמעון ורבי אלעזר ורבי אבא ורבי יוסי הוו יתבי יומא חד תחות אילני בבקעתא גבי ימא דגנוסר · אמר רבי שמעון כמה יאה צלא דא דחפיא עלן מגו אילני ואנן צריכין לאעטרא האי אתר במלי דאורייתא · פתח

שיר ג' רבי שמעון ואמר (א) °אפריון עשה לו המלך שלמה מעצי הלבנון האי קרא הא אוקימנא ליה ואתמר · אבל אפריון דא היכלא דלתתא דאיהו כגוונא דהיכלא עלאה וקב"ה קרא ליה גנתא דעדן דאיהו נטל ליה להנאתה וכסופא דיליה לאשתעשעא ביה גו אינון נשמתין דצדיקייא דתמן כלהו קיימין ורשימין בגויה אינון נשמתין דלית לון גופא בהאי עלמא כלהו סלקין ומתעטרן תמן

תקון קנ"ו כ' ואית לון דוכתין למחמי לאתענגא גו ענוגא עלאה דאקרי °נעם יי' ותמן אתמליין מכל כסופין דנהרי דאפרסמונא דכייא · אפרסמון דא היכלא עלאה טמירא גניזא · אפריון דא היכלא דלתתא דלית ביה סמך עד דאסתמיך (נ"א דאתמסך) מגו היכל' עלאה ובג"כ את סמ"ך איהו סתים בכל סטרוי כגוונא דא את ס (ס"א מ"ם) סתימא מה בין האי להאי לא בשעתא דסתים ואתגניז בגויה גו נהורא עלאה לעילא · כדין איהי קיימא בדיוקנא דאת סמך סתים

עיין ק"ף ח' בגויה ואתגניז ביה לסלקא °לעילא ובשעת' דהדרא ויתבא רביעא על בנין לתתא לינקא לון כדין איהי קיימא בדיוקנא דאת ם רביעא סתימא לגו ארבע סטרין דעלמא ועל דא איהו ·

אפרסמון

א) אפריון מלא עם הכולל אל"ף פ"א ר"ש יו"ד וא"ו נו"ן נימ' לבנת ספיר והמילוי לבד גי' לבנת אך זולו יהיה בלי א' והענין כי ע"י לבנת הספיר סוד הבריאה נתקן האפריון · הרמ"ז :

אפרסמון ודא הוא אפריון · ובאתר תרין אתוון ס"מ קיימא י'
ברזא דברית (ס"א רזא דברית דאתגניז כגווייה) דאיהו זמין לנטלא כולא רזא
דאינון מאה ברכאן (א) שתין וארבעין · שתין לקבל שית סטרין
דנפקי מאת ס' · ארבעין לקבל ד' סטרי עלמא (ב) וכלא אשלימו
למאה · ואת יו"ד איהי אשלים לרזא דמאה כגוונא דלעילא
ועד דא אפרסמון ודא אפריון · אינון נהרי נפקין מאפרסמון דא
ונשמתין עלאין דלית לון גופא בהאי עלמא ינקין מההוא נהירו
דנפיק מאינון נהרי אפרסמונא דכיא (ג) ומתענגי בענוגא דא עלאה
ונשמתין דסלקין ונחתין דאית לון גופא בהאי עלמא סלקין
וינקין מההוא נהירו דאפריון דא ונחתין · ואלין יהבי ונטלי יהבי
ריחא מאינון עובדין דכשראן דמשתדלי בהו בהאי עלמא ונטלי
מההוא ריחא דאשתאר ביה בגנתא כד"א °כריח שדה אשר בר"א כ"ז
ברכו יי' ריחא דאשתאר ביה בההוא חקלא וכלהו קיימי בההיא
גנתא אלין (ד) מתענגי לעילא ואלין מתענגי לתתא · עשה לו
המלך שלמה עשה לו (ה) לגרמיה ואי תימא הא נשמתין דצדיקיא
משתעשען ביה ואת אמרת עשה לו · הכי הוא ודאי · בגין דהאי
אפריון וכל אינון נשמתין דצדיקייא כלהו קיימי לאשתעשעא
בהו קב"ה · המלך °שלמה מלכא דשלמא דיליה ודא איהו שה"ש ג' ט'
מלכא עלאה (והא אוקמוה) המלך סתם דא מלכא משיחא ודא
עלמא דדכורא ודא עלמ' דנוקבא מעצי הלבנון אינון אילנין נטיען
דעקר לון קב"ה ושתי' לון באתר אחרא ואלין אקרון ארזי לבנון כד"א
°ארזי לבנון אשר נטע ולא אתבני האי אפריון ולא אשתכלל אלא תהלים ק"ד
בהו · תו מעצי הלבנון אלין שית יומין דבראשית דכל יומא ויומא
מסדר בהאי אפריון סדורא דאתחזי ליה סדורא קדמאה אתנגיד
מסטרא

א) פי' זהו אות ס"ם דאפרסמון הנ"ל : ב) א"נ דבלא יו"ד הם ק' שהם ס' ומ' נראה כי אפרסמון יותר מאפריון רק ג' ע"כ א' ואות יו"ד אשלים לק' א"כ מי' עד י' א"ס . ג) לך לך פ"א א' : ד) וז"ש לחזות בנועם ה' ולבקר בהיכלו כי דעה"ב לא היו לו חיים מעצמו כעה"ז ונתנו לו האכות ואל שיתן לו ה' כא' ב' הטובות כאלו אין לו גוף כעוה"ז ואין הפרש האפרסמון לאפריון אלא בחצי השם ומלת סמון גי' ציון הוא יסוד אי' ועם ד' אותיות גי' כשם ויו"ן גימטריה היכל ע"ה ואל שיזכה לבקר סודי האפריון ומשם יזכה לחזות ולהאיר תנעם ה' ויתר ע"כ יו"ן דאפיריון גימט' ו"פ ו"ה שה"ם ו"ק וכוללם דהיינו ראשו דו' נקודות וסמון ו"ס הויה שלימה דהיינו עולם שמתוקן או"א מיוחדים עם בניהם ולכן נקרא לעיל נעם ה' . פרע"ז : ה) בראשית כ"ט ע"א :

מסטרא דימינא אור קדמאה (ו) דאתגניז ואתנטיל מסטרא
דימינא ועאל בהאי אפריון על ידא דיסודא חד ועביד ביה שמושא
לבתר אפיק ההוא אפריון חד דיוקנא כגוונא דהאי אור ודא
בר' א' הוא רזא דכתיב יהי אור ויהי אור · כיון דאמר יהי אור אמאי
כתיב ויהי אור לא אצטריך קרא למכתב אלא ויהי כן מהו ויהי
אור · אלא דההוא אור אפיק אור אחרא דאתחזי ליה ודא
איהו יומא קדמאה מאינון עצי הלבנון סדורא תניינא אתנגיד
מסטרא דשמאלא פרישו דמיא בנגידו דאשא תקיפא
ואתנטיל מסטרא דשמאלא ועאל בהאי אפריון ועביד ביה שמושא
ואפריש בין מיין דבסטר ימינא ובין אינון מיין (דבסטר שמאלא) לבתר
אפיק ההוא אפריון חד דיוקנא כגוונא דיליה ודא איהו רזא
דכתיב בין המים אשר מתחת לרקיע ובין המים אשר מעל לרקיע
ויהי כן ודא איהו יומא תניינא מאינון עצי הלבנון סדורא תליתאה
אתנגיד מסטרא דאמצעיתא ומסטרא דימינא ומסטרא
דשמאלא חד יומא תליתאה דעביד שלמא בעלמא ומתמן
אתמשיכו איבין לכלא ודא עביד שמושא דהאי אפריון ואפיק
זינא לזיניה זינא לעובדין סגיאין זינא דאתחזי ליה וכל דשאין
ועשבין ואילנין בכמה חילין ואשתאר דיוקניה תמן ואפיק זינא
ההוא אפריון כההוא גוונא ממש ודא איהו יומא תליתאה
דאתכליל מב' סטרין מאינון עצי הלבנון סדורא רביעאה אתנגיד
ואנהיר נהירו דשמשא לאנהרא להאי אפריון גו חשוך
דיליה ועאל ביה לאנהרא ולא עביד ביה שמושא עד יומא (ז)
חמישאה דאפיק האי אפריון ההוא שמושא דנהירו דעאל ביה
ביומא רביעאה ואפיק ההוא אפריון בההוא גוונא ממש
דההוא נהירו ודא איהו יומא רביעאה חד מאינון עצי
הלבנון סדורא חמישאה אתנגיד חד משיכו דרחישו

דמיא

ו) פירוש וביטל מצד הימין וכן הולך ומבאר מצד השמאל עד כלות פעולות כל ספירה הנכון אלא אפריון ועיין מאמר זה בפרדס בשער סדר האצילות פ' ששי) (פי' תמיד דבריאה אתנגיד ופירוש מחסד דאצילות שהוא סטרא דימינא וכן סטרא תניינא גבורה וכן תפארת וכו' על הסדר ועיין מק"מ הרש"ב · ז) נראה דחסר לגמרי כד' דכתיב ביה מארת חסר וו"ס בתולה כמאמר כד' ונבעלת בה' דוקא א"ס (וק"ל דבנדה דל"ח תניא חסידים הראשונים לא הוו משמשים אלא בד' ומשיק מד' ואילך ובכתובות ד' ה' מפורש שנבעלת בה' מפני ברכת דגים וע"ש בסוגיא מ"ן) :

דמיא ועביד שמושא לאפקא ההוא נהירו דסדורא דיומא רביעא׳
ועביד בהאי אפריון שמושא ואפיק זינין לזיניה אינון דאתחזי
כההוא גוונא ממש והאי יומא שמיש ההוא שמושא יתיר מכל
שאר יומין · וכלא תליא עד יומא שתיתאה דאפיק האי אפריון
כל מה דהוה גניז ביה דכתיב תוצא הארץ נפש חיה למינה
וגו׳ ודא איהו יומא חמישאה חד מאינון עצי הלבנון סדורא שתיתאה
דא איהו יומא דאתקין כל האי אפריון ולית ליה תקונ׳ ולית
ליה תקפא בר מהאי יומא · כד אתא האי יומא אתתקן האי
אפריון בכמה ריחין בכמה נשמתין בכמה (ה) עולימתן שפיראן
בחיזו אינון דאתחזון למיתב בהיכלא דמלכא · אוף הכי איהו
אתתקן בשפירו כל שאר יומין דהוו בקדמיתא ואתקין לון
בתיאובתא חדא ברעותא בחדוה תקונא דלעילא ותתא כדין
אתקדש האי אפריון בקדושין עלאין ואתעטר בעטרוי עד דסליק
בסליקו דעטרא דנייחא ואקרי שמא עלאה שמא קדישא דאיהו
שבת נייחא דכלא תיאובתא דכלא דבקותא דכלא דלעילא ותתא
כחדא וכדין כתיב °אפריון עשה לו המלך שלמה וגו׳ · א"ר שמעון שיר ג׳
מאן דזכי בההוא אפריון זכי בכלא זכי למיתב בנייחא בצלא
דקב"ה כד"א °בצלו חמדתי וישבתי · והשתא דיתיבנא בצלא שם ב׳
דנייחא דא דאית לן לאסתכלא דלא יתבינן אלא בצלא דקב"ה
גו ההוא אפריון ואית לן לאתעטרא האי אתר בעטרין עילאין
עד דיתערון אילני דההוא אפריון למיתי עדן בצלא אחרא פתח
רבי שמעון ברישא ואמר ·

ויקחו לי תרומה מאת כל איש אשר ידבנו לבו תקחו את תרומתי

ויקחו לי האי מאן דבעי לאשתדלא במצוה ולאשתדלא
ביה בקב"ה אצטריך דלא ישתדל ביה בריקנייא ובמגנא אלא
אצטריך ליה לבר נש לאשתדלא ביה כדקא יאות כפום



ה) כתרות יפות שהם היכלית ותנך השם קלוות למטה מהעטרת והם המוארים בפרשת ויקהל ופקודי :

חיליה והא אוקימנא (ב) מלה דא בכמה אתרי יאות למיסב ב"נ
דברי' ט"ו ההוא אשתדלות' דקב"ה כד"א °איש כמתנת ידו וגו' ואי תימא
ישעיה נ"ה הא כתיב °לכו שברו ואכלו ולכו שברו בלא כסף ובלא מחיר
יין וחלב דהאי איהו כמגנא (ואשתדלותא בלא כסף) ואיהו אשתדלותא
דקב"ה אלא אשתדלותא דאורייתא כל מאן דבעי זכי בה ·
אשתדלותא דקב"ה למנדע ליה כל מאן דבעי זכי ביה בלא
אגרא כלל · אבל אשתדלותא דקב"ה דקיימא בעובדא אסיר
(ג) לנטלא ליה למגנא ובריקנייא בגין דלא זכי בההוא עובדא
כלל לאמשכא עליה רוחא דקודשא אלא באגר שלים (ד) ובספרא
דחרשידאוליף אשמדאי לשלמה מלכא כל מאן דבעי לאשתדלא
לאעברא מניה רוח מסאבא ולכפייה לרוחא אחרא ההוא עובדא
דבעי לאשתדל' ביה בעי למקני ליה באגר שלים בכל מה דיבעון
מניה בין זעיר בין רב בגין דרוח מסאבא איהו אזדמן תדיר
במגנא ובריקנייא ואזדבן בלא אגרא ואניס לב"נ למשרי עלייהו
ומפתי לון לדיירא עמהון בכמה פתויין · בכמה ארחין סטי לון
לשוואה דיוריה עמהון ורוח קודשא לאו הכי אלא באגר שלים
ובאשתדלותא רב סגי ובאתדכאותא דגרמיה ובאתדכאותא
דמשכניה וברעותא דלביה ונפשיה ולואי דיכיל למרווח ליה
דישוי מדוריה עמיה ועכ"ד דיהך בארח מישר דלא יסטי לימינא
ולשמאלא ואי לאו מיד אסתלק מניה ואתרחק מניה ולא יכיל
למרווח ליה כדבקדמיתא ועכ"ד כתיב ויקחו לי תרומה מאת כל
איש מההוא דאקרי איש דאתגבר על יצריה וכל מאן דאתגבר
על יצריה אקרי איש · אשר ידבנו לבו · מאי אשר ידבנו לבו אלא
דיתרעי

ב) אמרו בפ"ק דב"ק בהידור מצוה עד שליש · ועד"ס כי כל מצוה היא כנוקבא שהרשה בת"ת וזעיר שהם יסוד או"א דהיינו ש"כ שהוא י"ס כת"ת כ"ס וו' ת"ת זעיר וה' ראש רחל וידוע שבת"ת וזעיר יש החסד הג' הנחלק שג' שלישי העליון הוא נגלה והתחתון לרחל והאמצעי פעם הוא של שתיהן ופעם תוכה בו רחל והנה כל הידור ויופי הוא מן הת"ת וכשאדם מוסיף שליש נותנין אליו משלו הייני שמאיר ברחל שליש האמצעי דאיהו דידה וכשמוסיף יותר נותנים לו משל הכ"ס דהיינו האחרת מהשליש העליון שהוא בתוך יסוד אי' וזש"ה איש כמתנת ידו דהיינו מדידיה וכברכת ה"א מזקכ"ה כרמ"ז : ג) אפ' דלכך המצות נקראו כסף כמשז"ל אוהב כסף אוהב מצות דבעי למקני המצות באגר שלים ונתן הכסף וקם לו מאי"ן ד) בספר הבו כל מיני כשופים שלמד שלמה מאשמדאי :

דיתרעי ביה קב"ה כד"א °לך אמר לבי · °צור לבבי · °וטוב לב תהלי' ע"ג
°וייטב לבו כלהו בקב"ה קאמר · אוף הכא אשר ידבנו לבו מניה ס"ס ע"ג משלי ט"ו
תקחו את תרומתי דהא תמן אשתכח ולאו באתר אחרא ומנא רות ג'
ידעינן דהוא קב"ה אתרעי ביה ושוי מדוריה ביה · כד חמינן
דרעותא דההוא ב"נ (כחדוא כרעותא דלבא) למרדף ולאשתדלא
אבתריה דקב"ה בלביה ובנפשיה וברעותיה · ודאי תמן ידעינן
דשרי ביה שכינתא · כדין בעינן למקני ההוא ב"נ בכסף שלים
(ולאשתדלא אבתריה) לאתחברא בהדיה ולמילף מניה ועל דא קדמאי
הוו אמרי וקנה לך חבר באגר שלים בעי למקני ליה בגין למזכי
בשכינתא · עד הכא בעי למרדף בתר זכאה ולמקני ליה אוף
הכי ההוא זכאה בעי למרדף בתר חייבא ולמקני ליה באגר שלים
בגין דיעבר מניה ההוא זוהמא ויתכפייא סטרא אחרא ויעביד
לנפשיה בגין דיתחשב עליה כאילו הוא ברא ליה ודא איהו
שבחא דיסתלק ביה יקרא דקב"ה יתיר משבחא אחר' ואסתלקות'
דא יתיר מכלא · מאי טעמא בגין דאיהו גרים לאכפייא סטרא
אחרא ולאסתלקא יקרא דקב"ה ועל דא כתיב באהרן °ורבים מלאכי
השיב מעון · וכתיב °בריתי היתה אתו · תא חזי כל מאן דאחיד ב'
בירא דחייבא (ותב לגביה) ואשתדל ביה למשבק ארחא בישא ה'
איהו אסתלק בתלת סלוקין מה דלא אסתלק הכי בר נש אחרא
גרים (ה) לאכפייא סטרא אחרא · וגרים דיסתלק קב"ה ביקריה
וגרים לקיימא כל עלמא בקיומיה לעילא ותתא עד האי בר נש
כתיב בריתי היתה אתו החיים והשלום · וזכי למחמי בנין לבנוי
וזכי בהאי עלמא וזכי לעלמא דאתי כל מארי דינין לא יכלין
למידן ליה בהאי עלמא ובעלמא דאתי · עאל בתריסר תרעי

ולית

ה) להכניע . כח הקליפה תחת כח הקדושה :

ולית מאן דימחי בידיה · ועל דא כתיב °גבור בארץ יהיה זרעו [margin: תהלים קי"ב]
דור ישרים יבורך · הון ועושר בביתו וצדקתו עומדת לעד זרח
בחשך אור לישרים וגו' · (כ) באדרא עלאה קיימין תלת (סטרין)
גוונין · ואינון להטין גו שלהובא חדא וההוא שלהובא נפקא
מסטרא דדרום דאיהו ימינא · ואינון גוונין מתפרשן לתלת סטרין
חד סליק לעילא · וחד נחית לתתא וחד דאתחזי וגניז בשעתא
דישמשא נהיר · גוונא חדא ההוא דסליק לעילא נפקא · וההוא
גוונא איהו גוון חוור יתיר מחוורו אחרא ועאל בההוא
שלהובא ואצטבע זעיר ולא אצטבע וקיימא ההוא גוון לעילא
על רישא דההוא אדרא · ובשעתא דישראל עאלין לבי כנישתא
ומצלן צלותהון כד מטאן לגאל ישראל וסמכין גאולה לתפלה
כדין האי גוון חוור אסתלק על רישא דאדרא ואתעביד ליה
כתרא (דקיימא) וכרוזא נפיק ואמר זכאין אתון עמא קדישא דעבדי
טוב קמיה דקב"ה ורזא דא °והטוב בעיניך עשיתי °דסמיך גאולה [margin: ישעיה ל"ח]
לתפלה · בגין דהא בההיא שעתא דמטו לתהלות לאל עליון [margin: ויחי רנ"ח כ']
דסליק האי גוון על רישא דההוא °אדרא אתער האי צדיק [margin: קנ"ז כ']
לאתחברא באתר דאצטריך ברחימו בחביבו בחדוא ברעותא
וכל שייפין כלהו מתחברן בתיאובתא חדא עלאין בתתאין
ובוצינין כלהו נהרין ומתלהטין וכלהו קיימי בחבורא חד בהאי צדיק
דאקרי טוב כד"א °אמרו צדיק כי טוב ודא מחבר לכולהו בחבורא [margin: ישעיה ג']
חדא כדין כלא בלחישו עילא ותתא בנשיקין דרעותא וקיימא מלה
בחבורא דבאדרא · כיון דמטו לשים שלום כדין עביד שמושא ההוא
נהר דנפיק מעדן באדרא דא וכדין בעיין כלא לנפקא מקמי מלכא
ולא אצטריך ב"נ ולא אחרא לאשתכחא תמן ולא למשטא שטתין
אלא

כ) בחדר העליון · ופי' יסוד המלכות דאצילות הנקרא אדרא כי שם קיבוץ הנשמות ועי' בסמוך ק"ס א' סו' ד' הרמ"כ :

אלא אצטריך למנפל על אנפין מ"ט בגין דההיא שעתא
דישמושא הוי ובעי כל ב"נ (א) למכסף מקמי מאריה (ב) ולחפיא
אנפוי בכסופא סגי ולאכללא נפשיה בההוא שמושא דנפשין
ר' כ' דאתכליל ההוא אדרא מעילא ומתתא בנפשין ורוחין · כדין
גוון אחרא דנחית לתתא קאים ואחיד בשפולי דהאי אדרא
וכרוזא נפיק וקארי ואמר עלאין ותתאין אסהידו סהדותא מאן
איהו דעביד נפשאן וזכי להייביא ההוא דעטרה (ס"א דאתחזי
לאעטרא ליה בעטרה) דמלכותא על רישיה ההוא דאתחזי
לאעלא השתא קמי מלכא ומטרוניתא דהא מלכא
ומטרוניתא שאלו עליה · כדין אזדמן תרין סהדין מאינון
עיני יי' דמשטטי בכל עלמא וקיימי בתר (ג) פרגודא וסהדין
סהדותא דא ואמרי הא אנן סהדין על פלניא בר פלניא זכאה
הולקיה דהא אבוי ידכר בגיניה לטב דא איהו עביד נפשאן
קמ"כב' לתתא נפשאן דחייביא דהוו מסטרא אחרא · כדין אתייקר
קב"ה בחדוה שלימתא · ביה שעתא אזדמן חד ממנא דאיהו
גזברא על דיוקנין דצדיקייא ברזא דשמוש' דאתוון דאתקרי ברזא
יהודיע"ם בכתרא דשמושא דשמא קדישא · ורמיז קב"ה לההוא
ממנא ואייתי דיוקנין דההוא בר נש דעביד נפשאן דחייבייא
וקאים ליה קמי מלכא ומטרוניתא ואנא אסהדנא עלי שמיא
וארעא דבההיא שעתא מסרין ליה לההוא דיוקנא דהא לית
לך כל צדיקא בהאי עלמא דלא חקיק דיוקניה לעילא תחות
ידא דההוא ממנא ומסרין בידיה ע' מפתחן דכל גנזיא דמאריה
בהו · כדין מלכא בריך לההוא דיוקנא בכל ברכאן דבריך
לאברהם כד עבד נפשן דחייבייא וקב"ה רמיז לארבע משריין
עלאין ונטלין לההוא דיוקנא ואזלין עמיה ואיהו עאל לשבעין

עלמין

א) להתכוין לפני אדוניו יתברך ולומר תחנון בנפילת אפים · ב) הרב המקובל מהר"א חזקוני כתב דלפי דברי הזוהר הנה השבוע בשעה שהצבור עושין נ"א אף שאינו מתפלל עמהם צריך לעשות נ"א · כלומר ליפול על פניו דוקא אף שאינו אומר ומירות מאי"ן · ג) מחילה :

עלמין גניזין דלא זכי בהו בר נש אחרא בר אינון גניזין לאינון דעבדי נפשיהון דחייביא ׳ ואלמלא הוו ידעי בני נשא כמה תועלתא וזכו (גרמי לצדיקייא) וזכאן בגינייהו כד זכו להון הוו אזלי אבתרייהו ורדפי לון כמאן דרדיף בתר חיין (ד) מסכנא זכי לבני נשא בכמה טבאן בכמה גניזין עלאין לאו איהו כמאן דזכי בחייביא ׳ מה בין האי להאי ׳ אלא מאן דאשתדל בתר מסכנא איהו אשלים חיין לנפשיה וגרים ליה לאתקיימא וזכי בגיניה לכמה טבאן לההוא עלמא ומאן דאשתדל בתר חייביא איהו אשלים יתיר ׳ עביד לסטרא אחרא דאלהים אחרים דאתכפיא ולא שלטא ואעבר ליה משלטנותיה ׳ עביד דאסתלק קודשא ב״ה על כורסי יקריה ׳ עביד לההוא חייבא נפשא אחרא זכאה חולקיה : גוונא אחרא דאתחזי ולא אתחזי בשעתא דמטאן ישראל לקדושה דסדרא כדין האי גוונא דגניז נפיק בגין דהאי איהו קדושתא דקא מקדשי ישראל יתיר על מלאכי עלאי דאינון חברין בהדייהו ׳ והא גוונא נהיר ואתחזי בשעתא דישראל מקדשי קדושתא דא דהא מסיימי ישראל עד לא ישגחון מלאכין עלאין ויענישו לון לעילא ולא יקטרגון עלייהו כדין כרוזא נפיק ואמר עלאין ותתאין אציתו מאן איהו גס רוחא במלי דאורייתא מאן איהו דכל מלוי בגין למגבה במלי דאורייתא ׳ בגין דתנינן דבר נש בעי למהוי שפיל בהאי עלמא במילי דאורייתא דהא לית גבהו באורייתא אלא בעלמא דאתי ׳ בקדושתא דא בעינן לאסתמרא ולאגנזא לה ביננא בגין דנתקדש גו קדושה ברישא ובסופא יתיר מאינון קדושן דאמרי בהדן מלאכי עלאי קדושה דאנן מקדשי בשבחא דאנן משבחי למלאכי עלאי ובגין שבחא דא שבקין לן למעאל גו תרעי עלאי וע״ד אנן אמרין קדושא דא

בלשון

ד) צדקה לעני מזכה לבני אדם טובות הרבה בשבילו משא״כ כשנותנים לרשע כמבואר (אין פי׳ זה נכון ועיקר הפירוש דמזכה לחייבא שמחזירו בתשובה יותר טוב מצדקה לעני כמ״ש דאשתדל בתר חייבא לחזירו בתשובה איהו אשלים יתיר עביד וכו׳ כטעם לעיל וכמ״ש בדף הקודם זכאה מאן למרדף בתר חייבא ולמקני ליה וכו׳ ופי׳ אדרא גורן תרגומו אדרא פירוש מקום אסיפה או חופה כקיבוץ השושבינין או כקיבוץ החכמים כא״ז באדרא הרשב״י וכא״ר נקבצו בין האילנות או כקיבוץ נשמות הצדיקים וכאן פירש הרב אדרא עלאה יסוד דנוקבא שם קיבוץ כל הנשמות לכן נקרא אדרא והוא עלאה באצילות הרמ״ב) :

בלשון הקדש ושבקין לן ברחימו למיעל תרעין דלעילא מגו
דאנן משבחין לון בסרורא דילהון (ס״א דילן) ובגין כך אנן נטלין
קדושן יתיר ועאלין תרעין עלאין ואי תימא רמאותא היא לאו
הכי · אלא מלאכי עלאי אינון קדישין יתיר מינן ואינון נטרי
קדושתא יתיר ומלא דאנן נטרין ומשכין עלן קדושן אלין לא
ניכול למיהוי חברים בהדייהו ויקרא דקב״ה לא ישתלים עילא
ותתא בזמנא חדא · ועד אנן משתדלין למהוי עמהון חברים
ויסתלק יקרא דקב״ה עילא ותתא בזמנא חדא · קדושה די
בסופא איהי תרגום כמה דאוקימנא ודא אפילו יחיד יכיל ק״ב כ׳
לומר לה אינון מלי דתרגום אבל מלין דלישון הקדש דקדושה
לאו אינון אלא בעשרה · בגין דלישון הקדש שכינתא מתחברא
בהדיה · ובכל קדושה דשכינתא אתיא לאו איהו אלא בעשרה
דכתיב ונקדשתי בתוך בני ישרא׳ וגו׳ בני ישראל אינון לשון ויקרא כ״ב
הקדיש ודאי ולא לשאר עמין דאית לון לישן אחרא ואי תימא
הא קדושתא דקדיש דאיהו תרגום אמאי לאו איהו ביחיד ·
ת״ח קדושתא דא לאו איהי כשאר קדושאן דאינון משלשין ·
אבל קדושתא דא איהי סלקא בכל סטרין לעילא ותתא ובכל
סטרי מהימנותא ותברא מנעולין (א) וגושפנקן דפרזלא וקלפין
ביישין (ס״א ודא איהו שבחא דאסתלק ביה יקרא דקב״ה יתיר
משבחא אחרא ואסתלקותא דא יתיר מכולא מ״ט בגין דאיהו
גרים לאתכפייא סטרא אחרא ולאסתלקא) לאסתלקא יקרא
דקב״ה על כלא ואנן בעינן למימר בלישנא דסטרא אחרא
ולאתבא בחילא תקיף אמן יהא שמיה רבא מברך בגין דיתבר
חילא דסטרא אחרא ויסתלק קב״ה ביקריה על כולא · וכד
אתבר בקדושתא דא חילא דסטרא אחרא קב״ה אסתלק
ביקריה

(א) הותפות של ברזל והם הקליפות שהם כמחיצה של ברזל בינינו לבין אבינו שבשמים ומעלת הקדיש הוא לעלות שבחו יתב׳ למעלה ולשבר כל הקליפות כולם :

ביקריה ואדכר לבנוי ואדכר לשמיה · ובגין דקב"ה אסתלק ביקריה בקדושתא דא לאו איהי אלא בעשרה · ובלישנא דא על כרחיה דסטרא אחרא אתכפייא ואתתבר חיליה ואסתלק יקרא דקב"ה ותבר מנעולין וגושפנקן ושלשלאן תקיפין וקליפין בישין ואדכר קב"ה לשמיה ולבנוי · זכאין אינון עמא קדישא דקב"ה יהב לון אורייתא קדישא למזכי בה לעלמא דאתי · אר"ש לחברייא זכאין אתון לעלמא דאתי · וכיון דשרינן מלין דכתרא דמלכותא עלאה אימא אנא בגינייכו (נ"א כגווייכו) וקב"ה יהיב לכון אגרא בההוא עלמא · וההוא הבל דפומייכו יסתלק לעילא כאלו אתון מתערין מלין אלין פתח ואמר:

וזאת התרומה אשר תקחו מאתם זהב וכסף ונחושת האי קרא איהו לסטרא עלאה ואיהו לסטרא תתאה · איהו לסטרא עלאה (ב) בסטרא דקדושה · ואיהו לסטרא תתאה בסטרא אחרא ת"ח כד ברא קב"ה עלמ' שארי למברי מסטרא דכספא דאיהו ימינא בגין דההוא כספא הוה מלעיל' ובעובדא דמשכנא דאיהו בגוונא דיליה · שארי מסטרא דשמאלא ולבתר מסטרא דימינא · בגין דמשכנא מסטרא דשמאלא הוה וע"ד שארי הכא מסטרא דשמאלא והתם מסטרא דימינא · וזאת התרומה וגו' · כתיב ערב ובקר וצהרים וגו' האי קרא אוקמוה ואתמר אבל הכא עידן עידנין הוא דצלותא דכל יומא · וחברייא אתערו בהני תלת זמנין ערב דא היא אספקלרייא דלא נהרא · ובקר דא היא אספקלרייא דנהרא · וצהרים (נ"ג לאו האי אתר דאקרי חשך אלא אתר איהו דקיימא בין האי להאי · אבל זמנא דצלותא דמנחה) אתר דאקרי חשך איהו דאחיד בערב וקיימא דא עם דא · ומה דאתמר צהרים דאיהו תוקפא דשמשא לישנא מעלייא נקט · והכי איהו ארחא לבר נש אוכם תהלים נ"ה

קראן

ב) כי תצא קנ"ד ע"ב :

קראן ליה חוור ולישנא מעליא נקט ולזמנין לחוור קראן ליה אוכם
דכתיב °כי אשה כושית לקח °הלא כבני כושיים אתם לי וגו׳ · במדבר י״ב
ערב דא צלותא דערבית · ובגין דבערב דא אתערב ביה סטרא עמוס ט׳
אחרא דחשיך נהוריה ושלטא בליליא שוו ליה רשות ולית ליה
זמן קבוע · °אמורין ופדרין מתאכלין בהאי זמנא ומכאן אתזנו קמ״ח א׳
כמה חבילי טהירין דנפקין ושלטין בליליא · ואי תימא אי הכי קס״ב א׳
הא תנינן דכל אינון מארי סטרא אחרא דרוח מסאבא לא שלטי
°בארעא קדישא · והא מתערי לון ישראל בהאי ואסיר לאתערא ק״מ ב׳
לון לשרייא על ארעא קדישא אלא בליליא ההוא תננא סליק
ולא סליק כגוונא דקרבנא אחרא דהוה (א) סליק תנניה בארח
מישר · והכא הוה סליק ההוא תננא לחד נוקבא דצפון דתמן
כל מדורין דרוחין בישין · וכיון דההוא תננא סליק °ועקים ארח קמ״ח א׳
לההוא סטרא כלהו הוו מתזנין וקיימין ועאלין בדוכתייהו ולא רמ״ב ב׳
הוו נפקין ושלטין בעלמא · חד ממנא קיימא לההוא סטרא על
ההוא נוקבא דצפון בכל אינון (ב) חבילי טהירין סנגי״ריא שמיה
ובשעתא דההוא תננא עקים ארחיה וסליק האי ממנא ושתין
אלף רבוא משריין אחרנין כלהו מתעתדן לקבלא ליה ולאתזנא
מניה וקיימין בההוא נוקבא ועאלין בחד פתחא דאקרי קרי ודא
איהו רוזא דכתיב °ואם תלכו עמי קרי וגו׳ וכתיב והלכתי עמכם ויקרא
בחמת קרי בההוא רוגזא דנפיק מפתחא דקרי · ואלין אינון כ״ו
דמשטטי בליליא · °ובשעתא דנשמתין נפקין לסלקא לאתחזאה רס״ד א׳
לעילא אלין נפקין ומקטרגן לון ולא יכלין לסלקא ולאתחזאה רס״ו א׳
לעילא בר אינון חסידי קדישין עליונין דאינון בקעין רקיעין ואוירין
וסלקין ואלין חבילי טהירין נפקין ומודיעין מלין כדיבין לבני נשא
ואתחזיין לון בדיוקנין אחרנין וחייכאן בהו עד דאושרין זרעא

ג ישעית ב ואקרון

א) עולה עשנו : ב) חילות תורות שלוחי הדין המתפשטים בעולם :

ואקרון מאריהון דקרי בגין דאינון דנפקין מפתחא דקרי גרמי לון ׳ובשעתא דמתאכלי אמורין ופדרין ההוא תננא הוה רוי לון וזן לון כפום יקרא דילהון הכי מזונא דילהון מה דאתחזי לון ובהאי לא נפקן ולא משטטי בארעא קדישא ערב כד״א °וגם ערב רב עלה אתם דכל אינון חבילי טהירין אינון מתערבי בשולטנו דליליא וע״ד דא לא שויוה חובא לצלותא דערבית דלית מאן דיכיל לאתקנא לה כיעקב דאיהו הוה מאריה (מדכי) משכנא ומתקן ליה כדקא יאות ואף על גב דאיהי רשו צלותא דא איהי לאגנא עלן מגו פחד בלילות מגו פחד דכמה סטרין דגהינם דהא בההיא שעתא טרדי לחייבייא כגהינם על חד תרין מבימממא ׳ובג״כ מקדמי ישראל למימר והוא רחום דאיהו בגין פחד דגהינם ובשבת דלא אשתכח פחד דינא דגהינם ולא דינא אחרא (ג) אסיר לאתערא ליה דאתחזי דהא לית רשו לשבת לאעברא דינא מעלמא ׳פחד דקטרוגא דנשמתין כד בעאן לסלקא לעילא לאתחזאה קמי מאריהון ׳ ובגין כך אנן מקדימים שומר את עמו ישראל לעד אמן ׳ פחד דכמה מזיקין וקטרוגין דמשתכחי בליליא ואית לון רשו לנזקא למאן דנפיק מתרע ביתיה לבר ובגין כך אנן מקדימים ושמור צאתנו ובאנו ׳ ועם כל דא מגו דחילו דכל דא אנן מפקידינן גופין רוחין ונשמתין למלכותא עלאה די שולטנו דכלא בידהא ׳ וע״ד צלותא דערבית בכל ליליא ולילי ׳ השתא דקרבנין ומדבחן לא אשתכחו אנן עבדינן כל תיקונין דאנן עבדין על רזא דנא ׳ בפלגות ליליא כד רוח צפון אתער בטש בכל אינון מדורין דרוחין בישין ותבר חד(ד) (טנרא) (תקיפא) יסטרא אוחרא ועאל ושאט לעילא ותתא וכל אינון חבילי

שמות י״ב

נ״ז א׳

ג) פי׳ דוקא קודם תפלת ערבית אסר בחול כאמר מפני הפחד והדין לכן בשבת אין לאומרו בעת ההיא אבל בתוך הזמירות ניתן ליאמר ולא כמי שאסר לאומרו גם בתוך הזמירות מא״ן : ד) סלע חזק :

חבילי טהירין עיילין לדוכתייהו ואתבר חילייהו ולא שלטין וכדין
קב"ה עאל לאשתעשעא עם צדיקייא בגנתא דעדן והא אתמר
כד אתי צפרא נהורא דשרגא דשלטא בליליא אתגניז מקמי
נהורא דיממא וכדין בקר שלטא ואתעבר שולטנו דערב (וכדין)
האי בקר איהו בקר דאור קדמאה · האי בקר אשלים טיבו
לעלמין כלהו · מניה אתזנו עלאין ותתאין · האי אשקי לגנתא
האי איהו נטירו דכל עלמא · הכא רזא לידעי מדין · מאן דבעי כ"ז א'
למיפק לארחא (א) יקום בנגהא ויסתכל באסתכלותא לפום שעת'
לסטר מזרח ויחמי כחיזו דאתוון (ב) דבטישי ברקיעא דא סליק ק"כ ב'
ודא נחית ואלין אינון נציצו דאתוון דאתברון בהו שמיא וארעא
אי איהו ידע ברזא דאינון אתוון דאינון רזא דשמא קדישא
דארבעין ותרין אתוון וידכר לון כדקא חזי ברעותא דלבא יחמי גו
נהירו דנגהא דרקיעא שית יודי"ן תלת לסטר ימינא ותלת לסטר
שמאלא · ותלת ווין דסלקין ונחתין ונצצי ברקיעא ואינון (ג) אתוון
דברכת כהנים · וכדין יצלי צלותיה ויפוק לארחא ודאי שכינתא
אקדימת עמיה זכאה חולקיה · כד אתי האי בקר עמודא חד
נעיץ בסטר דרום גו מתיחו דרקיעא דע"ג גנתא · בר מההוא
עמודא דאיהו נעיץ באמצעו דגנתא · ועמודא דא איהו נהיר קפ"ד ב'
בנהירו דתלת גוונין מרקמא דארגוונא · בההוא עמודא קיימא ויחי
עופא חדא בההוא ענפא אתעתדו תלת צפרין מתערין צפצופא ר"ט א'
לשבחא · פתח חד ואמר הללויה הללו עבדי יי' הללו את שם תהלים
יי' פתח תניינא ואמר יהי שם יי' מבורך מעתה ועד עולם פתח ק"ג
תליתאה ואמר ממזרח שמש עד מבואו מהולל שם יי' · כדין
כרווא

א) עמוד בבקר בעת שמתחיל להאיר: ב) שמכים ומתגוללים ברקיע שהם בולטים לחוץ: ג) ו' יודין של יברכך ה' יאר ה' ישא ה' ג' ווין וישמרך ויחנך וישם כ"כ הרמד"ל ולע"ג דיש עוד כמה ווין ויודין י"ל דאלו הם מיוחדים שהם בראש התיבה ועוד שהן מן אותיות העיקריו' כי ג' יודין דחסד ימין הן דג' הויות וג' אחרות ונם ג' ווין הן דו' הטבות של פיקש בברכה אלא הן ברכה של יברכך ושמירה של וישמרך הארה מן יאר ומגינה מן ויחנך נשיאות פנים מן ישא ושימת ע' מן וישם לך שלום הרמ"ז:

כרוזא קדים וקרי אתעתדו קדישי עליונין אינון דמשבחן למאריהון
אתתקנו בשבחי דיממא כדין אתפרשון יממא מן ליליא זכאה
חולקיה מאן דקם בצפרא מגו תושבחתא דאורייתא דלעי בליליא
בההוא זמנא צלותא דצפרא· כתיב °אמר שומר אתא בקר וגם ישעיה כ״א
לילה אם תבעיון בעיו שובו אתיו האי קרא אוקמו ליה על גלותא
דישראל דיתבי גו בני שעיר וישראל אמרי לקב״ה שומר מה
מלילה מה תהא עלן מן גלותא דא דדמי לחשוכא דליליא·
מה כתיב אמר שומר דא קב״ה אתא בקר בכר נהירנא לכו בגלות'
דמצרים ואסיקנא לכו וקריבית יתכון לפולחני ואורייתא יהבית
לכון לחיי עלמא שבקתון אורייתי וגם לילה אעילנא לכו בגלותא
(ס״א דבבל ואסיקנא לכו שבקתון אורייתי כמלקדמין אעילנא
לכו בגלותא) כמלקדמין· אם תבעיון בעיו כד״א °דרשו מעל שם ל״ד
ספר יי׳ וקראו ותמן תשכחון במה תליא גלותא דלכון וגאולה
דלכון וכד תבעיון בה היא תימא ותכריז קמייכו· שובו אתיו שובו
בתשובה שלימתא ומיד אתיו ואתקריבו לגבאי וברזא דהאי
קרא כתיב משא דומא· ורזא דא בשית דרגין (כחמשה אורחין) דנבואה
אתמר לנביאי· במחז״ה· בחזו״ן· בחזיו״ן בחזו״ת· ברב״ר· במש״א
וכלהו (חמשה כלהו) כמאן דחמי בתר כותלא ההוא נהירו דנהורא
ומנהון כמאן דחמי נהורא דשמשא מגו עששיתא· אבל משא
הוי כד מטי ההוא נהורא בטורח סגי ואיטרח מלה עלוי דלא יכיל
לאתגלייא ליה כד״א °לשום את משא כל העם הזה עלי ובג״כ מש' במדבר י״א
והכא משא דומה טורח סגיאה דלא יכיל לאתגליא ואיהו נבואה
בלחישו וקיימא בלחישו· אלי קורא משעיר הכא לא אתגליא מאן
אמר אלי קורא משעיר אי קב״ה אי נביאה מהימנא· אבל נביאה
דא ודאי קיימא בלחישו גו רזא דמהימנותא עלאה·
ומגו רזא סתימאה נביאה מהימנא אמר דליה הוה
קרי קלא דרזא דמהימנותא ואמר אלי קורא משעיר
כד״א

כד"א °וזרח משעיר למו ולא כתיב וזרח לשעיר בגין דרזא (דברים ל"ג)
דמהימנותא הכי איהו דרגין מגו דרגין אלין פנימאין מאלין קליפא
גו קליפא ומוחא גו מוחא · והא אוקימנא דכתיב °והנה רוח (יחזקאל א')
סערה באה מן הצפון הא דרגא חד · ענן גדול הא דרגא אחרא
ואש מתלקחת הא דרגא תליתאה ונגה לו סביב הא דרגא
רביעאה · ולבתר ומתוכה כעין החשמל · ולבתר ומתוכה דמות
ארבע חיות · הא דרגין מגו דרגין · אוף הכא כד אתגלי קב"ה
לישראל לא אתגלי אלא מגו דרגין אלין · מסיני בא דרגא
דהוה טמירא יתיר ולבתר אצטריך לאתגלייא · ואמר וזרח משעיר
הא דרגא אחרא דאיהו באתגלייא יתיר קליפה דישרייא ע"ג
מוחא ולבתר הופיע מהר פארן הא דרגא אחרא ולבתר ואתה
מרבבות קדש דא שבחא דכלא דאע"ג דאתגלייא מכל אלין
דרגין מההוא אתר דהוא עקרא דכלא שרי לאתגלאה מניה ·
מאן אתר איהו · מרבבות קדש איהו אינון דרגין עלאין לעילא
(לעיל) אוף הכא אלי קורא משעיר מההוא דרגא דקאמרן
דאתדבק לעילא · שומר מה מלילה שומר מה מליל · שומר דא
מטט"רון (שומר ישראל) וכתיב °ושומר אדוניו יכובד ודא רזא דשלטא (משלי כ"ז)
בליליא · לילה וליל מה בין האי להאי · אלא כלא חד אבל
בחולקא דא שלטא סטרא אחרא ובחולקא דא לא שלטא
כלל · ליל אצטריך לנטורא דכתיב °ליל שמורים הוא וע"ד חסר (שמות י"ב)
ה' ודא איהו כד עאל ליליא עד דאתפלג מפלגו ליליא ולהלאה (ל"ז כ')
שלטא לילה בה' דכתיב ויהי בחצי הלילה · הוא הלילה הזה
°ולילה כיום יאיר וגו' · ובג"כ שומר מה מלילה שומר מה מליל (תהלים קל"ט)
אמר שומר אשכחנא בספרא דאדם מה בין ויאמר לאמר
ויאמר לעילא ואמר לתתא · ואל משה אמר · מאן יאמר אמר (קס"ד א')
שומר דא מטטר"ון אתא בקר דא צלותא דשחרית דאיהו שולטנו

דימָמא ההוא דשליט על ליליא · ואי תימא דאיהו אתי בלחודוי
ואתפרש דכר מנוקבא הא כתיב וגם לילה תרוייהו כחדא ולא
ז׳ א׳ ׳מתפרשין דא מן דא לעלמין׳ וקלא דא קרי במלין אלין אתא
בקר וגם לילה תרוייהו זמינין לגבייכו ׳ מכאן ולהלאה אם
תבעיון בעיו · אם תבעון בעותכון בצלו קמי מלכא קדישא בעיו
צלו ובעו בעותכון ותובו לגבי מאריכון ׳ אתיו כמאן דזמין
לקבלא לבנוי ולרחמא עלייהו אוף הכי קב״ה בקר וגם לילה
קרא ואמר אתיו ׳ זכאה עמא קדישא דמאריהון בעי עלון וקרא
לון לקרבא לון לגביה כדין עמא קדישא בעאן לאתחברא
ולאעלא בבי כנישתא · וכל מאן דאקדים בקדמיתא אתחבר
בשכינתא בחבורא חדא ׳ת״ח ההוא קדמאה דאשתכח בבי
כנישתא (ואוריך בבי כנישתא) זכאה חולקיה דאיהו קיימא בדרגא
משלי ח׳ דצדיק בהדי שכינתא ודא איהו רזא °ומשחרי ימצאונני דא
סליק בסליקו עלאה ׳ ואי תימא הא תנינן בשעתא דקב״ה אתי
לבי כנישתא ולא אשכח תמן עשרה מיד כועס ׳ ואת אמרת
ההוא (א) חד דאקדים אתחבר בשכינתא וקיימא בדרגא דצדיק
כסא אלא (ב) ׳למלכא דשדר לכל בני מתא ׳ דישתכחון עמיה ביום
קכ״ו א׳ פלן בדוך פלן ׳ עד דהוו מזמני גרמייהו אינון בני מתא אקדים
חד ואתא לההוא אתר · בין כך ובין כך אתא מלכא אשכח
לההוא בר נש דאקדים תמן אמר ליה פלן בני מתא אן אינון
אמר ליה מארי אנא אקדימנא מנייהו והא אינון אתאן
אבתראי לפקודא דמלכא כדין טב בעיני מלכא ויתיב תמן
בהדיה ואשתעי עמיה ואתעביד רחימא דמלכא ׳ בין כך
ובין

א) עמ״ש פרשב״א כתפו׳ סי׳ ז׳ והיה הפל״מה מהרב החסיד מהר״ס די לונזאנו בדרך חיים דף ל״ב ע״ב ודוק היטב בדברי הזוהר הח״ן : ב) משל למלך וכו׳ והוא מבואר :

זבין כך אתו כל עמא ואתפייס מלכא עמהון ושדר לון לשלם
אבל אי אינון בני מתא לא אתיין וחד לא אקדים לאישתעי קמי
מלכא לאחזאה בגינייהו דהא כלהו אתיין מיד כעיס ורגיז
מלכא · אוף הכא כיון דחד אקדים ואשתכח בבי כנישתא
ושכינתא אתייא ואשבח ליה כדין אתחשיב כאילו כלהו אשתכחו
תמן דהא דא אוריך לון תמן מיד אתחברת עמיה שכינתא
ויתבי בזווגא חד ואשתמודע בהדיה ואותיב ליה בדרגא דצדיק
ואי חד לא אקדים ולא אשתכח תמן מה כתיב °מדוע באתי ישעי' נ'
ואין איש · ואין עשרה לא כתיב אלא ואין איש לאתחברא בהדאי
למהוי גבאי כמה ד"א איש האלהים למהוי בדרגא דצדיק ·
ולא עוד אלא דאשתמודע בהדיה ושאיל עלוי אי יומא חד לא
אתי כמה ·דאוקימנא דכתיב °מי בכם ירא יי' שומע בקול עבדו כלק קנ"ו ח'
והא אתערנא בהאי דכתיב אלי קורא משעיר דהא דרגא בתר ישעי' נ'
דרגא · דרגא גו דרגא ההוא שומר קרי בחילא בכל יומא ויומא
ודא איהו שומע בקול עבדו · עבדו דא מטט"רון · ובג"כ זכאה
איהו מאן דאקדים לבי כנישתא לסלקא בההוא דרגא עלאה
דקאמרן · כד אתי צפרא וצבורא אשתכחו בבי כנישתא בען
לאשתבחא בשירין ותושבחן דדוד והא אוקימנא דסדורא איהו
לאתערא רחימו לעילא ותתא לאתקנא תקונין ולאתערא חדווא
דהא בגין דא ליואי מתערי לאתערא רחימו וחדווא לעילא
באינון שירין ותושבחן · ומאן דמשתעי בבי כנישתא במילין דחול
ווי ליה דאחזי פרודא ווי ליה דגרע מהימנותא · ווי ליה דלית
ליה חולקא באלהא דישראל דאחזי דהא לית ליה אלהא ולא
אשתכח תמן (ולית ליה חולקא ביה) ולא דחיל מניה ואנהיג קלנא
בתקונא (ס"א בתקיפא) עלאה דלעילא · דהא בשעתא דישראל
מסדרי בבי כנישתא סדורא דשירין ותושבחן · וסדורא דצלותא

כדין מתכנשי (א) תלת משיריין דמלאכי עלאי · משירייתא חדא אינון מלאכין קדישין (עלאין) דקא משבחן לקב"ה בימָמא בגין דאית אחרנין דקא משבחן לקב"ה בליליא · ואחרנין (ס"א ואלין) אינון דקא משבחן לקב"ה ואמרין שירין ותושבחן כהדייהו דישראל בימָמא · משירייתא תניינא אינון מלאכין קדישין דמשתכחי בכל קדושה וקדושה דישראל מקדשי לתתא · ובשלטנו דילהון כל אינון דמתערין בכל אינון רקיען (ס"א היכלין) בההיא צלותא דישראל (ס"א דמיוחד) · משירייתא תליתאה אינון ר"מ כ' (ב) עולמתאן עלאין דקא מתתקני עם מטרוניתא ומתקני לה לאעלא לה קמי מלכא ואלין אינון משיריין עילאין על כלהו · וכלהו מתתקני בסדורא דישראל דמתתקני לתתא באינון שירין ותושבחן ובההיא צלות' דקא מצלו ישרא' · כיון דאלין תלת משיריין מזדמנן כדין ישראל פתחי שירתא וזמרי קמי מאריהון · וההיא משירייתא חדא די ממנא לשבחא למאריהון בימָמא אזדמן עלייהו וזמרי עמהון כחדא באינון שבחי דדוד מלכא והא אוקימנא מלי בההוא זמנא דמסיימי ישראל שבחי דאינון תושבחן דדוד כדין תושבחתא דשירתא דימא כמה דאוקימנא ואי תימא האי תושבחתא אמאי איהו בתקונא בתרייתא בתר שבחי דדוד והא תורה שבכתב אקדימת לתורה שבע"פ ואקדימת לנביאים ואקדימת לכתובי' וכמה דאקדימת הכי אצטריך לאקדמ' בשירת' אלא מגו דכ"י לא אתתקנ' אלא מתורה שבכתב משום הכי אצטריך לומר לה בשירותא דתקונהא והאי תושבחתא מעליא מכל שאר תושבחן דעלמא · ואיהי לא אתתקנת מכלהו כמה דאתתקנת

מתושבחתא

א) שלשה מחנות מלאכים : ב) נערות עליונות והם היכלות שתחת השכינה כמש"ש (פירוש הרוקח של ז' היכלות דבראשית שם ז' נערות דת' והיינו כשאומרים יוצר ומשרייתא שנית כשאו' קדוש והאי תליתאה כשאו' זמירות וע' מק"מ הרמ"ב :

מתושבחתא דא · ובגין דא איהי סמוך לצלותא דמיושב כמה
דאוקימנא · בה שעתא כד שירתא דימא אתמר מתעטרא כנסת
ישראל בההיא כתרא דזמין קב"ה לאעטרא למלכא משיחא
והוא *כתרא גליפא מחקקא בשמהן קדישין כמה דאתעטר ה' כ'
קב"ה ההוא יומא דאעברו ישראל ית ימא ואטבע לכל משריין
דפרעה ופרשוהי · בגין דא בעי בר נש לשוואה רעותיה בהאי
שירתא וכל מאן דזכי לה בהאי עלמא *זכי למחמי למלכא ס' א'
משיחא בתקוני ההוא כתרא ובחגירו דזייניה וזכי לשבחא האי
שירתא תמן והא אוקימנא מלי · כיון דמטי בר נש לישתבח
נטיל קב"ה ההוא כתרא ושוי ליה קמיה וכ"י שריאת לאתתקנא
דמיתי קמי מלכא עלאה ואצטריך לאכללא לה (א) בתליסר מכילן
דרחמי עלאי דמנהון אתברכת · ואינון תליסר בוסמין עלאין כד"א
*נרד וכרכום קנה וקנמון וגו' והכא אינון שיר · ושבחה · הלל · שיר ד'
וזמרה · עז · וממשלה נצח גדולה · וגבורה · תהלה · ותפארת
קדושה · הא תריסר · ולבתר לחברא לה בהדייהו ולומר ומלכות
והוו תליסר בגין דאיהי מתברכא מנייהו · ועל דא אצטריך
בשעתא דאתכלילת בינייהו לשוואה לבא ורעותא בהאי ולא
לישתעי כלל דלא לפסוק בינייהו · ואי פסיק בינייהו מתחות
גדפי כרובייא נפיק חד שלהובא וקארי בחילא ואמר פלניא
די פסיק גאותא דקב"ה ישתצי ויתפסק דלא יחמי גאותא
דמלכא קדישא כד"א °וכל יראה גאות יי' · בגין דאלין תריסר ישעיה
אינון גאות יי' מכאן ולהלאה ט' ההודאות וכו' דא מלכא עלאה כ"ו
דשלמא כלא דיליה · בגין דכל הני שבחן אינון לגבה דכ"י כד
משתבחא במשיריית' דלתתא כד"א שיר השירים אשר לשלמה

ד שמות ב   למלכא

א) בי"ג מדות עליונות :

ישעיה מ"ה למלכא דשלמא דיליה׳ מתמן ולהלאה °יוצר אור ובורא חשך
עושה שלום ובורא את הכל והא אתערנא ביה ואתערו חברייא
דהני אינון תקונין דעלמא עלאה (אל אדון) א"ל ברו"ך תקוני דעלמא
כראשי׳ ג׳ כ׳ תתאה דאינון כ"ב אתוון זעירין בגין דאית °אתוון רברבן ואתוון
זעירן׳ אתוון זעירן מעלמא תתאה׳ אתוון רברבן מההוא עלמא
דאתי׳ בכלא אינון רברבן׳ אינון רברבן בגרמייהו׳ כד לא אתיין
יחידאין אינון רברבן דכר ונוקבא פשיטן יתיר אינון אתיין כל את
ואת ברתיכא דחזי ליה כגון שבחא דשבת דאינון אתוון דשבת אל
ארון על כל המעשים ברוך ומבורך בפי כל נשמה׳ אלין אתוון
בחמש ה׳ תיבין דאינון חמשין תרעין דעלמא דאתי׳ תרין אתוון
אחרנין די בסופא ש"ת אינון בשית שית תיבין דאינון שית סטרין
דעלמ׳ דאתי ונפקי מתמן כגון שבח יתנו לו כל צבא מרום תפארת
וגדולה שרפים ואופני׳ וחיות הקדש׳ אלין תרין אתוון בשית שית׳ ב׳
אתוון קדמאי בחמש חמש׳ כלהו שאר אתוון די באמצעיתא
כלהו בארבע ארבע בגין דאינון רזא דרתיכא עלאה ואינון
אתוון קדמאי ואינון דבסופא אינון שלימו דכ"ב אתוון בגין
דאית בהו כ"ב תיבין לקבל כ"ב אתוון עלאין׳ אשתארו תמניסר
אתוון אחרנין דקא סלקין ברתיכייהו לארבע ארבע לשבעין
ותרין תיבין דאינון רזא דשמא מפרש גליפא קדישא דע"ב אתוון
דקב"ה מתעטר בהו׳ ושמא דא איהו מעטרא לכ"י וסליק ברזא
דא לאתעטרא בהו גו שליחותא (דמריה) דשכינתא וסימניך דאלין
אתוון דקא מתעטרן בשבחא עלאה דא קדמאי וסופי דסלקין
בעטרייהו אינון א"ת ב"ש׳ אל"ף בחמש׳ ת"ו
בשית׳ בי"ת בחמש׳ שי"ן בשית׳ בגין כך רזא דא"ת ב"ש
כללא

כללא דכ"ב אתוון דאינון עטרה דתלתין ותרין שבילין (ס"א דסינא
קדישא) וסימן דאינון אתוון אחרנין דסלקין ברתיכייהו ג"ר שארי
בגימ"ל וסיים ברי"ש וכלהו רזא דרתיכא קדישא א"ת ב"ש רזא
דשמא קדישא ג"ר רזא דרתיכא קדישא דסלקא לע"ב ואתעביד
מנייהו שמא קדישא לאתעטרא כ"י מגו רתיכא עלאה (נ"א דכתיב
°כשמך אלהים כן תהלתך) ובגין כך ההוא שמא דע"ב כלילא כרזא דאבהן תלי' מ"ת
ימינא ושמאלא ואמצעיתא ואיהי מתעטרא בהו למהוי שמא
קדישא ולאו שמא עלאה כאינון שמהן עלאין דעלמא עלאה
דאתאחדן לעילא לעילא ואע"ג דהאי שמא עלאה איהו · אבל
רזא דיליה דוד מלכא דמתעטרא באבהן שמא דמ"ב אתוון
רזא דיליה אבהן דקא °מתעטרן בעלמא עלאה · ועלמא עלאה ויקרא
במה דלעילא (ס"א וסלקא רזא לעילא לעילא עד דאתעטרא באין סוף) ועל דא סליק ע"ח א'
ולא נחית אתעטר גו מחשבה עילאה · זכאה חולקיה דמאן ק"חרנ"ו כ'
דידע ליה ואזדהר ביה · שמא דע"ב אתוון דוד דקא °מתעטרא כרא' ל"ג
באבהן ורזא דיליה סליק ונחית כגוונא דא מצפ"ץ מצפ"ץ שמא כ' ר"ז כ'
דתליסר מכילן דרחמי · אינון תריסר רזא דרתיכא קדישא דנפקין רל"ד כ'
מחד דשרייא עלייהו ובגין כך (סליק ונחית וכלהו סלקין ונחתין ויקר' ק"ן כ'
בר האי שמא דמ"ב דסליק ולא נחית וע"ד) שמא דע"ב סליק
ונחית סליק מסטרא דא ונחית מסטרא דא שמא (א) דתליסר
מכילן סליק מסטרא דא ונחית מסטרא דא וההוא דנחית בגין
לאמשכא טיבו לתתא ועל דא א"ת ב"ש ג"ר ד"ק ה"ץ ו"ף ז"ע
ח"ס ט"ן י"ם כ"ל אתוון קדמאי סלקין בחושבנא ואתוון אחרנין
נחתי בחושבנא בגין לאמשכא טיבו דלעילא לתתא שמא דמ"ב
איהו מתעטרא (ב) לרתיכא עלאה · שמא דע"ב איהו מתעטרא
לרתיכא תתאה · זכאה הולקיה מאן דמשתדל למנדע למאריה
זכאה איהו בעלמא



א) ג"ל סבות אלפ"ן מלפ"ן ה"ך נ"ס פי' וכו' · ב)' בנח"כ ד' אותיות הויה בכתר וי' דמילוי כחכמה וכ"ח דמילוי המילוי בבינה · א"י בדרוש השמות וע"כ י"פ י"ב כו"ק :

דין ובעלמא דאתי ובגין כך תושבחתא דשבת דקא משבחא
למלכא דשלמא דיליה · משבח ליה בשמא דע"ב (ג) ובכ"ב תיבין
רזא דכ"ב אתוון בגין דתתעטר ביה לסלקא לעילא בתושבחתא
דא · ועל דא אל ארון תושבחתא דעלמא דאתי איהו (ד) ופריחו
(ס"א ופריכו) דרתיכא קדישא עלא' דמתעטרא לסלקא לעילא ופריחו
(ה) דכנסת ישראל דמתעטרא לסלקא גו רתיכא עלאה א"ת ב"ש
רס"ח א' סלקין ונחתין כמהדאתמר א"ל ב"ם סלקין ולא נחתין וסימניך דא
שב"ת בלחודוי ודא שב"ת ויום הכפורי' דסלקא רזא לעילא לעילא
עד דמתעטרא כלא באין סוף · אל ברוך דא סדורא דאתוון
זעירין ותקוני כ"י בכל יומא בצלותא ובגין דאינון אתוון זעירין
ר"ה כ' לית רוחא בינייהו ואינון תקוני עולימתן דאתיין עם מטרוניתא
לגבי מלכא עלאה · קדושא דא דקא מקדשי מלאכי עלאי לאו
איהו ביחיד והא אוקימנא · כל קדושה דאיהו בלשון הקדש
יחיד אסיר ליה למימר · תרגום לעולם ביחיד ולא (ו) בסגיאין
ויחיד איהו תקונא דיליה ודאי ולא סגיאין · וסימן לרזא דא
שנים מקרא ואחד תרגום · שנים לישנא דסגיאין איהו דודאי
קכ"ט קדושה דלשון הקדש אסיר איהי ביחיד · קדושת תרגום אסיר
איהו בסגיאין אלא ביחיד לעולם אחד תרגום · תנינן
ולא תרין ולא יתיר · תרגום אתיא למיעוטא והכי אצטריך לשון
הקדש אתיא לרבוייא והכי אצטריך דמעלין בקדש ולא מורידין
ובתרגום מורידין ולא מעלין · אחד תנינן ולא יתיר ולא מעלין
כלל · קדושה דא קדושתא דאתקדשת שכינתא וכל אינון
רתיכין דילה לאתתקנא לגבי מלכא עלאה · ובגין דאיהי
קדושת עלמא תתאה איהי מיושב ולא בעמידה

קדושה

ג) כ' הרמ"ז שא"ב אל אדון יש בו עשר אותיות כנגד י' דההיא שלא וש"ת יש בו י"ב אותיות כי"ב דמילוי אדני ופג' עד י' ע"ב אותיות כנגד שם ע"ב הרמ"ז. ד) פריחות המרכבה העליונה שמתעטר לעלות למעלה ולהתקשר באין סוף מקור העליון כמבו': ה) פי' אל אדון שבת בינה: שהיא עלמא דאתי וכו' ופורחת ועולה כי"מ לחג"ת וחג"ת לאימא ואימא לאבא ועיין מק"מ הרש"ב: ו) ומטעם זה הש"ל אומר קדושה דסדרא התרגום בלחש דכיון שהוא ש"ץ יש להקפיד שלא יהא נראה דאתמר בסגיאין אבל כשאומר אותו כל א' אין להקפיד לאומרו בלחש וכן שפיר מהרח"ו ז"ל דרבינו האר"י זצ"ל לא היה מקפיד לומר תרגום קדושה דסדרא בלחש מא"ן:

קדושה אחרא דאהדורי צלותא איהי קדושתא דעלמא עלאה ובגין כך איהי בעמידה בגין לאמשכא לה לתתא וכל מלוי דעלמא עלאה איהו בעמידה ולא מיושב · ובכל הני קדושתן ישראל מתקדשי בהו לתתא וע"ד ישראל מתקדשי בקדושה דרתיכא תתאה מיושב · ובקדושה דרתיכא עלא' מעומד קדושה אחרא איהי °תוספת קדושה בגיני כך איהי בתר צלותא ובגין יס'ה ה' דאיהי תוספת קדושה על קדושן אחרנין איהי לבתר צלותא ובגין דכל חד וחד בעי לאמשכא עליה מההוא תוספת אתתקן לכל יחיד ויחיד קדושת תרגום · ואי תימא הא אית בה קדושת לשון הקדש · ההוא לצבור לאתקדשא כלהו בכלל בההוא תוספת קדושה · ובגין דיחיד לית ליה רשו לאומרה בלשון הקדש ולאתקדשא יחידאי אתקינו לה בלשון תרגום ואיהו ביחיד לאתקדשא כל חד וחד בההוא תוספת לאמשכא עליה קדושה יתיר זכאה חולקיהון דישראל דקא מתקדשי בקדושי עלאי בגין דאינון דבקין לעילא דכתיב °ואתם הדבקים בי"י אלהיכם דברי' ד' חיים כלכם היום :

פתיח °הנה נא ידעתי כי איש אלהים קדוש הוא עובר וגו' וכתיב מלכים ב' ד' נעשה נא עלית קיר קטנה וגו' בהאי קרא אית לן סמך בעלמא לסדורא דצלותא · הנה נא ידעתי דא איהו רעותא דאצטריך בר נש לשוואה בגויה בצלותא כי איש אלהים קדוש הוא · דא איהו עלמא עלאה דאיהו יתיב על כורסי יקריה וכל קדושאן נפקין מניה ואיהו מקדש לכלהו עלמין · עובר עלינו תמיד מההיא קדושה דאיהו מקדש לכל עלמין לעילא איהו מקדש לן בהאי עלמא דהא לית קדושה לעילא אלא אי אית קדושה לתתא כמה דאת אמר ונקדשתי בתוך בני ישראל והואיל וכך הוא נעשה נא עלית קיר קטנה

דא

דא איהו סדורא דתקונא °דשכינתא דאיהו עלית קיר כד"א ויחי
°ויסב חזקיהו פניו אל הקיר · קטנה בגין דאיהי זעירא כד"א דכ"ח ה׳ ישעיה ל"ח
°עיר קטנה · ונשים לו שם בתקונא דא דאנן מתקנין ובסדורא קהלת ט׳
דילן בשירין ותושבחן ובצלותא (ובתקונא דא) אנן מתקנין לגביה
לנייחא דיליה · מטה ושלחן וכסא ומנורה · ארבע אלין כלהו
בשכינתא אינון ואיהי (כלא) בכל תקונין אלין מתתקנן לגבי עלמא
עלאה בסדור׳ דאנן מסדרין · בסדורא דצלותא דערבית ובתקונא
דילידה הא מטה · בסדורא דאינון קרבנין ועלוון דאנן
מסדרין בצפרא ואינון שירין ותושבחן הא שלחן · ובההוא סדורא
דצלותא דמיושב ובתקונא דקריאת שמע בההוא יחודא
דאנן מתקנין הא כסא · בההוא סדורא דצלותא דמעומד
ובאינון קדושן ותוספת קדושה וברכאן דאנן מסדרין הא
מנורה · זכאה איהו בר נש דדא שוי ברעותיה לאשלמא
לגבי מאריה בכל יומא ולאתקנא האי עליית קיר קטנה לגבי
מאריה בהני תקונין כדין ודאי קב"ה יהא אושפיזיה בכל יומא
זכאה איהו בהאי עלמא וזכאה איהו בעלמא דאתי בגין דאלין
ארבע אינון תקוני דשכינתא לאתתקנא לגבי בעלה בארבע
תקונין אלין אתתקנת בשפירהא בחדווהא בחזווהא ע"י דעמא
קדישא בכל יומא מטה אתיהיבת ליה ליעקב לאתתקנא וע"ד
יעקב אתקין צלותא דערבית שלחן אתקין דוד מלכא אינון שירין
ותושבחן דאיהו אתקין כד"א °תערך לפני שלחן נגד צוררי · כסא תלים כ"ג
אתקין אברהם באתקשרותא דיליה דעביד טיבו ושלימו
דנשמתין דכל בני עלמא ולית תקונא דכסא אלא
בחסד דאברהם כמה דאת אמר °והוכן בחסד כסא · מנורה ישעיה ו"ו
אתקין

אתקין יצחק דאקריש שמא דקב״ה לעיניהון דכל עלמ׳ ונהיר נהירו
דבוצינא עלאה בההיא קרושה · בגיני כך צריכין עמא קרישא לומ׳
תדיר ולשוואה רעותהון לסדרא לגבי עלמא עלאה דאיהו מאריה
דביתא איש האלהים מטה ושלחן וכסא ומנורה למהוי שלימו
בכל יומא עילא ותתא · (ד״א כאן חסר) בשעתא דקא מיחרי ישראל
יחודא דרזא דשמע ישראל ברעותא שלים כדין נפיק מגו סתימו
דעלמא עלאה חד נהירו וההוא נהירו בטש גו בוצינא דקרדינותא
ואתפלג לע׳ נהורין ואינון ע׳ נהורין בע׳ ענפין דאילנא דחיי · כדין
ההוא אילנא סליק ריחין ובוסמין וכל אילני דגנתא דעדן כלהו
סלקין ריחין ומשבחן למאריהון דהא כדין אתתקנת מטרוניתא
לאעלא לחופה בהדי בעלה כל אינון שייפין עלאין כלהו מתחברן
בתיאובתא חדא וברעותא חדא למהוי חד בלא פרודא כלל ·
וכדין בעלה אתתקן לגבהא לאעל׳ לחופה ביחודא חד לאתייחד׳
במטרוניתא וע״ד אנן מתערי לה ואמרינן °שמע ישראל אתקין דברים ו׳
גרמך הא בעליך ייתי לגביך בתקונוי זמין לקבלך · יי׳ אלהינו יי׳
אחד ביחודא חדא ברעותא חדא בלא פרודא דכל אינון שייפין
כלהו אתעבידו חד ועיילין בחד תיאובתא · כיון דאמרי ישראל יי׳
אחד באתערותא דשית סטרין כדין כל אינון שית סטרין אתעבידו
חד · ועאלין בחד תיאובתא ודא רזא ו׳ חד פשיטו בלחודוי בלא
דבקותא אחרא לגביה אלא איהו בלחודוי פשיט מכלא ואיהו
חד · בההיא שעתא מטרוניתא מתתקנא ומתקשטא ועיילין לה
שמשהא בלחישו סגי לגבי בעלה ואמרי ברוך שם כבוד מלכותו
לעולם ועד · דא איהו בלחישו דהכי אצטריך לאעלא לה לגבי
בעלה · זכאה עמא דידעי דא ומסדרי סדורא עלאה דמהימנותא

בההיא

בההיא שעתא דאתחברו בעלה ומטרוניתא כחדא כדין כרוזא
נפיק מסטרא דדרום אתערו חילין ומשיריין דגלי רחימותא לגבי
מאריכון · כדין אתער חד ממנא עלאה · בוא"ל שמיה דב משיריין קה"ו ה'
ובידיה ארבע מפתחן דנטיל מר' סטרי עלמא וחד מפתחא
אתרשים באת י' ומפתחא אחרא אתרשים באת ה' · וחד מפתח'
אתרשים באת ו' · (ומפתחא אחרא אתרשים באת ה') ואנח להו
תחות אילנא דחיי · אינון תלת מפתחן דאתרשימו בתלת אתוון
אלין אתעבידו חד · כיון דאתעבידו חד ההוא מפתחא אחרא
סליק וקאים ואתחבר בההו' אחרא כללא דתלת וכל אינון משיריין
וחיילין עיילין לאינון תרין מפתחן גו גנתא וכלהו מיחדי כגוונא
דלתתא · ידו"ד דא רשימו דאת י' רישא עלאה דבשמא קדישא
אלהינו דא איהו רזא דרשימו דאת ה' עלאה את תניינא דבשמא
קדישא ידו"ד דא משיכו דאתמשך לתתא ברזא דרשימו דאת ו'
דאינון תרין אתוון אתמשכו למהוי באתר דא ואיהו אחד · כל הני
תלת' אינון חד בייחודא חד · כיון דכל דא אתעביד חד ביחוד' חד
ואשתאר כלא ברזא דאת ו' שלים מריש' דמבועא ומהיכל' פנימא'
וירית לאבא ואימא כדין עיילין למטרונית' בהדיה דהא השת' איהו
שלים בכל טיבו עלאה ויכיל לאתזנא לה ולמיהב לה מזונא וספוק'
כדקא יאות · וכל אינון שייפין דילידה כלהו חד · כדין
עיילין לה לגבירה בלחישו · אמאי בלחישו בגין דלא
יתערב זר בההיא חדורה כד"א ובשמחתו לא יתערב זר · משלי י"ד
כיון דאיהו אתיחד לעילא בשית סטרין · אוף הכי
איהי אתיחדת לתתא בשית סטרין אחרנין בגין למהוי

אחד

אחד לעילא ואחד לתתא כד"א יהיה יי' אחד ושמו אחד · אחד זכריה י"ד
לעילא בשית סטרין דכתיב שמע ישראל יי' אלהינו יי' אחד · דברים ו'
הא שית תיבין לקבל שית סטרין · אחד לתתא בשית סטרין ·
בשכמל"ו הא שית (א) סטרין אחרנין בשית תיבין יי' אחד בראשית י"ב א'
לעילא ושמו אחד לתתא · ואי תימא הא כתיב אחד לעילא
ולתתא לא כתיב אחד · (ב) ועד הוא אחד בחלופי אתוון · אתוון
דדכורא לא מתחלפי · אתוון דנוקבא מתחלפי · דהא שבחא
דדכורא על נוקבא · ובגין דלא תשלוט עין הרע אנן מחלפי אתוון
דלא אמרינן אחד באתגלייא · ובזמנא דאתי דיתעבר עין הרע
מעלמא ולא תשלוט (בס"ה) כדין יתקרי אחד באתגלייא · בגין
דהשתא דההוא סטרא אחרא אתדבק בהדה לאו איהי אחד
אלא דאנן מיחדין לה בלחישו ברזא דאתוון אחרנין ואמרי ועד
אבל בזמנא דאתי דיתפרש ההוא סטרא מינה ויתעבר מעלמא
כדין יתקרי אחד ודאי דלא יהא בהדה שותפו ודביקו אחרא
כד"א ביום ההוא יהיה יי' אחד ושמו אחד באתגלייא בהדייא זכריה י"ד
ולא בלחישו ולא ברזא · וע"ד אנן מיחדין לה מההוא סטרא
אחרא כמאן דזמין לאחרא למיהוי סהיד דיליה · בגין דדא איהו
סהיד דילן וסטרא אחרא לאו איהו סהדא לגבן · וכדין איהי
אתפרישת מההוא סטרא · כיון דאתת אנן מעלין לה לחופה
לגבי בעלה מלכא עלאה בכל רעותא ובוונה דלבא וע"ד איהו
אחד · בשעתא דאיהי אתת בעולימתהא ובעאת לאתפרשא
מסטרא אחרא לא אתת אלא כמאן דאזדמנת למחמי ביקרא
דמלכא ולא יתיר והכי מכריזי דיזדמנון למחמי ביקרא דמלכא
כד"א צאינה וראינה בנות ציון במלך שלמה · פוקו למחמי ביקרא שיר ג'
דמלכא · כדין סטרא אחרא לא ניחא ליה למחמי ואתפרש מניה

 כיון

א) כתב הרמ"ז עיין בס"ה בראשית י"ב א' : ב) נ"ב הוא מתחלף בה' בחילוף אהוי וכו' כמ' באותיות אהו"ה · הרמ"ז :

כיון דאתת׳ כל אינון שמשהא עיילין לה לחופה בהדי מלכא
עלאה בלחישו ברזא · דאלמלא לאו הכי לא יתפרש מינה
ההוא סטרא אחרא ויתערבב חדוותה · אבל בזמנא דאתי
דיתפרש מינה ההוא סטרא אחרא כדין ביום ההוא יהיה יי׳
אחד ושמו אחד · כיון דעלת לחופה ואיהי בהדי מלכא עילאה
דברים ו׳ כדין אנן מתערי חדוה דימינא ושמאלא כד״א ׳ואהבת את יי׳
אלהיך בכל לבבך וגו׳ · והיה אם שמע וגו׳ בלא דחילו כלל
דהא סטרא אחרא לא יתקרב תמן ולית ליה רשו · כלה כל
זמנא דבעאן לאעלא לה לגבי מלכא לחדוה דשמושא אצטריך
בלחישו ברזא בגין דלא ישתכח ברגלי (כד נש דגלי) צעדהא רמז
דסטרא בישא ולא יתדבק בהדה ולא ישתכחון בבנוי רמז
פסול כלל · והכי אמר יעקב לבנוי שמא ח״ו אירע פסול (כזרע חו)
בערסי כדין אינון אמרו כמה דלית בלבך אלא אחד כך וכו׳
לית לן דביקו בסטרא אחרא כלל דהא פרישא הוה מערסך
ואנן ביחודא לגבי מלכא עלאה ולית לן דביקו כלל בסטרא
אחרא דהא כפרישו מסטרא אחרא (ג״א הווין כרעו) הוה רעותא
ומחשבתא דילן · כיון דידע דסטרא אחרא לא אתדבק תמן
כלל כדין עאלת אתתא לגבי בעלה בלחישו ברזא דיחודא
דשית סטרין · פתח ואמר בשכמל״ו ועד הא איהו ברזא דאחד
בעולימתהא בלא ערבובא כלל ולא שותפו דסטרא אחרא ·
ותא חזי בההיא שעתא יעקב ובנוי הוו בדיוקנא עלאה לתתא
בהדי שבינתא יעקב הוה ברזא דשית סטרין דעלמא עלאה
ברזא חד · בנוי הוו בדיוקנא דשית סטרין דעלמא תתאה ·
ואיהו בעא לגלאה לון ההוא קץ כמה דאוקימנא דאית קץ
קכ״ה ה׳ ואית קץ אית ׳קץ הימין ואית קץ הימים · קץ הימין דא מלכות
קדישא רזא דמהימנותא רזא דמלכו דשמיא · קץ

הימים דא מלכו חייבא רזא דמלכו אחרא רזא דסטרא אחרא
דאקרי קץ כל בשר והא אוקימנא כיון דחמא דאסתלקת
שכינתא מניה וכו׳ אינון אמרו כמה דלית בלבך אלא אחד דאנת
ברזא דעלמא עלאה ואיהו אחד ׳ אוף אנן דאנן ברזא דעלמא
תתאה איהו אחד ׳ וע״ד אדכרו תרי לבבות רזא דעלמא עלאה
דאיהו לבא דיעקב ורזא דעלמ׳ תתאה דאיהו לבא דבנוי כדין
אעיל לה בלחישו ׳ וכמה דאינון אתייחדו רזא דעלמא עלאה
באחד ורזא דעלמ׳ תתאה באחד ׳ אוף הכי אנן צריכין ליחדא
עלמא עלאה באחד וליחדא עלמא תתאה ברזא דאחד ׳ דא
בשית סטרין ודא בשית סטרין ׳ ובג״כ שית תיבין הכא ברזא
זכריה י״ד דשית סטרין ושית תיבין הכא ברזא דשית סטרין יי׳ אחד ושמו
אחד ׳ זכאה עדביה וחולקיה מאן דישוי רעותיה להאי בעלמא
דין ובעלמא דאתי ׳ רב המנונא סבא אמר הכי דא אתערותא
דיחודא שפיר איהו ורזא דברירא דמלתא הא אוקימנא ׳ ומלין
אלין זמינין לאתעתד׳ קמי עתיק יומין בלא כסופא כלל פתח ואמר ׳

ויקחו לי תרומה הכא איהו
יחודא בכללא חדא עילא
ותתא ׳ ויקחו תרומה לא כתיב
אלא ויקחו לי תרומה עילא
ותתא בכללא חדא בלא
פרודא כלל ׳ מאת כל איש
אשר ידבנו לבו תקחו את
תרומתי ׳ האי קרא הכי אצטריך
ליה למימר כל איש אשר ידבנו
לבו יקח את תרומתי ׳ מאי



רעיא מהימנא

פקודא ללמוד תורה בכל יומא
דאיהו רזא דמהימנותא
עלאה למנדע ארחיה דקב״ה
דכל מאן דאשתדל באורייתא
זכי בהאי עלמא וזכי בעלמא
דאתי ואשתזיב מכל קטרוגין
בישין בגין דאורייתא רזא
דמהימנות׳ איהי דמאן דאתעסק

מאת כל איש דא רזא הכא
לאינון מרי מדין · זכאין אינון
צדיקיא דידעי לשוואה רעותא
דלבהון לגבי מלכ' עלאה קדיש'
וכל רעותא דלבהון לאו איהו
לגבי עלמא דא ובכסופא בטלה
דילידה · אלא ידעי ומשתדלי
לשוואה רעותהון ולאתדבקא
לעילא בגין לאמשכא רעותא
דילהון במאריהון לגבייהו מעיל'
(משלי ג') לתתא · ומאן אתר נטלי ההוא
רעותא דמאריהון לאמשכא
ליה לגבייהו · נטלין ליה מאתר
חד עלאה קדישא דמניה נפקין
כל רעותין קדישין · ומאן איהו
(ת"כ כ') כל איש דא °צדיק דאתקרי כל
(קהלת ה') כד"א °ויתרון ארץ בכל היא ·
(תהלים קי"ט) °על כן כל פקודי כל ישרתי איש
(שיר ז') כד"א איש צדיק · דא איהו
צדיק מאריה דביתא דרעותיה
תדיר לגבי מטרוניתא כבעלה

בה אתעסק במהימנותא עלאה
קב"ה אשרי שכינתיה בגויה
דלא תעדי מניה · מאן דידע
מלה דאורייתא אצטריך למרדף
אבתרה ולאולפא ההיא מלה
מניה לקיימא רזא דכתיב מאת
כל איש אשר ידבנו לבו תקחו
את תרומתי אוריית' אילנא דחיי
איהו למיהב חיין לכלא · מאן
דאתתקף באורייתא אתתקף
באילנא דחיי כד"א °עץ חיים
היא למחזיקים בה · וכמה רזין
עלאין אוקימנא במאן דאשתדל
באורייתא · דזכי לאתקשרא
באורייתא דלעילא' בהאי עלמ'
לא שכיך ולא שכיך בעלמא
דאתי ואפילו בקברא שפוותיה
מרחשן אורייתא כד"א °דובב
שפתי ישנים · ע"כ ·

והיה כעץ שתול וכו' עד כאלו קיים והגי' בו יומם ולילה ומכאן תלך ויקרא רס"ג א' שמע ישראל :

דרחים לאתתיה תדיר ידבנו לבו איהו רחים לדה ולבו
(בראשית ו' ח') דאיהו מטרוניתא דיליה ידבנו לאתדבקא בידה · ואף על
גב דרחימו סגי דא בדא דלא °מתפרשן לעלמין
מההוא כל איש מאריה דביתא מאריה דמטרוניתא
מניה תקחו את תרומתי · ארחיה דעלמא מאן

דבעי

דבעי לנסבא אתתיה דבר נש מניה איהו קפיד ולא שביק לה ׃ אבל קב"ה לאו הכי כתיב וזאת התרומה זו כנסת ישראל אע"ג דכל רחימו דילה לגביה ורחימו דילירה לגבה מניה נטלין לה לאשראה בינייהו מההוא אתר עלאה דכל רחימו דאתתא ובעלה שרייא כתמן תקחו את תרומתי זכאה חולקיהון דישרא׳ וזכאין כלהו דזכו להאי׃

וזאת התרומה אשר תקחו מאתם ׃ ואי תימא אי הכי אשר תקחו מאתו מבעי ליה מאי מאתם ׃ מאת תרין שמהן (נ"א דינין) אלין ׃ תו רב ייבא סבא אמר מאתם מאת ם׳ דאיהו רזא דעלמא עלאה אתר מדוריה דהאי צדיק דאיהו אתעטר מאת ם׳ ומתמן נטיל חיין לאתזנא לעלמין כלהו ׃ וכלא מלה חדא קה"ז ז׳ רזא לחכימין אתייהיבת זכאה חולקיהון ׃ ראע"ג דאינון נטלין לה (הכא) לא יכלין לנטלא לה אלא ברשו דבעלה וברעו דילירה ולמעבר פולחנא דרחימו לגביה וכדין ברחימו דיליה תקחו את תרומתי ׃ וכל דא באינון פולחני דצלותא ותקונא וסדורא דישרא׳ מסדרין בכל יומא ׃ ד"א מאתם מכללא דשית סטרין עלאין וכלא חד דבר אחר מאתם מאינון זמני ושבתי וכלא רזא חדא ׃ זהב וכסף ונחושת ותכלת וארגמן ותולעת שני ׃ זהב ׃ ברזא דיומא דראש השנה דאיהו יומא דזהב יומא דדינא ושלטא ההוא סטרא כד"א מצפון זהב יאתה ׃ וכסף ׃ דא יום איוב ל"ז הכפורים דמתלבנן חוביהון דישראל כתלגא כד"א אם יהיו ישעי׳ א׳ חטאיכם כשנים כשלג ילבינו ׃ וכתיב כי ביום הזה יכפר עליכם ויקרא ו׳ לטהר אתכם ׃ ונחושת יומי דקרבנין דחג דאינון רתיכי דעמין עע"ז ואינון אקרון רזא דהרי נחשת ׃ ובגין כך מתמעטין בכל יומא ואזלין ׃ ותכלת ׃ דא פסח ישולטנו דרזא דמהימנותא רזא דגוונא תכלא ׃ ובגין דהיא תכלא ׃ לא שלטא עד דשציארת

שמות י"ב וקטילת כל בוכראי דמצראי כד"א ׳ועבר יי׳ לנגף את מצרים
קל"ט א׳. בגין כך כל יגוונין טבין בחלמא בר מן תכלא ׳ וארגמן ׳ דא
שבועות רזא דארגוונא דתורה שבכתב דאתייהיבת ביה כלילא
דברים ל"ג מתרין סטרין מימינא ומשמאלא כד"א ׳מימינו אש דת למו
ודא איהו ארגמן ׳ ותולעת שני דא איהו ט"ו באב דבנות
איכה ד׳ ישראל הוו נפקי במאני מלת כד"א ׳האמונים עלי תולע ׳ עד
הכא שית סטרין מכאן ולהלאה רזא די׳ ימי תשובה ׳ ושש ועזים
ועורות אלים מאדמים ׳ ועורות תחשים ׳ ועצי שטים ׳ ושמן
למאור ׳ ובשמים לשמן המשחה ׳ ולקטרת הסמים ׳ ואבני
שוהם ׳ ואבני מלואים ׳ עד הכא תשעה לקבל תשעה יומין ויום
הכפורים אשלים לעשרה ׳ ומכל אלין אנן נטלין תרומת יי׳
בכל זמנא וזמנא בגין לאשראה עלן ׳ בר"ה אנן נטלין תרומת
יי׳ ואיהו רזא דר"ה דאתייא מסטרא דזהב ׳ ביום הכפורים אנן
תהל׳ ק"כ נטלין לה ואיהי יום הכיפורים ידירתא ברתא לאימא ׳ בסכות
במדבר כ"ט אנן נטלין לה ואיהי סוכה סוככת ואגינת עלן וכתיב ׳ביום
השמיני עצרת תהיה לכם ודא איהי תרומת יי׳ ׳ בפסח אוף
הכי אנן נטלין לה איהי פסח והא אוקימנא רזא דגוון תכלא
שמות כ׳ בשבועות אנן נטלין לה ואיהי שתי הלחם וכתיב ׳וידבר אלהים
את כל הדברים האלה לאמר ואנן נטלין מתורה שבכתב תורה
שבעל פה ׳ ט"ו באב איהי קיימא בחדוה על בנות ישראל ׳
כל שאר יומין אינון לתקונא דילה ועד אשר תקחו מאתם כתיב
כגוונא דאינון מתיחדין לעילא באחד אוף הכי איהי אתייחדת
לתתא ברזא דאחד למהוי עמהון לעילא חד לקבל חד ׳ קב"ה
אחד לעילא לא יתיב על כורסייא דיקריה עד דאיהי אתעבידת
קל"ד א׳ ברזא דאחד כגוונא דיליה למהוי אחד באחד והא ׳אוקימנא
רזא דיי׳ אחד ושמו אחד ׳ רזא דשבת איהי שבת דאתאחדא

ברזא

ברזא דאח"ד למשרי עלה רזא דאח"ד צלותא דמעלי שבתא דהא אתאחדת כורסייא יקירא קדישא ברזא דאח"ד ואתתקנת למשרי עלה מלכא קדישא עלא' כד עייל שבת' איהי אתייחדת ואתפרשת מסטר' אחרא וכל דינין מתעברין מינה ואיהי אשתאר' ביחודא דנהירו קדישא ואתעטרת בכמה עטרין לגבי מלכא קדישא וכל שולטני רוגזין ומארי דדינא כלהו ערקין (ד"א ואתעברו מניה) ולית שולטנו אחרא בכלהו עלמין ואנפהא נהירין בנהירו עלא' ואתעטרת לתתא בעמא קדישא וכלהו מתעטרן בנשמתין חדתין · כדין שירותא דצלותא לברכא לה בחדווה בנהירו דאנפין ולומר ברכו את יי' המבורך את יי' דייקא בגין למפתח לגבה בברכה · ואסיר לעמא קדיש' (א) למפתח לגבה בפסוקא דדינא כגון והוא רחום וגו' בגין דהא אתפרשת מרזא דסטרא אחרא · וכל מארי דדינין אתפרשו ואתעברו מינה ומאן דאתער האי לתתא גרים לאתערא הכי לעילא · וכרסייא קדישא לא יכלא לאתעטרא בעטרא דקדושא דכל זמנא דמתערי לתתא אינון מאריהון דדינא דהוו מתעברן והוו אזלי כלהו לאתטמרא גו נוקבא דעפרא דתהומא רבא כלהו תייבין לאשראה ברוכתייהו ואתדחק' בהו אתר קדישא דבעאת נייחא ולא תימא דדא איהו בלחודוי אלא לית אתערותא לעילא לאתערא עד דיישרא מתערי לתתא כמה דאוקימנ' דכתיב ·בכסה ליום חגנו תהלים פ"א
ליום חג לא כתיב אלא ליום חגנו · ועל דא אסיר לעמא קדישא דקא מתעטרין בעטרין קדישין דנשמתין בגין לאתערא נייחא דאינון יתערון דינא לא כלהו ברעו ורחימו סגי דיתערון ברכאן עילא ותתא כחדא ברכו את יי' · את דייקא כדקאמרן דא

שבת

א) דייק למפתח בתפלת ערבית לא אבל בזמירות שרי וכמ"ש לק' דף ק"ל והכי מוכן לרבנן קדישאי וכמ"ש במ"א ע"ש :

בראשית ק׳ כ׳ ישבת דמעלי שבתא ׳ ברוך יי׳ המבורך דא אפיקו דברכאן ממקורא דחיי ואתר דנפיק מניה כל שקיו לאשקאה לכלא ׳ ובגין דאיהו מקורא ברזא דאת קיימא קרינן ליה המבורך איהו מבועא דבירא וכיון דמטו תמן הא ודאי בירא אתמלייא דלא פסקין מימוי לעלמין · ועל׳ דא לא אמרינן ברוך את יי׳ המבורך אלא ברוך יי׳ דאלמלא לא מטי התם נביעו ממקורא עלאה לא אתמלי׳ בירא כלל וע״ד המבורך אמאי איהו המבורך בגין דאיהו אשלים ואשקי לעולם ועד ׳ עולם ועד דא איהו שבת דמעלי שבתא ואנן תקעין ברכאן באתר דאקרי מבורך ׳ וכיון דמטאן התם כלהו לעולם ועד ודא איהו ברוך יי׳ המבורך עד הכא מטון ברכאן מעלמ׳ עלאה וכלהו לעולם ועד לאתברכא ולאתשקאה ולמהוי שלים כדקא יאות מלייא מכל סטרין ברוך דא ׳מקורא עלאהדכל ברכאן נפקין מניה וכד סיהרא אשתלים קס״ב א׳ עקב רע״א א׳ קרינן לה הכי לגבי תתאי אבל ברוך מקורא עלאה כדקאמרן יי׳ דא אמצעו דכל׳ סטרין עלאין המבורך דא שלמא דביתא מבועא דבירא לאשלמ׳ ולאשקאה כלא ׳ לעולם ועד דא עלמא תתאה דאצטריך לאתברכא ׳ ומשחא ורבו דברוך יי׳ והמבורך בראשית מ׳ ב׳ כלא איהו לעולם ועד · (מבורך כד״א *כן פרת) וע״ד ברכה דא אצטריכו כל עמא לברכא במעלי שבתא ברעו דלבא ובחדוה ובעו למשרי בשירותא בברכה דא לאתברכא האי שבת דמעלי שבתא (גליה) מעמא קדישא כדקא יאות ׳ בהאי ברכה (ס״א ברכו) כד שראן ישראל לברכא קלא אזלא בכלהו רקיען דמתקדשי בקדוש׳ דמעלי שבתא ׳ זכאין אתון עמא קדישא דאתון מברכי ומקדשי לתתא בגין דיתברכון ויתקדשון לעילא כמה משריין

עלאין

עלאין קדישין זכאין אינון בהאי עלמא וזכאין אינון בעלמא
דאתי ולא מברכי ישראל ברכה דא עד דמתעטרן בעטרין
דנשמתין קדישין כדקאמרן · זכאה עמא דזכי לון בעלמא דין
למזכי לון לעלמא דאתי · בהאי ליליא (ה) שמושא דחכימין בהאין
נשמתין קדישין דמתעטרן בהו ואע"ג דהא אוקימנא וכלא חד
ובכל אתר דתשכח לחכימין בהאי מלה בסטרא דא ולזמנין
בסטרא דא כלא איהו חד והני מילי הא אוקימנא · אבל בזמנא
דא דמתעטרן כלהו בנשמתין ורוחין חדתין יתירין קדישין כדין
איהו זמנא דשמושא דיליהון בגין דליהוי נגידו לההוא שמושא
בנגידו דקדושה בנייחא עלאה ויפקון בנייהו קדישין כדקא חזי
רזא דא לחכימין אתייהיבת · בשעתא דאתפליג ליליא בליליא
דא וקב"ה בעי לאעלא בגנתא דלעילא · ורזא דא ביומי דחול ויקרא מ"ט כ'
קב"ה עאל בגנתא דעדן דלתתא לאשתעשעא עם צדיקייא
דשראן תמן · ובשבת בההוא ליליא דשבתא קב"ה עאל בגנתא
דלעילא ברזא דמקורא עלאה בגין דביומי דחול כל נשמתין
דצדיקייא כלהו בגנתא די בארעא שריין · וכד אתקדש יומא
במעלי שבתא כל אינון משריין דמלאכין קדישין די ממנן גו גנתא
דלתתא כלהו סלקין להני נשמתין דשריין גו גנתא דלתתא
ולאעלא לגבי ההוא רקיעא דקיימא על גנתא ומתמן
אזדמנן רתיכין קדישין דסחראן כורסי יקרא דמלכא וסלקין
לון לכל אינון נשמתין בגנתא דלעילא · כיון דאלין רוחין סלקין
כדין רוחין אחרנין קדישין נחתין לאעטרא בהו עמא קדישא ל"ח כ'
אלין סלקין ואלין נחתין · ואי תימא הא גנתא דבארעא ביומא סלם קנ"ג ה'
דשבתא יתבא בריקנייא בלא נשמתין דצדיקייא לאו הכי דלא
נשמתין אולין ונשמתין אתיין (ב) נשמתין סלקין ונשמתין נחתין



ה) עוגת ת"ח וכות מנ"ס לט"ס · ב) ויקהל ר"ב ע"א :

נשמתין אזלין מגו גנתא ונשמתין אתיין לגו גנתא · כל אינון
נשמתין דצדיקייא דמתלבנן ביומי דחול ועד לא עאלו לגו גנתא
רכ"ג א' בשעתא דאלין נפקין אלין עאלין וגנתא לא *אשתאר בריקניא
(ג) ברזא דלחם הפנים ביום הלקחו ואי תימא כד אתהדרו ביומי
דחול במה אתמשכן דוכתי לארכא ופותיא ורומא בגנתא ולא
אתיידע כגוונא דרזא דארץ הצבי דהוה אתמשך לכל סטרין
ולא אתיידע · כגוונא דצבי דכל מה דאתרבי משכיה אתרבי
לכל סטר ולא אתיידע · ואית נשמתין דכיון דסלקין תו לא
נחתין נשמתין סלקין ונשמתין נחתין לאעטרא בהו עמא קדישא
ובמעלי שבתא גלגולא דנשמתין איהו אלין אזלין ואלין אתיין
אלין סלקין ואלין נחתין מאן חמי כמה רתיכין קדישין די משטטי
לכאן ולכאן · כלהו בחדוה כלהו ברעו באלין נשמתין לאעטרא
לעמא קדישא לאעטרא לכמה צדיקייא בגנתא דעדן לתתא
עד שעתא דכרוזא קאים וקארי מקודש מקודש · כדין נייחא
שכיח ושכיכו לכלא · וחייבי גהינם כלהו (ד) משתככי בדוכתייהו
ואית לון נייחא · ונשמתין כלהו מתעטרן אלין לעילא ואלין לתתא
זכאה עמא דחולקא דא להון · בפלגות ליליא דמעלי שבתא
דחכימין מתערין לשמושא דילהון ההוא רוחא עלאה דמתעטר
ביה כד יומא אתקדש בשעתא דאינון ניימי בערסייהו ונשמתין
אחרנין דילהון בעאן לסלקא למחמי ביקרא דמלכא כדין ההוא
רוח עלאה דנחית במעלי שבתא נטיל ההיא נשמתא וסלקין
לעילא ואתסחייא נשמתא אחרא בבוסמין דגנתא דעדן ותמן
חמי מה דחמי וכד נחתא לאשראה בדוכתהא בפלגות
ליליא ההיא נשמתא תברת לדוכתהא · ובעי לאינון
חכימין

ג) הנשמות הם בסוד לחם הפנים כמו שהשלחן במקדש לא היה פנוי מלחם הפנים ומיד שנלקח ממנו לחם ישן נותן לחם חם במקומו שלא יעמוד השלחן ריקם ממנו רגע א' אף כן הג"ע אינו עומד ריקם רגע אחד מהנשמות קדושות אלו יוצאות ואלו נכנסות ׃ ד) ושקטים מדין ועונש הגיהנם ׃

חכימין לומר חד פסוקא דאתערותא דההוא רוחא עלאה קדישא
דעטרא דשבתא כגון °רוח יי' אלהים עלי יען משח יי' אותי ישעיה
לבשר ענוים וגו' °בלכתם ילכו ובעמדם יעמדו ובהנשאם מעל ס"א
הארץ וגו' על אשר יהיה שמה הרוח ללכת ילכו וגומר בגין יחזקאל א'
דמתעטרן בההוא רוחא באתערותא דילהון בחדוה דשמושא
ויהא נגידו דההוא רוח עלאה דשבתא בההוא שמושא דמצוה
רב המנונא סבא כד הוה *סליק מנהרא במעלי שבתא הוה כ"ה ק'
יתיב רגעא חדא וזקיף עינוי והוה חדי והוה אמר דהוה יתיב
למחמי חדוה דמלאכי עלאי · אלין סלקין ואלין נחתין ובכל
מעלי שבתא יתיב בר נש בעולם הנשמות · זכאה איהו מאן
דידע ברזין דמאריה · כד נהיר יממא ביומא דשבתא סליקו דחדוה
סליק *בכלהו עלמין בנייחא בחדוה כדין °השמים מספרים בראשית
כבוד אל ומעשה ידיו מגיד הרקיע · מאן שמים אלין שמים דשמא ח' א'
עלאה אתחזי בהו דשמא קדישא אתרשים בהו · מספרים מאי תלים י"ט
מספרים אי תימא כמאן דמשתעי ספור דברים · לאו הכי ·
אלא (א) דנהרין ונציצין בנציצו דנהורא עלאה וסלקין בשמא
דכליל בנהירו דשלימו עלאה ומאן איהו ספור דנצצי בנהירו
דשלימו דספר עלאה ובגין כך סלקין בשמא שלים ונהרין בנהירו
שלים ונצצי בנציצו שלים · אינהו מנצצי ונהרי בגרמייהו מגו
נהירו דנציצו דספר עלאה ונצצי ונהרי לכל סטר וסטר (נ"א לכל
כמוד וכבוד) דמתדבקן ביה דהא מנייהו מההוא ספירו ונהירו נהיר
כל עוקא ועזקא ונציץ בנציצו · בגין דבהאי יומא מתעטרן שמיא
וסלקין בשמא קדישא יתיר משאר יומין · ומעשה ידיו ההוא טלא
עלאה דנהיר מכל סטרין גניזין דאיהו מעשה ידיו ותקונא דיליה
דמתתקנא

א) הוא בסוד י"ס דבחינת רוח שהם י' הנקודות הבאות מחכמה שנקראת נקודה עלאה והם סוד הנקודות שהן מאירות בי"ס דבחינת נפש שהם האותיות ועי' בא"י ט"ו א' ועוד ע' בתי' ע"א ב' . הרמ"ז :

דמתתקנא ביומא דא מכל שאר יומין · מגיד הרקיע · מאי מגיד מישך ונגיד לתתא מרישא דמלכא מלייא מכל סטרוי · הרקיע ההוא רקיע דאיהו מבועא דבירא · ודא איהו ההוא נהר דנפיק מעדן ודא איהו דנגיד ומשיך לתתא נגידו דטלא עלאה דנהיר ונציץ בנציצו מכל סטרין ודא רקיע אנגיד ליה במשיכו דרחימו ותיאובתא לאשקאה שקיו דחדוותא למעלי שבתא · וכד נגיד ומשיך ההוא טלא דבדולחא כלא (נגיד) מלייא ושלים באתווי קדישין בכל אינון שבילין קדישין · כיון דכלא אתחבר ביה אתעביד ביה ארחא לאשקאה ולברכא לתתא · יום ליום יומא ליומא ועזקא לעזקא · השתא משתעי קרא בארח פרט היך שמים מספרים ומתקנין בספירו ובנציצו עלאה להאי כבוד · והיך נגיד ומשיך ההוא רקיעא נגידו דטלא עלאה · ואמר יום ליום יביע אומר · יומא ליומא ודרגא לדרגא יחוה (נ"א אוסו) לאתכללא דא בדא ולאנהרא דא מן דא מההוא ספירו דמנצצי ומנהרי שמים להאי כבוד · (כ) יביע כד"א מבע אתעביד (נ"א וגו' אומז) לאנהרא דא מן דא ולאתנצצא דא מן דא מההוא ספירו ונציצו אמ"ר כללא דאתוון ושבילין דנפקין מאבא ואימא וההוא רישא דנפיק מנייהו דאיהו ברא בוכרא אלף אבא · וכד איהו סליק ונחית אתחברת מ' בהדי א' והא איהו אם ר' רישא · בוכרא קע"ח א'
כד מתחברן אתוון כלהו אמר · דא נהירו דאבא ואימא וברא בוכרא ונהיר דא בדא בחבורא חדא שלטא ביומא דשבתא ועל דא כלא אתכליל דא בדא בגין למהוי חד · ובגין כך אוחז דא בדא ההוא אמר שליטו עלאה למהוי כלא חד · וכד כל האי אתנגיד ואתמשך להאי רקיע כדין איהו אשקי ואנהיר לתתא להאי כבוד אל למעבד תולדין בדיוקנא דאינון

שמים

כ) ותם עתידות למו תרגומו ומבע דעתיד וכו' ח"ס · וצריך ויש להשיב על אחר דבריו ואכמ"ל. מה"ן :

שמים דנהרין לההוא כבוד אל (ודא הוא דכתיב) ולילה ללילה
יחוה דעת דתיכין דילה (דף נ"ה) דאינון גופא דכורסייא וכלהו
אקרון לילות כד"א °אף לילות יסרוני כליותי · דתיכא עלאה תהלים ט"ז
אתקרי ימים יום ליום · דתיכא תתאה אקרי לילות לילה ללילה
יחוה דעת יחוה יחיה · יחיה תולדין באינון שמים · ואי תימא
יחוה לאו איהו יחיה · ת"ח כתיב °ויקרא האדם שם אשתו חוה בראשית ג'
כי היא היתה אם כל חי · (ה) חוה וחיה במלה חדא סלקין ·
ועל דא אסתלק י' ועייל ו' דאיהו כדקא יאות דהא ו' איהו חיין ודאי
ועד חוה וחיה י' זעירא נטלא חיין מן ו' · אוף הכא יחוה יחיה
דעת איהו רזא דשמים · מה שמים שית סטרין אוף הכא שית
סטרין באינון תולדין דקא יחיה כגוונא דיליה ועד יום ליום
אתכליל בדרגא עלאה · אמ"ר · ולילה ללילה ברזא דדכורא
דקא נהיר לה דאיהו שמים דעת · ובגין דהאי אמר רזא עלאה
איהו ולא כשאר אמירן אהדר קרא עליה ואמר אין אמר ואין
דברים כשאר אמירן דעלמא · אלא האי אמר רזא עלאה איהו
בדרגין עלאין דלית תמן אמירן ודברים ולא אשתמעו כשאר
דרגין דאינון רזא דמהימנותא דאינון קלא דאשתמע אבל הני
לא °אשתמעו לעלמין והיינו דכתיב בלי נשמע קולם · אבל בכל תהלים
הארץ יצא קום · אע"ג דאינון טמירין עלאין דלא אתיידעו לעלמין י"ט
נגידו ומשיכו דילהון אתמשך ואתנגיד לתתא · ובגין ההוא
משיכו אית לן מהימנותא שלימתא בהאי עלמא וכל בני עלמא
משתעו רזא דמהימנותא דקב"ה באינון דרגין כאילו אתגליין
ולא הוו טמירין וגניזין והיינו ובקצה תבל מליהם מרישא דעלמא
עד סייפי עלמ' משתעאן אינון חכימי לבא באינון דרגין גניזין אע"ג
דלא

ה) ונורי האר"י כתבו בלקוטי תו' דחוה היה צריך לקרותה והמסה' גרס שנקרא' חוה וש"ס גלגו' חוה ותקנה ולכן נקרא' שרי ביוד עכ"ד והמפר פוה רמזו המלאכים בתומרם כמת חיה שנתקנה והואי' לקרות חיה ולמרה כן שהוא ישלים תקונ' כמ"ש בילקוט חדש משם הזוהר ובלקוטי האר"כתי · מה"ן :

דלא אתיידעו · אבל במה אשתמודען בגין דלשמיש שם אהל
בהם בגין שמשא קדישא דאיהו משכנא מאינון דרגין עלאין
קדישין ואיהו נהורא דנטיל כל נהורין גניזין וההוא משיכו דילהון
ובגיניה אתחזי מהימנותא בכל עלמא · מאן דנטיל לשמשא
כמאן דנטיל לכלהו דרגין · בגין דשמשא איהו אהל דאתכליל
בהון ונטיל כלא ואיהו נהיר בכל אינון גווני נהורין לתתא · ועל
דא והוא כחתן יוצא מחופתו בנהירו ונציצו דכל נהורין גניזין
דכלהו בתיאובתא ברעותא שלים יהבי ליה רעותייהו ונהירו
דילהון כמה דלחתן אית רעו ותיאובתא דכלה (נ"א דכלהו) למיהב
לה נבזבזן ומתנן · ועל דא והוא כחתן יוצא מחפתו מאן חפתו ·
דא עדן · ורזא דא ונהר יוצא מעדן · עדן דא איהו חופה דחפייא בראשית ב'
על כלא · ישיש כגבור · ישיש מסטרא דאור קדמאה דלא
אשתכח ביה דינא כלל · כגבור מסטרא דגבורה · ואף על
גב דגבורה איהי דינא שלים כגבור כתיב ולא גבור בגין דאמתיק
דינא בחסד ונטיל כלא כחדא בתיאובתא ורעותא שלים וכל
דא לרוץ ארח כמה דאת אמר הנותן בים דרך לאשקאה ישעיה מ"ג רט"ו א'
ולאשלמא נהירו דסיהרא בכל סטרין ולמפתח בה (ג) ארח
לאנהרא לתתא · מקצה השמים מוצאו מסייפי אלין שמים עלאין
דקאמרן איהו אפיק בגין דבסיומא דגופא איהו אפיק
ובההוא אתר אשתמודע בין דכר לנוקבא · ודא הוא דכתיב
ולמקצה השמים ועד קצה השמים · קצה השמים דא עלמא דברים ד' ר"א
עלאה · ולמקצה השמים דא מלכא דשלמא דיליה · כמה
דהאי נטיל כל נהורין וכלהו ביה · אוף הכי האי נטיל כל
נהורין וכלהו ביה ואיהו נפיק מקצה השמים · ותקופתו
דסחרא בכל אינון סטרין (נ"א ספיק) קדישין דאתחזון
לאתנהרא

ג) פירוש ארח נק' כשנפתח מחדש ליחידים ואחר שנפתח לכל עוברים ושבים נק' דרך כמ"ש הרשב"י גם בשמאירים במ' שביל שם ב"ן הנ' שמות ס"ג וקס"א שהם גי' דרך · או נפתח ארח ונעשה דרך לאנהרא לתתא וע' בס' מ"ח דף ק"ח ב' הרש"ב :

לאתנהרא ולאתשקאה ולנצצא מנירה · ואין נסתר לירת מאן דמתחפייא מההוא נהירו דהא לכלהו אנהיר בכללא חדא לכל חד וחד כמה דאתחזי לירה · וכד כלהו אשתלימו ואתנהירו מגו שמשא כדין סיהרא מתעטרא בגוונא דאימא עלאה שלימא בנ' תרעין ודא איהו דכתיב תורת יי' תמימה דהא כדין איהי (שלימתא) תמימה מכל סטרין ברזא דחמש דרגין כגוונא דאימא עלאה דאינון חמש רזא דחמשין · ובגין כך איהי אתייא בחמש חמש תיבין כגין לאשלמא לרזא דחמשין · תורת יי' תמימה משיבת נפש הא חמש · עדות יי' נאמנה מחכימת פתי הא חמש · פקודי יי' ישרים משמחי לב הא חמש · מצות יי' ברה מאירת עינים הא חמש · יראת יי' טהורה עמדת לעד הא חמש · משפטי יי' אמת צדקו יחדיו הא חמש · וכלהו אתיין בחמש חמש לאתכלל' כגוונא דאימא עלאה ועל דא יהו"ה יהו"ה שירת זמנין לקבל שירת סתרין עלאין דאינון רזא דשמא עלאה (נ"א דשמים עלאין) ועל דא סיהרא אתמלייא ואשתלים בסדורא עלאה כדקא יאות ודא איהו ביומא דשבתא דכלא אשתלים כדקא יאות ברזא דשבתא עילא ותתא · ועו"ד ביומא דא אתוסף נהירו בכולא כדקאמרן שמים נטלי ממקורא דחיי בקדמית' ואינון מנהרי ומתקני לכבוד עלאה מרזא *דספר עלאה אבא דכלא · ומרזא דספר אימא עלאה · ואיהו מרזא דספור ובגין כך מספרים כדקאמרן ברזא דתלת שמהן אלין דשלטין ביומא דשבתא על כל שאר יומין · ובג"כ תושבחתא דא קאמר דוד ברוח קודשא על נהירו ונציצו ושולטנו (ס"א ושלימו) דיומא דשבת' על כל שאר יומין (ס"א ותקונא דיליה דאתתקן ביומא דא מכל שאר יומין) בגין רזא דשמא עלאה דקא נהיר בנהירו ונציץ בנציצו ואשתלים בשלימו עילא ותתא · וכדין תורת יי' תמימה שבת דמעלי שבתא *(ס"א רזא דשמור כבוד לילה דהא היא תורת ה' תמימה תורה שבעל פה משה קבל תורה מסיני

כרק' ל"ה כ'

גליון

והא

ביה דרגא עלאה ולגבי דרגא עלאה איהו לא סליק בשמא · נהורא דשרגא לא סליק בימםא בנהורא דשמשא ועד לא סליק בשמא · וכל אלין תושבחן דשבת דאיהי כבוד יום איהו תושבחת׳ עלאה על כל שאר יומין · (ס״א וכל אלין תושבחן אתקינו בתיקונא דשבתא דאיהו סליק ואתעטר בעטרין עלאין עטרין קדישין על כל שאר יומין) :

ר״ס נשמת כל חי הא חברייא אתערו ביה מלין דקשוט · אבל אית לן לאדכרא האי נשמתא דפרחא מההוא חי העולמים וכגין דאיהי דיליה דמניה נפקן כל ברכאן ושריין ביה והוא אשקי ומברך לתתא האי נשמתא דנפקא מניה אית לה רשו לברכא להאי אתר · ועל דא פרחין נשמתין מההוא חי · במעלי שבתא אינון נשמתין דאינון פרחאן ממש מברכין להאי אתר דאקרי שם מתתא · וההוא אתר דנפקי מניה מברך ליה לעילא והאי שם מקבלא ברכאן מתתא ומעילא ואתכלילת מכל סטרין · ביומי דחול איהי מקבלא ברכאן משאר נשמתין דקא מברכין לה מתתא · ביומא דשבת איהי מקבלא ברכאן מאינון נשמתין עלאין דקא מברכאן לה בארבעין וחמש תיבין כחושבן מ״ה (מנשמת כל חי עד (א) והאחרונים) (ס״א וברזא דחמשין תיבין כחושבן מ״י) כמה דאוקימנא ברזא מ״ה וברזא מ״י דא עלמא עלאה ודא עלמא תתאה נשמת כל חי (עד והאחרונים) מ״ה מן ואילו פינו מלא שירה עד ומלפנים סלקא תושבחתא אחר׳ חמשין תיבין ואע״ג דלא קיימא תמן מלה בחושבנא סלקא חושבנ׳ רזא מ״י ומתמן ולהלא׳ סלק׳ תושבחת׳ אחר׳ לחשבון מ״ה מאה תיבין תשלומא דכלא וחד רתיכא על מה דשרי׳ דאיהו

הקדמה ב׳ א׳

תשלומא

א) ומצאתי בכתב משם הרב החסיד מהר״א גלאנטי ז״ל תלמיד הרמ״ק שהספר עד ואלו פינו יסודו אח״כ משום מעשה שהיה כמ״ש במשנ״ב דל״ו · מא״ן :

תשלומא (ס״א ההוא סלימא עילאה) וכל שבחא דא וכל מלין אלין כלהו
שייפין ידיען בחושבנא לתשלומא דשבחת ולאשתלמא מנייהו
כדקא חזי · זכאה עמא דידעי לסדרא שבחא דמריהון כדקא
יאות מכאן ולהלאה סדורא דצלותא כמה דאתתקנת כתי׳ ואתה תהלים כ״ב
יי׳ אל תרחק אילותי לעזרתי חושה · דוד מלכא אמר דא
בשעתא דהוה מתקן ומסדר תושבחתא דמלכא בגין לחברא
שמשא בסיהרא כיון דהוה מתקן ומסדר שבחין דיליה לאתחברא
אמר ואתה יי׳ אל תרחק · ואתה יי׳ רזא דחברותא חדא בלא ית״ה ה׳
פרודא · אל תרחק כיון דאיהי סלקא לאתעטרא בבעלה ובלא קמ״ה
בעלמא עלאה ומתמן בעי לסלקא לאין סוף לאתקשרא כלא קמ״ט ב׳
לעילא לעילא ובג״כ אל תרחק לאסתלקא מינן לשבקא לן ·
ובגין כך בגו סדורא דתושבחתא בעאן ישראל לאתכללא תמן
ולאתדבקא בהדייהו מתתא דאלמלא יבעי לאסתלקא האי
כבוד הא ישראל לתתא אחידן ביה ותקפין בידה דלא שבקי
ליה לאתרחקא מנייהו · וע״ד צלותא בלחש כמאן דמליל ברזא
עם מלכא · ובעוד דאיהו ברזא עמיה לא אתרחקא מניה כלל
אילותי מה איל וצבי בשעתא דאזלי ומרחקי מיד אהדרן להחוא
אתר דשבקי · אוף קב״ה אע״ג דאסתלק לעילא לעילא באין
סוף מיד אהדר לאתריה · מ״ט · בגין דישראל לתתא אתאחדן
ביה ולא שבקין ליה לאתנשיא (מניה) ולאתרחקא מנייהו · וע״ד
אילותי לעזרתי חושה · ובגין כך בעינן לאתאחדא ביה בקב״ה
ולאחדא ביה כמאן דאמשיך מעילא לתתא דלא ישתבק בר
נש מניה אפילו שעתא חדא · וע״ד כד סמיך גאולה לתפלה
בעי לאחדא ביה ולאשתעי בהדיה בלחישו ברזא דלא יתרחק

מינן

דברי' ד' מינן ולא ישתבק מינן וע"ד כתיב °ואתם הדבקים ביי' אלהיכם
תהלים קמ"ד חיים כלכם היום °אשרי העם שככה לו אשרי העם שיי' אלהיו
בההיא שעתא קם רבי שמעון וחברייא אוף הכי קמו ואזלו ·
א"ר אלעזר לרבי שמעון אבוי · אבא עד הכא הוינא יתבי בצלא
דאילנא דחיי בגנתא דעדן · מכאן ולהלאה דאנן אזלין אצטריך
לן למיהך בארחי הנטרן אילנא דא · אמר ליה (א) אנת תשרי
בשירותא למפתח בארחא · פתח ואמר :

ויקחו לי תרומה כמה דאתמר במאי איהי תרומה ברזא דזהב
דהא מתמן אתזנת בקדמיתא בגין דאיהי גבורה תתאה
דאתייא מסטרא דזהב ואע"ג דאתייא מסטרא דזהב · כל עיקר
הקדמה א' א' לא אשתארת אלא בסטרא דכסף דאיהו ימינא ורזא דא °כוס
של ברכה דאצטריך לקבלא ליה בימינא ובשמאלא וכל עקר
לא אשתאר אלא בימינא ושמאלא אתער ימינא ולא אתדבק
ביה בגין דאיהו אתייהיב בין ימינא ושמאלא ושמאלא אתאחיד
שיר ב' תחותיה וימינא אתאחיד ביה לעילא כד"א °שמאלו תחת לראשי
חגי ב' וימינו תחבקני · זהב וכסף כד"א °לי הכסף ולי הזהב והא
אתמר · ונחושת דא איהו גוון כגוונא דזהב בגין דאצטבע מגוון
מלכים א' ח' זהב ומגוון דכסף וע"ד מזבח הנחש' קטן אמאי איהו קטן כד"א °כי
מזבח הנחשת אשר לפני יי' קטן מהכיל את העול' וגו' · כד"א ודוד
הוא הקטן ואע"ג דאיהו קטן כלא אתאחיד בגויה ואי תימא מזבח
בר' א' אחרא אקרי קטן לאו הכי דלאו קטן בר האי דכתיב °את המאור
הגדול לממשל' היו' ואת המאור הקטן לממשל' הלילה ודא איהו
המאור הקטן המאור הגדול דא מזבח הפנימי דאיהו מזבח הזהב
ותכלת

(א) אתה תתחיל בתחילה להגיד דברי תורה :

וחכלת דא איהו תכלת דציצית · תכלת דא איהו כורסייא רזא
דתפלה דיד תכלת דא איהו כורסייא דדיינין ביה דיני נפשות בגין
דאית כורסייא דדיינין ביה דיני ממונות · ואית כורסייא דדיינין ביה
דיני נפשות · ועל דא כל גוונין °טבין לחלמא בר גוון תכלא בגין קל"ה ח'
דינדע דהא נשמתיה סלקא בדינא · וכד נשמתא סלקא בדינא רנ"כ ח'
גופא אתרן לאשתצאה ואצטריך ההוא חלמא לרחמין סגיאין ברכות
תכלת דא איהו כורסייא דכתיב ביה כמראה אבן ספיר דמות כ"ח ב'
כסא וכתיב (ואיש מתלקחת) °ונגה לו סביב בגין דעבדין ביה יחזקאל א'
כריכים לציצית · וכד נגה לו אתהדר לגוון ירוק כגוון כרתי ·
מההיא שעתא ואילך אשתרי זמנא דק"ש דהא אשתני גוון תכל'
מכמה דהוה ובגין כך אסיר למידן דיני נפשות בלילה בגין דשלטא
ההוא גוון תכלא בההוא זמנא ואתייהיב רשו למחטף נפשא
בלא משפט דהא משפט לא שלטא בההוא זמנא · כד אתי צפרא
ואתער ימינא דלעילא נפיק ההוא נהורא ומטי עד האי תכלא
ואשתני מכמה דהוה וכדין שלטא עליה ואתדבק ביה כורסייא
אחרא קדישא · מההיא שעתא ואילך זמנא דק"ש · וארגמן דא
כנופייא דכללא כל גוונין כחדא · ותולעת שני כתיב ישני וכתיב
שנים דכתיב °כי כל ביתה לבוש שנים · אלא האי איהו גוון משלי ל"א
דאקרי שני דנטיל כל גוונין ביה וכלא איהו חד שני ושנים · שנים
כד כלהו כלילן ביה כחדא · שני דנפיק מכורסייא עלאה דשלטא
על תכלת מסטרא דימינא ודא איהו אפטרופוסא דישראל דכתיב
ביה °מיכאל שרכם · תולעת דחיליה בפומיה כתולעת דמתבר דניאל י'
כלא ועקר כלא · תולעת שני ושש תרין גוונין כחדא דימינא
ושמאלא חיוור וסומק · ושש בוצא איהו דשית חוטין מתחברן ודא
איהו דכתיב °וגויתו כתרשיש · ובאלין תרין כלילן תרין אחרנין · שם
ועזים

ועזים גבוראן תתאי דלבר להפייא על פנימאי וכלא אצטריך
ואצטריך למיהב דוכתא לכלא דהא מסטרא דדהבא קאתיין
ועורות אילים מאדמים משיכו דתרין סטרין דימינא ושמאלא לחפייא
בדוכתא אחרא · ועורות תחשים סטרא הדא אית דדכי גו סטרא
אחרא בחורבא ולא בישובא אשתכח ודא איהו סטר דכיו ואקרי
תחש · בספרא דשלמה מלכא אית גו האי מזבח הנחשת דקאמרן
שמות כ׳ רזין עלאין דהא מזבח אדמה כתיב °מזבח אדמה תעשה לי
וגו׳ ודא איהו רזא כדקא יאות · נחשת · כד שלטין טורין אחרנין
ואיהי צריכא למיזן לון אצטבע בהאי גוון למיזן לון ואינון אקרון
ר״ס ק׳ הרי נחשת · ואינון *הרי נחשת אתמשך מנייהו רוחא חדא מגו
האי מזבח · וכד האי מזבח אסתלק בסליקו אחרא כדין אסתלק
את נ׳ דאיהו מזבח קדישא ואשתאר רוחא דאלין טורי נחשת
וכד ההוא רוחא אסתליק בקיומיה אקרי תחש דהא אסתלק מניה
את נ׳ והאי אתפרש לכמה רוחין אחרנין ואקרון אוף הכי ועל
ברא׳פ׳כ דא אקרי ההוא עמא חד תחש כד״א °ואת *תחש ואת מעכה
קמ״ו כ׳ ואינון הוו ידעי בהאי חיה דמשכנא דאקרי על שמיהון · ועצי
שטים אלין אינון רזין קדישין דאינון לוחי משכנא ואינון ברזא
ישעיה ו׳ דילהון · כתיב עצי שטים עומדים וכתיב °שרפים עומדים
מכאן ולהלאה שמן למאור משיכו דמשח רבות קודשא
לאמשכא עלייהו · אבני שהם ואבני מלואים אלין אבני
קודשא יסודי דמקדשא ברתיכין קדישין אלין אזדמנן בלחודייהו
ליקר ולשבח בלבוש יקר לעיינא כהנא בהו תמן ולאדכרא ולברכ׳
תריסר שבטין · ועל ד תריסר אבנין כמה דאתמר · תליסר זינין
אינון בר י״ב אבנין יקירין אלין וכלהו סלקין לכ״ה אתוון

ברזא עלאה דיחודא · ולקבל אלין גליף ואתקין משה כ"ה אתוון
ברזא דפסוקא דיחודא דכתיב °שמע ישראל ידו"ד אלהינו ידו"ד דברים ו'
אחד ואינון כ"ה אתוון גליפן מחקקן ברזא דלעילא · יעקב בעא
לאתקנא לתתא ברזא דיחודא ואתקין בכ"ד אתוון ואינון ברוך
שם כבוד מלכותו לעולם ועד ולא אשלים לכ"ה אתוון בגין דעד
לא אתתקן משכנא · כיון דאתתקן משכנא ואשתלים מלה
קדמאה דהוה נפיק מניה כד אשתלים לא מליל אלא בכ"ה
אתוון לאחזאה דהא אשתלים דא כגוונא דלעילא דכתיב
°וידבר יי' אליו מאהל מועד לאמר · הא כ"ה אתוון ויו"ד כ"ה ויקרא א'
זינין לאשלמא תקונא דמקדשא · (ס"א דמשכנא) וכל הני אתוון
אוקימנא באינון אתוון גליפן דאוליפנא ממר · ובגין דמשכנא
אשתלים ברזין אלין אקרי כ"ה ביחודא דשלימו דמשכנא ויו"ד
°וחסידיך יברכוכה כתיב רזא דשלימו דכל משכנא ותקונא דיליה תהלים קמ"ה
כ"ה לקבל כ"ב אתוון ואורייתא ונביאים וכתובים דאינון כללא
חדא ורזא חדא · בשעתא דישראל קא מיחדי יחודא בהאי קרא
ברזא דכ"ה אתוון דאינון שמע ישראל יי' אלהינו יי' אחד ובשכמל"ו
דאינון כ"ד אתוון ויכוין כל חד בהו כלהו אתוון מתחברן כחדא
וסלקין בהבורא חד (ס"א כדין אתפתחו) מ"ט תרעין ברזא דיובלא וכדין
אצטריך לסלקא עד ולא יתיר · וכדין אתפתחן תרעין וחשיב
קב"ה להחוא בר נש כאילו קיים אורייתא כולה דאיהי אתייא
במ"ט פנים (ככ"ה) ועל דא אצטריך לכוונא לבא ורעותא בכ"ה
ובכ"ד ולסלקא לון ברעותא דלבא למ"ט תרעין דקאמרן · כיון
דאתכוון בהאי יתכוון בההוא יחודא דאמר מר שמע ישראל
ובשכמל"ו כללא דכל אורייתא כולה · זכאה חולקיה מאן דיתכוון
בהו דודאי כללא איהו דכל אורייתא דעילא ותתא · ודא איהו

רזא דאדם שלימא דדכר ונוקבא ורזא דכל מהימנותא מחלוקת
דשמאי והלל בקימה ובשכיבה דכתי' °בשכבך ובקומך דשמאי דברים ו'
סבר בערב דקא כלילא נוקבא בשלטנהא אצטריך לגבי נוקבא
דקא יטו ויקראו · ובבקר דקא שלטא דכורא בשולטנו דעלמא
עלאה אצטריך למיקם קמיה דדכורא כמה דאצטריך בתפלה
מעומד ובכל אתר דדכורא אתייא · ובית הלל סבר אלמלא
אשתכח דא לחוד ודא לחוד הכי אצטריך · אבל כיון דאנן מחברן
לון כחדא בחבור' במ"ט פנים ומ"ט תרעין לא אצטריכנא לאפרש'
דא לחוד ודא לחוד דלא לאשגחא דכלא איהו חד בלא פרודא
וכמה דאזדמן ליה לבר נש הכי יימא דהא תרוייהו בחבורא
חדא כמה דניחא לון והכי אצטריך לאחזאה ועל דא דכורא
בשית סטרין בקרא דשמע ישראל דאינון שית תיבין ונוקבא
בשית סטרין בשכמל"ו דאינון שית תיבין אחרנין וסלקין בחבורא
חדא ברזא דמ"ט תרעין והלכה כבית הלל בכל אתר · ר"ש
ארים ידוי ובריך לרבי אלעזר בריה · פתח ואמר °מי העיר ממזרח ישעיה מ"א
וגו' האי קרא אוקימנא ואתמר אבל רזא דחכמתא איהו מי רזא
דעלמא עלאה איהו דהא מתמן נפקא שירותא לאתגלייא רזא
דמהימנות' והא °אוקימנ' תו (א) מ"י טמיר' דכל טמירין דלא אתיידע בהקדמה כ' ה'
ולא אתגלייא כלל גלי יקריה לאשתמודע' מההוא אתר דאקרי (ב)
מזרח דהא מתמן שירות' דכל רזא דמהימנותא ונהורא לאתגלייא
ולבתר צדק יקראהו לרגלו דהא (ג) צדק גלי גבורתא עלאה
ושולטניה דקב"ה ולהאי צדק שלטיה על עלמין כלהו לדברא לון
ולאתקנא לון כדקא יאות · וע"ד יתן לפניו גוים ומלכים ירד
דהא

א) בינה דע"י : ב) כתרא עלאה חסד דע"י : ג) חכמתא סתים גבורה דע"י סבה מקור בוצינא דקרדינותא · הרמ"ז :

דהא כל מלכין דעלמא ברשותא דהאי צדק קיימין כד״א °והוא תלים ט׳
ישפוט תבל בצדק · תו צדק יקראהו לרגלו מאן קארי למאן לא
צדק איהו קארי תדיר לאספקלריא דנהרא ולא שכיך לעלמין
וצדק קאים תדיר לדגלוי דלא אתעדי מתמן וקארי ולא שכיך
הה״ד °אלהים אל דמי לך אל תחרש ואל תשקט אל · והשתא שם פ״ג
קב״ה אנהר לן ארחא דא בגינן ורבי אלעזר ברי קרי לנהורא
עלאה ולא שכיך · זכאה חולקיהון דצדיקייא בעלמא דין ובעלמא
דאתי · (ס״א והשתא אלעזר ברי קרי לנהורא עלאה ולא שכיך
וקב״ה אנהר לן ארחא דא בגיניה זכאה חולקי וזכאה חולקיהון
דצדיקייא) רבי אבא פתח קרא ואמר °מזמור לדוד בהיותו שם ס״ג
במדבר יהודה · מאי שנא בכל שאר תושבחן דלא קאמר באן
אתר שבח לון דוד מלכא ומ״ש הכא דקאמר בהיותו במדבר
יהודה · אלא לא דא בלחודוי דהא אוף הכי נמי °בשנותו את שם ל״ד
טעמו לפני אבימלך · בבא הזיפים וכן כלהו · לאחזאה לכל
בני עלמא שבחיה דדוד דאף על גב דבצערא הוה והוו רדפי
אבתריה הוה משתדל לומר שירין ותושבחן לקב״ה ואע״ג דברוח
קודשא הוה אמר רוח קודשא לא הוה שארי עלוי עד דאיהו
אשתדל למשרי עלוי וכן בכל אתר לא שרייא רוח קודש׳ דלעילא
עד דיתער עליה ב״נ מלתא · ודוד אע״ג דקא רדפי אבתריה
והוה בצעריה לא הוה שביק שירין ותושבחן מפומיה ולשבחא
למאריה על כלא · ואי תימא הא דתנינן °מזמור לדוד או לדוד ברכות
מזמור והכא שרת עליה רוח קודשא בקדמיתא בגין דאמר מזמור ל״ט ב׳
לדוד · אלא אי איהו לא מכוין גרמיה בקדמיתא לא שרת עליה ס״ה ב׳
רוח קודשא · °מזמור דא רוח קודשא · אמאי אקרי הכי בגין ג׳ ה׳
דאיהי משבחת תדיר למלכא עלאה · דכל זמנא הוה קא משבחא רל״ח ב׳
ומזמרא ולא שכיך · כיון דאתא דוד אשבח °גופא מתתקנא ק״ג ב׳
בדקא יאות ושרת עליה והוה מגלי בהאי עלמא תשבחא ולזמרא

ח שמות ב למלכא

למלכא וכלא בגין דיתתקן האי עלמא כגוונא דלעילא · לדוד
גבר שלים בתקונוי גבר מתקנא גבר זכאה (א) דוד ודאי דלא
אשתני לעלמין · בהיותו במדבר יהודה דא שבחא דדוד אע״ג
דבצעריה הוה אף על גב דהוו רדפי אבתריה · ומאי תושבחתא
קאמר · תושבחתא דאיהו רב ויקירא · ושבחא דיליה מאי איהי
°אלהים אלי אתה אשחרך · אלהים סתם · כיון דאמר אלהים תהלים ס״ג
אמאי אלי · אלא ההוא דרגא דיליה · תלת דרגין הכא · אלהים
אלי · אתה ואף על גב דאינון תלת שמהן חד דרגא איהו ברזא
דאלהים חיים אלהים לעילא אלהים חיים · אלי קצה °השמים בראשית א׳ כ׳
עד קצה השמים · °אתא דרגא דיליה · ואף על גב דכולא חד קל״ח כ׳
ובשמא חד · סליק · אשחרך אי כמשמעו דיליה שפיר · אבל
אשחרך אתקין נהורא דנהיר בשחרותא דהא נהורא דקיימא
בשחרותא לא נהיר עד דיתקנון ליה לתתא ומאן דאתקין נהורא
ישחרא דא אף על גב דאיהי אוכמא · זכי °לנהורא חוורא בראשית כ״א כ׳
דנהיר ודא איהי נהורא אספקלרייא דנהרא ודא איהו ב״נ דזכי
לעלמא דאתי · ורזא דא °ומשחרי ימצאנני ומשחרי דמתקני משלי ח׳
נהורא משחרא אוכמא · ימצאנני ימצאוני לא כתיב
אלא ימצאנני דזכי לתרין נהורין לנהורא דשחרא אוכמא
ולנהורא חוורא דנהרא · זכי לאספקלריא דלא נהיר ולאספקלרי׳
דנהיר · ודא איהו ימצאנני ועל דא אמר דוד אשחרך
אתקין נהורא דשחרא אוכמא לנהרא עלידה נהורא חוורא
דנהרא · °צמאה לך נפשי כמה לך בשרי כמאן דכפין תהלי׳ ס״ג
למיכל וצחי למשתי · בארץ ציה ועיף בלי מים בגין דאיהו
מדבר ולאו איהו אתר דיישובא ולאו איהו אתר דקודשא
ובגין

א) הפ׳ דלהכי ביושר ולמפרע הוא דוד דלא אשתני ויש לרמוז בשם הקדוש של דוד דל״ת והאוכ׳ מ׳ מתחברת עם
דודה ו׳ ע״י ד׳ מוחין דאו״א ובדברי הימים כתיב דויד מלא יוד לרמוז כפי׳ לחכמה בסוד אחותי כלה אבי כמ״ש בזוהר
הקדוש ועמ״ש בח״א סוף דף ר״ט ויש שינוי מא״ן :

וכג"כ איהו אתר בלי מים · וכמה דאנן כפין וצחאן לגבך באתר דא · כן בקדש חזיתיך וגו' · ואנן כמה דאנן צחאן לגבי דמר למשתי בצחותא מלוי באתרדא אוף הכי צחינן למשתי בצחותא מלוי בבי מקדשא אתר דאקרי קדש · אמר ר' שמעון לר' אבא מאן דשארי מלה השתא יימא · פתח רבי אבא ואמר ׃

ויקחו לי תרומה מאת כל איש וגו' · משה בשעתא דקב"ה אחמי ליה עובדא דמשכנא הוה קשה קמיה ולא יכיל למיקם ביה והא אוקמוה והשתא אית לן למקשי הכא אי תרומה דא יהבה קב"ה למשה בלחודוי היך יהבה לאחרא ואמר דלבני ישראל יקחו האי תרומה · אלא ודאי למשה יהבה ולא יהבה לאחרא · למלכא דהוה בגו עמיה ולא הות מטרוניתא עמיה דמלכא · כל זמנא דמטרוניתא לא הות עמיה דמלכא לא מתייאשי עמא ביה ואינון לא יתבין לרחצן · כיון דאתת מטרונית' כל עמא חדאן ויתבי ברוחצנו · כך בקדמיתא אע"ג דקב"ה עבד לון נסין ואתין ע"י דמשה לא מתייאשי עמא · כיון דאמר קב"ה ויקחו לי תרומה · ונתתי משכני בתוככם מיד אתייאשו כלהו וחדו בפולחנא דקב"ה הה"ד ויהי ביום כלת משה דנחתת כלת משה לארעא · ואי תימא ויהי בכל אתר לאו איהו אלא לישנא דצערא והכא כתיב ויהי ביום · אלא בההוא יומא דשכינתא נחתת לארעא אשתכח מקטרגא לגבה וחפייא ההוא חשוך קבל לגבה בגין דלא תיחות · ותנינן אלף (א) וחמש מאה רבו מלאכין מקטרגין אשתכחו לגבה בגין דלא תיחות · ובההוא זמנא אשתכחו כל כנופייא דמלאכי עלאי קמי קב"ה אמרו קמיה מארי דעלמא כל זיוא וכל נהורא דילן בשכינת יקרך איהו והשתא תיחות לגבי תתאי · בההיא שעתא אתת קפת שכינתא ותברת ההוא חשוך קבל כמאן דמתבר (ב) גזיזין תקיפין ונחתת לארעא כיון דחמו כלהו כך · פתחו ואמרו יי' אדננו מה אדיר שמך בכל הארץ

(במדב' ז') (תלים ח')

א) נ"ל שזהו בסוד ה' גבורות ה"פ אלהים במילוי יודין עולה למנין תרמ"ז : ב) התיכות קליפות חוקים והוא מל' גזיזי דכרתא פי' חתיכות בגד :

האי"ן אדיר ודאי ה'תכו"ת כמה גזיזין וחילין תקיפין ונחתת לארעא
ושליטת בכולא · וע"ד כתיב ויהי צערא דקבילו כמה חיילין
ומשריין ביומא דכלת משה נחתת לארעא ובגין כך ויקחו לי
תרומה וגו' · ויקחו לי ותרומה לא כתיב אלא ויקחו לי תרומה
לאחזאה דכולא חד בלא פרודא · ועיבדא דמשכנא כגוונא
דלעילא דא לקבל דא לאתכללא שכינתא מכל סטרין עילא
ותתא הכא בהאי עלמא עובדא דיליה כעובדא דגופא לאתכלל'
רוחא בגויה ודא איהי שכינתא דאתכלילת לעילא ותתא ואיהי
רוח קודשא ולעולם אתמשכת ועאלת גו רזא דגופא לאשראה
מוחא גו קליפה כולא כמה דאתחזי · האי רוחא דקודשא אתעביד
בגופא לאתכללא בגויה רוח אחרא עלאה דקיק ונהיר וכלא הכי
אתאחיד ואתכליל דא בדא ועאל דא בדא עד דאתאחיד בהאי
עלמא דאיהו קליפה בתראה דלבר · (נ) קליפה תקיפא איהי
לגו מקליפה דהאי עלמא · כגוונא דאגוזא דהאי קליפה דלבר
לאו איהי תקיפא · קליפה דאיהי לגו מינה איהי קליפה תקיפא ·
אוף הכי לעילא קליפה תקיפא איהי רוחא אחרא דשלטא בגופ'
לגו מניה איהי קליפה קלישא · לגו מניה מוחא · בארעא
קדישא מתתקנא כולא בגוונא אחרא דהא קליפה תקיפא
אתברת מההוא אתר ולא שלטא *ביה כלל · קליפה תקיפא קע"ג א'
אתברת תביר (ר"א מההו' אתר תדיר) ואתפתחת מהאי סטרא (ס"א
עד דאתאחיד ברזא דמשכנא · בהאי עלמא קליפה בתראה
איהי לבר קליפה תקיפא איהי לגו כגוונא אוף הכא · לעילא
קליפה תקיפא איהי לבר לגו מינה איהי קליפא קלישא ולא
שלטא ביה כלל ואתפתחת מהאי סטרא) *ומהאי סטרא כ"ט כ'
וההוא פתיחו הוה בארעא קדישא בכל זמנא דפלחין פולחנא

כרקא

נ) נר' שמובן במ"ש בא"י במרכבת יחזקאל ספ"ד וז"ל קלי' נוגה היא מבחוץ דחוצה כי הרי היא הקלי' החיצונה שבכלן בערך הנחש הדבקת עם הקדושה וקלי' רוח סערה היא היותר פנימית בנחש והב"ז כתוך כתוך הנחש ולכן מתחלה לעילא מתחיל רוח סערה וכו' כמלת שסערה"ז סמוך לקלי' האגוז הקשה ושעלים היא הירוקה בעודה לחה ואינה כ"כ קשה וזו לגבי דידן נקראת חצונה אבל לגבי הקדו' המקפת היא פנימית ודו"ק ועמ"ש בפרשת ויקרא כ"ה א' · הרמ"ז :

כדקא יאות · כיון דגרמו חובין משיכו ההוא פתיחו להאי סטרא
ולהאי סטרא עד דאתקרב קליפה כלא כחדא · כיון דאסתים
קליפה למוחא כדין שלטא ההיא קליפה עלייהו ודחה לון לבר ר"נ ה׳
מההוא דוכתא · ועכ"ד אע"ג דדחה לון לבר לא יכיל ההיא
קליפה תקיפא לשלטאה בההוא דוכתא קדישא דלאו אתריה
איהו · ואי תימא אי הכי הואיל ולא יכיל ההיא קליפה תקיפא
לשלטאה בההוא דוכתא קדישא אמאי קיימא חרוב דהא
חרבה לא הוי בעלמא אלא מסטרא דההיא קליפה תקיפא ·
אלא ודאי כד אתחרב לא אתחרב אלא מההוא סטרא בשעתא
דאסתים למוחא · וקב"ה עבד דלא תשלוט ההיא קליפה תקיפא
על ההוא דוכתא · וכד דחה לון לישראל מניה ההיא קליפה כ"ת ע"ב
אתהדרת ואתפתחת כמלקדמין · ובגין דעמא קדישא לא הוו כ׳
תמן חפייא על ההוא פתיחו חופאה קדישא דפרוכתא קדישא
לנטרא ההוא אתר דלא יסתום ליה ההיא קליפה תקיפא ואחיד
בכל סטרוי · למהוי רבות קודשא על ארעא כמלקדמין לא יכיל
דהא ההוא חופאה קדישא אחיד דלא יחות לתתא דהא עמא
קדישא לאו תמן ועד לא אתבני חרבן מיומא דאתחריבו ·
לישלטאה ההיא קליפה תקיפא לא יכלא דהא ההוא חופאה
קדישא אחיד ביה בכל סטרוי בההוא פתיחו דלא תשלוט תמן
ולא תסתים מוחא בההוא (א) חופאה דפרוכתא קדישא דאיהו
מגו משיכו דפרוכתא קדישא דלעילא דנטיר ההוא אתר · ובגין
כך כל אינון נשמתין דישאר עמין דדיירין בארעא כד נפקין
מהאי עלמא לא מקבלא לון ודחי לון לבר ואזלין ושטאן
ומתגלגלין בכמה גלגולין עד דנפקי מכל ארעא קדישא וסחרן
(לסוחרנייהו) לסטרייהו במסאבו דילהון · וכל אינון נשמתין דישראל

דנפקין

(א) כסוי דקס :

דנפקין תמן סלקין וההוא חופאה קלישא מקבלא לון ועאלין
לקדושה עלאה בגין דכל זינא אולא לזיניה׳ ונשמתיהון דישראל
דנפקי לבר מארעא ברשותא דההיא קליפה תקיפא אולא
וסחרא ומתגלגלא עד דתכת לדוכתהא ועאלת לאתר דאתחזי
לה׳ זכאה חולקיה מאן דנשמתיה נפקא ברשו קדישא בההוא
פתיחו דארעא קדישא מאן דנשמתיה נפקת בארעא
קדישא אי אתקבר בההוא יומא לא שלטא עליה
דברים כ״א רוחא מסאבא כלל׳ ועל דא כתיב בצדיקיא °כי קבור תקברנו
ביום ההוא ולא תטמא את ארמתך בגין דבליליא אתייהיב
רשו לרוח מסאבא למשטטא׳ ואע״ג דאתייהיב לון רשו לא
עאלין בארעא קדישא בר אי אשכחן תמן מנא לאעלא ביה׳
ק״ל ה׳ °אברין ופדרין דמתאכלן בליליא לאתזנא זינין אחרנין לאו
דעיילין בארעא ולאו לאמשבא לון בארעא אלא בגין דלא
תשלוט סטרא אחרא גו ארעא ולא יתמשכא לאעלא תמן וכגין
ק״ל ה׳ כך תננא מנייהו הוה סליק °עקימא ומתגלגלא לבר ואזיל
(תקיף) בכהילו עד דעאל לנוקבא דצפון דתמן מרורין דכל
סטרין אחרנין ותמן עאל תננא וכלהו אתזנו תמן׳ תננא דיממא
הוה סליק לדוכתיה בארח מישר ואתזן מה דאתזן׳ ומההוא
ק״ט ב׳ פתיחו °אתזנו כל סטרי קליפה תקיפא דאיהי לבר מארעא
קדישא ומההיא תננא גסה כמה דאוקימנא׳ גופיהון דצדיקייא
דלא אתמשכו בהאי עלמא בתר הנאין ההיא קליפה תקיפא
לא שלטא עלייהו רוח מסאבו כלל דהא לא אשתתפו אבתריה
כלום בהאי עלמא כמה דגופא דרשיעייא (נ״א גופיהון דצדיקייא
דלא אתמשכו בתר הנאין וכסופין דהאי עלמא ההיא קליפה
תקיפא לא שלטא עלייהו דהא לא אתמשכו אבתריה בהאי
עלמא דהא כמה דגופא דרשיעיא) אתמשך בהאי עלמא בתר
ההיא קליפ׳ תקיפ׳ והנאין ועינוגין דיליה ומתיקין דיליה הכי אסתא׳
בתר דנפקת נשמתיה מניה גופיהון דצדיקייא דלא מתענגי בהאי

עלמא

עלמא אלא מתענוגי דמצוה וסעודתי שבתין וחגין וזמנין ההוא
רוח מסאבא לא יכיל לשלטא עלייהו דהא לא אתענגו מדיליה
כלום · והואיל ולא נטלו מדיליה לית ליה רשו עליהון כלל ·
זכאה איהו מאן דלא אתהני מדיליה כלום · מאן דנשמתיה
נפקא לבר מארעא קדישא וההוא גופא אסתאב בההוא רוח
מסאבו ההוא רוח מסאבו אשתאיב בגויה עד דתב ליה עפרא
(נ"א דאתבלי גופא כעפרא) ואי ההוא °גופא דאשתאיב ביה ההוא רוח ויקרא ע"כ כ'
מסאבא סלקין ליה לאתקברא גו ארעא קדישא עליה כתיב
°ותבאו ותטמאו את ארצי ונחלתי שמתם לתועבה · ארצי דלא ירמיה ב'
שלטא עלה רוח מסאבו בההוא גופא דילכון דאשתאיב ביה
רוח מסאבו דקא מייתין לקברא ליה בארצי · אתון מסאבין לה
לאסתאבא ביה אי לא דעביד קב"ה אסוותא לארעא דהא כיון
דאתבלי ההוא גופא נשיב קב"ה רוחא מלעילא ודחי ליה לההוא
רוח מסאבא לבר דהא איהו חס על ארעיה יוסף לא שליט
על גופיה רוח מסאבו לעלמין אע"ג דנשמתיה נפקא ברשו אחרא
מ"ט בגין דלא אתמשיך בחייוי בתר רוח מסאבא · ועם כל דא
לא בעא דגופיה יסלקון ליה לאתקברא בארעא קדישא אלא
אמר °והעליתם את עצמותי ולא גופי · יעקב לא מית וגופיה בר"א נ'
אתקיים בקיומא תדיר ולא דחיל לסטרא אחרא דהא ערסיה
הוה שלים בשלימו דנהורא עלאה בנהירו דתריסר שבטין ובשבעין
נפש בגין כך לא דחיל לסטרא אחרא ולא יכיל לשלטאה עליה
ותו דאיהו גופא דדיוקנא עלאה דשפירו דיליה אחיד לכל סטרין
וכל אינון (א) שייפין דאדם קדמאה הוו אחידן ביה ועו"ד כתיב
ביה °ושכבתי עם אבותי ונשאתני ממצרים גופא שלים ועו"ד שם מ"ז
ויחנטו הרופאים את ישראל דגופיה יהא קאים בקיומא והכי
אצטריך שאר בני עלמא דנפקת נשמתייהו בארעא קדישא
נפשא

א) מכאן נראה שיעקב תיקן חטא אדם הראשון ח"ס (א"נ לדקדק מכאן כי הדבר מפורש בר"מ פרשת בהר דקי"א ע"ב ובשער הגלגולים להאר"י ז"ל שאברהם יצחק ויעקב תקנו ע"ז ג"ע ש"ד דאה"ר וא"כ יעקב השלים התיקון מא"ן)

נפשא וגופא אשתזיב מכלא · תלת שמהן אקרי נשמתא דבר
נ"ש נפשא ורוחא ונשמתא · וכלהו כלילן דא בדא (ב) ובתלת
דוכתי אשתכח חילייהו · נפ"ש דא אשתכחת גו קברא עד דגופא
אתבלי בעפרא וכדא מתגלגלת בהאי עלמא לאשתכחא גו
חייא ולמנדע בצערא דילהון · ובשעתא די אצטריכו בעאת
רחמי עלייהו · רוחא דא איהו דעאל בגנתא די בארעא ואצטייר
תמן בדיוקנא דגופא דהאי עלמא בחד מלבושא דמתלבשא תמן
ודא אתהני תמן בהנאין ובסופין בזיוא דבגנתא ובשבתי וירחי וזמני
סלקא לעילא ואתהני תמן ותב לאתריה · וע"ד כתיב והרוח תשוב קל"ו א' ג"ע ב' קהלת י"ב
אל האלהים אשר נתנה תשוב ודאי בהני זמנין דקאמרן נשמה
איהי סלקא מיד לאתרהא לההוא אתר דנפקת מתמן ודא איהי
דבגינה אתנהירת בוצינא לאנהרא לעילא · דא לא נחתת לתתא
לעלמין בדא אתכלילת מאן דאתכלילת מכל סטרין מעילא
ומתתא ועד דהאי לא סלקא לאתקשרא בכורסייא לא מתעטרא
בגנתא די בארעא ונפ"ש לא מתיישבא בדוכתהא · כיון דאיהי
סלקא כלהו אית להו נייחא · וכד אצטריך לבני עלמא כד אינון
בצערא ואזלי לבי קברי האי נפ"ש אתערת ואיהי אזלא ומשטטא
אתערת לרוח וההוא (ג) רוח אתער לגבי אבהן וסליק ואתער
לגבי נשמה וכדין קב"ה חייס על עלמא והא אוקימנא · ואע"ג
דהא אתערו מלין אלין דנשמתא בגוונין אחרנין כלהו סלקין
במתקלא דא ודא איהו ברירו דמלה וכלא חד וכד נשמתא
אתעכבא מלסלקא לדוכתהא רוחא אזלא וקיימא
בפתחא דגנתא דעדן ולא פתחין ליה פתחא
ואזלא

ב) פי' הרמ"ז שהם ג' מדורין הנז' באחרי מות ד"ע ב' וא"ש כתב כ"ל דר"ל הנשמה במוח והרוח בלב והנפש בכבד :
ג) בפ' ויחי דרכ"ה א' ובפרשת אחרי ד"ע ב' לא נזכר התעוררות הרוח לגבי אבהן · ונ"ל דבפר' ויחי איירי בבינונים ש"ת לבה"ק ודי בזה קדושתו וא"צ להעיר האבות · ובפ' אחרי איירי שיש צדיק גמור שהולך עם המתחננים והוי כפ"ת והכא איירי בסוד היחודים שעושים הצדיקים כמ"ש האר"י ז"ל ואז הולך הרוח ומעורר האבות להתייחד עמהם ולקבל מהם כח היחוד בשרש כל הנשמות שהם האבות וכן תמצא באדרא סוף ד"ע ב' וריש ע"א א' שמדבר ביחוד שעושים הצדיקים והזכיר היחוד עם האבות · ודייק לומר ל' אתער שהוא התעוררות וכן א' גם בא"מ גבי היחוד מש"כ לעיל מניה וגם לא בפ' ויחי הלא ל' הודעה וסוד הענין שבכח היחודים מורידים טל אורות על נר"ן של צדיקים וניצוצים ממש שהוא כענין תחיה כמו שנזכר בסודות היחודים שיש כח ביחודים לקשר נר"ן של הצדיק שמשתטח עליו ולגרום זווג דזו"ן כמו בשבתות וי"ט הרמ"ז :

ואזלא ומשטטא ולית מאן דישגח בה · נפש אזלא ומשטטא
בעלמא חמאת לגופא דסלקא תולעין ובההוא דינא דקברא
ומתאבלת עליה כמה דאוקמוה דכתיב אך בשרו עליו יכאב
ונפשו עליו תאבל וכלא איהו בעונשא עד דנשמה אתקשרת
בדוכתהא לעילא וכדין כלהו מתקשרן בדוכתייהו בגין דכל
הני תלת קשורא חדא אינון · כגוונא דלעילא ברזא דנפש רוח
ונשמה דכלא חד וקשורא חד · נפש לית לה נהורא מגרמה
כלום ודא איהי דמשתתפ' ברזא (א) דגופא יחד לאענגא ולמיזן
ליה בכל מה דאצטריך כד"א ותתן טרף לביתה וחק לנערותי'
ביתה דא איהו גופא דאיהי זנא ליה ונערותיה אלין אינון שייפין
דהאי גופא · רוח דא איהו דרכיב על האי נפש ושליט עלה
ונהיר לה בכל מה דאצטריך ונפש איהי כורסייא להאי רוח ·
נשמה איהי דאפיקת להאי רוחא ושליטת עליה ונהירת ליה
בההוא נהורא דחיין וההוא רוח תלייא בהאי נשמה ואתנהיר
מנה בההו' נהורא דנהיר וההוא נפש תלייא בהאי רוח ואתנהירת
מניה ואתזנת מניה וכלא קשורא חד · ועד דהאי נשמה עלאה
לא סלקא גו נביעו דעתיקא דעתיקין סתימא דכל סתימין
ואתמלייא מניה בגין דלא פסיק · רוח דא לא עאל בגנתא
דעדן איהו נפש · ולעולם רוח לא שרייא אלא בגנתא דעדן
ונשמה לעילא · נפש דא (ס"א לה) אתיישבא בדוכתהא גו גופא
לתתא · כגוונא דא כלא לתתא הכי מתפרשן בבר נש ואע"ג
דכלהו קשורא חדא · נשמה סלקא לעילא גו נביעו דבירא רוח
עאל בגנתא דעדן · כגוונא דלעילא נפש אתיישבא גו קברא ·
ואי תימא נפש לעיל' דאתיישבת גו גופא בקברא אן הוא קברא
דא גו ההיא קליפה תקיפא · וע"ד נפש כגוונא דא לתת' וכלא

[איוב י"ד] [משלי ל"א] [ע"ז א'] [ויקרא כ' כ']



א) פי' שמכנים הובה בשם גוף וא"ש עד שיכלו כל נשמות שבגוף · אבל נ"ל דהאי גופא דקאמר הכא היינו אצילות לבושו של הקב"ה כביכול שנותן חלק ללבוש זה מכל ספירה וספירה וכל שיעור קומה כביכו"ל מתלבש בו והיא נקראת ש' זה הפי' שיכך בעיון רב עליו ועי' בס' המגיד של מרן או קאי על מט"ט ומרכבו שנקראו גוף למ' והוא עיקר · א"ס :

דא כגוונא דא ובגין כך תלת דרגין מתפרשן ואינון קשורא חדא ורזא חדא · ובכל זמנא דגרמי אשתכחו גו קברא ההאי נפש אישתכחת תמן · רזא הכא לאינון דידעי ארח קשוט דחלי חטאה · בשעתא דנשמתא מתעטרא לעילא גו עטרא קדישא ורוח קאים בנהירו עלא' בשבתי וירחי וזמני · האי נפ"ש בשעתא דרוח נחתא מגו נהירו עלאה לדיירא בגנתא דעדן נהיר ונציץ איהו (ר"א ל"ג כד) קיימא גו קברא ואתגלימת בדיוקנא דהוות גו גופא בקדמיתא וכל אינון גרמי בההוא דיוקנא סלקן ומשבחן ואודן לקב"ה הה"ד °כל עצמותי תאמרנה יי' מי כמוך אומרות תהלים ל"ה לא כתיב אלא תאמרנה · ואלמלא אתייהיב רשו לעינא למחמי וחמי' בליליא (כ) דעיילת (נ"א דנפיק) שבתא ולילי ירחי וזמני כדיוקנין על גבי קברי אודן ומשבחן לקב"ה אבל טפשו דבני נשא קא מעכבא להו דלא ידעין ולא משגיחין על מה קיימין בהאי עלמ' ולא חששין לאשגחא ביקרא דמלכא עלאה בהאי עלמא כ"ש לאשגחא ביקרא דההוא עלמא ועל מה קיימא ואיך מתפרשן מלין · ביומא דר"ה דעלמא אתדן וכורסייא דדינא קיימא לגבי מלכא עלאה למידן עלמא · כל נפ"ש ונפ"ש משטטן ובעאן רחמי על חיי · בליליא דנפקא יומא דדינא אזלין וקא משטטן למשמע ולמנדע מאן הוא דינא דאתדן על עלמא ולזמנין דקא מודיעין בחזווא לחייא כד"א °בחלום חזיון לילה בנפול תרדמה על אנשים איוב ל"ג וגו' אז יגלה אזן אנשים ובמוסרם יחתום · מאי מוסרם דא נפ"ש דאיהי קיימא וחתים לבני נשא מלין לקבלא מוסר · °בליליא ויחי ר"ה בתראה דחגא דקא נפקן פתקין מבי מלכא וההוא צל אעדיאו מבני גרמיה דהאי עלמא ההוא נפ"ש דקאמרן אזלא ומשטטא

כ) כ"מ בזוהר שונה בא"י אבל לא נראה כן מספר הנבואה פ"ד ו' כ' שב' שבכל ח"ש באות נפשות הצדיקים לקבריהם ומתלבשו' בתוך העצמות מהם כאלו הם בחייה' לפי שעה לייחד את בוראם ח"ם ועצמותיך יחלין וכן מוכרח מזה שקדם שכיום השבת הרוח מתקשר למעלה ועומד בנהירו עלאה ובשעתא דרוח נחתא מלא אור וזוהר אז מאיר בנפשו ושיא מחללת עצמות הגוף בהתלבשה במלבוש שלה הוא העומד על הקבר בסוד חלוקא דרבנן וזה דוקא במ"ש כי בשבת עמדות הנפשות בג"ע שתהתון ומתעדנות ולפי' לעשות יחוד עם צדיקים שהוא נוח להם לא ועיי"ל בשבת כנז' שם בס' הנבואה ז"ל הרמ"ז:

קנ"ט ה' ומשטטא וחד ממנא סרכא ברזא גליפא ביעקא בכתב מפריש
ידומיע"ם דפקיד בכתב דזיוא גליפא ובגו חזון עלאין · בההוא
ליליא נחית וכמה אלף אלפין ורבוא רבוון עמיה ונטלין לההוא
צל מכל חד וחד וסלקין ליה לעילא · וההיא נפ"ש דקאמרן אזלא
ומשטטא וחמאת לההוא צל ותב לאתריה גו קבריה וקא מכרזא
לישאר מתייא פלו' אתי לגבן פלו' אתי לגבן · אי זכאה טבא איהו
כולהו חדאן ואי לאו כולהו אמרי ווי · כד סלקין ההוא צל
סלקין ליה לגבי ההוא עבד מהימן דשמיה מטטרו"ן ונטיל ההוא
איוב ז' צל לגביה וסליק ליה לאתריה כד"א כעבד ישאף צל ישאף צל
ודאי · מההיא שעתא ואילך מתתקנא דוכתא לההיא נשמה
דההוא בר נש · ודוכתא לרוח בגנתא דעדן · ודוכתא לנפש
ויקרא לנייחא ולאתהנאה בשעתא דמשטטא ואזלא · בגין דאית נפש
קמ"ב כ' דלית לה נייחא · ואית נפ"ש דאשתציאת עם גופא והאי איהי
שמואל א' כ"ה דלית לה נייחא והאי איהי דכתיב בה ואת נפ"ש אויבך יקלענה
בתוך כף הקלע · דדא איהי אזלא ומשטטא ומתגלגלא בכל
עלמא ולית לה נייחא בכל יממי ולילי ודא איהו עונשא יתיר
ויקר' י"ז מכלא והאי דתשתצי עם גופא (ההיא דכתיב בה והכרתי אותה
מקרב עמה ולהאי לית לה דוכתא כלל · ואית נפשא דלא
תשתצי עם גופא) ותשתצי מאתר אחרא (ס"א עילאה) וההיא דכתיב
שם כ"ב בה ונכרתה הנפש ההיא מלפני אני יי' · מאי מלפני · דלא שרייא
עלה רוחא · וכד רוחא לא שרייא עלה לית לה שותפו כלל במה
דלעילא ולא ידעת מאינון מלין דההוא עלמא כלל והאי איהי
נפ"ש כבעיר · נפש דלית (ד"א דאית) לה נייחא · האי איהי כד אזלא
ומשטטא אערעת בהאי ממנא ידומי"עם ובאינון סרכין דיליה
ונטלין לה ועאלין לה בכל פתחי גן עדן ואחזיין לה יקרא דצדיקייא

ויקרא

ויקרא דההוא רוח דילה ואיהי מתרבקא ביה בנייחא גו ההוא
לבושא וכדין ידעת באינון מלין דעלמא · וכד ההוא רוח סלקא
לאתעטרא גו נשמה עלאה לעילא ההיא נפש מתקשרא בההוא
רוח ואתנהירת מניה כסיהרא כד אתנהירת משמשא · ורוח
מתקשרא גו ההיא נשמתא · וההיא נשמתא מתקשרא גו סוף
מחשבה דאיהו רזא דנפש דלעילא · וההיא נפש אתקשרת
גו ההוא רוח עלאה · וההוא רוח אתקשר גו ההיא נשמה עלאה
וההיא נשמה אתקשרת באין סוף וכדין איהו נייחא דכלא וקשורא
דכלא עילא ותתא כלא ברזא חדא וגוונא חדא · וכדין דא
איהו נייחא דנפש דלתתא ועל דא כתיב °והיתה נפש אדני צרורה שמואל א׳ כ״ה
בצרור החיים את יי׳ אלהיך · בגוונא חדא וברזא חדא דההוא
את דא כגוונא דא · כד נחתא סיהרא רזא דנפש עלאה נהורא
מכל סטרין · איהי נהרא לכל רתיכין ומשריין ועביד לון גופא
חדא שלימא דנהיר בנהירו בזיוא עלאה · אוף הכי כגוונא דא
נחתא האי נפש תתאה נהירא מכל סטרין מגו נהירו דנשמה ומגו
נהירו דרוח ונחתא ונהרא לכל אינון רתיכין ומשריין דאינון
שייפין וגרמין ועביד לון גופא שלימ׳ דנהיר בנהירו · הה״ד °והשביע ישעיה נ״ח
בצחצחות נפשך נפשך ממש · ולבתר ועצמותיך יחליץ דעביד
מנייהו גופא שלימא ונהיר בנהירו וקם ואודי ומשבח לקב״ה
במה דאתמר דכתיב °כל עצמותי תאמרנה יי׳ מי כמוך · תהלים ל״ה
ודא איהו נייחא דנפש ודאי מכל סטרין · זכאין אינון
צדיקייא דדחלין למאריהון בעלמא דין למזכי בתלת נייחי
לעלמא דאתי · אתא רבי שמעון ובריכיה לרבי אבא
אמר ר׳ שמעון זכאין אתון בני וזכאה אנא דעיני חמו בכך כמה

דוכתין עלאין מתתקנן לן ונהירין לן לעלמא דאתי ׳ פתח ואמר
°שיר המעלות הבוטחים ביי׳ כהר ציון לא ימוט לעולם יישב האי תהלים קכ״ה
קרא אוקמוה ׳ אבל שיר המעלות תושבחתא דקאמרי אינון
דרגין קדישין עלאין מסטרא דגבורן עלאין ואינון כגוונא דלואי
לתתא ואינון מעלות דרגין על דרגין ופלחין ברזא דחמשין שנין
והאי איהו שיר המעלות הבוטחים ביי׳ כהר ציון דא אינון צדיקייא
דאינון מתרחצן ביה בעובדין דילהון כד״א °וצדיקים ככפיר יבטח משלי כ״ח
ואי תימא הא צדיקייא לא אתרחצן בעובדיהון כלל ותדיר דחלין
כאברהם דכתיב ביה °ויהי כאשר הקריב לבא מצרימה וגו׳ ׳ בראשית י״ב
כיצחק דכתיב ביה °כי ירא לאמר אשתי ׳ כיעקב דכתיב בירה שם כ״ו
°ויירא יעקב מאד ויצר לו ׳ ואי הני לא אתרחיצו בעובדיהון כל שם ל״ב
שכן שאר צדיקי עלמא ׳ ואת אמרת וצדיקים ככפיר יבטח ׳
אלא ודאי ככפיר כתיב דהא מכל אינון שמהן לא כתיב אלא
כפיר ולא כתיב לא אריה ולא שחל ולא שחין אלא כפיר דאיהו
חלשא וזעירא מכלהו ולא אתרחיץ בחיליה אע״ג דאיהו תקיף
כך צדיקייא לא אתרחיצו בעובדיהון השתא אלא ככפיר ׳ אף
על גב דידעין דתקיף חילא דעובדיהון לא אתרחצן אלא ככפיר
ולא יתיר ובגיני כך הבוטחים ביי׳ כהר ציון וגו׳ לא ככפיר ולא
באריה ולאו בכלהו שמהן ׳ אלא כהר ציון ואוקמוה מה הר
ציון איהו תקיף ולא ימוט תדיר אוף הכי בההוא זמנא להוו
כהר ציון ולא כהשתא דלא אתרחיצו אלא ככפיר דדחיל ולא
אתרחיץ בחיליה ואתון בני קדישי עליונין רחצנותא דילכון כהר
ציון ודאי זכאין אתון בעלמא דין ובעלמא דאתי ׳ אזלו׃ כד ספו
לכותא אתחשך ליליא ׳ א״ר שמעון כמה דיומא דא אנהיר לן
בהאי

בהאי ארחא למזכי ביה בעלמא דאתי ׳ אוף הכי האי ליליא
ינהיר לן למזכי לן לעלמא דאתי ולאעטרא מלין דיממא בליליא
דא קמי עתיק יומין דהא כיומא דא שלים לא ישתכח בכל דרין
אחרנין זכאה חולקנא בעלמא דין ובעלמא דאתי עלו לביתיה
דר״ש ורבי אלעזר ור׳ אבא ורבי יוסי עמהון בתו עד דאתפלג
ליליא ׳ כיון דאתפלג ליליא אר״ש לחברייא עידן איהו לאעטרא
דתיבא קדישא לעילא באשתדלותא דילן ׳ אמר ליה לרבי יוסי
אנת דלא אשתמעו מילך בהאי יומא ביננא אנת הוי שירותא
לאנהרא ליליא דהא השתא עידן רעותא איהו לאנהרא עילא
ותתא ׳ פתח ר׳ יוסי ואמר שיר השירים אשר לשלמה ׳ שירתא דא
אתער ליה שלמה מלכא כד אתבני בי מקדשא ועלמין כלהו
אשתלימו עילא ותתא באשלמותא חדא ואע״ג דחברייא (א)
פליגן בהאי ׳ מתי אתמר ׳ אבל שירתא דא לא אתמר אלא
בשלימו כד סיהרא אתמליא בשלימו ובי מקדשא אתבני כגוונא
דלעילא ׳ בשעתא דאתבני בי מקדשא לתתא לא הוה חדווה
קמי קב״ה מיומא דאתברי עלמא כההוא יומא משכן דעבד משה
במדברא לנחתא שכינתא לארעא בההוא יומא משכן אחרא
שמות מ׳ אתוקם עמיה לעילא כמה דאוקמוה דכתי׳ הוקם המשכן
קב ט׳ משכן אחרא דאתקם עמיה ודא משכן דנער מטטרו״ן ולא יתיר
בית ראשון כד אתבני בית ראשון אחרא אתבני עמיה
ואתקיים בעלמין כלהו ואנהיר (ס״א כצלותא ולנהורא) לכל עלמין
ואתבסם עלמא ואתפתחו כל משקופי עלאין לאנהרא ולא הוה
חדווה בכל עלמין כההוא יומא כדין פתחו עלאי ותתאי ואמרו
שירתא והיינו שיר השירים ׳ שירתא דאינון מנגנין דמנגנן לקב״ה
דוד

(א) שמות י׳ ע״ב

דוד מלכא אמר שיר המעלות · שלמה מלכא אמר שיר השירים שיר מאינון מנגנין · מה בין האי להאי דהא אשתמע דכלא חד אלא ודאי כלא חד · אבל ביומי דדוד מלכא לא הוו כל אינון מנגנין מתתקנן בדוכתייהו לנגנא כדקא יאות ובי מקדשא לא אתבני ובגין כך לא אתתקנו לעילא בדוכתייהו · דהא כמה דאית תקוני דמשמרות בארעא אוף הכי ברקיעא וקיימין אלין לקבל אלין · וביומא דאתבני בי מקדשא אתתקנו כלהו בדוכתייהו ושרגא דלא נהרא שריאת לאנהרא · ושירתא דא אתתקנת לגבי מלכא עלאה מלכא דשלמא דיליה · ותושבחתא דא איהי מעלייא מכל תושבחן קדמאי · יומא דאתגלי תושבחתא דא בעלמא ההוא יומא אשתכח שלימו בכלא וע״ד איהו קדש קדשים בספרא דאדם קדמאה הוה כתיב ביה · ביומא דאתקם בי משכנא (ר״א דיתבני בי מקדשא) יתערון אבהן שירתא עילא ותתא ובגין כך אשכחנא שין מאתוון רברבן ואלין אינון דקא אתערו לאו דאינון מנגנן אלא דאינון מתערי לגבי עילא (ר״א נ״ג כביכול) שיר דאינון שירין רברבן דממנן על עלמין כלהו · ותנינן בההוא יומא קם יעקב שלימא ועאל בגנתא דעדן בחידו על דוכתיה כדין גנתא דעדן שארי לנגנא וכל אינון בוסימין דגנתא · מאן גרים שירתא דא ומאן אמר לה · הוי אימא דא יעקב דאלמלא איהו לא עאל בגנתא דעדן לא אמר גנתא שירתא · שירתא דא שירתא דאיהי כללא דכל אורייתא שירתא דעלאי ותתאי מתערין לגבה · שירתא דאיהי כגוונא דעלמא דלעילא דאיהו שבת עלאה · שירתא דשמא קדישא עלאה אתעטר בגיניה וע״ד איהי קדש קדשים מ״ט בגין דכל מלוי ברחימו ובחדוה · כלא בגין דכוס של ברכה אתייהיב בימינא כיון דאתייהיב בימינא כדין כל חידו וכל רחימו אשתכח · ובגין כך ברחימו ובחדוה כל

איכה ב׳ מלוי · בזמנא דהאי ימינא אתהדר לאחורא כד״א השיב אחור ימינו כדין כוס של ברכה אתייהיב בשמאלא · כיון דאתייהיב בשמאלא שריאו עלאי ותתאי למפתח עליה קינה · ומאי קאמרי איכה אי כה אי כוס של ברכה דאתר עלאה דהוית יתבא בגויה אתמנע ואתגרע מינך בגיני כך שיר השירים דהוה מסטרא דימינא כל מלוי רחימו וחדוה איכה דחסיר ימינא ואשתכח שמאלא כל מלוי אינון קנטורין וקינין · ואי תימא הא כל חידו וכל חדוה וכל שיר מסטרא דשמאלא איהו וע״ד ליואי מסטרא דשמאלא מנגני שירתא · אלא כל חידו דאשתכח מסטרא דשמאלא לא אשתכח אלא בזמנא דימינא אתדבק בהדיה (א) ובזמנא דימינא אתער ואתדבק בהדיה כדין ההוא חדוה מימינא איהו דקא אוטיב לרתחא וכד רתחא אשתכך וחידו איהו מסטרא דימינא כדין חדוה שלימתא אתי מהאי סטרא וכד ימינא לא אשתכח רתחא דשמאלא נפיש ולא שכיך ולא אוטיב ולא חדי · כדין איכה · אי כה (ב) כוס של ברכה מה תהא עליה דקא יתבא בשמאלא ורתחא נפיש ולא שכיך · ודאי קנטורין וקינין מתערין · אבל שיר השירים ודאי כוס של ברכה דאתיהיב בימינא ואתמסר בגויה ועל דא כל רחימו וכל חידו אשתכח ובגין כך כל מילוי ברחימו ובחדוה ולא אשתכח בשאר כל שירין דעלמא הכי · ובגין דא מסטרא דאבהן אתער שירתא דא יומא דאתגלי שירתא דא ההוא יומא נחתת שכינתא לארעא דכתיב ולא יכלו הכהנים לעמוד לשרת וגו׳ מ״ט בגין כי מלא כבוד יי׳ את בית יי׳ · בההוא יומא ממש אתגליאת תושבחתא מלכים א׳ ח׳

דא

א) תרומה קמ״ב ע״ב : ב) עי׳ ב״ה במילוי כוז ב״ק ה״א המילוי פ״ה ע״ה בגי׳ כוס :

דא ואמרה שלמה ברוח קודשא תושבחתא דשירתא דא איהי כללא דכל אורייתא כללא דכל עובדא דבראשית · כללא דרזא דאבהן · כללא דגלותא דמצרים וכד נפקו ישראל ממצרים ותושבחתא דימא · כללא די' .אמירן וקיומא דהר סיני וכד אזלו ישראל במדברא עד דעאלו לארעא ואתבני בי מקדשא כללא דעטורא דשמא קדישא עלאה ברחימו ובחדוה · כללא דגלותהון דישראל ביני עממייא ופורקנא דילהון · כללא דתחיית המתים עד יומא דאיהו שבת ליי' · מאי דהוה ומאי דהוי ומאי דיזמין למהוי לבתר ביומא שביעאה כד יהא שבת ליי' כלא איהו בשיר השירים ועל דא תנינן כל מאן דאפיק פסוקא דשיר השירים ואמר ליה בבי משתייא אורייתא איהי חגירת שק וסלקא לגבי קב"ה ואמרה קמיה עבדו לי בניך (א) מחוך בבי משתייא · ודאי אורייתא סלקת וקאמרת הכי בגין דא אצטריך לנטרא ולסלקא עטרא על רישיה דבר נש כל מלה ומלה דשיר השירים · ואי תימא אמאי איהי בין הכתובים · הכי הוא ודאי בגין דאיהו שיר תושבחתא דכנסת ישראל קא מתעטרא לעילא · ובג"כ כל תושבחן דעלמא לא סלקא רעותא לגבי קב"ה כתושבחתא דא · הכי אוליפנא שיר חד · השירים תרין אשר תלת · ורזא דא דאתייהיב כוס של ברכה ואתנטיל בין ימינא ושמאלא וכלא אתער לגבי מלכא דשלמא דיליה · ובהאי אסתלק רעותא לעילא ברזא דאין סוף רתיכא קדישא הכא אשתכח · דהא אבהן אינון רתיכא · דוד מלכא אתחבר עמהון ואינון ארבע (ב) רזא דרתיכא קדישא עלאה · ובגין כך ארבע תיבין בהאי קרא קדמאה רזא דרתיכא קדישא שלימתא · תו רזא דא שיר דא רזא דדוד מלכא דאיהו



א) לשון צחוק : ב) סוד המרכבה קדישא שלימה בד' רגלי הכסא :

רזא לסלקא בשיר · השירים אלין אבהן רזא דממנן רברבן רתיכא
שלימתא כדקא יאות · אשר לשלמה רזא מאן דרכיב על רתיכא
שלימתא דא · וכהאי קרא אשתכח שלימו דרזא מן העולם ועד ויצא קנ"ג כ'
העולם רזא דכל מהימנותא וכלא איהו רתיכא שלימתא למאן
דידיע ולמאן דלא אתיידע (ג) ולית מאן דקאים למנדע ביה ·
ועל דא אתמר האי קרא בר' תיבין רזא דרתיכא שלימתא מכל
סטרין · מכאן ולהלאה רזא לחכימין אתמסר · ותו אית ביה רזא
פנימאה דתנינן מאן דחמי ענבין בחלמיה אי חוורין אינון טבין ·
אוכמין בזמנן טבין דלא בזמנן צריכין רחמי · מאי שנא חוורי
ומאי שנא אוכמי ומאי שנא בזמנן ומאי שנא דלא בזמנן · ותו
תנינן אכלן לאינון אוכמי מובטח ליה דהוא בן עלמא דאתי
אמאי לא תנינן אילנא דחב ביה אדם קדמאה ענבין הוו דכתיב
ענבימו ענבי ראש ואלין אינון ענבין אוכמין בגין דאית ענבין דברים ל"ב
אוכמין ואית ענבין חוורין · חוורין טבין דהא מסטרא דחיי אינון
אוכמין צריכין רחמי דהא מסטרא דמותא אינון · בזמנן טבין
מאי טעמא בגין דבזמנא דחוורי שלטן כלא אתבסם דהא בההוא
זמנא כלא אצטריך לתקונא וכלא איהו שפיר וכלא תקינא
חדא אוכמא וחוורא · ובזמנא דחוורי לא שלטאן ואוכמי
אתחזון לינדע דהא בדינא דמותא סליק ואצטריך רחמי
דהא אילנא דחב ביה אדם קדמאה וגרים מותא ליה
ולכל עלמא חמא · הכא אית לאסתכלא ואי לאו דמר הכא
לא אימא · תנינן דעלמא דא איהו כגוונא דעלמא דלעילא
ועלמא דלעילא כל מה דהוה בהאי עלמא הכי איהו
לעילא · אי נחש גרים מותא לאדם לתתא · לעילא אמאי
אי

ג) ולית מי שיכול להשיג כסם :

אי תימא (עוד) לאתתא (ס"א לתתא) דבגין נחש אגרע נהורא דהא
סיהרא גרע נהורא לזמנין ובההוא זמנא איהי מיתת · דכורא
מאי · ואי נימא דסיהרא בעטיו דהאי נחש מיתת · בגריעו דנהורא
הא תנינן דלא בגין נחש הוה · אלא דאמרה סיהרא קמי קב"ה
וכו' הא לא הוה בגין נחש · ואי תימא דבעלה הכי הוא ח"ו
דגריעו הוי לעילא · אלא כל דא סתרי אורייתא ונחש בכלא
אתקין גריעו · ת"ח והכי אוליפנא כל מה דעבד קב"ה עילא ותתא
כלא ברזא דדכר ונוקבא איהו וכמה דרגין אינון לעילא משניין
מלין ומדרגא עד דרגא רזא דאדם ואינון דרגין דאינון זינא
חדא עבד לון קב"ה דיוקנא דחד גופא עד דסלקין ברזא דאדם ·
ותנינן ביומא תניינא דעובדא דבראשית דאתברי ביה גהינם
ואתעביד חד גופא ברזא דאדם ואינון שייפין ממנן דמתקרבין
לאשא ומתין ומהדרן כמלקדמין · ודא בגין דאינון אתקריבו
לגביה האי חויא ואיהו אדם קדמאה דאתפתא גו משכנא
בהאי חויא ועל דא מית וחויא גרים ליה מותא דאיהו קריב
וילח ליה · ובכל אתר אדם דכר ונוקבא איהו אבל °אדם דאיהו
רע"ז ב' קדישא עלא' איהו שלטא על כלא דא יהיב מזונא וחיין לכלא
ויע"ד בכלא מנע נהורא האי חויא תקיפא · כד מסאיב משכנא
נוקב' דההו' אדם כדקאמר מיתת ודכורא מית וסלקין כמלקדמין
ויע"ד כלא כגוונא דלעילא · אבל אינון ענבין אוכמין מובטח ליה
דהוא בן עלמא דאתי בגין דשיצי ושליט על ההוא אתר ואעבר
דניאל ז' עליה ואהדק ליה כד"א °אכלה ומדקה · כיון דאעבר ההיא
קליפה תקיפא הא אתקרב לגבי עלמא דאתי ולית מאן דמחי
בידיה · ועל דא מאן דחמי בחלמיה דאינון ענבין אוכמין אכיל

ומהדרק

ומהדק מוכטח ליה וכו׳ כגוונא דא לא הוי שיר בביתא דדוד
עד דאתעברו אינון ענבין אוכמין ושלטא עלייהו וכדין אתמר
שיר השירי׳ כמה דאתמר ואפילו באתר דא אקרי ענבים כד״א
הושע ט׳ °כענבים במדבר וגו׳ ואלין אינון ענבין חוורין ׳ שירתא דא איהי
מעלייא על כל שאר שירין דקדמאי ׳ כל שירין דקדמאי אמרו
לא סליקו אלא גו שירין דמלאכי עלאי אמרי ׳ ואף על גב דהא
אוקמוה ׳ אבל כתיב שיר המעלו׳ לדוד שיר המעלו׳ שיר דמלאכי
עלאי אמרי ׳ ואינון מעלות ודרגין אמרי ׳ למאן ׳ לדוד לבקשא
תהלים מ״ו טרפא ומזונא מניה ׳ תו שיר המעלות כד״א °על עלמות שיר ׳ °על
שיר א׳ כן עלמות אהבוך לדוד בגין דוד מלכא עלאה דאיהו °משבח
ויחי תדיר למלכא עלאה ׳ כיון דאתא שלמה מלכא אמר שיר דאיהו
רכ״ח א׳ עלאה לעילא דרברבי עלמ׳ עלאין דקאמרי לגבי מלכא עלאה
דשלמ׳ כלא דיליה כלהו דאמרי שירתא לא סליקו בההיא שירת׳
לומר אלא ההיא שירתא דמלאכי עלאי קאמרי ׳ בר שלמה
מלכא דסליק בההיא שירת׳ למה דרברבין עלאין עמודי עלמא
קאמרי ׳ כל בני עלמא ברתיכין תתאין שלמה מלכא ברתיכין
עלאין ׳ ואי תימא משה דסליק בדרגא דנבואה וכחביבו לגבי
קודשא בריך הוא על כל בני עלמא ההיא שירתא דקאמר ברתיכין
תתאין הוה ולא סליק יתיר ׳ תא חזי שירתא דקאמר משה
סליק לעילא ולא לתתא ׳ אבל לא אמר שירתא כשלמה
מלכא ולא הוה בר נש דסליק בשירתא כשלמה ׳ משה סליק
בתושבחתיה לעילא ותושבחתא דיליה הוה למיהב תושבחן
והודאן למלכא עלאה דשזיב לון לישראל ועבד לון נסין וגבוראן
במצרים ועל ימא ׳ אבל דוד מלכא ושלמה ברי׳ אמרו שירתא

בגוונא אחרא · דוד אשתדל לאתקנא עולמתן ולקשטא לון במטרוניתא לאתחזאה מטרוניתא בעולמתהא בשפירו ועל דא אשתדל באינון שירין ותושבחן לגבייהו עד דאתקין וקשיט כלהו עולמתן ומטרוניתא · כיון דאתא שלמה אשכח למטרוניתא מתקשטא ועולמתהא בשפירו אשתדל למיעל לה לגבי חתן ואעיל החתן לחופה במטרוניתא ואעיל מלין דרחימו בינייהו בגין לחברא לון כחדא ולמהוי תרוייהו בשלימו חדא בחביבו שלים ועל דא שלמה סליק בתושבחתא עלאה על כל בני עלמא משה זווג לה למטרוניתא בהאי עלמא לתתא למהוי בהאי עלמא בזווגא שלים בתתאי · שלמה זווג לה למטרוניתא בזיווגא שלימא לעילא ואעיל החתן לחופה בקדמיתא ולבתר אעיל לתרוייהו בהאי עלמא וזמין לון בחדוה כבי מקדשא דאיהו בנה · ואי תימא היך עייל משה למטרוניתא בלחודאה בהאי עלמא דהא אתחזי פרודא · ת״ח קב״ה זווג לה במשה בקדמיתא ואיהי הוות כלת משה כמה דאתמר · כיון דאזדווגת בידה במשה נחתת בהאי עלמא בזווגא דהאי עלמא ואתתקנת בהאי עלמא מה דלא הוות מקדמת דנא ולעולם לא הות בפרודא · אבל לא הוה בר נש בעלמא מיומא דאתברי אדם דיעיל רחימו וחביבו ומלין דזווגא לעילא בר שלמה מלכא דאיהו אתקין זווגא דלעילא בקדמיתא ולבתר זמין לון כחדא בביתא דאתקין לון · זכאין אינון דוד ושלמה בריה דאינון אתקינו זווגא דלעילא · מיומא דאמר לה קב״ה לסיהרא זילי ואזעירי גרמיך לא אזדווגא בזווגא שלים בשמשא בר כד אתא (ה) שלמה מלכא · שיר השירים הא הכא חמש דרגין לאתדבקא בעלמא דאתי · שיר חד השירים תרין הא

תלת

ה) והיינו מה שאמר ב״ק לסנהדרין המתוך ישלמה אף זכיתם לשלימה לא נשלמה ותיקני כאן ודו״ק מאו״ן ·

תלת · אשר הא ארבעה · לשלמה הא חמשה · בחמישאה איהו
דהא יומא דחמשין רזא דיובלא איהו · תא חזי זווגא דלעילא
לא יכיל שלמה לאתקנא אלא בגין דאשתכח זווגא לתתא מקדמת
דנא · ומאן איהו זווגא דמשה דאי לא הוי זווגא דנא לא אתתקן
זווגא דלעילא · וכלא ברזא עלאה איהו לחכימי לבא · כתיב
מלכים א' ד' וידבר שלשת אלפים משל ויהי שירו חמשה ואלף האי קרא
אוקמוה חברייא אבל וידבר שלשת אלפים משל · ודאי על כל
מלה ומלה דאיהו הוה אמר הוו ביה תלת אלף משלי כגון ספרא
דקהלת דאיהו ברזא עלאה ואיהו בארח משל · דלית ביה קרא
דלאו איהו בחכמתא עלאה ובארח משל · אפילו קרא זעירא
קהלת י"א דביה דכד הוה מטי רב המנונא סבא (כ) קדמאה להאי קרא שמח
בחור בילדותך ויטיבך לבך בימי בחורותיך הוה בכי ואמר ודאי
האי קרא יאות הוא ואיהו בארח משל · ומאן יכיל למעבד דרשא
במשל דא · ואי איהו דרשא לית ביה דרשא אלא כמה דחמינן
בעיינין · ואי חכמתא איהו מאן יכיל למנדע לה · מיד הוה תב
בראשית ל"ז ואמר כתיב אלה תולדות יעקב יוסף בן שבע עשרה שנה וגו'
האי קרא דקהלת איהו משל לחכמתא דקרא דא דאורייתא
ורא משל לדרא · שמח בחור בילדותך · והוא נער · ויטיבך לבך
היה רעה את אחיו בצאן · בימי בחורותיך · את בני בלהה ואת
בני זלפה נשי אביו · ודע כי על כל אלה · ויבא יוסף את דבתם
רעה · יביאך אלהים במשפט · אלה תולדות יעקב
יוסף · יוסף אתכליל ביעקב ורזין דסתרי תורה מאן יכיל
למנדע לון · והאי משל אתפשט לתלת אלף משלים וכלהו
בהאי

כ) מצאתי שהיה רב המנונא סבא אחר ה"ס :

בהאי משל בשעתא דיוסף אתכליל ביעקב (א) תלת אלף אינון באברהם יצחק ויעקב דכלהו בהאי משל ברזא דחכמתא (ב) וכאן כמה טייעין אינון בטוענין דטמירו (ג) כהו דיירי תריסין דלית לון חושבנא לטמירין דחכמתא · ויהי שירו חמשה ואלף הכי אוקימנא ויהי שירו של משל וכלא חד בין מאן דאמר ויהי שירו דשלמה בין מאן דאמר ויהי שירו של משל כלא איהו חד וכלא איהו קאמר ויהי שירו דא שיר השירים · וכי חמשה ואלף איהו שיר השירים · ודאי הכי הוא חמשה אינון תרעין ופתחין דמתפתחי במלכא דשלמא דיליה · ואינון חמש מאה שנין דאילנא דחיי חמשין שנין דיובלא ואלף דא איהו אילנא דחיי חתן דנפיק מסטריה ואיהו ירית כל אינון חמשה למיתי לגבי כלה · יומירה דקב"ה אלף שנין איהו ודא איהו נהר דנגיד ונפיק מעדן · יוסף זכאה דאקרי צדיק על שמא דסיהרא כמה דאתני בה קב"ה ובגין כך שיר השירים קדש קדשים · ולית לך קרא בשיר השירים דלא אית ביה רזא דחמשה ואלף ודאי · שיר השירים ודאי הכי הוא · חמש דרגין אינון בהאי קרא כמה דאתמר · ואי תימא האלף אמאי לא אדכר הכא · ודאי ההוא אלף טמירא הוה וטמירא איהו עד דאתחברת אתתא בבעלה · וע"ד אשתדל שלמה למיתי ההוא אלף לגבי כלה בטמירו דגושפנקא דחכמתא עלאה · כיון דעבד קדש הקדשים לתתא גניז וטמיר ואעיל רזא דקדש הקדשים לתמן קכ"ה ה'
למעבד גניזו דשמושא שלים עילא ותתא כדקא יאות · קדש הקדשים איהו לעילא רזא דחכמתא עלאה ויובלא כגוונא דא

ירתין

א) פי' ג' מדות פחד חסד ת"ת מדות ג' אבות וכל אחד נקרא יום של מעלה חמשה ימים ויומו של הקב"ה אלף שנה כי ע"ב כנימ' ספירו"ת · א"ס : ב) כתנייני סודות אלו יש כמה וכמה גדולי עולם המתדמים לחכמים בדיון בוחרים והולכים וגוססים אחרי החכמים בעה"ז שאין לזה מספר מרי שיבינו וישמעו מהחכמים סודות עניינים אלו · כמי טייעא דמפטים כ"ה א' והם כמשאות סחורה טמונים : ג) פי' כהם סוככים עניינים וכלי מלחמתה של תורה כי אין מספר לסודות הטמונים בחכמת התורה ג' אלפים משל וה' ואלף וכיולא בהם · פרש"ב :

ירתין חתן וכלה ירותא דאבא ואימא ואתהדרו אחסנת ירותא בגוונא אחרא · ירותא דאבא ירת׳ ברתא בסליקו דשמא קדישא דא ואתקרי אוף הכי · קדש · חכמה · ירותא דאימא ירית ברא ואקרי קדשים בגין דנטיל כל אינון קדשים עלאין וכניש לון לגביה · ובתר יהיב לון ואעיל לון לגבי כלה · וע״ד אמר שיר השירים · שיר לגבי קדש · השירים לגבי קדשים למהוי כלא קדש קדשים ברזא חדא כמה דאתחזי · אשר לשלמה הא אתמר למלכא דשלמא דיליה ואי תימא שבחא דא דיליה הוא · לא תימא הכי אלא שבחא באתר עלאה איהו סלקא · אבל הכי הוא רזא · כד מתתקנן דכר ונוקבא כחדא תחות מלכא עלאה כדין ההוא מלכא אסתלק לעילא ואתמלייא מכל קדושין ומכל ברכאן דנגדין לתת׳ ואתמלי ואריק לתת׳ ודא איהו תיאובתיה דמלכא עלאה כד אתמלי קדושן וברכאן ואריק לתתא · וע״ד איהו צלותין ובעותין דיתתקנן ואתמלייא ההוא מבועא עלאה · דכיון דאיהו מתתקן כדקא יאות מחיזו דיליה ומחיזו דההוא תקונא מתתקנא עלמא תתאה ועולמתהא · ולא אצטריך עלמא תתאה לאתתקנא אלא מחיזו דעלמא עלאה · סיהרא לית לה חיזו מגרמהא כלל בר כד אתתקן בשמשא ואנהיר ומחיזו דשמשא ותקונא דיליה אתתקנת סיהרא ואתנהירת · מה דאצטריך צלותין ובעותין דיתנהיר ויתתקן ההוא אתר דנפקא מניה נהורא דכיון דההוא אתר מתתקנא · מחיזו דיליה אתתקן כל מאי דלתתא · ובג״כ תושבחתא דקאמר שלמה לא אשתדל אלא בגין מלכא דשלמא דיליה דאתתקן · כיון דאיהו אתתקן מחיזו דיליה כלא יתתקן ואי איהו לא אתתקן לית לה תקונא לסיהרא לעלמין ובגין כך אשר לשלמה דיתתקן ויתמלי כדקא יאות בקדמיתא כמה דאתמר :

ויקחו

ויקחו לי תרומה מאת כל איש וגו׳ רזא דרזין לידעי חכמתא ׃
כד אסתלק ברעותא דסתרא דכל סתרין למעבד יקרא ליקריה אנשיב רוחא מנקודה עלאה דנגיד מלעילא לתתא ושוי תקוניה לאתיישבא בהאי עלמא ׃ אמאי ׃ בגין דאי לא יהא עקרא ושרשא בהאי עלמא לא יהא מאנא לארקא בהאי עלמא כלל ׃ ואי לא יריק להאי עלמא מיד אתאביד ולא יכיל לקיימא אפילו רגעא חדא ׃ אבל בגין דתקוניה איהו מהאי עלמא אתמלי מסטרא חדא לארקא להאי עלמא ומסטרא אחרא לארקא למלאכי עלאי ׃ וכלא אתזנו מניה כחדא ׃ שלימו דתקונא דהאי רוחא רוחיהון דצדיקייא בהאי עלמא ׃ רוחא דא אשתלים בזמנא דחנוך וירד ומהללאל הוו בעלמא ׃ וכד אסגיאו חייבי עלמא אעדו ההוא שלימו מניה ׃ לבתר דאתאבידו אתא (א) נח ואשלים ליה ׃ אתא דור הפלגה אעדו ההוא שלימו מניה אתא אברהם ואשלים ליה ׃ אתו אנשי סדום ואעדו ליה ׃ אתא יצחק ואשלים ליה ׃ אתו פלשתים וחייבי דרא ואעדו ליה מניה אתא יעקב ובנוי ערסא שלימא ואשלימו ליה ׃ נפקו מארעא קדישא ונחתו למצרים ובגינייהו אתעכבת תמן ׃ ובגין דאהדרו תמן ישראל לעובדין דמצראי אתכפייא ואתעדי ההוא שלימו עד דנפקו ממצרים ואתו למעבד משכנא ׃ אמר קב"ה רעותי לדיירא בינייכו אבל לא יכילנא עד דתתקנון ההוא רוחא דילי דיישרי בגווייכו הה"ד ועשו לי מקדש ושכנתי בתוכם ׃ ודא איהו רזא דכתיב ויקחו לי תרומה ׃ אמר משה לקב"ה מאן יכיל למיסב לה ולמעבד לה ׃ א"ל ׃ משה לא כמה דאת חשיב לא מאת כל איש אשר ידבנו לבו וגו׳ מההוא רעותא ורוחא דילהון תסבון



א) נ"ל דהאי דהיקן נח תקונא דתשובה של חנוך מהללאל ירד שהיה לו גלגולא חדא מג׳ ר"ת חנוך ירד מהללאל בגימטריא נ"ח :

לה והשלמון לה כד אתא שלמה אתקין לההוא רוחא בשלימו
דלעילא דהא מן יומא דאשתלים לתתא ביומוי דמשה לא אעדיאו
ההוא שלימו מניה (עד דאתא שלמה) · כיון דאתא שלמה
אשתדל לאשלמא ליה לעילא ושארי לאתקנא חיזו דעלמא
עלאה לאתתקנא מההוא חיזו עלמא תתא' ודא איהו אשר לשלמה

(כאן סייך מה· שבס״פ ·זה החלק סימן ג') :

זהר וזאת התרומה הא אתמר דכד קב״ה אתגלי על טורא דסיני
כד אתייהבת אורייתא לישראל בעשר אמירן · כל אמירה
ואמירה עביד קלא וההוא קלא אתפרש (ב) לע' קלין והוו כלהו
נהירין ונצצין לעינייהו דישראל כלהו והוו חמאן עינין בעינין זיו
שמות כ' יקרא דיליה הדא הוא דכתיב °וכל העם ראים את הקולות ·
רואים ודאי · וההוא קלא הוה אתרי ביה בכל חד וחד מישראל
ואמר לון תקבלני עלך בכך וכך פקודין דבאורייתא ואמרו הין
אהדר ליה על רישיה ומתגלגלא עליה והוה אתרי ביה ואמר ליה
תקבלני עלך בכך עונשין דבאורייתא והוה אמר הין · לבתר
שיר א' אהדר ההוא קלא ונשיק ליה בפומיה הדא הוא דכתיב °ישקני
מנשיקות פיהו · וכדין כל מה דהוו חמאן ישראל בההוא זמנא
הוו חמאן גו חד נהורא דקביל כל אינון נהורין אחרנין והוו תאבין
למחמי · אמר לון קב״ה ההוא נהורא דחמיתו בטורא דסיני דקביל
כל אינון גווני נהורין ותיאובת' דילכון עליה תקבלון לה ותסבון לה
לגבייכו · ואינון גוונין דאיהי מקבלא אלין אינון זהב וכסף ונחושת
וגו' · ר״א ישקני מנשיקות פיהו · מאי קא חמא שלמה מלכא
דאיהו אעיל מלי דרחימו בין עלמא עלאה לעלמא תתאה
ושירותא דתושבחתא דרחימו דאעיל בינייהו ישקני איהו ·
קכ״ד כ' אלא הא אוקמוה °והכי איהו דלית רחימו דדביקות דרוחא
ברוחא

ב) לפי חשבון זה היו ת״ג קולות ואנכי ולא יהיה לך ס״ה תנ״ב שהוא שבת וז״ס כששבת נתנה תורה ולפיכך שקולה שבת ככל התורה ח״ס :

ברוחא כר נשיקה ׳ ונשיקה בפומא דאיהי מבועא דרוחא ומפקנו רנ"ו ב'
דיליה ׳ וכד נשקין דא לדא מתדבקן רוחין אלין בא"ין והוו חד
וכדין איהו רחימו חד ׳ בכפרא דרב המנונא סבא (א) קדמאה
הוה אמר על האי קרא נשיקה דרחימו אתפשט לד׳ רוחין וד׳
רוחין מתדבקן כחדא ואינון גו רזא דמהימנותא ׳ וסלקין בד׳
אתוון ואינון אתוון דשמא קדישא תלי בהו ועלאין ותתאין תליין
בהו תושבחתא דשיר השירים תלי בהו ׳ ומאן איהו ׳ אהב"ה
ואינון רתיכא עלאה ׳ ואינון חברותא ודבקותא ושלימו דכלא
אלין אתוון ׳ ד׳ רוחין אינון ׳ ואינון רוחין דרחימו וחדוה דכל
שייפי גופא בלא עציבו כלל ׳ (ב) ד׳ רוחין אינון בנשיקה כל חד
וחד (ג) כליל בחבריה ׳ וכד האי רוחא כליל באחרא (ד) וההוא
אחרא כליל בהאי ׳ אתעבידו תרין רוחין כחדא ׳ וכדין מתחברן
בדביקו חד אינון ארבע בשלימו ׳ ונבעין דא בדא ׳ ואתכלילו
דא בדא ׳ וכד מתפרשן אתעביד מאינון ארבע רוחין חד איבא
ואיהו רוחא חדא דכליל מד׳ רוחין ודא סליק ובקע רקיעין עד
דסליק ויתיב לגבי חד היכלא דאתקרי היכלא דאהבה ואיהו רכ"ג ב'
היכלא דכל רחימו תלייא ביה וההיא רוחא הכי אקרי אהבה ׳
וכד האי רוחא סליק אתער לההוא היכלא לאתחברא לעילא
ד׳ אתוון אינון לגבי ד׳ רוחין ׳ ואינון אהבה ׳ ואיבא דילהון
אהבה ׳ כד מתחברן דא בדא מיד אתער דא בסטר דא ודא
בסטר דא ׳ א׳ ׳ מיד נפיק ה׳ ואתחבר בא׳ מתדבק בדביקו
ברחימו ואתעבידו (נ"א ואתעבידו) תרין אתוון אחרנין בה"א ואתכלילו
רוחין ברוחין בדביקו דרחימו ופרחין י"ן אתוון מנייהו בההוא
רוחא דסליק ומתעטרן ביה

א) גם כאן משמע דהוה רב המנונא סבא אחרא. וע"ל קמ"ה א׳ א"ס : ב) לפי מ"ש נסה"כ בסדר זיכוך הנפש שזהו סוד חיבור הוי"ה אהי"ה ארבעה אותיות של זה כנגד של זה י"א ה"ה ו"י ה"ה הם ד׳ רוחין ג) שכמו שד׳ אותיו׳ הוי"ה הן סוד חבת"ס דאבי"א כן ד׳ של שם אהיה הם חבת"מ דאימא ונשתכללם זב"ז הם חכמה נחכמה בי׳ כבי׳ וז"ש כליל בחבריה והענין ב׳ מיני חבורים הם א׳ יאהדו"והה דהוי"ה קודמת ב׳ איהה"יוהה אהי"ה קודם ועל ב׳ אמר וכד וכו׳ כליל באחרא פירוש הוי"ה כלול באהי"ה : ד) הוא אהי"ה כלול בהויה או שם או יאהיהוה"ה או איהה"יוה"ה ותמלא שתמיד חוזר להיות אהי"ה הוי"ה וז"ש אתעבידו תרין פי׳ אם תתחיל ותשלב הוי"ה באהי"ה הרי יאה"ה הוא אותיות אהי"ה וכן ויה"ה אותיות הוי"ה וכן בשילוב האחר והיינו תרין תרין כחדא. כי תחילה הויה אהיה ובשילובם חוזרים ונכפלים ונראים הו"ה אה"יה. הרמ"ז :

ביה כדקא יאות ׳ כיון דאזיל וסליק ההוא אהבה שלימא כלילא
בכל אינון ארבע רוחין פגע בחד ממנא עלאה רברבא די ממנא
על אלף ותשע מאה ותשעין רקיעין ואיהו ממנא על נגידו
דתליסר נהרי אפרסמונא דכייא דנגדא מרזא דטלא דלעילא
וההוא נגידו אתקרי מים רבים ׳ כיון דפגע לגבי ההוא רב משריין
קאים לגביה ולא יכיל לאעכבא ליה ואעבר בהו עד דאעיל
לגבי היכל אהב״ה ועל דא אמר שלמה בסיום שבחיה ׳מים שיר ח׳
רבים לא יוכלו לכבות את האהבה ׳ מים רבים אלין מים עלאין
דנגדין גו (ס״א מגו) טלא עלאה ׳ ונהרות לא ישטפוה אלין אינון נהרי
אפרסמונא דכייא דאינון תליסר ׳ ההוא ממנא איהו מלאכא
דשליח מן קדם יי׳ ודא איהו רב משריין דקשיר כתרין למאריה
רזא אכתריא״ל מעטר עטרין למאריה בשמא גליפא מחקק׳ יהו״ה
י״ה צבאו״ת כיון דאעיל לגבי היכל (נ״א דאזיל וסליק ההוא) אהבה אתער
רחימו דנשיקין עלאין דכתיב °וישק יעקב לרחל למהוי נשיקין בראשית כ״ט
דרחימו עלאה כדקא יאות ואינון נשיקין שירותא דאתערו דכל
רחימו ואתדבקותא וקשורא דלעילא ׳ ובג״כ שירותא דתושבחתא
דשירתא דא איהו ישקני ׳ מאן ישקני ההוא דסתים גו סתימו
עלאה ׳ ואי תימא ׳ סתימא דכל סתימין ביה תליין נשיקין ונשיק
לתתא ׳ תא חזי סתימא דכל סתימין לית מאן דירע ליה ואיהו
גלי מניה נהירו חד דקיק סתים דלא אתגלי בר בחד שביל
דקיק דאתפשט מגויה ואיהו נהירו דנהיר לכלא ׳
ודא אתערו דכל רזין עלאין ׳ ואיהו סתים ׳ לזמנין סתים
לזמנין אתגליי׳ ׳ ואע״ג דלא אתגלייא כלל ואתערו דסליקו דנשיקין
ביה תליין ׳ ומגו דאיהו סתים ׳ שירותא דתושבחתא בארח
סתים איהו ׳ ואי ביה תליין מה בעי יעקב הכא דהא ביה תליין
נשיקין אלא ודאי הכי הוא ׳ ישקני ההוא דסתים לעילא ׳ ובמה

בההוא רתיכא (נ"א כורסיא) עלאה דכל גוונין תליין ומתחברן ביה
והאי איהו יעקב כמה דאמרינן דביקותא לאתדבקא במלכא
בברא דיליה הוא · ועל דא כתיב °מנשיקות פיהו · כי טובים שיר א'
דודיך אהדר לגבי שמשא דאנהיר לה לסיהרא מגו נהירו דאינון
בוצינין (נ"א נשיקין) עלאין ואיהו נטיל נהורא דכלהו ואנהיר לסיהרא
ואינון בוצינין דמזדווגין ביה · מאן אתר נהרין · הדר ואמר מיין
מההוא יין דמנטרא · מההוא יין דאיהו חדוה דכל חדוון ומאן
איהו ההוא יין דיהיב חיין וחדוה לכלא דא (א) אלהים חיים יין
דיהיב חיין וחדוה לכלא תו מיין מההוא שמא דאקרי (ב) ידו"ד דא
איהו יין דחדוה דרחימו דרחמי ומן דא כלהו נהירין וחדאן אתו
חברייא ונשיקו ליה ברישיה (כד מטו לגבי דר"ש סדרו מלין קמיה)
בכה ר' שמעון ואמר ידענא ודאי דרוחא קדישא עלאה קא
מכשכשא (ד"א מכשכשה) בכו · זכאה דרא דא דהא לא יהא כדרא
דא עד זמנא דייתי מלכא משיחא (ג) דהא אורייתא אהדרת
ליתיקותהא · וכאין אינון צדיקייא בעלמא דין ובעלמא דאתי ·
וזאת התרומה אשר תקחו מאתם ר' אלעזר אמר האי קרא
אוקמוה ורזין דיליה הא אתמר אבל (פסטה) רזא דקרא הכי
אוליפנא וקשיין קראי דאי אינון ברזא דלתתא קשיין אהדדי
ואי ברזא דלעילא לא אינון בנהירו (אלא הכי איהו) דבר אל בני ישראל
ויקחו לי תרומה שפיר · תקחו את תרומתי קשיא · וזאת התרומה
אשר תקחו מאתם קשיא ודא כלא עילא ותתא כחדא · אלא
הכי איהו ויקחו לי תרומה · מאן בני ישראל · מאת כל איש

אלין

א) פירוש שם אלהים שהוא ר"ת כי טובים דודיך מיין ויין עם שלשה אותיות כמוהו · ב) פי' ז' נקודותיו הן יי"ן ינם יינשה נקודותיו שלש אלהים והיינו כניקוד יין היו"ד בפתח ואם הוא בקמ"ץ שלש ג"י כשם הוי"ה זו בנקודת אלהים סגו"ל : ג) שהרי התורה חוזרת לאושפיזה ·

אלין מלאכין עלאין לעילא בגין דעליהון איהי תרומה ארמותא דאינון - ארימו לה תדיר לגבי מלכא עלאה דהא אינון סלקין לה תדיר לגבי מלכא עלאה · וכד ישראל זכאין · אינון נטלין לה מנייהו ונחתי לה לתתא הה"ד מאת כל איש אשר ידבנו לבו · ומאן אינון · אינון ארבע דארימו לה לעילא · דההוא לב אתרעי בהו · וההיא תרומה איהי זקפא עלייהו ואע"ג דאיהי קיימא עלייהו ומנחא על גבייהו תקחו תסבון לה מנייהו לנחתה' לתתא ובמה בזמנא דא כאינון עובדין דכשרן בצלותין ובבעותין למעבד פקודי אורייתא · בההוא זמנא באינון גוונין דאתחזיין לתתא כגוונא דלעילא באינון פולחנין (פקדין) ואינון גוונין אתמשכן לתתא ההוא ארמותא ונצחן גוונין דלתתא לאינון גוונין דלעילא ומשכין לון גוונין אלין לגוונין עלאין ועיילין אלין באלין ואתעבידו אלין גופא דאלין ועל דא תקחו מאתם כתיב · זהב דאתכליל בגבריאל זהב לעילא גבריאל נטיל ליה לתתא (ד) ושבעה זיני זהב אתפרשאן לתתא מן דא · וכסף לעילא ואתכליל במיכאל לתתא ושרייא דא על דא · ונחשת לעילא ונפקא מן זהב בגין דזהב ואשא ברזא חדא קיימין ואזלין · אשא אפיק נחשת · ומחילא ותקפא דא אתבררן נחשים שרפים דנפקי מאשא ועל דא נחשת איהו סומקא כאשא ואתכליל באוריאל (נ"א נוריאל) ואתעביד דא גופא לגבי דא · ותכלת שרייא בדא ובדא בנחשת ובזהב ובגין דאתתקף בתרין סטרין תכלת איהו תקיפא ולית מאן דישלטא עליה לחיין דאיהו כורסייא דדינא לשרייא ביה דינא תקיפא קל"ט ה'
ודא איהו כ"ו א"ל בוא"ל דכתיב ואל זועם בכל תלים ז'
יום · וכד אתהדרן בני נשא בתיובתא שלימתא אתהדר ד'סכ"ר'י ה'
שמיה רפא"ל דהא אסוותא אזדמן להו מההוא דינא

קשיא

ד) יתרו רז"ל דרזין דצ"נ ה'

קשיא · וארגמן דא זהב וכסף דאתהדרן לאכללא כחדא מיכאל
וגבריאל אתכלילו דא עם דא משלבן דא בדא ועל דא כתיב
°עושה שלום במרומיו · ובגין דאינון משלבן דא בדא אתעבידו איוב כ"ה
גופא חד · ותולעת שני לעילא ואתכליל באוריאל כמלקדמין
למהוי אחידו גו תכלת ובגו ארגמן ושש איהו לעילא ואתכליל
כמלקדמין ברזא דרפאל לאתאחדא בכסף ובזהב · עד הכא
רזא דז' עמודין לעילא גו ז' עמודים דלתתא · קליפה גו קליפה
לנטורא ו"ו"ו ודא אוקימנא דהא אלין (א) ז' מוחא למוחא ודא
איהו קליפה למוחא :

ועורות אלים מאדמים אלין אינון מארי תריסין עיינין מלהטין (ב)
כטיסין דנורא כד"א °ועיניו כלפידי אש ואקרון רקיען דניאל י'
לבר בגו קליפה :

ועורות תחשים אלין אינון לגו בסטרא קדישא ואתאחדן בקדושה
ולא אתאחדן כמה °דאמר דאברהם הא אוליד באנתו קל"ט ה'
אחרא תחש כד"א (ג) °ואת תחש ואלין אינון באימא דישמעאל בר"א כ"ב
אחוהון דישמעאל כמה דאית דרגא בעשו הכי נמי אית דרגא
בישמעאל · אימא דישמעאל אולידת לתחש ומסטרא דאברהם
קאתא ההא נהורא קדמאה °מצפ"ץ בשעתא דנפק נהורין לכל ויק"ר
סטרין · כיון דאתכסס ההוא נהורא קדמאה גניז ליה קודשא רל"ב ה'
ב"ה ולמאן גניז ליה °לצדיקייא · ומאן אינון · צדיק וצדק · בגין שם נ"ב ה'
למעבד בההוא נהורא קדמאה איבין לעלמא · ואינון איבין
דזמינין למיתי לעלמא · דהא אברהם ושרה עבדו · (ס"א ואברהם
ושרה מההוא נהורא עבדו) · איבין ונפשין דכתיב °ואת הנפש בר"א י"ב
אשר

א) וריעותא בזוה"ק י"א וז"פ י"א גימט' ע"ז · הרמ"ז : ב) בעלי סנינים עיניהם כלפידים הרמ"ג (וכבאליהו א"ז) :
ג) רבים שאלו דבה"כ שבהיכל ופלגנו ובמה ראומה וגו' ואין ספק דפד"ס ולר"ז בן קול וביארו חכמי המדע שבני
קטורת הם מקליפת נוגה שנקרא תחש וכן תחש של ראומה הוא מקליפת נוגה וכ"כ במק"מ כי חש הוא
דבורה הנינה ות' נוקבים והכל תח"ס וכמ"ש במאורי אור ועיין מה שרמז ביאיר נתיב לעיל דקל"ס וכמן היים
דרום קליפת נוגה מא"ן ·

שלח קס"א א' אשר עשו בחרן · וכמה דעברו נפשן בסטרא דקדושה הכי נמי
עבד נפש בסטרא אחרא דמלא ההוא אתערו דאתער אברהם
בסטרא אחרא לא אשתכחו גיורין בעלמא כלל :
ישעיה ו' ועצי שטים הא אוקימנא דאינון שרפים עומדים כד"א "שרפים
עומדים ממעל לו · מאי ממעל לו · ממעל לההיא קליפה · ואי
תימא האי קרא בקב"ה אתמר והא אתמר · ואראה את יי' את
דייקא כגוונא דא כתיב בהאי קרא דכתיב ושוליו מלאים את
ההיכל את דייקא לאסגאה ההיא קליפה · כיון דאמר רזא דההיא
קליפה כתיב שרפים עומדים ממעל לו ממעל לההיא קליפה ·
שמן למאור דא משח רבות עלאה דאתייא מלעילא · תרין שמן
אינון · ואינון תרי (ד"א חד) לעילא דאקרי שמן המאור וחד
לתתא דאקרי שמן למאור · שמן המאור איהו עלאה דקיימא
בודאי ולא פסיק לעלמין ותדיר מלייא רבות קודשא וכל ברכאן
וכל נהורין וכל בוצינין כלא אתברכאן ואתנהרן מתמן · שמן
למאור לזמנין אתמלייא ולזמנין לא · (ד) תו הא רתנינן כתיב
ברא' א' "ויעש אלהים את שני המארת הגדולים וגו' ואע"ג דהא אוקמוה
חברייא והכי איהו אבל שני המארת הגדולים אלין שמן המאור
ושמן למאור עלמא עלאה ועלמא תתאה חד דכר וחד נוקבא
בראשית מ"ה א' וכל זמנא דדכורא ונוקבא אתיין כחדא תרוייהו קריין בלישנא
דדכורא ובגין דעלמא עלאה אקרי גדול · בגיניה עלמא תתאה
דאתחבר בהדיה בכללא אקרי גדול · כיון דאתפרש דא מן דא
אדכרו בפרט כל חד וחד כדקא חזי ליה · דא אקרי גדול
ודא אקרי קטן ובגין כך אמרו קדמאי דליהוי ב"נ זנבא לארייוותא
ולא רישא לשועלייא דכד איהו קיימא גו אריוותא אקרי
כלא בכללא דארייוותא · זנבא דארייא אריא איהו
כלא פרודא ואי בגו שועלים אפילו איהו
רישא

ד) פי' תו הוא דבר אחר .

רישא · רישא דשועל שועל איהו בלא פרודא ושועל אקרי · ורזא דא האי קרא דהא בקדמיתא כד יתבין כחדא שני המאורות הגדולים אתקרון אע"ג דדא זנבא לגבי דעלאה · כיון דדא אתפרש מעלאה כביכול למהוי רישא לשועלים כדין אקרי קטן ועל רזא דא שמן המאור דלא פסיק לעלמין וקיימא בסליקו עלאה למשלט בימ"א · שמן למאור פסיק ואקרי קטן ושלטא בליליא וחמש בוסמין אינון לגו שמן וקטרת ואע"ג דאיהו חד אינון תרין וכלא חד · אבני שהם וגו' כל הני"ג אינון ואינון תקונא דמשכנא ואהדרנא למלי קדמאי · (ה) זהב הא אתמר ד' זיני זהב אינון · ואי תימא דזהב איהו דינא וכסף איהו רחמי ואסתלק זהב לעילא מניה · לאו הכי דודאי זהב סליק יתיר איהו על כלא · אבל זהב בארח סתם איהו ודא זהב עלאה דאיהו שביעאה מכל אינון זיני זהב ודא איהו זהב דנהיר ונציץ לעינין · ודא איהו הכד נפיק לעלמא (ד"א ל"ג נפיק) מאן דאתדבק ליה טמיר ליה בגויה ומתמן נפקי ואתמשכן כל זיני זהב אימתי אקרי זהב מאן דאקרי זהב · כד איהו בנהירו ואסתלק ביקר דחילו ואיהו בחדוה עלאה למחדי לתתאי · וכד איהו בדינא כד אשתני מההוא גוון לגוון תכלא אוכם וסומק כדין איהו בדינא תקיפא · אבל זהב בחדוה איהו ובסליקו דדחילו דחדוה קיימא ובאתערותא דחדוה · וכסף לתתא · רזא דרועא ימינא

דהא רישא עלאה זהב איהו דכתיב °אנת הוא רישא דדהבא — דניאל ב

חדוהי ודרעוהי די כסף לתתא · וכד אשתלים כסף כדין אתכליל

בזהב והוא דא °תפוחי זהב במשכיות כסף אשתכח דכסף — משלי כה

אתהדר לזהב וכדין אשתלים אתריה · וע"ד ז' זיני זהב אינון ונחשת נפקא מזהב ואשתני לגרעונא דרועא שמאלא · ותכלת ירכא שמאלא · ותולעת שני ירכא ימינא ואתכליל בשמאלא · וש"ש דא נהר דנגיד ונפיק דאיהו נטיל כל ו' ספרין ובגוונא דא



ה) עיין בס"ל מהדו"ק עשר י כ' ג' :

לתתא והא אוקמוה ואתמר · הא הכא ז' דיובלא ואינון ז' דשמיטה ואע"ג דאינון שית אינון תליסר בשביעאה דאיהו רישא עלייהו הא תליסר ריישא דקיימא על כל גופא לתתא רישא דקיימא על כל שייפי גופא איהו זהב · מה בין האי להאי · זהב עלאה איהו ברזא סתימא ושמא דיליה איהו זהב סגור · סגור וסתום מכלא וע"כ אקרי סגור דאיהו סגור מעינא דלא שלטא ביה זהב תתאה איהו באתגלייא יתיר ·

**אמרו** המגיהים כך מצאנו בכל העתקות אשר היו לפנינו ומהלשון נראה שחסר כאן · ובעת מצאנו בספר הזוהר של הרב ישראל בנימין ז"ל וז"ל והנה זימן ה' ית' לידי מה שחסר כאן והנה הוא לפניך · וכדי שלא לסור ממנין הדפים שמנוס בסוף הספר עיין שם בסימן י' ומועתק מז"ח דף ס"ח א' :

ד"ה ב' כ"ב לישעתא הוה דכתיב ורוח אלהים לבשה את זכריה וא"ת הא
ירמי' א' ירמיהו דכתיב ביה °בטרם אצרך בבטן ידעתיך · והא אחרנין ·
שלא כלהו לא זכו לנבואה ולכהונה עלאה כאהרן דהא אהרן זכה
בנבואה עלאה על כל שאר כהני · זכה בכהונה על כלהו · משה
זכה בנבואה ושמש בכהונה עלאה · שמואל זכה בתרוייהו מה
משה הוה קרי וקב"ה אתיב ליה מיד · אוף שמואל כתיב ביה
שמואל א' י"ד הלא קציר חטים היום אקר' אל יי' ויתן קולות וגו' (ב) אבל לא סליק
לדרגא עלאה כמשה · מה אהרן הוה משמש בכהונה גבי קב"ה
אוף שמואל הוה משמש קמי קב"ה אבל לא סליק בשמושא
עלאה כאהרן · ומלה הכי הוא תלתא אינון דהוו נביאי מהימני
ושמשו בכהונה · חד משה וחד אהרן וחד (ג) שמואל ואי תימא
שמואל לא שמש בכהונה שלא אחרא הוה דשמש בכהונה ומנו

ירמיהו

ב) אע"פ ששמואל שקול לאהרן מ"מ לא עלה בשמוש הכהונה העליונה וכן לא עלה כ"כ במדרגה עליונה כמשה אע"פ ששקול כמשה ואהרן : ג) ק' דשמואל לוי היה ותי' הרמ"ק דשמוש זה היה מות' בזר וה"ש והכנעה שמואל משרת וגו' א"כ אתיא למ"ד זר מותר בבמה ע"כ וק' דתנן באו לשילה נאסרו הבמות וי"ל דכשבאו לנוב אז חזרו הבמות להתיר אך דוחק לאוקמי בכבר' יחיד המתיר זר בבמה וכ"ל דסוגיית שנה היתה ע"פ הדיבור מפני גודל חשיבותו שהיה רוחו של קין ונתקן בו ולגבי דידיה היה במדרגת לעת"ל בסוד והכהנים הלוים א"כ שעיקר כהונתו היה מפרקת קדמאה דנלא דז"א מהפנים שלו והסוד בכלל בו וכיון שעיקרו מהגלה שהוא הימין הותרה לו הכהונה ב"ר מה שכתב הרמ"ז משה ואהרן פנימי' אור של חכמה וע"ז משה ואהרן בכהניו אבל שמואל מתקום שמתקנת שמו (מ') והוא כ"ה בי' וב' בחי' חסדים אעפ"י שזה ימין וזה שמאל (ומול"ן שו"ם שם שמואל קרי ביה שמאל שהוא מאי') שכל סוף אור חכמה שהיא התורה וע"ז שמשו בכהונה ע"כ ומ"ש שהכל הוא אור חכמה הוא בסוד התכללות אבא באימא שבגבורות אבא הם חסדים דאימא שסודם מים ולכן כענה במים ומיד שכן סגולת החסד הרמ"ז (ולפי האמור אשבר שו"ם ושמואל בקראי שמו א"כ כמ"ש של"ה דשמואל שם ואל כי היה בשמת שם ואל חסד.וז"ש בקוראי שמו וה"ש דראב"ע כהן היה גלגולו · מאי"ן :

ירמיהו · לאו הכי דהא כתיב °מן הכהנים אשר בענתות · מן ירמיה א'
הכהנים הוה אבל לא שמש ושמואל ביומי דעלי שמש · ויחי
ומשה זמנא חדא כל אינון ז' ימי מלואים · שמואל זכה לנער דכתי' רמ"ט כ'
°והנער נער °שמואל משרת ובגין דקיימא בהאי דרגא ודא שמואל א' ג' א'
איהו כמשה ואהרן · מאן דנטיל להאי נער וזכי ביה זכי באינון סס ב'
דרגין עלאין דקיימן בהו משה ואהרן · כרובים אינון זהב כמה
דאוקמוה בגין דנפקי מסטרא דזהב ולא אתערב בהו כסף ולא
גוון אחרא ודא אינון גוון זהב ירקרק · במשכן מתערבין גוונין
זהב וכסף למיהך כחדא למהוי רזא דלעילא בחד · תו נחשת
למהוי בהדייהו ולמיזל בינייהו כל סטרין לאשתכחא שלימו
בכלא כחדא דכתיב זהב וכסף ונחשת · ד"א זהב וכסף זהב
דאתהדר לכסף וכסף לזהב וכלא אתכליל כחדא וברוכתא
חדא · בתלת גוונין אתהדר · כד אצטריך לחדוותא ולא דינא
זהב · כד אצטריך לרחמי כסף · כד אצטריך תקפא דדינא נחשת
וע"ד אסתכל משה בעובדא דנחש הנחשת דכתיב °ויעש משה במדבר כ"א
נחש נחשת והוא ידע אתר דהתוכא דזהב בההוא נחשת בגין
דנחש בלישנא דיליה הוא ואתריה הוה ידע דהא קב"ה לא
אמר ליה אלא עשה לך שרף ואיהו אתא ועבד נחש נחשת
דכתיב ויעש משה נחש נחשת · מ"ט · אלא אתר הוה ידע ועקרא
דמלתא הוה דהא בקדמיתא כתיב וישלח יי' בעם את הנחשים
השרפים וכתיב נחש שרף · עקרא דילהון נחש איהו ובגין דמשה
הוה ידע עקרא ושרשא ויסודא מההו' אתר עבד נחש ואסתמיך
עליה · מ"ט · בגין דישראל חטאו בלישניהון דכתיב °וידבר העם שם
באלהים ובמשה וע"ד וישלח יי' בעם את הנחשים השרפים ומשה
לא אזל אלא בתר עקרא ועבד נחש נחש בההוא גוונא דאצטריך

ליה

ליה · דהא אתריה נחשת איהו וקב"ה ל"א א"ל ממרה יתעביד
ומשה אסתכל ועבד ליה מנחשת כמה דאצטריך לאתריה מנלן
דכתיב ויעש משה נחש נחשת וישימהו על הנס · מאי על הנס
על ההוא רשימו דאיהו לעילא · והא תנינן בכל אתר האי נחש
אזלא בתר רזא דאשת חיל ובעייא אשת זנונים לאתתקנ' גרמה
כגוונא דילהולא יכילת · אשת חיל ההוא רשימו ואת דילה איהו
את ה' והכי אתחזי לה · אשת זנונים ההוא רשימא ואת דילה
איהו כההוא גוונא דאצטריך ולא אתתקן למהוי הכי ואת דילה
ל"כ כ' ק' · את דילה אתתקנת בתקונא דאת ה' (ס"א את ק') בההוא
גוונא דה' ולא אתתקנא למהוי הכי את דילה אתתקנ' בתקונא
דאת ה') (א) כגוונא דקופא אצל בנינשא דאזלא בתר בני נשא
ולא אתתקן למעבד הכי · כגוונא דא עבד משה ההוא נחש על
ההוא רשימו דאתחזי ליה ותדיר אתתקן לאבאשא ועליה חב
אדם ואתתרך מגנתא דעדן דהורה אתר דיורירה כגוונא
דדיורא דלעילא :

**אמרו** המגיהים בהרבה העתקות נמצאות כתיבות כאן השבעה היכלות ושבעה מדורות וכבר נדפסו בפרשת בראשית דף ל"ח כי שם ביתם :

ברא' א' כתיב ·ויאמר אלהים יהי אור ויהי אור · אמר רבי יוסי ההוא
אור אתגניז ואיהו אזדמן לגבי צדיקייא לעלמא דאתי
תהלים צ"ז כמה דאוקמוה דכתיב ·אור זרוע לצדיק · לצדיק ודאי סתם ·
וההוא אור לא שמש בעלמא בר יומא קדמאה · ולבתר
אתגניז ולא שמש יתיר · רבי יהודה אומר אלמלא אתגניז מכל
וכל

א) כדמיון קוף שהיא הס"א בל"א שהוא רוצה לדמות בכל מעשה לבני אדם ואינו יכול לדמות' אף כן הקליפה כנגד דמות שהוא הקדושה : ועיין הרמ"ח ד"ל וגם שהם נחש נחשת שלפעמים ממית בסוד הרע ולפעמים מחיה בסוד הטוב והאריך בפירושו שם · הרש"ב :

וכל לא קאים עלמא אפילו רגעא חדא · אלא אתגניז ואזדרע
כהאי זרעא דעביד תולדין וזרעין ואיבין ומניה אתקיים עלמא
ולית לן יומא דלא נפיק מניה בעלמא ומקיים כלא דביה זן
קודשא בריך הוא עלמא ובכל אתר דלעאן באורייתא
בליליא חד חוטא נפיק מההוא אור גניז ואתמשיך על אינון
דלעאן בה הה"ד יומם יצוה יי' חסדו ובלילה שירה עמי והא אוקימנ' תלי' מ"ב
יומא דאתקם משכנא לתתא מה כתיב °ולא יכל משה לבא אל שמות מ
אהל מועד כי שכן עליו הענן · מאי הענן · חד חוטא הוה (נ"א עמודא
דעננא) מההוא סטרא דאור קדמאה דנפק בחדוה בכולא (דכלה)
כד עאלת למשכנא דלתתא · ומההוא יומא (קדמאה) לא אתגלי
אבל שמושא קא משמש בעלמא ואיהו מחדש בכל יומא עובדא
דבראשית · רבי יוסי הוה לעי באורייתא והוו עמיה ר' יצחק ור'
חזקיה · אמר רבי יצחק הא חמינן דעובדא דמשכנא כגוונא
דעובדא דשמים וארץ והא אתערו חברייא ברזין דילהון זעירו
דלא יכיל בר נש למיכל בפומיה ולמישט ידיה לגו פומיה ולמבלע
א"ר יוסי מלין אלין נסלק לון לגו (נ"א לנביה) בוצינא קדישא (א)
דאיהו מתקן תבשילין מתיקין כמה דאתקין לון עתיקא קדישא
סתימא דכל סתימין ואיהו אתקין תבשילין דלית בהו אתר למיתי
אחרא למשדי בהו מלחא · ותו דיכיל בר נש למיכל ולמשתי
ולאשלמא כרסוי מכל עדונין דעלמא ולאשתארא וביה יתקיים
°ויתן לפניהם ויאכלו ויותירו כדבר יי' · פתח ואמר °ויי' נתן חכמה מלכים ב' ד' שם א' ה'
לשלמה כאשר דבר לו ויהי שלום בין חירם ובין שלמה ויכרתו
ברית שניהם · האי קרא הא אתמר בכמה דוכתי · אבל ויי'
אסתכמותא דלעילא ותתא כחדא ויי' איהו ובי דיניה נתן חכמה

נתן

א) שהוא יכול ליישב דברי תורה וסודותיה בטעמים נכונים כענין הבישול שמתבשל ומוטעם בכל מיני טעמים :

נתן (ב) כמאן דיהיב נבזבזא ומתנה לרחימיה ׳ כאשר דבר לו
שלימו דחכמתא בעותרא ובשלם ובשלטנו הדא הוא דכתיב
כאשר דבר לו ׳ ויהי שלום בין חירם ובין שלמה מאי טעמא
בגין דהוו ידעי דא לדא סתימו דמלין דהוו אמרי ובני
נשא אחרנין לא הוו ידעי לאסתכלא ולמנדע בהו כלל ובגינייהו
אתהדר חירם לאודאה לשלמה בכל מלוי ׳ שלמה מלכא אסתכל
והוה חמי דהא אפילו בההוא דרא דהוה שלים מכל דרין אחרנין
לא הוה רעותא דמלכא עלאה דיתגלי חכמה כ״כ על ידיה ולא
יתגלי אורייתא דהוה סתימא בקדמיתא ופתח לה פתחין ׳ ואע״ג
דפתח סתימין אינון בר לאינון חכימין דזכו ומגמגמי בהו ולא
ידעי למפתח בהו פומא ׳ ודרא דא דר״ש שרייא בגויה רעותא
דקב״ה בגיניה דר׳ שמעון דיתגליין מלין סתימין על ידוי אבל
תווהנא על חכימי דרא היך שבקין אפילו רגעא חדא למיקם קמיה
דר״ש למלעי באוריית׳ בעוד דר״ש קאים בעלמ׳ אבל בדרא דא לא
יתנשי חכמתא מעלמ׳ ׳ ווי לדרא כד יסתלק איהו וחכימין יתמעטון
וחכמתא יתנשי מעלמא ׳ אמר רבי יצחק ודאי הכי איהו דהא
יומא חד הוינא אזיל עמיה בארחא ופתח פומיה באורייתא
וחמינא עמודא דעננא נציץ מעילא לתתא וחד זיהרא זהיר גו
עמודא דחילנא דחילו סגי אמינא זכאה איהו ב״נ דהכי אזדמן
ליה בהאי עלמא ׳ מה כתיב ביה במשה וראה כל העם את שמו׳ ל״ג
עמוד הענן עומד פתח האהל וקם כל העם והשתחוו איש פתח
אהלו ׳ יאות הוה למשה דאיהו נביאה מהימנא עלאה על כל
נביאי עלמא ודרא ההוא דקבילו אורייתא על טורא דסיני וחמו
כמה נסין וכמה גבוראן במצרים ועל ימא ׳ אבל הכא בדרא
דא זכותא יקירא דרבי שמעון קא עביד לאתחזאה נסין על ידוי

ותבלת

ב׳ כמו שנותן הולך ומתנה לאוהבו ·

ותכלת אמר רבי יצחק תכלת מההוא גונא (א) דימא דגינוסר
דאיהו בערביה דזבולן · ואצטריך גוונא דא לעובדא
דמשכנא לאתחזאה האי גוון · פתח ואמר °ויאמר אלהים יהי בר״א ד׳
רקיע בתוך המים ויהי מבדיל בין מים למים · האי רקיעא אתברי
בשני דעובדא דא מסטרא דשמאלא איהו · וביומא תניינא דאיהו
סטר שמאלא אתברי ביה גהינם דאיהו נפיק מגו התוכא דנורא
דשמאלא וכימא אצטבע בה גוון תכלא דאיהו כורסייא דדינא
ונטיל האי יומא מים דהוו מסטרא דימינא ואינון מים דהוו מסטר׳
דימינא לא אתגלו אלא ביום שני · ביומא דיליה לא אתגליא מים
אלא אתחלף בגין דיתבליל דא בדא ויתבסם דא בדא · אור
דיומא קדמאה נהירו קדמאה מכל שיתא נהורין איהו · והאי
ישעיה י׳ אור בסטרא דאשא הוה דכתיב °והיה אור ישראל לאש · וההוא
אור דישראל מסטרא דימינא הוה ואתבליל באשא · ויומא
קדמאה מאינון שיתא יומין מים איהו ולא שמש עובדא דמים
אלא עובדא דאור דאיהו מסטרא דאש דאיהו יום שני · לאחזאה
דקב״ה לא ברא עלמא אלא על שלום ובארח שלום הוה כלא ·
יומא קדמאה כל מה דעבד בסטרא דחבריה עבד · יומא תניינא
בסטרא דיומא קדמאה עבד ההוא אומנא ושמש ביה וכל חד
שמש בעובדא דחבריה לאחזאה דהא אתכלילו דא בדא ·
יומא תליתאה הוה בסטרא דתרווייהו וביה הוה ארגמן וע״ד כתיב
(ב) כי טוב כי טוב תרי זמני ביומא תליתאה תכלת דא יומא תניינא
אצטבע בב׳ גוונין סומק ואוכם · ותכלת · סומק איהו דילידה
מיומא תניינא ממשכין גוון אשא ודא איהו אלהים וירית גוון
דדהבא

א) של ים כנרת שהיא בנחלה וגורלו כנודע · מקפים דים גינוסר בחלק נפתלי והחלזון היה נלד בים הגדול שבחלק זבולון · והרמ״ק תירץ דלאו בים הנזכר איירי אלא בשל מעלה והוא תמ׳ ע״כ · ולא ידעתי למה קראו ים גינוסר ולע״ד לא דייקו היטב דהלזון לא היה נלד בים״ג אלא בים כנרת והוא ים גינוסר כמו שאמר המתרגם ביהושע י״ב ולפ״ג דבקצת גינוסר לא היתה של זבולון ימה של גינוסר היה שלו וכ״כ דכתי׳ לחוף ימים ימים טובא משמע ואי כפ״ק דמגי׳ דאמ׳ זבולון לי נתת ימים ונהרות וכו׳ וים כנרת גדול היה שהרי עד מזרחי מגיע חלקו של גד שהוא בח״ל כנתו ביהושע · וכ״כ האר״י בפי׳ ס׳ דצניעותא שחלזון נלד בים כנרת והוא בחלק זבולון בסוף ירך שאל היד · הרמ״ז : ב) עיין בפי׳ ס׳ דצניעותא של האר״י זלה״ה :

דדהבא דכלא גוונא חדא' תכלתא נפיק מגו ההוא גוון סומק
וכד נחית לתתא אתרחק גוון סומק ועאל גו ההוא אתר דאיהו
ימא ואצטבע גוון תכלא ההוא סומקא עייל גו ימא ואתחלש גוון
דיליה ואתהדר תכלא ודא איהו אלהים אבל לאו איהו תקיפא
כקדמאה' אוכם גוון דא נפיק (ג) מהתוכא דסומקא כד אתהתך
ואתחליש לתתא בהתוכא דזוהמא ונחית לתתא ונפיק מההוא
זוהמא גוון סומק מזוהמא תקיפא ומגו זוהמא תקיפא אתהדר
לאוכם וכלא מההוא סומקא קדמאה (ס"א עלאה) אתהתך' וכד
דא אתכרי בשני' והאי אקרי אלהים אחרים' האי אוכם איהו
חשוך יתיר דלא אתחזי גוון דיליה מגו חשוכא · בוצינא קדישא
הכי אמר דהאי גוון אוכם חשוך באן אתר אצטבע' אלא כד
ההוא סומקא אתהתך בגו תכלא ואתערבו גוונין אתהתך
התוכ' דזוהמא לגו תהומי ואתעביד מתמן רפש וטיט כד"א ויגרשו ישעיה כ"ט
מימיו רפש וטיט· ומגו ההוא טינא דתהומי נפק ההוא חשוך
דאיהו אוכם ולא אוכם אלא חשוך יתיר הה"ד וחשך על פני
תהום אמאי אקרי חשך בגין דגוון דיליה חשוך ואחשיך אנפי
בריין' ודא איהו סומק ואוכם ובגין דא לא כתיב בשני כי טוב
ואי תימא והא כתי' והנה טוב מאד דא מלאך המות והכא אמרת
דלא אתמר בגיניה כי טוב' אלא רזא דרזין הכא דהא ודאי מלאך
המות איהו טוב מאד' מ"ט' בגין דהא כל בני עלמא ידעי דימותון
ויתהדרון לעפרא וסגיאין אינון דמהדרין בתיובתא
דמאריהון בגין דחילו דא ודחלי למחטי קמיה' סגיאין
דחלי מן מלכא מגו דתליא רצועה לקמייהו' כמה טבא ההיא
רצועה לגבי בני נשא דעבדת לון טבין וקשיטין ומתקנין
בארחייהו כדקא יאות' וע"ד והנה טוב מאד' ודאי'
רזא

ג הירוק הוא כח כהונה כי הדין והגבורות מתדין הנסך ניתך למטה חוץ לאצילות דהיינו בקליפה חיצונית נקראת התוכא דסומקא והוא התוכה שנעשה וגם למטה גבורות הדין ולפי שהדין בקלי' הוא מותרות וזוהם הזהב לכן נתקלקל גוונו מאודם לשחור כאמרז"ל שחור אדום הוא אלא שלקה ועיין בפרדס בשער הגוונים (כי הקליפה היא מבחי' הגבורות שהיא סומקא ומתוקף הזוהמא אתהדר לאוכם שחור ממש ועיין מק"מ • הרמ"ב •

דוא דרזין דאוליפנא מגו בוצינא קדישא והנה טוב דא מלאך
חיים · מאד דא מלאך המות דאיהו יתיר · אמאי מ״הט איהו
טוב מאד אלא כד ברא קב״ה עלמא כלא הוה מתתקן עד לא
ייתי אדם דאיהו מלכא דהאי עלמא · כיון דאתברי אדם עבד
ליה מתתקן באורח קשוט הה״ד °אשר עשה האלהים את האדם קהלת ז׳
יישר והמה בקשו חשבונות רבים עבד ליה יישר ולבתר סרח
ואתטריד מגנתא דעדן · גן עדן איהו בארעא נטיע באינון נטיען
דנטע ליה קב״ה כד״א °ויטע יי׳ אלהים גן בעדן מקדם איהו בר׳ ב׳
נטע ליה בשמא שלים כגוונא עלאה לעילא וכל דיוקנין עלאין
כלהו מרקמן ומתציירן בהאי גן עדן דלתתא ותמן אינון כרובים
לאו אינון גליפין בגליפוי דב״נ מדהבא או ממלה אחרא אלא
כלהו נהורין דלעילא גליפין ומתציירין בציורא מרקמא עובדי
די אומנא דשמא שלים דקב״ה וכלהו מחקקן תמן · וכל דיוקנין
וציורין דהאי עלמא כלהו מתציירין תמן וגליפן ומתחקקן דתמן
כלהו כגוונא דהאי עלמא · ואתר דא איהו מדורא לרוחין קדישין
בין אינון דאתו להאי עלמא · בין אינון דלא אתו להאי עלמ׳ ואינון
דזמינין למיתי להאי עלמא כלהו רוחין מתלבשין בלבושין וגופין
ופרצופין כגוונא דהאי עלמא ומסתכלן תמן בזיו יקרא דמאריהון
עד דאתיין להאי עלמא · בשעתא דנפקי מתמן למיתי להאי עלמא
מתפשטין אינון רוחין מההוא גופא ולבושא דתמן ומתלבשין
בגופא ובלבושא דהאי עלמ׳ ועבדין דיוריהון בהאי עלמ׳ בלבושא
וגופא דא דאיהו מטפה כרוחה וכד מטי זמניה למיהך ולנפקא
מהאי עלמא לא נפיק עד דהאי מלאך המות אפשיט ליה לבוש׳
דגופא דא · כיון דאתפשט האי גופא מההו׳ רוחא על ידי דההוא
מלאך המות אזלא ומתלבשא בההוא גופא אחרא דבגנתא
דעדן דאתפשיט כד אתי להאי עלמא ולית חדו דרוחא בר
בההוא גופא דתמן וחדי על דאתפשט מאי גופא דהאי עלמא
ואתלבש בלבושא אחרא שלים כגוונא דהאי (נ״א דהוי) עלמא

וביה יתיב ואזיל ואסתכל למנדע ברזין עלאין מה דלא יכיל למנדע ולאסתכלא בהאי עלמא בגופא דא וכד אתלבשת נשמת׳ בההוא לבושא דההוא עלמא כמה עדונין כמה כסופין דילה תמן מאן גרים לגופא דא דאתלבשא ביה רוחא הוי אימא ההוא דאפשיט ליה לבושין אלין ׳ וקב״ה עביד טיבו עם בריין דלא אפשיט ליה לב״נ לבושין אלין עד דאתקין ליה לבושין אחרנין יקירין וטבין מאלין ׳ בר לאינון חייבי עלמא דלא אהדרו בתיובתא שלימתא למאריהון (ה) דערטילאין אתו להאי עלמא וערטילאין יתובון תמן ונשמתא אזלא בכסופא לגבי אחרנין דלית לה לבושין כלל ואתדנת בההוא גהינם דבארעא מגו ההוא אשא דלעילא ואית מנהון דמצפצפי וסלקי ואלין אינון חייבי עלמא דחשבי בלבייהו תשובה ומיתו ולא יכילו למעבד לה אלין אתדנו תמן בגהינם ולבתר מצפצפי וסלקין ׳ חמי כמה רחמנותא דקודשא בריך הוא עם בריוהי דאפילו דאיהו חייבא יתיר והרהר ויק״ה ר״ד כ׳
תשובה ולא יכיל למעבד תשובה ומית האי בודאי מקבל עונשא על דאזיל בלא תשובה לבתר ההוא רעותא דישוי למעבד תשובה לא אעדיאת מקמי מלכא עלאה וקב״ה אתקין לההוא חייבא דוכתא במדורא דשאול ותמן מצפצפא תשובה דהא ההוא רעותא נחית מקמי קודשא בריך הוא ותבר כל גזיזן (ס״א לבתר דקביל ענשיה ההוא רעותא סבא דישוי דההוא חייבא למעבד תשובה סלקא קמי מלכא עילאה ולא אעדיאת מתמן עד דקב״ה אתקין לההוא חייבא דוכתא במדורת שאול וכדין ההוא רעותא נחתא מקמי קודשא ב״ה ותברת כל גזיזין) דתרעי מדורי גהינם ומטי לההוא אתר דההוא חייבא דתמן ובטש ביה ואתער ליה ההוא רעותא כמלקדמין ׳ וכדין מצפצפא

ההיא

ה) ערום בלא לבוש :

ההיא נשמתא לסלקא מגו מדורא דשאול ולית רעותא טבא דיתאביד מקמי מלכא קדישא · ובגין כך זכאה איהו מאן דמהרהר הרהורין טבין לגבי מאריה דאע״ג דלא יכיל למעבד לון קב״ה סליק ליה רעותיה כאילו עביד · דא לטב · אבל רעותיה לביש לא · בר הרהורא דע״ז והא אוקמוה חברייא · אינון דלא הרהרו תשובה נחתי לשאול ולא סלקי מתמן לדרי דרין עלייהו כתיב
איוב ז׳ כלה ענן וילך כן יורד שאול לא יעלה׳ על קדמאי כתיב יי׳ ממית
שמואל א׳ ב׳ ומחיה מוריד שאול ויעל · אמר רבי יהודה דינא דעונשי דגהינם הא אוליפנא דאיהו למידן תמן לחייביא · על מה אתדנו בנורא דגהינם · אלא גהינם איהו נור דליק יממי ולילי · כגוונא דחייביא מתחממן בנורא דיצר הרע למעבר על פתגמי אורייתא בכל חמומא וחמומא דאינון מתחממן ביצר הרע הכי אתוקד נורא דגהינם · (א) זמנא חדא לא אשתכח יצר הרע בעלמא דאעילו ליה גו גושפנקא דפרזלא בנוקבא (ב) דתהומא רבא וכל ההוא זמנא כבה נורא דגהינם ולא אתוקד כלל אהדר יצה״ר לאתריה שארו חייבי עלמא לאתחממא ביה שארי נורא דגהינם לאתוקדא דהא גהינם לא אתוקד אלא בחמימו דתוקפא דיצר הרע דחייביא · ובההוא חמימו נורא דגהינם אתוקד יממי ולילי ולא שביך · (ג) שבעה פתחין אינון לגהינם ושבעה מדורין אינון תמן · שבעה זיני חייבין אינון · רע · בליעל · חוטא · רשע · משחית · לץ · יהיר · וכלהו לקבלייהו אית מדורין לגהינם כל חד וחד כדקא חזי ליה · וכפום ההוא דרגא דחטא ביה ההוא חייבא הכי יהבין ליה מדורא בגהינם · ובכל מדורא ומדורא אית מלאך ממנא על ההוא אתר תחות ידא דדומה וכמה אלף ורבוא עמיה דדיינין

לון

א) עיין בש״ס יומא דף ס״ט : ב) פי׳ רבינו האר״י ז״ל דנוקבא דתהומ׳ היא ס׳ דקליפה ונוקבא דתהומא רבא היא היכל ז׳ הטמאה כנגד נה״ס · מה״ן : ג) עיין לקמן סוף פ׳ פקודי גם בפרדס בשער היכלי התמורות :

לון לחייביא כל חד וחד כמה דאתחזי ליה בההוא מדורא דאיהו
תמן · אשא דגהינם לתתא מטי מגו אשא דגהינם דלעילא ומטי
להאי גהינם דלתתא ואתוקד בההוא אתערו דחמימו דחייביא
דקא מחממי גרמייהו גו יצה"ר וכל אינון מדורין דליקין תמן · אתר
רנ"ב ע' אית בגהינם ודרגין תמן דאקרון *צואה רותחת ותמן איהו זוהמא
רס"ה ב' דנשמתין אינון דמתלכלכן מכל זוהמא דהאי עלמא · ומתלבנן
פנחס וסלקין ואשתארת ההיא זוהמא תמן ואינון דרגין בישין דאתקרון
רנ"ח ע' צואה רותחת אתמנן על ההוא זוהמא · ונורא דגהינם שלטא
בההוא זוהמ' דאשתארת · ואית חייבין אינון דמתלכלכן בחובייהו
תדיר ולא אתלבנן מנייהו ומיתו בלא תשוב' וחטו והחטיאו אחרנין
והוו קשי קדל תדיר ולא אתברו קמי מאריהון בהאי עלמא ·
וישב ק"ז ב' אלין *אתדנו תמן בההוא זוהמא ובההיא צואה רותחת דלא
נפקין מתמן לעלמין · אינון דמחבלין ארחייהו על ארעא ולא
חיישו ליקרא דמאריהון בהאי עלמא כל אינון אתדנו תמן לדרי
דרין ולא נפקי מתמן · בשבתי ובירחי ובזמני ובחגי בההוא אתר
נורא אשתכך ולא אתדנו אבל לא נפקי מתמן כשאר חייבין
דאית להו נייחא · כל אינון דמחללי שבתות וזמני ולא חיישי
ליקרא דמאריהון כלל בגין למיטר לון אלא מחללי בפרהסייא
כמה דאינון לא נטרי שבתי וזמני בהאי עלמא הכי נמי
לא נטרין ליה בההוא עלמא ולית לון נייחא · אמר רבי
יוסי לא תימא הכי אלא נטרי שבתי וזמני תמן בגהינם ·
בעל כרחייהו · אמר רבי יהודה אלין אינון גוים דלא
אתפקדו דלא נטרי שבת בהאי עלמא נטרי ליה תמן
(ד) בעל כרחייהו · בכל מעלי שבתא כד יומא אתקדש כרוזין
אזלין

ד) הכי אתמר בי מדרשא ב"ר פ' י"א ועיין בסנהדרין דף ס"ה · מא"ן :

אילין בכל אינון מדורין דגהינם סליקו דיני דחייביא דהא מלכא קדישא אתייא ויומא אתקדש ואיהו אגין על כלא ׳ ומיד דינין אסתלקו וחייביא אית לון נייחא (וכל אינון מחללי שבתות וזמני בפרהסייא דינין סלקין מנייהו) (ג"א ואפי׳ גוים דלא אתפקדו למיטר שבתי וזמני תמן נטרין בע"כ) אבל נורא דגהינם לא אשתכך מעלייהו דלא נטרו שבת לעלמין וכל חייבי גהינם שאלי עלייהו מאי שנא אלין דלית להו נייחא מכל חייבין דהכא (א) אינון מאריהון דדינא תייבין לון ׳ אלין אינון חייבין דכפרו ביה בקב"ה ועברו על אורייתא כולה בגין דלא נטרו שבת תמן בגין כך לית להו נייחא לעלמין ׳ ואינון חייבין כלהו נפקין מדוכתייהו ואתייהיב לון רשו למהך למחמי בהו ומלאך חד די שמיה סנטריא"ל אזיל ואפיק לההוא גופא דילהון ועייל ליה לגהינם לעיניהון דחייביא וחמן ליה דסלקא תולעין ונשמתא לית לה נייחא בנורא דגהינם וכל אינון חייביא דתמן סחרין לההוא גופא ומכרזי עליה דא איהו פלנייא חייבא דלא חייש ליקרא דמאריה כפר ביה בקב"ה וכפר בכל אורייתא כולה ווי ליה ׳ טב ליה דלא יתברי ולא ייתי לדינא דא ולכסופא דא ה"ה דכתיב ויצאו וראו בפגרי האנשים (י"כ א׳ ישעיה ס"ו) הפושעים בי כי תולעתם לא תמות ואשם לא תכבה והיו דראון לכל בשר ׳ כי תולעתם לא תמות מן גופא ׳ ואשם לא תכבה מן נשמתא ׳ והיו דראון לכל בשר ׳ והיו די ראון עד דכל חייבין דגהינם דתמן יימרון די ראיה דא רבי יוסי אמר ודאי הכי הוא בגין דשבת איהו לקבל אורייתא כולה ואורייתא איהי אש בגין דעברו על אש דאורייתא הא אש דגהינם דליק דלא שביך מעלייהו לעלמין ׳ אמר רבי יהודה לבתר כד נפיק שבתא אתי ההוא מלאך ומהדר ההוא גופא לקבריה ואתדנו תרוייהו דא

לסטריה

א) אותם בעלי דינים הממונים על אותם חוטאים משיבין לשואלים :

לסטריה ודא לסטריה ׳ וכל דא בעוד דגופא קיימא על בורייה
דהא כיון דגופא אתאכל לית לגופא כל אלין דינין וקב״ה לא
יעיר כל חמתו כתיב ביה ׳ כל חייבין דעלמא בעוד דגופא שלים
בכל (ב) שייפוי גו קברא אתדנו גופא ורוחא כל חד דינא כדקא
חזי ליה ׳ כיון דגופא אתאכל דינא דרוחא אשתכך ׳ מאן
דאצטריך לנפקא נפיק ומאן דאצטריך למהוי עלייהו נייחא אית
לון נייחא ׳ ומאן דאצטריך למהוי קטמא ועפרא תחות רגלי
דצדיקייא כל חד וחד כדקא חזי ליה אתעביד ליה ׳ ועל דא
תי״ד כ׳ כמה טב לון בין לצדיקי בין לחייבי למהוי גופא דילהון דביק
בארעא ולאתעכלא גו עפרא לזמן קריב ולא למהוי בקיומא
כל ההוא זמנא סגי בגין לאתדנא גופא ונפשא ורוחא תדיר
(בכל יומא) דהא לית לך כל צדיק וצדיק בעלמא דלית ליה דינא
דקברא ׳ בגין דההוא מלאך דממנא על קברי קאים על גופא
ודן ליה בכל יומא ויומא ׳ אם לצדיקי כך לחייביא עאכ״ו ׳
ובזמנא דגופא אתעכל ואתבלי בעפרא הא דינא אשתכך מכלא
בר מאינון חסידי קיימין דעלמא דאינון אתחזאן לסלקא נשמתהון
לההוא אתר עלאה דאתחזי לון וזעירין אינון בעלמא כל אינון
מתין דעלמא כלהו מתין על ידא דמלאכא מחבלא בר אינון
דמתין בארעא קדישא (ג) (כלהו מתין על ידא דמלאכא
מחבלא דאיהו מלאך המות) ׳ כל אינון מתין די בארעא
קדישא לא מתין על ידוי אלא על ידי דמלאכא
דרחמי דשליט בארעא ׳ אמר רבי יצחק אי הכי מאי
שבחא איהו למשה ולאהרן ומרים דכתיב בהו ע״פ יי׳ דאלין
לא מיתו ע״י דההוא מלאך מחבלא ואת אמרת דכולי עלמא
אינון דמיתו בארעא דישראל לא מתין על ידוי דדא ׳ אמר
ליה

ב) איברוי : ג) א״ס לשון זה נראה משובש וכדי שלא להפסיד ההבנה שמנו אותו בין המסגרות ׃

ליה הכי הוא ודאי ושבחא דמשה אהרן ומרים הוה יתיר מכל
בני עלמא דאינון מיתו לבר מארעא קדישא · דמשה אהרן
ומרים לבר מארעא קדיש' מיתו וכלהו מיתו ע"י דההוא מחבלא
בר אינון משה ואהרן ומרים דלא מיתו אלא ע"י דקב"ה · אבל
אינון דמתין בארעא קדישא לא מתין ע"י דההוא מחבלא דהא
ארעא קדישא לא קיימא ברשו אחרא אלא ברשו דקודשא
ב"ה בלחודוי · ועל"ד כתיב יחיו מתיך נבלתי יקומון הקיצו ורננו ישעיה כ"ו
שוכני עפר וגו' · יחיו אלין דמתין בארעא קדישא דאינון מתין
דיליה ולא מאחרא דלא שלטא תמן סטרא אחרא כלל ועל"ד
כתיב מתיך · נבלתי יקומון אינון דמיתו בארעא נוכראה אחרא
ע"י דההוא מחבלא · ועל דא אקרון נבלה מה נבלה מטמאה
במשא אוף אינון דמתין לבר מארעא קדישא מטמאין במשא
ועל"ד אינון נבלה · כל שחיטה דאיפסיל אקרי נבלה הא איהי
מסטרא אחרא ומיד דאיפסיל שרייא עלה סטרא אחרא ובגין
דאיהי דיליה ושרייא עלה אקרי נבלה · ורזא דא כשמו כן הוא
נבל שמו ונבלה עמו ועל"ד בכל אתר דאיהו שרייא אקרי נבלה שמואל
(א) מנוול דא לא שרייא אלא באתר פסילו ועל"ד שחיטה דאפסיל א' כ"ה
הא דיליה הוא ואקרי על שמיה · ובגין כך מתין דאינון לבר
מארעא קדישא תחות רשו אחרא ושרייא עלייהו סטרא אחרא
אקרון נבלה · הקיצו ורננו שוכני עפר · שוכני דיירין · (ב) דמיכין
ולא מתין · ומאן אינון דמיכין דחברון דאינון לא מתין אלא
דמיכין ועל"ד כתיב בהו גויעה כמאן דגווע ואית ביה קיומא
לאנערא · אוף הכי אינון ד' זוגי דחברון דמיכין אינון ולא מתין
וכלהו קיימי בקיומייהו באינון גופין דילהון וידעי סתרין גניזין יתיר
מישאר בני נשא · גניזין הוו תמן גו פתחא דג"ע אינון גופין דילהון
ואלין

א) נ"ל מנוול ני' ספא"ל הס הכולל א"ס ב) ישנים כמו ישני חברון :

ואלין אינון שוכני עפר · וע"ד כל אינון דנפקי נשמתייהו בארעא
קדישא לא נפיק ע"י דההוא מחבלא ולא שלטא תמן אלא על
ידי דמלאכא דרחמי · דארעא קדישא קיימא בעדביה ·
(נ) אתר אית בישובא דלא שלטא ביה ההו' מחבל' ולא אתייהיב
ליה רשו לאעלא תמן וכל אינון דדיירין תמן לא מתין
עד דנפקין לבר מקרתא · ולית לך בר נ"ש מכל דדיירי תמן דלא
מתין וכלהו מתין כשאר בני נשא אבל לאו במתא · מ"ט בגין
דלא יכלין למיתב תדיר במתא אלא אלין נפקין ואלין עאלין
וע"ד כלהו מתין · מ"ט לא שלטא תמן ההוא מלאך מחבלא ·
אי תימא דלא קיימא ברשותיה הא ארעא קדישא דלא קיימא
ברשו אחרא ומתין · בההוא אתר אמאי לא מתין · אי תימא
בגין קדושא לית אתר בקדושה בכל ישובא כגוונא דארץ ישראל
ואי תימא בגין ההוא גברא דבני לה · כמה ב"נ הוו דזכותהון
יתיר מדיליה א"ר יצחק אנא לא שמענא ולא אימא · אתו שאילו
ליה לרבי שמעון אמר לון ודאי ההוא אתר לא שלטא עליה
מלאך המות וקב"ה לא בעי דבההוא אתר ימות ב"נ לעלמין ·
ואי תימא דקדם לכן בההוא דוכתא עד לא אתבני מיתו ביה ב"נ
לאו הכי · אלא מיומא דאתברי עלמא אתתקן ההוא אתר
לקיומא ורזא דרזין הכא לאינון דמסתכלי ברזא דחכמתא כד
מקץ ר"א ברא קב"ה עלמא ברא ליה ברזא דאתוון ואתגלגלו אתוון
וברו עלמא בגלופי דשמא קדישא אתגלגלו אתוון ואסחרו
עלמא בגלופי וכד אתגלי ואתפשט עלמא ואתברי והוו אתוון
סחרן למברי אמר קב"ה דיסתיים ביו"ד אשתארת את ק' (ס"ה
יתגלגלו אתוון ואסחרו עלמא בגלופי דשמא קדישא וכד
אתגלגלו אתוון והוו סחרן למברי אמר קודשא בריך הוא
די יסתיים ביו"ד אשתארת את ט' בלחודאה) בההוא דוכתא



נ) מקום א' יש בישוב העולם שאין המות שולט שם וכל הרוצה למות יוצא חוץ לעיר והוא לוז כנודע :

תלייא באוירא כיון דאמר קב״ה די יסתיים ביו״ד אשתארת את
ט״ת בלחודא תלייא באוירא ע״ג ההוא דוכתא · ט״ת איהו את
דנהירו חיין · בגין כך (א) מאן דחמי ט״ת בחלמיה סימנא טבא
הוא ליה וחיין אתתקנו ליה ועי״ד בגין דהוה ט׳ תלייא ע״ג ההוא
אתר לא שלטא ביה מותא כד בעא קב״ה לקיימא עלמא זריק
חד צרורא גו מייא גליף כרוזא דע״ב (נ״א רכ״ב) אתוון ומתמן שארי
למיהך ההוא צרורא ולא אשכח אתר לאתקיימא ביה בר ארעא
קדישא (נ״א בי מקדשא) ומייא הוו אזלין אבתריה עד דמטא ההוא
צרורא תחות המזבח ותמן אשתקע ואתקיים כל עלמא · ואי תימא
אי הכי דבההוא אתר שריין חיים אמאי לא אתבני תמן בי
מקדשא למיהב חיין לייתבאה · אלא הכא בהאי אתר אתקיים
בגין את חד דשרייא עליה · בבי מקדשא כל אתוון כלהו שראן
ביה ובהו אתברי איהו בלחודוי כגוונא דכל עלמא · ותו דארעא
קדישא (נ״א בי מקדשא) יהיב חיין וכפרה ליתבאה בההוא עלמא ואתר
דא לאו הכי יהיב חיין לההוא אתר בהאי ׳עלמא ולא בעלמא
דאתי · ובי מקדשא בהפוכא מתמן בגין דאית חולקא לישראל
בההוא עלמא ולא בעלמא דא · ועי״ד קיימא בי מקדשא לכפרא
חובין ולמזכי לון לישראל לעלמא דאתי · ת״ח ט״ת נהירו דחיין
בכל אתר ועי״ד פתח בה קרא כי טוב דכתיב ׳וירא אלהים את
האור כי טוב · מהאי את (נ״א ומאתר דא) עריק מלאכא מחבלא ·
לא תימא עריק אלא דלא אתייהיב ליה רשו לאעלא תמן ·
את דא משנייא מאת ק׳ · ק׳ לא (ב) מתיישבא (נ״א מאת ק׳ ק׳ לא מתיישבא)
כלל בדוכתא בעלמא וסימניך (ג) ׳איש לשון בל יכון בארץ ·
את ט״ת אתיישבא בכל דוכתא ואתקנת לאתיישבא כדקא
יאות · ובג״כ בכל דוכתא דאת ט׳ תמן לית יישובא לאת ק׳ תמן
לאתיישבא ביה · ועי״ד אתר דא לא שלטא ביה כלל סטרא אחרא
ויהיב חיים דהאי עלמא ליתבי תחותיה דאת דא ולא יפוק לבר

בראשית ג׳ א׳ לקמן ר״ע א׳

בראשית א׳

תהלים ק״מ



א) בראשית ל׳ ע״א : ב) שאין לו אלא רגל א׳ ואין לו על מה לעמוד כשאר האותיות ועיין שם פרשת בראשית : ג) נ״ל דרמז בפי׳ זה לס״מ שהוא בגימ׳ ק׳ והוא איש לשון · א״ס :

וכד נפיק לבר אית רשו לסטרא אחרא לשלטאה ביה · כמה דאת
דא שלטא באתר דא הכי נמי שלטא את אחרא כאתר דגהינם
ק"ף כ' ומאן איהי *את ק' · ובספרא דרב המנונא סבא הכא אינון (ד) תרין
אתוון ח' ט' ועל דא (ה) לא הוו כתיבין גו אבני בורלא אבנין
דאשלמותא ושבטין דישראל תרין אתוון אלין אתמנעו מנייהו
בגין דלא יהא רשים בגווייהו ח"ט · באתר דבי מקדשא תליין כל
אתוון דטפא ביתא ברזין גליפן דשמהן קדישין כשירין מרקמן עליה
וכל עלמא דלעילא ותתא כלא ברזא דאתוון מתחממן (נ"א ומתתקנן)
(ו) וגליפאן ורזין דקודשא (ס"א דשמא קדישא) עלאה עלייהו אתגליף ·
במשכנא אתגליפו ואתציירו אתוון כדקא חזי · דהא בצלאל
הוה ידע חכמתא לצרפא אתוון דאתבריאו בהו שמיא וארעא ·
ועל חכמתא דיליה (נ"א דא) אתבני משכנא על ידיה ואתבריר מכל
עמא דישראל · וכמה דאיהו אתבריר לעילא הכי בעא קב"ה
דיתבריר לתתא לעילא כתיב *ראה קראתי בשם בצלאל לתתא
שמות ל"ה *ראו קרא יי' בשם בצלאל · ושמיה ברזא עלאה אקרי הכי
בצלאל · בצל אל · ומאן איהו · דא צדיק · דאיהו יתיב בצל
שם ל"ה אל ההוא דאקרי אל *עליון · ואיהו יתיב כגוונא דההוא אל ·
לך לך כ"ו א' ההוא אל נטיל שית סטרין ההוא צדיק נטיל לון · אוף הכי ·
ההוא ט אנהיר לעילא האי צדיק אנהיר לתתא · ההוא (ז) ט כללא
דכלהו שית סטרין · ההוא צדיק כללא דכלהו שית סטרין בן אורי
בן אור קדמאה דברא קב"ה בעובדא דבראשית בן חור בן חירו דכלא
ד"א בן חור בן חוור מכל גוונין ודא אתמנא למטה יהודה כלא
קל"ט א' בדקא יאות כל גוונין טבין לחלמא בר תכלא כמה *דאתמר · בגין
דאיהו כורסייא למידן דינין דנשמתין והא האי דרגא חדא חוורא איהו
אלא בשעתא דקיימא בדיני דנפשאן כדין איהו גוון תכלא והא
אוקימנא

ד) עיין זה נ"כ שם : ה) הק' הרמ"ל שהיה די שתחסר אות ח' ולא ס' שהיא אות טובה ולא תירץ · וי"ל דכיון דח"א לו' ח"ט בלי ט' והיא שמובה לו לכן נחשבת כח וי"ש באותיות פרשת נרה' נ' א' והו דח' לקבלך וכו' ועוד לא זכר הרמ"ל מ"ש לקמן דף ר"ל כי שם הקשו קושייתו ומשני כדשניין · הרמ"ז : ו) נראים ונחקקים שכל כסוד האותיות וסוד שם הקדש נחקק עליהם · ז) כ"ל שלכן בכללאל מלת עולה תשע"ה בסוד כ"ס פעמים אל וסודו ה"ח כ"א כלול כמספר עולה קנ"ה והי"פ קנ"ה שמתחברים ביוסף הצול' קנ"ה וה' דידיה שכולל הרי תשע"ה הרמ"ז

אוקימנא׳ בשעתא רחמי ב"נ להאי גוון אדכר בר נש למעבד
פקודין דמאריה׳ כגוונא דנחש הנחשת בשעתא דהוו חמאן ליה
הוו דחלי מקמיה דקב"ה ומנטרן גרמייהו מכל חובין ובשעתא
דההוא דחילו דקב"ה סלקא עלייהו מיד אתסיין׳ מאן גרים לון
לדחלא מקמי קב"ה ההוא נחש ההיא רצועה דמסתכלן בה׳
אוף הכי תכלת °וראיתם אותו וזכרתם את כל מצות יי׳ מההוא (במדבר ט"ו)
דחילו דיליה וע"ד תכלת במשכנא׳ אמר רבי יצחק האי דאמר
מר תכלת כורסייא דדינא איהי וכד איהי קיימא בגוונא דא
כדין איהי כורסייא למידן דיני נפשאן׳ אימתי איהי ברחמי אמר
ליה בשעתא דכרובים מהדרן אנפייהו דא עם דא ומסתכלן
אנפין באנפין׳ כיון דאינון כרובים מסתכלן אנפין באנפין כדין
כל גוונין מתתקנן ואתהפך גוון תכלא לגוון אחרא׳ מתהפך
חיוור גוון ירוק לגוון זהב׳ וע"ד בהפוכא דגוונין אתהפך מדינא
לרחמי וכן מרחמי לדינא וכלא בהפוכא דגוונין׳ כמה דמסדרין
ישראל תקונייהו לגבי קב"ה הכי קיימא כלא והכי אתסדר ועל
דא כתיב °ישראל אשר בך אתפאר באינון גוונין דכלילן דא (ישעיה מ"ט)
בדא שפירו דכלהו׃ (כאן חסר)

ועשית שלחן עצי שטים וגו׳ רבי יצחק פתח °ואכלת ושבעת (דברים ח׳)
וברכת את יי׳ אלהיך וגו׳ כמה זכאין אינון ישראל דקב"ה
אתרעי בהו וקריב לון לגביה מכל עמין ובגיניהון דישראל יהיב
מזונא ושבעא לכל עלמא ואלמלא ישרא׳ לא יהיב קב"ה מזונא
לעלמא והשתא דישרא׳ אינון בגלותא עאכ"ו דנטלי מזונא על
חד תרין׳ בזמנא דהוו ישראל בארעא קדישא הוה נחית לון
מזונא מאתר עילאה ואינון יהבי חולק תמצית לעמין עע"ז ועמין
כלהו לא אתזנו אלא מתמצית והשתא דישראל אינון בגלותא
אתהפך בגוונא אחרא מתל למלכא דאתקין סעודתא לבני
ביתיה כל זמנא דישראל שראן בארעא קדישא ועבדי רעותיה
אכלי

אכלי סעודתא עם מלכא (א) ויהבי לכלבי חולק גרמין למגרר
בשעתא דבני ביתיה לא עבדי רעותא דמלכא מלכא יהיב כל
סעודתא לכלבי וסליק לון גרמי · כגוונא דא כל זמנא דישראל
עבדי רעותא דמאריהון הא על פתורא דמלכא אינון אכלי וכל
סעודתא אתתקן להון · ואינון מההוא חדוה דילהון יהבי גרמי
דאיהו תמצית לעע"ז וכל זמנא דישראל לא עבדי רעותא
דמאריהון אזלי בגלותא והא סעודתא לכלבי ואסתלק לון
יחזקאל ד' תמצית · ככה יאכלו בני ישראל את לחמם טמא בגוים דהא
תמצית דגעוליהון אכלי (ב) ווי לברא דמלכא דיתיב ומצפה
לפתורא דעבדא מה דאשתאר מגו פתורא איהו אכיל · דוד
תהלים כ"ג מלכא אמר תערך לפני שלחן נגד צוררי דשנת בשמן ראשי
כוסי רויה · תערך לפני שלחן דא סעודתא דמלכא · נגד צוררי
אינון כלבי דיתבי קמי פתורא מצפאן לחולק גרמין ואיהו יתיב
עם מלכא בענוגא דסעודתא בפתורא · דשנת בשמן ראשי דא
ריישא דסעודתא דכל משחא ושמנונא ותקון סעודתא אתייהיב
בקדמיתא לרחימא דמלכא מה דאשתאר לבתר אתייהיב
לכלבי ולאינון פלחי פתורא · כוסי רויה מלייא כסא קמי רחימא
דמלכא תדיר דלא יצטריך למשאל ועל רזא דא הוו ישראל
תדיר עם שאר עמין · רבי חייא הוה אזיל לגביה דרבי שמעון
לטבריה והוו עמיה רבי יעקב בר אידי ורבי ייסא זעירא עד
מלכים א' ב' דהוו אזלי אמר רבי ייסא לרבי חייא תימא מאי דכתיב ולבני
ברזילי הגלעדי תעשה חסד והיו באכלי שלחנך וגו' · אי הכי כל
טיבו וקשוט · למיכל על פתוריה ולא יתיר מדקאמר הכא והיו
באכלי שלחנך · ותו לאו יקרא דמלכא איהו למיכל ב"נ אחרא
על

א) ונותן לכלבים חלק עצמות לגררם והוא רמז אל הקליפות העזים ככלב והוא נותן להם המותרית מהשפע והמכיתו (המכם לפי פשוטו ירמז לה"ה כמ"ש בתיקונים תקון ו' נובחין ככלבין וכו' ע"ש מאי"ן) · ב) כ"ל דו"ם גמ' ברכות ג' א' אוי להם לבנים שגלו מעל שלחן אביהם מהג א"ס .

על פתוריה דמלכא ולא אצטריך דא לא מלכא בלחודוי וכלהו רברבנוי סחרניה לתתא מניה · אמר ר' חייא לא שמענא בהאי מידי ולא אימא · אמר ליה לרבי יעקב בר אידי ואת שמעת בהאי מידי · א"ל אתון דינקין בכל יומא מדבשא דמשחא עלאה לא שמעתון כ"ש אנא · א"ל לרבי ייסא ואת שמעת מידי בהאי א"ל אע"ג דאנא רבייא ומיומין זעירין אתינא לגבייכו ולא זכינא מקדמת דנא אנא שמענא · פתח ואמר נותן לחם לכל בשר (תהלים קל"ו) כל'ת · מאי קא חמא דוד דסיום הללא רבא סיים הכי בהאי קרא אלא תלת שליטין אינון לעילא דקב"ה אשתמודע בהו ואינון רזא יקירא דיליה ואלין אינון · (א) מוחא ולבא וכבדא · ואינון בהפוכא דהאי עלמא · לעילא (ב) מוחא נטיל ברישא ובתר יהיב ללבא · ולבא נטיל ויהיב לכבדא · ולבתר כבדא יהיב חולק לכל אינון מקורין דלתתא כל חד וחד כדקא חזי ליה · לתתא כבדא נטיל ברישא ולבתר איהו מקרב כלא ללבא ונטיל לבא שפירו דמיכלא · כיון דנטיל ואתתקף מההוא תקפא ורעו דקא נטיל יהיב ואתער לגבי מוחא · ולבתר אהדר כבדא ופליג מזונא לכל מקורין דגופא (כיומא דכ"ג אתער בתעניתא אתער לעילא כגוונא ההוא מתש · וכיומא דשבעה לאו הכי) ביומא דתעניתא ב"נ מקרב מיכלא ומשתייא לגבי כבדא עלאה ומאי איהו מקרב · חלביה ודמיה וריעותיה · ההוא כבדא נטיל כלא ברעותא · כיון דכלא איהו לגביה נטיל ומקרב כלא לקמי לבא דאיהו רב ושליט עליה · כיון דלבא נטיל ואתתקף ברעווא מקרב כלא לגבי מוחא דאיהו שליטא עלאה על כל גופא לבתר אהדר כבדא ומפלג חולקין לכל

אינון

(א) פנחס רכ"ז ע"ב : ב) סימן תל"ן והוא כסוד תשר"ק כי כן יגלו האותיות מבי' וע' בפי' א"ר ת"ו רמים · הרמ"ז :

אינון מקורין ושייפין דלתתא · בזמנא אחרא כד (ד"א כולא) מוחא נטי'
בקדמיתא ולבתר יהיב לליבא ולבא יהיב לכבדא וכבדא יהיב
לכלהו מקורין ושייפין דלתתא ולבתר כד בעי לפלגא מזונא להאי
עלמא ברישא יהיב ללב' דאיהו מלכא די בארעא ופתורא דמלכ'
אתער בקדמיתא מכל שאר בני עלמא · וזכאה איהו מאן דהוי
בחושבנא דפתורא דמלכא דהא אשתמודע לאוטבא ליה בההוא
טיבו דלעילא · (וכנ"ל) ודא איהו טיבו וקשוט דעבד דוד לבני
ברזילי דכתיב והיו באכלי שלחנך · ואי תימא דבשלחנא דמלכא
אכיל בר נש אחרא בר מניה · לא · אלא מלכא אכיל ברישא
ובתר כל עמא · ואינון דאכלי עם מלכא בשעתא דאיהו אכיל
אינון דחביבין עליה מכלהו ואינון אתמנון משלחנא דמלכא ·
ואי תימא הא כתיב על שלחן המלך תמיד הוא אוכל · בגין
דכל מזונא דיליה לא עביד חושבנא אחרא אלא על שלחן
שמואל ב' ט' המלך דמתמן הוה אתי מזונא ומיכלא דיליה ודא איהו °על
שלחן המלך תמיד הוא אוכל · אתא ר' חייא ונשקיה על רישיה
א"ל רבייא אנת וחכמתא עלאה שרייא בלבך · ארהכי חמו ליה
לרבי חזקיה דהוה אתי א"ל רבי חייא ודאי בחברותא דא קב"ה
יתחבר עלנא דהא מלין חדתין דאורייתא יתחדתון הכא · יתבו
למיכל · אמרו · כל חד וחד לימא מלי דאורייתא בהאי סעודתא
א"ר ייסא סעודת עראי איהי ועכ"ד סעודה אקרי · ולא עוד אלא
יחזקאל מ"א דהאי אקרי סעודתא דקב"ה אתהני מינה ועכ"ד כתיב °זה השלחן
אשר לפני יי' דהא מלין דאורייתא יסחרון להאי אתר :

דברים ח' פתח רבי חייא ואמר °ואכלת ושבעת וברכת את
יי' אלהיך וגומר · וכי עד לא אכיל בר נש לשבעא
ויתמלי כריסיה לא יברך ליה לקב"ה (ד"א ל"ג אי הכי)

במאי

במאי נוקים ואכלת ושבעת וכתר וברכת · אלא אפילו לא ייכול בר נש אלא כזית ורעותיה איהו עליה וישוי ליה לההוא מיכלא עקרא דמיכליה שבעא אקרי דכתיב ׳פותח את ידיך ומשביע לכל חי רצון · לכל חי אכילה לא כתיב אלא רצון · ההוא רעותא דשוי על ההוא מיכלא שבעא אקרי ואפילו דלית קמי דבר נש אלא ההוא זעיר ככזית ולא יתיר הא רעותא דשבעא שוי עליה · ובגין כך ומשביע לכל חי רצון רצון כתיב ולא אכילה וע״ד וברכת ודאי ואתחייב בר נש לברכא ליה לקב״ה בגין למיהב חדוה לעילא :

תהלים קמ״ה

פתח רבי חזקיה בהאי קרא אבתריה ואמר ואכלת ושבעת מהכא דשכור שרי ליה לברכא ברכתא דמזונא ׳מה דלית הכי בצלותא · דצלותא לאו הכי דהא צלותא מעלייא בלא אכילה איהי · מאי טעמא בגין דצלותא סלקא לעילא לעילא אתר דלית ביה לא אכילה ולא שתיה · וע״ד תנינן עלמא דאתי לית ביה אכילה ושתיה וכו׳ אבל שאר דרגין דלתתא אית · בברכת מזונא אשתכח גוונא אחרא ומעלייא ההיא ברכתא דאשתכח בשבעא בגין דברכת מזונא איהו באתר דאית ביה אכילה ושתיה ומניה נפיק מזונא ושבעא לתתא· וע״ד אצטריך לאחזאה קמיה שבעא וחדוה · (ובגין כך האי איהו אתר דאית ביה אכילה ושתיה ומניה נפיק מזונא לתתא ואצטריך לאחזאה קמיה שבעא וחדוה) באתר דצלותא לאו הכי דהא סלקא יתיר לעילא לעילא · וע״ד שכור לא יצלי צלותא · בברכת מזונא שכור שרי ליה לברכא ברכת מזונא · משמע מהאי קרא דכתיב ואכלת ושבעת וברכת · ואכלת זו אכילה · ושבעת זו שתיה · דהא שבעא בחמרא איהו רוי · חמרא שבעא ודאי ודא איהו שכור דכתיב וברכת את דייקא דמשמע דברכת מזונא אצטריך

ויגש ד״ז ב׳

חדוה

חדוה ושבעא · על הארץ הטובה מאי טובה שבעא כד"א
ירמיה מ"ד ·ונשבע לחם ונהיה טובים בגין כך אצטריך חדוה ושבעא פתח
רבי ייסא ואמר :

ועשית שלחן עצי שטים וגו' שלחן דא איהו קיימא לגו במשכנא
וברכתא דלעילא שרייא עליה ומניה נפיק מזונא לכל
עלמא · ושלחן דא לא אצטריך למהוי בריקנייא אפילו רגעא
חדא אלא למהוי עליה מזונא · דהא ברכתא לא אשתכח על
אתר ריקנייא · ובגין כך אצטריך למהוי עליה נהמא תדיר דלהוי
תדיר ברכתא עלאה משתכחא ביה ומגו ההוא שלחן נפקי
ברכאן ומזוני לכל שאר פתורי דעלמא דאתברכאן בגיניה ·
שלחן דכל בר נש אצטריך למהוי הכי קמיה בשעתא דקא מברך
ליה לקודשא ב"ה בגין דתשרי עליה ברכתא מלעילא ולא יתחזי
בריקנייא דהא ברכאן דלעילא לא שריין באתר ריקנייא דכתיב
מלכים כ' ד' °הגידי לי מה יש לך בבית והא אוקמוה חברייא · שלחן דלא
אתמר עליה מלי דאורייתא ולא בריך על ההוא מזונא לקב"ה
ישעיה כ"ח עליה כתיב (א) °כי כל שלחנות מלאו קיא צואה בלי מקום ·
אסיר לברכא על ההוא שלחן · מ"ט בגין דאית שלחן ואית שלחן
שלחן איהו דקא מסדרא קמיה דקב"ה לעילא ואיהו קיימא תדיר
לסדרא ביה פתגמי אוריית' ולאכללא ביה אתוון דמילי דאורייתא
דא הוא ברכתא דמזוני דאית פסוקי ומילי דאורייתא ואינון
אתוון דמילי אורייתא אתכלילן ביה בההוא שלחן ואיהו לקיט
לון לגביה וכליל כלהו בגויה ובהו אשתלים וחדי ואית ליה חדוה
יחזקאל מ"א ועל שלחן דא כתיב °זה השלחן אשר לפני יי' לפני יי' ולא *מלפני יי'
ק"כ כ' שלחן אחרא אית דלא אית ביה חולקא באוריית' ולית ליה חולקא
בקדושה דאוריית' וההוא שלחן אקרי קיא צואה ודא איהו בלי
מקום

א) מצאן הוכיח הרב החסיד בראשית חכמה דל"ל כמפרשים דבכתה"י יוצא י"ח ד"ת על השלחן ויש מי שחולק
בין סועד לבדו ובין בשלשה ג' והסתייע מזה הכל אינו נראה כמ"ש בס"ע עש"ב. מא"ן :

מקום דלית ליה חולקא בסטרא דקדושה כלום · בגין כך שלחן
דלא אתמר עליה מלי דאורייתא איהו שלחן דקיא צואה · איהו
שלחן דטעוא אחרא · לית בההוא שלחן חולקא ברזא דאלהא
עלאה · שלחן דמלי אורייתא אתמרו עליה קב"ה נטיל ההוא
שלחן ושוי ליה לחולקיה ולא עוד אלא *סורי"א רב ממנא נטיל כל ר"נ ב'
אינון מלין ושוי דיוקנא דההוא שלחן קמי קודשא בריך הוא וכל רכ"נ א'
אינון מלין דאורייתא דאתמרו עליה סלקין על ההוא פתורא
ואתעטר (ס"א ואתפתר) קמי מלכא קדישא משמע דכתיב זה השלחן
אשר לפני יי' דאתעטר (ס"א דאתעתד) קמי קב"ה · שלחן דבר נש
קיימא לדכאה ליה לבר נש מכל חובוי זכאה איהו מאן דאלין
תרין קיימן על פתוריה · (א) מלי דאורייתא וחולקא למסכנין
מההוא שלחן כד סלקין ההוא פתורא מקמיה דבר נש תרין
מלאכין קדישין אזדמנן תמן חד מימינא וחד משמאלא · חד אמר
דא איהו שלחן דמלכא קדישא דפלניא קא מסדר קמיה מסדר
יהא תדיר פתורא דא בברכאן עלאין ומשחא ורבו עלאה
קב"ה ישרי עלוי · וחד אמר דא איהו שלחן דמלכא קדישא
דפלניא קא מסדר קמיה דא פתורא די עלאי ותתאי יברכון ליה
מסדר יהא האי פתורא קמי עתיק יומין בהאי עלמא ובעלמא
דאתי · ר' אבא כד הוו סלקין פתורא מקמיה הוה חפי ליה והוה
אמר סליקו האי פתורא בצניעו דלא יהא בכסופא קמי שלוחי
מלכא · שלחן דבר נש זכי ליה לעלמא דאתי וזכי ליה למזונא
דהאי עלמא וזכי ליה לאשתמודעא לטב קמי עתיק יומין וזכי
ליה לאתוספא חילא ורבו כאתר דאצטריך · זכאה איהו חולקיה



א) כי שלחן היא מ' ועל ידי התורה גורם יחוד עליון וכו על ידי הצדקה כנודע ובשתים זו הכלית לעצות לתקן שלחן מ' קדושה וע"ד הפשט כתבנו בשניותנו כמ"ה . מק"ן :

דההוא בר נש בהאי עלמא ובעלמא דאתי · רבי יעקב אמר
שמואל א׳ י׳ כתיב °ויהי כל יודעו מאתמל שלשם וגו׳ הגם שאול בנביאים
וכי שאול בחיר יי׳ מקדמת דנא הוה דכתיב °הראיתם אשר
סס בחר בו יי׳ אשר בוחר בו לא כתיב אלא אשר בחר בו מקדמת
דנא ובשעתא דאתא ועאל בין נביאי ואתנבי בינייהו אמאי תווהו
אלא כד קב״ה אתרעי ביה לא אתרעי ביה אלא למלכו אבל
לנבואה לא · דהא תרין אלין לא אתמסרו כחדא בב״נ בעלמא
בר ממשה מהימנא עלאה דזכה לנבואה ומלכו כחדא ולא
אתייהיב לבר נש אחרא תרוייהו כחדא · ואי תימא הא שמואל
דזכה לתרווייהו לנבואה ומלכו · לאו הכי · לנבואה זכה דכתיב
סס ג׳ °וידע כל ישראל מדן עד באר שבע כי נאמן שמואל לנביא · לנביא
ולא למלך · נביא ודיין הוה דאי מלך הוה לא שאלו ישראל מלך
אבל איהו לא הוה אלא נביאה מהימנא והוה דאין דיניהון דישראל
סס ז׳ דכתיב °וישפט את ישראל · וע״ד כד הוה שאול בנבואה תווהו
עליה · ואי תימא אמאי שרא עליה נבואה הואיל וזכה למלכו אלא
תרווייהו לא זכה בהו כחדא · (ובגין דנבואה יהב ליה קב״ה
ואודי ליה עד לא הוה מלכא) ובגין דמלכו אתיישב על אתערותא
דרוח קודשא הוה באתערו דנבואה קדם לכן אבל כד סליק
למלכו לא הוה ביה נבואה אלא אתערו דרוח סכלתנו למידן
קשוט אתער עליה דהכי אתחזי למלכא · ובעוד דהוה גו אינון
נביאי שרא עליה נבואה · לבתר דאתפרש מנייהו לא הוה ביה
נבואה · ואנא מאן יהיב לי אתערותא דרוח קודשא למהוי
בגו נביאי מהימני תלמידי דר׳ שמעון בן יוחאי דעלאין ותתאין
זעין מניה · כ״ש אנא למהוי בינייכו · פתח ואמר · ועשית שלחן
וגומר · שלחן דא איהו לתתא לשוואה עליה לחם
דאפין · מאן עדיף דא מן דא לחם או שלחן · אי תימא דכלא

איהו

איהו חד · הא (ס"א אי תימא לחם עדיף דהא) שלחן מתסדרא לגבי ההוא לחם · ותו שלחן לתתא ולחם עליה · לאו הכי אלא שלחן איהו עקרא בסדורא דיליה לקבלא ברכאן דלעילא ומזונא לעלמא ומרזא דהאי שלחן נפיק מזונא לעלמא כמה דאתייהיב ביה מלעילא וההוא לחם איהו איבא ומזונא דקא נפיק מהאי שלחן לאחזאה דהא משלחן דא נפקי פירין ואיבין ומזונא לעלמא · אי לא אשתכח כרם ענבין דאינון איבא דנפקי מניה לא יהון משתכחין · אי אילנא לא יהא · איבא לא ישתכח בעלמא כג"כ שלחן איהו עקרא · מזונא דנפיק מניה איהו ההוא לחם הפנים וכהני הוו לקטי איבא דשלחן מע"ש לע"ש (ר"א משבת לשבת) לאחזאה דהא מזונא עלאה נפיק מגו ההוא שלחן בגין ההוא לחם דהוו לקטי כהני אתברכא כל מזונא ומזונא דאכלי ושתאן דלא לקטרגא בהו יצה"ר דהא יצר הרע לא אשתכח אלא מגו מיכלא ומשתייא הה"ד °פן אשבע וכחשתי וגו' דמגו מיכלא ומשתייא משלי ל'
יצר הרע מתרבי במעוי דבר נש · לחם דא מזונא דקא נפיק מגו שלחן מברך מזונא דכהני דלא ישתכח בהו מקטרגא לקטרגא לון למפלח בלבא שלים לקב"ה · ודא אצטריך לכהני יתיר מכל עלמא · ובגין כך שלחן איהו עיקר ואיבא ומזונא דקא נפיק מניה איהו ההוא לחם · שלחן דא אצטריך סדורא דיליה לאתתקנא בסטרא דצפון דכתיב והשלחן תתן על צלע צפון · מ"ט · בגין דמתמן שירותא דחדוה · שמאלא נטיל מימינא תדיר בקדמיתא ולבתר איהו אתער לגבי נוקבא ובתר קריב לה ימינא לגביה ואתדבקת ביה · מים אינון מימינא ואיהו חדוה מיד יהיב לשמאלא ואתדבקו ביה אינון מים וחדאן ליה · ובתר אתכליל איהו לימינא ואתער לנוקבא בההוא חדוה וסימניך מאן דנטיל מיא בידיה ימינא במאנא קדמאה לארקא מיא בשמאלא איהו ולא משמאלא

לימינא

לימינא דהא מיא מימינא נטיל לון שמאלא ובגין כך מיא לא
אשתכחו אלא מסטרא דשמאלא · כיון דנטילו מיא לגביה הא
אתערו לגבי נוקבא באתון מים · וע"ד גבורות גשמים תנינן
ובג"כ והשלחן תתן על צלע צפון דמההוא סטר איבין אשתכחו
ביה יתיר מסטרא אחרא באתערו דחדוה דיליה בקדמיתא כד"א
°שמאלו תחת לראשי לבתר וימינו תחבקני · שלחן דבר נש שיר ב׳
אצטריך לאשתכחא בנקיותא דגופא דלא יתקרב למיכל מזונא
דיליה אלא בנקיותא דגרמיה · ועל דא אצטריך ב"נ (א) לפנאה
גרמיה בקדמיתא עד לא ייכול מזונא דשלחנא דכייא דההוא
מזונא דאתקין ליה ביה אתרעי קב"ה בגין דלא יתקרב על ההוא
שלחן קיא צואה דאיהו מרזא דסטרא אחרא וסטרא אחרא
לא יקבל מההוא מזונא דשלחן דא כלום · לבתר דאכיל ב"נ
ואתענג אצטריך למיהב חולקא דתמצית לההוא סטרא · ומאן
איהו · מים אחרונים ההוא זוהמא דידין דאצטריך למיהב לההוא
סטרא חולקא דאצטריך ליה וע"ד ודאי אינון חובה · חובה
אינון ובאתר דחובה שריין · ואיהו חיובא על בר נש למיהב ליה
חולקא דא · וע"ד לא אצטריך לברכא כלל דהא ברכה לאו איהי
בההוא סטרא · ובג"כ אצטריך ב"נ דלא יהיב מזונא דע"ג פתוריה
לההוא קיא צואה וכל שכן במעוי וכ"ש דאיהו דכיו לבר נש
ובריאו ותקונא דגופיה · ועל דא שלחן איהו למיכל ביה
בדכיו כמה דאתמר · שלחן דא דקיימא בבי מקדשא בגין
לאשתכחא ביה מזונא ולאפקא מניה מזונא ועל דא אפילו

רגעא

א) פי' כת"ס רז"ל שדומה לכירה שססיקוה ע"ג אפרה כי החסר ס"א לא עביד פירי לכן צריך לפנאה ליה מס"א משא"כ עפר כמש"ל רס"ז ב' דעפר קדושה עביד איבין וכוויפלא ק"פ א' אבק לא עביד איבין וכו' עפר כל איבין נפקי מניה ורמזו סוד זה כת"ס בר"מ דפנחס ד' רמ"ד וז"ל רבנן דמתני' ואמוראין כל תלמודא דילהון על רזין דאורייתא סדרו ליה וכריס ד' דג"ד שם ז"ל ומארי קבלה אינון אחרי תלמוד · הרג"כ :

רגעא חדא לא *אצטריך לקיימא בריקנייא · שלחן אחרא איהו קל"ו ה'
שלחן דריקנייא ולא אצטריך למיהב ליה דוכתא באתר קדישא
ועל דא שולחן דמקדשא אפילו רגעא חדא לא יתיב בלא מזונא
ויצטריך דלא ישתכח אתר גריעא דהא ברכתא דלעילא לא
משתכחא באתר גריעא דא שלחן דקמיה דקודשא בריך הוא
שלחן דבר נש דקא מברך עליה לקב"ה · אוף הכי לא אצטריך
למהוי בריקנייא דהא לית ברכתא באתר ריקנייא · נהמי דעל
גבי שלחן דקב"ה אינון תריסר והא אוקימנא רזא דנהמי דאינון
רזא דפנים ועל דא אקרי לחם הפנים דהא מזונא וספוקא דעלמ'
מאינון פנים עלאין קאתייא · ובגין כך לחם דא איהו פנימארה
דכלא איהו ברזא עלאה כדקא יאות · לחם הפנים מיכלא
דאינון פנים מזונא וספוקא דנפיק לעלמא מנייהו אתי ושרייא
על ההוא פתורא ובגין דשלחן דא מקבלא מזונא וספוקא מאינון
פנים דלעילא ואיהי אפיקת מזונין וספוקין מאינון פנים פנימאין
ומזונא דאפיקת איהו ההוא לחם כדקאמרן · חום הוה מתקרב
וחום הוה מתערי מתמן והא אוקמוה דכתיב ביום הלקחו ובגין
שלחן דא אית לב"נ לנטרא רזין דיליה בכל אינון גוונין כדקאמרן.
רבי אלעזר פתח ואמר *בכל עת יהיו בגדיך לבנים ושמן על קהלת ט'
ראשך אל יחסר · האי קרא אוקמוה ואתמר · אבל תא חזי
קודשא בריך הוא ברא ליה לבר נש ברזא דחכמתא ועבד ליה
באומנות סגי ונפח באפוי נשמתא דחיי למנדע ולאסתכלא ברזין
דחכמתא למנדע ביקרא דמאריה כמה דאת אמר *כל הנקרא ישעי' מ'
בשמי ולכבודי בראתיו יצרתיו אף עשיתיו ולכבודי בראתיו דייקא
ורזא דא ולכבודי בראתיו אוליפנא דהא כבוד דלתתא רזא
דכורסייא קדישא לא *אתתקן לעילא אלא מגו תקונא דבני עלמא נ"ח נ"ע. כ'
כד אינון ב"נ זכאין וחסידין וידעי לתקנא תקוני הה"ד ולכבודי

בראתיו

בראתיו בגין ההוא כבודי לתקנא ליה בעמודין תקיפין ולקשטא
ליה בתקונא וקשוטא דלתתא בגין דהאי כבודי יסתלק (פיקו״ד)
בזכו דצדיקייא די בארעא בג״כ בראתיו׳ כגוונא דכבוד עלאה
דתקונין אין ביה׳ בריאה לסטר שמאלא׳ יצירה בימינא כד״א ל׳ עיין
יוצר אור ובורא חשך עשיה באמצעיתא כד״א אני יי׳ עושה כל ר״ה ח׳ י״ב כ׳
וכתיב עושה שלום ובורא רע וכתיב עושה שלום במרומיו וע״ד
בראתיו יצרתיו אף עשיתיו כתקונא עילאה וע״ד הואיל ואדם
איהו בארעא ואית ליה לתקנא ההוא כבודי עבדי ביה תקונין
דכבוד עלאה דאית ביה אוף הכי בריאה וע״ד בראתיו בההוא
כבוד עלאה אית ביה יצירה וע״ד יצרתיו׳ דתקונא דא יהבית
ביה באדם למהוי איהו בארעא כגוונא דההוא כבוד עלאה
בההוא כבוד עלאה אית ביה עשיה וע״ד אוף הכי בב״נ כתיב
עשיתיו למהוי איהו כגוונא דההוא כבוד עלאה דמתקן ובריך
לכבוד תתאה׳ מנלן דההוא כבוד עלאה אית ביה תלת אלין
דכתיב ביה יוצר אור ובורא חשך עושה שלום׳ יוצר אור הא
יצירה׳ ובורא חשך הא בריאה׳ עושה, שלום הא עשיה׳ ודא ישעיה מ״ה
איהו כבוד עלאה דקא מתקן ובריך וספיק בכל צרכיו לכבוד
תתאה׳ כגוונא דא ברא אדם בארעא דאיהו כגוונא דההוא
כבוד עלאה לתקנא להאי כבוד ולאתכללא מכל סטרין כבוד
עלאה אית ביה תלת אלין׳ אדם לתתא אית ביה תלת אלין
ולאתכללא ההוא כבוד תתאה מעילא ומתתא למהוי שלים
בכל סטרין׳ זכאה איהו ב״נ דזכי בעובדוי למהוי כגוונא דא
וע״ד כתיב בכל עת יהיו בגדיך לבנים ושמן על ראשך אל יחסר
מה לכבוד עלאה ההוא משחא רבות קודשא לא אתמנע מניה
ברזא דעלמא דאתי׳ אוף הכי לב״נ דעובדוי מתלבנן תדיר ההוא
משח

משח רבות קודשא לא יתמנע מניה תדיר ׳ במאי זכי בר נש
לאתערנא בההוא עדונא עלאה בשלחן דיליה כמה דאיהו
מערן על פתוריה נפשאן דמסכני דכתיב °ונפש נענה תשביע מה ישעיה
כתיב בתריה אז תתענג על יי׳ וגו׳ דאוף הכי קב״ה רוי ליה נ״ח
בכל אינון עדונין דמשח רבות קודשא עלאה דנגיד ואתמשך
תדיר לההוא כבוד עלאה ׳כתיב ונפש נענה תשביע מה כתיב
בתריה אז תתענג על יי׳ ׳ר׳ יוסי ורבי חייא הוו אזלי בארחא
והוה חד טייעא טעין אבתרייהו אמר ר׳ יוסי לר׳ חייא אית לן
לאתעסקא ולאשתדלא במלי דאורייתא דהא קב״ה אזיל לקמן
(נ״א דהא שכינתא אזלא קמן דכתיב צדק לפניו יהלך) ויעל דא
עידן הוא למעבד ליה (נ״א להו) תקונא בהדן בהאי ארחא׃ פתח
רבי חייא ואמר °עת ׳לעשות ליי׳ הפרו תורתך ׳ האי קרא תהלים
אתמר ואוקמוה חבריא ׳אבל עת לעשות ליי׳ ׳ בכל זמנא קי״ט
דאורייתא מתקיימא בעלמא ובנ״נ משתדלן בה כב יכול קב״ה בראשית קנ״ו ב׳
חדי בעובדי ידוי וחדי בעלמין כלהו ושמיא וארעא קיימי
בקיומייהו ולא עוד אלא קב״ה כניש כל פלמייא דיליה ואמר לון
חמו עמא קדישא דאית לי בארעא דאורייתי מתעטרא בינהון
חמו עובדי ידי דאתון אמרתון °מה אנוש כי תזכרנו ׳ ואינון כד תלים ח׳
חמאן חדוה דמריהון בעמיה מיד פתחי ואמרי °ומי כעמך כישראל שמואל
גוי אחד בארץ ׳ובשעתא דישראל מתבטלי מאורייתא כביכול ב׳ ז׳
תשש חיליה דכתי׳ צור ילדך תשי ׳ וכדין כתיב וכל צבא השמים
עומדים עליו ועל״ד עת לעשות ליי׳ ׳ אינון (בני עלמא) צדיקייא
דאשתארן אית לון (א) לחגרא חרצין ולמעבד עובדין דכשראן
בגין דקב״ה יתתקף בהו בצדיקיי׳ ומשיריין ואוכלסין דיליה מ״ט
בגין דהפרו תורתך ולא משתדלי בה בני עלמא כדקא יאות

ההוא

א) לחגור מתנים ולעשות מעשים טובים :

אשתכח · ובההיא שעתא רעוא הוה לעילא וצערא לתתא וע״ד
ננעלו תרעין בשבת משעתא דמנחה ולעילא · מאן תרעין ננעלו
תרעין דבי מדרשא בגין לאדכרא למשה רעיא מהימנא דאוריית׳
אתבטלא בגיניה בההוא זמנא כי מדרשא דמשה אתבטיל כ״ש
אחרנין מאן חמי תרעין דבי מדרשא דמשה דננעלו דלא ננעלו
אחרנין כלהו אורייתא דמשה עציבא עליה בההוא זמנא מאן
לא עציב · בגין כך כל תרעי דבי מדרשי ננעלו ואצטריכו כלא
לצדקא ליה לקודשא בריך הוא בארח שבחא (כ) והיינו °צדקתך תהלים ל״ו
בהררי אל תלתא אינון דאסתלקו מעלמא בהאי זמנא וכלהו
כלילן במשה · חד משה נביאה מהימנא עלאה וחד יוסף צדיקא
וחד דוד מלכא בג״כ תלת צדוקי דיני הכא חד איהו דיוסף זכאה
קדים לכל הני ודא איהו צדקתך כהררי אל משפטיך תהום רבה
וגו׳ דא יוסף דאיהו בלחודוי כהררי אל בכלהו טורין עלאין וחד
מישה נביאה מהימנא ודא איהו דכתיב °וצדקתך אלהים עד שם ע״א
מרום אשר עשית גדולות בגין דאיהו נטיל לכל סטרין ימינא
ושמאלא · וחד איהו דוד מלכא ודא איהו דכתיב °צדקתך צדק שם קי״א
לעולם ותורתך אמת לעולם דא דוד מלכא · כדין אתכניש כלא
בהאי זמנא תורה שבכתב ותורה שבעל פה ועל דא בהאי זמנא
ננעלו תרעי דאורייתא וננעלו תרעי דכל עלמא בהאי זמנא
בשעתא דמית יוסף צדיקא יבשו מקורין ומבועין וכלהו שבטין
נפלו בגלותא · פתחו עלאי ואמרו צדקתך כהררי אל משפטיך תהום
רבה וגו׳ · בשעתא דמית משה אתחשך שמשא בטיהרא
ואנעלת תורה שבכתב נהוראה דאספקלריא דנהרא ·
בשעתא דמית דוד מלכא כנישת סיהרא נהורהא

ואורייתא

כ) זהו כנסת הספרדים יסודתו בהררי קדש ועיין ברכי יוסף סימן רנ״ב מל״ן:

ואורייתא דבע"פ כנישת נהוראה · ומההוא זמנא אתגניזו נהורין
דאורייתא ואסגיאו מחלוקת על משנה וחכימייא במחלוקת וכלהו
תקיפי לבא בערבובייא וע"ד חדוה דאורייתא לאו איהו בההוא
זמנא בכל דרין דעלמא · ומה אינון חומרי דתעניות דגזרו רבנן
כד מית פלוני גזרו תענית · כד הוה כך גזרו כך דא דהוה כנישו
יתיר דחדוה דתורה שבכתב ותורה דבע"פ בההוא זמנא עאכ"ו
דאצטריך למנעל תרעי דאורייתא בההוא זמנא ובג"כ אמרינן
קני צרוקי דינא כמה דאתמר · חדו רבי יוסי ורבי חייא ונשקוהו
ברישיה כמלקדמין אמרו זכאה חולקנא בהאי ארחא · תו פתח
ואמר 'החכמה תעז לחכם מעשרה שליטים אשר היו בעיר ° קהלת ז'
החכמה תעז לחכם דא משה כד סליק לטורא דסיני לקבלא
אורייתא אזדעזעו כל אינון רקיעין וכל אינון משריין עלאין אמרו
קמיה מארי דעלמא ומה כל טובה וכל חדוה דילן לאו איהו
אלא באורייתא ואת בעי לנחתא לה בארעא · אתכנישו על
משה לאוקדיה בנורא אתתקף משה וכו' כמה דאוקמוה
חברייא דקב"ה אמר ליה למשה וכו' · אבל החכמה תעז לחכם
כל מאן דאתעסק באורייתא ואשתדל בה לשמה אתתקף בה
באורייתא בשעתא דאצטריך למהוי ליה תקפא וחילא לאגנא
עליה בשעתא דאצטריך · וההוא תקפא וחילא (א) מאן אתר
אתתקף · הדר ואמר מעשרה שליטים · אינון 'עשר אמירן דכתיבין מ"ק ח'
בה באורייתא דאינון שליטין עלאין דבר נש אתתקף בהו בהאי
עלמא ובעלמא דאתי כל רזין דעלמא וכל פקודין וכל חכמתא
דעילא ותתא בהו תלייא ובהו אתכליל כלא וכלא איהו באוריית'
זכאה חולקיה מאן דאשתדל באורייתא למהוי מתתקף בתקפא
דעלמא

א) מכיכן נתחזק משה כ"כ שהיה יכול לנצח המלאכים:

לעלמא דאתי · עשרה שליטין עשר זיני חכמתא אינון בה
באורייתא בעשר שמהן גליפן ואתכלילו בשמא חד דעשרין ותרין
אתוון גליפן רזין דעלמא דאתי באינון זיהרין דלא שלטא עינא
למחמי ואפילו בסכלתנו למנדע ולאסתכלא בההוא עדונא
וכסופא דקב"ה אחסין לון לצדיקייא לעלמא דאתי כד"א °עין לא ישעיה ס"ד
ראתה אלהים זולתך יעשה למחכה לו פתורא דבר נש מזכי
ליה למיכל על פתורא אחרא בעדונא דההוא עלמא כד"א °כי שמואל ב' ט'
על שלחן המלך תמיד הוא אוכל ודוד מלכא הוה אמר תערך
לפני שלחן נגד צררי ודאי איהו אתסדרותא דפתורא בההוא
עלמא דהא כדין איהו עדונא וכסופא דנשמתא אתהני בהו
בעלמא דאתי · וכי פתורא אית לון לנשמתין בההוא עלמא
אין · דהא מזונא וספוקא דעדונא אכלי בההוא עלמא כגוונא
דמלאכי עלאי אכלי · וכי מלאכי עלאי אכלי · אין · כגוונא
דילהון אכלו ישראל במדברא · וההוא מזונא רזא איהו דטלא
דנגיד ואתמשך מעילא מרזא דעלמא דאתי ואיהו מזונא דנהירו
מישח רבות קודשא ונשמתהון דצדיקיי' אתזנו מתמן בגנתא דעדן
ואתהנון תמן דהא תמן נשמתהון דצדיקייא מתלבשן בגנתא דעדן
דלתתא כגוונא דהאי עלמא · ובשבתי ובזמני מתפשטן וסלקין
למחמי ביקרא דמאריהון ולאתעדנא בעדונא עלאה כדקא
יאות דכתיב °והיה מדי חדש בחדשו ומדי שבת בשבתו יבא ישעיה ס"ו
כל בשר להשתחות לפני אמר יי' · וכי כל בשר ייתי לאו הכי הוה
ליה למכתב אלא כל רוח או כל נשמה · מהו כל בשר · אלא קב"ה
עבד ליה לבר נש בהאי עלמא כגוונא דיקרא דכבוד עלאה
לעילא · ההוא כבוד עלאה איהו רוח לרוח ונשמתא לנשמתא

עד

עד דמטי לחד אתר לתתא דאקרי (א) גוף ובהאי עייל חד רוח דמקורא דחיים דאקרי כל בדא איהו כל טובא וכל מזונא וכל ספוקא דההוא גוף · ורזא דא °ויתרון ארץ בכל היא מאי בכל היא האי כל איהו רוח לההוא גוף · כגוונא דא בר נש בהאי עלמא איהו גוף ורוח דשלטא ביה כגוונא דההוא רוח עלאה (נ"א רוח דשלטא על גופא) דאקרי כל דשלט על גופא לעילא ודא הוא דאקרי כל בשר ועל"ד כתיב יבא כל בשר להשתחוות לפני אמר יי' · על ההוא עדונא כתיב °עין לא ראתה אלהים זולתך יעשה למחכה לו · חדו חברייא בארחא · כד מטו לגו טורא חד אמר רבי חייא לההוא טייעא מה שמך אמר ליה חנן אמר ליה קב"ה יחנך וישמע לקולך בשעתא דתצטריך ליה · אמר ר' יוסי ודאי הא נטי שמשא והכא בתר טורא דא אית כפר חד על שמך דאקרי כפר חנן (ב) נבית תמן בגין יקרא דשמך · כד מטו להתם עאלו לבית אושפיזייהו וסדרו קמייהו פתורא בכמה זינין למיכל אמר ר' חייא ודאי פתורא דא כגוונא דעלמא דאתי ואית לן לסדקא האי פתורא ולאעטרא ליה במלין דאורייתא · פתח ר' יוסי ואמר °ואכלת ושבעת וברכת את יי' אלהיך על הארץ הטובה אשר נתן לך · אי בארעא דישראל מברכינן · לבר מארעא מנלן דהא בגוונא דא לא אצטריך · אלא קב"ה כד ברא עלמא (ג) פליג ארעא · יישובא איהו לסטר חד וחרבא איהו לסטרא אחרא · פליג יישובא ואסחר עלמא סחרניה דנקודה חדא · ומאן איהו · דא ארעא קדישא · ארעא קדישא אמצעיתא דעלמא

קהלת ה'

ישעיה ס"ד

דברים ח'

א) היינו פ' והיינו סוד מה שיכלו כל נשמות שבגוף ורמזנוהו גם לעיל קמ"ב ע"א · ע"ש : ב) נ"א שם
ג) כ' פרמ"ז ז"ל ר"ל שחילוק זה הוא הע"ז שהוא מוכן להתיישב בו הבריות לצד א' וחרבה הוא נגינס המתחון לצד אחר דהיינו לצפון שאין בו חלק ליישוב ומ"ש לקמן שמדבר שהלכו בו יש' הנכנס שבכ"מ שהוא חרב וק' ליישוב בכ"ה יש בו שליטה לאותה החורבה הכוללת שהוא נגינס וס"א ולכן דייק שביישוב אמר אסחר עלמא סחרניה דנקודה חדא שהיא קה"ק אבל בחרבה לא א' כן משום דמובן הוא שזה מצד החילוקים אף דמשמיענו שהנפ"י שהוא בצפון מ"מ יש לו שליטה גם במקומות הארץ השוממים כמדברות וזי"ל שליטה גדולה כאותו המדבר הגדול כתב ערך ועק"ב ויש' שלטו בו כל תוך שלא גרם החטא ע"כ · וכן מוכח מסליחות השעיר לארץ גזרה שהוא כא"י אף שלפי שהיכו ליישוב אדם שולט עליו הס"א וכ"מ מספר' הלוה קפ"ד ב' ע"ש הרם ו :

דעלמא · ובאמצעיתא דארעא קדישא איהו ירושלם אמצעיתא דירושלם איהו בית קדש הקדשים וכל טיבו וכל מזונא וכל ישובא תמן נחית מלעילא · ולית לך אתר בכל ישובא דלא אתזן מתמן · פליג חרבה · ולא אשתכח חרבה תקיפא בכל קס"ד עלמא בר ההוא מדבר דתברו חיליה ותקפיה ישראל ארבעים דברי' ח' שנה כמה דאת אמר המוליכך במדבר הגדול והנורא · בההוא מדברא שלטא סטרא אחרא ובעל כרחיה אזלו ישראל עליה ותברו חיליה (ד) ארבעין שנין · ואי ישראל ישתכחו זכאין באינון ארבעין שנין הוה מתעברא ההוא סטרא אחרא מעלמא ומדקא ארגיזו ליה לקב"ה כל אינון זמנין · אתתקף ההוא סטרא אחרא ונפלו כולהו תמן תחות רשותיה · ואי תימא והא משה דסליק על כל בני עלמא היך מית תמן · לאו הכי דהא משה מהימנא לא הוה ברשותיה אלא בהר העברים · מאי העברים פלוגתא דאתפלגו עליה שליטין עלאין דלעילא ולא אתמסר בידא דממנא ושליטא אחרא ואשתאר הכי עד דאתא משה עבדא מהימנא ושליט עליה ואתקבר תמן ולא אתעסק ביה בקבורתיה שס ל"ד בר קב"ה בלחודוי דכתיב ויקבר אותו בגי · ויקבר אותו מאן · שמו' כ"ד ההוא דכתיב ביה בארח סתים ואל משה אמר ולא כתיב ויקר' א' מאן איהו · ויקרא אל משה ולא כתיב מאן איהו · אוף הכא ויקבר אותו ולא כתיב מאן איהו · אלא ודאי האי אתר ידיעא איהו לגבי חברייא · ועל דא בההוא טורא לא שליט עליה בר משה בלחודוי ואיהו אתקבר תמן · ובגין למנדע לכל דרין אחרנין דעלמא דאינון מתי מדבר יקומון דההוא רעיא דילהון אשרי ליה בגווייהו למהוי כלהו באתערותא דקיומא לעלמא דאתי · ואי תימא אי הכי דההוא מדברא איהו תקפא דסטרא אחרא היך פקיד קודשא בריך הוא על ההוא ישעיר לשדרא ליה לטורא אחרא · דאקרי עזאזל הוה לון לשדרא

ד) השמטת שנורת מ' שנה טובה גדולה היתה · א"ס :

לישדרא ליה לההוא טורא דאזלו ישראל במדברא ביה · אלא כיון דהא אזלו ביה ישראל ארבעין שנין הא אתבר תקפיה · ותקפיה אתתקף באתר דלא עבר ביה נבר תמן לעלמין ובההוא טורא הא הוה דיוריהון דישראל תמן ארבעין שנין · אבל בהאי שעיר ההוא אתר איהו טנרא תקיפא עלאה ותחות עמקא דההוא טנרא דבר נש לא עייל תמן איהו שליט יתיר למיכל טרפיה בגין דיתעבר מעלייהו דישראל ולא ישתכח בהו מקטרגא עלייהו בישובא · שולטנותיה דרזא דמהימנותא גו אמצעיתא דנקודה דכל (עלמא) ארעא קדישא בבית קדש הקדשים · ואע״ג דהשתא לאו איהו בקיומא בזכותיה כל עלמא אתזן ומזונא וספוקא מתמן נפקא לכלא בכל אתר סטרא דישובא · ובג״כ אע״ג דישראל השתא לבר מארעא קדישא עם כל דא מחילא וזכותא דארעא אשתכח מזונא וספוקא לכל עלמא · ועל דא כתיב וברכת את יי׳ אלהיך על הארץ הטובה אשר נתן לך על הארץ דברי׳ ח׳
הטובה ודאי דהא בגינה מזונא וספוקא אשתכח בעלמא מאן דאתעדן על פתוריה ומתענג באינון מיכלין אית ליה לאדכרא ולדאגה על קודשא דארעא קדישא ועל היכלא דמלכא דקא אתחריב · ובגין ההוא עציבו דאיהו קא מתעצב על פתוריה בההוא חדוה ומשתייא דתמן קב״ה חשיב עליה כאילו בנה ביתיה ובנה כל אינון חרבי דבי מקדשא זכאה חולקיה · כוס של ברכה לא הוי אלא בתלתא · בגין דהא מרזא דתלת אבהן קא מתברכא ועד לא אצטריך כוס שלא בתלתא · כוס של ברכה אצטריך למיהב ליה בימינא ובשמאלא ולקבלא ליה בין תרוייהו בגין דיתייהיב בין ימינא ושמאלא · ולבתר ישתביק ליה בימינא דהא מתמן אתברכא · עשרה דברים נאמרו בכוס של

ברכה

ברכה וכלהו הוו כדקא יאות בגין דתקוני דכוס של ברכה
עשרה אינון והא אוקמוה חברייא כוס של ברכה אצטריך לאשגח'
ביה בעינא בגין דכתיב °עיני יי' אלהיך בה ולא אצטריך לאתנשי דברי' י"א
מעינא אלא לאשגחא ביה כוס של ברכה אתברך בההיא
ברכתא דקא מברך כ"נ עליה לקב"ה בגין דאיהו רזא דמהימנותא
ואצטריך לנטרא ליה בנטירו עלאה כמאן דאיהו חשיבותא דמלכ'
דהא בגיניה אתברך פתוריה בשעתא דברכת מזונא דההוא כ"נ
מברך פתוריה אצטריך דלא יהא בריקנייא דהא לית ברכתא
משתכחא על פתורא ריקנייא כמה דאוקמוה דכתיב °הגידי לי מלכים
מה יש לך בבית וגו' ועל דא פתורא לא אצטריך לאתחזאה ב' ד'
בריקנייא דהא ברכאן עלאין לא שריין אלא באתר שלים ורזא
דא ובלב כל חכם לב נתתי חכמה וכתיב °יהב חכמתא לחכימין דניאל ב'
ועל רזא דנא שלחן דלחם הפנים דכתיב °ונתת על השלחן לחם שמות
פנים לפני תמיד : כ"ה

רעיא מהימנא

תנאין ואמוראין אתכנשו כלכו דהא קא מטי שעתא לתקנא
ביה מאני מלכא לאזהרא ולאתתקנא קמיה דאינון מאני
משכנ' מנרתא פתורא מדבחא כיור וכנו ארון וכפרת וכרובי' וכלא
בשקל ובג"ד מני לישראל זה יתנו קם תנא חדא ואמר (ודאי) רעיא
מהימנא ודאי הכי הוא ולך מני למעבד כלהו הה"ד ועשית
מנורת ועשית שלחן והכי בכלא וראה ועשה ומכלא לא אתקשי
לך למעבד אלא תלת מלין דרשימין באתוון דשמך (א) מ"נורה
ש"קלים ה"חדש אמאי אתקשי לך א"ל סבא סבא אתון מפיקין
קושיא

(א) עיין בס' הכוונות וגם המג"א בס"ת שקלים החדש מנורה ס"ת משה סרמ"ז :

קושיא דא דאתקשי לי מן מקשה תיעשה המנורה (א) ודאי מאנא
דקב"ה איהי שכינתא דאיהי מאנא לשמשא לבעלה איהי מנרתא
דיליה דאתמר ביה °שבע ביום הללתיך דאינון הגדולה והגבורה תהלים
והתפארת והנצח וההוד יסוד ומלכות · שבע כלילא משבע קי"ט
דרגין אלין ג' קני מנורה מצדה הא' גופא ותרין דרועי דמלכא
איהו נר מצוה לאנהרא בהון · ושלשה קני מנורה מצדה השנית
אינון תרין שוקין וברית ואיהו נר מערבית לאנהרא בהון מנרתא
דמלכא אתקריאת ואיהי נר לאנהרא ביה מצוה דאתמר בידה
°מצות יי' ברה מאירת עינים · ומאן רישא דמנרתא בינה ה שם י"ט
עלאה דאית לה תלת קנין בדיוקנא דא ה תלת ווין דאינון
תלת אבהן · ה תניינא ג' קנים תניינין בדיוקנא דא ה תלת ווין
דאינון נצח הוד יסוד י מנרתא דאמצעיתא בן י"ה על שמירה
אתקרי בינה איהו כליל ו' קנין לתתא בחושבן ו' בו' קנין דיליה
י °אשת חיל עטרת בעלה תגא דספר תורה בצורת ז' (ב) מסטרא משלי י"ב
דעלמא דאתי לאו איהי מאנא לגביה ולאו משמשא לגביה אלא
עטרה על רישיה אבל בעלמא דין איהי כגוונא דא הו"הי איהו
מאנא תחותיה שמושא דיליה בכל ספירה דיליה בכל אבר דיליה
בכל מדה דיליה · ובגין דא י' דא לזמנין איהו תחותוהי לזמנין על
רישיה לזמנין באמצעיתא · על רישיה יהו"ה °אבן מאסו הבונים תהלים
היתה לראש פנה ודא °להעלות נר תמיד דאיהו י' על הו"ה קי"ח
מסטרא דמנרתא · באמצעיתא מחצית השקל ה"ה דכתיב °זה ויקרא
יתנו כגוונא דא הוי"ה · בסופא במשכנא כגוונא דא הוה"י · כ"ד
חמש אמות ארך מסטרא דה' עלאה · וה' אמות רחב מסטרא שמות ל'
ה' תתאה · ואמה ו' · וחצי האמה י' · וכלא אתרמיז באת ו'
ודא איהו רזא °אני ראשון ואני אחרון ומבלעדי אין אלהים ישעיה
מ"ד



א) עי' בפרדס מהרמ"ק שער י"ד פ' ג' : ב) פי' דזווג דקב"ה ושכינתיה היינו כשיבואו המוחין מצד אבא כמ"ש ר"ש בסו' וגם אמנה אחותי בת אבי היא לך לא בת אמי שהיא בינה עלמא דאתי · ושוב ראיתי בס' זהר הרקיע פי' רחב בדקדוק כל הלשון ע"ש היטב ואי"ן:

דאתרמיז בהאי שמא יו"ד ה"י וא"ו ה"י · וכל שם דשליט ה' על
י' נוקבא איהו מסטרא דשמאלא ואע"ג דמסטרא דאת י' איהי
ברישא · בתר דכתרין ההי"ן איהי כסופא כגוונא דא ה"י ה"י
אהדן לרוב ונוקבא איהי · אלא י' על ה' (נ"א ו') תגא תחות ה'
שמוש כ"ש תחות ו' ובגין דלא עבידנא קצוץ ופרוד ביחודא
דלעילא דכלא יחודא חד נתקשה לי למעבד או תגא או אמצעי
או שמושא וקב"ה דידע כל מחשבתין אמר בתר דדא לטוב
שמות כ"ח אתכוון דלא למעבד קצוץ ופרוד "ת"יעשה' (ג) המנור"ה' תיעשה
מעצמה כגוונא דשכינתא תיעשה מעצמו דקב"ה בלא פרודא
שם ל"ז שאר מאנין דבהון איהי שכינתא שמושא °ויעש בצלאל · ובכל
אתר דשכינתא תתאה איהי עטרה דעמודא דאמצעיתא כד
נטילת מן בינה דאיהו עלמא דאתי ודאי לית ידיעא לב"נ בקב"ה
תהלים קי"ח ולא בכל מדות דיליה עד דיעול בהאי תרעא דאתמר עלה °זה
השער ליי' באות ל' דאיהי (ד) יי' איהי כלילא מכל ספירה ומכל
אתוון דשמהן מפורשים ונסתרים · איהי נקודא בכל את ואת
שמושא תחות בעלה ואיהי עטרה על רישיה מסטרא דילה
ישעיה ס"ו דטעמי · כגון סגול נקודה תחות ירכי מלכא · °והארץ הדום
רגלי · ואיהי באמצעיתא עמיה מחצית השקל בשורק · ואיהי
עטרה על רישיה מסטרא בסגולתא · זרקא מקף · שופר הולך
סגולתא · בההוא זמנא איהי כתר על רישא דמלכא כתר יתנו
לך יי' אלהינו · איהו ידיעת ההוא דאתמר ביה במופלא ממך בל
תדרוש ובמכוסה ממך בל תחקור דבה אשתמודע דאיהו ראשון
לעילא בתגא דהיינו סגולתא · ואיהו אחרון בסגול ומבלעדיו
אין אלהים בשורק · וכלא בה אשתמודע (לתתא) · מאן
דאתדבק בה לתתא איהי מסלקא ליה לעילא · ומאן דבעי
לאסתלקא עלה לאדבקא לעילא מנה איהי משפילתו לתתא
מינה ולית ליה חולקא בה · ובגין דיעקב אשתמודע בה אוליף
לה

ג) פס סוי"ה יונק מתיבות אלו י"ס מתיעשה וי"ס ממנורה : ד) ג' יודין · פרפ"כ :

לה לבנוי ומני דלא יבקשון לסלקא לדרגא לעילא מינה דאיהי
כלא עילא ותתא ואמצעיתא הה"ד °וזאת אשר דבר להם אביהם ברא' מ"ט
נביא דהוה אשתמודע בה צווח ואמר למארי תורה חכמים
באורייתא ועתירין בה ושמחים בחלקם · צווח לגבייהו ואמר °כה ירמיה ט'
אמר יי' אל יתהלל וגו' כי אם בזאת יתהלל המתהלל השכל
וידע אותי · דוד דהוה ידע בה אמר °אם תחנה עלי מחנה וגו' תלים כ"ז
בזאת אני בוטח וירמיה חזא גלותא אריך וסמא"ל (נ"א סתה) ונחש
וכל ממנן דשבעין אומין ברבו רבוון דנחתי על ישראל וחזא האי
קרא דאמר קב"ה °ואף גם זאת בהיותם בארץ אויביהם וגו' אמר ויקר' כ"ו
נביא °זאת אשיב אל לבי על כן אוחיל ואשר לא שת לבו גם איכה ג'
לזאת עליה אתמר °וכסיל לא יבין את זאת · °וזאת ליהודה ויאמר תלים צ"ב
שמע יי' קול יהודה בגין דנטיר מאי דמני ליה · אבוי זכה למלכו דברי' ל"ג
ודוד בגינה אסתלק למלכו דטרח כל יומוי עלה · אמר בוצינא
קדישא עלה אתמר °וזאת התורה אשר שם משה וגו' בה שם ד'
אזהרת לישראל בשעת מיתתך בה ברכת ישראל בכל שבט
ושבט הה"ד °וזאת הברכה אשר ברך משה וגו' ובגין דא אוקמוה שם ל"ג
חברייא מארי מתניתין דכתיב °זאת התורה אדם כי ימות באהל במדבר י"ט
ואמרו עלה מאי כי ימות באהל אלא אין התורה מתקימת אלא
במי שממית עצמו עליה ולית מיתה אלא עוני דעני חשוב כמת
דאיהו קרבן עולה ויורד מסטרא דעשיר עולה ודאי דאסתלק
עליה · דכל עתירין כל טיבו דעבדין רובא דילהון לזכאה להון
לעלמא דאתי ותמן איהי תגא על רישייהו · בינוני דפלח למזכי
בתרין עלמין איהו מחצית השקל עמיה בעלמא דאתי כגון מצה
דאתפליג חציה תחת המפה לאפיקומן בתר סעודה וחציה
למצוה קדם סעודה ומסטרא דא נאמר באסתר °מה שאלתך אסתר ה'

וינתן

וינתן לך ומה בקשתך עד חצי המלכות ותעש · אבל מאן דאיהו
עני דממית גרמיה בגינה כגוונא דילך רעיא מהימנא איהו קרבן
יורד תחותך ואמאי בגין דמאן דאשפיל גרמיה בגין שכינתיה
תהלים קל"ח דקב"ה איהו נחית עליה והאי הוא דאמר דוד °כי רם יי' ושפל
ישעי' נ"ז יראה והנביא אמר °כי כה אמר רם ונשא שוכן עד וקדוש שמו
וגו' ואת דכא ושפל רוח דאע"ג דאנא מרום וקדוש אשכון בגין
ההוא דאתעביד דכא ושפל רוח בגין שכינתי לסלקא לה
משפלותא דילה עטרה לרישיה אנא נחית לדיירא עמיה · ובתר
דבעלה דשכינתא נחית על בר נש איהי נחיתת מעל רישיה
ויהיבת אתרא דרישא לבעלה ונחיתת לרגלוי דמלכא · ורזא
שם ס"ו דמלה °השמים כסאי והארץ הדום רגלי דמיומא דירית בר נש
נ"א א' נשמתא כלילא מקב"ה ושכינתיה מהאי שעתא °יתקרי בן אמר
חד תנא וכי מההוא יומא דירית בר נש נשמתא כלילא מקב"ה
ושכינתיה יתקרי בריה מנ"ל · א"ל מהאי קרא דאמר דוד בספר
תלים ב' תהלים °אספרה אל חק יי' אמר אלי בני אתה אני היום ילדתיך
א"ל בוצינא קדישא · רעיא מהימנא מאי היום ילדתיך אלא בגינך
אמר דוד ברוח קודשא אני היום ילדתיך · הן עוד היום גדול
דברי' ל"ד בההוא דאתמר ביה °ולא קם נביא עוד בישראל כמשה אנת קיימת
בשכינתא ואהבת את יי' אלהיך בכל לבבך דהיינו גופא ובכל
נפשך דהיינו נשמתא · דחמש שמהן אית לה נשמה רוח נפש
חיה יחידה· ובכל מאדך בכל ממונא דילך קב"ה ושכינתיה לא
יזוז מינך. בכל אורין אנת חשבת דאפילו הוו כל עלמין תחות
רשותך הוית יהיב לון לאקמא לשכינתא בקודשא בריך הוא
ולאמלכא ליה בשכינתיה על כל ממנן דאומין דעלמא ולבתר
לסלקא ליה ושכינתיה בדיוקנא דילך כלילא מכל מדות טבין
ובכל עלמין ובמשריין עלאין ותתאין ועל כל ישראל · מחשבה

טובה הקב"ה מצרפה למעשה בתר דאנת בריה על כל מה דחשבת למרך יקיים על ידיך ולא תזוז מניה לעלמין לא תהא בדיוקניה בכלא ׳ ואנת בגלותא גניז מבני נשא ׳ ואנא מעלמא דא שליחא דקודשא בריך הוא למימר מלין אלין קדמך ואנא מצווה מניה דלא למזז מניך בכל עת ושעתא דאנת בעי אנא וכל תנאין ואמוראין דמתיבתאן קום אשלים פקודין דמרך ׳

פתח ואמר :

יעשו ארן עצי שטים ׳ ס"ת עמודא דאמצעית׳ ארון דיליה שכינת׳ מבית ומחוץ תצפנו לקב"ה בשכינתיה מלבר ומלגו דיליה וכלא חד ׳ מה דלאו הכי בארון דהאי עלמא דאורייתא מלגו מין אחד וארון מין אחרא דא בכתיבת דיו ודא עץ מצופה זהב דודאי אורייתא חביבא מכלא ׳ הה"ד לא יערכנה זהב איוב כ"ח וזכוכית ׳ ומסטרא אחרא אפילו בהאי עלמא אחזי דכלא חד דיו ועץ (דדיו) מתפוחים דאתעבידו בעץ אינון (וכל מלין דדיו עץ אינון) ועיד דיו אוכם מלבר וחוור מלגו הכי אינון חכמים מארי תורה וחכמים ׳ אוכמים בהאי עלמא דאיהו לבר שפירין בההוא עלמא דאתי דאיהו מלגו ובנין דא דיו ליישנא דיו לעבד להיות כרבו דיו יו"ד ידו חכמה ותבונה ודעת דכתב בר נש בידו בדיו ׳ עד כאן ׳ פתח רבי יוסי ואמר באינון רזין עלאין פנחס רמ"ב ה׳

דמשכנא כתיב : פקודה

וראה ועשה בתבניתם וגו׳ ׳ וכתיב והקמת את המשכן כמשפטו ד"ה אוליפנא דאמר ליה קב"ה למשה כל תקונין וכל דיוקנין להקריב מנחה דמשכנא כל חד וחד כדקא חזי ליה דחמא ליה למטטר"ון דקא משמש לכהנא רבא לגו ואי תימא והא לא אתקם משכנא לעילא עד יומא דאתקם משכנא לתתא ולא שמש ההוא נער דלעילא קמ"ג ה׳ עד יומא דשמשו לתתא בהאי משכנא אחרא ׳ אלא ודאי הכי

הוא

הוא דהא משכנא לא אתקם לעילא עד דאתקם משכנא לתתא
אבל חמא משה חיזו דכל משכנא ולא הוה מתסדר בקיומיה
עד דאתקם משכנא לתתא וחמא ליה למטטרו״ן משמ״ש לבתר
לאו דהוה איהו משמיש אלא דהוה משמ״ש לבתר ולאו בההוא
זמנא · אמר ליה קב״ה למשה חמי משכנא וחמי נער כלא
מתעכב עד דיתקם הכא לתתא · ואי תימא אי הכי מטטרו״ן
איהו דקא משמ״ש · (א) אלא ודאי משכנא דיליה איהו ומיכאל
כהנא רבא איהו דקא משמ״ש גו ההוא משכנא דמטטרו״ן כגוונא
דמשמ״ש כהנא רבא עלאה לעילא גו משכנא אחרא סתימא דלא
אתגלייא ברזא דעלמא דאתי · תרין משכנין אינון · חד איהו
סתימא עלאה · וחד האי משכנא דמטט״רון תרין כהני אינון חד
אור קדמאה · וחד מיכאל כהנא רבא לתתא · מכאן רזין סתימין
דבי משכנא מפומא דבוצינא · משכנא עלאה אתבני על תריסר
מרגליטין שייפין עלאין ימינא ושמאלא שמאלא וימינא תלת
שמהן אינון כלילן כחדא ודא עייל בדא ודא עייל בדא
א״ל קדמאה ואתסדר בימינא א איהו קדמאה דאיהו ימינא ויקה״ל ב׳ א׳
ואגלים ואתצייר ברזא דימינא וכד עייל וקא משמ״ש לגו אתאחד
בהדיה י ואקרי ברזא דיליה א״ל דהא ל׳ מרזא דלעילא
גו קדש הקדשים נפק לאו דתמן אגלים אלא ודאי כד נפק
אגלים בשאר אתוון דכד נפקו מרזא דעלמא דאתי אגלימו
ואתציירו אוף הכי האי ל׳ אע״ג דאיהו רזא דלעילא לא אגלים
עד דנפק לבר וכדין א״ל · ודא רזא דימינא · שמ״א כליל בגויה
לימינא ונטיל האי שמא לגביה ואתכליל בהדיה וכד אתכליל
בהדיה

א) ועשו לי מקדש ושכנתי בתוכם ר״ת בגי׳ חנו״ך (וסיים הרמ״ז ובזה א״ש אומרו ועשו בל׳ נסתר דקאי אמלאכים שיתקנו המקדש העליון ואח״כ אמר וכן תעשו ליה׳ :

בהדיה אקרי איהו אלהים · ואי תימא הא אקדים שמאלא ברזא דעלמא דאתי ודאי הכי הוא · אלא כד נפקו דרגין ברזא דאתוון מגו עלמא דאתי בעא שמא דא לאתחזאה ולאתבני לאחזאה על ההוא אתר דנפקי מתמן ואתבני שמא דא כגוונא דא · א״ל בקדמיתא בסטרא דימינא אתכליל גו שמאלא ונטיל ליה שמאלא ואקרי אלהים ודא איהו רזא דימינא א״ל בשמא דאלהים ועל רזא דא בכל אתר דאיהו דינא תמן איהו רחמי דהא כליל איהו דינא והא אתבני ואתחזי · ההוא דנפק מתמן אמצעיתא נטיל לתרווייהו ואשתלים ואקרי אלהינו הא הכא שלימו דאתחזי מרזא דעלמא עלאה וכלא אתכליל דא בדא כיון דהאי אמצעיתא אשתלים שרא עליה שמא קדישא מפתחא דכלא דאקרי יהו״ה וכדין נטיל לכל סטרין עילא ותתא ימינא ושמאלא ולכל סטרין אחרנין ועד כד אשתלים מרזא דתרין סטרין מימינא ושמאלא אקרי אלהינו הא הכא ימינא ושמאלא ואמצעיתא בכללא דשמא דא · ודא אתחזי ואתבני רזא דאתוון נפקו מתמן כגוונא דא אתבני ואתחזי כל חד וחד הא אתכליל ימינא בשמאלא ונטיל שמאלא שמא דימינא · ימינא אן כליל בגויה שמאלא למהוי נטיל ימינא רזא דשמאלא אלא כד אתכליל ימינא בשמאלא ונטיל שמאלא שמא רזא דימינא ימינא כליל בגויה שמאלא שמ״א א״ל ואיהו הי״ם · אמאי הכי · אלא בשעתא דאתבני ההוא אתר דנפקו מתמן נטיל שמאלא תרין אתוון · ימינא נטיל חד מרזא דעלמ׳ דאתי שמאלא תרין · ואיהו ה״י כדין ימינא כליל בגויה לשמאלא ונטיל לאת בתראה ם ונטיל י״ דהוה בשמאלא ם איהו בשלימו מ״ם ואתבני הכי מים בההוא י״ דנטיל יתיר · כדין ימינא כליל ליה

לשמאלא

לשמאלא בגויה ׳ לבתר אתבנון אתוון א דהוה בקדמיתא בסטרא
דימינא אוליד ואפיק את ש כליל בתלת סטרין ׳ ואשתתף באת
א ואתעביד אש ׳ תו אעדו אתוון אלין גו בטישו דתרין סטרין
אלין ואתקריבו כחדא במחלוקת ומגו מחלוקת דא דמים באש
ואש במים אולידו אתוון ואפיקו את ר ואת י ואת ח ואתעבידו
רוח ועאל בין תרין סטרין וכדין אתיישבו אתוון קדמאי ברוכתייהו
כל חד וחד בשלימו ׳ תו אתוון אעדו ואתגלגלו כחדא א אפיק
מ דאיהו מסטרא דיליה בימינא דהא בימינא אתיישב מ אפיק ש
בגין דהא מ כלילא איהי בקדמיתא הוות משמאלא ואתכליל
לבתר בימינא ואשתלים בתרין סטרין כיון דאשתלים אעדי
ואולידו כחדא ואתכלילו בתרין סטרין ׳ אתתקפו אתוון אמ״ש
תלת אלין ואעדו ואולידו תלת אחרנין גו גלגולא מ אתתקף
ואעדי ואוליד ר ׳ א אעדי ואוליד י ׳ ש אעדי ואוליד ח ואשתכלל
כלא ׳ תו אעדו אתוון אלין רזא אמ״ש ואתגלגלו כמלקדמין א
אעדי ואוליד ואפיק את ג בסטרא דמערב כדין אתיישב איהו
בסטר דרום ׳ מ אעדי ואוליד ואפיק את ד בסטרא דצפון כדין
אסתלק איהו בין צפון ודרום ותלייא באוירא ׳ ש אעדי ואוליד
ואפיק את ג ואתיישב בסטרא דמזרח ואיהו אסתלק בין מערב
ומזרח תלייא באוירא ׳ אשתכחו תרין אתוון מ״ש תליין
באוירא א דאשתאר אסתלק ברוכתיה וסליק לעילא ׳
ואתעטר בירה י״ה ׳ באלין אתתקף ואעדי ואוליד ה״ו וקאים
ברוכתיה כדין אתעטר ואנהיר ופשיט נהירו ואוליד נהירו
ואפיק את ט בטישו דקא בט״ש ונהיר רזא דעלמא עלאה

בנהירו

בנהירו כדין אסתלק א ונטיל מגו אוירא מ"ש ואתחברו בהדיה
והוו אמ"ש כמלקדמין ואתיישב א בסטרא דדרום ש בסטרא
דמזרח מ בסטרא דצפון · סלקא ג דהוה בסטרא דמזרח ואעדי
ואוליד צ"ת · אתא כ דהוה בסטר מערב וסליק ואתחבר בין צ"ת
סליקו א ו דא מסטר מערב (נ"א דרום) ודא מסטר מזרח ואתחברו
תרווייהו בהדי כ בין צ"ת ואנהיר שמא צבאות כד אתנהיר שמא
דא גו משכנא אעדו אתוון ואולידו ז ב (נ"א כ"ג) ג סליקו אמ"ש
כמלקדמין ואעדו ואולידו ס ע פ אשתאר ק יחידאי וסלקא ונחת'
קיימא גו נוקבא דתהומא רבא חמא ליה קב"ה דקא מתערבבא
בלא גופא ולא ציורא ולא עייל למשכנא · עבד ליה חופארה
למשכנא ומאי ניהו · יריעות עזים לאהל על המשכן כד"א ועשית
יריעות עזים לאהל על המשכן לאהל ולא אהל קו"ף ולא אדם
תו אתגלגלו אתוון כמלקדמין גו עובדא דמשכנא אמ"ש ש
אתגלגלא ואתיישבא בסטר מזרח ואשתאר ג תלייא באוירא
מ אתגלגלא ואתיישבא בסטר צפון ונפק ד ואתחבר גו ש בההוא
סטרא א אתגלגל ואתיישב וסליק לג בי · וסלקא ואתתקפא בהדי
ונטיל ליה ואתחבר גו בחבורא חדא שד"י · כד שמא דא אתתקן
גו משכנא כדין קיומא וקיימא איהו מגו משכנא דלתתא · תו
אתוון אתגלגלו כמלקדמין לאתיישבא משכנא סליקו אתוון א
ברישא ת לבתר א"ת ב ברישא ש לבתר אתחלפו אתוון אב"ג
ית"ץ אתגלגלו בגלופי קודשא א ק א אפיק ק לנטרא משכנא ק
אפיק ר · ר אפיק ע קר"ע · רזא דא וארת עורות גדיי העזים
הלבישה על ידיו ועל חלקת צואריו · בגוונא דא ועשית יריעות

עזים לאהל על המשכן ׳ דהא חולקא דא אצטריך לאחזאה לבר לנטורא ההיא דלגאו ועל רזא דא ט בישת ליה ליעקב לבר ׳ שט״ן קר״ע אתוון אינון רשימן לבר בגין נטורא דמשכנא דאיהו רזא דברית קדישא ואתפרעא ערלה לבתר בחופאה דא ׳ תו אתגלגלו אתוון ואפיק א״ת ב״ש שקוצי״ת בראשית ברא אלהים את השמים ואת הארץ והארץ היתה תהו וגו׳ בגלגולא דא והארץ היתה תהו ובהו באתוון קר״ע שט״ן ׳ וחשך על פני תהום ג אפיק ר ׳ ד ׳ ק · עד הכא אתוון אתגלגלו ובטישו דא בדא לתקונא גו משכנא אינון אמ״ש ואפיקו תולדין ה צ י ף אתוון דתליין גו אוירא ובטישו באינון אחרנין ואפיקו ציורא דמשכנא ז ע ׳ עד הכא קיומא וחשך על פני תהום ח כלהו בסטרוי אתא ס ואתחבר בהדיה כדין יהי אור ויהי אור ׳ אתגלגלו אתוון כמלקדמין אב״ג ית״ץ אעדו ואולידו ואפיקו ציורא גו רזין דמשכנא בכלל׳ חדא ברזא אלב ס דהא את א אעדי ואוליד ברזא דחילא ותוקפא את ל אתגבר בתוקפיה ואסתלק ביקריה ואוליד את ב כדין אעדיאו ואולידו אתוון ואתחברו אחרנין אלין א אתחבר בגלופיה באת ב כדין ט״ר בחבורא ט״ת למהוי אתוון סליקין באתרייהו גו צרופא דרזא דמשכנ׳ ׳ את הביור ואת כנו ׳ יהי רקיע בתוך המים דהא מיין סליקו ונחתו ברזא דאתוון א״ל א אפיק י י אפיק ק את ל סליק אתגליפו אתוון בגלופייהו בחבורא חדא קול יי׳ על המים א״ל וכו׳ אלין אתוון א״ל דהא אלין אעדו ואולידו ואפיקו אתוון גו ציורין דמשכנא אמ״ש אעדו ואולידו ואתגליפו בגלופי רזין דאתוון לאפקא ציורין דמשכנא א אפיק ג ש

אפיק

אפיק ז׳ לחברא גו את ג ברזא גן׳ תדשא הארץ דשא עשב וגו׳
אתגלגלו אתוון כמלקדמין אמ״ש ברזא ב״ם בט״ן כניישו מיא לאת׳
חד דכתי׳ יקוו המים מתחת השמים אל מקום אחד׳ עכ״מ כהעתק:
רבי חייא ורבי יוסי הוו אזלי בארחא עד דהוו אזלי אמר רבי
יוסי נפתח בעדונין (נ״א כעידן או כעידנין) ונימא מלי דאורייתא
פתח רבי יוסי במלי דקרית שמע ואמר כתיב °שמע ישראל דברים ו׳
יי׳ אלהינו יי׳ אחד׳ וכתיב °שמע ישראל היום הזה נהיית לעם שם כ״ז
וכתיב °שמע ישראל אתה עבר היום את הירדן׳ כל הני שמע שם ט׳
שמע דקאמר משה אמאי דהא שמע ישראל דיחודא יאות
(דהאי לדרשא קאתי) הני אחרנין אמאי אלא כלהו לדרשא
קאתו׳ שמע ישראל דיחודא ודאי האי לדרשא קא אתייא:
והכא רמיז ואתחזי יחודא דחכמת׳ עלא׳ שמע ע׳ מאתוון רברבן
איהי אמאי׳ אלא רמז קא רמיז בכללא חדא לאכללא עילא
ותתא כחדא ביחודא חדא׳ °שמע׳ שם ע׳ הכא אתכליל האי רי״ו ה׳
שם באינון ע׳ שמהן עלאין לאכללא לון דהא שם אתברכא ק״ח ה׳
מנייהו ואתכליל בהו ואצטריך לאכללא לון כחדא ביחודא חד
ולשוואה רעותיה בהו׳ דהא ודאי ע׳ שמהן אינון ברזא דרתיכא
עלאה ומהאי רתיכא עלאה אתברכא האי שם ואתכליל בגווייהו
ולבתר ישראל בכלל׳ אבל הא תנינן דא ישראל סבא למהוי
ישראל בכללא חדא ההוא אתר דבקותא דכלא ועל דא שמע
ישראל השתא אתדבקת אתתא בבעלה והוי כלא בכללא
חדא ודא שמע ישראל דיחודא׳ (ישראל) לבתר קא מיחד תלת
סטרין יי׳ אלהינו יי׳ אחד למהוי כלא חד׳ שמע ישראל דכלהו
שאר לאו אינון בהאי גוונא אבל כלהו אחרנין לדרשא קאתו

וכלהו

וכלהו באתר אחרא אתדבקו שמע ישראל אתה עובר היום ·
שמע ישראל היום הזה נהיית לעם וכלהו בדרגא תתאה אתדבקו
שמע ישראל היום הזה נהיית לעם שמע ישראל יאות · היום הזה
נהיית לעם מהו · היית מבעי ליה · מאי נהיית · אלא בכל אתר
עם כד אתברו לבייהו לפולחנא כד"א °נהייתי ונחלתי ודא ה"ד
°שמעוני אחי ועמי · אי אחי למה עמי ואי עמי למה אחי · אלא אמר דניאל ח'
דוד אי ברעותא אתון אחי ואי לאו אתון עמי לתברא לבייכו ד"ה א'
לפולחני · כך היום הזה נהיית לעם תברת לבך לפולחנא דקב"ה כ"ח
שמע ישראל אתה עבר היום את הירדן כלא בדרגא תתאה
איהו ושמע ישראל דיחוד' הוא דרגא עילאה מה בין האי להאי
אלא ההוא שמע ישראל דיחודא לא הוי בכלהו כהאי גוונא דהא
איהו הוי רזא דעילא ותתא (כדקא יאות) · ואיהו רזא לקבלא
עלייהו עיל מלכות שמיא בכל סטרין בגין דיצטריך ליה לב"נ
למהוי (א) זמין (כההוא שמע) בההי' שעת' ליחדא שמא דקב"ה ולקבלא
עליה עול מלכות שמים · ובשעת' דאתי ב"נ לקבלא עליה עמ"ש
כדין שכינתא אתייא ושרייא רישיה וקאים עליה כסהיד לסהדא
סהדותא קמי מלכא קדישא דהאי איהו דקא מיחד שמיה תרין
זמני ביומא ושמא אתייחד עיל' ותת' כדקא יאות ועד ע' משמע
ישראל מאתוון רברבן וד' נמי מאתוון רברבן למהוי עד קמי
מלכא קדישא והא אוקמוה ידו"ד אלהינו ידו"ד ודא הוא רזא
דיחודא בתלת סטרין כמה דאוקמיה בוצינא קדישא ואתער ביה
בכמה דוכתי ולית לן רשו לאתערא ביה יתיר ודאי האי ב"נ דקא
מיחד שמא דקב"ה

א) מכאן ליזהר משמע שקודם שמתחיל צריך להכין עצמו לקדושת השם ולמסור נפשו וגופו ומאודו א"ס :

דקב"ה עילא ותתא כדקא יאות שכינתא אתייא וישרייא על רישי' ומברך ליה בשבע ברכאן וקרי עליה °ויאמר (א) לי עבדי אתה ישראל אשר בך אתפאר · רבי חייא פתח אבתריה ואמר °אתה הראת לדעת כי יי' הוא האלהים וגו' האי קרא אית לאסתכלא ביה אתה הראת · מאי הראת · אלא כד נפקו ישראל ממצרים לא הוו ידעי ברזא דמהימנותא דקב"ה כלום בגין דכלהו הוו פלחי פולחנא נוכראה בגלותא ואנשו כל עקרא דמהימנותא דהוה בהו בקדמיתא דירית כל אינון תריסר שבטין מאבוהון יעקב · וכד אתא משה אוליף לון דאית אלהא עלאה בעלמא כמה דאוקמוה · לבתר חמו כל אינון נסין וגבורן דעל ימא וכל נסין וגבורן דעבד להו במצרים לבתר חמו כמה גבורן במנא ובמייא ואתייהיבת לון אורייתא ואוליפו ארחיה דקב"ה עד דמטו לעדנא דא · אמר לון משה עד השתא אצטריכנא למילף לכו כמה דילפין לרבייא (מכאן והלאה) ודא הוא אתה הראת לדעת ואוליפת עד הכא לדעת למנדע ולאסתכל' ולמיעל ברזא דמהימנותא ומאי איהו · כי יי' הוא האלהים · אי תימא מלה זעירא היא למנדע הא כתיב וידעת היום והשבות אל לבבך כי יי' הוא האלהים בשמים ממעל ועל הארץ מתחת אין עוד הכא תלייא כל רזא דמהימנותא למנדע רזא דכל רזין מגו דא למנדע סתימו רזא דכל סתימין יהו"ה אלהים (ב) שם מלא וכלא חד · אתה הראת לדעת הכא רזא דרזין לאינון ידעי מדין · זכאין אינון כל אינון דמשתדלי באורייתא · בגין דכד ברא קב"ה עלמא אסתכל בה באורייתא וברא עלמא ובאורייתא אתברי עלמא כמה דאוקמוה דכתיב °ואהיה אצלו אמון אל תקרי אמון אלא אומן

ישעיה מ"ט · דברי' ד' · משלי ח'

א) נ"ל דרמז בז' תיבות שבכתוב הזה מויאמר ואילך דכל תיבה רמז ברכה א' מז' ברכות · ב) נ"ל כי יהו"ה בגי' כ"ו והרי כ"ף וי"ו מלא כזה סופי האותיו' פ"ו שהוא בגי' אלהים הרי רמז בשם הוי"ה מלא גם שם אלהים וזהו כי ה' הוא האלהים א"ס :

אומן וכי אורייתא אומנא הוה · אין · למלכא דבעי למעבד
פלטרין אי לא שוי לגביה אומנא לא יכיל למעבד פלטרין כיון
דפלטרין אתעבידו לא סליק שמא אלא דמלכא אלין פלטרין
דעבד מלכא · מלכא שוי באינון פלטרין מחשבה כך קב״ה בעא
למברי עלמא אסתכל באומנ׳ ואע״ג דאומנא עבד פלטרין לא סלי׳
שמא אלא דמלכא אלין פלטרין דעבד מלכ׳ ודאי מלכא בנה פלטרין
אורייתא צווחת ואהיה אצלו אמון בי ברא קב״ה עלמא · דעד
לא אתברי עלמא אקדימת אורייתא תרין אלפי שנין לעלמא
וכד בעא קב״ה למברי עלמא הוה מסתכל בה באורייתא בכל
מלה ומלה ועבד לקבלה אומנותא דעלמא · בגין דכל מלין
ועובדין דכל עלמין באורייתא אינון · וע״ד קב״ה הוה מסתכל
בה וברא עלמא · לאו דאוריית׳ ברא עלמא אלא קב״ה באסתכלות׳
דאורייתא ברא עלמא · אשתכח דקב״ה איהו אומנא ואורייתא
לקבליה ולגביה אומנא דכתיב ואהיה אצלו אמון ואהיה אמון
לא כתיב אלא אצלו הואיל וקב״ה אסתכל בה אצלו הוה אומנא
ואי תימא מאן יכיל למהוי אומנא לגביה · אלא אסתכלותא דקב״ה
בגוונא דא (ר״ה אתעביד כלא בלא עמל ויגיעה דכתיב בדבר יי׳
שמים נעשו וגו׳ · בגוונא דא באסתכלותא דיליה היא אומנא)
באורייתא כתיב בה °בראשית ברא אלהים את השמים ואת ב״ר א׳
הארץ · אסתכל בהאי מלה וברא את השמים באורייתא כתי׳ בה
ויאמר אלהים יהי אור אסתכל בהאי מלה וברא את האור · וכן
בכל מלה ומלה דכתיב בה באורייתא אסתכל קב״ה ועבד ההיא
מלה וע״ד כתי׳ ואהיה אצלו אמון כגוונא דא כל עלמא אתברי כיון
דאתברי עלמ׳ כל מלה ומלה לא הוה מתקיים עד דסליק ברעותיה
למברי אדם דיהוי משתדל באורייתא ובגיניה אתקיים עלמ׳ השתא

כל

כל מאן דאסתכל בה באורייתא ואשתדל בה כביכול הוא מקיים
כל עלמא · קב״ה אסתכל באורייתא וברא עלמא · ב״נ מסתכל
בה באורייתא ומקיים עלמא · אשתכח דעובדא וקיומא דכל
עלמא אורייתא איהי · בגין כך זכאה איהו בר נש דאשתדל
באורייתא דהא איהו מקיים עלמא · בשעתא דסליק ברעותא
דקב״ה למברי אדם קאים קמיה בדיוקניה וקיומיה כמה דאיהו
בהאי עלמא ואפי׳ כל אינון בני עלמא עד לא ייתון בהאי עלמא
כלהו קיימין בקיומייהו ובתקונייהו כגוונא דקיימין בהאי עלמא
בחד אוצר דתמן כל נשמתין דעלמא מתלבשן בדיוקנייהו ובשעת׳
דזמינין לנחתא בהאי עלמא קרי קב״ה לחד ממנא די מני קב״ה
ברשותיה כל נשמתין דזמינין לנחתא להאי עלמא ואמר ליה
זיל אייתי לי רוח פלוני · בההיא שעתא אתייא ההיא נשמתא
מתלבשא בדיוקנא דהאי עלמא וההוא ממנא אחזי לה קמי
מלכא קדישא קודשא בריך הוא אמר לה ואומי לה דכד תהות
להאי עלמא דתשתדל באורייתא למנדע ליה ולמנדע ברזא
דמהימנותא · דכל מאן דהוי בהאי עלמא ולא אשתדל למנדע
ליה טב ליה דלא יתברי · בגין כך אתחזי קמי מלכא קדישא
למנדע בהאי עלמא ולאשתדלא ביה בקב״ה ברזא דמהימנותא
הדא הוא דכתי׳ אתה הראת לדעת אתחזיאת על ידא דההוא דברים ד׳
ממנא קמיה קודשא בריך הוא · לדעת למנדע ולאסתכלא בהאי
עלמא ברזא דמהימנותא ברזא דאורייתא וכל מאן דהוה בהאי
עלמא ולא אשתדל באורייתא למנדע ליה טב ליה דלא אתברי
דהא בגין דא אייתי ליה קודשא בריך הוא לבר נש בהאי עלמא
לדעת כי יי׳ הוא האלהים · דא איהו כללא דכל רזא דמהימנות׳
דכל אורייתא · כללא דעילא ותתא ורזא דא איהו כללא דכל
רזא דמהימנותא והכי הוא ודאי · כללא דכל אורייתא דא איהו

רזא דתורה שבכתב ודא איהו רזא דתורה שבע"פ וכלא חד כלל
דרזא דמהימנותא בגין דאיהו שם מלא דאיהו רזא דמהימנותא
(א) ומאן איהו יי' אחד ושמו אחד יי' אחד · שמע ישראל יי' אלהינו
יי' אחד דא איהו (ב) יחודא חד · ושמו אחד בשכמל"ו הא יחודא
אחרא למהוי שמיה חד · ורזא דא יי' הוא האלהים דא כתיב
כד אינון ביחודא חדא · ואי תימא אי הכי כגוונא דכתיב °יי' אחד זכריה י"ד
ושמו אחד לאו איהו יי' הוא האלהים דאי כתיב יי' אחד ושמו הוא
אחד הוה אמינא הכי · אבל לא כתיב אלא יי' אחד ושמו אחד
ואצטריך למימר כגוונא דא יי' הוא האלהים הוא ואתחזי יי' אחד
ושמו אחד · אלא כלא חד דכד מתייחדן תרין שמהן אלין דא
ביחודא חד ודא ביחודא חד כדין תרין שמהן אלין אתעבידו חד
ואתכלילו דא בדא והוי כלא שמא שלים ביחוד' חדא ובכן יי' הוא
האלהים דהא כדין אתכליל כלא בדא למהוי חד · ועד דאתייחדו
כל חד דא בלחודוי ודא בלחודוי לא אתכלילו דא בדא למהוי
כלא חד · כללא דכל אורייתא הכי איהו ודאי דהא אורייתא איהי
תורה שבכת' ואיהי תורה שבע"פ תורה שבכתב דא איהו דכתי' יי'
תור' שבע"פ דא הוא דכתי' האלהים ובגין דאוריית' איהו רזא דשמא
קדישא אקרי הכי תורה שבכתב ותורה שבע"פ דא כלל ודא פרט
כלל אצטריך לפרט ופרט אצטריך לכלל ואתייחדו דא בדא
למהוי כלא חד · וע"ד כללא דאורייתא איהו כללא דעילא ותתא
בגין דשמא דא לעילא ושמא דא לתתא דא רזא דעלמא עלאה
ודא רזא דעלמא תתאה וע"ד כתיב אתה הראת לדעת כי יי' הוא
האלהים

א) פי' הויה נקרא ש' אחד והאדני נק' שמו וכשהם באחדות א' נמור מסולבים הרי ב' כני' ל"א וה"ע ורזא דא ש' הוא האלקי' כי האלקים כני' ל"א לרמוז היחוד הגדול הנ"ל שהוא נ"כ כני' ל"א · ה"ס : ב) ל' זה בשינוי קצת הובא בואתחנן רס"ד א'
וגם מפורש ע"ע בס' תק"ת הרע"ב · וכ"כ הרמ"ז :

האלהים דא איהו כללא דכלא ודא אצטריך בר נש למנדע בהאי עלמא׳ ואי תימא פקודי אורייתא אן אינון הכא בכללא דא׳ אלא דא איהו זכור ודא איהו שמור וכל (א) פקודי אורייתא בהני כלילן ברזא דזכור וברזא דשמור וכלא איהו חד׳ פתח ר׳ יוסי ואמר הא דתנינן דצלותא דערבית חובה׳ חובה איהי ודאי בגין דקרית שמע דערבית חובה וקב"ה אתיחדא בלילה כמה דאתייה׳ בימנא ומדת ליליא אתכליל בימנא ומדת יממא אתכלי׳ בליליא ואתעביד יחודא חדא· ומאן דאמר רשות בגין אמורין
ק"ל א׳ ופדרין דמתאכלי בליליא *והא אוקימנא· כתיב *ואהבת את יי׳
דברים ו׳ אלהיך בכל לבבך ובכל נפשך וגו׳ האי קרא אוקימנא לידה ואוקמוה חברייא׳ אבל אית לשאלא אי בהאי יחודא דשמע ישראל אתכליל כלא ימינא ושמאלא אמאי (כתיב) לבתר
שם י"א ואהבת *והיה אם שמע דהא ביחודא אתכלילו׳ אבל התם בכלל והכא בפרט והכי אצטריך וברזא דיחודא דא אתערנא ביה׳ יחודא דא איהו כגוונא דתפלין דרישא ותפלין דדרועא בתפלין דרישא ד׳ פרשיין והא אתמר והכא תלת שמהן אינון התם בתפילין דרישא ד׳ פרשיין כל חד וחד בלחודוי והכא תלת שמהן מה בין האי להאי׳ אלא אינון ד׳ פרשיין הא אתערו בהו (ב) חד נקודה קדמאה עלאה וחד רזא דעלמא דאתי וחד ימינא׳ וחד שמאלא׳ אלין רזא דתפלין דרישא׳ והכא ברזא דיחודא דא תלת שמהן ואינון כגוונא דאינון ד׳ פרשיות. יי׳
ט׳ א׳ *קדמאה דא נקודא עילאה ראשיתא דכלא׳ אלא היינו רזא דעלמא



א) אף כי העניין הם בחסדים בחי׳ זכור ולאוין בגבורות בחי׳ שמור כמ"ש רבינו האר"י זצ"ל בריש שער המצות הענין גם מבואר בפרטות עכ"ב בהרי"ם יאורי"ם רחבי ידים עיי"ן : ב) עיין לעיל סוף פ׳ בא ובפרשת ואתחנן רס"ד ע"א ובראשית י"ג ע"ב :

דאתי' יי' בתראה כללא דימינא ושמאלא כחדא בכללא חדא
וט"ין אינון תפלין דרישא ודא איהו יחודא קדמאה' תפלין דדרועא
כללא דכל הני כחדא ודא איהו רזא בשכמ"לו' הכא כללא
דאינון תפלין דרישא דאתכלילו גו תפלין דדרועא ורזא דא
*ברוך דא רזא דנקודא עלאה דאיהו ברוך דכל ברכאן נבעין קל"ה כ'
מתמן' ואי תימא עלמא דאתי אקרי ברוך' לאו הכי דהא נקודה
עלאה איהו דכר עלמא דאתי נוקבא' איהו ברוך ואיהי ברכה
ברוך דכר 'ברכה נוקבא' וע"ד ברוך איהו נקודא עלאה' 'שם ר' מ'
דא עלמא דאתי דאיהו שם גדול כד"א 'ומה תעשה לשמך יהושע ז'
הגדול' כבוד דא כבוד עלאה דאיהו ימינא ושמאלא וכלהו
כלילן בהאי תפלה של יד דאיהו מלכותו ונטיל כלא בגוידה
ובהאי מלכותו אתכלילן ביה עלמין כלהו למיזן לון ולספקא
לון בכל מה דאצטריכו וע"ד לעולם ועד ודא איהו יחודא דתפלין
דרישא ותפלין דדרועא וכגוונא דרזא דיחודא דתפלין הכי איהו
יחודא דכלא ודא איהו ברירא דמלה והא סדרנא יחודא דא
קמי בוצינא קדישא ואמר לי דהא בד' גוונין אתסדר יחודא ודא
ברירא מכלהו והכי איהו ודאי וכלהו רזא דמהימנותא אבל
סדורא דתפלין דא איהו יחודא עלאה כדק' יאות ומגו דאתכלילו
ימינא ושמאלא ברזא דשמא קדישא בארח כלל אצטריך לכתר
לאפקא לון בארח פרט אבל לאו בארח יחודא דהא יחודא
בקרא קדמאה איהו למהוי ידו"ד אחד כתפלין דרישא ושמו אחד
בתפלין דדרועא והוי כלא חד' כיון דיחודא אתסדר כלא
בכללא מרישא דנקודא עלאה (ס"א דאיהו ראשיתא דכלא)
אצטריך לכתר לאתערא מרישא (ס"א מרזא) דנהורא קדמאה דאיהו
רישא דכלא' ואהבה דא ראשיתא דימינא למרחם ליה לקב"ה
ברחימו דאתדבקותא דיליה ומאן איהו רחימו דאתער ימינא
מאן דרחים ליה לקב"ה איהו אתער ימינא דיליה לגבי' ומקבל ליה
ברחימו

ברחימו כל מלין דעלמא לא תליין אלא ברעותא · רוח אמשיך
רוח ואייתי רוח וסימנך דא °אם ישים אליו לבו רוחו ונשמתו (איוב ל"ד)
אליו יאסוף · כד אתער בר נש רחימו לגבי קב"ה אתערותא
דימינא לא אתער אלא בתלת גוונין כד"א °בכל לבבך · ובכל (דברים ו')
נפשך · ובכל מאדך · הא תלת גוונין הכא · דלא תימא או האי
או האי דהא לא כתיב או בכל לבבך או בכל נפשך או בכל
מאדך · אלא כלהו אצטריך (א) לבא ונפשא וממונא · וכדין
קב"ה אתער ימיניה לגביה ופשיט ליה לקבליה ומקבלא ליה ·
וע"ד כתיב °נאם יי' לאדני שב לימיני ורזא דהאי קרא הא (תהלים ק"י)
אתערנא ביה דדוד מלכא על דרגא דיליה קאמר כד אתקשר
בימינא · תליסר פקודין הכא בימינא ואהבת את יי' אלהיך הא
חדא · בכל לבבך תרין · ובכל נפשך ג' · ובכל מאדך ארבע
ושננתם לבניך חמשה · ודברת בם הא שיתא · בשבתך בביתך
הא שבעה · ובלכתך בדרך הא תמנייא · ובשכבך הא תשעה
ובקומך הא עשרה · וקשרתם לאות על ידיך הא חד סר · והיו
לטטפת בין עיניך הא תריסר · וכתבתם על מזוזות ביתך ובשעריך
הא תליסר · תליסר פקודין אלין תליין בימינא ושמאלא אתכליל
בימינא והכי אצטריך ובכל זמנא דשמאלא אתער ימינא שארי
ביה ברישא · ובגין דא אם יזכון שמאלא אתכליל בימינא ואי
לאו ימינא אתכליל בשמאלא ושלטא שמאלא · וסימנא דא אם
ברישא כגון אם בחקותי תלכו ובכל אתר שמאלא אתער
ברחימו ברזא דימינא ולבתר אתתקף דיניה כמה דאצטריך ·
וכך אצטריך בכל אתר והא אתערו חברייא בהני מלין אתא
רבי חייא ונשקיה פתח ואמר :

ואדת

א) משמע דלא כמ"ש בברכות כ"ה א' דיש לך אדם שגופו חביב עליו ממונו וכו' דמשמע דלאו כל אדם
א' קאי כלהו אלא על דעות חלוקות · א"ס :

קל"ט ב' ואת המשכן תעשה עשר יריעת וגו' הא הכא רזא דיחודא דהא
תקונא דמשכנא בכמה דרגין איהו דכתיב ביה והיה המשכן
אחד' לאתחזאה דכל שייפין דגופא' כלהו רזא דגופא חד
בבר נש אית ביה כמה שייפין עלאין ותתאין אלין פנימאין לגו
ואלין באתגלייא לבר וכלהו אקרון גופא חדא ואקרי בר נש
חד בחבורא חדא' אוף הכי' משכנא כלהו שייפין כגוונא דלעיל'
וכד אתחברו כלא כחדא כדין כתיב והיה המשכן אחד (נ"א
כגוונא דאדם) פקודי אורייתא כלא שייפין ואברין ברזא דלעילא וכד
מתחברן כלהו כחד כדין כלהו סלקן לרזא חד' רזא דמשכנא
דאיהו אברין ושייפין כלהו סלקין לרזא דאדם כגוונא דפקודי
אורייתא דהא פקודי אורייתא כלהו ברזא דאד' דכר ונוקבא דכד
מתחברן כחדא אינון חד רזא דאדם' מאן דגרע אפילו פקודא
חדא דאוריית' כאילו גרע דיוקנא דמהימנותא דהא כלהו שייפין
ואברין בדיוקנא דאדם ובגין כך כלא סלקא ברזא דיחודא וע"ד
יחזקאל ל"ד ישראל אינון גוי אחד דכתיב °ואתן צאני צאן מרעיתי אדם
אתם וכתיב °ומי בעמך כישראל וגו' ר' יצחק הוה שכיח קמיה
שמואל ב' ז' דרבי אלעזר אמר ליה ודאי רחימו דקב"ה דבנ"נ רחים ליה לא
אתער אלא מלבא בגין דלבא איהו אתערותא לאתערא לגביה
רחימו (ורחמנא לבא בעי) ' אי הכי אמאי כתיב בכל לבבך ולבתר
ובכל נפשך דמשמע דתרין גוונין אינון חד לבא וחד נפשא אי
לבא הוא עקרא מאי בעי נפשא' אמר ליה ודאי לבא ונפשא
תרין אינון ואתאחדן להד' דהא לבא ונפשא וממונא כלהו
אתאחדן דא בדא ולבא איהו עקרא ויסודא דכלא' והא
דאתמר בכל לבבך בתרין לבין איהו דאינהו תרין יצרין חד
יצרא טבא וחד יצרא בישא ותרין אלין כל חד וחד אקרי לב דא
אקרי

אקרי לב טוב ודא אקרי לב רע · ובגין כך איהו לבבך דאינון
תרין יצר הטוב ויצר הרע · ובכל נפשך ובנפשך מבעי ליה מאי
ובכל נפשך האי בכל אמאי אלא לאכללא נפ"ש ורו"ח ונשמ"ה
דא איהו · ובכל נפשך בכל מה דאחיד האי נפש · ובכל מאדך
אוף הכי כמה זינין אינון דממונא · כלהו משניין אלין מאלין
וע"ד כתיב בכל · רחימו דקב"ה לממסר ליה כל דא למרחם
ליה בכל חד וחד · ואי תימא ביצר הרע היך יכיל בר נ"ש למרחם
ליה דהא יצר הרע מקטרגא איהו דלא יקרב בר נש לפולחנא
דקב"ה והיך ירחים ליה ביה · אלא דא איהו פולחנא דקב"ה
יתיר כד האי יצר הרע אתכפייא ליה בגין רחימו דקא מרחם ליה
לקב"ה וכד האי יצה"ר אתכפייא ותבר ליה ההוא בר נש דא איהו
רחימו דקב"ה בגין דידע לקרבא להחוא יצר הרע לפולחנא
דקב"ה · הכא איהו רזא למארי מדין · כל מה דעבד קב"ה עילא
ותתא כלא איהו בגין לאחזאה יקרא דיליה וכלא איהו לפולחני'
וכי מאן חמי עבדא דלהוי מקטרגא דמאריה וככל מה דרעותיה
דמאריה אתעביד איהו מקטרגא · רעותיה דקב"ה דיהון בני נשא
תדיר בפולחניה ויהכון בארח קשוט בגין למזכי לון בכמה טבין
הואיל ורעותיה דקב"ה בהאי היך אתייא עבדא בישא ואשתכח
מקטרגא מגו רעותיה דמאריה ואסטי לבני נשא לארח ביש
ואדחי לון מארח טב ועביד לון דלא יעבדון רעותא דמאריהון
ואסטי לבני נשא לארח ביש · אלא ודאי רעותא דמאריה עביד
למלכא דהוה ליה בר יחידאי והוה רחים ליה יתיר ופקיד עליה
ברחימו דלא יקרב גרמיה לאתתא בישא בגין דכל מאן דיקרב
לגבה לאו כדאי איהו לאעלא גו פלטרין דמלכא · אודי ליה
ההוא ברא למעבד רעותיה דאבוי ברחימו בביתא דמלכא לבר

הות

הות חדא זונה יאה בחיזו ושפירא בריוא ׳ ליומין אמר מלכא
בעינא למחמי רעותא דברי לגבאי ׳ קרא לה לההיא זונה ואמר
לה זילי ותפתי לברי למחמי רעותא דברי לגבאי ׳ ההיא זונה מה
עבדת אזלת אבתריה דבריה דמלכא שראת לחבקא ליה ולנשקא
ליה ולפתי ליה בכמה פתויין אי ההוא ברא יאות ואצית לפקודא
דאבוי גער בה ולא אצית לה ודחי לה מניה ׳ כדין אבוי חדי
בבריה ואעיל ליה לגו פרגודא דהיכליה ויהיב ליה מתנן ונבזבזן
ויקר סגייא מאן גרים כל האי יקר להאי ברא הוי אימא ההיא
זונה ׳ וההיא זונה אית לה שבחא בהאי או לא ׳ ודאי שבחא
אית לה מכל סטרין ׳ חד דעבדת פקודא דמלכא ׳ וחד דגרמת
ליה לההוא ברא לכל ההוא טיבו לכל האי רחימו דמלכא לגביה
ועל דא כתיב ׳והנה טוב מאד ׳ והנה טוב דא מלאך חיים ׳מאד  בר״ה א׳ ס״ח כ׳
דא מלאך המות ׳ דאיהו ודאי טוב מאד למאן דאצית פקודין
דמריה ׳ ותא חזי אי לא יהא האי מקטרגא לא ירתון צדיקייא
הני גנזייא עלאין דזמינין לירתא לעלמא דאתי ׳ זכאין אינון
דאערעו בהאי מקטרגא וזכאין אינון דלא אערעו ביה זכאין אינון
דאערעו ביה ואשתזיבו מניה דבגיניה ירתין כל אינון טבין וכל
אינון ערונין וכל אינון כסופין דעלמא דאתי דעליה כתיב ׳עין לא  ישעיה ס״ד
ראתה אלהים זולתך ׳ וזכאין אינון דלא אערעו ביה בגיניה
ירתין גהינם ואטרדו מארץ החיים דהא אינון חייביא דאערעו
ביה והוו צייתין ליה ואתמשכו אבתריה ועל דא אית לצדיקייא
למחזק ליה טבין דהא בגיני׳ ירתין כל אינון טבאן וערונין וכסופין
לעלמא דאתי ׳ תועלתא דהאי מקטרגא כד חייביא צייתין ליה
מאי

מאי איהי אלא אף על גב דלית ליה תועלתא פקודא דמאריה איהו עביד ותו דהא אתתקף בגין האי הואיל ואיהו רע אתתקף כד עביד ביש · חייבא לא אתתקף עד דקטיל ב"נ · כיון דקטיל בני נשא כדין אתתקף ואתגבר בחיליה ואית ליה נייחא · כך ההוא מקטרגא דאתקרי מלאך המות לא אתגבר בחיליה עד דאסטי לבני נשא ומקטרג לון וקטיל לון · כדין אית ליה נייחא ואתתקף ואתגבר בחיליה כמה דאתתקף סטרא דחיים כד בני נשא טבין ויהכון בארח מישר · אוף הכי האי מקטרגא אתתקף ואתגבר כד חייביא צייתין ליה ושליט עלייהו רחמנא לישזבן · זכאין אינון דזכאן לנצחא ליה ולאכפייא ליה למזכי בגיניה לעלמא דאתי ואתתקף בר נש במלכא קדישא תדיר ע"ד ודאי אתמר ·אשרי אדם עוז לו בך מסילות בלבבם זכאין אינון בהאי עלמא ובעלמא דאתי · רבי יוסי ורבי יהודה ורבי חייא הוו אזלי בארחא פגע בהו רבי אלעזר עד דחמו ליה נחתו מן חמרי כלהו אמר רבי אלעזר ודאי אנפי שכינתא חמינא דהא כד חמי בר נש צדיקייא או זכאין די בדרא ואערע בהו ודאי אינון אנפי שכינתא · ואמאי אקרון אנפי שכינתא בגין דשכינתא אסתתרת בגווייהו איהי בסתימו ואינון באתגלייא · בגין דשכינתא אינון דקריבין לה אקרון פנים דילה · ומאן אינון · אינון דאיהי אתתקנת בהדייהו לאתחזאה לגבי מלכא עלאה · והואיל ואתון הכא ודאי שכינתא אתתקנת עלייכו ואתון פנים דילה (ס"א ואערע בהו ודאי חמי אנפי שכינתא בגין דשכינתא אסתתרת בגווייהו איהי בסתימו ואינון באתגלייא (ה) ואיהי אתתקנת בהדייהו לאתחזאה קמי מלכא והואיל ואתון הכא תלתא ודאי שכינתא אתתקנת עלייכו ושרייא בגווייכו) · פתח ואמר ·קח נא את ברכתי אשר הובאת לך וגו' כד חמא יעקב לסמ"ל מקטרגא בההוא ליליא חמא ליה בההוא דיוקנ'

תהלים פ"ד

בר' ל"ג

דעשו

ה) כיי' מה שרמזתי לעיל ח"ה דקפ"ס ע"ב ס"ט · מ"י :

דעשו ולא אשתמודע ביה עד דסליק צפרא · כיון דסליק צפרא
ואשגח ביה חמא ליה באנפין סתימין ואתגליין · אסתכל בההוא
דיוקנא דהוה כדיוקנא דעשו מיד אשגח וידע דהוה ממנא דעשו
אתקיף ביה · מה כתיב °ויאמר שלחני כי עלה השחר וחברייא ברא' ל"ב
אתערו דבגין דמטא זמניה לזמרא ולשבחא ליה לקב"ה ועל
דא כי עלה השחר והכא אית לאסתכלא דודאי שלטנותא דיליה
לאו איהו אלא בליליא גו חשוכא ורזא דא מפחד בלילות דא
פחדא דגהינם · ומה דאמר בלילות ר"ל איהו ונוקביה ובגיני כך
לא שליט אלא בליליא ורא דאמר ויאמר שלחני כי עלה השחר
מאי כי עלה השחר · בגין דכד אתי צפרא ואתעבר שלטנו
דחשוכא דליליא כדין עאל איהו ואכלוסיה בנוקבא דתהומא
רבא דלסטר צפון עד דעאל ליליא (כ) ואשתרו כלבי ושלטי
ומשטטי בליליא (ד"א בעלמא עד דאתי צפרא · ועל דא הוה
דחיק לומר שלחני כי עלה השחר דהא לא שליט בימנא כגוונא
דא גלותא דישראל דאיהו בליליא ואקרי לילה · אדום חייבא
שלטא עלייהו דישראל עד דייתי צפרא דינהיר לון קב"ה ויתעבר
שולטנהון וע"ד כי עלה השחר רחיק הוה בידיה ותשש חיליה דהא
אתעבר ליליא וע"ד אתתקף יעקב ביה וחמא דיוקניה כדיוקנא
דעשו אבל לא באתגלייא כל כך · וכדין אודי ליה על ברכאן
מה כתיב לבתר °כי על כן ראיתי פניך כראות פני אלהים ותרצני · שם ל"ג
דחמא באינון אנפין דעשו כדיוקנא דאתחזי ליה סמאל ממש דהא
בכל אתר דב"נ אתקשר הכי אתחזי באנפוי · ואתון קדישי עליונין
שכינתא בהדייכו ואנפין דילכון כאינון אנפין דילה · זכאין אתון
אמר אי בארחא חדא הוינא אזלי בהדייכו הוינא יתבי
עמכון השתא דאתון לארחייכו ואנא לארחי אתפרש מנייכו במלי
דאורייתא

כ) פירש נפתחו ממאסרם שהיו אסורים ביום ובלילה משוטטים עד הבקר שחוזרים למאסרם . הרז"ב :

דאורייתא פתח ואמר °שיר המעלות לשלמה אם יי' לא יבנה בית שוא עמלו בוניו בו אם יי' לא ישמר עיר שוא שקד שומר וכי שלמה אמר תושבחתא דא כד בנא בי מקדשא ׳ לאו הכי דהא דוד מלכא א"ל בגין שלמה מלכא בריה כד אתא לגביה וא"ל על שלמה דאיהו יבנה בי מקדשא ולבתר דוד מלכא אחזי לשלמה בריה דיוקנא דבי מקדשא ׳ כיון דחמא דוד דיוקנא דבי מקדשא וכל תקוני אמר שירתא על שלמה בריה ואמר אם יי' לא יבנה בית וגו' ד"א שיר המעלות לשלמה למלכא דשלמא דיליה ׳ והאי שירתא איהו שירתא ותושבחתא על כל שאר שירתא ושירתא הדא סלקא על כלהו ׳ אם יי' לא יבנה בית דחמא דוד מלכא כל אינון עמודין שבעה דהאי בית קאים עלייהו דאינון קיימי שורין למבני האי בית לעילא מכלהו קיימא מאריה דביתא דאזיל על גבייהו ויהיב לון חילא ותקפא לכל חד וחד כדקא יאות ׳ ועל דא אמר דוד אי האי מלכא דשלמא כלא דיליה דאיהו מאריה דביתא לא בני להאי ביתא שוא עמלו בוניו בו אינון °קיימין דקיימין למבני על האי ביתא ׳ אם יי' לא ישמר עיר דא מלכא דשלמא כלא דיליה שוא שקד שומר דא איהו חד קיימא דעלמא אתתקן עליה ומנו צדיק דהא איהו נטיר לה להאי עיר ׳ משכנא דעבד משה יהושע הוה קאים תדיר ונטיר ליה דהא לית נטירו דיליה בר בי"ה דאקרי נער דכתיב °יהושע בן נון נער לא ימיש מתוך האהל ׳ לבתר האי משכנא לא הוה נטיר אלא בגין נער אחרא דכתיב °והנער שמואל משרת (והוא מסדר תמן) בגין דלית נטירו דמשכנא אלא בנער אבל בי מקדשא לאו הכי דלאו נטירו דיליה אלא בקודשא ב"ה

תלים קכ"ז ויצלח קע"ב א'

(פי' עמודין)

שמו' ל"ג

שמואל א' ג'

דכתיב אם יי' לא ישמר עיר שוא שקד שומר) ומאן איהו שומר
ק"ח א' ידא ההוא דנטיר משכנא דאקרי הכי נער מטטרו"ן אבל אתון
קדישי עליונין לאו נטירו דילכון כנטירו דמשכנא אלא נטירו
דילכון כנטירו דבי מקדשא קב"ה בלחודוי דכתיב אם יי' לא
ישמור עיר שוא שקד שומר דהא בכל זמנא דצדיקייא אזלי
בארחא קב"ה נטיר לון תדיר דכתיב יי' ישמור צאתך ובואך אזלו
תלים כ"א אבתריה ואוזפוהו תלת מילין ואהדרו לארחייהו קרו עליה כי
ויקרא מלאכיו יצוה לך לשמרך בכל דרכיך · על כפים ישאונך וגו'
רס"כ א' ישמח אביך ואמך ותגל יולדתך ·
משלי כ"ג ואת המשכן תעשה עשר יריעות וגו' רבי יהודה פתח ברב עם
שם י"ד הדרת מלך ובאפס לאם מחתת רזון · ברב עם הדרת מלך
דברי' ז' אלין אינון ישראל דכתיב בהו כי עם קדוש אתה ליי' אלהיך
ואינון עמא דסלקין לכמה אלפין ולכמה רבוון וכד אינון סגיאין
בחושבניהון יקרא דקב"ה איהו · דהא עלאין ותתאין משבחן
שמיה דמלכא עלאה ומשבחן ליה בגין עמא קדישא דא הה"ד
שם ד' רק עם חכם ונבון הגוי הגדול הזה · ואי תימא הא כתיב כי
שם ו' אתם המעט מכל העמים · אלא מכל העמים ודאי אבל מעמא
חד יתיר סגיאין אינון · דהא לית עמא בכל עלמא רב וסגי
כישראל · ואי תימא הא בני ישמעאל והא בני אדום הא כמה
אינון · ודאי הכי סגיאין אינון אבל כל שאר עמין כלהו מתערבי
אלין באלין · בגין אית לעם דא בעם דא ולאלין בגין בעם אחרא
ואלין באחרא · ובגין כך לית עמא בכל עלמא רב וסגי כישראל
עמא ברירא ויחידאה ולאלין באלין בלא ערבובייא אחרא כלל
דכתיב כי עם קדוש אתה ליי' אלהיך ובך בחר יי' וע"ד ברב עם
הדרת מלך הדורא איהו דמלכא עלאה קב"ה · תו בזמנא

דקב"ה

דקב"ה אתי לבי כנישתא (דאיהו מקדש מעט) וכל עמא אתיין כחדא ומצלאן ואורן ומשבחן ליה לקב"ה כדין הדורא דמלך איהו דמלך סתם דא מלכא קדישא (נ"א מזיהא) דאתתקן בשפירו ובתקונא לסלקא לעילא · ובאפס לאם מחתת רזון וכד איהו אקדים לבי כנישתא ועמא לא אתיין לצלאה ולשבחא ליה לקב"ה כדין כל ההוא שלטנותא דלעילא וכל אינון ממנן ומשריין עלאין כלהו אתברו (ס"א אתעברו) מההוא עלויא דמתתקני בתקוני ההוא מלך · מ"ט בגין דבההיא שעתא דישראל לתתא קיא מסדרי צלותהון ובעותהון ומשבחן למלכא עלאה כל אינון משריין עלאין מסדרין שבחין ומתתקנן בההוא תקונא קדישא בגין דמשריין עלאין כלהו חברין אינון בישראל לתתא לשבחא לקב"ה כחדא למהוי סלוקא דקב"ה עילא ותתא כחדא · וכד אינון מזדמנן למהוי חברים בהו בישראל וישראל לתתא לא אתיין לסדר' צלותהון ובעותהון ולשבחא למאריהון כלהו משריין קדישין שלטנותא עלאה אתברו (ס"א אתעכרו) מתקוניהון דהא לא סלקין בסלוקא ולא יכלין לשבחא למאריהון כדקא יאות · בגין דשבחי דקב"ה אצטריך למהוי כחדא עילא ותתא עלאין ותתאין בשעתא חדא ועל דא מחתת רזון ולא מחתרת מלך · ואפילו דלא אסגיאו בבי כנישתא אלא עשרה באינון עשרה מזדמנן משריין עלאין למהוי עמהון חברים · מ"ט בגין דכל תקוני דההוא מלך אינון בעשרה ועל דא די בעשרה אי לאו אינון יתיר ת"ח במשכן מה כתיב · ואת המשכן תעשה עשר יריעת עשר בגין דתקונא דמשכנא (נ"א דשכינתא) בעשרה איהו למהוי כדקא יאות · עשר מ"ט עשר ולא עשרה · אלא עשר בכל אתר איהו בלא שכינתא דלאו איהי בחושבנא כגוונא דא עומד על שני עשר בקר שכינתא לאו איהי בחושבנא דהא איהי קיימא לעילא דכתיב והים עליהם מלמעלה ובאלין דוכתי דרמזי לרזא דלעילא (מלכים א' ז')

דחסר מנהון הא שכינתא יתיר על ההוא חושבנא דלאו איהי
בחושבנא לסטרא אחרא יהבי חושבנ' יתיר ואיהי במניינא בגריעו ת"כ א'
(נ"א לא תימא חושבנא יתיר אלא תוספת את וחושבנא בגריעו) רל"ג ב'
כגון עשתי והא אוקמוה · ובכל אתר דאתוון אתוספן · כגוונא פנחס
דא איהו לגריעותא כגון האמינון אחיך דסגיא אמנון ובסטרא רנ"ט א'
דקדושה גרע את ואיהו תוספת (א) · ר' חייא פתח ואמר עוטה תהלים
אור כשלמה נוטה שמים כיריעה · האי קרא אוקמוה דכד ברא ק"ד
קב"ה עלמא אתעטף בההוא אור קדמאה וברא ביה שמים פנחס
ותא חזי אור וחשך (נ"א לאו) כחדא הוו · אור מסטרא דימינא רמ"ה ב'
וחשך מסטרא דשמאלא מה עבד קב"ה ישתף לון כחדא וברא
מנהון שמים · מאי שמים א"ש ומים · שתפן כחדא ועביד שלם ·
בינייהו וכד אתכלילו כחדא ומתח לון כיריעה מתח לון ועביד
מנהון את ו' ודא אקרי יריעה · יריעות דהא את דא אתפשיט
מניה נהירו ואתעבידו יריעות הה"ד ואת המשכן תעשה עשר
יריעות · ושבע רקיען אינון מתיחין גניזין בגניזו עלאה כמה
דאוקמוה וחד רקיעא דקיימא עלייהו · וההוא רקיע לית ביה
גוון ולית ליה אתר באתגלייא ולא קיימא לאסתכלא ביה אלא
בסוכלתנו · והאי רקיע איהו גניז ונהיר לכלהו ונטיל לון
במטלניהון כל חד וחד כדקא חזי ליה · אלא קיימא בסוכלתנו
מהאי רקיע ולהלאה לית מאן דידע וישגח ואית ליה
לבר נש למסתם פומיה ודלא למללא ולאסתכלא בסוכלתנו
מאן דיסתכל אהדר לאחורא דלית מאן דיכיל למנדע ·
עשר יריעות אינון דאינון עשרה רקיען · ומאן אינון
יריעות דמשכנא דאינון עשר · וקיימן למנדע לחכימי לבא
מאן דינדע בהו אסתכל בחכמתא סגייא וברזין דעלמא ואסתכל
לעילא

א) פירוש כגון שתי עשר הרי חסר אות ע' מעשתי עשר · והוי אחת יותר על עשתי עשר · · א"מ ;

לעילא בההוא אתר דכל חד וחד אתדבק ביה בר תרין אינון דקיימן בימינא ובשמאלא ׳ ואינון גניזין בדרי שכינתא ׳ רבי יוסי אמר (א) תשע רקיעין אינון ושכינתא איהי עשיראה דאי תימא בגין דכתיב עשר בר משכינתא איהו ׳ אי הכי שכינתא חד סרי איהי דקיימא על עשר ׳ אלא ודאי תשע אינון ואינון תשע יומין שבין ר"ה ליום הכפורים ואיהי עשיראה ׳ כגוונא דא משכן איהו י׳ יריעות אינון עשר רקיעין ׳ רזא דרזין דלא אתמסר בר לאינון ידעי חכמתא וכלא איהו (ב) ברזין דבוצינא קדישא דאיהו גלי רזא דכל רקיעא ורקיעא ואינון שמשין דמשמשי בכל חד וחד שבע רקיעין אינון לעילא שבע רקיעין אינון לתתא כגוונא דלעילא שבע רקיעין אינון דבהו ככבייא ומזלי לאנהגא עלמא דא כפום ארחיה כמה דאצטריך ליה ׳ בכלהו שביעאה יעדיף בר תמינאה דקא (ג) מדבר לכלהו וקיימא על כלהו כתיב °סלו לרכב בערבות מאן רכב בערבות ומאן אינון ערבות ׳ אלא ערבות דא רקיעא שביעאה אמאי אתקרי ערבות ׳ על דאיהו כליל מאשא ומיא כחדא מסטרא דדרום ומסטרא דצפון ואיהו מעורב מתרין סטרין ׳ ואי תימא אי הכי שתי ערבות דקא מתחברן בלולב ותנינן ערבות הה"ד סלו לרכב בערבות ׳ אי הכי מאן יהיב ירכין בגופא או גופא בירכין דהא דא עביד פרין ואיבין ודא לא °עביד פירין ואיבין לא ודאי כלא איהו רזא דערבות דבלולב ׳ אינון ערבות דבלולב חד אש וחד מים כרזא דא דכלהו ואיהו שביעאה איהו אש ומים כליל כחדא כרזא הדא

תהלים ס"ח

קס"ט ב׳

ובגין

א) עיין בפרדס רמונים להרמ"ק שער ו׳ פ׳ י׳ ב) בסודו׳ מוסר הרשב"י ע"ה שיקראוהו חכמים בכל הזוהר בוצינא קדישא ר"ל ניצוץ קדוש: ג) שהוא מנהיג לכלם עומד על כלם (והרש"ב פי׳ בינה שהיא רקיעא המעולה היא מנהגת כלם:

ובגין דערבות איהו רזא כללא דכלהו שית אחרנין איהו רזא
דרתיכא עלאה וקב״ה אתרעי בהאי רקיעא יתיר מכלהו רקיעין
ותיאובתיה תדיר לאתקנא לההוא רקיעא בשפירו עלאה · וע״ד
סלו לרכב בערבות לההוא דרכב בערבות · ומאן איהו ההוא
רקיע טמיר וגניז דקיימא ע״ג חיוותא דאיהי רכב בערבות ועלזו
לפניו · מלפניו לא כתיב אלא לפניו דהא לית מאן דינדע ביה ק״מ כ׳
כלום · אבל לפניו מאן דעייל לקמיה דהאי רקיעא אצטריך
למיעל בחדוה ולא בעציבו כלל בגין דהאי רקיעא גרים דתמן
לא שרייא עציבו ורוגזא כלל דהא תמן כלא איהו בחדוה וע״ד
בהן גדול דקיימא לקמיה לא הוה עאל לבי קודשא כר בחדוה
ולאחזאה חדוה דהא אתרא גרים · וע״ד כתיב עבדו את יי׳ תל״ס ק׳
בשמחה באו לפניו ברננה · דהא אצטריך דלא לאחזאה בר
עציבו ואי תימא אי הכי האי מאן דאיהו בצערא ובדוחקא דלא
יכיל למחדי לביה ומגו דוחקיה אית ליה למתבע רחמין קמי
מלכא עלאה · אי הכי לא יצלי צלותא כלל ולא יעול בעציבו
כלל דהא לא יכיל למחדי לביה ולאעלא קמיה בחדוה · מאי
תקונא אית ליה להאי בר נש · אלא ודאי הא תנינן כל תרעין
ננעלו ואסגירו ותרעין דדמעין לא אסגירו ולית דמעה אלא מגו
צערא ועציבו · וכל אינון דממנן על אינון תרעין כלהו מתברין
גזיזין ומנעולין ועיילין אינון דמעין והיא צלותא עאלת קמי מלכא
קדישא כדין ההוא אתר אית ליה דוחקא מההיא עציבו ודוחקא
דההוא בר נש כד״א בכל צרתם לא צר · תיאובתיה דההוא ישעיה
עלמא עלאה לגבי האי אתר כדכורא דתיאובתיה תדיר לגבה ס״ג
דנוקבא כד מלכא עאל לגבי מטרוניתא אשבח לה בעציבו
כדין כל מה דאיהי בעאת בידהא אתמסר וההוא בר נש
והיא צלותא לא אהדר בריקנייא וקודשא בריך הוא חייס
עליה

עליה זכאה חולקיה דההוא בר נש דאושיד דמעין קמי קב"ה
בצלותיה · כגוונא דא בשבת · מאן דיתיב בתעניתא בשבת
מגו צעריה אחזי עציבו · ובשבת שלטא ההוא רקיעא עלאה ההוא
דאתחזי בחדוה ואיהו חרוה וחדי לכלא · ההוא דיתיב בעציבו
בגין דאיהו שלטא אפיק לההוא בר נש מההוא ענשא דאתגזר
עליה והא אתמר · סלו הבו יקר ורוממו לההוא דרוכב בערבות
דאיהו חדוה וחדי כלא · רקיעא ע"ג חיוותא · (א) בי"ה שמו ודאי
דהא בההוא אתר שמא דא אתכליל · ועלזו לפניו בגין דלא
אצטריך לאחזאה קמיה עציבו כמה דאתמר · רבי אלעזר אמר
האי קרא הכי אצטריך למימר סלו לרכב על ערבות מהו בערבות
ביה שמו ביה הוא מבעי ליה מאי שמו · אלא האי קרא על
סתימא דכל סתימין עתיקא דכל עתיקין אתמר ההוא דלא
אתגלייא ולא אתיידע כלל דאיהו רוכב בערבות · ואי תימא
דאיהו אתייא ורכיב ביה אי הכי אע"ג דסתים הוא באתר דא
קיימא לאתגלייא · אלא סלו לרכב בערבות דא איהו עתיקא
דכל עתיקין סתימא דכל סתימין דלא ידיע · וכמה איהו רוכב
בערבות ביה דאיהו רזא קדמאה דנפיק קמיה (ד"א מניה ודא
איהו שמיה מההוא סתימא דלא ידיע שמא דיליה הוא י"ה · ויקרא כ"ט
לאו דאיהו הוא אלא איהו הוא בגין ההוא פרוכתא דאתפרסא שם קפ"ח
דנפיק מקמיה · אבל האי פרוכתא איהו שמו ודא איהו רתיכא
דיליה · ולא אתיידע כלל · ודא איהו שמו הגדול בגין דאית
שמא דלאו איהו כ"כ גדול כהאי אע"ג דאית ביה תוספת אתוון
דא איהו שמא רבא · ועל דא בהאי שמא אנן מפיקין אמן
דאיהו מניה · בהאי אזלא (ב) אמן בבל זמנא ובשמא אחרא
לאו

א) ביו"ד ה"א שהוא כ"ו : ב) ר"ל כשתמלא שם י"ה בג' אלפין יפ"א יפיק בגי' אמן עמם ועיין בבנין אריב"י מ"ש בסוף פרשת האזינו ע"ש · א"ס :

לאו הכי (ג) אמן יהא שמיה רבא מברך דכד האי שמא אתתקן כלא איהו בשלימו וכל עלמין חראן בחידו · בהאי שמא כליל א עלאין ותתאין בהאי שמא כלילן שית מאה ותליסר פקודי אורייתא דאינון כללא דכל רזין עלאין ותתאין כללא דעלמא דדכורא לעילא ובכללא דעלמא דנוקבא לתתא וכלהו פקודין כלהו שייפין ואברין לאתחזאה בהו רזא דמהימנותא · מאן דלא ישגח ולא אסתכל ברזין דפקודי אורייתא ולא ידע ולא אסתכל היך מתתקנן שייפין ברזא עלאה · שייפין דגופא כלהו מתתקנן על רזא דפקודי אורייתא · ואע"ג דאית שייפין דאינון רברבין ועלאין · כולם זעירין ורברבין אי אתנטיל חד מנייהו אפי' זעירא דב"נ אקרי מארי דמומא כ"ש וכ"ש ההוא דגרע אפילו חד פקודא מאינון פקודי אורייתא דאטיל מומא באתר דלא אצטריך ת"ח מה כתיב °ויקח יי' אלהים את האדם ויניחהו בג"ע לעבדה ולשמרה כ"ה' כ'
ותנינן לעבדה ולשומרה אלין קרבנין וכלא חד אבל דא רזא דפקודי אורייתא · לעבדה אלין רמ"ח שייפין עלאין · ולשמרה אלין תלת מאה ושתין וחמש שייפין תתאין אלין עלאין דזכור ואלין תתאין דשמור וכלא חד · זכאה איהו מאן דזכי לאשלמא לון פקודין דאורייתא גרים לבר נש לאשלמא רוחיה ונשמתיה בהאי עלמא ובעלמא דאתי אורייתא מזכה לבר נש לאחסנא תרין עלמין עלמא דא ועלמא דאתי · כל מאן דאשתדל באורייתא אשתדל בחיים חיים בהאי עלמא וחיים בעלמא דאתי אשתזיב מכל עונשין בישין דלא יכלין לשלטאה עליה · אי באשתדלותי' הכי כ"ש מאן דעביד עובדא (ד) ר' חייא ור' יוסי שרו בבי אושפיזייהו קמו בפלגות ליליא לאשתדלא

ג) אחד הרואה בפי' הרמ"ז הובא במק"מ ד' קל"ב ומה שפי' שם ד' קי"ם בעיניו יראה דיש סמך קצת לפי' מחזור וויטרי שהיו התוס' דיש כ"כות · אך אין הפי' כלפירש רבינו שמחה ותתישב קושיית התוס' ומפי' הרמ"ז מבואר עד היכן רומז שם י"ס מעלה מעלה ועמ"ש במ"ן ומהרש"ג בזבח שלמים סי' ק"ה ונתחזק דעת הר"ס פ"ו מיסודי התורה ועיין לעיל דף ק"ה ע"א מאי אתמר התם על היש"ר ודוק היטב מאי"ן : ד) מסוף הס' גרלה שר' חייא ור' יוסי היו ולא רבי אבא ועיין בסוף דף קס"ח י"ש בדף קס"ט ע"ב ווה המדרש הוא במדרש רות ב"ג ·

לאשתדלא באורייתא · ברתיה דאושפיזא קמת ואנהירת לון
שרגא ולבתר קיימת אבתרייהו למשמע מלין דאורייתא · פתח ר'
יוסי ואמר (משלי ו') כי נר מצוה ותורה אור ודרך חיים תוכחות מוסר · כי
נר מצוה כל מאן דאשתדל בהאי עלמא באינון פקודין דאורייתא
אתסדר קמיה בכל פקודא ופקודא חד שרגא לאנהרא ליה
בההוא עלמא ותורה אור מאן דאתעסק באורייתא זכי לההוא
נהורא עלאה דאדליקת שרגא מניה דהא שרגא בלא נהורא
לא כלום · נהורא בלא שרגא אוף הכי לא יכיל לאנהרא אשתכח
דכלא דא לדא אצטריך · אצטריך עובדא לאתקנא שרגא ·
ואצטריך למלעי באורייתא לאנהרא שרגא · זכאה איהו מאן
דאתעסק בה בנהורא ובשרגא · ודרך חיים תוכחות מוסר ארח
חיים לאעלא ביה לעלמא דאתי אינון תוכחות דמקבל בר נש
(א) לאעדאה גרמיה מארח ביש ולמיהך בארחא טבא · תו ודרך
חיים אינון תוכחות מוסר דאייתי קב"ה עליה דבר נש לדכאה ליה
מחובוי באינון תוכחות · זכאה איהו מאן דקביל להו ברעו דלבא
ד"א כי נר מצוה (תקונא דשרגא) דא שרגא בוצינא דדוד דאיהו נר
מצוה אורייתא דבע"פ דאצטריך לאתתקנא תדיר ואיהי לא
נהרא אלא מגו תורה שבכתב דהא אורייתא דבע"פ לית לה
נהירו אלא מגו תורה שבכתב דאיהי אור לאנהרא · אשגח
אבתריה וחמא ברתיה דאושפיזא קיימת אבתרייהו אמר כי נר
מצוה מאי נר דא נר דאיהי מצוה דנשין זכאן בירה ואיהו נר
דשבת · דאף ע"ג דנשין לא זכאן באורייתא הא גוברין זכיין
באורייתא ונהרין להאי שרגא דנשין מתתקנן בהאי מצוה · נשין
בתקונא דהאי נר · גוברין באורייתא לאנהרא להאי נר תקונא
דמצוה דנשין אתחייבו בהו · שמעת ההיא אתתא ובכאת אדהכי



א) הכא מפרש תוכחות מוסר ס"ל לו כאמר כמו סר מרע · והדר מפרש מוסר לשון יסורין ופשוט :

קם אבוהא דאתתא דהות תמן ועאל בינייהו וחמא ברתיה קיימת אבתרייהו ובכאת שאיל לה אבוהא סחת ליה (ר' אבא) עובדא · שארי אבוהא דאתתא אוף איהו ובכה · אמר ליה רבי יוסי דילמא חתנך בעלה דברתיך לא זכה באורייתא · א"ל ודאי הכי הוא וע"ד ודאי בכינן אנא וברתי תדיר · ובגין דחמינא ליה יומא חד דדליג מאגרא חדא למשמע קדיש בהדי צבורא סליק ברעותא דילי למיהב ליה ברתי ותכף דנפקי צבורא מבי כנישתא יהיבנא ליה ברתי · (ב) דאמינא בדלוגא דא דאתא למשמע קדיש גברא רבא איהו באורייתא ואע"ג דאיהו רבייא ולא ידענא ביה מקדמת דנא · והשתא אפילו ברכת מזונא לא ידע ולא יכילנא בהדיה למלעי בין חברייא דיוליף ק"ש או ברכת מזונא · א"ל אעבר ליה באחרא או דילמא ברא יוליד דליהוי גברא רבא אדהכי קם איהו ודלג עלייהו ויתיב לקמייהו · אסתכל ביה ר' יוסי אמר ודאי אנא חמינא בהאי רבייא דנהורא דאורייתא יפוק לעלמא מניה או ברא דיוקים מניה · חייך ההוא רבייא ואמר רבותי אימא קמייכו חד מלה · פתח ואמר צעיר אני לימים ואתם ישישים על כן זחלתי ואירא מחוות דעי אתכם · האי קרא איוב ל"ב אתערו ביה עמודי עלמא · אבל אליהוא דכתיב ביה ממשפחת רם אתערו דהא מזרעא דאברהם קאתא ושפיר · אבל (ג) אליהוא כהנא הוה ומזרעא דיחזקאל נביאה הוה כתיב הכא בן ברכאל הבוזי וכתיב התם יחזקאל בן בוזי הכהן · ואי תימא יחזקאל א' בגין דכתי' בוזי בוז משפחות הוה · לאו הכי · הדר ואמר ממשפחת רם עלאה על כלא אמאי אקרי בוזי · על דמבזה גרמיה לגבי

מאן

ב) רבי' האר"י זצ"ל גלה סודו דבגלגול ראשון טעם בחיבוק זה"ס אמן דקדיש אידהנ"ויה ובא עת' לתקן ולכן בטיי"ח ומסיר' נפשו שהפיל עצמו מן הגג לארץ לעבות אמן תיקן סוד החיבוק ועל ידי סודו' סדרש להם תקן ניסוק יאז נזדווג עם אשתו ובאו הדברים כסדרן עכ"ד ואתיו אף שלא ידע פרטי הענין מ"מ כרצונו שמסר עצמו לעבות קדיש הכיר בכללות היוקף חסידותו והיה פשוט אצלו דגברא רבא ליהוי ע"ש א"ן · ג) הא דלא כדלעיל דף ל"ד דאמר דאיוב היה בימי השפטים אלא כמ"ד בפ"ק דבתרא דף ט"ו דבימי אחשורוש היה הרמ"ז ולי ההדיוט אפ' דמ"ש מזרעא פי' ממשפחתו וכן מזרעא דאברהם פירוש ממשפחת אברהם ואכ"ל דפליג אמש"ל ודו"ק מא"ן :

מאן דגדול מניה ועל דא סליק בשמא עלאה בוזי דא דאקרי אדם שלימא בכלא מה דלא אקרי הכי בר נש אחרא הה"ד ואתה בן אדם · ויגל דסליק בשמא דא אקרי רם עלאה על כלא ועל"ד אמר צעיר אני לימים · לימים · מימים מבעי ליה · מאן לימים אלא אמר צעיר אני ואזעירנא גרמי לימים לגבי בר נש דאית ליה יומין סגיאין · מ"ט בגין דאמרתי דימים ידברו ועל דא צעיר אני ואזעירנא גרמי לגבי ימים · ואתם ישישים חמינא לכו ישישים על כן זחלתי ואירא מחוות דעי אתכם · אוף אנא אמרתי ימים ידברו ורב שנים יודיעו חכמה · ודאי · אכן רוח היא באנוש ונשמת שדי תבינם · ועל"ד בגין דאנא רבייא שוינא ברעותי דלא למללא עד דאשלימו תרין ירחין ויומא דא אשתלימו והשתא דאתון הכא אית למפתח באורייתא קמייכו פתח ואמר °כי נר מצוה ותורה אור ודרך חיים תוכחות מוסר · כי נר מצוה דא איהי משנה כד"א °והתורה והמצוה · והתורה זו תורה שבכתב · והמצוה זו משנה דאיהי נר שרגא דקיימא לארלקא · נר אמאי אקרי נר · אלא כד מקבלא מבין תרין דרועין רמ"ח שייפין עלאין ואיהי פתחת לגבייהו תרין דרועין דילה כדין אתכלילו אלין תרין דרועין בהו ואקרי נר · ותורה אור דקא נהיר לההוא נר ואדליקת מניה מסטרא דאור קדמאה דאיהו ימינא דהא אורייתא מההוא סטרא דימינא דאור קדמאה אתייהיבת דכתיב °מימינו אש דת למו מסטרא דימינא אתייהיבת אף °על גב דאתכליל ביה שמאלא דהא כדין איהו שלימו דכלא · אור דא אתכליל במאתן ושבעה עלמין דאינון גניזין בסטרא דההוא אור ואתפשט בכלהו תחות כורסייא עלאה טמירא שריין אינון עלמות מסטרא דההוא

משלי ו'

שמות כ"ד

דברים ל"ג

פ"ד ה'

ימינא

ימינא תלת מאה ועשר אינון · מאתן ושבע אינון בסטרא דימינא מאה ותלת אינון בסטרא דשמאלא ואינון תלת מאה ועשר · ואלין אינון דקב"ה מתקן תדיר לצדיקייא ומאלין מתפשטן כמה וכמה אוצרי חמדה וכלהו גניזין לאתעדנא מנהון צדיקיי' לעלמא
משלי ח' דאתי ועל אלין כתיב °להנחיל אוהבי יש ואוצרותיהם אמלא
ישעיה ס"ד ועל אלין כתיב °עין לא ראתה אלהים זולתך וגו' · (א) י"ש אלין תלת מאה ועשר עולמות גניזין תחות עלמא דאתי (ועל) אינון מאתן ושבע דאינון מסטרא דימינא אקרון אור קדמאה · בגין דאפילו אור שמאלא אקרי אור · אבל אור קדמאה איהו זמין למעבד תולדין לעלמא דאתי · ואי תימא לעלמא דאתי ולא יתיר · אלא אפי' בכל יומא ויומא דאי לא הוי האי אור עלמא לא יכיל למיקם
תהלים פ"ט דכתיב °אמרתי עולם חסד יבנה · (ב) האי אור זרע ליה קב"ה בגנתא דעדנוי ועבד ליה שורין שורין ע"י דהאי צדיק דאיהו גננא דגנתא ונטיל להאי אור וזרע ליה זרועא דקשוט · ועבד ליה שורין שורין בגנתא ואוליד ואצמח ועביד פירין ומנייהו אתזן עלמ' הה"ד
שם צ"ז °אור זרוע לצדיק וגו' וכתיב °וכגנה זרועיה תצמיח מאן זרועיה אלין
ישעיה ס"א זרועי דאור קדמאה דאיהו זרוע תדיר השתא אוליד ועביד איבין והשתא זרוע איהו בקדמיתא עד לא ייכול עלמא איבא דא אוליד זרועא דא ויהיב איבא ולא שכיך · וע"ד כל עלמין אתזנו בספוקא דההוא גננא דאקרי צדיק דלא שכיך ולא פסיק לעלמין בר בזמנא
איוב י"ד דישראל בגלותא ואי תימא בזמנא דגלותא כתיב °אזלו מים מני ים ונהר יחרב ויבש · היך עביד תולדין לא כתיב זרוע · זרוע איהו תדיר ומיומא דאפסיק ההוא נהר · גנתא (ס"א כגנתא) לא עאל
בה

א) נ"ל כי י"ש נוטריקון ימין שמאל · הרמ"ז : ב) עיין בפרדס רמונים מהרמ"ק שער ח' פ' כ"ו : ג) רמז למ"ש הר"ב זלה"ה שמיום שחרב ב"ה לא יש נשמות חדשות כי אם ספיחים ועיין בס' הדרושים :

בה ההוא גננא · וההוא אור דאיהו זרוע תדיר עביד איבין ומני׳ ומגרמיה אזדרע בקדמיתא ולא שכיך תדיר כגנתא דעביד תולדין ומההוא זרועא נפיל ביה באתריה ומגרמיה עביד תולדין כדבקדמיתא · ואי תימא דאינון תולדין ואיבין הוו כמה דהורה בזמנא דגנתא תמן · לאו הכי · אבל לא אתמנע זרועא דא לעלמין · כגוונא דא ותורה אור · אורייתא דאתייהיבת מסטרא דההוא אור קדמאה הכי אזדרע תדיר בעלמא ועביד תולדין ואיבין ולא שכיך לעלמין ומההוא איבא דיליה אתזן עלמא · ודרך חיים תוכחות מוסר : תרין ארחין אינון · חד ארח חיים וחד בהפוכא מניה · סימנא דארח חיים מאן איהו תוכחות מוסר דכד בעא קב״ה לנטרא להאי ארח חיים שוי עליה ההוא דאלקי ועביד תוכחות מוסר לבני עלמא · ומאן איהו האי דכתיב ׳ואת להט החרב המתהפכת לשמר את דרך עץ החיים וע״ד דרך חיים איהו תוכחות מוסר · ומאן דאית ביה תוכחות ודאי דמתערי ליה למהך בההוא ארח חיים דשארי תמן תוכחות מוסר האי קרא לאו רישיה סיפיה ולאו סיפיה רישיה · אלא כלא רזא דמהימנותא בהאי קרא ׳כי נר מצוה דא רזא דשמור ותורה אור דא רזא דזכור · ודרך חיים תוכחות מוסר אלין גזרין ועונשין דאורייתא וכלא רזא דמהימנותא · ואצטריך דא לדא למהוי רזא דכלא כדקא יאות · ועל רזא דא דהאי אור דדליק ונהיר להאי נר כתיב ביה באהרן ׳בהעלותך את הגרות בגין דהוא אתי מסטרא דהאי אור · אור דא כתיב ביה ׳יהי אור ויהי אור כיון דאמר יהי אור אמאי כתיב ויהי אור דהא בויהי כן סגייא אלא יהי אור דא אור קדמאה דאיהו ימינא ואיהו לקץ הימין ויהי אור · דמימינא נפיק שמאלא ומרזא דימינא נפיק שמאלא וע״ד ויהי אור דא שמאלא · מכאן דויהי קדמאה דאורייתא

בסטרא

בסטרא דשמאלא הוה · ובגין כך לאו איהו סימן ברכה · מ״ט · בגין דביה (נ״א מניה) נפק ההוא חשך דאחשיך אנפי עלמא וסימנ׳ דא כד אתגלי רזא דעשו ועובדוי בהאי ויהי הוה דכתיב ·ויהי עשו איש יודע ציד אתקיים בויהי איש יודע ציד לפתאה בני עלמא דלא יהכון בארח מישר · וירא אלהים את האור כי טוב דא איהו עמודא דקאים באמצעיתא וקאים ואחיד בסטרא דא ובסטרא דא כד הוה שלימו דתלת סטרין כתיב ביה כי טוב מה דלא הוה בהני אחרנין בגין דלא הוה שלימו עד אור תליתא׳ דאשלים לכל סטרין וכיון דאתא תליתאה דא כדין אפריש מחלקת דימינא ושמאלא דכתיב ויבדל אלהים בין האור ובין החשך ועל דאינון (א) חמש דרגין דאתפרשו ואתמשכו מהאי אור קדמאה כתיב ·אור חמש זמנין וכלהו הוו מסטרא דימינא ואתכלילו ביה · וכד אתכלילו בסטר שמאלא אתכלילו ברזא דמים דנטיל בימינא (ס״א מימינא) ובגין כך כתיב מים חמש זמנין וכד אשתלימו ברזא דאמצעיתא כתיב רקיע חמש זמנין · וע״ד תלת אינון (ב) אור מים רקיע · לקבל תלת דרגין אלין דכלהו חמש דרגין אתכלילו בהו ועל דא בכלהו כתיב חמש זמנין בכל חד וחד · הכא רזא דרזין באלין תלתא אתצייר ואתגליף בגלופי רזא דיוקנא דאדם · דאיהו אור בקדמיתא לבתר מים לבתר אתפשט בגווייהו רקיע דאיהו גלופא דגלופי דיוקנא דאדם · כגוונא דגליפו ציורא דדיוקנא דאדם בתולדתיה דהא בתולדתא דבר נש · בקדמיתא זרע דאיהו אור דהא נהירו דכל שייפי גופא איהו ההוא זרע ובגין כך איהו אור וההוא אור אקרי זרע דכתיב אור זרוע ההוא זרע ממש · לבתר ההוא זרע דאיהו אור אתפשט ואתעביד

מים

בראשית כ״ה

תנא ר״ף א׳

א) נ״ל דהיינו נתנה״י א״ס. ב) עיין בפרדס רמונים מהרמ״ק שער ח׳ פ׳ ב׳ (נ״ל דאיכא לרמוז רמז קרא דכתיב יום ליום יביע אומר הם הימים העליונים שנכנסו והקוו מאמ״ר שהוא נוטריקון או״ר מי״ם רקי״ע א״ס) :

מים בלחותא דיליה אגליף יתיר ואתפשט פשיטו גו אינון מים
פשיטו דגופא לכל סטרין · כיון דאתצייר ואתגליף ציורא ודיוקנא
דגופא אקריש ההוא פשיטו ואקרי רקיע ודא איהו רקיע בתוך
המים · ולבתר דאקריש כתיב ויקרא אלהים לרקיע שמים דהא
אקריש ההוא לחותא (ד"א דאנגיד ואשתאר ההוא פסולת
דגופא דהוה גו אינון מים · כיון דאבריר גופא ואנקי בנקיו ההוא
לחותא דאתנגיד ואשתאר ההוא פסולא דקא אתעבד גו התוכא
ואינון מים הרעים עכורין ומנהון אתעביד פסולת מקטרגא לכל
עלמא דכר ונוקבא · לבתר כד נחתו אינון מים עכורין ואתהתכו
לתתא בסטר שמאלא נפקו (ס"א דאתנגיד ואשתאר אתעביד
פסולת מקטרגא לכל עלמא דכר ונוקבא ואינון מים הרעים
עכורין · לבתר כד נחתו אינון מים עכורין אתהתכו לתתא בסטר
שמאלא ונפקו) לקטרגא כל עלמא · זכאה איהו מאן דאשתזיב
מנהון · כיון דנפיק מקטרגא כתיב יהי מארת חסר ו' ואתמשכא
אסכרא ברביי וחסר נהורא דסיהרא · לבתר והיו למאורות
בשלימו תרווייהו כחדא · במאן בההוא רקיע השמים דהא כד
סלקא ואתחברא בההוא רקיע השמים כדין והיו למאורות נהורין
שלמין תרווייהו כחדא דלא פגימי כלל · שארי חייך האי רביי"א
וחדי · אמר לון האי דאמינא דאתבריר הכא רזא דאדם באור
דההוא (ד"א דאיהו) זרע ולבתר אתעביד מים ומגו אינון מים אתפשט
רקיע דיוקנא דאדם כמה דאתערנא · תינח כד אתעביד דא
לגו מעוי דאתתא דהא לא אתצייר זרעא אלא בגו מעוי דנוקבא
לאתפשטא בה דיוקנא דאדם והכא אי אלין חמש דרגין אינון
דיוקנא דאדם באן אתר אתצייר ואתפשט האי דיוקנא בגו אינון
מים · אי תימא גו נוקבא הוו דא עלמא דאתי לאו הכי דהא לא
אתצייר ציורא ודיוקנא עד דנפקו אתוון לבר ולבתר אתגלימו ·
ותו דהא עלמא דאתי הוה אומנא דכתיב ויאמר אלהים יהי אור

ויהי אור ׳ ויאמר אלהים יהי רקיע הא אומנא הוה ׳ אי תימא
בנוקבא דלתתא לאו הכי דהא עד לא הוות וכד נפק האי דיוקנא
דאדם נוקביה נפקת בהדיה ׳ הא לא אתצייר דיוקנא דאדם כה
אי הכי באן אתר אתצייר ואתגליף האי זרעלמהוי גליפו דיוקנא
דאדם ׳ אלא דא רזא עילאה אדם קדמאה אתצייר ואתגליף
בלא נוקבא אדם תניינא מחילא וזרעא דהאי אגליף ואתצייר
גו נוקבא ׳ אדם קדמאה גליפו דציורא ודיוקנא דגופא לא הוה
בנוקבא ובלא ציורא כלל הוה ואתצייר ואגליף לתתא מעלמא
דאתי בלא דכורא ובלא נוקבא אינון (א) אתוון אגלימו גו משחתא
ואתצייר ואגליף בהו רזא דאדם ׳ ואתוון בארח מישר בסדורא
דילהון מרזא דאור קדמאה שריאו לאתגלפא ולאתציירא (אתוון)
ואזדרע (ב) האי אור בגויה גו משחתא ׳ כד מטא גו משחתא
אתהדר מיא גו מיא אתפשט רקיע ציורא דאדם דיוקנא כדקא
חזי ׳ לבתר דאתקשטת נוקבא לגביה ואתהדרו אנפין באנפין
האי דיוקנא דאדם עאל בתיובתא לגבי נוקבא ותמן אגליף
ואתצייר כגוונא דיליה ועליה כתיב ויולד בדמותו כצלמו וגו׳ בראשית ה׳
האי אתצייר גו נוקבא מה דלא הוה ההוא קדמאה דאתצייר
(ר"א ל"ג גו) ההוא קדמאה בגויה במדידו גו משחתא כמה דאתמר
בגוונא דא לתתא ׳ לתתא מה כתיב והאדם ידע את חוה שם ד׳
אשתו ותהר ותלד את קין שריאת קוף לאולדא במעהא בחילא
וסיועא דאדם לבתר דהא קבילת זוהמא מגו האי קוף ׳ וע״ד לא ר"ל א׳
כתי׳ הבא ויולד לא וידע ותהר ותלד ונפק פסול׳ גו נוקבא ׳ ותוסף קמ"ח כ׳
ללדת את אחיו את הבל ובהאי נמי לא כתי׳ ויולד ואע״ג דמסטר׳
דדכורא הוה ׳ אבל מקטרגא תשש ותבר חיליה דהא באות קוף
שריאו

א) פירוש אותיות אוכל מספרת שמהם נעשו פרצופי פנים דאו"א נגלמו תוך המדה שהם שערות דאריך כי הדיקנא חופפת עליהם מכל פנים וע׳ מק"מ פרש"כ : ב) במדידות ע"י המדה שהוא סוד אות ו׳ קו המדה וע"ל ריש פרשת בראשית :

(א) שריאו אתוון לאולדא · כיון דאתבריר פסולת שריאו אתוון לאולדא מרזא דא (ב) ש״ת תקונא דכר ונוקבא באסתכמותא כחדא · וכדין כתיב ויולד בדמותו כצלמו ויקרא את שמו שת וי״א כתיב ותקרא · ויקרא איהו ולא איהי · איהו קרא שמיה שת תקונא דכר ונוקבא כחדא דהוו באסתכמות׳ חדא תו אתגלגלו אתוון ואהדרו לאולדא אלף דאדם ואינון אתוון באתר דאיהו סיום שמיה · ומאן איהו (ג) נ׳ ולבתר ו׳ ולא ה׳ דהא אתעריאת (נ״א אתיילידת) בהבל בג״כ נטיל את אחרא אבתריה ו׳ וסיים בשירות׳ דשת ש׳ ואקרי אנוש · אנוש מה בין שמא דא לשמא דאדם אלא אנוש לאו איהו בתוקפא הוה תקונא דקדמאי הוה ׳מה תלים ח׳
אנוש כי תזכרנו · וכתיב ׳מה אנוש כי תגדלנו וגו׳ ותפקדנו לבקרי׳ איוב ו׳
לרגעים תבחננו וע״ד כתיב ׳ויי׳ חפץ דכאו החלי תבירו דגופא ישעיה נ״ג
ותוקפא דנפשא אורית שת לאנוש ירותא דהוה ליה לקבלא ואיהו אוף הכי אורית לבנוי · תו אתגלגלו אתוון לאתקנא עמיקא ואתהדרו לאולדא · קינן האי תקונא דקין ואתתקן תחותיה ואתהדרו אתוון לבסמא עלמא מעקימו דהוה מהללאל מ׳ סופא דאתוון דאדם · ה׳ ול׳ תקונ׳ דאתוון דהבל ובגין דלא הוה חייבא בקין לא אתחלפו אתוון משמיה בר חד · דבאתר ב׳ הוה א׳ למהוי תקונא יתיר עד הכא אתבסם עלמא ואתתקן עקימא משירותא דאנוש בר חובא דאדם דלא אתבסם עד דקיימו ישראל בטורא דסיני · אבל תקונא דעקימו דקין והבל אתתקן ואתבסם · אבל עלמא הוה בצערא ועצבונא עד דאתא נח דכתי׳



א) התחילו שהאותיות להוליד מסוד אותיות למפרע לתקן העולם מפגימתו שנפגם ע״י קין בתחילה ע״ל פרשת בראשית דף כ״ו ע״א (ב) פי׳ ש׳ מורה על הג״ת דכורא וכ״כ במק״מ ות׳ אמרו בזה״ק פרשת חקת דק״פ ע״ב ת׳ ד״נ מחוברין ע״פ ונס על פי הפקדו׳ שלא לנכה מורה על נוק׳ מא״ן (ג) פי׳ אחר מי דאדם הוא נ׳ דאנוש והוא היה לו להיות ה׳ שאחר ד׳ דאדם אלא שלקחו הבל הרמ״ז :

בראש׳ ג׳ זה ינחמנו ממעשנו ומעצבון ידינו מן האדמה אשר אררה יי׳
וחובא דאדם לא אתכסס עד דקיימו ישר׳ על טורא דסיני וקבילו
אורייתא וכד ישרא׳ קבילו אורייתא כדין נר ואור אתתקן כחדא
והשתא רבותי אנא מבכל׳ וברא דרב ספרא אנא ולא זכינא
לאשתמודע׳ לאבא ואטרידנא הכא ודחילנא דהא יתבי ארעא
דא אינון אריוון באוריית׳ ושוינא עלי׳ דלא אימא מלי׳ דאוריית׳
קמי׳ בר נש עד תרין ירחין ויומא דא אשתלימו ׳ זכאה חולקי׳
דאתערעתון הכא ׳ ארים רבי יוסי קליה ובכה וקמו כלהו
ונשקוהו ברישיה ׳ אמר רבי יוסי זכאה חולקנא דזכינא בהאי
ארחא למשמע מלי׳ דעתיק יומין מפומך מה דלא זכינן למשמע
עד השתא ׳ יתיבו כלהו אמר לון רבותי מדחמינא צערא דהאי
חמי וברתיה דדחקי ומצטערי בנפשייהו דלא ידענא ברכת מזונא
אמינא לון דעד דאנדע ברכת מזונא לא אתחבר באנתתי
כארח כל בני עלמא ואע״ג דיכילנא לשמשא בה בלא חובה
לא בעינא למעבר על דעתייהו הואיל ולא הוינא יכיל למימר
מידי עד תרין ירחין ׳ חדו ר׳ יוסי ור׳ חייא וחמוי וברתיה ובכו
מסגיאו חדוה אמר ר׳ יוסי במטו מינך כיון דשריאת אנהיר לן
יממא זכאה חולקנא בארח דא ׳ פתח ההוא רביא בברכת מזונא
דברים י״ד ואמר כתוב אחד אומר ואכלת לפני יי׳ אלהיך וכתוב אחד
שם כ״ו אומר ושמחת לפני יי׳ אלהיך ׳ הני קראי כד ישראל הוו שראן
בארעא קדישא ואתחזון קמיה קב״ה בבי מקדשא הוו מתקיימי׳
השתא היך מתקיימי׳ ׳ מאן יכיל למיכל לפני יי׳ ולמחדי לפני יי׳
אלא ודאי הכי הוא בקדמיתא כד יתיב ב״נ על פתוריה למיכל
מברך על נהמא המוציא ׳ מ״ט המוציא ולא מוציא דהא כתיב
בורא השמים ולא כתיב הבורא עושה ארץ ולא כתי׳ העושה ארץ
מ״ט הכא המוציא ׳ אלא כל מלין דאינון מרזא דעלמ׳ עלא׳ סתירא
אסתתרא ה׳ מתמן לאתחזאה דהא מעלמא גניזא וסתירא איהו

וכל

וכל מלין דאינון מעלמא תתאה דאתגלייא יתיר כתיב בה' דכתי'
°המוציא במספר צבאם °הקורא למי הים כלהו מרזא דעלמא ישעי' מ' עמוס ה'
תתאה איהו ואי °אכתיב בשמא איהו בה' כגון האל הגדול רל"ה כ'
והכא דאיהו בארח סתים (נ"א באתגלייא) מרזא דעלמא תתאה
איהו כיון דמברך בר נש שכינתא אתייא קמיה · ומה דאמר
ואכלת לפני יי' אלהיך הכא אתכליל למללא במלי דאורייתא
דהכי אצטריך הואיל וקב"ה קמיה לקיימא דכתיב °זה השלחן יחזקאל מ"א
אשר לפני יי' וכתיב °ואכלת שם לפני יי' אלהיך · הואיל וקאים דברי' י"ד
ב"נ קמי מאריה אצטריך נמי למיחן למסכני למיתן לון כמה
דאיהו יהיב ליה למיכל כמאן דאכיל קמי מלכא קדישא ואצטריך
דלא ישתכח בלען על פתוריה דהא בלענו מסטרא אחרא הוי
ורזא דא °הלעיטני נא ארח בלענו והכי אצטריך לסטרא אחרא בר' כ"ה
וכתיב °ובטן רשעים תחסר וע"ד ואכלת לפני יי' אלהיך כתי' ולא משלי י"ג
לפני סטרא אחרא ואצטריך דלא יתעסק במלין בטלין · ובצרכי
סעודה (שפיר) ואצטריך לאתעסקא במלין דאורייתא דהא כד
מלין דאורייתא אתאמרו על פתורא יהיב ההוא בר נש תקפא
למאריה · ושמחת לפני יי' אלהיך דא איהו בכוס של ברכה ·
כד בריך בר נש בכוס של ברכה אצטריך למחדי ולאחזאה
חדוה ולא עציבו כלל · כיון דנטיל בר נש כוס של ברכה קב"ה
קאים על גביה ואיהו אצטריך לאעטפא רישיה בחדוה ולברכא
על הכוס במותב תלתא נברך שאכלנו משלו ובטובו חיינו · דא
אצטריך רעותא לעילא לגבי עתיקא דעתיקין וע"ד איהו בארח
סתים · ובטובו ולא מטובו (א) ובטובו דא ימינא (נ"א זינא) עלאה
ומטובו דא דרגא אחרא דאתי מסטרא דימינא ואיהו דרגא לתתא
מניה · בגין דבההוא טוב אתבני עלמא וביה אתזן אמאי אקרי טוב
ואמאי

א) עיין בפרדס רמונים מהרמ"ק שער ט' פרק ח':

ואמאי אקרי חסד · טוב איהו כד כליל כלא בגויה ולא אתפשט
לנחתא לתתא · חסד כד נחתא לתתא ועביד טיבו בכל ברייך
בצדיקי וברשיעי ולא חייש ואע"ג דדרגא חד הוא : מנלן דכתיב
תלי' כ"ג °אך טוב וחסד ירדפוני · אי טוב למה חסד ואי חסד למה טוב
דהא בחד סגייא אלא טוב כליל כלא בגויה ולא אתפישט לתתא
ק"ע א' חסד נחית °ואתפשט לתתא וזן כלא צדיקי ורשיעי כחדא והכא
כיון דאמר ובטובו חיינו הדר ואמר הזן את העולם כלו בטובו
תהלים קל"ו בחסד הה"ד °נותן לחם לכל בשר כל"ח · וע"ד הזן את הכל
לצדיקי ולרשיעי לכלא · דא אקרי ברכת ימין · שמאל לאו איהו
בברכת מזונא · ובגין כך שמאלא לא תסייע לימינא דכיון דבריך
ברכת ימין (נ"א סיין) אצטריך לדבקא ארץ החיים בימין לאתזנא
מתמן ולפרנסא ולמיהב מזונא לכלא וע"ד תניינא ברכת הארץ
ואצטריך לארכרא בה ברית ותורה · על בריתך שחתמת בבשרנו
ועל תורתך שלמדתנו לאחזאה דבההוא טוב אתזן ברית ותורה
דאיהו תקונא דהאי טוב · מכאן אוליפנ' דנשים (ב) פטורות מברכת
מזונא לאפקא ידי חובה דהא לית בהו תורה וברית ולחתום על
הארץ ועל המזון הא דדבקותא כחדא בחסד · על הארץ דא איהי
ארץ החיים ועל המזון דא איהו חסד הא כלילו דא בדא
בדביקותא חדא · אתפישטותא (ג) דטוב איהו הוראה דאקרי
חסד · וע"ד איהו אומר נודה לך על כך ועל כך נסין ואתין
שם י"ו דאתעבידו מסטרא דטוב · ואי תימא והא כתיב °נעימות
בראשית כ"ח כ' °בימינך נצח הא איהו מסטרא דימין · לאו הכי אלא כל חד
וחד אחזי על ההוא (ד) אתר דנפיק מניה ואי תימא נצח בימין הא
שמואל ב' כ"ג כתיב (ה) נעימות ובתיב °נעים זמירות ישראל (ד"א בימינך נצח) ודא שמאלא

וכל

ב) לפ' דפטורות מדאורייתא וה"ס לאפקא ידי חובה דכיון דפטו' מדאו' אינם מוציאות אבל חייבות מדרבנן ובגמ' ברכו' דף ך' בעיא דלא איפשיטא · תא"ן : ג) עס מהרמ"ק שער י"ו פ"ד' : ד) בהעלותך קנ"ג ע"ב ברעיא מהימנא : ה) פי' דייק נעימות ב' גם הוד כלול בימינך שהוא נצח עמו סוד ההוד ודא שמאלא כלול בנצח · הרמ"ז :

וכל שמאלא אתכליל ברזא דימינא אבל הודאה אודי על ימינא
לאחזא' דהא מניה נפק' ורא פשיטו דטוב דאתפשט בארץ החיים
מ"ט לית הכא שמאלא בגין דלית חולקא לסטרא אחרא במזונ'
דישראל' ואי אתיער שמאלא סטרא אחרא יתער עמיה והא
איהו זכין בכרותיה וחולקיה ליעקב אבונא' והא אנן יהיבנא ויקרא כ"ח ה'
ליה חולקיה לההוא מקטרגא בזוהמא דמיין בתראין' ואי לית
זוהמא הא חולקא דההוא מיכלא דקריבו ביה ידין' ועל דא לית
ליה חולקא בהדן' והואיל ולית ליה חולקא בהדן דהא נטל
חולקיה לית לן לאתערא שמאלא כלל' דלא יתער מקטרג' ויטול
תרין חולקין חד לתתא וחד לעילא כבכור דהא זכין בכרותיה
ליעקב אבונא' חולקיה איהו לתתא ולית ליה לעילא כלום'
ישראל נטלי לעילא ועשו נטיל לתתא וע"ד לא יתקרב שמאלא
כלל בברכת מזונא' כיון דמתברכא האי ארץ החיים מסטרא
דימינא ומקבל מזונא כדין בעינן רחמין על כלא' רחם יי' אלהינו על
ישראל עמך ועל ירושלים עירך וגו' דהא מההוא מזונא וספוקא
דארץ החיים נזכי בה אנן וכי מקדשא דיתבני ביה מקדשא לתת'
באינון רחמים' ובשבת דלא אשתכח דינא למהוי נצח והוד כלל
חסדי' אומר רצה והחליצנו למהוי תרווייהו חסדי דוד הנאמנים ויחי רי"ט ה'
וע"ד אל תהי צרה ויגון וכו' דהא רצה ומודים אינון חסדי דוד ישעיה נ"ה
ושים שלום דקאמרן בצלותא בברכת עושה שלום במרומיו הוא
ברחמיו יעשה שלום עלינו' הטוב והמטיב דכלא אתי מסטרא
דימינא ולא מסטר שמאלא כלום' ומאן דמברך ברכת מזונא
איהו נטיל ברכאן בקדמיתא מכלהו ואתברך בכליל ברכת מזונא
ועל דא אית ליה ארכא דחיין' מאן דנטיל כוס של ברכה וקא
מברך

מברך עליה כתיב *כוס *ישועות אשא · מאן ישועות דא ימינא דאיהו מושיע מכל מקטרגין דעלמא דכתיב ותושע לו ימינו וכתיב *הושיעה ימינך ועונני אדהכי הוה נהיר יממא קמו כלהו ונשקוהו אמר רבי יוסי ודאי הלולא איהו יומא דא ולא נפוק מהכא עד דיתעביד הלולא בכל אנשי מתא דא הוא הלולא דקב״ה אתרעי ביה · נטלו לה לאנתתיה ובריכו לה בכמה ברכאן עבדו דאבוה יתקן ביתא אחרא לחדוה · כנישו כל אנשי מתא לההיא חדות' וקראו לה כלה וחדו עמהון כל ההוא יומא ואיהו חדי עמהון במלי דאורייתא · פתח איהו על פתורא ואמר:

תלי' קי"ו
בראשית ח' א'
רכ"ג ח'
תלים פ'

ועשית את הקרשים למשכן עצי שטים עומדים · כתיב הכא עמדים וכתיב התם *שרפים עומדים מה להלן שרפים אוף הכא נמי שרפים אלין קרשים קיימן בתקוני דכלה וסחרן סחרנא דחופה למשרי בההיא חופה רוח עלאה (נ"א רוח עלאה) כגוונא דא לתתא אצטריך לתקנא חופה לחופאה בתקוני שפירו ליקרא דכלה אחרא דאתייא למשרי תמן בחדוה דכלה תתאה · ובגין יקרא דההיא כלה עלאה אצטריך למעבד חופאה דשפירו בכל תקוני דשפירו לזמנא לכלה עלאה לההיא חדוה כגוונא דא בכל גזירו דברית לתתא אצטריך לאתקנא כסא אחרא בשפירו *למארי קנאה דברית קיימא דאתי תמן · אוף הכא בכל חופה אצטריך תקוני שפירו לחופאה ליקר' דכלה סתם דהא דא כגוונא דדא קיימא · דא סלקא בשבע ברכאן ודא סלקא בשבע ברכאן · וכד סלקא בשבע ברכאן כדין אקרי כלה · וע״ד אסיר לשמשא כה עד דאתכלילת באינון שבע ברכאן כגוונא עלאה · אינון שבע ברכאן ירתא כלה מרוחא (נ"א מרוחא) עלאה

ישעיה ו'

הקדמה י"ג ה'

אתר

אתר דכל ברכאן נגדין מתמן · שית ברכאן אינון דכלה אתברכ' מנייהו ואת אמרת דאינון שבע אלא שביעאה איהו דקא מקיים כלא · רובא דברכאן על היין אמאי אלא דאיהו סטרא דחדי לכלא על ההוא יין דאתנטיר בענבוי תדיר · ובגין כך ברכה קדמאה דאינון שבע איהו רזא דיין · יין עביד פירין (ס"א חדו) בין לעילא בין לתתא · גפן נטיל כלא ואפיק איבא לעלמא ואתערו דחדוה שמאלא איהו דכתיב °שמאלו תחת לראשי ולבתר וימינו תחבקני וההו' אילנ' דחיי עביד פירין ואיבין (ס"א כההוא גפן) באתערות' דא ודא איהי ברכה קדמאה דכלה (בורא פרי הגפן) תניינא שהכל ברא לכבודו רזא דברית קדישא חדוה דחבורא דנטיל כל ברכאן מרזא דימינא למעבד איבין בההוא גפן דהא בקדמיתא ההוא פרי (נ"א חידו) נחית מלעילא ארח שייפין ונגיד לברית קדישא לנגדא ליה בההוא גפן ודא מסטרא דימינא דהא לית איבא משתכחא אלא בימינא · שמאלא אתער וימינא עביד · לבתר כליל שמאלא בימינא וימינא בשמאלא למהוי רזא דאדם ובגין כך תליתאה איהו יוצר האדם · ועל דא יעקב דאיהו עמודא דאמצעיתא דיוקנא דאדם הוי · רביעאה איהו עמודא חדא דירכא ימינא · חמישאה שוש תשיש ותגל עקרה דביתא בחדוה בקיבוין וכנישו דבנהא מארבע סטרי עלמא ודא רזא דירכא אחרא דאתחבר בירכא שמאלא למיזל ולמכנש לכל סטרין וכנישו דבנין ורחימו למיעל לון בין ברכין ובאינון תרין דנביאים שריין בגווייהו חדוה דעקרא דביתא · מ"ט בגין דהא שתי ערבות לא עבדין איבא ופירין וכנישו דבנין לגבייהו אינון פירין ואיבין דילהון · ולא אתערו כנישו דבנהא לגבהא בר בנביאים שתיתאה שמח תשמח רעים אהובים אתר דרעותא וחדוה ואחוה אשתכח עמודא דכל עלמא דאקרי צדיק · וצריק וצדק (א) ריעים ואהובים אינון

שה"ש ב'

א) מוכח דקאי על יין וכ"כ בפשנת חסידים בכונת הברכה וצריך להבין דרעים אהובים הם או"א ודודים הם יו"ן כידוע ועי' בויקרא ד' א' ויש ליישב הי"ט פאי"ן ·

אינון דלא אתעדון דא מן דא · עד הכא שית ברכאן דכלה
אתברכא מנייהו · שביעאה איהו מקיים כלא ומהאי שביעאה
מתברכאן כלא ודאי כללא דעשר אמירן בגין דדא כליל עילא
ותתא · וע"ד כליל בהאי י' זיני דחדוה ששון שמחה (ב) חתן וכלה
אהבה אחוה גילה רנה דיצה חדוה שלום וריעות למיהוי כלה
שלימו דכלא · זכאין אינון ישראל דאינון זכו לתתא כגוונא
דלעילא עלייהו כתיב ומי כעמך כישראל גוי אחד בארץ חדו שמואל ב' ז'
כלהו כל ההוא יומא במלין דאורייתא וכל בני מתא עבדו ליה
רישא עלייהו · ליומא אחרא קמו רבי יוסי ור' חייא וברכו לון
ואזלו לארחייהו כד מטו לגביה דר"ש זקף עינוי וחמא לון אמר
לון מסתכל הוינא בכו יומא דא וחמינא לכו תרין יומין וחד
ליליא דהויתון לגבי משכנא דההוא נער מטטרו"ן וההוא נער
הוה אוליף לכו רזין עלאין בחדוה דאורייתא זכאה חולקיכון
בני · סדרו מלין כלהו קמיה וסחו ליה עובדא אמר לון זכאין
אתון וזכאה חולקי דהא אדכרנא יומא חד דהוה אזיל עמי
בארחא רב ספרא אבוי ובריכית ליה כד אתפרש מני דיהא ליה
בר אריא באורייתא ולא בריכית ליה דאיהו יזכי ביה · זכאה
חולקיכון בני עלייכו כתיב וכל בניך למודי יי' · ד"א וכל בניך ישעי' ד'
למודי יי' · וכי כל בנין דאינון דישראל כלהו אוליף לון קב"ה
אורייתא אין · דהא בשעתא דאינון ינוקי לעאן באוריית' שכינתא
אתייא ויהיב לון חילא ותקפא למלעי באורייתא דאלמלא סיועא
דקב"ה לא יכלין אינון ינוקי למסבל · ר"ש הוה שכיח יומא חד גבי
פתחא דלוד ור' חייא בהדיה פגע ביה חד ינוקא אמר רבי שמעון
ודאי דקודשא בריך הוא אתרעי (נ"א אתער) בעלמא השתא
ליומין זעירין גדגולא רבא דמלכי ארעא אלין באלין
ודאי

ב) חתן וכלה גילה דיצה אהבה ואחוה שלום וריעות כצ"ל וע' ס' הבהיר ס"א סימן מ"ב ואין לפנות ס' וה כמ"ש בז"ח סוף מדרש רות וז"ל דף ח' פריש כל חד על קיומיה ששון חד שמחה ב' חתן תלת וגו' דשא איכון כנגד י' מאמרות וסוד ז' ברכות ע' ויקרא כ"ג מ"ש שם בשם הרמ"ז באורך הרש"ב :

ודאי בעור דאינון מקטרגין אלין על אלין ישראל יהון גו רווחא אמר ההוא ינוקא והא ביומא דא שארי אתערותא דא דהא בהאי יומא דמין סגיאין אושדין בעלמא. אמר ליה ר' חייא מנא ליה להאי ינוקא. אמר ר' שמעון לזמנין נבואה נפיל בפום ינוקן ומתנבאי יתיר מחד נביאה. אמר ההוא ינוקא וכי תווהא איהו בינוקי למהוי לון נבואה והא קרא שלים איהו מגלן. דכתיב וכל בניך למודי יי' אינון ודאי (א) למודי יי' ונבואה מנהון נפקא מה דלית הכי לכל עלמא אלא לישראל בלחודוי דכתיב בהו וכל בניך למודי יי' ובגיני כך מנהון נפקא נבואה. אתא רבי שמעון ונשקיה אמר מיומאי לא שמענא דא בר השתא. דא

פקודא דקב"ה למשה:

ויעשית את הקרשים למשכן עצי שטים עומדים (כלא כגוונא עלאה) (ס"א ל"נ פתח רבי יצחק) וכתי' ישרפים עומדים ממעל לו שש כנפים ישעיה ו'
וגו' עובדא דמשכנא באינון קרשים כגוונא דאינון שרפים (כהאי אתר) אלין עומדים ואלין עומדים ואי תימא והא כל חיילי שמיא אינון עומדים כלהו כד"א ונתתי לך מהלכים בין העומדי' זכריה ג'
האלה וכתיב וכל צבא השמים עומדים עליו וגו' דהא כלהו משיריין עלאין לית להו קפיצין וכלהו קיימי בקימה לא ודאי כלהו קיימין ולזמנין אלין אקרון שרפים ולזמנין סלקין בשמא אחרא אבל אלין כלהו בחד שמא קיימי והאי קרא אוקמוה (נ"א רבי יצחק פתח) כתיב מזמור לדוד יי' רועי לא אחסר. הא אתמר מה בין מזמור תלי' כ"ג
לדוד ובין לדוד מזמור והכא שכינתא קדמא ואתייא ושראת עליה כ' א'
בקדמיתא. יי' רועי וכי אמאי שכינתא קדמא הכא והא דוד אצטריך לאקדמא (ס"א לאתערא) איהו בקדמית' הואיל ובעי מזוניה



א) פי' כי למודי ה' הם כו"ה ומהם הנבואה ואמר קרא בניך למודי ה' ופי' הכתוב בניך כו"ה והינוקא חידש דבניך כפשוטו והם למודי ה' ש"ר להרמ"ז שכתב וז"ל כ"ל הר"ל שבניך יהיו בנ"ה שמהם הנבוא' יוצאת כנודע וידוע שהנער עד י"ג שנה לא יש לו כ"א נפש שהי' מסטרא דרחל שהיא הם כ"ן וז"ש וכל בניך דייקא ע"כ ודו"ק היטב במ"ש ובדברי הרמ"ז מא"ן

מעם קב"ה · אלא ודאי שכינתא קדמא ואתייא וישראת עליה ואתערת ליה לשבחא למלכא שבחא דא ולמבעי מזוני מקמי מלכא דהא הכי אצטריך על מלה דמזוני דבעיא איהי ורעותא דילה דכל בני עלמא יבעון מזוני · בגין דכד קב"ה בעי לנחתא מזוני לעלמא איהי נטלא בקדמיתא ועלה נחתי מזוני לעלמין כלהו ובג"כ איהי אקדימת למלה דא דמזוני וישראת עליה דדוד יי' רועי יי' רעיא דילי כהאי רעיא (ב) דמדבר עאנא דיליה באתר דדשאין ועשבין דלא מחסר ביה כל מדעם · אוף הכי קב"ה הוא איהו רעיא דילי למיזן לי בכל מה דאנא אצטריך ד"א יי' רועי תנינן דקשין מזונותיו דב"נ קמי קב"ה כקריעת ים סוף · הכא תרין גוונין אינון ותרווייהו בארח קשוט · חד בגין דקב"ה כל עובדוי בדינא וקשוט ועל דינא וקשוט אתקיים כל עלמא · ובכל יומא ויומא ובכל זמנא וזמנא דן כל עלמא בדינא לצדיקי ולרשיעי ולכל
תלי' י"א בני עלמא כד"א ·כי צדיק יי' צדקות אהב וכד איהו דן ב"נ וחמי ב"נ כמה חייבין וכמה חטאין קמיה כדין קשה בעינוי למיהב לון מזונא בכל זמנא בגין דאית ליה למיזן חייבייא ולאינון דחטאן ואיהו · עביד עמהון לגו משורת הדין וזן ומפרנס לון כפום חסד
קס"ח כ' עלאה דאתמשך ·ואתנגיד על כל עמין ובני עלמא וביה איהו זן ומפרנס לכלא לצדיקי ולחסידי ולרשיעי ולכל אינון בני עלמא ולכל חיוון ובעירי חקלא ועופי שמיא מקרני ראמי עד בצי (ג) בלמי ולא אשתאר בעלמא דאיהו לא זן ומפרנס לכלא אע"ג דקשה קמיה לפום עובדין דבני עלמא כקריעת ים סוף · וכי
נחום א' קריעת ים סוף קשה קמיה והכתיב ·גוער בים ויבשהו ·הקורא
עמוס ה' למי הים וישפכם על פני הארץ והא כיון דסליק

רעותיה

ב) שמנהיג לאנו · ג) כניס וכענין המובא בברכות מהדורי מילי ומסמיטותי כלמי פי' כניס ובתרגום יב"ע כפ' והרא קלמי ות"א קלמתא וק' וכ' אותיות מתחלפות מא"ן ·

רעותיה קמיה כלא קמיה כאין הוא חשיב ואת אמרת דקריעת ים
סוף קשה קמיה אלא בזמנא דישראל אעברו לגבי ימא ובעא
קב"ה למקרע לון ימא דסוף אתא רהב ההוא ממנא דעל מצרים
ובעא דינא מקמי קב"ה . אמר קמיה מאריה דעלמא אמאי את
בעי למעבד דינא על מצרים ולמקרע ימא לישראל הא כלהו
חייבין קמך וכל ארחך בדינא וקשוט אלין פלחי ע"ז ואלין פלחי
ע"ז . אלין בגלוי עריות ואלין בגלוי עריות . אלין אושדי דמין ואלין
אושדי דמין בההיא שעתא הוה קשה קמיה למעבר על ארח
דינא . והא ישראל הוו נטלי על ימא דכתיב °ויאמר יי' אל משה שמו' י"ד
מה תצעק אלי דבר אל בני ישראל ויסעו והוה קשה קמיה למעבר
על דינא ולמקרע לון ימא דסוף ואלמלא דאשגח קב"ה בזכות
אברהם דאקדים בצפרא למעבד פקודא דמאריה ורעותא דיליה
כדכתיב °וישכם אברהם בבקר כלהו אתאבידו בימא בגין דבכל ב"א כ"ב
ההוא ליליא בדינא הוה קב"ה עלייהו דישראל . דתנינן מאי
דכתיב ולא קרב זה אל זה כל הלילה . מלמד דאתו מלאכי עלאי
לשבחא בההוא ליליא קמי קב"ה אמר לון וכי (ס"א כני) עובדי ידי
טבעין בימא ואתון משבחן קמאי מיד ולא קרב זה אל זה כל הליל'
מה כתיב ויהי באשמורת הבקר אשגח קב"ה בזכותא דאברהם
דאקדים בצפרא למעבד רעותיה דמארי' כדכתיב וישכם אברהם
בבקר . כדין אהדר ימא וערקו מיין קמייהו דישראל דכתיב וישב
הים לפנות בקר לאיתנו ותנינן לאיתנו לתנאו לההוא תנאי
דהתנה עמיה קב"ה כד ברא עלמא . לאיתנו כתיב הכא לאיתנו
וכתיב התם °משכיל לאיתן האזרחי . ועל דא לפנות בקר בההוא תהלים
זמנא דאקדים אברהם למעבד רעותא דמאריה כדין אתקרע ימא פ"ט
(הכא ויהם את מחנה מצרים) ועל דא קשה הוה קמיה קריעת
ים סוף . כגוונא דא קשין זווגין קמי קב"ה כקריעת ים סוף . מה

קריעת ים סוף קטיל לאלין בהאי סטרא ומקיים לאלין בהאי סטרא
אוף הכי בזווגין כתיב °מוציא אסירים בכושרות ותנינן בכי ושירות תהלים ס"ח
מיית האי ויהיב אתתיה להאי ולזמנין לחייבא מזדמנא ליה אתת'
מעלייא אבל רזין סתימין אינון בכולא וכולא הוא ברינא ומה
דאתערו חברייא בהא ודאי הכי הוא ומה דאתערו לפני ולא
°מלפני · לפני ההוא דקאים לפני קמי דקב"ה וישמש קמיה ועל קנ"ג כ'
דא לא אמרו דקשין זווגין לקב"ה · וכן קשין מזונותיו של אדם
לקב"ה · אלא לפני ולהאי (א) קשיין כל הני דהא לאו ברשותיה
קיימי אע"ג דאיהו עביד · אבל אף ע"ג דאיהו עביד ברשותא
אחרא עביד · כתיב °ונכרתה הנפש ההיא מלפני · מאי מלפני ויקרא כ"ב
לא דא עלמא דאתי ההוא דכל חיין קיימין תמן · ד"א דא צנורא
עלאה נהר דלא פסקין מימוי לעלמין וכלא חד · ודא איהו דנטיל
כל עדונין דעלמא דאתי · ומאינון עדונין עלאין · תשתצי האי
נפש מאתר דההוא נעם יי' תמן ודא איהו (ב) מלפני · ואי תימא
אי הכי הא כתיב °ויקם יונה לברוח תרשישה מלפני יי' · כי יונה א'
ידעו האנשים כי מלפני יי' הוא בורח ותנינן מאי טעמא אזל
יונה וברח וכי מאן ייכול למברח מקמי קודשא בריך הוא ·
אלא הוה אזיל וברח לנפקא מארעא קדישא דהא שכינתא לא
שרייא לבר מארעא דישראל ובגין דלא תשרי עלוי שכינתא הוה
ברח מארעא קדישא דהא שכינתא איהי שרייא תמן כמה דאת
אמר °אשתך כגפן פוריה בירכתי ביתך · גפן פוריה דא (ג) תהלים קכ"ח
שכינתא מה שכינתא הוה סתימא לגו בבית קדש הקדשים
אוף

א) פירוש על יסוד או מ' דקאים קמי קב"ה ר"ל קודם ת"ת ולפניו ממטה למעלה דת"ת נק' הקב"ה כנודע · א"כ דלפני קאי אבינה וקאמר לפני ה' ר"ל קודם ת"ת וראשון עיקר · א"ס : ב) פירוש יסוד וק' דלעיל בסמוך אמר דא עלמא דאתי בינה · ועי' מ"ש שתי' הרב בס' מק"מ · הרש"ב : ג) כ"כ גפ"ן גי' חק"ל · מק"מ · וכפי מ"ש בהקדמה הם דברי רבינו מהרח"ו ז"ל · ולכן נראה דכונתו הגפן גי' חק"ל כי הגפן בה"א הדעת רומז גפן פוריה שהיא השכינה אחרי כתבי ראיתי שכ"כ במאורי אור ואפ' פוריה גימטריה א"ס כי היא אם אוכלה · מא"ן :

אוף הכי אתתא צניעאה לא נפקא מתרעא דביתא לבר׳ ובגיני
כך הוה ברח יונה לבר מארעא קדישא והא הכא כתיב מלפני
ולא כתיב לפני ׳ אלא ודאי הכי הוא מלפני דהא רוח נבואה
לא אתייא מגו שכינתא אלא (א) מלפני ׳ אינון תרין דרגין דנביאי
דקא שריין על שכינתא ומההוא אתר דחיל למהוי תמן בארעא
קדישא ועד מלפני ׳ כי מלפני יי׳ הוא בורח ולא לפני יי׳ דהא
הוה ידע דנבואה לא הוה אתי אלא מלפני ובגיני כך קשין זוונין
קשין מזונותיו של אדם לפני הקב"ה · ועל דא דוד מלכא תלי
מזונותיו לעילא בגין דלעילא לא פסיק לעלמין׳ אבל הכא פסיק
דהא לא תליין ביה מזונות ׳ לעילא אינון ׳ ועד כתיב "יי׳ רעי תלים כ"ג
לא אחסר לא יפסקון מזונות מני לעלמין בגין דההוא נהר דנגיד
ונפיק מעדן לא פסיק לעלמין ובגין דא קדמא שכינתא על דא
תא חזי בשעתא דהאי אתר מקבלא מזונא מלעילא כלהו
דמקדשי למאריהון כלהו מתעדנין ומתערין וסלקין גדפין כד
אתייא שכינתא בההוא מזונא בגין דלא יסתכלון בה ואינון תלת
משיריין בסליקו חד קראן ואמרי קדוש ׳ קראן אלין למשירייתא
תניינא וסלקין גדפין אלין קדמאי ואלין תנייני ואמרי אלין תנייני
קדוש ׳ קראן אלין למשירייתא תליתאה וסלקין גדפין תלת משיריין
כחדא וכלהו אמרי קדוש יי׳ צבאות מלא כל הארץ כבודו ׳
ועד כלהו משלבן דא בדא אלין עאלין לגו אלין ואלין עאלין לגו
אלין משלבן דא בדא כד"א משלבות אשה אל אחתה כן תעשה
לכל קרשי המשכן ׳ קרשים קיימי תדיר בקיומייהו ולא מתכפפי
בגוונא דאינון עומדים דלא מתכפפי דלית לון קפיצי וקיימי תדיר
בלא

א) תימה הא לעיל קאמר: לפני דא שלמה דאתי ויש לחלק בין מלפני ובין מלפני ה׳ וצ"ע. (ועיין התירוץ בס׳ מק"מ הרש"ב:

בלא ישיבה וע"ר כתיב בקרשים עומדים · מה כתיב שתי ידות
לקרש הא' אוף הכי בתרי גווני אינון כלילן כל חד וחד מנייהו
ההוא דיליה ודחבריה וחבריה אוף הכי ביה · וע"ד דא משלבן
דא עם דא דא נטיל דיליה ודחבריה ודא נטיל דיליה ודחבריה
משלי כ' בגוונא דא כתיב באורייתא "כי טוב סחרה מסחר כסף ומחרוץ
תבואתה · דא אוליף לדא ודא אוליף לדא אתעכרו מ'שלבן דא
עם דא דא נטיל דיליה ודחבריה ודא נטיל דיליה ודחבריה ומשלבן
דא בדא · כתיב בנאות דשא ירביצני על מי מנוחות ינהלני · נאות
דשא אלין אינון מקורין עלאין דכל מזונא וספוקא אתייא מנייהו
נאות אלין אקרון נאות יעקב נאות דשא בגין דאית נאות לבר
דאקרון נאות מדבר ועל דא בנאות דשא · ואי תימא הא כתי'
תדשא הארץ דשא דהא איהו לתתא · אלא דשא מאינון נאות
אתייא דאתייליד ואצמח מנייהו ועל דא בנאות דשא ירביצני
על מי מנוחות ינהלני אלין מיין דנייחא דקא נגדין מההוא אתר
דנגיד ונפיק מעדן ואינון מיין אקרון מי מנוחות · נפשי ישובב
דא הוא נפש דוד ולא בעא דוד לאתקנא אלא לההוא דרגא
דיליה כדקא יאות · באלין מי מנוחות זמינין צדיקייא לנייחא
ישעיה נ"ח לעלמא דאתי דכתיב "ונחך יי' תמיד וגו' :
ועשית קרסי נחושת חמשים וגו' · רבי אלעזר ורבי אבא הוו יתבי
ליליא חד · כד רמש ליליא עאלו גו גנא דעל ימא דטבריא
ארהכי חמו תרין כככייא דנטלי דא מהכא ודא מהכא ואערעו
דא בדא ואטמרו · א"ר אבא כמה רברבן עובדי דקב"ה בשמיא
מלעילא ובארעא מלרע · מאן יכיל למנדע באלין תרין כככייא
דנפקו חד מהכא וחד מהכא ואערעו דא בדא ואטמרו א"ל רבי
אלעזר וכי לא חמינא לון הא אשגחנא בהו ואשגחנא בכמה עובדין
אחרנין · דקב"ה

דקב"ה עביד תדיר · פתח ואמר °גדול אדונינו ורב כח וגו' גדול תהלים
ורב ועלאה איהו קב"ה וכי לא ידענא דקב"ה גדול איהו ורב קמ"ו
כח מאי שבחא דדוד הכא · אלא בכל אתר איהו אמר °גדול שם מ"ח
יי' והכא אמר גדול אדונינו מ"ט אלא התם דאיהו אמר גדול
יי' ומהלל מאד · בדרגא עלאה קאמר · והכא דכתיב גדול
אדונינו בדרגא תתאה קאמר דאיהו ארון כל הארץ · מה כתיב
לעילא מהאי קרא מונה מספר לככבים לכלם שמות יקרא אי
כל בני עלמא מיומא דאתברי אדם יתכנשון לממני ככבייא לא
יכלין לממני כד"א °וספור את הכוכבים אם תוכל לספר אותם ברא' ט"ו
וקב"ה מה כתיב ביה מונה מספר לככבים לכלם שמות יקרא
מ"ט בגין דכתיב גדול אדונינו ורב כח וגו' כמה דלית מספר
לככבי שמיא בר מניה · אוף הכי איהו כתיב ביה ולתבונתו אין
מספר · תא חזי כתיב °המוציא במספר צבאם וגו' כלהו חיילין ישעי' מ'
ומשריין וככבייא קודשא ב"ה אפיק לון בשמא כל חד וחד ולא
גריע אפילו חד · בכל ככבייא ומזלי דרקיען כלהו אתמנון נגידין
ופקידין לשמשא עלמא כל חד וחד כדקא חזי ליה · ולית לך עשבא
זעירא בכל עלמא דלא שלטא עליה ככבא ומזלא ברקיעא ועל
ההוא ככבא ממנא חד דקא משמש קמיה דקב"ה כל חד וחד
כדקא חזי ליה כל ככבייא דברקיען כלהו משמשי על האי עלמא
וכלהו פקידן לשמשא כל מלה ומלה דאינון דבהאי עלמא ולא
צמחין ולא מגדלין עשבין ואילנין ודשאין ועשבי ברא בר בחיזו
דככבייא דקא קיימי עלייהו ואתחזון עלייהו אנפין באנפין כל
חד וחד כמה דאתחזי ליה · רוב משריין דככבייא ומזלי כלהו
נפקין בראשיתא דליליא עד תלת שעתי חסר רביע · מתמן
ולהלאה לא נפקין בר זעירין · ואינון ככבייא כלהו לא משמשי
לבטלה ולא אתחזון לבטלה · ואית ככבייא דקא משמשי כל

ליליא בגין לאצמחא ולגדלא כל אינון מלין דאתפקדו עלייהו
ואית כבבייא דקא משמשי עד פלגות ליליא וצמחין ומגדלין
מראשיתא דליליא עד ההיא שעתא כל אינון מלין דאתפקדו
עלייהו · ואית כבבייא דקא משמשי זעיר מליליא דכיון דאתחזי
בהדי ההוא עשבא או ההוא דשאה מיד אשלים שמושיה ולא
אצטריך יתיר בההוא ליליא · והא אינון לא קיימין לבטלה כיון
דאשלימו שמושייהו לא אתחזון יתיר בהאי עלמ׳ ועיילין לאתרייהו
בספרא דחכמתא עלאה דבני קדם אמרי על כל אינון כבבייא
ויחי רכ״ג א׳ *דשרביטא · דקא משדרי שרביטא ברקיעא · אמרי דעשבין אינון
ויקרא רל״ח ב׳ בארעא מאינון דאקרון סמי דחיי ואבנין יקירן אית בארעא
וזהב שחוט (א) דמגדלא גו טורי רמאי בזעיר מיין דחפייא עליה
ולא חפייא אלא דנגיד עליה · ושלטאן על כל אלין אינון כבבייא
דשרביטא · ומגדלי אלין בנינייהו וכל תקונא וגדולה דילהון
לאו איהו אלא בחיזו ונגהא דההוא שרביטא דקא משדר ההוא
כבבא גו רקיעא וכדין אתתקנן ומתגדלן כל אינון מלין (ב) מרעין
אית בבני נשא כגון ירוקין וקסטירין דאסוותא דילהון לא תלי
אלא בחד מראה דפרזלא קליל נציץ לעיינין ואית ליה למראה
דמרע לאסתכלא ביה · ולא סני (ס״א אתסי) בהאי עד דאעבר ההוא
מראה לסטרא דא ולסטרא דא כגוונא דשרביטא דיושיט נציצו
דברק לאנפוי ובההוא אושיטו דברק דקא נציץ לעיינין אתי ליה
אסוותא אוף הכי כל אינון דשלטי עלייהו אינון כבבייא לית לון תקונ׳
וגדולה כמה דאתחזי בר בההוא פשיטו דשרביטא ובהאי מתתקני
בחיזו ·

בגון

א) סנדלים כין הרים גדולים וחזקים: ב) יש חולי בבני אדם כענין חולי ירוקים וקסטורים דהיינו חולי מחמת איזה רוחות אזי רפואתו תולה שיראה החולה במראה הברזל שנקרא בל״א עסא״ל המובחר אשר הוא כמראה מולק וזהו שקוראו כאן דפרזלא קליל כענין נחושת קלל אף כן יש ברזל קליל המתנוצץ (ור״ל יעביר המראה דפרזלא נגד עיני החולה ונוצץ אורה כברק בפני החולה ובזה יתרפא הרס״ב) :

בגוון בחילא כמה דאתחזי ושפיר איהו דהא בגוונא דא רמיז
בספרא דשלמה מלכא בחכמתא דאבנין יקירן דאי חסר מנהון
נגהא דנציצו ולהיטו דככביא ידיען לא מגדלין ולא מתקני דלון
דעלמין וכלא אתקין קב״ה לתקונא דעלמא כד״א להאיר על ברא׳ א׳
הארץ בכל מה דאצטריך בהאי עלמא לתקנא ליה׃ כתיב
ועשית קרסי נחשת חמשים ובתיב ועשית חמשים קרסי זהב
ותנינן מאן דלא חמא אינון קרסייא במשכנא לא חמא
נהירו דככביא ברקיעא בגין דכההוא חיזו ובההוא גוונא דמיין
לכל מאן דאסתכל בהו׃ ככבייא אית ברקיעא דאלין נפקי מההו׳
רקיעא דכל ככבייא אדוקין תמן׃ בההוא רקיעא אית מאה חלוני
משקופין מנהון לסטר מזרח ומנהון לסטר דרום׃ ובכל חלונא
וחלונא ככבא חד׃ וכד שמשא אזיל באינון חלונין ומשקופין די
ברקיעא נציין בנציצו׃ ואלין ככבייא נפקי לאתנצצא מההוא
נציצו דשמשא ואצטבעו מנהון סומקין כגוונא דנחשת ומנהון
ירוקין כגוונא דזהב ועל דא אלין סומקין ואלין ירוקין׃ חמשים
אינון באינון חמשים חלונין ונ׳ אינון באינון חלונין אחרנין דלסטר
מזרח אינון ירוקין דלסטר דרום אינון סומקין בהו אתאחיד סיומא
המשכנא׃ בכל אינון ככבייא דנפקי מההוא רקיע מתערבי אינון
ככבייא בליליא ונצצי ומלהטי ושלטי בהאי עלמא׃ מנהון על
נחשת מנהון על זהב ירקרק ואתתקנן ומתגדלן על חילא דילהון
אלין ככבייא שלטי בכ״ה ופלגא נקודין דליליא דאינון רגעי
שעתא ואינון דמגדלי נחשת אינון סומקי ולהטי ונצצי׃ וכד
אושיטו תלת זמנין נציצו לסטרא דמזרח או חמש או שבע מלכי
עמין ייתון על ההוא סטרא וכל עותרא ודהבא יסתלק מההוא

סטרא ואי נציצו חד תרין ד׳ שית דא בתר דא אימתא ופחדא יפול
וישרי על ההוא סטרא · בטיש נציצו ושכיך בטיש נציצו ושכיך
יתערו קרבי ולא יתעבידו (ר"א כעלמא כסקוא סטרא) דהא בההוא זמנא
אתערותא הוא לעילא קמי קב"ה באינון ממנן דעלמא דשלטין
על שאר עמין וכן כגוונא דא בסטרא אחרא · פתח ואמר °להוי דניאל ב׳
שמיה די אלהא מברך מן עלמא ועד עלמ׳ די חכמתא וגבורתא
דיליה היא · והוא מהשנא עדנייא וזמנייא וכלא איהו ברשותיה
ואפיק לעמיה קדישא מחילא ורשותא דככבייא ומזלי בגין
דאינון טעוון אחרן ולא באלין חולקא דיעקב כי אם ביוצר הכל
הוא · רקיע אית לעילא על כל אלין רקיעין ואיהו טמיר וגניז
וחותמא דגושפנקא דמשכנא שלטא על האי רקיע והאי רקיע
אקרי (א) אדרא דמשכנא ובהאי רקיע כל אינון חלונין מסטרא דא
ומסטרא דא ואחיד כל אינון סדורין דמשכנא · שית °חלונין אינון בלק קפ"ג ל׳
רברבין על כולהו וחד סתים דשלטא עלייהו · חלונא חדא אקרי
חלון זהרא ובירה נפקא ככבא חדא דאקרי לחכימי י"ד
ודא איהו התוכא דקא מהתך לתתא בשלטנותא דיהודה לאו
דאית ליה חולקא ביה דהא לית לשבטין דישראל חולק׳ ואחסנא
בהו אלא שבטא דיהודה שלטא על האי ולאו איהו עליה · וכד
אסטו בני יהודה ארחייהו מבתר קב"ה אזלו למנדע בתר חלונא
דא והאי ככבא דאמרו · דהא ידא דקא מנצח לשאר עמין
דכתיב ביה °ידך בערף אויבך ואזלו אבתריה ועברו ליה שמושא בראשית מ"ט
ופולחנא ועל דא כתיב °ויעש יהודה הרע בעיני יי׳ האי ככבא מלכים
כד נפיק פשיט חד יד וחמש אצבעאן נהיר ונציץ בההוא חלון א׳ י"ד
מאריהון

א) מ"כ אהוה ראש סיבירא · פרס"א;

מאריהון דקוסמין וחרשין דחלי מהאי אתר בגין דבשעתא דהאי
שלטא כלהו קסמין וחרשין מתכלכלי ולא אצלח בידייהו · ואי
תימא הואיל ואיהו האי רקיע טמירא היך ידעי ליה · לא סימנא
אית לון לכר וידעי דהא שלטא ככבא דא ודחלי תדיר מיניה
ולא אצלח בידיהון אינון קסמין וחרשין · ועד אית זמנין דאצלחו
ביה בני נשא ואית זמנין דלא אצלחו ביה · ובגין דא אינון מארי
קוסמין וחרשין מתמעטי מעלמא בגין דלא ידעין עקרא כד חמאן
דלא אצלח בידייהו · ועל דא אינון קדמאי הוו ידעי ומסתכלן
לכר בההוא סימנא דקא ידעי · חלונא תניינא אקרי חלון טופרא
בגין דאיהו בגוונא דטופרא וביה נפקא ככבא חד דאקרי
לחכימין צפעון דהא דא שלטא בשולטנו תקיף כדינא · ברישא
וזנבא אית לה בצפעון כמין לקטלא · מההוא חלון נפקי שית
מאה אלף רבוא רוחין דשלטין על אינון טופרי דבני נשא כד
אזדרקן באתגלייא בהאי עבדי חרשין וקסמין כל אינון דידעי
לון · בההיא שעתא דהאי ככבא שלטא כל אינון דזרקי טופרי
אי עבדי חרשין בהון גרים מותא לכל עלמא וסליק חרשין בידייהו
דאינון דעבדי לון · חלונא תליתאה אקרי חלון חושנא וביה נפקא
ככבא חדא דאקרי נגה״א דכוסינ״א (נ״א דכוליכי) האי איהו
נציצו דנציץ וקיימא על כל רוחא ונייחא ושיזבותא (נ״א וטכותא)
ביה · לית ביה קטרוגא כלל כד איהי שלטא כל נייחא וכל
נהירו שלטא בעלמא שלוה שבעא וכדא שליט בעלמא · חלונא
רביעאה איהו חלון דאקרי גביע וביה נפקא ככבא חד
דאקרי לחכימין אשכול הכפר בגין דהכי נפיק כאשכול נציץ
נציצין כענבין בכופרא כהאי אתערו דרחמי אתער בעלמא מרחיק
ומקריב תולדין סגיאין אסגיאו בעלמא · בני עלמא לא קפרי כד
אצטריכו דא לדא שלמא וחדוה אתער בעלמא · חלונא חמישאה

איהו:

איהו חלון דאקרי באר על די ככבא דנפיק ביה עאל ונפיק
שאיב כדלי לא שכיך לעלמין בהאי חכימי לבא לא יכלין
למיקם בארח קשוט בגין דלא קאים בקיומא ולא שכיך לעלמין
ועל דא אתרחקן גרמייהו לעיינא בהאי אתר ולמידן דינא · חלונא
שתיתאה איהו חלון דאקרי נגהא ונפקא ביה ככבא חד
דאקרי גזרון בגין דכד האי שלטא עלמא קאים בדינא בכמה
גזרין וכמה עונשין ובכל יומא ויומא מתחדשן גזרין על עלמא
ועד לא יסיימון אלין הא אחרנין מתחדשן והאי לא שלטא כל
כך בעלמא · אבל סמוך לימי משיחא ישלוט האי חלונא בהאי
ככבא על עלמא · ועד ישלטון חיוון ומרעין בישין על עלמא
ויתחדתון זינין בישין דא בתר דא וישראל יהון בעקו · וכד
יתדתקון גו חשוכא דגלותא כדין ינהר לון קב"ה נהירו דיממא
ויקבלון מלכותא קדישי עליונין ויתבטל מלכותא מידא דעממין
וישלטון עלייהו ישראל ויתקיים והיה אור הלבנה וגו' וכדין ·
חלונא שביעאה יתפתח בכל עלמא וככבא דיליה איהי ככבא
דיעקב והאי איהו דקאמר בלעם דרך כוכב מיעקב וככבא
ס' ח' דא יהא נהיר ארבע יומין וארבע לילין וכד יתגלי מלכא משיח'
ויתכנשון לגבי מלכא משיחא כל עמין דעלמא כדין יתקיים קרא
ישעי' י"א דכתיב שרש ישי אשר עומד לנס עמים אליו גוים ידרושו והיתה
איוב ל"ה מנחתו כבוד · פתח רבי שמעון ואמר ולא אמר איה אלוה עושי
נותן זמירות בלילה · האי קרא אוקמוה ואתמר · אבל עושי עושי
נ"ו כ' מבעי ליה מאן עושי · אלא שמא דאלוה שמא כליל איהו ·
דאתחזי הוא ובי דיניה · דא שמא שנים איהו דכליל דכר
ונוקבא א"ל ו"ה ובגיני כך עושי · נותן זמירות בלילה בגין דדא
ק"מ ח' איהי דקא משבחת תדיר לגבי מלכא דשלמא דיליה כגוונא
דבוצינא דלא שכיך תדיר בגין לקבלא נהורא חדוה עלאה מסגיאו'

חדוה

חדוה דיליה ועד נותן זמירות בלילה כל אינון כבביא דקיא מנהרן ברקיעא כלהו אודאן ומשבחן לקב"ה בכל ההוא זמנא דאתחזון ברקיעא · בגין דמלאכי עלאי כלהו אודאן ומשבחן אשמורות אשמורות בתלת פלגי דהוי ליליא · בליליא אתפלגן כמה סטרין בראשיתא דליליא כד רמז ליליא ואתחשך כל אינון רוחין בישין וזינין בישין כלהו מתבדרן ומשטטי בכל עלמא ואתפרשא סטרא אחרא ותבעי ארחי דבי מלכא מכל אינון סטרין קדישין · כיון דההוא סטרא אחרא אתער כל בני עלמא טעמי טעמא דמותא דשינה חד מס' דמותא ושלטא עלייהו כדין כיון דמסאבו אתפרשא מלעילא ושלטא ונחתא לתתא כדין אתפרשן תלת משיריין לשבחא ליה לקב"ה בתלת סטרין (נ"א סטרין) דליליא כמה דאתערו בהאי חבריא · בעוד דאינון משבחין לקב"ה סטרא אחרא אזלא ומשטטא לתתא בכל סטרי עלמא ועד דסטרא אחרא לא אתעבר מתמן לא יכלין אינון לאתיחדא במאריהון רזא לחכימין · מלאכי עליונין וישראל לתתא כלהו דחקי בההוא סטרא אחרא · מלאכין עלאין כד בעאן לאתייחדא במאריהון לא יכלין עד דדחיין לה לבר · מה עבדין נחתין (א) שיתין רבוא דמלאכי קדישי ואפילו שינתא על כל בני עלמא כיון דאיהי נחתא דקא דחיין לה לבר ויהבי לה כל עלמא דא בההיא שינתא כדין איהי שלטא עלייהו ומקבלין מסאבו מינה בר בארעא דישראל בלחודהא דלא שלטא תמן כיון דאיהי ק"מ ב' אתפרשא מנייהו עאלין לקמי מאריהון ומשבחן ואודאן קמיה בגוונא דא ישראל לתתא לא יכלין לאתייחדא במאריהון עד (ב) דדחיין לההוא סטרא אחרא מנייהו ויהבי לה חולקא במה דאתעסקת · ולבתר אינון מתקרבי לגבי מאריהון ולא אשתכח

מקטרגא

א) נראה שפעם ס"ר מלבד שכללות נ"ר כנשמות ישראל הם ס"ר ע"כ שבלילה לא יש לזעיר אלא ו"ק דגדלות ואח"ך מסלקים ממנו ולא נשאר לו כי אם ו"ק דיניקה הרמ"ז : ב) פי' דקודם שמתפלל צריך לפנות עצמו כמפז"ל ארחץ בנקיון כפי תו' חשו חלק של ס"א כיה"כ נותנין לו חלק שעיר א' תחלה לעזאזל ואח"ך לשם (דסגרלא הוי קודם הקרבה א"ס)

מקטרגא עילא ותתא · ואי תימא תינח לתתא אבל לעילא מאי
קטרוגא תמן · אלא לעילא בגין דאיהו רוח מסאבא ואינון רוחין
קדישין עד דמשררי רוחא מסאבא מבינייהו לא יכלין לקרבא
לגבי מאריהון דהא קודשא גו מסאבא לא מתערב לעלמין וכגן
כגוונא דא ישראל לתתא לא מתערבין באומין דעלמא · ותרין
סטרין עלאין ותתאין כד בעיין לקרבא לגבי מלכא קדישא דחיין
לה לבר · ועל דא כד עייל ליליא ומלאכין קדישין עלאין כד
מתסדרן שורין לקרבא (נ"א לשבחא) לגבי מאריהון דחיין ליה
לההוא סטרא לבר בקדמיתא ולבתר עאלין בקודשא (נ"א ועל
דא כד עייל ליליא כל רוחין בישין וזינין בישין ורוחי מסאבי
אתייחדן לבר ושמשי מלכא עיילין לגו קודשא) למלכא דהוו ליה
אבנין יקירן בחד תיבותא (ג) מתגלפא בקוסטרוי · וההוא מלכא
הוה חכים בגין דלא יתקרב כל מאן דבעי לגבי ההוא תיבותא
דאבנין יקירן ומרגלן דתמן נטל בחכמתיה חד חויא תקיפא וכריך
ליה סחרניה דההוא תיבותא · כל מאן דבעי לאושטא ידיה לגבי
תיבותא הא (ד) חויא דליג עליה וקטיל ליה · חד רחימא הוה ליה
למלכא אמר ליה מלכא כל זמנא דאת בעי לאעלא ולאשתמשא
בתיבותא תעביד כך וכך לגבי ההוא חויא ותפתח תיבותא
ותשמש בגניזין דילי · כך קב"ה כריך חויא סחרניה דקודשא
אתאן מלאכין עלאין לאעלא גו קודשא הא חויא תמן ורחלי
לאסתאבא ביה (ואי תימא הא בלהו אשא ואשא לא מקבלא
מסאבו) ת"ח כתיב עשה מלאכיו רוחות משרתיו אש לוהט עשה
מלאכיו רוחות אלין מלאכין דקיימן לבר · משרתיו אש לוהט תלי' ק"ד
אלין מלאכין דקיימין לגו · איהו רוחא מסאבו ואינון רוח · רוח
ברוח לא עייל דא בדא · רוח מסאבו ברוח קודשא לא
מתערבי

ג) מקום בהיכלו והמשל הוא מבואר: ד) עיין בח"י פ"א סוד קליפה נוגה והרמ"ז תמה דאזמטיתיה הסוד ההוא
בפה מגולה מפניות הספר שהסותיה לפניו מקדושה ה"מ ו':

מתערבי דא בדא · ובג"כ אינון דאקרון רוח לא יכלין לאעלא לגו
בגין ההוא רוח מסאבו · אינון דלגו אינון א"ש וההוא א"ש דחי
לההוא מסאבו דלא עייל לגו · ובגין כך כלא (א) דחיין ליה לבר
למסאבו דלא יתערב בהדייהו · ועל דא מלאכי עלאי קא משבחן
ליה לקב"ה בתר דדחיין ליה למסאבו לבר · תלת אשמורות אינון
בליליא לקבליהון תלת משריין דקא מתפלגי לשבחא לקודשא
בריך הוא כמה דאתמר ועד האי רכון דכלהו איהו כנור דדוד
דלא שכיך לעלמין אלא תדיר אודי ומשבח ליה למלכא עלאה
ועד "נותן זמירות בלילה · ר"א ולא אמר איה אלוה עושי כמה איוב ל"ה
דאתמר בגין דהא מעילא ומתתא אתכליל בר נש ואתעביד כמה
דאיהו גופא מתרין סטרין מגו דכר ונוקבא אוף הכי רוחא · רוח
איהו כליל מגו דכר ונוקבא ועל רזא דנא אתתקן ב"נ בגליפוי
בגופא ורוחא · ובגין דאיהו כליל ברזא דא ובעובדא דא כמה
דאתמר ע"ד כתיב "ויאמר אלהים נעשה אדם בצלמנו כדמותנו בראשית א'
והא אתמר · בליליא הא אמרת דהא בראשיתא דליליא כל
אינון זינין ורוחין בישין מתערי בעלמא היך איהו יכיל למהוי דאי
הכי הא תנינן דמסטרא דצפון נפקי כל הני זינין בישין ואת אמרת
דכד אתער רוח צפון בפלגות ליליא דהא כדין כל אינון רוחין בישין
וסטרין בישין אתכנשו מעלמא ועאלין גו נוקבא דתהומא רבא ·
אי הכי הא בסטרא דדרום דאיהו ימינא אמאי משטטי אינון זינין
בישין ברייש ליליא בסטר רוח דרום דקא שלטא · אלא ודאי
אלמלא ההוא סטרא דדרום דקא מעכב ודחייא לההוא סטרא
בישא הוה מטשטש כולי עלמא ולא יכיל עלמא למסבל · אבל
כד אתער ההוא סטרא אחר' לא אתער אלא בסטר רוח (ב) מערב
דקא שלטא ברייש ליליא ועלמא איהו כרא כניש · ועד קב"ה אקדים
אסוותא

א) נראה שהשמיטים כאן יפה לדחות הס"א דלא עייל לגו אבל המלאכים הסיבה הנ"ל היא להנאת המלאכים לבר ונ"ז נמצא כל בחינת הקליפות נדחת · הרמ"ז : ב) כ"ל דלכך רמזו בברכות ד"ס דלהוי מטתו של אדם בין צפון לדרום סוף"ל ובהני אתרי לא שלים ס"א בלילה א"ס :

אסוותא לעלמא כגוונא דא כמה דאתמר · זכאין אינון ישר' בהאי
עלמא ובעלמא דאתי דקב"ה אתרעי בהו מכל שאר עמין דעלמא
עאלו לביתא רבי אלעזר ורבי אבא · כד אתפלג ליליא קמו
למלעי באורייתא אמר ר' אבא השתא ודאי איהו עידן רעותא
לקב"ה והא זמנין סגיאין אתערנא בהאי דקב"ה בשעת' דאתפלג
ליליא עאל גו אינון צדיקייא בגנתא דעדן ואשתעשע בהו זכאה
איהו מאן דאשתדל באורייתא בההוא זמנא · אמר רבי אלעזר
הא דאשתעשע קב"ה גו צדיקייא בגנתא דעדן היך אשתעשע אלא
בההוא זמנא דאתפלג ליליא קב"ה אתער ברחימו דשמאלא
לגבי כנסת ישראל דהא לית רחימו אלא מסטרא דשמאלא ·
וכנסת ישראל לית לה דורנא למקרב לגבי מלכא או חשיבו מעליי'
אלא באינון רוחין דצדיקייא דקב"ה חמי לון מתעטרן בכמה
עובדין טבין ובכמה זכיין דעבדו בההוא יומא וקב"ה ניחא ליה
מכל קרבנין ועלוון דקב"ה ארח בהו ריח ניחח דקא עבדי ישראל
בדין נהירו אתנהיר וכל אילנין דגנתא דעדן אמרי שירת' וצדיקיי'
מתעטרן תמן באינון עדונין דעלמא דאתי · כד אתער ב"נ בההיא
שעתא למלעי באורייתא נטיל חולקיה עמהון דצדיקיי' די בגו גנתא
חד שמא גליפא (ג) דתלתין ותרין אתוון (ד) אתעטר בהו תמן
גאיהו גו רזין דצדיקייא · פתח רבי אלעזר ואמר °הללויה אודה תהלים קי"א
יי' בכל לבב וגו' הללויה הא אתמר ואתערו ביה חברייא והכי
איהו דרא איהו (ה) שבחא דקא סלקא על כל אינון שירין ותושבחן
דאמר דוד · בעשר זיני תושבחן דאיהו אמר בגין דאיהו כליל
שמא °ושבחא בחד ואיהו כללא דשמא קדישא עלאה ויפלח קע"ח כ'
אודה יי' בכל לבב בכל אתר דאמר דוד מלכא רזא דאלפא
ביתא

ג) הרמ"ק ז"ל כ' שהוא י' אותיות דשי' אהי"ה וי' דשי' הוי"ה וי"ב דשי' אדנות משולבו' יחד ונראה לי לפי קבלתנו מן הרב ז"ל שהוא סוד שם השולט בחצות לילה דרים פרש' שלח שסודו שנצפ"ך הוי"ה אה"יה כש' הכוונו' ובמילואם הם ל"ב אותיו' וגם שם כל"ך וכו' במילואו הוא ל"ב אותיות הרמ"ז · ד) וו"ס כבוד והדר תעטרהו כבוד בגי' ל"ב וקאמר מיד תעטרהו · ה) כ"ל דר"ל הללויה שם שבח הזה עולה על שם שבחות אחרות דבמלת הללויה איכא ב' שמות כלולים שם הלל גי' אדנ"י ושם יה"ו שהוא עיקר שם הוי"ה דה' אחרונה כפולה א"ס וכמ"א כתבתי הלל מ' ו' ת"ת י"ה חו"ב פא"ין :

ביתא איהו רזא דאתוון גליפן דנפקין בגלופי דתלתין ותרין
שבילין ׳ ואית אתוון עלאין מרזא דעלמא עלאה ואית אתוון
אחרנין דאינון אתוון ׳זעירין והכא איהו רזא דטפא ביתא דעלמ׳ קקדמתא ג׳ ה׳
(ס״א עילאה יהיב לעלמא) תתאה ׳ אודה יי׳ בכל לבב ביצרא
טבא וביצר׳ בישא דאיהו שרי בגויה דהא על כלא אית לאודאה
ליה לקב״ה ביצרא טבא וביצרא בישא ׳ דהא מסטרא דיצרא
טבא אתי טוב לבר נש ואית לברכא ליה לקב״ה הטוב והמטיב
ובסטרא דיצרא בישא אתי קטרוגא לבר נש ואית לאודאה
לקב״ה (ביצרא טבא וביצרא בישא) בכל מה דאתי על בר נש
מסטרא דא ומסטרא דא ׳ בסוד ישרים ועדה ׳ בסוד ישרים
באינון (ס״א מלאכין עלאין קדישין) דרזא דקב״ה אינון ידעי דהא
כל רזין דקב״ה אינון ידעי ואינון רזא דיליה ועל דא בסוד ישרים
ועדה אלין אינון ישראל כד מתכנשי בעשרה לאודאה ליה
לקודשא בריך הוא ובג״כ אית לאודאה ליה לקב״ה על טב
ועל ביש ולפרסמא קמי כלא ׳ דאי תימא הא איהו ידע אמאי
אצטריך לפרסמא ׳ אלא בדא אתייקר קב״ה בעלמא לפרסמא
נסא ועל דא קב״ה כתיב ביה °והתגדלתי והתקדשתי וגו׳ ׳ רבי יחזקאל ל״ח
יהודה פתח ואמר °כל הנשמה תהלל יה ׳ תנא כל נשמתין תהלים
אתו מהאי גופא קדישא ואתערו בבני נשא ׳ ומאן אתר ׳ ק״ן
מההוא אתר דאקרי יד (ס״א יה) מאן אתר דא ׳ אמר ר׳ יהודה
דכתיב °מה רבו מעשיך יי׳ כלם בחכמה עשית ׳ תנא מהאי שם ק״ד
חכמתא דמבועוי נפקין לתלתין ותרין שבילין אשתכלל כלא וכל
מה דאית לעילא ותתא ׳ והוא אתקרי רוחא קדישא דכל רוחין
אשתכללו ביה אמר רבי יצחק ביומא דהוה רבי שמעון פריש
מלה דא עינוי נבעין מיא והוא אמר כל גנזייא דמלכא עלאה
אתמסרן בחד מפתח׳ (א) ואתגלייא (ב) בקזפיטן דקורדיטי גליפין



:) גילוי האוצרות : ב) בהיכלו׳ המצויירים חקיקות עליונים בצורות נעלמים בסוד האצילות · (פירו׳ יסוד ויגלה בחדרי׳
גווים בהיכלי מלך חקיקות עליונים ורומז ליסוד בינה ומלכות · הרפ״ב) (מ״כ בליורין הנעלמים פלחס · הרפ ו :

עלאין · לא הכי תאנא מאן יכיל לאשתמודעא ולאסתכלא מה דגניז בהאי מבועא · דהא משה לא גלי דא ביומוי כד הוה גלי רזא עמיקתא לישראל · ואע״ג דכולא הוה מתגלייא על ידוי · לא בההיא שעתא דבעא קב״ה לסלקא ליה למתיבתא קדישא
דברים ל״א עלאה ולטמרא ליה מבני נשא דכתיב °בן מאה ועשרים שנה אנכי היום · היום ממש · דההוא יומא אשתלימו יומוי לאתקרבא
שם לאתר דא דכתיב °הן קרבו ימיך קרבו ממש · דתניא אמר רבי
שם ל״ד שמעון משה לא מית ואי תימא והא כתיב °וימת שם משה · כך בכל אתר לצדיקייא קרי בהו מיתה · מאי מיתה מסטרא דילן אקרי הכי · דתניא אמר רבי שמעון וכן תנא דמאן דאיהו בשלימותא דמהימנותא קדישא תלייא ביה · לא תלייא ביה מיתה ולא מית כמה דהוה ביעקב דמהימנותא שלימתא הוה ביה
בראשית ל״ה דאמר רבי שמעון °לא יקרא שמך עוד יעקב כי אם ישראל יהיה שמך ויקרא את שמו ישראל · מאי ישראל שלימותא דכולא
ירמיה ל׳ דכתיב °ואתה אל תירא עבדי יעקב ואל תחת ישראל כי הנני מושיעך מרחוק ואת זרעך מארץ שבים וגו׳ · א״ר יהודה מהכא כי אתך אני דייקא זכאה חולקיה דמאריה אמר ליה כן · כי אתי אתה לא כתיב · אלא כי אתך אני דמאריה אתי לאתחברא דיוריה עמיה · אמר רבי שמעון שפיר קאמר רבי אבא
שם דאמר °ושב יעקב ושקט ושאנן ואין מחריד · ושב יעקב לאתקרי בשמא אחרא דכתיב לא יקרא שמך עוד יעקב כי אם ישראל · ד״א ושב יעקב לאתר דאתנסיב מתמן · ושקט בעולם הזה ושאנן בעולם הבא · ואין מחריד ממלאך המות · דמשמע דכולא הוה ביה · רבי יצחק אמר חברייא הא אוקמוה דכתיב ואת זרעך מארץ שבים · מה זרעו בחיים אוף הוא בחיים :

והבריח התיכן בתוך הקרשים מבריח מן הקצה אל הקצה ׃ רבי יהודה פתח (קהלת י' נ"ה כ') אשריך ארץ שמלכך בן חורין ושריך בעת יאכלו ׃ וכתיב אי לך ארץ שמלכך נער ושריך בבקר יאכלו ׃ (במאי אוקימנא הני קראי) ׃ ווי לעלמא דלא משגחן בפולחנא דמאריהון דהא מאריהון אשגח בגיניהון לאוטבא להו דאנח קמייהו פתגמי אורייתא ולא משגחן ׃ דתנינן תלת מלין בעי ב"נ למעבד לבריה מילה ופדיון ולנסבא ליה אנתו וכלא עביד קב"ה לישראל ׃ מילה דכתיב (יהוש' ה') ושוב מול את בני ישר' שנית וכתיב (ברא' י"ז) ובן שמונת ימים ימול לכם כל זכר ׃ פדיון דכתיב (דברים ט'ו) ויפדך מבית עבדים מיד פרעה מלך מצרים ׃ לנסבא ליה אנתו דכתיב (ברא' א') זכר ונקבה ברא אותם וכתיב ויברך אותם אלהים ויאמר להם אלהים פרו ורבו ׃ תו אטיל להו כהאי נשרא דאטיל לבנוי על גדפוי דכתיב (שמות י"ט) ואשא אתכם על כנפי נשרים ׃ אמר רבי יוסי כלא הוא יאות אבל אורייתא דאהדר קמייהו דישראל ואוליף לון יתיר מכלא ׃ תא חזי לית שבחא דבר נש בהאי עלמא ובעלמא דאתי לשבחא דאורייתא דכתיב בה (משלי ח') בי מלכים ימלכו ׃ (מדרש הנעלם) דהא תנינן כד סליק רב (א) הונא להתם אשכח רבנן דהוו עסקי בהאי קרא דכתיב (הוא ירמיה נ"א) ופקדתי על בל בבבל והוצאתי את בלעו מפיו ולא ינהרו אליו עוד גוים ׃ ורב הונא לא הוו משגיחין ביה דהא לא אשתמודען ליה בקדמיתא בגין דהוה זעיר ׃ עאל לבי מדרשא ואשכח רבנן דהוו אמרי האי קרא אית לאסתכל ביה אי טעותיה ורחלתיה דנבוכדנצר הוה שמיה בל הא כתיב ביה (דניאל ד') ועד אחרין על קדמי דניאל די שמיה בלטשאצר כשם אלהי ועוד מאי והוצאתי את בלעו מפיו ׃ קם רב הונא בגו קיימי דעמודי ואמר אלו הוינא באתרי

א) כתב הרמ"ו שזה רב הונא שהיה בימי רבי וכמ"ש תוס' שבני רב הונא היו רפ"ז (ועי' מ"ם לגי' הלל כפ"ע סוף קדושין ודוק היטב ועמ"ש תוס' גיטין דף י"א ע"ב) :

באתרי דרישנא ליה להאי פסוקא לא אשגחו ביה · קם תניינות
ואמר מלה דא · אתא רבי זירא בר רב ואותביה קמיה א"ל
משלי ח' אימא ברי אימא דמלי אורייתא כתיב בהו ˚בראש הומיות
תקרא וגו' · פתח ואמר הכי תנינן ביומי קדמאי עד לא אתא
יעקב הוה בר נש שלו בביתיה מטא זמניה מית בלא מרעין ·
כיון דאתא יעקב בעא קמיה דקב"ה א"ל מארי דעלמא אי ניחא
קמך דלנפול בר נש בבי מרעיה תרין או תלת יומין ולבתר יתכנש
לעמיה ויפקד ויתוב לחובוי · א"ל שפיר את הוא סימנא בעלמא
בראשית מ"ח תא חזי מה כתיב ביה ˚ויהי אחרי הדברים האלה ויאמר ליוסף
הנה אביך חלה · חלה כתיב מה דלא הוה לבר נש מן קדמת
דנא · בתר דשכיב לא הוה ב"נ דהוה ליה (ב) מרעין דלא מית עד
ישעיה ל"ח דאתא (ג) חזקיה מה כתיב ביה ˚בימים ההם חלה חזקיהו למות
וגו' תא חזי מה כתיב ויסב חזקיהו פניו אל הקיר ויתפלל אל יי'
א"ל אי ניחא קמך דיתסון בני נשא מבי מרעיהון ויודון שמך
וישתמודעון ויתובון לבתר בתיובתא שלימתא וישתכחון בני
עלמא זכאין קדמך · א"ל קב"ה יאות הוא את תהא סימנא בעלמא
שם וכך הוה מה דלא הוה מקדמת דנא · הה"ד ˚מכתב לחזקיהו
מלך יהודה בחלותו ויחי מחליו · ותאנא ההוא יומא
אתחזר שמשא עשר דרגין ותאנא מרודך בלאדן הוה אכיל כל
יומא בד' שעתי ונאים עד תשע שעתי וההוא יומא נאים עד
ד' שעתי כד אתער חמא שמשא דקאים בד' שעתי · (ד) אמר
מאי האי בקטולא דקונטירא קונטרוי אנקטרתון · אמרו
ליה

ב) ומש"ל שב' חולאים חלה אלישע כדכתי' בדרושי פ' ויפלח וצ"ל שב' חולאיו הראשונים לא היו תחלואי מות גמור כ"א חולאי' שכדרך טבע יתרפאו וא"ש חולי דבן ירבעם ודאחזיה בן אחאב ובן הדד מלך ארם ששלחו לדרוש היחיו אם לא ור"ל אם היה חולי שלהם מחלת מות אבל מה שחידש חזקיה הוא אפי' חולי של מות גמור ושה' יוסיף ימים על ימיו וכמו שהיה לו כן הרמ"ז ועי' מ"ש התוספות פ"ק דבתרא דף ט"ו ב' : ג) הכי אתמר בי מדרשא ב"ר פרשה ס"ה אמנם בתלמודין בסנהדרין דק"ז אמרו עד אלישע לא היה איניש דחליש ואתפח וכו' כ"ם דלא זכר ב"ר מאי"ן ד) אמר לשריו מה זה הקטר הקנטור והכעס קונטרוי אנקטרתון ר"ל בקשר הקטור קשרתם אותי למה הנחתם בשינה כל כך שאני להכעיסני כוונתם (והרע"ב פי' בהריגת הרעב נתיצבתם עלי לכן הנחתם אותי לישן זמן רב שאלך ברעב)

ליה למה · אמר רנאימנא יומא חד ותלתות יומא א"ל לאו הכי
אלא אלהא דחזקיהו עבד יומא דין תרין ניסין · אסי לחזקיהו
מבי מרעיה ואחזר שמשא לעדנא דא · אמר וכי אית בעלמא
אלהא רבא בר מטהי · אמרו אלהא דחזקיהו · קם וכתב כתבוי
שלם לחזקיהו מלכא דיהודה ושלם לאלהיה ושלם לירושלם
קרתא קדישא · לבתר אמליך קם מכורסיה ופסע תלת פסיען
וכתב אחרנין שלם לאלהא רבא דבירושלם ושלם לחזקיהו מלכא
דיהודה ושלם לירושלם קרתא קדישא א"ל קודשא ב"ה אנת
פסעת בגין יקרי תלת פסיען חייך מינך יפקון תלת מלכין שליטין
(א) קסטירין רופינין דשליטין בכל עלמא וקדמאה מנייהו נבוכדנצר
הוה · תא חזי מאי א"ל דניאל °אנת הוא ראשה די דהבא · דניאל ב'
ובתרך תקום מלכו אחרי ארעא מינך ומלכו תליתאה אחרי וגו'
מה כתיב °נבוכדנצר מלכא עבד צלם די דהב רומיה אמין שיתין שם ג'
פתיה אמין שית · אמר נבוכדנצר צלמא דחמינא הוה רישא די
דהבא מעוי דכסף אנא אעביד כלא דדהבא דליהוי (ב) גזפירא
דדהבא ברישא · ותאנא ההוא יומא כניש כל אומייא ועממייא
ולישנייא למפלח לההוא צלמא ונטל (ג) מאנא ממאני מקדשא
דהוה גליף ביה שמא קדישא ועייל ליה בפומיה דההוא צלמא
ובההיא שעתא הוה ממלל רברבן עד דאתא דניאל וקריב גבי
דההוא צלמא ואמר אנא שליחא דמארא עלאה גוזרני עלך
למיפק מהכא · אדכר שמא קדישא ונפק ההוא מאנא ונפל
צלמא ואתבר היינו דכתיב והוצאתי את בלעו מפיו ולא ינהרו
אליו עוד גוים · קם רבי יהודה ונשקיה על רישיה אמר (ד) אי
לא

א) פי' בעלי עטרה נכרס המעלות הרס"ב : ב) עטרה של זהב בראשי · (ובנט המעלה על כל · הרס"ב (פי' שולטנות ממלכתיו בעלין כדאמרינן בעלי נזרפתאי עיין בערוך ערך נאזי פלטי · רמ"ז) עיין בשבת דף קל"ט ובערוך ערך גז : ג) בהדרש שיר השירים אמרו שהיה הכין והיה אומר אנכי · ועמ"ש הרשב"א הלוי בספר מגות הלוי דף ו' ועמ"ש בס' יפה[illegible] ב ב ובדרשותי מאי"ן : ד) אם לא הייתי קורעתיך בחבורה ודיבוק שבכאן לא היו מבירין אותך והיו יראי' מפני מסיוס ההוא והנאה לנהוג בו כבוד · פי' סבירו בחכמתו הרס"ב) :

לא דקריבנא בקוטפייא הכא לא אשתמורענא בך והוו (פ) דחלין
קהלת י' קמיה מההוא יומא · תאנא °אשריך ארץ שמלכך בן חורין ושריך
בעת יאכלו · ר' יוסי אוקים להאי קרא במשה בשעתא דאפיק
להו לישראל ממצרים ועבד לון בני חורין ושריך בעת יאכלו
שמו' י"ב דכתיב °ואכלתם אותו בחפזון פסח הוא ליי' · אמר ר' שמעון בן
יוחאי וכי לא אמינא דמלוי דשלמה מלכא דכלהו בגו לגו היכלא
קדישא הוו · והאי דאמריתו כלא שפיר הוה ולדרשא הוא דאתא
אבל האי קרא לעילא בהיכלא קדישא הוא · תאנא אשריך ארץ
איכה ב' שמלכך בן חורין · מאי ארץ ארץ סתם · דתניא מ"ד °השליך
משמים ארץ תפארת ישראל אלא האי ארץ הוא רזא כגו כתרי
בראשית ב' מלכא קדישא דכתיב ביה °ביום עשות יי' אלהים ארץ ושמים
והאי ארץ כל מה דיניק ואתזן מההוא אתר דאקרי שמים הוא
ולא אתזנת ארעא דא אלא משלימותא קדישא דאקרי שמים
ובשעתא דבעא קב"ה לאחרבא ביתיה דלתתא וארעא קדישא
דלתתא אעבר להאי ארעא קדישא דלעילא בקדמיתא ונחית
ליה מההוא דרגא דהוה ינקא משמים קדישא ולבתר חריב
להאי דלתתא הה"ד השליך משמים ארץ בקדמיתא · ולבתר ולא
זכר הדום רגליו · דתניא כך ארחוי דקב"ה כד בעי למידן עלמא
בקדמיתא עביד דינא לעילא ולבתר אתקיים לתתא דכתיב
ישעיה כ"ד °יפקוד יי' על צבא המרום במרום בקדמיתא ולבתר על מלכי
האדמה על האדמה · א"ר שמעון אשריך ארץ שמלכך בן חורין
דזן לך בסגיאותא כלא בלא דחילו דאחרא ומההוא מלכא עלא'
במדבר כ"ב אתזן כלא · ושריך בעת יאכלו כד"א °כעת יאמר ליעקב ולישראל
ישעי' ב' מה פעל אל · אי לך ארץ שמלכך נער כד"א °ונתתי נערים שריהם
דווי לארעא כד ינקא משמאלא · ושריך בבקר יאכלו בההוא

קדרותא

פ) פי' שהוחזק לת"ח וכתיב את ה"א תירא לרבות ת"ח. א"כ דלרבות ת"ח היינו כרב מובהק כמו שנר' מקצת דברי הראשונים ואז היו מחזיקים אותו מגדולי הדור מא"ן :

(ח) קדרותא ויעד לא נהיר ולא שלטא מה דשלטא תנא אמר ר"ש :
והבריח התיכן בתוך הקרשים מבריח מן הקצה אל הקצה
דא הוא יעקב קדישא שלימא כמה דאוקימנא דכתיב
ויעקב איש תם יושב אהלים יושב אהל לא כתיב אלא יושב בראשית כ"ה
אהלים תרי דאחיד להאי ואחיד להאי · אוף הכא כתיב והבריח
התיכן בתוך הקרשים מבריח מן הקצה אל הקצה דאחיד להאי
ואחיד להאי · דתנינן מאי איש תם כתרגומו שלים שלים מכלא
שלים לתרין סטרין לעתיקא קדישא ולזעיר אנפין · שלים לחסד
עלאה ולגבורה עלאה ואשלים להאי ולהאי · אר"ש חמינא דהא
חכמתא כלל כלא · וחסד עלאה נפקא מחכמה · גבורה דהוא
דינא תקיפא נפקא מבינה · יעקב אשלים לתרין סטרין · ואבהן
כלל כלא ויעקב כלל אבהתא · תאנא בט"ש חכמ' בשבילוי וכניף
ברוחא למיא ואתכנפו מיא לאתר חד ואתפתחו חמשין תרעין
דבינה מאלין שבילין נפקי עשרה כתרין בקרניטי זהירין ואשתארו
עשרין ותרין שבילין · בט"ש ההוא רוחא באינון שבילין ואתפתחו
חמשין תרעין דבינה ואתגליפו עשרין ותרין בחמשין תרעין דיובל'
ואתעטרו בשבעין ותרין אתוון דשמא קדישא ט"ין אתפתחו לסטרוי
ואתעטרו עשרין ותרין כתרין דרחמי דכלילן בעתיק יומין דנהיר לון
כל חד בסטרוי · אתעטרו חמשין גליפין במ"ב אתוון קדישין דשמ'
קדישא דבהון אתברי שמיא וארעא · ואתגלפו בגלופיהון תמניא
תרעין דאינון תמניא אתוון דרחמי דכתיב יי' יי' אל רחום וחנון שמות כ"ד
דנפקא מעתיקא קדישא לזעיר ומתחברן באלין כתרין קדישין
חכמה ובינה עלאין דסלקין נפקא חסד עלאה מהאי סטרא ודינ'
דגבורה מהאי סטרא · אתא זכותיה דיעקב ואשלים אתרווייהו
ואחיד לון דהא הוא שלימותא עלאה · תאנא אר"ש בגין כך
ישראל

ח) שחרות :

ישראל אתקרי דתאנא יעקב תתאה ישראל עלאה יעקב לאו
שלימותא · ישראל שלימותא דכלא · וכן תאנא נאם דוד בן
ישי דוד לאו שלימותא דהא בתראה הוא · ישי יסוד עלאה הוא
ושלימותא והיינו דתנינן לא גלו ישראל מארצם עד שכפרו בקב"ה
שמואל ב' כ' ובמלכותא דבית דוד דכתיב ·אין לנו חלק בדוד ולא נחלה בבן
ישי איש לאהליו ישראל · מאי איש לאהליו אתר דע"ז שרייא
בגווייהו היינו לאלהיו · אמר רבי יהודה (ב) כד שרייא חכמתא
לגלפ' גליפין בכלהו כתרין מאן כתרא שארי מההוא דאתקרי בינ'
בבינה אתכליל כלא ובג"כ אתפתחו בה חמשין תרעין וא"שתכח
תהלים ק"ד דכלא בחכמה אתגלפו הה"ד ·כלם בחכמה עשית ·תאנא כתיב ·מי
ישעי' מ' מדד בשעלו מים וגו' · בשעלו מים · מאן מים דא הוא בינה ·
רבי אלעזר מתני הכי דא חסד · א"ל ר"ש (ג) כלא בחד מתקלא
סלקא (ס"א מתתקן) ושמים בזרת תכן · מאן שמים תפארת
דכתיב תפארת ישראל · וכל בשליש עפר הארץ דא הוא גבורה ·
ושקל בפלס הרים אלין אינון שאר כתרין דאקרון טורי אפרסמונא
דכיא · וגבעות במאזני' אלין שאר רתיכין תתאין מנייהו ת"ח בשעלו
מים דא רוח חכמתא דהכי תנינן (ד) שעלו דקיטרי בקיזפא שקיען
ושמים בזרת תכן · מאן זרת · אלין אינון (חמשין) תרעין דאתפתחו
מלאכי ב' ואתפזרו לכל סטרין כד"א ·וזריתי פרש על פניכם וגו' · וכל
בשליש · מאן שליש רחמי שלימותא דכלא · ושקל בפלס מאי פלס
ויקרא כ"ט אר"ש דכתיב ·מאזני צדק אבני צדק תו אר"ש הני מלי בשיעורא

דיוצר

ב) כשהתחיל החכמה לחקוק חקיקות האצילות הנקראים כתרים מאיזה כתר ומדה התחיל : ג) הכל עולה אל משקל אחד וכוונה אחת : ד) דריסת הביקוע והתפשטות ממצולת הקשר באצילות בקיופא שהוא זריקת הניצוץ שהיא מסוד אות י' שבחכמה שם הוא שקיע ומלת קיופא היא מלשון קופית"א דמשמא · והרמ"ב פי' חבורת הקשרים שהם ה' ספי' בכלי המדה שקועים ונאחזים ורומז לבינה שקבלה מים החסדים מחכמת כמ"ב וכה כמדדו ספי' ז"א הנקרא שמים ופורה מי החסדים עליו כי זרת לשון פיזור וזריתי פרש ור"ל פיזור חסד וגבורה לימין ושמאל ושליש רחמי הוא ת"ת באמצע ואלה הם כ"ב כל ה' ספירות) :

דיוצר כלא אוקימנא · א"ר אלעזר ש"מ דיעקב מגו דינא קשיא
נפק דהא יצחק דינא קשיא אחיד לחולקיה· א"ל ר"ש ודאי הוא
בלחודוי והא יצחק מגו חסד נפקא והכי כלהו דינא מגו רחמי
נפקא ורחמי מדינא · אברהם ירית אחסנא דחסד נפק יצחק
בדינא מגו חסד · יעקב נפק ברחמי מגו דינא קשיא · וכך הוא
לעילא דא מן דא וינקא דא מן דא עד דאשתמודע כלא דהוא
חד ומחד תליין כלהו וכלא אשתכח חד בריך שמיה לעלם
ולעלמי עלמין · א"ר אלעזר אשתמודע דלית שלימותא לא כד
אחיד דא מן דא וחד אחיד בתרווייהו לשכללא כלא כגון
יעקב והיינו דכתיב מבריח מן הקצה אל הקצה תאנא כולי האי
לא אתקרי אלא מסטרא דילן ומסטרא דילן אשתמודע כלא
דהא בהאי לעיל' כלא בחד מתקלא סלקא לא שני ולא ישתני
כמה דכתיב אני יי' לא שניתי · א"ר יהודה כלהון בוצינין נהירין מלאכי ג'
מחד ומחד תליין ובוציני אינהו כלא חד דהא לא בעו לאתפרשא
ומאן דפריש לון כאלו אתפריש מן חיי עלמא · א"ר יצחק כתיב
ונתתי נערים שריהם ותעלולים ימשלו בם היינו דכתיב ועשית ישעיה ג'
שנים כרובים זהב כתיב יושב הכרובים · וכתיב וירכב על שמות כ"ה
כרוב ויעף · יושב הכרובים כד שרייא לאתיישבא בשלימותא שמואל א' ד' סס
כתיב יושב הכרובים · (ס"א כד אשתכח בשלימותא) וכד לא ב' כ"ב
שרייא ולא אתיישבא מלכא בכורסייא כתיב וירכב על כרוב
חד דלא אתיישבא מלכא בכורסייא · יושב הכרובים תרי אמ"ר
יוסי ווי לעלמא כד חד כרוב אהדר אנפי מחבריה דהא כתיב
ופניהם איש אל אחיו כד הוי שלמא בעלמא · אמר רבי יצחק
הא תנינן ערות אביך וערות אמך לא תגלה ווי למאן דגלי ויקרא י"ח
עריתהון כגוונא דא כתיב ביעקב מבריח מן הקצה אל הקצה ·
זכאה חולקיהון דישראל דקודשא ב"ה משתכח בתושבחתייהו
בגוונא דלעילא דכתיב ישראל אשר בך אתפאר · תאנא א"ר

יצחק ביומי קדמאי הוה ב"נ אמר לחבריה אימא לי מלה חדא
דאורייתא וטול מנה כסף · השתא אמר בר נש לחבריה טול
מנה כסף ואשתדל באורייתא ולית מאן דיישגח ולית מאן (א)
דירכין אודניה בר אינון זעירין (נ"א זריעין) קדישי עליונין דקודשא
ישעיה ס' ב"ה משתבח בהו דכתיב ועמך כלם צדיקים לעולם ירשו ארץ
נצר מטעי מעשי ידי להתפאר :

ווי העמדים וחשקיהם כסף · רי"ץ אמר ווי העמדים הא אמינא (ב)
כל אינון דמתאחדן מקטרי קיימין עלאין אקרון ווי העמדים
וכל אינון דלתתא תליין מאינון ווים מאן ווים שיתא בגו שיתא
ומתאחדן ומתשקיין מחוטא דשדרה דקאים עלייהו · ובספרא
דצניעותא תאנא ווים לעילא ווים לתתא וכלהו במתקלא חד
סלקין · מאן צניעותא דספרא אמ"ר שמעון חמשה פרקין אינון
דכלילן בהיכל רב ומליין כל ארעא · א"ר יהודה אי כלילן הני
מכלהו עדיפי · אמ"ר שמעון הכי הוא למאן דעאל ונפק ולמאן
דלא עאל ונפק לאו הכי · מתלא לבר נש דהוה דיוריה (ג) ביני
טורין ולא ידע בדיורי מתא · זרע חטין ואכל חטי בגופייהו יומא
חד עאל למתא אקריבו ליה נהמא טבא · אמר ההוא ב"נ דנא
למה אמרו נהמא הוא למיכל אכל וטעם לחדא לחכיה · אמר
וממה אתעביד דא · אמרו מחטין · לבתר אקריבו ליה גריצין
דלישין במשחא · טעם מנייהו אמר ואלין ממה אתעבידו · אמרו
מחטין · לבתר אקריבו ליה (ד) טריקי מלכין דלישין בדובשא
ומשחא · אמר ואלין ממה אתעבידו · אמרו מחטין · אמר ודאי
אנא מארי דכל אלין דאנא אכיל עקרא דכל אלין דאיהו חטה ובגין
ההוא

א) פירש אזנו דשמוע · ב) כל אותם הנאחזים מקשרי עמודים עליונים באצילות נקראים ווי"ן כי הם בסוד אות ו'
שבשם ידו"ד כנודע ( קצין פי' המקשרים העליונים שהם חג"ת יונקים נ"ה שהם ווי"ן ועיין מק"מ הרמ"ז · ג) שלפים
ד) מאכלי מלכים שמערבים יחד דבש ושמן וקמח והוא כענין שאמרו רז"ל בשבת ולמקרינהו בהדי הדדי שפי'
עירוב :

ההוא דעתא מערוני עלמא לא ידע ואתאבידו מניה · כך מאן דנקיט כללא ולא ידע בכלהו ערונין דמהניין דנפקין מההוא כללא

## ספרא דצניעותא

פרקא קדמאה תאנא (א) ספרא דצניעותא ספרא (ב) דישקיל במתקלא תנא דעד לא הוה מתקלא לא הוו משגיחין רנ"ה א'
אפין באפין (ג) ומלכין קדמאין מיתו (ד) וזיוניהון לא אשתכח וארעא אתבטלת עד דרישא דכסופא דכל כסופין לבושין דיקר אתקין ואחסין האי מתקלא תלי באתר דלא הוה · אתקלו ביה אינון דלא אשתכחו · מתקלא קאים בגופיה לא אתאחד · ולא אתחזי · ביה סליקו וביה סלקין דלא הוו והוו ויהויין · סתרא גו
סתרא אתתקן ואזדמן (א) ·בחד גולגלתא (ב) מלייא טלא דבדולח' א"ר
(ג) קרומא דאוירא אזדכך וסתים (ד) אינון (ו) עמר נקי תליין בשקולא קכ"ח כ'
(ה) (ז) רעוא ·דרעוין אתגלייא בצלותא דתתאי (ו) אשגחא פקיחא וכא"ז
דלא נאים ונטיר תדירא · אשגחותא דתתא באשגחותא דנהירו רפ"ח א'
דעלאה (דכיה) (ו) תרין (ח) נוקבין דפרדשקא ואתער רוחא לכלא שם שם
בראשית ברא אלהים את השמים ואת הארץ שיתא · בראשית א"ר
ברא שית עלייהו כלהו לתתא ותליין משבעה דגולגלתא עד יקירו קכ"ט
דיקירותא והארץ תניינא לאו בחושבן והא אתמר · ומההיא א"ו שם
דאתלטייא נפקא דכתיב מן האדמה אשר אררה יי' · היתה תהו ובהו וחשך על פני תהום ורוח אלהים מרחפת ע"פ המים תליסר תליין בתליסר יקירו דיקירותא · שיתא אלפי שנין תליין (ט) בשיתא קדמאי שביעאה עלייהו דאתתקף בלחודוי ויתחריב
כלא

א) ספר הגנוז ומוצנע · ב) השקל במשקל עיין בפירוש הגר"א ז"ל שם (הרמ"ז ל' כ' תבין מדף רנ"ה א' ור"ל דתמן אמר דדכר ונוקבא אקרי מתקלא הרמ"ז) : ג) עיין בפרשת נשא קמ"ב ע"א : ד) כ' הרמ"ז ל' פי' שם כסותה מהרגפי' זוגה וזה תבין במ"ש בהספרות התיקונים ל"ג ד' סאלונקי וכ"ט א' בד' ווינציא דהוה לעילא הסרוגה דמינה הרמ"ז · ה) הוא שפע הגליון ועיין פרשת נשא קכ"ח ע"ב : ו) ל"א · ז) רצון של כל הרצונות מתגלה ע"י התפלות התחתונים שבעוה"ז : ח) נקבי החלון שעל ידם נושב רוח החיים בעולם והם סוד שני נקבי החו"ן שבפנים הוי"ה ויש מפרשים נוקבין דפרדשקא שני חלונות של פרדשקא שהוא פקיד ממונה גדול והטוב ורמז על התפארת המשפיעות הכת"ר ולו שני חלונות הנזכרים בפי' הא' : ט) פי' בו' תיבות של פ' בראשית ותיבה ז' שבה היא העולה על כלנה :

כלא בתריסר שעתי דכתיב היתה תהו ובהו וגו' (י) תליסר יקים
לון ברחמי ומתחדשן בקדמיתא וקמו (ס"י קמו) כל אינון שיתא בנין
דכתיב ברא ולבתר כתיב היתה דהא הות ודאי · ולבסוף תהו
ובהו וחשך ונשגב יי' לבדו ביום ההוא (יא) גלופי דגליפין כחיזו ישעיה ב'
דחויא אריך ומתפשט לכאן ולכאן זנבא ברישא · רישא
(אחידא) אחיד אכתפין אעבר וזעים נטיר וגניז · חד (יב) לאלף יומין
זעירין אתגלייא (כ"ה אתגלייא) קולטרא בקטרוי סנפירא בערבוי אתבר
רישיה במיין דימא רבא דכתיב שברת ראשי תנינים על המים תלי' ע"ב
תרין הוו · חד אתחזרו תנינם כתיב חסר · ראשי כד"א ודמות ל"ד כ' יחזקאל א'
על ראשי החיה רקיע · ויאמר אלהים יהי אור ויהי אור היינו
דכתיב כי הוא אמר ויהי הוא בלחודוי · לבתר אתחזרו חד יה"וי תלי' ל"ג
יה"ו וי' ו' (כ"ה יהו"י י') בתראה שכינתא לתתא · כמה דה' שבינתא
אשתכח ובחד מתקלא אתקלו · והחיות רצוא ושוב דכתיב וירא
אלהים את האור כי טוב אמרו צדיק כי טוב האי במתקליה ישעיה ג'
סלקא · קדמאה בלחודוי וכלא לחד אתחזר אחתא ומודעת א
כלילן דא בדא ביו"ד ה"א (יג) כתרין רחימין דמתחבקן שיתא
נפקין מענפא דשרשא דגופא · לישן ממלל רברבן לישן דא סתים
בין יו"ד וה"א דכתיב זה יאמר ליי' אני וזה יקרא בשם יעקב שם מ"ד
וזה יכתוב ידו ליי' ובשם ישראל יכנה ממש · זה יאמר ליי' אני
אחתא וכלא אתמר ביד"ו כלא כלילן בלישן סתים לאימא דהא
אתפתחת ליה דנפיק מניה · אבא יתיב ברישא · אימא באמצעיתא
ומתכסייא מכאן ומכאן ווי למאן דגלי עריתהון · ויאמר אלהים
יהי מאורות ברקיע השמים שליט דכר בנוקבא (ס"י שליטו דכר ונוקבא)
דכתיב וצדיק יסוד עולם נהיר יו"ד בתרין ונהיר ומעבר לנוקבא משלי י'
אתייחד יו"ד בלחודוי (וכתר כן) סליק בדרגוי לעילא ·
אתחשכת נוקבא ואתנהירת אימא ומתפתחא
בתרעוי

י) נראה דקאי תיבה הלבונה על היפה בסוד והיתה לה' המלוכה א"ס · יא) חקיקה של כל החקיקות שחקק הש"י נתגלה שם מראה ודמיון של כחו ארוך שמתפשט לכאן ולכאן כאומרו כחיזו דחויא וכו' · יב) אחד לאלף יומין זעירין נתגלה קליפה אחת והיינו חטיפה בקשרי ספירין בחבל נאמתו וחטיפה זו היא תגבורת כח השם"ש הנזכר והוא מלבון רז"ל במס' שבת קולט אדם מן הפתילה שפי' חוטף בידו ושותה ע"ש · וענין חטיפה זו נרמז בשבת דמשפשים ע"ש
יג) כשני אוהבים המתחבקים זה עם זה ·

בתרעוי · אתא מפתחא דכליל בשית ומכסייא פתחא ואחיד
לתתא להאי ולהאי ווי למאן דגלי פתחהא · פרקא תניינא דיקנא
מהימנותא לא ארכר בגין דהיא יקירותא דכלא מאודנין ה"ר פנ ד' קל"ה
נפקת (א) בסחרנהא דבסיטא סליק ונחית חוטא חוורא בתליסר ע"ד קל"ה
מתפרש ביקירא · דביקירותא (ב) ההיא כתיב לא עבר בה איש ירמי' ב'
ולא ישב אדם שם · אדם לבר הוא · אדם לא כליל הכא · ויקרא ט"ז ה'
כ"ש איש · בתליסר נביעין מבועין מתפרשן · ארבע בלחודוי
אסתמרו · תשעה אשקיון לגופא (כ"א לגלגלתא) (תקונא קדמאה)
מקמי פתחא דאודנין שארי יקירו לאתתקן · (תניינא) נחית בשפירו
ברישא דשפוון · מהאי רישא להאי רישא קאים (תליתאה) ארחא
דנפיק תחות תרין נוקבין דפרדשקא (נ) לאעברא חובה דכתיב
ותפארתו עבור על פשע · (רביעאה) תחות שפוון אסחר שערא תהלי' י"ט
לרישא אחרא · (חמישאה) ארחא אחרא נפיק תחותוי (שתיתאה) חפי
תקרובתא דבוסמא לרישא דלעילא · (שביעאה) תרין תפוחין אתחזון
לאנהרא בוצינין · (תמינאה) מזלא דכלא תלייא ערלבא ביה תליין
עלאין ותתאין · (תשיעאה) אינון דתליין לא נפקין דא מן דא · (עשיראה)
חפיין זעירין על גרונא · (חד סר) דיקירו רברבין · מתשערין בשיעורא
שלים · (תריסר) (וכד) שפוון אתפנון מכל סטרין זכאה למאן דנשיק
מאינון נשיקין · (תליסר) בההוא מזלא דכלא נגדין תליסר משיחין
דאפרסמונא דכייא · כלא בהאי מזלא שביח וסתים · (ד) בזמנא
דמטא תשרי ירחא שביעאה משתכחי (ירחי) אלין תריסר (ס"א תליסר)
בעלמא עלאה ומתפתחי תריסר (ס"א תליסר) תרעי דרחמי ·
בההוא זמנא דרשו יי' בהמצאו כתיב · ויאמר אלהים תדשא ישעיה נ"ה
הארץ דשא עשב מזריע זרע עץ פרי וגו' היינו דכתי' ועניתם את ברא' א'
נפשותיכם בתשעה לחדש בערב (כהאי זמנא · אדני ידו"ד) אתה ויקר' י"ד
החלות להראות את עבדך את גדלך · יהו"ה שלים בסטרוי והכא דברים ג'

ברחישותא

א) סביב תואר הפנים : ב) נ"ל בסוד מלכות עתיק דמיג' דיקנא . הרמ"ז : נ) פירשתי לעיל בספוק : ד) נ"ל פרוש ליחוד דאול שלו נפתחין המקורין כבודם . הרמ"ז :

ברחישותא דא דארעא לא שלים יה"ו לא כתיב קרינן יו"ד עלאה
יו"ד תתאה · וייצר י' עלאה י' תתאה (יסי) י' עלאה י' תתאה ·
ה' בגווייהו כללא דשלימו שלים ולא לכל סטר · אתעקר מהאי
אתר שמא דא ואשתיל באחרא · כתיב ויטע יי' אלהים ה' בין
יו"ד ליו"ד דיה"י · נשבא דפרדשקא דעתיקא לזעירא דאנפין ·
בלא רוחא לא אתקיים · בה"א אשתכלל ה"א עלאה ה"א תתאה
דכתיב °אהה אדני אלהים · (ה) בקיטפוי דקטפין (נ"א) ברוחא ירמי' א'
דמתקלין יה"ו · י' עלאה דאתעטר (ו) בקטרא (ס"א כעטרא) דעתיק'
היא קרומא עלאה דאזדכך וסתים · ה"א עלאה דאתעטר ברוחא
דנוקבין דפרדשקא דנפיק לאחייא · ו' עלאה (ז) בוצינא דקרדינותא
דאתעטר בסטרוי (ס"א כעטרוי) מתפשטן אתוון לבתר ואתכללו
בזעירא דאנפין · כמה דשרייא בגולגולתא אשתכחו מתפשטן
בכל גופא לשכללא כלא · בעמר נקא · כד תלי תריין אלין אתוון
כד אתגלי לזעירא מתיישבן ביה אלין אתוון ואתקרי בהון · יו"ד
דעתיקא סתים בעטרוי בגין שמא לא אשתכח · ה"א אתפתח
באחרא ואנקיב בתרין נוקבין ואשתכ' בתקונין ו'ו אתפתח באחר'
דכתי' °הולך לדודי למישרים בבוצינא דקרדינות' למכסייא פתחא ש"ה ז'
ו' לעילא ו' לתתא · ה' לעילא ה' לתתא · י' לעילא בה לא אשתתף
אחרא ולא סליק בהדה בר רמיזא דרמיז כד אתגליין תרין (כלודייקא)
ומתחברן בחד דרגא חד רגשא בגין לאתפרשא · ו"ד
כלילן ביו"ד ווי כד אסתלק האי ואתגליין אינון בוסימין
דטיפסא · שריקין לא עברי לא מתעכבי ברוכתא ·
והחיורת רצוא ושוב · ברח לך אל מקומך · אם תגביה
כנשר ואם בין כוכבים שים קנך משם אורידך · ותוצא הארץ
דשא

ה) בהתדבקות הדיבוק ר"ל לרור המשקלות נתייסד הכל והוא מל' מקטף מיא במ' נידה ספ"ז דיבוק והנה לרור המשקלות הם ב' ההי"ן שבשם ידו"ד ועיקר המשקל שלהם הוא י' משם ידו"ד ועיין ר"פ כי תשא : ו) א"ת דגרסי' בקוטרא ופי' מל' קיטור · הרמ"ו : ז) פרשתי לעיל ס"ו ע"א : ח) אותן ראשי השיור השלטיירין לפעול דין בעולם ואי שריקין לא עברי אפי' בפחותים שבבעלי דינים הנרמזים בהדמיות בלם אין להם אז השקט אלא פועלים פעולת תוקף הדין הרחמן יצילנו ומלת שריקין פירוש רקים ופנוחים כי כן תרגומו של אנשים רקים גוברין שריקין :

דשא · אימתי כד שמא אתנטע · וכדין אוירא נפיק · ונצוצא
אזדמן ·

(תיקונא קדמאה דדישא) חד גולגלתא אתפשט בסטרוי טלא מלי
עלה דתרי גווני · (תניינא) תלת חללין דאתוון רשימין
אתגליין ביה · (תליתאה) אוכמין כערבאה תליין על נוקבין עמיקין
דלא יכיל למשמע ימינא ושמאלא הכא חד ארחא לעילא דקיק
(רביעאה) מצחא דלא נהיר קטטותא דעלמא · בר כד רעוא אשגח
ביה · (חמישאה) עיינין דתלת גווני (א) למרתת קמייהו אתסחן בחלבא
דנהיר · כתיב °עיניך תראנה ירושלם נוה שאנן וכתיב °צדק ילין ישעיה ל"ג
בה · נוה שאנן עתיקא דסתים עינך כתיב · (שתיתאה) חוטמא שם ה'
פרצופא דזעירא לאשתמודעא · תלת שלהובין מתוקדין בנוקבוי
(שביעאה) דרגא עמיקא למשמע טב וביש · כתיב °אני יי' הוא שמי שם מ"ב
וכתיב °אני אמית ואחיה וכתיב °ואני אישא ואני אסבול · °הוא דברים ל"ב
עשנו ולא אנחנו · °והוא באחד ומי ישיבנו · הוא אקרי תלים ק'
מאן דסתים ולא שכיח · הוא מאן דלא אזדמן לעינא · הוא מאן קל"ד כ'
דלא אקרי בשמא (ה"א ס"ו) א' כליל הו"א ו' ו' כליל א' ולא כליל איוב כ"ג
ה"ו (ס"א ס"ו) א' אזיל לאלף · אלף אזיל ליו"ד · יו"ד אזיל ליו"ד ·
דסתים מכל סתימין דלא מתחברן ביה וד' · ווי כד לא נהיר י'
בו"ד כד אסתלק י' מן ו"ד בחובי עלמא עריתא דכלא אשתכח
ע"ד כתיב ערות אביך לא תגלה · וכד אסתליק יו"ד מן ה"א ע"ד
כתיב °וערות אמך לא תגלה אמך היא לא תגלה ערותה אמך ויקרא י"ח
היא ודאי °כי אם לבינה תקרא וגו' פרקא תליתאה · תשעה משלי ב'
תקונין יקרין אתמסרו לדיקנא · כל מה דאתטמר ולא אתגליי'
עלאה ויקרא אשתכח · (והיא) והא (ס"א דיקנא) (ב) גנזיה קרא תיקונא
(קדמאה) דדיקנא נימין על נימין מקמי פתחא דאודנין עד רישא
דפומא

א) להבות פינאים והמלירים ליערא : ב) פי' שלא נזכר בשיר השירים הרמ"ז :

דפומא · (תניינא) מרישא האי לרישא אחרא אשתכח · (תליתאה)
מתחות תרין נוקבין ארחא מלייא דלא אתחזייא (רביעאה) עלעין
אתחפיין מהאי גיסא ומהאי גיסא (חמישאה) בהו אתחזיין תפוחין
סומקין כוורדא · (שתיתאה) בחד חוטא תליין אוכמין תקיפין עד
חדוי · (שביעאה) שפוון סומקין כוורדא אתפנון · (תמינאה) זעירין נחתין
בגרונא ומחפיין קדלא · (תשיעאה) רברבין וזעירין כגידין (ס״א פגרין)
תהלים קי״ח בשקולא · באלין אשתכח גיבר ותקיף מאן דאשתכח · כתיב מן
המצר קראתי יה · תשעה אמר דוד עד כל גוים סבבוני לאסחרא
ולאגנא עלוי · ותוצא הארץ דשא עשב מזריע זרע למינהו ועץ
כסא קל״ט כ׳ עושה פרי אשר זרעו בו למינהו · תשעה אלין אתעקרו משמא
שלים ואשתילו לכתר בשמא שלים דכתיב ויטע יי׳ אלהים תקונין
דדיקנא בתליסר אשתכחן איהי דהיא עלאה · תתאה בתשעה
אתחזון · כ״ב אתוון אתגליפו בגווניהון (ס״א בגיניהון) על האי (ס״א
על האי מאן דחזי בחלמיה דיקנא) חלמא דאחיד דיקנא · דכ״נ
עלאה בידיה או דאושיט ידיה ליה ינדע דשלים במאריה שנאין
תחותוי יכנעון · כ״ש דיקנא עלאה דנהירא בתתאה דעלאה רב
חסד אקרי בזעירא חס״ד סתם כד אצטריך נהירו אנהרא ואקרי
רב חסד · (ס״א בידיה הא מתרחיץ דהא בשלם עם מאריה ושנאוי
יכנעון תחותוי ודין הוא בדיל דחזא בחלמיה כ״ש אם זכה
לאודעא מה היא דיקנא עלאה דהוא נהיר לתתאה אריה
עלאה רב בחסד אקרי בזעירא
חסד סתם) · כתיב ויאמר אלהים
ישרצו המים שרץ נפש חיה
כלומר יה אתפשט נהירו דדא
בדא כלא אתרחשון בזמנא
חדא מים טבאן מים בישן בגין
דאמר ישרצו אתכללו דא בדא
חיה עלאה חיה תתאה · חיה

ד״א ישרצו המים תרגום
ירחשון כלומר כד מרחשין
בשפוותיה פתגמי צלות׳ בזכות׳
ובנקיות דעתא ובמיא הוה
רחיש נפשא חיתא · וכד בעי
ב״נ לסדרא צלותיה למאריה

טבא · חיה בישא · ויאמר אלהים
נעשה אדם · האדם לא כתיב
אלא אדם סתם לאפקא אדם
דלעילא דאתעביד בשמא שלים
כד אשתלים דא · אשתלים דא
אשתלים דכר ונוקבא לאשלמא
כלא · ידו"ד סטרא דדכר · אלהי'
סטרא דנוקבא · אתפשט דכורא
ואתתקן בתקונוי כאימא בפומיה
דאמה · מלכין דאתבטלו הכא
אתקיימו · דינין דדכורא תקיפין
ברישא בסופא נייחין · דנוקבא
באיפכא · וי"ה (א) קונטורין
דקיטורא בעטפוי שקיעין · י'
זעירא בגווהא אשתכח · אי
אתבסמו דינין בעא עתיקא ·
אתא חוייא על נוקבא וקינא
דזוהמא אתתקן בגווה למעבד
מדורא בישא · דכתיב ותהר
ותלד את קין קינא דמדורא
דרוחין בישין (ב) ועל עולין
וקטפורין אתקין בידה · בהאי
אדם בתרין בכלל ופרט אתכללו

ושפוותיה מרחשן בהאי גוונא
מתתא לעילא לסלקא יקרא
דמאריה לאתר דשקיו דעמיקא
דבירא · נגיד ונפיק לכתר ונגיד
לאמשכא מלעילא לתתא
מההו' שקייא דנחלא לכל דרגא
ודרגא עד דרגא בתרא' לאמשכ'
נדבה לכלא מעיל' לתת' לבתר
בעי' לקשרא קשרא בכלא קשר'
דכונה דמהימנותא ויעבדון כל
משאלוי · בין שאלתא דצבורא קמ"ב ב'
בין שאלתא דיחידא ושאלתא
דאית לבר נש לשאלא ממארי'
הן מסודרות בט' גווני אית
באלפא ביתא ואית באדכר
מכילוי דקב"ה רחום וחנון וגו'
אית בשמהן יקירן דקודשא
ב"ה כגון אהיה י"ה יה"ו אלהים
יי' צבאות שדי אדני · אית בע"ס
כגון מ' י' ה' נ' ת' ג' ח' ב' ח"כ'
אית באדכר צדיקיי' כגון האבו'
והנביאים והמלכים (ג) אית
בשירי ובתושבחתי דאית בהון



א) קונטור הקטר כחיקו שקוצים רוצה לומר כי אות ה' רומז על סוד הנקבה מושכבת ואות י' סוד הרחמים שקיעה בחיקה דהיינו י' בתוך ה"ה לרמז אף שתחילתה דין מ"מ סופה רחמים ומלת בעטפוי פי' בחיקו כי כן תרגום בחיקך בעטפך : ב) סוכה וספרה · ג) נראה שלכן לא היה חפץ האר"י ז"ל כ"א בשירי הקדמונים שנתייסדו על"ה הרמ"ז (אמ"י ועוד טעם אחר שאי אלא ידע על"ה הלשון כל יכון בז"ר"ש ולא ידעו היכ"ה שיכי שניא וכ"כ מהרח"ו ז"ל מהי"ן

בפרט וכלל · שוקין ודרועין
ימינא ושמאלא · דא אתפלג
בסטרוי · אתתקן דכר ונוקבא
יה"ו י' דכר ה' נוקבא ו' כתיב
זכר ונקבה בראם ויברך אותם
ויקרא את שמם אדם · דיוקנא
ופרצופא דאדם יתיב על כרסיא
יחזקאל א' וכתיב °ועל דמות הכסא דמות
כמראה אדם עליו מלמעלה:

פרקא רביעאה · עתיקא טמיר
וסתים · זעירא דאנפין
אתגלייא ולא אתגליין דאתגליין
באתוון כתיב · דאתכסייא
סתים באתוון · דלא מתיישבן
באתרוי בגין דאיהו לא אתיישבו
ביה עלאין ותתאין · ויאמר אלהי'
תוצא הארץ נפש חיה למינה
בהמה ורמש וגו' היינו דכתיב
תלים ל"ו °אדם ובהמה תושיע יי' · חד
בכללא דאחרא משתכחא
ויקר' א' בהמה בכללא דאדם °אדם
כי יקריב מכם קרבן ליי' מן
הבהמ' משום דאתכליל בכללא
דאדם כד נחת אדם דלתתא
בדיוקנא

קבלה אמיתית ועילא מנהון מאן
דידע לתקן תקונין למארי' כדקא
יאות ואית בידיעה סלקא מתת'
לעילא ואית מאן דידע להמשיך
שפעא מעילא לתתא ובכל ט'
גווני אלין צריכה כוונה גדולה
ואי לא עליה קרא דכתי' ובוזי
יקלו · ובכוונת אמן דהוא כליל
תרין שמהן יהו"ה אדנ"י והא'
גניז טוביה וברכוהי באוצר
הנקרא היכל והוא רמוז בפסו'
וה' בהיכל קדשו הס מפניו ולדא
רמזו רז"ל כל טוב האדם בביתו
שנאמר בכל ביתי נאמן הוא
ומתרגמינן בכל דעמי ואי מכוון
בכל חד וחד מט' גווני כדקא
יאות דא הוא בר נש דאוקיר
לשמא דמאריה לשמא קדישא
ועל דא כתיב כי מכבדי אכבד
ובוזי יקלו אכבד בעלמא דין
לקיים ולמעבד כל צרכוי ויחזון
כל עממי ארעא ארי שמא דה'
אתקרי עליה וידחלון מניה
ובעלמא דאתי יזכה למיקם
במחיצת חסידים אעפ"י דלא
קרי כל צרכיה כיון דזכה לאשגחא ידיעת מאריה ואיכוון ביה
כדקא יאות · מאי ובוזי יקלו דא הוא מאן דלא ידע ליחדא
שמא קדישא ולקשרא קשרא דמהימנותא ולאמשכא
לאתר

בדיוקנא עלאה אשתכחו תרין רוחין מתרין סטרין דימינא ושמאלא כליל אדם דימינא נשמתא קדישא דשמאלא נפש חיה · חב אדם אתפשט שמאלא ואתפשטו אינון בלא גופא · כד מתדבקין דא בדא אתיילדן כהאי חיוה דאולידת סגיאין בקטרא חדא כ"ב אתוון סתימין כ"ב אתוון אתגליין י' סתים י'

לאתר דיצטריך ולאוקיר שמא דמאריה טב ליה דלא אתברי תזריע מ"ח כ' וכל שכן מאן דלא אתכוון באמן וע"ד כל מאן דמרחיש בשפוות' בנקיותא דלבא במיא דמנקי מה כתיב בהדיה ויאמר אלהים נעשה אדם כלומר בשביל אדם דידע ליחדא צלם ודמו' כדקא יאות וירדו בדגת הים :

גלייא סתים וגלייא (א) במתקלא דטפסין אתקלו · י' נפקין מניה
דכר ונוקבא וד' · בהאי אתר ו' דכר ד' נוקבא · בגין דא ד"ו תרין ·
ד"ו דכר ונוקבא ד"ו (ב) תרין קפלין תרין · י' בלחודוי דכר · ה'
ק"פ כ' נוקבא · ה' ד' הוות בקדמיתא ומדאתעברת בי' בגווה (אולידת)
אפיקת ו' (הרי כי כה' אית ד"ו וכו' אית ה"ה הרי יה"ו) אתחזי י' בחזויה כללא
דיה"ו · מדאפיקת יו"ד דהוא דכר ונוקבא אתיישבת לכתר
בראשית ו' ומכסייא לאימא · ויראו בני האלהים את בנות האדם היינו
יהושע ב' דכתיב שנים אנשים מרגלים חרש לאמר מאי בנות האדם דכתי'
מלכים א' ג' אז תבאנה שתים נשים זונות אל המלך · בגיניהון כתיב כי
ראו כי חכמת אלהים בקרבו וגו' · אז תבאנה ולא בקדמיתא
(ג) בקיסטרא דקיטורי דפיגאן · (ד) תרין מתחבקן הוו לעילא לתתא
נחתו ירתו עפרא · אבדו חולקא טבא דהוה בהו עטרא דבומלא
שמות י"ד (ס"א דחמלא) ואתעטר בקוסטא דענבא · ויאמר יי' אל משה מה
תצעק

א) במשקולות הלשונות המכריע בין המאזנים שם בשקלו והיינו בסוד אות ו' משם יהו"ד והוא המכריע : ב) שני גילויים מהשמאלם אל הגילוי הנרמזים באותיות ו"ד ממלת יו"ד והיינו ד"ו פרצופים כנודע וזהו לפי גרסת קלטין ולגירסת קפלין ר"ל שני עמודים חזקים מלשון רז"ל כפ' הסייפה אלף קפל וכו' : ג) הוא מלשון ממשלה ור"ל בממשלת הקשר להתגבר אזי דפיגאן ר"ל לצקה ישועה כי עת וזמן לשמוע אל הרינה ואל התפלה וז"ל הרמ"ב פירוש בצרה הקשורה כמלך שלמה כשבאו לו ב' נשים הקליפות אז ולא קודם ופי' דפיגאן התחננו לו מל' הפיגונו בלילה ס"ס · ד) ב' רובקים והם עז"א ועזא"ל שנפלו מקדושתן כמ"ש הנפלים היו בארץ וגו' וכהם היה עטרה של חמלה ונפלו למטה ונתעטרו במרה של ענבים שהם תוקף הדין :

תצעק אלי · אלי דייקא · דבר אל בני ישראל ויסעו · (ה) ויסעו
שמו' ט"ו דייקא · (ו) במזלא הוה תלי דבעא לאוקיר דיקניה °והישר בעיניו
תעשה והאזנת למצותיו ושמרת כל חקיו עד כאן · כי אני יי'
רפאך להאי דוקא :

ישעי' א' פרקא חמישאה · °הוי גוי חוטא עם כבד עון זרע מרעים בנים וגו'
שבעה דרגין יו"ד ה"ה ו"ה ה"י ו"ו אפיק ד' ה"ה הו"י ה"ה
אפיק ו' ו' ד"ו לבר אסתיר אדם דכר ונוקבא דאינון ד"ו דכתיב
בנים משחיתים · בראשית ברא · בראשית מאמר · ברא חצי
מאמר · אב ובן · סתים וגליא · עדן עלאה דסתים וגניז · עדן
תתאה נפיק למטלטלי (ס"א למטלנוי) ואתגלייא יהוה יה אלהים · את
אדני אהיה ימינא ושמאלא כחדא אשתתפו · השמים ואת ·
ד"ה א' דכתיב °והתפארת והנצח · אינון כחדא אשתתפו · הארץ · דכתיב
כ"ט °מה אדיר שמך בכל הארץ °מלא כל הארץ כבודו · יהי רקיע
תלי' ח' בתוך המים להבדיל בין הקדש ובין קדש הקדשים · עתיקא
ישעי' ו' לזעירא אתפרש ואתדבק לא אתפרש ממש פומא ממלל רברבן
במדבר (ז) אנתיק ואתעטר בכתרין זעירין בחמשה זינין מים וכתיב °ונתן
י"ט עליו מים חיים אל כלי · °הוא אלהים חיים ומלך עולם °אתהלך
ירמיה י' לפני יי' בארצות החיים · °והיתה נפש אדני צרורה וגו' ועץ החיים
תהלים בתוך הגן י"ה יו"ד ה"א אה"י בין מים למים · מים שלימין ומים דלא
קי"ו שלימין רחמין שלימין רחמין דלא שלימין :
שמואל
א' כ"ה

ויאמר יי' לא ידון רוחי באדם לעולם בשגם הוא בשר ·

ויאמר יי' כד אתיישבא בזעירא מכאן לומר דבר בשם
אומרו דעתיקא סתים קאמר · לא ידון רוחי באדם דלעילא משום
דבההוא רוחא דאתנשב' מתרין נוקבין דפרדשק' (ח) משיך לתתאי
ובגין כך כתיב והיו ימיו מאה ועשרים שנה · יו"ד שלים ולא שלים
י' בלחודוי מאה תרין אתוון תרין זמנין ק"כ שנה י' בלחודוי
כד

ה) יובן עם מ"ש בספר הכוונות בסוד קי"ש שהזעיר הוא מלביש לעתיקא לכה"י שלו ואז התעורר העתיקא להאיר בזעיר ע"כ וידוע שבני ישראל היה בכס"י כמ"ש בשע' א"א פ"ז י"ג ב' וז"ש דבר אל בני ישראל שהם מסוד זעיר המלבוש כס"י דידי ויסעו ברגליהם דייקא להאיר רגלי עתיקא : ו) כתב הרמ"ז זהו שאמרז"ל קשים מזונותיו של אדם כקי"ס שרמ"ז : ז) עסק בפ' הספינה ולא את האנתיק וכאן ר"ל שנתעסק להתעטר במדרגות התחתונות שהם כתרין תתאין : ח) באורתיו לעיל בסמוך :

כר אתגלייא בזעירא אתמשך בעשר אלפין שנין מכאן כתיב
ותישת עלי כפכה. הנפילים היו בארץ. היינו דכתי' ומשם יפרד תהלים קל"ט
והיה לארבעה ראשים. מאתר דאתפריש גנתא אקרו הנפילים
דכתיב ומשם יפרד. היו בארץ בימים ההם ולא לבתר זמנא
עד דאתא יהושע ובני האלהים אסתמר עד דאתא שלמה ובנות
האדם אתכללא הה"ד ותענוגות תענוגות קרי תענוגים לא קרי קהלת ב'
בני האדם דאתרמיז מהאי רוחין אחרנין דלא אתכללו בחכמה
עלאה דכתיב וי"י נתן חכמה לשלמה. וכתיב ויחכם מכל האדם
מישום דהני לא אתכללו באדם. וי"י נתן חכמה ה' עלאה. ויחכם מלכים א' ה'
מכל האדם דמינה אתחכם לתתא. המה הגבורים אשר מעולם שם ד'
עולם דלעילא. אנשי השם. דאתנהגן בשמא. מאי שמא שמא
קדישא דאתנהגן ביה דלא קדישין לתתא ולא אתנהגן אלא
בשמא. אנשי השם סתים ולא אנשי ידו"ד לאו מסתים סתימא.
אלא גריעותא ולא גריעותא. אנשי השם סתם מכללא דאדם
נפקו. כתיב אדם ביקר בל ילין. אדם ביקר ביקירו דמלכא בל תהלים מ"ט
ילין בלא רוחא. תליסר מלכי קרבא בשבעה שבעה מלכין
בארעא אתחזיאו נצחי קרבא. תשעה דסלקין בדרגין דרהטין
ברעותהון ולית דימחי בידיהון. חמשה מלכין קיימין בבהילו.
לקמי ארבע לא יכלין למיקם. ארבע מלכין נפקין לקדמות
ארבע בהון תליין כענבין באתכלא צרירן בהו שבעה (א) דרהיטין
סהרין סהדותא ולא קיימין בדוכתייהו. אילנא דמבסם יתיב בגו
בענפוי אחידן ומקננן צפרין. תחותוי תטלל חיוותא דשליטא
בההוא אילנא (ב) בתרי כביישין למהך בשבעה סמכין סחרניה
בארבע חיוון מתגלגלין בארבע סטרין חוייא דרהיט בש"ע דרוגין
דריג

א) רגים זמין בפ' שלח לך קס"ז ע"א. ב) כ"כ נתיבות אלכסונים שכן תרגום במסילה העולה בכבישא:

דליג על טורין מקפץ על גבעתא דכתיב °מדלג על ההרים מקפץ שה"ש ב'
על הגבעו' זגביה בפומי' בישׁויי נקיב (ג) בתרין גיסין כד נטיל גיסטרא
אתעביד לג' רוחין · כתיב ויתהלך חנוך את האלהים וכתיב °חנוך משלי כ"ב
לנער על פי דרכו · לנער הידוע · את האלהים ולא את יי' ואיננו
בשם זה · כי לקח אותו אלהים להקרא בשמו · תלת בתי דינין
ארבע אינון · ארבע בתי דינין דלעילא ארבע לתתא דכתי' °לא ויקרא י"ט
תעשו עול במשפט במדה במשקל ובמשורה · דינא קשיא דינא
דלא קשיא · דינא בשקולא · דינא דלא בשקולא · דינא רפיא
דאפילו לא האי ולא האי · ויהי כי החל האדם לרב על פני
האדמה · החל האדם לרב · היינו דכתיב בשגם האדם דלעילא
וכתיב על פני האדמה °ומשה לא ידע כי קרן עור פניו היינו שמו' ל"ד
דכתיב כתנות עור · קרן דכתיב °ויקח שמואל את קרן השמן שמואל א' י"ו
לית משיחא אלא בקרן °ובשמך תרום קרננו °שם אצמיח קרן תהלים פ"ט
לדוד · היינו עשיראה דמלכא · ואתיא מין יובלא דהיא אימא שם קל"ב
דכתיב °והיה במשוך (ד) בקרן היובל · קרן ביובלא אתעטר יהוש' ו'
עשיראה באימא · קרן דנטיל קרן וריוח לאתכא רוחיה ליה והאי
קרן דיובלא הוא · ויובל ה' · וה' נשיבא דרוחא לכלא וכלא
תייבין לאתרייהו דכתיב °אהה ה' אלהים כד אתחזי ה' לה' יי' ירמי' א'
אלהים אתקרי שם מלא · וכתיב °ונשגב יי' לבדו ביום ההוא ישעי' ב'
(ס"א כד אתחזר ה' לה' ואסתלק י' פורענותא אתי לעלמא ואם
לא בשביל אד'ני ידו"ד לא אתקיים עלמא וכלא אתחרב וע"ד
כתיב ונשגב וגו') ע"כ סתים ואתעטר צניעותא דמלכא דהיינו
ספרא דצניעותא זכאה למאן דעאל ונפק וידע שבילוי וארחוי
ברוך יי' לעולם אמן ואמן :



ג) חלוק לשנים ר"ל תרי גיסי שני צדדים ובהיות שמכרית בגיסם אתעביד לתלת רוחין · ד) לך לך נ"ו ע"א :

# פרשת ואתה תצוה

ואתה תצוה את בני ישראל וגו׳ ׳ ואתה הקרב אליך את אהרן
אחיך וגו׳ אמר ר׳ חייא מאי שנא הכא ובכל אתר דכתיב
ואתה הקרב אליך ׳ ואתה תדבר את כל חכמי לב ׳ ואתה
תצוה את בני ישראל ׳ואתה קח לך בשמים ראש מר דרור ׳ שמו׳ ל"ו
אלא כלא ברזא עלאה איהו לאכללא שכינתא בהדיה ׳ אמר
רבי יצחק נהורא עלאה ונהורא תתאה כליל כחדא אקרי ׳ואתה קל"ח כ׳
כד"א ׳ואתה מחיה את כלם ׳ וע"ד לא כתיב והקרבת את אהרן נחמי׳ ט׳
אחיך וצוית את בני ישראל ודברת את כל חכמי לב ׳ בגין דההוא
זמנא שרייא שמשא בסיהרא ואשתתף כלא כחדא לשרייא על
אומנותא דעובדא ׳ אמר רבי אלעזר מהכא ׳אשר נתן יי׳ חכמה שמו׳ ל"ו
ותבונה בהמה ׳ רבי שמעון אמר מהכא ואתה תדבר את כל
חכמי לב אשר מלאתיו רוח חכמה ׳ אשר מלאתים מבעי ליה
אלא אשר מלאתיו לההוא לבא ׳ מלאתיו רוח חכמה כד"א ׳ונחה ישעיה י"א
עליו רוח יי׳ רוח חכמה וגו׳ ועל דא אצטריך אשר מלאתיו רוח
חכמה דשרייא שמשא בסיהרא באשלמותא דכלא וע"ד אתרשי
כלא בכל אתר ׳ א"ר אלעזר אי הכי הני ואתה ואתה היך מתיישבן
בקראי ׳ אמר ליה כלהו מתיישבן נינהו ׳ ואתה הקרב אליך ליחדא
בהדיה ולקרבא בהדיה רזא דשמא קדישא כדקא יאות ׳ ואתה
תדבר את כל חכמי לב׳ בגין דכלהו לא אתיין למעבד עבידתא
עד דרוח קודשא ממללא בגווייהו ולחשא לון בלחישו וכדין עבדי
עבידתא ׳ ואתה תצוה את בני ישראל ׳ רוח קודשא פקדא
עלייהו ואנהיר עלייהו למעבד עובדא ברעיתא שלים ׳ ואתה

קח לך כמה דאוקימנא דכתיב ואתה הקרב אליך · והני כלהו
הכא בעובדא דמשכנא · דכלא אתעביד ברזא דא · פתח ר"ש
ואמר ואתה יי' אל תרחק אילותי לעזרתי חושה · ואתה יי' כלא תהלים כ"ב
חד · אל תרחק (א) לאסתלקא מינן למהוי סליק נהורא עלאה
מתתאה · דהא כד אסתלק נהורא עלאה מתתאה כדין אתחשך
כל נהורא ולא אשתכח כלל בעלמא · ועל דא אתחרב בי
מקדשא ביומוי דירמיהו · ואע"ג דאתבני לבתר לא אהדר נהורא
לאתריה כדקא יאות · ועל רזא דא שמא דההוא נביאה דאתנבי
על דא ירמיהו אסתלקותא דנהורא עלאה דאסתלק לעילא
לעילא ולא אהדר לאנהרא לבתר כדקא יאות · (ב) ירמיהו ·
אסתלק ולא אהדר לאתריה ואתחרב בי מקדשא ואתחשכו
נהורין אבל ישעיהו שמא גרים לפורקנא ולאהדרא נהור' עלאה
לאתריה (ישעיהו לאנהרא ההוא נהורא עלאה ולמעבר פורקנא)
ולמבני בי מקדש' וכל טבין · וכל נהורין יהדרון כדבקדמיתא וע"ד
שמהן דב' נביאין אלין קיימין דא לקבל דא בגין דשמא גרים וצרופא
דאתוון דא בדא גרמין עובדא הן לטב הן לביש' · ועל רזא דא
צרופא דאתוון דשמהן קדישין וכן אתוון בגרמייהו גרמין לאתחזא'
רזין עלאין בגוונא (ג) דשמא קדישא דאתוון בגרמייהו גרמין רזין
עלאין קדישין לאתחזאה בהו · (ד) רזא קדמאה יו"ד נקודה קדמא'
דקיימא

א) התעורר ביקש לבל יסתלק פני הרחמים למעלה שאז אולי יתעורר ח"ו דין הקשה על ידי הסתרת פני הרחמים בסוד הסתירה פני וגו' : ב) כפל זה בא לרמוז עוד מה שאמר בירמיהו שה' צוהו לצאת מירושלם כדי שלא יגין זכותו לעכב הפורענו' · הרמ"ז (ועוד רמז מ"ש במדר' ב"י דירמיהו הכניחו ג"כ שכיום שיכנס לירושל' הרשות לירמיהו להציל כל היום למי שרוצה ולא רצה ולא יכול לצאת ע"ש היום · מאי"ן · ג) פי' שמכל אות ואות נמשכו אורות רבים לגלות אור האות העיקרי וזהו סוד בגרמייהו גרמי פי' בלי הצטרפות לאות אחרת הם כעצמם מהוים סודות ואורות קדושות ושפא קדישא זה הוא הויה הפנימית של בתי' נשמה לנשמה של המ' והיא מאירה בבי"ע וכזה תבין מ"ש ברפ"ק משפטים ל"ד ב' שהזוכה לנשמה דפו"א אשתלים ביה הויה דוק ותשכח : ד) האר"י ז"ל פי' שמאמר זה סודו שם ב"ן וכשתרי אותיות ז"א דב' א' ב' וד' יש פתח להבין סוד מאמר זה. גם בדרושי האר"י מפרשו בסוד שם בן ע"ב · הרמ"ז ·

דקיימא על תשע סמכין דסמכין לה ואינון קיימין לארבע סטרי עלמא כמה דסופא דמחשבה נקודה בתראה קיימא לד' סטרי עלמא בר דהאי (א) דכר ואיהו נוקבא · והאי קיימא בלא גופא וכד קיימא בלבושא דאתלבש בהו איהי קיימא על תשע סמכין ברזא דאת ס בלא עגולא ואף על גב דאת ס' איהי בעגולא וקיימא בעגולא אבל ברזא דאתוון חקיקן גו (ב) נקודי טהירין לעילא אינון ברבועא דלתתא איהי בעגולא האי ברבועא דאיהי קיימא בשעורא דתשע נקודין תלת תלת לכל סטר ואינון בשיעורא דחושבנא תמניא נקודין ואינון תשע ואלין אינון דקיימין מרזא דבוצינא ברבועא בסמכין תשעה לאת יו"ד נקודה חדא אינון ט' אינון תמניא ברזא דאת ס ברבועא כגוונא דא ⁖ תלת תלת לכל סטר ודא איהו רזא דאת יו"ד נקודה חדא · ואע"ג דאיהי נקודא חדא דיוקנא דילה רישא לעילא וקוצא ⁖ לתת' ושיעורא דילה תלת נקודין כגוונא דא ∴ ועל דא אתפשטותא לה' סטרין תלת תלת לכל סטר איהי תשע ואיהי תמניא ואלין אינון סמכין דנפקין מרזא דבוצינא למהוי סמכין לאת (ג) יו"ד ואלין אקרון רתיכא דילה ולא קיימין בשמא בר ברזא (ד) דתשע נקודין דאורייתא וברזא דספרא דאדם אתפלגו אלין תשע דאינון תמניא בצרופא דאתוון דשמא קדישא לצרפא לון וליחדא לון בכל אינון גוונין · כד נטלין אלין תמניא דאינון ט' נהרין בנהירו דאת ס' ברבועא ואפיק נהורין תמניא אתחזון ואתוון תשעה ואתפלגן לתתא לנטלא כל משכנא ואינון צרופא דשמא קדישא



א) פי' כהפתלב היחוד יההדונה"י הרי נקודה מתחלה ונקודה בסוף רק שהראשון זכר מהויה והאחרון נקבה מאדני ה"ס : ב) תוך נקודות האורות עליונים ועיין מזה בפרשת פנחס ר"ן א' (והרמ"ז פי' נקודות אורות הטהירו מרובעות נ' לכל צד והס ח' מלויירים בסמוך ועיין מק"מ פי' הכל) · ג) לא הגיה הרב כאן נקודה חדא כמו שהגיה למעלה וטעמו כי בתחלה דבר בנקודין על הי' פשוטה ואח"כ בט' היוצאים ממלוי יו"ד ובזה יבא על נכון גם ענין הי"ב שאמר אח"כ ודוק · ד) שנקודין דאורייתא הם ט' וסוד כל הנקודים בחכמה דאיהו י' דביה קיימי' הכא וכט' נקודות יש י"ד יודין וג' ווין שעולים קנ"ב וכן סוד יו"ד ביה יפ"י. ופ"ו דפ"ד הרמ"ז

ברזא דשבעין ותרין אתוון מחקקן דנפקי מרזא דתלרת גוונין
ימינא ושמאלא ואמצעיתא וכלא מרזא דתלת נקודין שיעורא
דאת יו״ד דאיהי לארבע · · · סטרין ואינון תמניא נקודין ואינון
תשע נקודין ואינון תריסר · · נקודין עלאין תלת תלת לכל
סטר וסטר ומהכא נחתין · · · לתתא בתריסר לשית סטרין וכד
אתחקקן תריסר אלין בשית סטרין אינון שבעין ותרין שמהן רזא
דשמא קדישא דשבעין ותרין דאינון שמא דא קדישא וכלא
איהו סליק ברעותא דסמיכו דמחשבה באינון סמכין דאת יו״ד
ועל דא אתוון בצירופייהו תלת תלת בכל צרופא דילירה בגין
לסלקא ברעותא דאת י׳ דתלת נקודין כמה דאתמר ועל דא
לא אסתליק בסדיקו דצרופא אלא מעקרא ושרשא דרזא דאין
סמכין דסמכין לאת י׳ דאת ם ברבועא ט׳ נקודין תמניא נקודין
תריסר נקודין שבעין וב׳ נקודין · אשתכח דכל רזא דשמא קדישא
קיימא באת י׳ וכלא רזא חרא וקיימא ברזא דבוצינא כמה דאתמר
למעבד סמיכו לכל את ואת · ואינון סמכין אינון רתיכא דילהון
דכל את ואת כמה דאתמר · רזא תניינא את ה׳ דקיימא על
חמשה סמכין דסמכין לה דנפקין מרזא דבוצינא כד אתכנש
לאסתלקא לעילא מרזא ׳דמשחת׳ · את דא היכלא קדישא אקרי ר״ד א׳
לגו נקודה דקאמרן וכלא איהו ברזא דקאמרן דאת ם ברבועא
אבל הכא לא אתרשים בר את ה׳ ורתיכא דילה חמשה סמכין
דקאמרן דכד בטש נהירו דבוצינא באת י׳ אתנהיר ומההוא (ס)
בטישותא אתעבידו אינון תשע ׳סמכין דקאמרן · ומגו נהירו פנחס
דאתנהר את י׳ אתפשטו תלת נקודין די׳ תרין לעילא דאינון רע״ג ב׳
רישא · וחד לתתא דאיהו קוצא די׳ כגוונא דא ׳. ° דקאמרן כד קנ״ז ר״פ
אתפשטו תרין אתעבידו תלת חד אתעביד תרין ואתפשטו ואתעבי׳ א׳
חד היכלא · דא לבתר דאתעביד היכלא לחד נקודה קדמאה

ס) ובגוותה ההיכלא ·

אתעביד בגניזו טמיר רזא דאת דא וקיימא על חמש אחרנין
ארבעה גניזין אינון כהד נקודה דקיימא לגו באמצעיתא אינון
חמש ואיהי ה׳ כמה דה״א דלתתא קיימא על ארבע איהי
נקודה על ארבע · דקיימא בגו אמצעיתא · אוף הכא נמי האי
ומה דקיימא על ה׳ סמכין הכי הוא ודאי בגין דהאי נקודה עלאה
איהי על תרין גוונין חד בלהודוי וחד בטמירו · ובספרא דרזין דחנוך
ה׳ ודאי קיימא על חמש סמכין דנפקין מגו בוצינא · וכדין אפיק
חמש קיימין אחרנין ואשתכח׳ האי ה׳ ברזא דעשרה וכד אתפרישת
קיימא ה׳ דא על סמכין ואינון הוו תליסר מכילן דרחמי בחד
דרגא דאתוסף עלייהו ואלין אינון תריסר דקיימין בשית · זמנין ק׳ף
אינון ארבעין ותרין זמנין שבעין ותרין הוו · אבל נחתין לתתא קל׳ב
והכא אתפרשו שבילין לכל סטר דאינון תלתין ותרין · אשתארו
ארבעין · ותרין אודנין ימינא ושמאלא הא ארבעין ותרין אלין מ״ב
אתוון עלאין דאינון אתוון רברבן דאורייתא בגין דאית אתוון כהקדמ׳ ג׳כ
רברבין ואית אתוון זעירין · אתוון רברבין אינון לעילא · אתוון
זעירין לתתא וכלא לתת׳ כגוונ׳ דלעילא בגין דאית שמהן (א) קדישין
עלאין דקיימין ברעו דרוחא ולבא בלא מלולא כלל · ואית שמהן
קדישין תתאין דקיימין במלה ובמשיכו דמחשבה ורעו עלייהו ·
ואית שמהן אחרנין לתתא דאינון מההוא סטרא אחרא
דאיהו מסטרא דמסאבא ואלין לא קיימין אלא ברעו דעובדא
לתתא לסלקא רעו דההוא עובדא דלתתא לגביה בגין דאיהו
סטרא אחרא לאו איהו אלא בעובדין דהאי עלמא לאסתאבא
בהון כגוונא דבלעם ואינון בני קדם וכל אינון דמתעסקי בההוא
סטרא אחרא · ואלין לא קיימין באתוון רשימין מן כ״ב דאורייתא
בר תרין ואלין ח׳ וק׳ וסמכין לון בסמיכו אתוון דשקר · אבל בראשית כ׳ ה׳
אלין אינון אשתמודען לגבייהו יתיר · ועל דא בתהלה לדוד

בכלהו

א) הם שמות התלויים דוקא במרכבה וכן כמה יחודים שמסר הרב שאין להזכירם בפה כלל ולאפוקי המחברים לשמות בל׳ תפלה ביחודי הוויין ודיודין וכיוצא וז״ש בלא מלולא כלל הרמ״ז ·

(כ) בכלהו כתיב ו' בכל את ואת בר מאלין תרין דלא כתיב ו'
דהא ו' (נ) שמא דקב"ה איהו · ובגין כך אינון ארבעין ותרין אתוון
דעלמא דא אתברי בהו · אשתבח האי ה' עלאה לסלקא לתשעין
ותרין תשעין הוו בר תרין אורנין ימינא ושמאלא ורזא דא (ס"א
בר"א י"ז וסימניך) °ואם שרה הבת תשעי' שנה תלד · אבל הא איהו בחושבנא
תשעין ותרין וכד אתוסף דרגא דרזא דברית דאיהו רקיעא
תמינאה וקיימא לתמניא יומין הא מאה ותרין ודאי מאה ברכאן
בכל יומא דאצטריכא כנסת ישראל לאתעטרא בהו · וכלא
ברזא דה' · האי ה' איהי דיוקנא דילה בתרין נונין רזא דמארה
ואינון חמש סמכין רתיכין דנפקי מגו בוצינא ואינון
חמש אחרנין דנפקי מינה ועל דא דיוקנאה כגוונא דא
ז'ז · תרין נונין ונקודה דקיימא באמצעיתא · ועל דא ו' קיימא
נ"ה כ' בינייהו תדיר כגוונא דא °נון · בגין דהכא איהו אתריה לאתעטרא
ואע"ג דרזין אחרנין אינון ברזא דה' · אבל דא איהו ברזין דספרא
דחנוך והכי הוא ודאי וכד אתתקנא באינון חמשין בלחודייהו
איהי נקודה חדא דקיימא ברזא דנ' כגוונא דא ה נו"ן וחד נקודה
באמצעיתא דאיהי שלטא עלייהו וכלא רזא חדא · זכאין אינון
דידעי ארחוי דאורייתא למהך בארחי קשוט · זכאין אינון בהאי
עלמא וזכאין אינון בעלמא דאתי · רזא תליתאה את ו' האי
את דיוקנא דרזא דאדם כמה דאתמר · והא אוקימנא דהאי
את קיימא על י"ב רתיכין וכד מתפרשאן · אינון כ"ד רתיכין דכלילן
בהאי את פשיטו דיוקנא דבר נש לקבל דרועין וירכין גופא

שייפין

כ) בקונ' שבסוף ספר הגלגולים שסידר מהר"ש ויטאל הקשה דהרי כתיב בה' ו' חנון ורחום וכו' כתיב ואת בוערס עכ"ד · ולק"מ דבה' בסוף הפ' אחר טעם התיבה לא כתיב ו' אלא תרך אפים ובשאר יש ו' וכן כך' כתיב לכל אשר יקראוהו ומה שהק' דכתיב ואת בוערס כראה דנסחתו ואלין ר' וק' וע"ז כתב מ"ש · וצ"ר שכן הוא בדפוס מגפוכה · וגירסתנו נכונה ח' וק' ומ"ש וסמכין התוון דשקר על אות ק' ק"י · אחרי כתבי ראיתי להרמ"ז שכ' וז"ל ר"ל שבשאר פסוקים יש ו' בין אות לאות ד"מ בין א' דארוממך לב' דבכל יום יש ו' של ואברכה שמך שבפ' הא' וכן בין ב' דבכל יום לג' דגדול ה' יש ו' של ואהללה שמך וכן בין ח' דחנון ורחום לט' דטוב ה' לכל יש ו' שלגדל חסד וכן בכל המזמור לבד אלו כ' של ק' דקרוב ור' דרצון שלא יש ביניהם ו' דהא כתיב לכל ולא בה' ולכל וזה כל"ד אמת · ועוד האריך · ואני בעניי או' דפי' רחוק פחד ומ"ש יש ו' בה' אחר התיבה לא יש ו' ונסחתינו אמיתית וכ"כ מהר"ש בתשב"ן סימן רכ"ו והרב של"ה ואכמ"ל · מא"ן : נ) כו' דר"ל שתהלה לדוד הוא בכתר דיצירה כנודע בסוד הזמירות ואמנם ביצירה מאיר ו' שבשם ולכן בין כל פ' ופ' כתב ו' להאיר בו הרמ"ז · ועוד האריך ברמזים אמנם הם כפי המוכח דלעיל ולי ההדיוט אמר ר"ב הנה"ה סוכר"ת · מא"ן :

שייפין דילהון כ"ד אינון דדרועין וירכין וגופא הא אתמר · אבל
בלהו סתימין בגופא וגופא קיימא בכלהו כ"ד וכלהו רתיכין כלילן
ביה בגופא · ובגין דכלילן כלהו ביה קיימא ו' · פשיטו חד גופא
חד כליל בכ"ד רתיכין ואלין אינון · רישא בשית · גופא בי"ח ·
ואע"ג דכל רתיכין אינון י"ח לכל סטר וסטר בכלא קיימא גופא
אבל עשרין וארבע אינון שית דרישא דאינון שייפין (א) לאעלאה
רישא · תמני סרי חוליין דקיימא רישא וסמכא גופא עלייהו וכלהו
פשיטו חד ברישא וגופא ואינון שיתין כלהו כליל לון דאיהו רזא
דשית · ועל דא שיעורא דאת ו' רישא שיעורא בשית נקודין ממש
גופא בתמני סרי · כגוונא דא כל אלין רזין מתפרשן לאכללא לון
בגופא בגין דדרועין וירכין כלהו בגניזו ועל דא כלא אתכליל
ברזא דאת ו' ודיוקנא דילה · וכד שלימו דאת דא אתחזי כדין
כל סטרין בישין אסתתמו ואתפרשן מסיהרא ולא אתחפיין בגין
דאיהו מבקע כל משקופין דרקיעין ואנהיר לה ולא יכלא מקטרגא
לאבאשא כלל · וכד האי אסתלק כדין סליק ואסטי ומפתי ויכיל
לקטרגא על כל בני עלמא בגין דאיהו מלך זקן וכסיל והא אוקימנא
ו' איהו נהורא דנהיר לסיהרא · ואע"ג דנהורין סגיאין אתכלילן
ביה נהורא דנהיר לסיהרא איהו חד פשיטו למלייא לה · ואיהו
רזא דאלף רשימא בכל אינון רזין · וכד נהיר לסיהרא ברזא דו'
נהיר לה · ובספרא דאדם קדמאה בדיוקנין דאתוון · ו' חד נקודה
לעילא וחמש נקודין דלתתא וכן שיעורא דילה כגוונא דא ⁝ וכל
נקודה קיימא ברזא דעשר בגין דלית לך נקודה דלא אשלים
לעשר דכל נקודה אית ביה · תשע סמכין רתיכין וההיא נקודה
אשלים לעשר · נקודה דימינא תשע סמכין רתיכין לה ואיהי עשר'
וכן

(א) פי' לכבוד לחתיכות הראש בה ו' איברים להנהיג הגוף והם פני אזנים ב' עינים וחוטם ופה שזה עם י"ח חוליות גוף הסדרים הם כ"ד ופי' מק"מ פי' הכל · הרש"ב :

וכן לשמאלא ׳ וכן לכל סטרין ׳ ועד כלהו נקודין אינון כל חד
וחד כללא דעשר איהי ורתיכוי ׳ וכלהו כלילן בההוא פשיטו
דאת ו׳ ובגין כך כולא איהו בדיוקנא ברזא דאת ו׳ וכד עייל
שמשא בסיהרא סיהרא נפק מהאי ו׳ חד פשיטו רזא דברית
כגוונא דא ג׳ ורא איהו לאעלא בנוקבא ׳ וכד אתכליל כלא
בהאי פשיטו דאת ו׳ כדין קיימא לשמשא בנוקבא ורזא דא
דכתיב ואתה הקרב אליך את אהרן אחיך את לאתכללא דרועא ויקרפ׳ג כ׳
בגופא ׳ ואת בניו אתו ׳ אלין כל אינון רתיכין וסמכין דיליה ׳ קס״א ג׳
דרועא שמאלא לגביה ׳ דכתיב קח את הלוים לאשתכחא ו׳
דכליל כלא בחד פשיטו למהוי חד ׳ ועד אשתכח יחודא כהאי
ימינא ושמאלא ואמצעיתא כלא איהו חד ועד אתעביד חד
פשיטו ואקרי אחד ולא תשבח בר פשיטו חד בלחודוי ורא הוא
חד ׳ ה׳ בתראה אתעביד חד גופא בההיא נקודה דאמצעיתא
ואעיל בה ו׳ ואשתכח ו׳ בין ב׳ נקודין חד לעילא וחד לתתא
וכדין אתאחיד עלמא עלאה בעלמא תתאה ואיהו חד ואוקימנא
אתא רבי אלעזר ורבי אבא ונשקו ידוי ׳ בכה רבי אבא ואמר
ווי לעלמא כד יתכניש שמשא ויתחשך עלמא ׳ אמר ר׳ אלעזר
ירכין לתתא כרזא דאת ו׳ מ״ל דאתכלילו בהאי את ׳ אמר ליה
דכתיב זכרו תורת משה עבדי ולא כתיב נביאי לאתחזאה דכלא מלאכי ג׳
אתכליל ברזא דו׳ ואת ו׳ אקרי חד ואיהו חד בלחודהא ופשיטו
חד והא אתמר ׃

ואתה הקרב אליך וגו׳ ׳ אר״ש לא שמיש משה (ג״א סמכא) בסיהרא עד
דאתכליל בכל סטרין ברזא דו׳ כמה דאוקימנא ׳ ת״ח מה
כתיב מתוך בני ישראל לכהנו לי ׳ לכהן לי לא כתיב ׳ אלא לכהנו
לי לשמושא דיליה לשמושא דאת דא לשמושא דיליה ודאי ׳ לי
דא את ה׳ לאעלא ולשמשא ו׳ בה׳ למהוי כלא חד ׳ זכאין אינון
ישראל

ישראל דעאלו ונפקו וידעי ברזי דארחי דאורייתא למהך בארח קשוט מתוך בני ישראל אמאי מתוך בני ישראל אלא כלא לא אתקריב למהוי חד כדקא יאות אלא מתוך בני ישראל דהא בני ישראל קיימין לתתא לאפתחא ארחין ולאנהרא שבילין ולאדלקא בוצינין ולקרבא כלא מתתא לעילא למהוי כלא חד ובגיני כך כתיב ואתם הדבקים ביי' וגו' · אמר ר"ש כלא איהו דברי' ד'
קריבא למאן דידע ליחדא יחודא ולמפלח למאריה דהא בזמנא דאשתכח קרבנא כדקא יאות כדין אתקריב כלא כחדא ונהירו דאנפין אשתכח בעלמא בבי מקדשא ואתכפייא ואתכסייא סטרא אחרא ושליט סטרא דקדושה בנהירו וחידו · וכד קרבנא לא אשתכח כדקא יאות או יחודא לא הוי כדקא יאות כדין אנפין עציבין ונהירו לא אשתכח ואתכסייא סיהרא ושלטא סטרא אחרא בעלמא · (נ"א דלא אתחרב בי מקדשא אלא) בגין דלא אית מאן דידע ליחדא שמא קדישא כדקא יאות אר"ש קב"ה לא נסי לאיוב ולא אתא עמיה בנסיונא כנסיונא דשאר פ' כה / נ"ר ה'
צדיקייא דהא לא כתיב ביה והאלהים נסה את איוב כמה דכתי' באברהם והאלהים נסה את אברהם דאיהו בידיה אקריב לבריה יחידאי לגביה · ואיוב לא יהב ליה ולא מסר ליה כלום · ולא אתמר ליה אבל אתמסר בידא דמקטרגא בדינא דקב"ה · דאיהו אתער לההוא מקטרגא לגביה מה דאיהו לא בעא דהא בכל זמנא אתי ההוא מקטרגא לאתערא על בני נשא · והכא קב"ה אתער לגביה דכתיב השמת לבך על עבדי איוב · אבל (א) רזא איוב א'
עמיקא איהו · פתח ואמר ויהי מקץ ימים ויבא קין מפרי האדמה ברא' ד'
מנחה ליי' (ב) ויהי מקץ ימים רזא איהו מקץ ימים ולא מקץ ימין כ"י ה'

דחח

א) כדמפ' ואזיל ורבי' מהר"י זצ"ל כתב דאיוב סיה גלגו' תרח ומש"ה הי"ל כל הנהו הרפתקי דעדו עליה ומהרח"ו זצ"ל בחידושיו כ' כתב דאחר שביטול אתע"ה הוציא נפש איוב מהיכנס לסבילו בגלגול והיינו דכתיב אחר המילה ויקח אליו בגלגולי ר"ת איוב כב"ל אלין : ב) גם ס"ב ע"ב בראשית י"ל ע"א :

דחה לקץ ימין וקריב לקץ ימים · והא אוקימנא דכתיב °ואתה דניאל י"ב
לך לקץ · אמר קב"ה לדניאל ואתה לך לקץ · אמר ליה לאן קץ
לקץ הימים או לקץ הימין עד דאמר ליה לקץ הימין · ועל דא
דחיל דוד דכתיב °הודיעני יי' קצי או לקץ הימים או לקץ הימין תהלים ל"ט
והכא מה כתיב ויהי מקץ ימים ולא מקץ ימין · ובגיני כך לא
אתקבל קרבניה דהא מסטרא אחרא הוה כלא · ת"ח מה כתי'
°והבל הביא גם הוא · מאי גם הוא לאסגאה כלא דא בדא · ברא' ד'
אבל קרבנא דהבל עקרא דיליה הוה לקב"ה ויהב חולקיה
לסטרא אחרא כד"א ומחלביהן · וקין עקרא עבד מקץ ימים ויהב
חולקא לקב"ה וע"ד אתדחא איהו וקרבניה · באיוב מה כתיב
°והלכו בניו ועשו משתה וגו' · וכתיב ויהי כי הקיפו ימי המשתה איוב א'
וכתיב ושלחו וקראו לשלשת אחיותיהם לאכול ולשתות עמהם
דדא איהו עקרא לסטרא אחרא · ולבתר אקריב עולות · ועולה
איהו דכר ולא נוקבא וסלקא לעיל' וקרבנא לא קריב לאכללא
ליה כדקא יאות · ות"ח אלמלא חולקא יהב לכלא מקטרגא לא
יכיל ליה לבתר · ואי תימא אמאי אבאיש ליה קב"ה אלא בגין
דגרים לכסייא נהורא ולאתחפייא ואיהו לא קריב קרבנא אחרא
לאתזנא ביה אחרנין אלא עולה דסלקא לעילא וע"ד כתיב ככה
יעשה איוב כל הימים דאלמלא סטרא אחרא אתזנת בחולקא
אתעבר מעל מקדשא ואסתלק מניה וסטרא דקדושה הוה סליק
לעילא · אבל איהו לא בעא דיתהני אחרא מקרבניה
ואעדי גרמיה מניה · מנא לן דכתיב וסר מרע · וע"ד קריב תדיר
עולה דהא עולה לא אתהני מניה סטרא אחרא לעלמין ובג"כ כל
מה דנטיל לבתר מרידיה נטיל · וע"ד איוב גרים לחפייא ערלה
על ברית קיימא דלא הוה אעדי מניה ובג"כ קב"ה אתער לההוא
מקטרגא דכתיב השמת לבך על עבדי איוב · ת"ח כד בעא

קב״ה לאתאחדא בהו בישראל במצרים לא קיימא שעתא בגין
דערלה חפייא נהורא עד זמנא דההוא מקטרגא הוה נטיל דיליה
מאיוב ועל דא פקיד ליה קב״ה למיכליה דההוא פסח בבהילו
עד דההוא סטרא אחרא אשתדל ביה באיוב ופקיד לאתעברא
ערלה מנייהו וכדין אתאחד קב״ה בישראל וההוא סטרא אחרא
אתפריש מן קודשא ואשתדל ביה באיוב ונטיל מדיליה וכדין
°פסח הוא ליי׳ ודאי ׃ דעד השתא לא הוה פסח ליי׳ זכאין אינון שמות י״ב
דידעי ומיחדי יחודא דמאריהון כדקא יאות ׃ כתיב °אלהי מסכה שם ל״ד
לא תעשה לך וכתיב בתריה את חג המצות תשמר ׃ מאי (עביד
האי לגבי האי ׃ אלא הכי אוקמוה מאן דאכיל חמץ בפסח (נ״א
כאלו עביד ע״ז למפלח לגרמיה דהא רזא הכי הוא דחמץ בפסח)
כמאן דפלח לע״ז איהו ׃ ת״ח כד נפקו ישראל ממצרים נפקו
מרשו דילהון מרשו אחרא מההוא רשו דאקרי חמץ נהמא
בישא וע״ד אקרי ע״ז הכי ודא איהו רזא דיצר הרע פולחנא
נוכראה ׃ דאקרי אוף הכי שאור ודא איהו יצ״הר דהכי איהו יצר
הרע בבר נש כחמיר בעיסה עאל במעוי דבר נש זעיר זעיר
ולבתר אסגי ביה עד דכל גופא אתערב בהדיה ׃ ודא איהו
ע״ז ועל דא כתיב °לא יהיה בך אל זר ׃ אל זר ודאי את חג תהלים פ״א
המצות תשמור רבי יהודה פתח °חדלו לכם מן האדם אשר ישעיה ב׳
נשמה באפו כי במה נחשב הוא ׃ האי קרא אוקמוה אבל מאי
חדלו לכם מן האדם וכי אוזהר ליה לבר נש לאתמנעא משאר
בני נשא אוף אינון נמי לגביה ישתכחון בני נשא דלא יקרבון
אלין באלין לעלמין ׃ אלא הא אוקמוה במאן דאשכים לפתחא
דחבריה למיהב ליה שלם ואנא אוקימנא ליה בקרא אחרא
דכתיב °מברך רעהו בקול גדול בבקר השכם קללה תחשב משלי כ״ז
לו ׃ ואע״ג דכלא שפיר אבל מאי חדלו לכם מן האדם אשר רכ״ו ב׳
נשמה באפו ׃ הכא פקיד קב״ה לבר נש ואזהיר ליה לאסתמרא
מאינון בני נשא (א) דאסטו ארחייהו מארח טב לארח ביש



א) הם הכנענים דמסאבי נפשייהו לא לבר לאו קליפות נוגה אלא תוך ג׳ הקליפות הטמאות ׃ שהם רוח וענן וגו׳ ׃

ומסאבי נפשייהו בההוא מסאבו אחרא ׃ (ב)דהא כד ברא קב״ה
לבר נש עבד ליה בדיוקנא עלאה ונפח ביה רוחא (נ״א נשמתא)
קדישא דכליל בתלת כמה דאוקימנ׳ דאית ביה נפש רוח ונשמה
ועילא מכלא נשמה דאיהי חילא עלאה למנדע ולמטר פקודוי
דקב״ה ׃ ואי ההיא נשמתא קדישא אעיל לה בפולחנא אחרא האי
איהו מסאיב לה ׃ ונפיק מפולחנא דמאריה ׃ בגין דתלת חילין
אלין כלהו חד נפ״ש רוח ונשמה משתתפי כחדא והוו חד וכלא
משלי י״ג כגוונא דרזא עלאה (ע״ד נאמר הולך את חכמים וגו׳) ואי
חזינן להאי בר נש דהוו ביה אלין דרגין כלהו ׃ עד לא קיימא
בקיומיה (ג) למנדע מאן איהו במאי אתיידע דלא לקרבא בר
נש בהדיה או לאתמנעא מניה (ס״א בר נש דאית ביה דרגין אלין
כלהו וקיימא בקיומיה דא איהו גבר שלים עבדא מהימנא
דמאריה ובעי לאשתתפא ביה ולאתחברא בהדיה למילף אורחוי
מניה ׃ ובמאי אתיידע ב״נ למנדע מאן איהו לקרבא בהדיה או
לאתמנעא מניה) ברוגזיה ממש ידע ליה בר נש ואשתמודע מאן
איהו ׃ אי ההיא נשמתא קדישא נטר בשעתא דרוגזיה אתי
עליה ולא יעקר לה מאתרהא בגין למשרי תחותה ההוא אל זר
דא איהו בר נש כדקא יאות ׃ דא איהו עבדא דמאריה דא
איהו גבר שלים ׃ ואי ההוא בר נש לא נטיר לה ואיהו עקר
קדושה דא עלאה מאתריה למשרי באתרהא סטרא אחרא ׃
ודאי דא איהו בר נש דמריד במאריה ואסיר לקרבא בהדיה
ולאתחברא עמיה ודא איהו טורף נפ״שו באפו ׃ (ד) איהו טריף
ועקר נפשיה בגין רוגזיה ואשרי בגויה אל זר ׃ ועל דא כתיב
חדלו לכם מן האדם אשר נשמה באפו דההיא נשמתא
קדישא טריף לה וסאיב בגין אפו אשר נשמה
אחלף

ב) הקדים גדולת האדם במעלת תבונתו ללמד פחיתות הכעס כי חוק הוא יותר מכל העונות שהאדם פוגמים בכעס והכעס עוקרתה ממש מן האדם : ג) פי׳ כי הזוכה לקיים נשמתו גדול כחו להשיג השגות עליונות לאפוקי הקפדן שאמר הרב זלה״ה שאפילו יש לו מ״ט הרבה לא יוכל להשיג שום השגה . הרמ״ז : ד) פירש רבינו האר״י זצ״ל שנשמה הותה טריפה ממש ואין תקנה לכועס כי אף שיעשה תשובה וירבה תורה ומ״ט כהתכעסו הולכת נפשו ובא לו נפש מסט״א ואבד הכל עד שיזהר שלא יתכעס כלל ואז ישיב בתשובה . מא״ן :

אחלף באפו · כי במה נחשב הוא · ע"ז אתחשיב ההוא בר נש (א) ומאן דאתחבר עמיה ומאן דאשתעי (ס"א דאשתתף) בהדיה כמאן דאתחבר בעבודה זרה ממש · מ"ט בגין דע"ז ממש שארי בגויה ולא עוד אלא דעקר קדושה עלאה מאתרה · ושארי באתרה ע"ז אל זר · מה אל זר כתיב ביה "אל תפנו אל האלילים כגוונא ויקר' י"ט
דא אסיר (ב) לאסתכלא באנפוי · וא"ת הא רוגזא דרבנן רוגזא דרבנן טב איהו לכל סטרין דהא תנינן דאורייתא אשא איהי ואורייתא קא מרתחא ליה דכתיב "הלא כה דברי כאש נאם ירמיה כ"ג
יי' · רוגזיה דרבנן במלי דאורייתא רוגזיה דרבנן למיהב יקרא לאורייתא וכלא לפולחנא דקב"ה הוי · לכך נאמר כי יי' אלהיך איש אוכלה הוא אל קנא אבל אי במלין אחרנין לאו פולחנא דקב"ה האי בגין דבכל חטאים דקא עביד ב"נ לאו איהו ע"ז ממש כהאי ואסיר לקרבא בהדיה דהאי · ואי תימא הא לשעתא הוה דעבר והדר אהדר · לאו הכי דכיון דאעקר קדושה דנפשיה מניה ומאתריה וההוא אל זר מקפח ההוא אתר אתתקף ביה ולא שביק ליה · בר כד אתדכי בר נש מכל וכל ועקר ליה לעלמין ולבתר אשתדל לאתקדשא ולאמשכא קדושה עליה · כדין ולואי דיתקדש · (ג) א"ל ר' יוסי אתקדיש ממש · (ס"א אמאי וסא אתדכי ואתקדש) א"ל ת"ח בשעתא דאיהו עקר קדושה דנפשיה ושרייא באתריה ההוא אל זר דאקרי טמא אסתאב בר נש וסאיב למאן דקריב בהדיה וההיא קדושה ערקת מניה וכיון דערקת מניה זמנא חדא כמה דיעביד בר נש עוד לא תיתוב לאתרהא · א"ל אי הכי כמה מסאבין אינון דמתדכאן א"ל שאני מסאבו אחרא דלא יכיל למעבד יתיר · אבל דא שנייא מכלא דכל גופא סאיב מגו ומבר

ונפשא

א) מכאן אזהרה להשתדל שביתו לא תהיה כמשכנית דהוי כמתחבר לע"ז ר"ל · מא"י : ב) פי' כשמתא דרוגזיה : ג) פי' דאי פליג עלי' דר"י דלא' ולואי וכו' כמשמע והוא אחר שנעקר' משם מיד וא"ל ר"י ת"ח וכו' כי ילפינן אני כמשמעו א"ס :

ונפ׳שא וכלא מסאיב ׳ ושאר מסאבו דעלמא לאו איהו אלא גופא
לבר בלחודוי ובגין כך כתיב חדלו לכם מן האדם אשר נשמה
באפו דאחלף קדושה דמאריה בגין אפו דדא איהו מסאבו
דמסאיב כלא ׳ כי במה נחשב הוא ׳ במה ע״ז ודאי נח׳שב איהו
ת״ח האי איהו רוגזא דאיהו ע״ז סטרא אחרא כמה דאמרן דבעי
שמו׳ ל״ד בר נש לאסתמרא מניה ולאתפרשא מעלוי ועל״ד כתיב אלהי מסכה
לא תעשה לך ׳ לך בגין לאבאשא גרמך ׳ וכתיב בתריה את
חג המצות תשמר ׳ תשמר דא סטרא דקדושה דבעי ב״נ לנטרא
ליה ולא יחלף ליה בגין סטרא אחרא אי יחלף ליה היא איהו
מסאיב וסאיב לכל מאן דקריב בהדיה ׳ את (ד) חג המצות תשמר
האי איהו אתר דאקרי שמור ובגין כך כתיב את חג המצות תשמר
שבעת ימים תאכל מצו׳ כאשר צויתיך ׳ שבעת ימים אלין לאו אינון
כשבעת הימים דסכות דאינון עלאין ואלין תתאין ועל דא באינון
הלל גמור ובהני לאו הלל גמור ועל דאינון לתתא שבעת ימים
תאכל מצות ׳ מצת כתיב חסר בלא ו׳ דעד לא שראן אינון יומין
עלאין רזא דו׳ ׳ ואי תימא כיון דחג המצות אתקדש אמאי נחתא
דהא תנינן מעלין בקדש ולא מורידין אמאי נחתא לתתא באינון
ויקר׳ י״ו יומין תתאין ׳ ת״ח כתיב וכפר בעדו ובעד ביתו וגו׳ מאן דיכפר
אצטריך לכפר׳ עליה בקדמית׳ ובתר על ביתיה כגוונא דא האי דרג׳
שארי לאתקד׳ש׳ ולנפק׳ בקדושה לכפר׳ עליה וכיון דאיהו אתקדש
בעי לכפרא על ביתיה ולקדשא לון ועל״ד נחית לתתא לקדש׳ ביתי׳
ובמה מקדש לון בישראל דלתתא בחושבנא דעומר וכיון דאלין
מתקדשאן בעינא לסלקא לה לעילא דהא כד ביתא דמטרוניתא
אתקדשת כדין סלקת לעילא לאתקשרא באינון יומין עלאין
לעילא

ד) שייך לקרות ליל שבועות אחר התיקון עד קפ״ב ה׳ עד והרבעין אנפין :

לעילא ועל דא אנן עבדין (ה) חושבנא בקיומא על קיומנא קיימין
בגין דאינון יומין יומין עלאין אינון וכן בכל זמנא דעאל בר נש
לאינון יומין עלאין בין בצלותא בין בשבחא אצטריך לקיימא
על רגלוי ירכין וגופא כחדא תמן ירכין וגופא לקיימא כדכורא
דקיימא בחיליה ולא כנוקבא דארחאה למיתב׳ ועוד בגין שבח׳
דעלמ׳ עלאה וכגין דאיהו רזא דדכורא נשים פטורות מחושבנ׳
דא ולא מתחייבן למימני בר דכורין לאתקשרא כל חד כדקא
יאות׳ כגוונא דא יראה כל זכורך דכורין ולא נשין בגין דרזא
דברית בדכורא איהו ולא בנוקבא ובגין דקיימא רזא לעילא
נשין לא מתחייבן׳ ורזא אוליפנא הכא דבכל שבעת יומין מאלין
יומין עלאין נטלא קדושה יומא חד דאלין תתאי והאי תתאה
אקרי שבוע דאתקדש בשבעה יומין עלאין׳ וכן בכל שבעה
ושבעה מאינון חמשין יומין עד ולא עד בכלל וכד אשתכחו
ארבעין ותשע יומין עלאין אשתכחו לתת׳ שבע יומין דאתקדשו
בהו וכל חד אקרי שבוע דעאל באינון שבע׳ וע"ד כתיב שבע ויקרא כ"ג
שבתות תמימות תהיינה׳ בגין דאינון נוקבין נקט קרא דיישנא
דנוקבין וכד אתקדשו בהו וביתא מתתקנא לאתחברא אתתא
בבעלה כדין אקרי חג שבועות מאינון נוקבי דשארו עלייהו
אינון יומין עלאין דאתקדשו בהו׳ ובגין כך כתיב בשבועותיכם
אינון דילכון ולא כתיב בשבועות׳ בגין דהכי נמי מתקדשין
ישראל לתתא עמהון׳ ועל דא כד מטון לתשע וארבעין יומין
ההוא יומא עלאה דעלייהו דאיהו יומא דחמשין דשליט על
תשעה וארבעין יומין רזא דכללא דאורייתא בתשעה וארבעין
ענפין

ה) דייק כן בכאן משום דבמלות הספירה פרשו הכתוב כמ"ש הרי"ף והרא"ש בהלכי פסחים וז"ל וכד מברכינן מברכינן מבואר דת"ר מהחל הרמש בקמה בקמה א"ת בקמה אל בקומה הרמ"ז (אח"י אין זה כריתא והוא אגדת לשון הרא"ש או תיבת דת"ר ט"ס והרי"ף לא כתבה גם בקפ"ה ליתא ומרן בכ"מ פ"ו דתמידין כ' משם הר"י ן' גיאת קבלה מפי רבותי׳ והסמכות וכו׳ וק"ק על כ"י סי׳ תפ"ט ואנחתי זה כפסיקתא והחרונים בעלם משם זה ובמקומות אחרים הארכתי מזה"ן) ;

ענפין וכדין ההוא יומא עלאה יומא דחמשין באתערותא דלתתא
(תהלים פ״ד) אפיק אורייתא כללא בתשעה וארבעין אנפין׳ רבי אלעזר פתח
ואמר ׳גם צפור מצאה בית ודרור קן לה אשר שתה אפרוחיה
את מזבחותיך וגו׳ גם צפור מצאה בית אלין צפרי שמיא דמנהון
שויין מדוריהון לבר ומנהון שויין מדוריהון בביתא כגון דרור דאיהו
עופא דשוי דיוריה בביתא דכל בר נש ולא דחיל׳ אמאי׳ בגין
(ויקרא כ״ה) דכלא קראן ליה דרור׳ מאי דרור חירו כד״א ׳וקראתם דרור
ותרגומו חירו׳ ודא איהו צפור דרור׳ דהא מיומא דעבד קנא
בביתא ואפיק בנין׳ מדוריה בביתא חמשין יומין׳ ולבתר מתפרשן
אלין מאלין ודא איהו עופא דאקרי דרור חירו׳ ת״א חזי מה
כתיב וקדשתם את שנת החמשים שנה וקראתם דרור בארץ
מהכא נפקא חירו לכלא ובגין דנפקא מניה חירו׳ אורייתא
(שמות ל״ב) דנפקת מניה אקרי חירו׳ ועל דא כתיב ׳חרות על הלחת אל
תקרי חרות אלא חירות ודא אורייתא דאתקרי חירות דהא מה
דאפיק יומא דא עילאה אקרי חירו ואיהו חירו דכלא׳ והאי
יומא איהו חירו עלאה׳ בגין דאית חירו תתאה וחירו עלאה
ה״א עלאה ה״א תתאה׳ חירו עלאה חירו תתאה שמטה ויובל
כחדא אינון׳ ת״ח נהמי אכלו ישראל חד כד נפקו ממצרים אכלו
מצה לחם עוני וחד במדברא לחם מן השמים (פי׳ כפסח וחד כשבועות)
(שם י״ו) דכתיב ׳הנני ממטיר לכם לחם מן השמים׳ ועל דא קרבנא
דיומא דא נהמא איהו׳ ועל נהמא אתקריבו כל שאר קרבנין
(ויקרא כ״ג) דנהמא איהו עיקר דכתיב ׳והקרבתם על הלחם ז׳ כבשים וגו׳
(שם) וכתי׳ ׳ממושבותיכם תביאו לחם תנופה וגו׳ דדא איהו נהמא
דאחכימו ביה ישראל חכמתא עלאה דאורייתא׳ ועאלו בארחאה
השתא אית לן לאסתכלא׳ בפסח נפקו ישראל מנהמא
(שמו׳ י״ג שם י״ב) דאתקרי חמץ כתי׳ ׳ולא יראה לך חמץ וכתי׳ ׳כי כל אוכל מחמצת

מאי

מאי טעמא בגין יקרא דההוא נהמא דאתקרי מצה · השתא דזכו ישראל לנהמא עלאה יתיר לא יאות הוה לאתבטלא חמץ ולא יתחזי כלל · ואמאי קרבנא דא חמץ הוה דכתיב סלת תהיינה חמץ תאפנה · ותו דהשתא ביומא דא אתבטל יצר הרע ואורייתא דאתקרי חירו אשתכחת · אלא למלכא דהוה ליה בר יחידאי וחלש יומא חד הוה תאיב למיכל · אמרו ייכול בריה דמלכא מיכלא דאסוותא דא ועד דייכול ליה לא ישתכח מיכלא ומזונא אחרא בביתא · עבדו הכי · כיון דאכל ההוא אסוותא אמר מכאן ולהלאה ייכול כל מה דאיהו תאיב ולא יכיל לנזקא ליה · כך כד נפקו ישראל ממצרים לא הוו ידעי עקרא ורזא דמהימנותא אמר קב"ה יטעמון ישראל אסוותא ועד דייכלון אסיותא דא לא יתחזי להון מיכלא אחרא · כיון דאכלו מצה דאיהו אסוותא למיעל ולמנדע ברזא דמהימנותא · אמר קב"ה מכאן ולהלאה יתחזי לון חמץ וייכלון ליה דהא לא יכיל לנזקא לון · וכ"ש דביומא דשבועות אזדמן נהמא עלאה דאיהו אסוותא דכלא ועל דא מקרבין חמץ לאתוקדא על מדבחא ומקרבין תרין נהמין (א) אחרנין כחדא · וחמץ אתוקדא בנורא דמדבחא ולא יכיל לשלטאה ולנזקא לון לישראל · ובגיני כך ישראל קדישין אתדבקו ביה בקב"ה באסוותא דאורייתא ביומא דא ואלמלא הוו נטרי ישראל תרין סטרין דנהמין לא הוו עיילין כדינא לעלמין ביומא דראש השנה דאיהו יומא דדינא · (וכל יומא) דלאו איהו אלא לאינון דלא נטלו מיכלא דאסוותא ושבקו לאסוותא דאורייתא בגין מיכלא

אחרא

א) זה ימים שתמהתי על הרב של"ה מסדר שבועו' דקפ"א מאמ' הזוה' יתקשה הב' בין דברי ב' הלחם היו חמץ כמפור' בכתוב והרמב"ם פ"ח דתמידין ועלה בדעתי לו' דמלה קאי על מנחות התמידין והמוספין דהוו מצה ומ"מ מ"ש דחמץ ומצה קריבי' ע"ג המזבח ק' דב' הלחם אינם קריבים ע"ג המזבח ונאכלים לכהנים וכתיב קרבן ראשית תקריבו ואל המזבח לא יעלו ואו"ל דמיירי בב' הלחם וזה קיצור מ"ש על פלא"ה ועתה רואה אני שהם דברי הזוהר הק' הן אמת חפשתי בתיבו"ת ומצאתי בקונט' שבסוף ספר הגלגולים שתמה על הזוהר ועוד תמה על נוסחא אחרת שהיא בזוהר ע"ש שר במק"מ ישב ודרש דמוים מאין :

אחרא דאיהו חמין · דהא ביומא דא דר"ה ההוא חמין סלקא ומקטרגא עליה דבר נש ואלשין עליה ואיהו קיימא ביומא דא מקטרגא על עלמא · וקב"ה יתיב כדינא על כלא ודאין עלמא · ובגיני כך כד יהב קב"ה אורייתא לישראל אטעים להו מההוא נהמא עלאה דההוא אתר ומגו ההוא נהמא הוו ידעין ומסתכלין ברזי דאורייתא למהך בארח מישר והא אוקמו מלה אינון חברייא ברזין כדקאמרן · רבי שמעון ורבי אלעזר בריה הוו אזלי בארחא והוו אזלין עמהון רבי אבא ורבי יוסי עד דהוו אזלי אערעו בחד סבא והוה אחיד בידיה חד ינוקא זקף עינוי רבי שמעון וחמא ליה אמר ליה לרבי אבא ודאי מלין חדתין אית גבן בהאי סבא · כד מטו לגביה אמר רבי שמעון (כ) במטול דקופטרך בגבך קא אתית מאן אנת · אמר ליה יודאי אנא · אמר מלין הדתין ודאי יומא דא לגבך אמר ליה לאן הוא ארעך אמר ליה דיורי הוה באינון פרישי מדברא דהוינא מישתדל באורייתא והשתא אתינא ליישוב' למיתב בצלא דקודשא בריך הוא באלין יומי דירחא שביעאה דא חדי ר' שמעון אמר נתיב דודאי קב"ה שדרך לגבן · אמר ליה חייך דנשמע מלה מפומך מאינון מלין חדתין עתיקין דנטעתון תמן במדבר מהאי ירחא שביעאה ואמאי אתפרשתון השתא ממדברא דמיתי לישובא · אמר ליה ההוא סבא בשאלתא דא ידענא דחכמת' גבך ומילך מטו לרקיעי דחכמתא (פ"א נטו לתקיעו דחכמתא) :

דברים א' פתח ההוא סבא ואמר ובמדבר אשר ראית אשר נשאך יי' אלהיך כאשר ישא איש את בנו וגו' · האי קר' הכי מבעי ליה ובמדב' אשר נשאך מהו ראית · אלא קב"ה דבר לון לישראל במדבר' מדבר' תקיפא כמה דכתיב נחש שרף ועקרב וגו' · ומדברא דאיהו תקיף מישאר מדברין דעלמא · מאי טעמא בגין דההיא שעתא דנפקו

ישראל

כ) במטולמלבושך הקשות עליך אתה באת (רש"כ) מי אתה והשיב יהודי אני ואין לי סחורה כ"א משא מלבושי לישב בסוכה צלא דקב"ה הרש"כ) .

ישראל ממצרים ואשתלימו לשתין רבבן אתתקף מלכות' קדישא ואסתליק על כלא וסיהרא אתנהירת וכדין אתכפייא מלכו חייבא סטרא אחרא ואפיק לון קב"ה למיהך במדברא תקיפא דאיהו אתר ושלטנו דסמא"ל חייבא דאיהו דיליה ממש ׳ בגין לתברא תוקפיה וחיליה ולכתתא רישיה (ס"א ולאחתא ליה) ולאכפייא ליה דלא ישלוט ׳ ואלמלא דחאבו ישראל בעא קב"ה לאעברא ליה מעלמא ועל דא אעבר לון באחסנתיה ועדביה וחולקיה ממש כיון דחאבו בכמה זמנין נשיך לון חוויא וכדין אתקיים °הוא ישופך ראש וגו' כירא' ג'
ישראל מחו רישיה בקדמיתא ולא ידעי לאסתמרא מניה ולבתר איהו מחא בבתרייתא ונפלו כלהו במדברא ואתקיים ואתה תשופנו עקב ׳ וארבעין שנין לקו מניה לקבל מלקות מ' דבי דינא ועל דא כתיב אשר ראית בעינייהו הוו חמאן לההוא מארי דמדבר' אזיל כפית קמייהו ונטלי אחסנתיה ועדביה ׳ מנלן מדכתיב °אז שמו' ט"ו
נבהלו אלופי אדום ואלין אינון נח"ש שרף ועקרב ואנן אוף הכי אתפרשנא מישובא למדברא תקיפא ולעיינא תמן באורייתא בגין לאכפייא לההוא סטרא ׳ ותו דלא מתיישבן מלי דאורייתא אלא תמן ׳ דלית (ה) נהורא אלא ההוא דנפיק מגו חשוכא דכד אתכפייא סטרא דא אסתלק קב"ה לעילא ואתייקר ביקריה ולית פולחנא דקב"ה אלא מגו חשוכא ולית טובא אלא מגו בישא וכד עאל בר נש באורח בישא ושביק לה כדין אסתלק קב"ה ביקריה ועל דא שלימו דכלא טוב ורע כחדא ולאסתלקא לבתר בטוב ולית טוב אלא ההוא דנפיק מגו בישא ׳ ובהאי טוב אסתלק יקריה ודא איהו פולחנא שלים ואנן עד השתא יתיבנא תמן כל יומי שתא בגין לאכפייא במדברא לההוא סטרא השתא דמטא זמנא דפולחנא קדישא דסטרא דקדושה אהדרנא



ה) פי' רמ"ז הורה וכ"פ מהר"ר גילוית הקדושה מהפכן בהם הקלי' וביותר צריך למקומם מדבר שמם ולברר משם ניצוצי הקדושה שבהם היותם ואז נתמעט כחותם ואסתלק קב"ה לעילא שנעשה יחוד גדול ואתיקר ביקריה עכ"ל.

לישובא דתמן איהו פולחנא דיליה · ותו דהשתא בר"ה מטא
זמנא דההוא חוייא למתבע דינא מקמי קודשא ב"ה ותמן איהו
שליט ובגין כך נפקנא מתמן ואתינא לישובא :

תהלים פ"א פתח ההוא סבא ואמר °תקעו בחדש שופר בכסה ליום חגנו ·
השתא איהו זמנא לאתערא דינא עלאה תקיפא וכד איהו
אתער סטרא אחרא אתתקף בהדיה וכיון דאיהו אתתקף סליק
וחפייא לסיהרא דלא נהיר נהורא ואתגלייא מסטרא דדינא כדין
כל עלמא איהו בדינא עלאין ותתאין וכרוזא כריז בכלהו רקיעין
אתקינו כורסייא דדינא למאריה דכלא דאיהו בעי למידן ורזא
הכא ואתנהיר לן במדברא אמאי אתער דינא עלאה ביומא
דא · אלא כל רזין וכל קדושין יקירין כלהו תליין בשביעאה וההוא
שביעאה עילאה (נ"א עלמא עלאה) דאקרי עלמא דאתי מניה נהרין כל
בוצינין וכל קדושן וכל ברכאן וכד מטי זמנא לחדתותי ברכאן
וקדושן לאנהרא בעא לאשגחא בכל תקונא דעלמין כלהו וכל
אינון תקונין לאתקיימא כלהון סלקין מגו תתאי אי אינון כשראן
(ס"א מלה) ואי לא כשראן כדין קיימא * דלא נהיר עד דאתפרשן חייבין מגו
זכאין · כדין אתער דינא ומההוא דינא אתתקף סטרא אחרא
ואשתכח מקטרגא בגין דינתנון ליה אינון חייביא בגין דעליה כתי'
איוב כ"ח °ולכל תכלית הוא חוקר · וחפייא לסיהרא · אמאי (ר"א לאתסאה לון כורסיא
דמקטרגא) בגין דלית תיאובתיה דקודשא ב"ה לאובדא לעובדי ידוי
וההוא סטרא אחרא קיימא קליפה תקיפא דלא יכיל לאתברא
בר בההוא עיטא דקב"ה יהיב לישראל דכתיב תקעו בחדש
שופר בכסה ליום חגנו · בגין לתברא ההוא כסה דאתחפייא
סיהרא ולא נהיר · וכד מתערי ישראל לתתא בשופר ההוא קלא
דנפיק משופר בטש באוירא ובקע רקיעין עד דסלקא לגבי
ההוא טנרא תקיפא (כסות אחרינא סטרא אחרא) דחפי לסיהרא
אשגח ואשכח אתערותא דרחמי כדין ההוא

דסליק

דסליק וקיימא לעילא אתערבב כדין ההוא קלא קיימא ואעבר ההוא דינא וכיון דלתתא אתערו רחמי הכי נמי לעילא אתער שופרא אחרא עלאה ואפיק קלא דאיהו רחמי ואערעו קלא בקלא רחמי ברחמי ובאתערותא דלתתא אתער הכי נמי לעילא ואי תימא היך יכיל קלא דלתתא או אתערותא דלתתא לאתערא הכי נמי :

ה״א חזי עלמא תתאה קיימא לקבלא תדיר והוא אקרי אבן טבא ועלמא עלאה לא יהיב ליה אלא כגוונא דאיהו קיימא אי איהו קיימא בנהירו דאנפין מתתא כדין הכי נהרין ליה מלעילא ואי איהו קיימא בעציבו יהבין ליה דינא בקבליה · כגוונא דא עבדו את יי׳ בשמחה · חדוה דב״נ משיך לגביה חדוה אחרא עלאה הכי נמי האי עלמא תתאה כגוונא דאיהו אתערת הכי אמשיך מלעילא בגין כך מקדמי ישראל ואתערי בשופר קלא דאיהו (רזא דרחמי) כליל באשא ומיא ורוחא ואתעביד חד וסלק׳ לעילא ובטש בהאי אבן טבא ואצטבע באינון גוונין דהאי קלא וכדין כמה דאתחזיאת הכי משיך מלעילא · וכיון דאתקנת בהאי קלא ׳רחמי נפקי מלעילא ושריין עלה ואתכלילת ברחמי מלתתא ומלעילא וכדין אתערבב סטרא אחרא (אסתכל וחמי בנהירו דאנפין) ואתחלש תקפיה ולא יכיל לקטרגא והאי אבן טבא קיימ׳ בנהירו דאנפין מכל סטרין בנהירו דלתת׳ ובנהירו דלעילא אימתי קיימא בנהירו דלעילא הוי אומר ביומא דכפורי · וביומא דכפורי אתנהיר ההוא אבן טבא בנהירו דלעילא מגו נהירו דעלמא דאתי (ואתערבב ההוא דלטורא) וכדין מתקנין ישראל לתתא חד שעיר ומשדרין להאי מדברא תקיפא דאיהו שלטא עליה וההוא סטרא אחרא איהו ׳נקודה אמצעיתא דחריבו דעלמא י״נ ק] בגין דכל חריבו ושממון מניה הוא מההוא סטרא אחרא דשליט

עלוי

עלוי · ונקודה אמצעיתא דכל ישובא סטרא דקדושה איהו ועל
דא קיימא ירושלם באמצעיתא דכל ישובא דעלמא בתרין נקודין
אתפרשת מלכו שמיא סטרא דקדושה חד דילה וחד דעלמא
דאתי נקודה עלאה טמיראה ועל דא קיימא (א) בתרין נקודין ·
נקודה דילה קיימא תחותה ירושלם אמצעיתא דכל ישובא נקודה
דנטלא מאימא עלאה טמירא ׳איהי ג״ע דארע׳ דקיימא באמצעית׳ די"ב כ'
דכל עלמא לכל סטרין דחריבו וישובא וכל סטרין דעלמא · רפ"ח כ'
ועל דא באמצעיתא ״דגן עדן קיימא נקודה חדא עילאה טמירא ק"ל כ'
וגניזא דלא ידיע · וחד עמודא נעיץ מתתא לעילא גו ההיא
נקודה ומתמן נבעי מיא דאתפריישו לארבע סטרי עלמ׳ אשתכחו
תלת נקודין בעלמא דקיימן דא על דא כגוונא דתלת נקודין
דאורייתא · ת״ח ההוא שעיר דמשדרין ישראל לעזאזל לההוא
מדברא בגין למיהב חולקא לההוא סטרא אחרא לאתעסקא
בהדיה · ואי תימא תרין שעירין אמאי הכא חד ליי׳ וחד לההוא
סטרא אחרא · תינח ההוא שעיר דסטרא אחרא · ליי׳ אמאי ·
אלא למלכא דהוה ארגיז על בריה · קרא לסנטירא ההוא דעביד
דינא בבני נשא תדיר בגין דיזדמן למעבד דינא בבריה · ההוא
סנטירא חדי ועאל בבי מלכא למיכל תמן כיון דאשגח ביה בריה
אמר ודאי לא עאל סנטירא דא בבי אבא אלא בגין
דארגיז מלכא עלי · מה עבד אזל ואתפייס בהדיה · כיון
דאתפייס בהדיה פקיד מלכא למעבד סעודתא עלאה ליה
ולבריה ופקיד דלא ינדע ביה ההוא סנטירא לבתר עאל
ההוא סנטירא · אמר מלכא השתא אי ינדע דא מסעודתא עלאה

דאתקנית

א) ביאור המאמר הנשגב הזה ביארו רבינו האר"י ז"ל בספר עץ החיים שער הארת המוחין פ"ה דף כ"א ע"ב
מפלאות תמים דעים · מח"ן :

דאתקנית לי ולברי יתערבב פתורא · מה עבד קרא לממנא עד סעודתא אמר ליה אתקין מדי (א) ותשוי קמאי ותשוי קמיה דההוא סנטירא בגין דיחשיב דסעיד קמאי מדילי ולא ינדע בההיא סעודתא יקירא דחדוה דילי ודברי ויטול ההוא חולקא ויזיל ליה ויתפרש מחדוה דסעודתא דילן · ואי לאו דמלכא עביד הכי לא יתפרש ההוא סנטירא מבי מלכא · כך אמר קב״ה לישראל אזמינו תרין שעירין חד לי וחד לההוא דלטורא בגין דיחשיב דמסעודתא דילי קאכיל ולא ינדע בסעודתא דחדוה אחרא דילן ויסב ההוא חולקא ויזיל לארחיה ויתפרש מביתי · כיון דאימא עלאה עלמא דאתי אתי למשרי גו היכלא דעלמא תתאה לאשבחא נהירו (נ״א לאשגחא עלה בנהירו) דאנפין · דין הוא דלא ישתכח ההוא דלטורא ולא מארי דדינין לקמיה כד אפיק כל ברכאן ואנהיר לכלא וכל ההוא חידו ישתכח וישראל נטלי מאינון ברכאן · דהא כד עלמא דאתי עאל להיכלא דעלמא תתאה ואשכח דחדי עלמא תתאה עם בנוי בההיא סעודתא עלאה כדין איהו בריך פתורא ועלמין כלהו מתברכין וכל חידו וכל נהירו דאנפין אשתכחו תמן הה״ד לפני ויקרא ט״ז
יי׳ תטהרו · כתיב ונתן אהרן על שני השעירים גורלות גורל קע״ב
אחד ליי׳ וגורל אחד לעזאזל · דא איהו ההוא חדוה דההוא ויקרא ט״ז
דלטורא בגין דקב״ה יטיל עמיה גורל וזמין ליה ולא ידע דנור דליק אטיל על רישיה ועל עמא דיליה כד״א כי גחלים אתה משלי
חותה על ראשו · וסימניך אף לא הביאה אסתר המלכה עם כ״ה
המלך אל המשתה אשר עשתה כי אם אותי · וכתיב ויצא המן אסתר ה׳
ביום ההוא שמח וטוב לב · בההוא חולקא דנטיל ואזיל ליה ·

ולבתר

א) נ״ב הכוונה כי אין זה ח״ו קרב לו דורון שאנו עושים לעשות רצון אלהינו שלא יערער על ישראל אלא אדרבה כונו לתת לו
מעלו חלק מה וכן דייק ל׳ הזוהר ועיין ברבינו בחיי פ׳ אחרי מות מזה באורך בל״ר דחוכו״ת ולהכ״ו פעיר״ה :

ולבתר כד אתי מלכא עלאה לבי מטרוניתא מטרוניתא תבעת
עלהא ועל בנהא ועל עמא מן מלכא · ואפילו בזמנא דישראל
בגלותא וצלו צלותין בכל יומא איהי סלקת ביומא דא לקמי
מלכא עלאה ותבעת על בנהא · וכדין אתגזרו כל אינון נוקמין
דזמין קב"ה למעבד עם ארום ואתגזר היך זמין דלטירא דא
לאתעברא מעלמא כד"א °בלע המות לנצח · וסימניך בזמנא ישעיה ס"ח
דגלותא °כי נמכרנו אני וגו' כי אין הצר שוה בנזק המלך מאי אסתר ז'
בנזק המלך · כד"א °והכריתו את שמנו מן הארץ ומה תעשה יהושע ז'
לשמך הגדול דהא שמא עלאה לא אתקיים בקיומיה ודא איהו
בנזק המלך · וכדין והמן נבעת מלפני המלך והמלכה · כדין
נהירו דאנפין וכל חידו אשתכח וישראל נפקי לחירו בההוא
יומא · כדין מההוא יומא ולהלאה חירו וחדוה באתגלייא
לשלטאה עלייהו כדין בעי למחדי עמהון · מכאן ולהלאה כמה
דיהבו ליה חולקא לאתפרשא מנהון הכי נמי יהבין לשאר עמין
לאתפרשא מנהון לתתא · ת"ח מה הוא רזא דקרבנא לקרבא
שעיר (לקבל סעיר) ולא מלה אחרא · ואמאי שעיר בראש חדש
והכא נמי שעיר אלא אי תימא בגין דאיהו סטרא דיליה יאות
אמאי לא הוה עז · אלא מלה דא אצטריך ואיהי אשתכחת
למאריהון דחרשין דכל עובדייהו במה דלא (אתחבר) יהא בנוקבא
וע"ד שעיר דלא אתחבר בנוקבא בסטרין דיליה כלהו · עז כד
אתחבר בנוקבא ובגין דאיהו מלכא יהבין ליה בגין יקרא דיליה
האי דלא אתחבר בנוקב' ולא יהיב חיליה לאחרא ודא אשתמודע
לאינון חרשין דמשתמשין בהני עובדי · ובגיני כך שריין על ההוא
שעיר דעזאזל כל אינון חטאיהון · ות"ח אע"ג דאיהו חולקא
לההוא סטרא אחרא רזא הכא כל הני סטרין אחרנין דלתתא
(ס"א דאקרון תלולות יס) כלהו מסאבין יתיר · וכל מה דנחתין דרגין תתאין
הכי מסאבו דילהון יתיר ובגין כך בעז יתיר חולקיהון בגין דשערא
דיליה

דיליה תלייא יתיר מבעירא אחרא כמה דדינא דילהון תלי לתתא במסאבו · אבל האי מלכו חייבתא אחרא מלכא דכלא בההוא סטרא בריר איהו יתיר מסאבו דיליה · ולא מסאבו שלים כהני תתאי · ועל דא שעיר · דשערא דיליה לא תלייא ולא שעיע · לא שעיע בגין דההוא מסאבו דיליה ולא תלייא בגין דלא יתתקף ביה מסאבו כהני תתאי ועל דא ודאי שעיר ולא אחרא · כפור אמאי אקרי כפור אלא בגין דנקי כל מסאבו ואעבר ליה מקמיה בההוא יומא · ועל דא יום כפור יומא דנקיותא והכי קרינא ליה כתיב כי ביום הזה יכפר עליכם לטהר אתכם · כי היום הזה מבעי ליה · מאי כי ביום הזה · אלא בגין דאתדכי מקדשא לעילא ואתנקי (נ״א ואתנהיר) · כתיב כי ביום הזה יכפר עליכם יכפר וינקי בקדמיתא ביום הזה בגין דיתדכי ולבתר עליכם · תו יכפר ביום הזה וינקי ליה בקדמיתא וכל דא עליכם בגיניכון אצטריך לנקאה ליה ולדכאה ליה בקדמיתא יכפר מאן יכפר אלא דא הוא עלמא עלאה דנהיר ונקי לכלא וע״ד כלהו סטרין בישין דאקרון מצולות ים אתעברו · וכמה דאינון מצולות ים תליין הכי נמי תלייא שער׳ דיליה דהוא סטרא דילהון ושערא דההוא סטרא לא שעיע · בגוונא דא כתיב °וכפר על הקדש מטמאת בני ישרא׳ ומפשעיהם ויקרא ט״ז לכל חטאתם וכל חטאתם מבעי ליה אלא להנאה להון מכאן ולהלאה · לכל חטאתם דלא יכיל מקטרגא לשלטאה עלייהו ביומא דכפורי דאיהו (א) קנותא דכל חובין ונקיו דילהון (ועל דא) בינאן ישרא׳ לנקאה גרמייהו ולמהך מיחפי רגלין כמלאכי עלאין חמש ענויין בגין לאסתייעא מחמש סטרין עלאין דיומא דכפורי אפיק לון ואינון תרעין דיליה · ואי שתיה קא חשיב דאיהו מסטר׳ דיצחק

א) הוא מלשון הכפרס פניו וגו׳ :

דיצחק הא שית ואע"ג דבכלל אכילה איהו וכדין אינון שית
ועגויא בתראה תשמיש המטה איהו וכדרא שתיתאה שביח
(במדבר כ"כ) ולקבליה אנן עבדין עִנויא דא · כתיב °ובעשור לחדש השביעי
(ויקרא כ"ג) הזה וכתיב °אך בעשור לחדש · בעשור בעשירי מבעי ליה · מאי
בעשור · אלא בגין דהשתא ביומא דא כל דרגין עלאין אתיין
אלין על אלין למשרי על סיהרא ולאנהרא לה וכלהו ברזא דעשר
עד דסלקא למאה · וכד קיימא ברזא דמאה כדין כל' חד ואקרי
יום הכיפורים ועל דא בעשור כמה דאת אמר זכור שמור דכלהו
אתיין בגין לעשרא ולאנהרא ברזא דעשר · אהדר האי סבא
רישיה לקבליה דר"ש · ואמר ליה (לר' שמעון) הא ידענא דשאלתא
תבעי בהאי בעשור לחדש השביעי א"ל ר"ש ודאי דא · בעשירי
יאות הוא והכי הוא · אבל בעשור אמאי סליק למאה והא מקרא
לא אתחזי אלא דסליק לשבעין משמע דכתיב בעשור לחדש
השביעי וכד מעשרי לשביעאה עשר זמנין הא ודאי סליק לשבעין
א"ל על דא אהדרנא רישא לגבך דהא ידענא דחכימא אנת ·
ת"ח תרין רזין הכא חד דהא סיהרא חדש השביעי אקרי ובג"כ
אקרי חדש השביעי עשור בגין דקא מנהרין לה עשר זמנין הא
מאה · ותו האי מלה דקאמרת ודאי לשבעין סליקא בהאי יומא
(ובדרג' דשבעין איהו ובדרגא דמאה איהו' לדרגא דמאה לאשלמ'
ולאנהרא) ובהאי דרגא דשבעין דהא ביומא דא נטיל' לכל
עמא דישראל למירן וכלהו קיימין בנשמתא יתיר מגופא דהא ביומ'
דא ענויא דנפשא איהו ולא מגופא כמה דאת אמר ועניתם
את נפשותיכם · כי כל הנפש אשר לא תעונה · והאי יומא
נטיל' לכל נפשאן והוו ברשיתיה ואי לא קיימא ברזא
(נ"א ברשיתיה) דשבעין לית ליה רשו בנפשאן דקיומא דנפשאן ברזא

דשבעין כד״א °ימי שנותינו בהם שבעים שנה וגו׳ · ואי תימא תלים צ׳
נפשאן דרבי׳ דלא אשלימו לשבעין שנין לא שלטא בהו · ודאי
שלטא בהו · אבל לא בשלימו כמאן דזכי יומין סגיאין לפקודי
אורייתא ועם כל דא בכלהו שבעין שנין אזלא · ועל דא תנינן
אחד המרבה ואחד הממעיט מאן אחד ביחודא דשבעין שנין
מאן דאסגי ומאן דאמעיט ועל דא ביומא דכפורי אעבר בכלהו
שבעין ואשתלים האי דרגא בכלהו וכל נשמתין סלקין קמיה
ודאין להון בדינא וקודשא ב״ה חייס עלייהו דישראל ביומא דא
מאן דלא אעבר טינא מרוחיה לכפרא עליה (ביומא דא) כד סליק
צלותיה בהאי יומא טבע בההוא אתר דאקרי רפש וטיט ואיהו
מצולות ים ולא סליק לאתעטרא ברישא דמלכא ביומא דא שלח קס״ג כ׳
לא אצטריך בר נש לפרשא חטאוי קמי אחרא בגין דכמה אינון ויקרא
דנטלי ההיא מלה וסלקי לה לעילא ואית סהדין בההיא מלה רל״א א׳
ומה °משוכבת חיקך שמור פתחי פיך · כל שכן אינון דאזלי ועייני מיכה ז׳
לקטרגא לון וסהדי עליה וכ״ש דחציפו איהו לקמי כלא וחלול
שמא דקב״ה ועל דא כתיב °אל תתן את פיך לחטיא את קהלת ה׳
בשרך (מכאן ולהלאה רזא כגוון) אחרא · פתח ואמר °החדש הזה לכם שמו׳ י״ב
ראש חדשים וגו׳ וכי כלהו זמנין וחדשין לאו אינון דקב״ה (הא
חדשכם לא כתיב) אלא החדש הזה לכם דילי איהו אבל אנא מסרית
ליה לכון דילכון איהו באתגלייא אבל שביעאה דילי איהו וע״ד
איהו בכסה ולא באתגלייא (א) ירחא דילכון איהו בסדורא כסדרא
דאתוון אביב דאיהו אב״ג י״ב איהו רזא דג׳ ואיהו אב״ג כסדרא
דאתוון אבל ירחא שביעאה דילי איהו מסופא דאתוון · תשר״י



א) פי׳ א״ב כסדר ואח״ך י׳ עשיריות וכ׳ היא וכ׳ עשיריות כנ״ל הכל כסדר האותי׳ · וכן אביב תחלה א״ב ואח״ך צירוף אגיבם הרי ג׳ הרי אב״ג תשא״כ תשרי הוא בתש׳ למפרע ת׳ ש׳ ר׳ כי האותיות שאצלינו כיוצא הם למעלה למפרע כדמיון החותם א״ס :

מאי טעמא אתוון מתתא לעילא ואנא מעילא לתתא האי דילי
ברישא דירחא אנא איהו באתכסייא ׳ בעשרה דירחא אנא
איהו בגין דאנא בחמש קדמאי ובחמש אחרנין ובחמש תליתאי
בקדמיתא דירחא אנא איהו בגין חמשה יומין ׳ בעשרה דירחא
אנא איהו בגין חמש יומין אחרנין בט״ו דירחא אנא איהו בגין
חמש תליתאי מ״ט כולי האי בגין דכל ירחא דא מעלמא עלאה
איהו ועלמא עלאה ברזא דחמש איהו בכל זמנא וזמנא ובגיני
כך ירחא דא איהו בכסה ולא באתגלייא בגין דעלמא עלאה
בכסה איהו וכל מלוי באתכסייא וירחא דא דקב״ה איהו בלחודוי
כיון דמטא יומא דחמיסר כדין גילויא איהו בחדתותא דסיהרא
וסיהרא אשתלימת ואתנהירת מאימא עלאה וקיימת לאנהרא
לתתאי מגו נהורא דלעילא וע״ד אקרי ראשון כד״א ׳ולקחתם ויקר׳ כ״ג
לכם ביום הראשון ׳ עד השתא קיימי כלהו יומין ברזא עלאה
מכאן נחתין לרזא תתאה ׳ ת״ח מיומא עלאה הוו אלין יומין
קדמאין רזא דעלמא עלאה מאן דאין דינא דעלמא דהא דינא
לא אשתכח בהאי עלמא אלא מדינא תתאה רזא ׳דאלהי כל ישעיה כ״ד
הארץ יקרא ׳ דאי תימא דינא דעלמא דאין לעילא א״ה לא
אתקרי עלמא דחידו עלמא דנהירו דכל עלמין עלמא דכל חיין
עלמא דכל חידו ׳ ואי תימא מדינא דיצחק ׳ אי איהו אתער
דינא לגבי האי עלמא לא יכלין כל עלמא למסבל דההוא אשא
תקיפא עלאה לא אית מאן דסביל ליה אלא אשא דלתתא דאיהו
אשא דסביל אשא ׳ אלא כמה דעלמא דא עלמא תתאה דכלהו
עלמין ׳ הכי נמי כל דינוי מעלמא תתאה דאלהים ישפט ׳ ורא
אקרי דינא עלאה על האי עלמא ׳ ובגין דאיהו דרגא שביעאה
לא גזיר גזרה על ב״נ אלא מעשרין שנין ולעילא ׳ אשגח האי סבא
בר׳ שמעון וחמא ליה דזלגין עינוי דמעין אר״ש אי הוא שביעא׳ אמאי
מעשרין

מעשרין שנין ולעילא · אמר ליה זכאה מאן דמליל על אודנין
דישמעין · ת"ח בי דינא דלתתא בארעא לא גזרין דינא על בר
נש עד תליסר שנין · מאי טעמא · בגין דשבקין שבע שנין לשביעאה
אלהי כל הארץ יקרא · ולית רשו לבר נש באינון שבע · ואינון
שבע לא שראן אלא על תליסר דלתתא (כלומר) דאינון כורסייא
לגביה ובגין כך כל גזרין וכל דינין דלתתא מאינון שבע שנין
דלתתא כללא דעשרין שנין איהו · ודינא דעלמא בר"ה על
ידא דהאי דרגא איהו דאיהו ממש קיימא בדינא על בנוי בהאי
עלמא בגין לאתדכאה לגבי עלמא עלאה בגין דלית ליה סיוע
לסלקא ולאתדכאה אלא מגו תתאי · וכד ישראל אינון בחמיסר
יומין כדין נטיל לבנוי לפרשא גדפוי עלייהו ולמחדי עמהון ועל
דא כתיב ולקחתם לכם ביום הראשון פרי דא איהו אילנא כח ס"כ
דאקרי עץ פרי ואשתכח ביה פרי · עץ הדר כד"א הוד והדר כ'
לפניו מ"ט אקרי הדר ומאן איהו הדר אלא דא צדיק · אמאי תלים צ"ו
אקרי הדר והא אתר טמירא איהו דלית ליה גלויא וצריכא
לאתכסייא תדיר ולית הדר אלא מאן דאתגלייא ואתחזי · אלא
אע"ג דאיהו דרגא טמירא הדורא איהו דכל גופא ולא אשתכח
הדורא לגופא בלא ביה · מ"ט מאן דלית עמיה האי דרגא לית
ביה הדורא למיעל בבני נשא קלא לאו עמיה (ס"א כדכורא) בדכורא
והדורא (ס"א הכורא) דקלא אתפסת מניה · דיקנא והדורא דדיקנא
לאו עמיה ואע"ג דאתכסייא ההוא דרגא כל הדורא דגופא
ביה תלייא · ואתכסי ואתגלייא · ובג"כ עץ הדר איהו עץ דכל
הדורא דגופא ביה תלייא · ודא איהו עץ עושה פרי · כפת תמרים כרא' א'
הכא אתכלילת אתתא בבעלה בלא פרודא · כפת תמרים כחדא ויחי ר"ך
וענף עץ עבות תלתא · ועלין דיליה דא בסטרא דא ודא בסטרא
דא וחד דשליט עלייהו · וערבי נחל תרין · דלית להו ריחא

ומעמא

וטעמא כשוקין בבני נשא (ובגין כך) לולב נטיל כלהו כחוטא
דשדרה קיימא דגופא · ומה דנפיק לבר טפח הכי הוא בגין
לאשלמא ולאפקא כלא ולשמשא כדקא חזי · (ובגין כך) בהני
זינין בעי בר נש לאתחזאה קמי קב"ה · עלין וטרפין דהני תמרי'
אינון כל שאר חילין דאתאחרן באינון כנויין דקב"ה אקרי בהון
בגין דבעינן (ס"א לאתתקנא) לתתא כגוונא דלעילא דלית לך מלה
בעלמא דלא אית לה דוגמא לעילא כגוונא דלעילא הכי אית
לתתא ובעו ישראל לאתאחרא ברזא דא דמהימנותא קמי קב"ה
כתיב בסכת תשבו שבעת ימים דא הוא רזא דמהימנותא והאי
קרא על עלמא עלאה אתמר והכי תנינן כד אתברי עלמא
אתמר האי קרא כד שרא חכמה לנפקא מאתר דלא ידיע ולא
אתחזי כדין נפיק חד (א) משחתא ובטש וההיא חכמתא עלאה
נציץ ואתפשט לכל סטרין ברזא דמשכנא עלאה וההוא משכנ'
עלאה אפיק שית סטרין וכדין ההוא נציצו דמשחתא נהיר לכלא
ואמר בסכת תשבו שבעת ימים · מאן סכת חסר ו' · דא משכנא
תתאה דאיהו בעששיתא לאחזאה לכל נהורין וכדין אמר בסכת
תשבו שבעת ימים · מאן שבעת ימים מעלמא עלאה לתתאה
דכלהו קיימי בקיומא לאנהרא להאי סכת · ומאן איהי · דא
עמוס ט' סכת דוד הנופלת סכת שלום · ובעי עמא קדישא למיתב תחות
צלאה ברזא דמהימנותא ומאן דיתיב בצלא דא יתיב באינון
יומין עלאין וע"ד כלהו בסכת בסכת וחד בסכות שלים חד
שלים לאחזאה דמאן דיתיב בצלא דא יתיב באינון יומין עלאין
לעילא דקיימין על האי תתאה לאנהרא ליה לחפייא עליה
ולאגנא ליה בשעתא דאצטריך · תו כלהו אקרון סכות בשלימו
וכד איהו חסר כתיב סכת דא עלמא תתאה דבעא בהני ז' יומין
קדישין

א) נ"ל מדה · אחת היא בינה בוצינא דקרדינותא ובינה נקרא משכנא עילאה הוציאה ו"ק · ומ' נק' משכנא תתאה
עיין מק"מ פי' כל המאמר · סרס"ב ·

קדישין למיזן לשאר ממנן רברבן דעמין בעוד דאיהי נטלא
חדוה בבעלה ולא יקטרגון חדוותא ובגין דיתערבבון (נ״א
דיתערנון) בההוא מזונא קרבנין דילהון סגיאין יתיר משאר יומין
בגין דיתעסקון בהו ולא יתערבון לבתר בחדוה דישראל ומאן
חדוה דישראל דא יומא תמינאה דעצרת · ותא חזי בעוד דאינון
שאר ממנן חדאן ואכלין בההוא מזונא דמתקני לון ישראל
אינון מתקני כורסייא לקב״ה מתתא ולסלקא ליה לעילא באינון
זינין ובחדוה ובהלולא ולאקפא מדבחא · כדין איהי סלקא
ונטלא ברכאן וחדוה בבעלה · ושאר חיוון רברבן ממנן דעמין
אכלן ומרקן ורפסן ואתזנו · ואיהי נקטא נפשאן דענוגין לעילא
כמה דאתמר · כיון דנחתא והא נקטא כל ברכאן וכל קדושין
וכל ענוגין וישראל כל הני שבעה יומין הוו משבין לה באינון
עובדין דקא עבדין ומקרבין בחדוה כדין נחתא לקרבא כבנהא
ולמחדי לון יומא חד · וההוא יומא איהו יומא תמינאה בגין
דכל ז׳ יומין אחרנין בחדוה ועל דא איהו תמינאה ותמניא יומין
בחדא · בגין כך אקרי עצרת כנישין · כנישין כלהו בהאי יומא
ואקרי שמיני ולית שמיני אלא מגו שבעה · כתיב יהי שם יי׳
מבורך מאי מבורך (אלא כלא ידעי) אבל רזא חדא ידע חד
מחברנא במדברא אחזיאו ליה בחלמא ור׳ יצחק כפתורא שמי׳
מאי מברך שירותא קשה וסופיה רך · מ״ב קשה ודינא איהו
ודאי · (ולבתר רך · ) כגוונא דא יומא דר״ה מ״ב דהא במ״ב
(וברזא דמ״ב) אתוון אתברי עלמא ועל דא אתברי בדינא · לבתר
רך ועל דא תנינן כל שירותין קשין וסיפא דילהון רכין (ס״א דהא
במ״ב וברזא דמ״ב אתוון אתברי עלמא ועל דא אתברי בדינא
לבתר רך · כגוונא דא) · ביומא דראש השנה מ״ב קשה בדינא

ביומא

ביומא דעצרת רק בחדוה · תא חזי מה בין דינא עלאה להאי
דינא דינא עלאה שירותא וסופא קשה ולית מאן דיקום ביה
וכל מה דאזיל אתתקף ובתר דשארי לא סליק מניה עד דאכיל
ושצי כלא דלא אשתאר כלום · אבל דינא אחרא דלתתא
שירותא קשה וכל מה דאזיל אתחלש עד דנהיר אנפין כגוונא
דא דינא דנוקבא דחליש חילהא · אימתי אתער דינא דלעילא
למישרי על עלמ' ביומא דטופנ' · וע"ד לא אשתאר כלום בעלמא
בר ההוא תיבותא דנח דאיהי כגוונא עלאה דסביל לההוא
תוקפא ואי לאו דזמין קב"ה ואשתכח ברחמי על עלמא כל
עלמא אתאביד דכתיב "יי' למבול ישב וע"ד לא שרייא דינא תהלים כ"ט
דלעילא על עלמא דלא יכיל עלמא למסבל ליה אפילו רגעא
חדא · אדהכי הוה ר"ש בכי וחדי · זקפו עיינין וחמו חמשה מאינון
פרושים דהוו אזלי אבתריה למתבע ליה · קמו · אמר ר"ש מכאן
והלאה מה שמך · אמר נהוראי סבא בגין דנהוראי אחרא
אית גבן · אזלו רבי שמעון ואינון חברייא עמיה תלת מילין אמר
ר' שמעון לאינון אחרנין ומה ארחא דא גבייכו · אמרו למתבע
ליה להאי סבא דמימוי אנן שתאן במדברא · אתא רבי שמעון
ונשקיה א"ל נהוראי שמך ונהורא אנת ונהורא עמך ישרי · פתח
רבי שמעון ואמר "הוא גלי עמיקתא ומסתרתא ידע מה בחשוכא דניאל ב'
ונהורא עמיה שרי · הוא גלי עמיקתא ומסתרתא קודשא בריך
הוא גלי עמיקתא ומסתרתא דכל עמיקין סתימין עלאין איהו
גלי לון · ומאי טעמא גלי לון · בגין דידע מה בחשוכא דאלמלא
חשוכא לא אתיידע נהורא · ואיהו ידע מה בחשוכא ובגין
כך גלי עמיקתא ומסתרתא דאי לאו חשוכא לא יתגליין
עמיקין ומסתרתן · ונהורא עמיה שרא · מאן נהורא דא נהורא

ראתגלייא

ראתגלייא מגו חשוכא ואנן מגו חשוכא דהוה במדברא אתגלי לן נהורא דא רחמנא ישרי עמך נהורא בעלמא דין ובעלמ׳ דאתי אזלו רבי שמעון וחברייא אלין תלת מילין אבתריה · אמר ליה אמאי לא אזלו אלין עמך בקדמיתא · אמר ליה לא בעי׳ לאטרחא לב״נ עמי השתא דאתו נזיל כחדא · אזלו ורבי שמעון אזל לארחיה אמר ר׳ אבא הא אנן ידענא שמיה ואיהו לא ידע שמיה דמר · (א) אמר ליה מניה ידענא דלא לאחזאה · בילא״ו :

# פרשת כי תשא

ויֵדבר יי׳ אל משה לאמר · כי תשא את ראש בני ישראל לפקדיהם וגו׳ רבי אבא ורבי אחא ורבי יוסי הוו אזלי מטבריה לצפרי עד דהוו אזלי חמו ליה לר׳ אלעזר דהוה אתי ורבי חייא עמיה א״ר אבא ודאי נשתתף בהדי שכינתא · אוריכו להו עד דמטו לגבייהו כיון דמטו גבייהו א״ר אלעזר ודאי כתיב עיני יי׳ אל צדיקים ואזניו אל שועתם · האי קרא קשיא · וכו׳ (זה המאמר תמצאנו בפ׳ את פקודי הלכ״ה ע״ש כי שם מקומו) ת״ח הא אוקמוה לית ברכתא דלעילא שרייא על מלה דאתמני ואי תימא ישראל היך אתמנון · אלא כופרא נטיל מנייהו והא אוקמוה וחושבנא לא הוי עד דאתכניש כל ההוא כופרא וסליק לחושבנא ובקדמיתא מברכין להו לישראל ולבתר מנין ההוא כופרא ולבתר אהדרן ומברכין לון לישראל אשתכחו ישראל מתברכאן בקדמיתא ובסופא ולא סליק בהון מותנא

א) ספרי הוא לא שאל שמי וע״י זה ידענו שלא לשאול אדם את שמו בלי שאלה שישאלוהו מה שמו :

מותנא מותנא אמאי סליק במניינא · אלא בגין דברכתא לא שרייא במניינא · כיון דאסתלק ברכתא סטרא אחרא שרייא עליה ויכיל לאנזקא בגין כך נטלין כופרא ופדיונא לסלקא עליה מניינא והא אוקמוה ואתמר :

רעיא מהימנא

פקודא (ב) ליתן מחצית השקל בשקל הקדש · רעיא מהימנא מאן מחצית השקל איהו כגון חצי ההין ודא ו' ממוצע בין שני ההי"ן אבנא למשקל בה דא י' עשרים גרה השקל דא יו"ד · העשיר לא ירבה דא עמודא דאמצעיתא לא ירבה על י' והכי אתמר בס"י עשר ספירות בלימה עשר ולא אחד עשר והדל לא ימעיט · דא צדיק לא ימעיט מעשר בד"א עשר ולא תשע ממחצית השקל דאיהו י' · (נ"א מחצית השקל עשר הוה) א"ל רעיא מהימנא מלאך (ג) אנת בשמים · (ד) רחים אנת ממארך לית תווהא בכל אינון מלין יקירין דיפקון מפומך דהא מאן דאיהו מרכא או ברא דמלכא לית תווהא דיפקון מרגלין בפתוריה מליין סגולות מליין נהורין לב"נ אחרא איהו תווהא · (ה) א"ל בריך אנת רעיא מהימנא (ו) מתמן ואילך אימא אנת דעלאין ותתאין נחתו למשמע מינך · א"ל אשלים מלולך א"ל לא אית כען למימר יתיר אימא אנת עד זמנא אחרא · פתח רעיא מהימנא פקודא בתר דא לקדש את החדש בגין דסיהרא קדישא איהי כלה דמתקדשת

ע"פ

ב) עיין בפרדס שער י' בי"ור מאמ' זה : ג) נר' שרשב"י היה שמתחיל ו'אמר לר"מ מאן מחצית השק' והגיד כל הסוד וקלסו ר"מ ואז"ל אנת בשמי' פירוש שמדרגת רשב"י הוא אצל משה והוא אנת בשמים : עוד אפ' שרמז שהוא בעלה עד השמים שהדשים הנעשים ע"י חידושי סודות התורה כדאיתא בפ' בראשית ד' ד' הרמ"ז (אח"י והפשוט שכחו גדול ביתיבתא עילאה וכמו שביאר בס' הקדוש קנה בפלוגתא דר"א בתנורו של עכנאי · וגבי רבה ב"נ בס' קדמה לשער לכן עש"ב מאי"ן · ד) כי רשב"י בסוד הדעת על חסדים כמ"ש בריש א"ר אנן ברחימות' תו' : ה) מאלך כתנו לי וברוך תהיה שכל פלי מאלך : ו) בקש מר"מ שיחדש חדושים יותר עליונים מסוד הדעת הנעלם שרק משה זכה אליו כדאית' בס' א"י ואפ' שז"ם משה משה ולכן א"ל דעלאין ותתאין נחתו למשמע מינך כי כד נכללו כל בחינות הדעת · הרמ"ז :

ע״פ כ״ד דאיהו גבורה בגין דתמן ליואי דאתמר בהו וקדשת את הלוים ולבתר דאתחזייא סיהרא (א) דיאותו לאודאה מברך עליה ברוך אתה יי׳ אלהינו מלך העולם אשר במאמרו ברא שחקים וברוח פיו כל צבאם · ובכמי מתקדשת ומתברכת בתפארת בגין דאיהי עטרת תפארת לעמוסי בטן ע״ב (תנא דף ר״פ כ׳ כי ישכו האיש יקריו וכו׳) :

רבי יוסי ורבי חייא הוו אזלי בארחא עד דהוו אזלין רמש ליליא יתבו ארהוו יתבין ׳בריאת צפרא לאנהרא אמרו (ב) קום וניהך קמו ואזלו א״ר חייא חמי אנפוי דמזרח דקא מנהרין השתא כל אינון בני מדינחא דטורי נהורא סגדין לגבי האי נהורא דנהיר באתר דישמשא עד לא יפוק ופלחין ליה דהא כיון דנפיק שמשא כמה אינון ׳דפלחין לשמשא ואלין אינון דקא פלחין לנהורא דא וקראן להאי נהורא (ג) אלהא דמרגלא דנהיר · ואומאה דילהון באלהא דמרגלא דנהיר · ואי תימא פולחנא דא למגנא הוא מיומין עתיקין קדמאין חכמתא ידעו ביה · בזמנא דשמשא נהיר עד לא ׳יפוק ההוא ממנא דפקיד על שמשא נפיק ואתוון ׳קדישין דשמא עלאה קדישא רשימן על רישיה (דשמשא) ובחילא דאינון אתוון פתח לכל כוי שמיא ובטש בהו ועבר · וההוא ממנא עאל גו ההוא זהרא דנהיר סחרניה דשמשא ותמן שכיח עד דנפק שמשא ואתפשט בעלמא וההוא ממנא איהו פקידא על דהבא ועל מרגלן סומקן ואינון פלחין לההוא דיוקנא דתמן ובנקודין וסימנין דירתו מקדמאי מיומין עתיקין אזלי וידעי נקודין דשמשא למשכח אתרין דדהבא ומרגלן · א״ר יוסי עד כמה יהון פולחנין

נ״ה א׳ (right margin, beside line "כמה אינון ׳דפלחין לשמשא…")

ק״ל ב׳ (right margin, beside line "עד לא ׳יפוק ההוא ממנא…")



א) כ״כ מור״ס סי׳ תכ״ו ומג״ל והגור וכו׳ ובב״ס לא נזכר בברכת הלבנה שיאוהו לאורה ובכר״י וגם דברי ר״מ הללו יש לפרש לא שיאותו ממש כמ״ש בכר״י לדעת מור״ס ודו״ק היטב מאי״ן : ב) שהיו כטורים מן התפלה שתורתם אומנותם כדאמרינן בגמ׳ הרמ״ז . אח״י מירוש׳ כר׳ דרשב״י לא עביד עובדא כוותיה והיה מפסיק · והתוס׳ שבת דף י״א כתבו דפ״ש נגי רש״בי מכלי הייגו ק״ש ויש בכל זה אריכות דברים ולכל הדברות נר׳ דחבירי ר״ש היו מתפללים כדמוכח בכמה דוכתי וכהדיא אמרו בח״א דף קצ״ח דר׳ אלעזר התפלל וגם דף רל״ג דר׳ יוסי ור׳ חזקיה ור׳ יהודה התפללו ויש לדחות קצת עיין מה שכתבתי בח״ג דף קפ״ו ע״א אות ג׳ ועיין פ׳ תשא דף קפ״ח כ׳ ופ׳ ויקהל רי״ד א׳ ופ׳ בלק דף קפ״ז והפשוט הוא דלא היה זמן ק״ש ותפלה ואכמ״ל מאי״ן ג) א״ה פי׳ מרגלא כמו מרגליות כיהשמש יוליד אותם בבטן הארץ ובחכמתם היו יודעים איה מקום תחנותם כדלקמן :

סגיאין אלין בעלמא דהא שקרא לית ליה קיימין לקיימא:

משלי י"ב פתח אידך (ס"א רבי חייא) ואמר שפת אמת תכון לעד ועד ארגיעה לשון שקר ת"ח אילו כל בני עלמא הוו פלחין לשקרא הוה הכי אבל האי נהורא וזהרא דנהיר ודאי קשוט איהו כבבי רומא דרקיעא קשוט אינון · אי בטפשו וחסרונא דדעתא דילהון אינון אמרי וקראן להו אלהא (ד) לא בעי קודשא בריך הוא לשיצאה עובדוי מעלמא · אבל לזמנא דאתי לא ישתצון כבביא ונהורין דעלמא · אבל מאן ישתצי אינון דפלחי לון · וקרא דא הכי הוא

דברים ו' שפת אמת תכון לעד אלין ישראל דאינון (ה) שפת אמת יי' אלהינו יי' אחד · וכלא איהו אמת ורזא דאמת ומסיימי יי' אלהיכם אמת ודא איהו שפת אמת תכון לעד · ועד ארגיעה · ועד רגע (ו) מבעי ליה (ז) מאי ארגיעה · אלא עד כמה יהא קיומא דילהון בעלמא · עד זמנא דייתי ויהא לי נייחא מפולחנא קשייא דעלי ובזמנא דארגיעה ישתצי לשון שקר אינון דקראן אלהא למאן דלאו הוא אלהא · אבל ישראל דאינון שפת אמת כתיב בהו

ישעיה מ"ג עם זו יצרתי לי תהלתי יספרו · ארכתנא חדא זמנא דהוינא אזיל בהדי רבי אלעזר פגע ביה הגמונא א"ל לרבי אלעזר אנת ידיעת מאורייתא דיהוראי · א"ל ידענא · א"ל לית אתון אמרין דמהימנותא דילכון קשוט ואורייתכון קשוט ואנן דמהימנותא דילן שקר ואורייתא דילן שקר והא כתיב שפת אמת תכון לעד ועד ארגיעה לשון שקר · אנן מיומין דעלמא קיימין במלכותא ולא אעדי מינן לעלמין הדא בתר דרא תכון לעד ודאי · ואתון זעיר הוה לכו מלכותא ומיד אעדי מנכון וקרא אתקיים בכו דכתיב ועד ארגיעה לשון שקר א"ל חמינא בך דאנת חכים באוריית' תפח רוחי'

דההוא

ד) א"ה כעין מ"ש בש"ס וכי יאבד עולמו מפני השוטים · ה) ס"א נאמר אמת תכון רק שפת אמת והם ישראל שבכיהם ובשפתיו מכריזים ומודיעי' האמת שבל העולמי' מיוחדים בבח אדון היחיד · ו) פי' אם הוא ל' רגע · ז) חזר לו' זה לפשט פי' הרב"צ ורד"ק שהוא ל' מרגוע ב"ש ולפירושם הול"ל ארגיעה מלרע והם' כפשיק אבל לפי פי' ר' חייא יכון שמפרש שהוא בומד וכמו ובנויים הםם לא תרגיע והם דברי השכינה שבשתרגיע מעבודתה ללקט הקדושה מתוך הטומאה אז תכרת לשון שקר והארגיעה נימ' א' יתר על רפ"ח שמרגוע השכינה יהיה כשהרפ"ח ניצוצות הקיינה מיוחדות בשרשן בולם היחוד ודוק היטב מאד :

דההוא גברא · אילו אמר קרא שפת אמת כוננת לעד הוה
כדקאמרת אבל לא כתיב אלא תכון · זמינא שפת אמת דתכון
מה דלאו הכי השתא דהשת' שפת שקר קיימא ושפת אמת שכיב
לעפרא ובההוא זמנא דאמת יקום על קיומיה ומגו ארץ תצמח
כדין שפת אמת תכון לעד וכו' א"ל ההוא הגמון זכאה אנת
וזכאה עמא דאורייתא דקשוט ירתין בתר יומין שמענא דאתגייר
אזלו מטו חד בי חקל וצלו צלותהון · כיון דצלו צלותהון אמרו
מכאן ולהלאה נתחבר בשכינתא ונזיל ונתעסק באורייתא · פתח
ר' יוסי ואמר °הן יבושו ויכלמו כל הנחרים בך וגו' · זמין ישעיה מ"א
קב"ה למעבד לישראל כל אינון טבאן דקאמר על ידי נביאי
קשוט וישראל סבלו עליהון כמה בישין בגלותהון · ואלמלא כל
אינון טבאן דקא מחכאן וחמאן כתיבין באורייתא לא הוו יכלין
למיקם ולמסבל גלותא אבל אזלין לבי מדרשו' פתחין ספרין וחמאן
כל אינון טבאן דקא מחכן וחמאן כתיבין באורייתא דאבטח לון
קב"ה עלייהו ומתנחמין בגלותהון · ושאר עמין מחרפין ומגדפין
לון ואמרי אן הוא אלהכון · אן אינון טבאן דאתון אמרין דזמינין
לכון וכי כל עמין דעלמא יכספון מנייכו · הה"ד °שמעו דבר יי' שם ס"ו
החרדים אל דברו אמרו אחיכם שונאיכם וגו' · מאי החרדים
אל דברו · אינון דסבלו כמה בישין כמה שמועות שמעי אין על
אלין אלין בתר אלין וחרידו עליהון כד"א °כי וגו' קול חרדה ירמיה ל'
שמענו פחד ואין שלום וגו' · אינון חרדים תדיר אל דברו כד
אתעביד דינא · אמרו אחיכם שונאיכם אלין אינון אחוכון בני
עשו · מנדכם כד"א °סורו טמא קראו למו · דלית עמא דקא איכה ד'
מבזין לון באנפי ומרקקין באנפייהו לישראל כבני אדום ואמרי
כלהו מסאבין כנדה ודא איהו מנדכם · למען שמי יכבד יי' אנן

דאמרין בנוי דאל חי · די בן יתייקר שמיה · אנן שלטנין על עלמא
בר' כ"ז בגין ההוא דאקרי גדול · °עשו בנו הגדול · ובשמא דא אקרי קב"ה
תהלים גדול °גדול יי' ומהולל מאד · אנן בני הגדול ואיהו גדול ודא
קמ"ה למען (א) שמי יכבד יי' · אבל אתון זעירין מכלא יעקב בנה הקטן
כתיב אן הוא אלהכון · אן הוא אינון טבאן דיכספון כל עממייא
מחדוה דילכון · מאן יתן ונראה בשמחתכם כמה דאתון אמרין
והם יבושו (רוח הקדש אומר והם יבושו) · כמאן דתלי קללתא
באחרא בגין דאתון אמרין דכדין יבושו ויכלמו ובג"ד רוח קודשא
הוה אמר מלה הכי ועל דא הן יבושו ויכלמו כל הנחרים בך ·
מאי כל הנחרים בך דאתקפו נחיריהון ברוגזא עלך בגלות' דא
בההוא זמנא יבושו ויכלמו מכל טבין דיחמון להון לישראל ·
אמר רבי חייא הכי הוא ודאי · אבל חמינן והכי חמו תקיפי
עלמא דהא גלותא אתמשך ועדיין ברירה דדוד לא אתי · א"ר
יוסי וכל דא הכי הוא · אבל מאן עביד דיסבלון ישראל גלותא
דא כל אינון הבטחות דאבטח לון קב"ה · והא אתמר דעאלין
לבתי כנסיות ולבתי מדרש' וחמאן כל אינון נחמות וחדאן בלבייהו
למסבל כל מה דייתי עלייהו ואלמלא דא לא יכלין למסבל · א"ר
חייא ודאי הכי איהו וכלא בתשוב' תלייא · ואי תימא דיכלין השת'
לאתערא תשובה כלהו כחדא · לא יכלין · מ"ט לא יכלין · בגין
דברים ל' דכתיב °והיה כי יבאו עליך כל הדברים האלה וגו' · וכתיב
והשבות אל לבבך בכל הגוים אשר הדיחך וגו' · וכתיב ושבת
שם עד יי' אלהיך וגו' · וכדין °אם יהיה נדחך בקצה השמים משם
יקבצך וגומר · ועד דכל אינון מילין לא יתקיימון לא יכלין
לאתערא

(א) גם שהם רבים מדבר בלשון יחיד לרמוז לעשו שהוא גדול וכתיב ויאמר אליו אדום לא תעבור בי כו' שמדבר בלשון יחיד הרמ"ז :

לאתערא תשובה מנייהו ׳ אמר ר׳ יוסי כמה סתמת כל ארחין
ושבילין מכל בני גלותא ולא שבקת לון פתחון פה ׳ אי הכי
להוו כמה דהוו בכל דרא ודרא דלא יסבלון גלותא ולא אגרא
ויפקון (ס״א אי הכי להוו כמה דלהוו בכל דרא ודרא יסבלון
גלותא ולא יפקון) מדינא דאורייתא ויתערבון בשאר עמין : פתח
ואמר ״כמו הרה תקריב ללדת תחיל תזעק בחבליה וגו׳ ׳ מאי ישעיה כ״ו
כמו הרה ארח איהו לעוברתא לאעברא עלה תשע ירחין שלימין
ואית בעלמא (א) כמה וכמה דלא עבר עלה אלא יומא חד או
תרין יומין מתשיעאה (ב) וכל צירין וחבלין דעוברתא בתשיעאה
אינון ׳ ואע״ג דלא אעבר עלה אלא יומא חדא אתחשיב עלה
כאלו אתעברו כל תשיעאה שלמין ׳ אוף הכי ישראל כיון (ג)
דאטעמו טעם גלותא (ד) אי יהדרון בתשובה (ה) יתחשב עלייהו
כאילו אעברו עלייהו כל אינון מלין דכתיבין באוריית׳ כ״ש וכ״ש
דכמה וכמה יסורין אעברו עלייהו מן יומא דגלותא שרי ׳ אבל מאי
דכתיב ״בצר לך ומצאוך כל הדברים האלה באחרי׳ הימים ת״ח דברי׳ ד׳
כמה רחמנות׳ רחים קב״ה עלייהו דישראל במלה דא למלכא דהוה
ליה ברא יחידאה ורחים ליה רחימו דנפשא ומגו רחימו דיליה
יהב ליה לאמי׳ מטרונית׳ דתרבי ליה ותוליף ליה ארחין מתתקנן
זמנא חדא חב לגבי אבוה אתא אבוה ואלקיליה ולבתר אעבר על
חוביה ׳ תב כמלקדמין ותב לאבוה ואפקיה אבוה מביתיה
וארגיז עליה ׳ נפק ההוא ברא מביתיה ׳ ובאתר דיהך בארח
קשוט ויהא זבאה כדקא יאות בגין דישמע מלכא אבוה ויהא
תיאובתיה

א) וכזה מדוייק שלא אמר כהרה ויוסיף כמו שפיר על שם הרה בעלמא : ב) כי אז הולד נגמר והדמים והשינים מה צורכים ללדה והוא זמן דין : ג) שירדו לתוך הקליפות דסייגו הגלות : ד) פירוש חרטות וידויים ושינופין שהם כחבלי היולדה אז יהיו דוגמת רבי אלעזר בן דורדייא שבתוקף כח תשובתו קנה עולמו בשעה אחת כי השלים תקף כל הגילולים שהפגמו כעונותיו ונתגלו עד יסוד המלכות ונתקנו משם והאירו על נשמתו ונתקנה כך יהיו ישראל כתשו׳ אם היא שלמה ׳ הרמ״ז) (אמ״י מבין ר״א בן דורדייא מהרמ״ו וז״ל גלה סודו שכאתיו בפ״ש שם פ״ק דע״ז ׳ מא״ין : ה) שהרי התשובה היא לתיקון מכוון לבירורי נשמות אך הוא כמשך זמן זמן ארוך ואם מקדימין בתשובה שלי׳ היו נערכים סינופיהם ונפרש לצריך משך הקללות כזמן ארוך ובכח הבינה נמתקים הדינים בשעה קלה ומתקנן הנפש ביסוד סוד החדש פט׳ והיסוד כמי׳ הנוהל כהופן שכל זמן וזמן סוי ממש כמו הרה תקריב ללדת הרמ״ז ׃

תיאובתיה עליה׳ מה עבד אמר הואיל ונפקנא מהיכלא דאבא אעביד מכאן ולהלאה כל מה דאנא בעי׳ מה עבד אזל ואתחבר בזונות ואתלכלך בלכלוכא דטנופא בהדייהו ולא הוה משתכח אלא בהדייהו בחבורא דילהון׳ מטרוניתא אמיה פקדת בכל יומא על ההוא ברא וידעת דברה בהדי זונות אתחבר וכל חברותא דיליה בהדייהו הוה׳ שריאת למבכי ולאתמררא על ברה׳ יומא חד עאל מלכא לגבה חמא לה דאיהי מבכה׳ שאיל לה על מה את בכאת׳ אמרה ולא אבכה דהא ברנא לבר מהיכלא דמלכא׳ ולא די דהוא לא יתיב בהיכלא דמלכא אלא דהוא יתיב בהדי זונות׳ מה יימרון כל בני עלמא בריה דמלכא איהו דיתיב בבי זונות׳ שריאת למבכי ולאתחננא למלכ׳ אמר מלכא בגינך אהדר ליה ואנת ערבא דיליה אמרת הא ודאי׳ אמר מלכא הואיל וכך הוא לא אצטריך לאהדרא ליה בימָמא באתגלייא דכסופא דילן איהו למהך בגיניה לבי זונות׳ ואי לא הוי כגוונא דא דטנף גרמיה הכי וחלל יקרי הוינא אנא וכל חיילין דילי אזלין בגיניה בכמה יקר בכמה (ו) בוקינס קמיה בכמה מאני קרבא מימיניה ומשמאליה עד דכל בני עלמא יזדעזען וינדעון כלא דברא דמלכא איהו׳ השתא כיון דאיהו טנף גרמיה וחלל יקרי איהו יהדר בטמירו דלא ינדעון ביה אהדר לגבי מלכא יהביה לגבי אמיה׳ ליומין סרח כמלקדמין מה עבד מלכ׳ אפיק ליה ולאמיה בהדיה מגו היכלא אמר תרווייכו תהכון ותרווייכו תסבלון גלותא ומלקיותא תמן׳ כיון דתרווייכו תסבלון כחדא כדין ידענא דברי יתוב כדקא חזי׳ כך ישראל בנוי דמלכא קדישא אינון׳ אחית לון למצרים׳ ואי תימא בההוא זמנא לא חאבו גזירה דגזר קב"ה בין הבתרים הוה אתחזי למהוי קיים וקודשא ב"ה אשגח לתרין מלין חד בגין ההיא מלה דאמר אברהם ׳במה אדע כי אירשנה דא הוא בר' ט"ו

ו) א"ס אלונות וכן איתא בילקוט קפ"ו :

סבה

סכה ועילה' אבל עד דנפקו ממצרים (א) לא הוו גוי ולא אתחזון
כדקא יאות · פתח ואמר "כשושנה בין החוחים כן רעיתי בין הבנו' שיר ב'
בעא קב"ה למעבד לון לישראל כגוונא דלעילא ולמהוי שושנה
חדא בארעא כגוונא עלאה · ושושנה דסלקא ריחא ואתבריר
מכל שאר וורדין דעלמא לא הוי אלא ההיא דסלקא בין החוחים
ודא ארחא כדקא יאות · ועד זרע שבעין זוגין דהוו שבעי' נפש
ואעיל לון בין החוחים · ואינון חוחים מיד דהוו אינון זוגין תמן
סליקו ענפין וטרפין ושליטו על עלמא וכדין פרחת שושנה בינייהו
כיון דבעא קב"ה לאפקא שושנה ולקיט לדה מבינייהו כדין יבשו
חוחים ואזדריקו ואשתציאו ולא אתחשבו לכלום · בשעת' דאזיל
למלקט שושנה דא לאפקא בריה בוכריה בההוא זמנא אזיל
מלכא גו כמה חיילין רברבנין ושליטין עם דגלין פריסן ואפיק
לבריה בוכריה בכמה גבורן ואייתי ליה להיכליה ויתיב סגי בבי
מלכא · כיון דחב לגבי אבוה איכה אבוה ליה ואלקי ליה דכתיב ויחר
אף יי' בישראל ויתנם ביד שוסים וגו' סרח כמלקדמין ומרד
באבוה אפקיה מביתיה · מה עבדו ישראל חמו דהא אתבדרו
לבבל אתערבו בעממייא נסיבו נשין נכריות ואולידו בנין מנהון
עכ"ד אימא קדישא הוות אפטרופוסא עלייהו · ועל דעבד הכי
קב"ה אמר הואיל וכסופא איהו ליתי ברי איהו מגרמיה הואיל
וחלל יקרי לא אתחזי דאנא איזיל תמן לאפקא ליה ולמעבד ליה
נסין וגבורן כמלקדמין · תבו אינון בלא סיועא דאתחזי לון בלא
פליאן ונסין ולא כלהו מתכדרן כלהו לאן במסכנו ותבו להיכלא
דמלכא בכסופא ואימא קדישא ערבת לון · חאבו כמלקדמין
מה עבד קב"ה אפיק להאי ברא במלקדמין מהיכליה (ב) ואמיה

בהדיה

א) א"ה מכאן מוכח קצת כמ"ד שלא נקראו ישראל עד שיצאו ממצרים ועי' בפרשת דברים : ב) כ' הרמד"ל תימא דהא תני' גלו לבבל שכינה עמהם שנאמר למענכם שלחתי בבלה ולא תירץ . ונ"ל שאעפ"כ בבבל היתה נכונה לנביאים וגם נגלת' שכינה ליחזקאל וכזה דייק או' שלחתי בחירק השי"ן והכונ' שאמר ה' למענכ' כדי שתהי' לכם קצת נחת רוח לבלתי תתחשבו ח"ו כנשכחים שלחתי שכינתי בבלה ואף שזה נק' גלות מ"מ היה כח בשכינה להיות אפוטרופוס על בניה משא"כ בגלות זה שנתמעטה והיתה נקודה כמ"ש האר"י ז"ל פרח :

בהדיה · אמר מכאן ולהלאה אימא וברה יסבלון כמה בישין
ישעי' נ' כחדא הה"ד °ובפשעכם שלחה אמכם · ועל דא כתיב °בצר לך
דברי' ד' ומצאוך כל הדברים האלה באחרית הימים · מאי באחרית הימים
אלא דא היא אימא קדישא דהיא אחרית הימים ועמה סבלו כל
מה דסבלו בגלותא · ואילו יהדרון בתיובתא אפי' חד בייש או חד
צערא דיעבר עלייהו אתחשב עלייהו כאילו סבלו כלא · ואי לאו
סתים קיצא (נ"א כיסא) וכל דרין דיליה כמה דאמר בוצינא קדישא
ויקרא כ"ה דכתיב °לצמיתות לקונה אותו לדורותיו · וכל דא בתיובתא
תלייא מלתא · א"ר חייא ודאי הכי הוא · וע"ד גלותא אתמשך
אבל קב"ה כל מה דמחא (נ"א דלקא) לון לישראל בהאי אחרית
ישעי' כ' הימים ובהאי אחרית הימים יעביד לון נסין ונוקמין דכתיב °והיה
באחרית הימים נכון יהיה הר בית יי' בראש ההרים · מאן ראש
תנ"כ כ' ההרים דא אברהם סבא °כתנא רבא ראש דכלא · וכגון דאיהו
ראש כוס דברכה יהיה נכון בראש ההרים דא אברהם סבא
קדמאה לשאר ההרים · כוס דברכה אצטריך למהוי מתקנ' בימינא
קי"כ כ' ונשא °מגבעות · אצטריך למהוי זקיף מן פתורא · שיעורא דאיהו
זרת לברכה לקב"ה ודא הוא ונשא מגבעות · מגבעות מאי הוא
אלא בינה ובין בתולות אחריה רעותיה שיעורא דזרת איהו נשא
כוס דברכה מגבעות ודאי · וע"ד טבא דיהא ליה להאי כרא בוכר'
באחרית הימים · איהו א"ל שפיר קאמרת האי קרא ודאי הכי הוא ·
בראש ההרים · דא ימינא אברהם סבא דאיהו רא"ש ההרים ודאי
ונשא מגבעות משיעורא דגבעות דאינון רעותיה · ושפיר
קאמרת · ונהרו אליו כל הגוים · מאי הוא · א"ל ואפילו נשים
וקטנים · ושמש דפלח על פתורא אע"ג דאיהו לא אכל אצטריך
למשמע ולמימר אמן · דלא יימא בר נש אנא לא אכלית והוא'ל
דלא·

דלא אצטריכנא לזמון לא אשמע ולא אימא אמן ' הכל חייבין ביה ' ר"א ונהרו אליו כל הגוים אע"ג דנשים וקטנים פטורין מן המצות בכוס דברכה הכל חייבין בלבד דינדעון למאן מברכין ודא הוא ונהרו אליו כל הגוים ' אתא ר' יוסי ונשקיה אמר כמה שפיר מלה דא ומתיקא לחכא ' השתא אית לדייקא אי האי אחרית הימים איהו ממש הר בית יי' ' הוה ליה למכתב הכי והיה אחרית הימים נכון יהיה בראש ההרים ' מהו באחרית הימים נכון יהיה הר בית יי' א"ל אחרית הימים איהו אילנא כלא מרישי ועד סיפיה דהוא אילנא דטוב ורע ' ואתא קרא לבררא באחרית הימים ואפיק הר בית יי' דא טוב בלא רע הר בית יי' ודאי דלית תמן חולקא לסטרא אחרא דהא אתבריר הר בית יי' מגו אילנא דאיהו אחרית הימים ' ודא איהו כוס דברכה דאיהו נכון בראש ההרים ' א"ר יוסי זכאה ארחא דא דזכינא להאי מלה א"ל ממאן שמעת לה ' א"ל יומא חדא הוינא אזיל בארחא ושמענא וחמינא ליה לרב המנונא סבא (נ"א לר"ש) דהוה דריש להאי קרא לר' אחא וכיון דשמענא חדינא ביה (א) ונטירנא ליה צריר בכנפא דלבושאי דלא יתעדי מנאי לעלמין א"ל ודאי מלה קדישא דא מנהירו דבוצינא קדישא אתנהיר זכאה דרא דקיימי עלמא וסמכוי שריין בגויה ואי אנת צרירת להאי מלה בקשרא חדא דלא יתעדי מינך אנא אצרור לה בתלתין או (ב) בארבעין קשרין בכיסאי דלא יתעדי מנאי לעלמין (כאן חסר) על ההיא מלה דאחמי קב"ה למשה בגין דאף ע"ג דישראל חבין קמיה בכל דרא ודרא לא בעי מאן דיימא



א) קשרתי צרור בכנף לבושי דברים אלו שלא יוסרו מפני הדברים לעולם : ב) כיוצא בזה אמרו בש"ס הנה מניח מ' זהבין וכו' ואפ' טעם למנין הזה כנגד מ' יום שניתנה תורה גם כנגד ד' יודין דשם ע"ב שמועיל לזכירה מהי"ן ·

הושע א' עלייהו דלטורין · מנלן מהושע דכתיב ·תחלת דבר יי׳ בהושע הא
אוקמוה מלה · וע״ד והיה מספר בני ישר׳ כחול הים וגו׳ · ובג״ד
בריך לון בכמה ברכאן לאהדרא בתיובתא ולאתבא לון לגבי
אבוהון דבשמיא ולא אעדי מתמן עד דקב״ה מחל על חובייהו
מלכים ואתנקיאו קמיה · אליהו מה כתיב ביה ·ויבא וישב תחת רתם
א׳ י״ט אחר וגו׳ אמר מאריה דעלמא אתתא חדא ישרית לון לישראל
שופטי׳ ד׳ ודבורה שמה דכתיב ·והיא יושבת תחת תמר דבורה דא הוא
שם ה׳ רתם · ואהדרת לון למוטב דכתיב ·עד שקמתי דבורה · ואנא
עאלית בינייהו ואכרזית קמייהו ולא יכילנא · ·עד דההוה יתיב
אתגלי עליה קב״ה א״ל מה לך פה אליהו · בקדמיתא קא הוית
מקטרגא ומקני על ברית · ומיד חמינא כך דקנית עלי בההוא
יו״כ א׳ ברית נטלית ליה ברעו דמשה ויהיבנא לך עד דמשה ·הוה אמר
במדבר ·הנני נותן לו את בריתי שלום · השתא דאיהו דילך לא אתחזי
כ״ה לך לקטרגא עלוי הוה לך למשבק קנוייך לי כמה בקדמיתא
דההוה דילי שבקנא ליה לידא אחרא ולא קטריגנא עלוי · מה
לך פה מאי פה ברית קיימא פה יי׳ איהו · כיון דלא בעארת
לישבקא לי פומך יתברי באתר דההוא פומא · תנן בההיא שעתא
אתעבר מניה ההוא נבזבזא דיהב ליה משה · דתנן מאי דכתיב
מלכי׳ א׳ ·וילך בכח האכילה ההיא וגו׳ עד הר האלהים חרבה למתבע
י״ט מתמן · וכי מתמן הוה בעי · אלא למתבע כמלקדמין מההוא דירית
בהר האלהים ברית דא · פנחס הוא אליהו וראי בדרגא חדא
א״ל משה לית אנת יכיל לקבלא מנאי אלא זיל לינוקייהו דישר׳
ומאינון תרווח ואינון יהבי לך וכך הוא עביד (חסר) כמה טיבו
מיכה ו׳ עביד קב״ה בכל דרא ודרא לישר׳ · ת״ח מה כתי׳ ·ואשלח לפניך
את משה אהרן ומרים והא כמה נביאי הוו לבתר משה

ואשלח

ואשלח לפניך את משה אהרן ואלעזר ופנחס יהושע ואליהו ואלישע וכמה שאר צדיקי וחסידי מבעי ליה · אלין תלתא אמאי אלא אמר קב"ה עמי בני אמאי לא תדכרון לכל טבין דעבדית לכו דשדרית לכו למשה אהרן ומרים · למלך בשר ודם דאית ליה מדינתא ושדר לגבה גוברין אפרכין רברבנין דיהון מנהלי עמא ומעיינין בהו ובדינייהו מאן אצטריך למהוי זקוק במזונייהו במין דיצטרכון לאו עמא דמדינתא בעל כרחייהו יצטרכו לעיינ' בהו ולמיהב להו יקרא שדרית למשה איהו אתי קמייכו מן למיכל ונהיל לכו ולבנייכו ולבעירייכו ואשתדל בדינייכו (ס"א כמזונייכו) ובכל מה דאצטריך לכו · שדרית לאהרן אייתי לכו ענני יקר לתפארה עלייכו כמלכין · אסחי לכו בטלי יקר דלא אתרקבו לבושיכון ומנעליכון והוו מתחדשי בכל יומא · שדרית למרים אייתיאת בירא לאשקאה לכו ושתיתון אתון ובעירכון אינון יהבו לכון ומדילהון אכלתון ושתיתון ויתיבתון בחופאה יקר דילהון · ומדילכון לא יהבתון לון ולא עוד אלא דאשתדלו עליכון ונטלו על צואריהון מטולכון והויתון מחרפין ומגדפין לון אמר רבי יוסי לא הוה אבא רחמן על בני כקב"ה וקרא הוא דכתיב לא נפל מלכים א' ח'
דבר אחד מכל דברו הטוב וגו' · תא חזי רחמנו דיליה אילו אמר לא נפל דבר אחד מכל דברו ולא יתיר · נח לעלמא דלא אתברי אבל מדאמר מכל דברו הטוב אפיק ביש לאחורא דהא מלה דביש לא בעי למעבד ואף ע"ג דאגזים ואריס רצועה אתאת (א) אימא ואתקפת בדרועא ימינא וקם רצועה בקיומיה ולא נחית לתתא ולא אתעביד בגין דבעיטא חדא הוו תרווייהו איהו דאגזים ואיהי דאחידת בימיניה ואי תימא מנלן · ממלה דאיהי

א) ר"ל כביכול השכינה היא זה כיון הקב"ה ברצועה בידו שלא ילקח הבנים · ה"ס

דאיהי באתגלייא דכתיב לך רד כי שחת עמך שרי לארמא רצועה ומשה דלא הוה ידע ארחא דאימא שתיק · כיון דחמא קב"ה כך אנקיד ליה ובטש ביה ואמר ועתה הניחה לי מיד ארגיש משה ואחיד בדרועיה דקב"ה דכתיב זכור לאברהם דא דרועיה ימינא ובג"כ לא נחית רצועה ואי תימא אימא דאיהי רגילא לאחרא ברצועה דמלכא אן הוות דשבקת מלה למשה שאילנא ואמינא והא לא ידענא ברירא דמלה עד דנהוי קמיה דבוצינא קדישא כד אתו לקמיה דרבי שמעון חמא באנפייהו סימן · אמר עולו בני קדישין עולו רחימין דמלכא עולו רחימין דילי · עולו רחימין אלין באלין דאמר רבי אבא כל אלין חברייא דלא רחימין אלין לאלין (ב) אסתלקו מעלמא עד לא מטא זמנייהו כל חברייא ביומי דר"ש רחימו דנפשא ורוחא הוה בינייהו ובג"ד בדרא דר' שמעון באתגלייא הוה · דהוה אמר רבי שמעון כל חברייא דלא רחמין אלין לאלין גרמין דלא ליהך בארח מישר ויעוד דעבדין פגימו בה דהא (ג) אורייתא רחימו ואחוה וקשוט אית בה · אברהם רחים ליצחק יצחק לאברהם מתחבקן דא בדא יעקב תרווייהו אחידן ביה ברחימו ובאחוה · יהבין רוחייהו דא בדא · חברייא כההוא דוגמא אצטריכו ולא למעבד פגימו כיון דחמא סימן באנפייהו ואמר לון הכי · אמרו ליה ודאי רוח נבואה שרא על בוצינא קדישא והכי אצטריך לן למנדע · בכה ר"ש ואמר חד מלה מאינון מלין דלחישו לי מגו ריש מתיבתא דגנתא דעדן דלא אמרו באתגלייא מלה דא סתרא איהי ואימא לכו בני רחימאי בני רחימין דנפשאי מה אעביד אמרו לי בלחישא ואנא אימא באתגלייא ולזמנא דנחמי אנפין באנפין

כל

ב) כדאמרי' ביבמות דס"ב בתלמידי ר"ע שנפטרו מפני שנאת חנם ופי' הרשב"א הלוי בס' ברית הלוי כ"ו שנמשך מהספט"א הנקרא חנם והאריך ע"ש וזה סיבת חרבן בית ב' וז"ש חנם נמכרתם כמ"ש במ"א: ג) פי' שהתורה היא בת"ת שהוא יעקב ולאו גרסי' ובגבורה אברהם ויצחק וז"ש אברהם רחים ליצחק וכו' וע' בכ"ב ודוק ותבין:

כל אנפין יסתכמון בדא · בני · חובה דעברו עמא דלבר ואשתתפו
ביה עמא קדישא באימא חאבו דכתיב קום עשה לנו אלהים
אלהים ודאי כבוד ישראל דא איהו דשריא עלייהו כאימא
על בנין ודא הוא רזא דכתיב °וימירו את כבודם בתבנית שור תהלים ק"ו
דא כבודם דישראל אימא דילהון ודא הוא דכתיב °גלה כבוד שמואל
דגרמו לשכינתא דאתגלי בגלותא עמהון · ועל דא וימירו את א' ד'
כבודם · במה בתבנית שור · הכא איהו רזא דמלה · ת"ח לתתא
(א) גו שמרים דחמרא דורדיין בישין נפק חד ערעורא מקטרגא
מזיקא קדמאה ואיהו ברזא דיוקנא דאדם כד קריב לגו קודשא
כיון דאתעבר מתמן ובעי לנחתא לתתא בעי לאתלבשא
בלבושא לנזקא עלמא ונחית הוא ודתיכוי ולבושא · קדמאה קנ"ג ב'
דקא נקיט תבנית שור דיוקנא דשור · וקדמאה לנזיקין מאינון
ארבע שור איהו · ואינון ארבע °אבות לנזקא עלמא וכלהו קי"ח א'
תלתא דאבות נזיקין בר שור כלהו דיליה וע"ד כתיב וימירו את
כבודם כתבנית שור · מהו אוכל עשב · הא דרשינן ביה · אבל
עקרא דמלה מתמצית דלחם ושבעה זיני דגן לית ליה ביה
חולקא · ובגיני כך אימא לא הוות תמן ולא יאות ליה למהוי
תמן · ובגין דאבא הוה ידע רחמנו דאימא וארחא דילה אמר
למשה בני רחימאי עיטא בתרווייהו בדא תדיר · ודא הוא דלחישו
לי בלחישו דלא חזי לגלאה דברא לא ינדע ויחמי דהא רצועה
אתקנת וידחל תדיר · אבל תרווייהו בעיטא דא וביעיטא חדא ·

תא חזי כתיב :

וירא העם כי בשש משה · מאן העם · אינון ערב רב מאן ערב
רב · וכי לודים וכושים וכפתורים ותוגרמים הוו דקראן לון
ערב

(א) פירוש תוך התחתוניות הקלי' שם סוד תולע המרקיב את הכל הוא יסוד דקליפה גו שמרים היין המשכר וזהו תבנית שור הראשון לארבע אבות נזיקין וציין תק"ת · הרש"ב:

ערב רב והלא מצריים הוו וממצרים נטלו · ואלו הוו ערבובייא
דעמין סגיאין הכי הוה ליה למכתב ערב רב עלו אתם לפי ערבוביי׳
דילהון אלא ערב רב עלה אתם עמא חד הוה ולישן חד אבל
שמות ד׳ כל חרשי מצרים וכל חרטומי דילהון הוו דכתיב בהו *ויעשו גם
הם חרטמי מצרים דבעו למיקם לקבל פליאן דקב״ה · כיון דחמו
נסין ופליאן דעבד משה במצרים (ב) אהדרו לגבי משה · א״ל
קב״ה למשה לא תקבל לון · אמר משה מאריה דעלמא כיון
דחמו גבורתא דילך בעאן לאתגיירא · (ג) יחמון גבורתך בכל
יומא וינדעון דלית אלהא בר מנך · וקביל לון משה · אמאי
קרא לון ערב רב אלא כל חרשין דמצרים הוו ובריש יהון
בלק קכ״ד א׳ יונוס *וימברוס ובשעתי דיומא הוו אמרו המניהים אולי שו הסיוחני וממרה שנזכרו
בשמות רבה פרשת ט׳ דף ע״ב סי׳ ל״ח
אמרו יוחני וממרא אל משה תבן אתה מכניס
לעפריים :
עברי תדיר חרשייהו
כל טין חרשין עלאין הוו מסתכלי
מכי נטי שמשא משירותא דשית שעות ומחצה עד שירותא
דתשע ומחצה דהיינו ערב רברבא כל אינון חרשין זעירין
משירותא דתשע ומחצה עד פלגות ליליא · אינון עלאין דבהו
הוו מסתכלי מכי נטי שמשא דהא כדין שראן תשע מאה ותשעין
וחמש דרגין למשטטא על טורי חשוך · ורוחא דילהון הוה
סס קכ״ו א׳ *משטטא על כל אינון חרשין (נ״א דרגין) בחרשייהו · וטין הוו עבדי
כל מאי דאינון בעאן עד דכל מצראי רחצנו דילהון בטין הורה ·
וקראן לון ערב רב בגין דאית (ד) ערב זעירא מתשע שעות
ומחצה

ב) ולא להבנ״ה שלא היה לבם נכון : ג) אף שעדיין אינם מאמינים ס״ס תגדל הקדו׳ להבניעם כי בזה תמייקר ס״ס כנז׳ פרשת יתרו ס״ס א׳ : ד) ז״ס מנחה גדולה וקטנה ומזמנו׳ והכי או מתחיל זמן שליטת לאה שמשם כחם כמ״ש לקמן קכ״ב א׳ וז״ס בין הערבים ב׳ פיני ערב רב וקטן ואח״כ ראיתי בל״ת פ׳ מקץ שערב רב הוא מסוד הדעת וכן פ״ב ר״ב ני׳ דעת וערב קטן מן היסוד ולע״ד שהוא בני׳ אותיות אחרונות של יסוד דהיינו יו״ד סמ״ך וא״ו דל ת ס״ת דכות וצ״ה תל״א ני׳ ע״ב קטן וסוד תתקצ״ה הם כוחות דינין תקיפין במשבים מדיני לאה משיני הדעת וכן משבר מילואו ה״י דל״ת עי״ן תי״ו וכך מי׳ המילוי של לאה עם כ״ה אותיו׳ וידוע כי אלהים דההין ני׳ כר״ה וכריבועו ני׳ אלף וא׳ ובהסיר ממנו כללות ה׳ אותיות הפרש ובח הכללות ישאר החשבון הזה א״ב י״ל שרימז למ״ש לקמן קכ״ב ב׳ בסוד תלת עלמין והוא העיקר וסוף מנחה עיין לקמן קכ״ב א׳ הרמ״ז) :

זמהצה ולתתא דא ערב זעירא · ותרי ערבי אינון ועו״ד וגם ערב
רב עלה אתם · וחכמתא דילהון הוה סגי ואינון אסתכלו בשעתי
דיומא ואסתכלו בדרגא דמשה וחמו דהא בכל סטרין בשש
משה בשש שעתי קדמאין דיומא דאינון לא יכלין לשלטאה בהו
(ס״א כגון שית) בשית דרגין עלאין דאחידן ביה (נ״א דאחיד כהו) · ובכל
סטרין בשית הוה ובעטרין דאלין שית הוה זמין לרדת מן ההר
דכתיב כי בשש משה לרדת מן ההר · מיד ויקהל העם על
אהרן (דהכי תנינן דבההיא שעתא דנחית משה וקביל אורייתא
בלחודוי כללא דכל ישראל ואיהו קביל אורייתא בעלמא · (א)
ואפי׳ מגלת אסתר דכתיב וקבל היהודים · וקבלו היהודים מבעי אסתר ט׳
ליה · מאי וקבל אלא דא משה דאיהו היהודים כללא דיהודאי
ויקהל העם על אהרן) אמאי על אהרן בגין לאתכללא בסטרא
דימינא דהא אינון שמאלא בעו מניה · ובגין דליהוי כליל בימינא
אתכנישו על אהרן ויאמרו קום עשה לנו אלהים (אלהים ודאי
בעו סטר שמאלא · אשר ילכו אשר ילך מבעי ליה · מאי אשר
ילכו · אלא אלהים שית דרגא אינון (ר״ל ששת ימי המעשה) כלהו
בסטר שמאלא דאלהים שית אינון · דאי תימא דהא שבע אינון
ההוא אלהים עלאה לא עאל בכללא) · תא חזי כל זמנא דהוה
משה במצרים שמא דאלהים לא דכיר · אלא שמא דיי׳ ועו״ד
קשיא ליה לפרעה · בגין דלא יהא תוקפא לההוא סטרא אחרא
ולא יתתקף בעלמא · השתא בעו ההיא מלה והיינו קום עשה לנו
אלהים · לנו דייקא דאנן צריכין להאי מלה לתתקפא סטרא דילן
דהוה אתדחיא עד השתא · אשר ילכו לפנינו · מאי אמרו · אלא
הכי אמרו חמינן דאתון ישראל כל טב וכל יקר דעלמא לכו ואנן
דחיין

א) כן הסכו כרות רבתי פ״פ והנה כמו כא פסוקי כאמרה וכן אמרו בירוש׳ פ״ק דמגילה ודלא כהרב קרבן העדה וכמ״ש
במ״א מא״ין :

שמות י״ב רחיין לבר דילכו ׳ °ויי׳ הולך לפניהם יומם ׳ אוף הכי אלהים אשר ילכו לפנינו כמה דאזיל קמייכו יי׳ דהא רשו אית לסטרא דילן למהך אוף הכי לקמנא אי נזמין ליה עובדא ׳ ת״ח כל ענני יקר דאזלו במדברא לא הוו חפיין אלא לבני ישראל לחודייהו ׳ וההוא ענגא דיקר דכתיב ויי׳ הולך לפניהם יומם אזלא לקמייהו ואלין ערב רב וכל אינון בעירי עאנין ותורין הוו אזלי לבר ממשריית׳ לבתרייתא ׳ ותא חזי כל אינון ארבעין שנין דקא אזלו ישראל במדברא שום לכלוכא וטנופא לא הוה גו ענני לגו ׳ וע״ד עאני ותורי דהוו אכלי עשב לבר וכל אינון דנטרי לון ׳ א״ר אלעזר אבא אי הכי אינון ערב רב לא הוו אכלי מן מנא ׳ א״ל ודאי הכי הוא ׳ אלא מה דיהבין לון ישראל כמאן דיהיב לעבדיה וממה הוו אכלי ׳ מתמצית מה דאשתאר מבתר ריחייא פסולת
שם ט״ז וקרא אכריז ואמר °ובני ישראל אכלו את המן ארבעים שנה ׳ בני ישראל ולא אחרא ׳ ויראו בני ישראל ויאמרו מן הוא ולא שאר ערב רב עאני ותורי דהוו בינייהו ׳ עד השתא הוו אתכפיין אינון ערב רב והשתא קמו ובעו עובדא לאתקפא לסטרא אחרא אמרו או נהא כלנא עמא חדא ונהוי בכללא עמכון או יהא לן מאן דיהך קמנא כמה דיהך אלהכון קמיכון ׳ אמר אהרן ח״ו דאלין ישתתפון בעמא קדישא למהוי כלא כללא חדא ולא יתערבון עמא קדישא בעמא דא כללא חדא אלא טב איהו לאפרשא לון מגו עמא קדישא עד דייתי מ״שה ׳ ואהרן לטב אתכוון אלא סגיאין הוו מישראל דאשתתפו בהדייהו בלבא ובגין כך כד אתא משה אצטריך לבררא וללבנא לעמא קדישא מההוא חובה (ב) ואשקי לון שקיו עד דאתברירו כלהו

ב) פי׳ דדוקא אותם שבשקם היו מעמא קדישא שחטאו במחשבה אבל ג׳ אלפים שמתו ע״י בני לוי היו מבני ע״ר שבעלו נשים מגבם שמתין כנז׳ בפ׳ פנחס רל״ז ע״א הרמ״ז :

כלהו ולא אשתאר בהו פסולת כלל · אמר לון אהרן
פרקי נזמי הזהב וכי לא הוה לון דהבא אחרא (א) אלא אמר
אהרן בעוד דאית לון קטטה בבנייהו ובנשייהו יתעכבון ובין
כך ייתי משה · ת״ח תנינן קשין גרים לישראל כספחת בבשר
החי · כ״ש אלין דלאו הוו גרים כדקא יאות · אינון מה עבדו ויתפרקו
כל העם את נזמי הזהב אשר באזניהם · כמה אלפי ורבוון
הוו מנזמיהון תמן · מה כתיב ויקח מידם ויצר אותו בחרט וגו׳
אהרן לא אסתמר מאינון תרין חכימין דהוו ברישיהון דההוא
ערב רב · חד מנייהו הוה קמיה ואחרא הוה עביד בחרשוי כיון
דתרווייהו אתייעטו כחדא נטלו ההוא דהבא (הד) תרין (ב) שלישי
בידא דחד ושליש בידא דאחרא · בגין דהכי אצטריך בההוא
זינא דחרשא · בכה ר״ש ואמר אי חסידא קדישא אהרן (ג) משיחא
דאלהא רבא בחסידותך נפלו כמה מעמא קדישא · ואנת לא
הוית ידע לאסתמרא · מה עבדו · כד מטו שית שעתין ויומא
הוה במתקלא נטלו ההוא דהבא דפריקו מאודניהון מ״ט · בגין
דמאן דאצטריך למעבד חרשא לא בעי למיחס עינו על ממונא ·
ואינון אמרי שעתא קיימא לן אי אנן לא מעכבין לאו שעתא
למיחס על דהבא מיד ויתפרקו כל העם · מאי ויתפרקו כד״א
°מפרק הרים ומשבר סלעי׳ דחבילו ותברו אודנייהו בכה כמלקדמין מלכי׳ א׳ י״ט
ואמר אי עמא קדישא אי עמא קדישא דקב״ה :
פתח ר״ש בבכיה ואמר °והגישו אדניו אל האלהים וגו׳ הא אוקמוה שמו׳ כ״א
חברייא · אזן דשמע בסיני °כי לי בני ישראל עבדים וגו׳ ויקר׳ כ״ה
ואיהו פריק עול מלכות שמים מעליה וזבין גרמיה לאחר תרצע

 ואלין

א) פי׳ כמ״ש בפ׳ פנחס רל״ז א׳ שהרהב מש״ר כאלו נזים מזבכם שמצין ולכן לא נתרצו לתת זהב לעגל ובנ״א לא כמו מנשיהון כי חשבו שלא תחול טומאה על אותו הזהב שלא נתן מתחלה לשם וכ״ש דלהרשין בעי נדיבות ונשים קפדניות הן : ב) פירוש שרצו לעשות דכר ונוקבא שור וחמור כמ״ש לקמן בעבר הסף וידית שהזכר הוא ב׳ שליש מכ״ר חג״ת והנוקבא שליש אחד בסוד נה״י ושור קריב לב״ש חמור : ג) אזיל לטעמיה כדלקמן קצ״ה א׳ שפי׳ שליווי השטן קדם לעגל ומאז נכתוב למשיח אהרן א״כ כמש״ל בפ׳ שלא אהרן אחיך הלוי שכבר הוכשר לזכות לכהונה · הרמ״ז :

ואלין חייביא רשיען גוברין בישין בתיאובתא דילהון למהדר לסרחנייהו לא בעו מנשיהון ובניהון אלא חבילו אורחייהו (ס"א אורנייהו) ואתפרקו מעול שמייא דפקיד להו משה ותכרו אודנייהו דלית לון חולקא בשמא קדישא ובעמא קדישא · מה עבדו פליגו תרווייהו ההוא דהבא חד נטל תרין שלישים וחד שליש · קמו לקבל שמשא בשית שעתין · עבדו חרשייהו וכלטו בלטיהון בחרשא דפומא · כיון דמטא שירותא דשבע ארימו תרווייהו ידייהו על ידוי דאהרן (ומנלן דמידא דתרווייהו יד מכל חד נטל ולא יתיר) דכתיב ויקח מידם תרווייהו הוו ולא יתיר כיון דאיהו

משלי י"א קביל מידם (ד) (תרי ולא ידיהם) קלא נפיק ואמר. יד ליד לא ינקה רע דכתיב כי ברע הוא אייתי רע לעלמא רזא דמלה · אינון רשעים חייבין חרשין בנוי דבלעם חייבא (ה) בני בנוי דלבן רשיעא חמו דכוס של ברכה בימין איהו ומן ימינא אתתקף תדיר (ס"א יתיר) אמרו אי יהא בסטר דא ההוא רישא דימינא הא תוקפא דילן כדקא יאות · כיון דמטא שבע שעתין דיומא יהבו ליה לאהרן מיד · אי איהו הוה אמר לון שוו ליה בארעא בקדמיתא ואנא אטול · לא הוו יכלין בחרשייהו כלום · אלא מידם נטל · וקרא מתרעם ואמר ויקח מידם חמו מה עבד אהרן גבר נביאה גבר חכים לא ידע לאסתמרא דאילו נטיל מארעא כל חרשין דעלמא לא הוו יכלין לאצלחא · אבל במה אצלחו בעובדא דא בגין (ו) דויקח מידם ולא מארעא ·

ויצר אותו בחרט · לא כמה דחשבין בני נשא דעבד ציורין במחוגא או במלה אחרא · אלא אתא קרא לאוכחא מלה דאהרן לא ידע לאסתמרא · אילו כד נטל מידיהון הוה שדי לארעא ואף על גב דיטול ליה לבתר לא הוה

אצלח

ד) עמ"ש בס"ע על חגיגה דף ג' ודוק מא"ן : ה) כתוב בספ' הגלגולים שאלו הרשעי' הביאו נפש לבן בתוך העגל וי"ל דמפני כך נזכר שמו כאן ובדרוש אחר כ' שרצו להגלות נפש לבן מנופח לכ"ח · ו) ובזה מתיישב מה דמידם מיותר ועוד דהו"ל ויקחהו דקאי אזהב שהביאו וכמ"ש אח"ך ויצר אותו ויעשהו אלא ר"ל שלקח דבר כשלם מידם והוא אותו כח הטומאה שהם שמשיכו עליו הרמ"ז ;

אצלח עובדא בישא דא · אבל בכלא סיועא בישא הוה דנקיט
דהבא וטמריה מעינא ביש בתר ביש · מאי ויצר אותו בחרט
דשוי כל דהבא בכיסא חדא ואסתמר מעינא · כדין סליק כלא
לעובדא · בספרא דחנוך אשכחנא · דהוה אמר הכי · ברא יחידא׳
יתייליד להחוא רישא חוורא וכד ייתון מבשרא דחמרי יטעון
ליה בההוא דעייל (נ״א דנטיל) מרגלן בזגין דדהבא כלא דעתא
דיליה ודיוקנא יצייר בציורא בחרט · מאי בחרט · בחרט אנוש
דא קולמוסא דאנוש חייבא דאטעי לבני נשא · ודאי דא ברירא
דמלה דאנוש כד אטעי עלמא בקולמוסא הוה רשים רשימין דכל
דיוקנין ופולחנין נוכראין בההוא קולמוסא רשים רשימו · וע״ד
כתיב בחרט ההוא דאשתמודע למעבד הכי · ודא הוא ברירו
דמלה וכלה הוה דודאי בכיסא ארמי דהבא וכסי ליה מעינא
כמה דאמרו אינון חרשין והכי אצטריך בזיני דחרשין אלין · ודא
הוא עובדא דחרשין אלין מלה דאצטריך באתגלייא לאתגלאה
לבתר אצטריך טמירו וכסויא · בקדמיתא דיתכסי מעינא ובתר
יפוק אומנא לאומנותיה · ומלה דאצטריך בכסויי׳ לבתר אצטריך
באתגלייא בקדמיתא · השתא בני רחימאי רחימין דנפשאי · מה
אעביד ודאי אצטריכנא לגלאה אציתו ואטמירו מלין · בסטר
קדושה ההוא אלהים דקשוט מלך על עלמא · בתלת (תלין) עלמין
אתתקף · *בבריאה · ביצירה · בעשיה · והא אתמר רזא דכל
חדא וחדא הכא · לקבל בריאה ויקח מידם מלה דלא הוה ביה
עד כען כלום · קבל יצירה · ויצר אותו בחרט · לקבל עשירה
ויעשהו עגל מסכה · מאן חמא חרשין בכל עלמא כאלין השתא
אית למימר וכי לא כתיב ואשליכהו באש ולא יתיר · וכדין ויצא
העגל:

בראשית קע״ז ב׳ ר״ח א׳

העגל הזה והשתא את אמרת ויעשהו עגל מסכה · אלא ח"ו דאהרן עבד וקרא אוכח דכתיב ויקח את העגל אשר עשו · אבל ממה דכתיב ויקח מידם · וכתיב ויצר אותו · מחילא דתרין אלין אתעביד כלא · ככ יכול הוא עביד ליה דאי תרין אלין לא הוו לא אתעביד ולא נפק לאומנותא · אבל מאן גרם דאתעביד אינון תרין (ככ יכול ויעשהו איהו ודאי עשהו) בעוד דאיהו לקח מידם אינהו הוו עברי חרשייהו ומלחישו בפומייהו ומשכי רוחא לתתא מן סטרא אחרא ומשכו תרין רוחין כחדא חד מן דכר וחד מן נוקבא · דכר אתלבש בדיוקנא דשור · נוקבא בדיוקנא דחמור תרווייהו הוו כלילן כחדא · אמאי תרין אלין · אלא שור הא אתמר · חמור אמאי · בגין דחרשין אלין דמצראי כתיב בהו · אשר בשר חמורים בשרם · ועל דא כל אינון דישראל דמיתו אתחברו בהדייהו בלבהון · ובגין דהוו תרין דיוקנין כתיב אלה אלהיך ישראל ולא כתיב (א) זה · אלא אלה תרין הוו כחדא · אשר העלוך מארץ מצרים · העלוך ולא העלך · כתיב : יחזקאל כ"ג

ויעשהו עגל מסכה ויאמרו · ויאמר לא כתיב אלא ויאמרו דאהרן לא אמר מדי · תנינן · מאה ועשרים וחמש קנטרין הוו בידיה היך כתיב ויקח מידם · וכי בידם הוו כל אלין קנטרין · אלא מכללא דאינון קנטרין נטלו מלי ידייהו · וה"ו זעיר אסתלק על כלא כאילו הוה כלא בידייהו · ת"ח מה כתיב וירא אהרן ויבן מזבח לפניו · אי חסידא קדישא כמה רעותך הוה לטב ולא ידעת לאסתמרא כיון דארמי ליה בנורא אתקף חילא דס"א תמן בנורא ונפק ויקרא ע"ט א'

דיוקנא

(א) הכי אמרינן בסנהדרין דף ס"ג ומקשים דהכתיב בנחמיה ט' זה אלהך אשר העלך · מא"ן :

דיוקנא דשור כמה דאתמר בתרין משיכין דסטרא אחרא · מיד
וירא אהרן · מהו וירא אהרן חמא דסטרא אחרא אתתקף
מיד ויבן מזבח לפניו דאלמלא דאקדים ובנה מזבח דא עלמא
אתהדר לחרבנא · ללסטים דהוה נפיק לקפחא ולקטלא בני נשא
חמא לגיונא דמלכא דההוא לסטים נפק בחילא תקיף · מה
עבד ההוא לגיונא אשתדל בהדי מלכא לנפקא בארחא · ומשיך
ליה ההוא לגיונא בההוא ארחא עד דאזיל דההוא לסטים
בההוא ארחא חמא דיוקנא דמלכא קאים קמיה · כיון דחמא
ליה למלכ' דהוה אזיל קמיה בארחא מיד נרתע ואהדר לאחור'
כך וירא אהרן דסטר אחרא אתתקף · אחיד באסוותא ואתקיף
בסטר קדושה ושוי ליה קמיה · כיון דחמא סטרא בישא דיוקנא
דמלכא דקאים קמיה מיד אהדר לאחורא ואתחליש תקפיה
וחיליה דהא אתתקף (מיד ויבן מזבח לפניו) ומזבח דא אתגבר
ואתחלש סטרא אחרא ת"ח מה כתיב:
אהרן ויאמר חג ליי' מחר חג ליי' ולא לעגל · ולסטר ויקרא
קדושה עבד ולסטר קדושה קרא ואמר · ודא אסוותא
אקדים דאלמלא דעבד דא לא קאים עלמא על קיומיה · ועם
כל דא לא שכיך רוגזיה מאהרן אע"ג דלא אתכוון לביש · א"ל
קב"ה אהרן תרין חרשין אלין משכו לך למה דבעו · חייך תרין
בנך יפלון ועל חובא דא יתפסקון · (ס"א וכתובה דא יתפסון) דהה"ד
°ובאהרן התאנף יי' מאד להשמידו · מאי להשמידו · אלין בנוי דברי' ט'
כד"א °ואשמיד פריו ממעל · דפריו דב"נ בנוי אינון · ת"ח אהרן שוי עמוס ט'
ליה לההוא מזבח לפניו ועגלא תב לאחורא · בנוי שוו לסטר
אחרא לפניו וסטר קדושה אהדר לאחורא דכתיב °ויקרבו לפני ויקרא י'
יי' · לפני יי' שוו · אתפסו בחובא דא אהרן חשב דבין כך ייתי משה
וע"ד ההוא מזבח לא סתיר ליה משה · דאילו הוה כמה דחשבין
בני נשא · מלה קדמאה דאבעי למשה לנתצא לההוא מזבח
אצטריך

אצטריך כמה דנבי עדו על מזבח דבית אל ונבואתיה על ההוא מזבח הוה · אבל הכא מלה אחרא הוה כמה דאתמר וכתיב ויקח את העגל אשר עשו ולא כתיב וינתץ את המזבח · תא חזי ויקרא אהרן · אכריז איהו בקלא ואמר · כתיב הכא ויקרא ויאמר וכתיב ביונה ויקרא ויאמר · מה להלן כריז לדינא · אוף הכא כריז לדינא · חג ליי' מחר · נבי נבואה בההוא רוח דמזבח דזמין דינא לשרייא עלייהו · חג ליי' למעבד בכו דינא · (א) ותלת דינין הוו חד ויגוף ה' את העם · וחד בבני לוי · וחד דאשקי לבני ישראל והיינו חג דבני לוי · ליי' דויגוף יי' · מחר דאשקי לון משה · וביתו בההוא ליליא ולמחר אשתכחו נפיחין ומתין ואינון מיין הוו מכשכשין במעיהון כל ליליא ובצפרא אשתכחו מתין ועל דא חג ליי' מחר · וכל אסוותא דעבד אהרן בגין דכתיב ויבן מזבח לפניו · תא חזי (ההוא מזבח דקדושה הוה) דכתיב וירא את העגל ומחלת ואילו מזבח לא כתיב · דהא אהרן מנדע הוה ידע דכתיב ׳זבח לאלהים יחרם בלתי ליי' שמו' כ"ב
לבדו ודאי אשתזיב אהרן בעיטא טבא דדבר לנפשיה · וכלא ברעותא ישלים טב דלא אתכוון לביש · אמר ליה רבי אלעזר אבא ודאי הכי הוא וישראל לא הוו · אבל ירבעם דעבד עגלין הא ישראל הוה ועגל עבד · אמר ליה ודאי ואוקמוה אבל ירבעם חטא והחטיא ולאו כמה דאמרו · ׳דודאי חובה בישא עבד ובמלכותא חטא אמר ירבעם ודאי ידענא דהא סטר קדושה לא שרייא אלא בלבא דכל עלמא ודא ירושלם · אנא לא יכילנא לאמשכא להחוא סטר הכא מה אעביד מיד ׳ויועץ המלך ויעש וגו' · נטל עיטא בישא אמר הא מלכים א' י"ב

סטרא

א) השכל מסדרם בב' סדרים סדר א' למאי דסליק קרא וא' בפי' הפ' מסדר הא' לפי מדריגתם כי דין הא' עשאו ה' והב' נעשה בציוויו כה אמר ה' והג' מדעתו של משה ובפי' הקדים החמור תחלה כי הכהנים ע"י בני לוי היו החוטאים בעדים והתראה וע"י ה' בעדים בלא התראה ועשה בלא עדים ובלא התראה ובכפרש"י · הרמ"ז :

סטרא אחרא דאתמשכא מיד לכל אתר · וכ״ש בארעא דא
דתיאובתי׳ לאשראה בגווה אבל לא יכלא לאתלבשא אלא כדיוקנ׳
דשור · תרין עגלים אמאי · אלא אמר ירבעם במדברא הוו
אינון חרשין דכתיב ׳בשר חמורים בשרם · הכא אינון תרין רוחין יחזקאל כ״ג
בישין יתלבשו כדקא חזי לון דכר ונוקבא אינון דכר הוה בבית
אל ונוקבא הות בדן · ומגו דכתיב נפת תטפנה שפתי זרה
אתמשכו ישראל אבתריה יתיר דכתיב וילכו העם לפני האחד
עד דן · ובג״כ תרין עגלין הוו ומשיך לון ירבעם בארעא קדישא
והוה חובא עליה ועל ישראל · ומנע ברכאן מן עלמא ועליה
כתיב ׳גוזל אביו ואמו וגו׳ · ועל דא הוו עגלין דהא לבושא משלי כ״ח
קדמאה דמתלבש סטרא אחרא ישור איהו כמה ׳דאתמר · ואי קכ״ה ה׳
תימא אמאי איהו עגל ולא שור אלא ודאי כך אתחזי וכן בכל
סטרין שירותא דלבושא זוטא איהו והא אוקימנא · ועל דא בני
רחימאי כיון דאלהים בעו ובסטרא דאלהים אתבני עובדא אלהים
קדישא אימא דאחידת תדיר בדרועא דמלכא וסליקת רצועא
לא הות תמן · ואצטריך ליה למשה למהוי תמן באתראה כיון
דאנקיד ליה קב״ה אסתכל · תלת זמנין ׳אנקיד ליה אי משה רעיא ק״ז כ׳
מהימנא כמה חילך תקיף כמה גבורתך רב · תלת זמנין אנקיד ליה
דכתיב ועתה הניחה לי הא חד · ויחר אפי בהם ואכלם הא תרין
ואעשה אותך לגוי גדול הא תלת · חכמתא דמשה בתלת נקודין
אלין · אחיד בדרועיה ימינא לקבל הניחה לי · אחיד בדרועיה
שמאלא לקבל ויחר אפי בהם ואכלם · אתחבק בגופא דמלכא
לקבל ואעשה אותך לגוי גדול וכד אתחבק בגופא תרין דרועין
מסטרא דא ומסטרא דא לא יכיל לאתנענעא לסטרא בעלמ׳ דא
הוה חכמתא דמשה דמיני נקודין דמלכא ידע בכל חד מנייהו באן

אתר

אתר יתתקף ובחכמתא עבר · אתו ר׳ אלעזר וחברייא ונשקו ידוי · הורה תמן רבי אבא אמר אלמלא לא אתינא לעלמא אלא למשמע דא די לן · בכה ואמר ווי ר׳ כד תסתלק מעלמא מאן ינהר ויגלי נהורין דאורייתא · מלה דא בחשוכא אתטמר עד השתא דנפק מתמן והא נהיר עד רום רקיעא · ובכורסייא דמלכ׳ רשים וקב״ה חדי השתא בהאי מלה · וכמה חידו על חידו אתוסף מקמי מלכא קדישא מאן יתער מלי דחכמתא בעלמא דין כוותך

תא חזי עד לא חטא אדם הוה סליק וקאים ·בחכמה דנהירו בראשית ג״כ ב׳
עלאה ולא הוה מתפרש מאילנ׳ דחיי · כיון דאסגי תיאובתא למנדע ולנחתא לתתא אתמשיך אבתרייהו עד דאתפרש מאילנ׳
דחיי וידע רע ושבק טוב · וע״ר כתיב °כי לא אל חפץ רשע אתה תלים ה׳
לא יגורך רע מאן דאתמשך ברע לית ליה דיורא עם אילנא דחיי ועד לא חטאו הוו שמעין קלא מלעילא וידעין חכמתא עלאה ולא דחלי · כיון דחטאו אפילו קלא דלתתא לא הוו יכלין למיקם ביה · כגוונא דא עד לא חאבו ישראל · בשעתא דקיימו ישראל על טורא דסיני אתעבר מנייהו זוהמא דהאי חוייא דהא כדין בטול יצר הרע הוה מעלמא ודחו ליה מנייהו וכדין אתאחידו באילנא דחיי וסליקו לעילא ולא נחתו לתתא · כדין הוו ידעין והוו חמאן אספקלרייאן עלאין ואתנהרן עינייהו וחדאן למנדע ולמשמע · וכדין חגר לון קודשא בריך הוא חגירין דאתוון דשמא קדישא דלא יכיל לשלטאה עלייהו ·האי חוייא ולא יסאב לון כדבקדמיתא · כיון דחטו בעגלא אתעברו מנייהו כל אינון דרגין ונהורין עלאין ואתעבר מנייהו חגירו מזיינין דאתעטרו משמא קדישא עלאה ואמשיכו עלייהו חוייא בישא כמלקדמין וגרימו מותא לכל עלמא ולבתר · מה כתיב · וירא אהרן וכל בני ישראל את משה והנה

קרן עור פניו וייראו מגשת אליו ׳ ת"ח מה כתיב בקדמיתא
׳וירא ישראל את היד הגדולה וכלהו חמאן זהרין עלאין ואתנהרין שמו׳ י"ד
באספקלרייא דנהרא דכתיב °וכל העם ראים את הקולות ועל שם כ
ימא הוו חמאן ולא דחלין דכתיב זה אלי ואנוהו לבתר דחטו
פני הסרסור לא הוו יכלי למחמי מה כתיב וייראו מגשת אליו
ות"ח מה כתיב בהו ׳
ויתנצלו בני ישראל את ׳עדים מהר חרב ׳ דאתעברו מנייהו אינון ס"נ כ׳
מזיינין דאתחברו בהו בטורא דסיני בגין דלא ישלוט בהו
ההוא חוייא בישא ׳ כיון דאתעבר מנייהו מה כתיב ומשה ׳יקח רל"ו
את האהל ונטה לו מחוץ למחנה הרחק מן המחנה אמר רבי
אלעזר מאי האי קרא לגבי האי אלא כיון דידע משה דאתעברו
מנייהו דישראל אינון זיינין עלאין אמר הא ודאי מכאן ולהלאה
חוייא בישא ייתי לדיירא בינייהו ואי יקום מקדשא הכא בינייהו
יסתאב ׳ מיד : (ה) ומשה יקח את האהל ונטה לו מחוץ למחנה
הרחק מן המחנה בגין דחמא משה דהא כדין ישלוט חוייא
בישא מה דלא הוה מקדמת דנא ׳וקרא לו אהל מועד ׳ וכי לא
הוה בקדמיתא אהל מועד ׳ אלא בקדמיתא אהל סתם השתא
אהל מועד ׳ מאי מועד ר׳ אלעזר אמר לטב ׳ ר׳ אבא אמר לביש
ר׳ אלעזר אמר לטב ׳ מה מועד דאיהו יום חדוה דסיהרא דאתוספ׳
ביה קדושה לא שלטא בה פגימותא אוף הכא קרי לה בשמא
דא לאחזאה דהא אתרחיק מבינייהו ולא אתפגים ועל דא
וקרא לו אהל מועד כתיב ור׳ אבא אמר לביש דהא בקדמיתא
הוה אהל סתם כמה דאת אמר °אהל בל יצען בל יסע ישעי׳ ל"ג



ה) עיין כל זה בראשית נ"ג ע"ה:

יתדותיו לנצח · והשתא אהל מועד · בקדמיתא למיהב חיין
ארוכין לעלמא דלא ישלוט בהו מותא · מכאן ולהלאה אהל
מועד כד"א ובית מועד לכל חי · השתא אתייהיב ביה זמנא איוב ל'
וחיין קצובין לעלמא · בקדמיתא לא אתפגים · והשתא אתפגים
בקדמיתא חברותא וזווגא לסיהרא בשמשא דלא יעדון · השתא
אהל מועד זווגא דילהון מזמן לזמן · ובג"כ וקרא לו אהל מועד
מה דלא הוה קודם · רבי שמעון הוה יתיב ליליא חדא ולעי
באורייתא והוו יתבי קמיה ר' יהודה ור' יצחק ורבי יוסי · א"ר
יהודה הא כתיב ויתנצלו בני ישראל את עדים מהר חרב וקאמרינן
דגרמו מותא עלייהו מההוא זמנא ולעילא ושליט בהו ההוא
חוייא בישא דאעדי ליה מנייהו בקדמיתא · ישראל תינח יהושע
דלא חטא אתעדי מניה ההוא זיינא עלאה דקביל עמהון בטורא
דסיני או לא אי תימא דלא אתעדי מניה · אי הכי אמאי מית
כשאר כל בני נשא · ואי תימא דאתעדי מניה אמאי · והא לא
חטא דהא איהו עם משה הוה בשעתא דחבו ישראל · ואי תימא
דלא קביל ההוא עטרא בטורא דסיני כמה דקבילו ישראל אמאי
פתח ר"ש ואמר כי צדיק יי' צדקות אהב ישר יחזו פנימו האי תלים י"א
קרא אמרו ביה חברייא מה דאמרו · אבל כי צדיק יי' · צדיק ויקר' ט"ו
הוא ושמיה צדיק ובג"כ צדקות אהב ישר ואיהו ישר כמה ד"א
צדיק וישר ועל דא יחזו פנימו כל בני עלמא ויתקנון ארחייהו דברי' ל"ב
למהך בארח מישר כדקא יאות · ות"ח כד דאין קב"ה עלמא לא דן
ליה אלא לפום רובן דבני נשא · ות"ח כד חב אדם באילנא דאכל
מניה גרם להחוא אילנא דשרי ביה מותא לכל עלמא וגרם פגימו
לאפרשא אתתא מבעלה וקאים חובה דפגימו דא בסיהרא עד
דקיימו ישראל בטורא דסיני · כיון דקיימו ישראל בטורא

דסיני

דסיהרא אתעבר ההוא פגימו דסיהרא וקיימא לאנהרא תדיר · כיון דחבו ישראל בעגלא תבת סיהרא כמלקדמין לאתפגמא ושלטא חוייא בישא ואחיד בה ומשיך לה לגביה ואתפגימת · וכד ידע משה דחבו ישראל ואתעברו מנייהו אינון זיינין קדישין ידע ודאי דהא חוייא אחיד בה בסיהרא לאמשכא לה לגביה ואתפגימת כדין אפיק ליה לבר וכיון דקיימא לאתפגמא אף על גב דיהושע קאים בעטרא דזיינין דילה · כיון דפגימו שרייא בה ואתהדרת כמה דאתפגימת בחובה דאדם לא יכיל ב"נ לאתקיימא (א) בר משה דהוה שליט בה ומותיה הוה בסטרא אחרא · (ב) ועל דא לא הוה רשו בה לקיימא ליהושע תדיר ולא לאחרא · ועל דא אהל מועד קרי ליה דהא שרייא בידה זמן קציב לכל עלמא · ועל דא רזא דמלה אית ימינא לעילא ואית ימינא לתתא אית שמאלא לעילא ואית שמאלא לתתא · אית ימינא לעילא בקדושה עלאה · ואית ימינא לתתא דאיהו בסטרא אחרא · אית שמאלא לעילא בקדושה עלאה לאתערא רחימותא לאתקשרא סיהרא באתר קדישא לעילא לאתנהרא · ואית שמאלא לתתא דאפריש רחימותא דלעילא ואפריש לה מלאנהרא בשמשא ולאתקרבא בהדיה ודא הוא סטרא דחוייא בישא · דכד שמאלא דא דלתתא אתערת כדין משיך לה לסיהרא ואפריש לה מלעילא ואתחשכת נהורהא ואתדבקת בחוייא וכדין שאיבת מותא לתתא לכלא דאתדבקת בחוייא ואתרחקת מאילנא דחיי ועל דא גרים מותא

רכל

א) ומותיה בסטרא אחרא · קאי על משה ופי' באופן אחר שמיתתו של משה לא היתה כשאר בני אדם כי גם שכל מיתה היא מצד הס' יען דאין מיתה בלא חטא יונק ממנה מלאך המות ומקבל כח להמית אבל משה הוה שליט בה ומונע כח החיצונית מלקבל ממנה : ב) שכיון שנפגמה כמו שלא יכלה לקיים את יהושע ולא לשום צדיק אחר ונקרא אהל מועד ע"ד ובית מועד לכל חי ומועד גימט' ק"ך כנגד ק"ך צירופי אלהים · הרמ"ז ·

לכל עלמא ודא הוא כד אסתאב מקדשא עד זמנא קצ״ב דאתתקנת סיהרא ותבת לאנהרא ודא הוא אהל מועד · וע״ל דא יהושע לא מית אלא בעיטא דנח״ש דא דקריב ופגים משכנא כדקדמיתא · ודא הוא רזא דכתיב ויהושע בן נון נער · דאע״ג דאיהו נער לתתא לקבלא נהורא לא ימיש מתוך האהל כמה דאתפגים דא הכי נמי אתפגים דא · אע״ג דזינא קדישא הוה ליה כיון דאתפגים סיהרא הכי הוא ודאי לא אשתזיב בלחודוי מניה מההוא גוונא ממש והא אתמר · זכאין אינון צדיקייא דידעין רזין דאורייתא ומתדבקין בה באורייתא ומקיימין קרא

יהושע א׳ דכתיב והגית בו יומם ולילה וגו׳ · ובגינה יזכון לחיי עלמא

דברי׳ ל׳ · דאתי דכתיב כי הוא חייך וארך ימיך וגו׳ · ביל״ו ·

# פרשת ויקהל

שמואל א׳ ט״ו ויקהל משה אל כל עדת בני ישראל וגו׳ · רבי חייא פתח ויאמר שאול אל הקיני לכו סורו רדו וגו׳ · תא חזי מה כתיב בעמלק פקדתי את אשר עשה עמלק לישראל וגו׳ · וקב״ה בכלהו קרבין דעבדו שאר עממין לגבייהו דישראל · מ״ט לא אקשי קמיה כהאי קרבא דעבד עמלק לגבייהו אלא ודאי קרבא דעמלק הוה בכל סטרין לעילא ותתא דהא בההוא זמנא אתתקף חוייא בישא לעילא ואתתקף לתתא · מה חוייא בישא (ג) כמין על פרשת ארחין · אוף הכא נמי עמלק חוייא ביש׳ הוה לגבייהו לישר׳ דכמין לון על

ג) ה״ה פירוש תורה :

שמואל א׳ ט״ו עַל פרשת ארחין דכתיב °אשר שם לו בדרך בעלותו ממצרים
כמין הוה לעילא לסאבא מקדשא ׃ וכמין הוה לתתא לסאבא
דברים כ״ה לישראל ׃ (א) מנלן דכתיב °אשר קרך בדרך ׃ כתיב הכא אשר
שם כ״ג קרך ׃ וכתיב התם °כי יהיה בך איש אשר לא יהיה טהור מקרה
במדבר כ״ג לילה ׃ ועל דא בבלעם כתיב °ויקר אלהים אל בלעם ׃ ויקר
לישנא דמסאבא נקט ואי תימא הא כתיב אלהים ׃ אלא קב״ה
אזמין ליה ההוא אתר דמסאבא לאסתאבא ביה בההוא דרגא
דאיהו אתדבק לאסתאבא ביה ׃ מה עבד בלעם איהו חשיב
באינון קרבנין לסלקא לעילא מיד זמין ליה קב״ה ההוא אתר ׃
א״ל הא מסאבו לגבך כמה דאתחזי לך וע״ד ויקר אלהים אל
בלעם ׃ כגוונא דא אשר קרך בדרך וגו׳ ׃ אזמין לגבך ההוא
הויא בישא לעילא לסאבא לך בכל סטרין ׃ ואלמלא דאתתקף
משה לעילא ויהושע לתתא לא יכילו ישראל ליה ׃ ובגין כך
נטיר קב״ה ההוא דבבו לדרי דרין ׃ מ״ט בגין דחשיב לאעקרא
ויגא קכ״ט א׳ את קיימא מאתריה ׃ וכג״כ פקדתי בפקידה דהא תמן °אתרמיז
רזא דאת קיימא קדישא ׃ ת״ח מה כתיב ויאמר שאול אל הקיני
מאן קני דא יתרו וכי מאן יהיב בני יתרו הכא למהוי דיוריהון
שופטים א׳ בעמלק ׃ והא ביריחו הוו שריין אלא הא כתיב °ובני קני חתן
משה עלו מעיר התמרים את בני יהודה מדבר יהודה ׃ ומתמן
שרו בתחומא דעמלק עד ההוא זמנא דאתא שאול מלכא
דכתיב ויסר קני מתוך עמלק ׃ בגין דהא בזמנ׳ דחייביא אשתכחו
(נ״א אתחבנו) אינון חסידי וזכאי דמשתכחין בינייהו מתפסן בחוביהון
והא אוקמוה בגוונא דא אלמלא ההוא (ב) ערבובייא דאתחברו

כהו

א) א״ה בילקוט ר״ס ע״ב אשר קרך בדרך רבי יהודה אומר טימאך כד״א כי יהיה בך וכו׳ מקרה לילה ע״כ ודברי רבי יהודה לא יובנו כ״א עפ״י מ״ש בזוהר לפנינו : ב) מלת קני׳ הבות ע״ה כדת׳ בסמוך נראה שביון לפ״ש בברכות פרקם דל״ז א׳ שבדבה מב״ר נשאו נשים מהמעון ובהם ובבניהם היתה המגפה בזמן העגל ובכמים וז״ש ערבוביא שנתערבו יחד עם׳ ועי״ד וה״ם מ״ש לא אתחבנו דק׳ סים׳ לא עשו את העגל אלא הע״ר ות״כ הול״ל אלמלא ההוא ערבובי לא יתחבר בעגל אבל נמ״ש ניחא ור״ל שאלמלא היו ישראל מבורכים מהמם אף על פי שעשו ע״ר העגל לא יתענשו ישר׳ בעבורם אבל מאחר שנתחברו להבניסם בקהל ה׳ לכן היו כניבול לפם א׳ :

בהו בישראל לא אתענשו ישראל על עובדא דעגלא · ותא חזי
מה כתיב ׳בקדמיתא ׳מאת כל איש אשר ידבנו לבו לאכללא שם ל"ה רכ"ד א׳
כלא בגין דבעא קודשא ב"ה למעבד עובדא דמשכנא מכל שמות כ"ה
סטרין (ג) במוחא וקליפה · ובגין דהוו אינון ערב רב בגווייהו
אתמר מאת כל איש אשר ידבנו לבו לאכללא לון בינייהו דישראל
דאינון מוחא · וכלהו אתפקדו לבתר סטא זינא לזיניה ואתו
אינון ערב רב ועבדו ית עגלא וסטו אבתרייהו אינון דמיתו
וגרמו לון לישראל מותא וקטולא · אמר קב"ה מכאן ולהלאה
עובדא דמשכנא לא יהא אלא ׳מסטרא דישראל בלחודייהו · שם ל"ה א׳
מיד ויקהל משה את כל עדת בני ישראל וגו׳ · וכתיב בתריה
קחו מאתכם תרומה ליי׳ · מאתכם ודאי ולא כקדמיתא דכתיב
מאת כל איש אשר ידבנו לבו · ויקהל משה וגו׳ מאן אתר כנייש
לון אלא בגין דהוו אינון ערב רב בינייהו אצטריך משה לאכנשא
לון וליחדא לון מבינייהו :

ויקהל משה · רבי אבא פתח ׳הקהל את העם האנשים והנשים דברים ל"א
והטף מה להלן כללא דכלהו ישראל אוף הכא כללא דכלהו
ישראל ומאן אינון שתין רבוא · רבי אלעזר פתח קרא בישראל כד
נחית משה מן טורא דסיני דכתיב ׳וישמע יהושע את קול העם שמו׳ ל"ב
ברעה ויאמר אל משה קול מלחמה במחנה · וישמע יהושע · וכי
יהושע שמע ומשה לא שמע · אלא ודאי עד השתא יהושע לא
הוה ידע ומשה הוה ידע אי הכי מהו ברעה · אלא ברעה בה׳ כתיב
דההוא קלא בסטרא אחרא הוה · ויהושע דהוה אנפוי דסיהרא
אסתכל בההוא קלא דהוה דסטרא דרעה מיד ויאמר אל משה
קול מלחמה במחנה · בההיא שעתא אתברו תרין לוחי אבנא
דהוו בקדמיתא · והא אוקימנא דאינון אתייקרו על ידוי

ונפלו

ג) כי בזמן תיקון עולם טעם הטעם ופריו סוין · הרמ"ז :

ונפלו ואתברו · מ"ט · בגין דפרחו אתוון מגו לוחי אבנין · ת"ח ע"א א'
בר' תקופין דישתא קלא אתער בר' סטרין דעלמא בההוא קלא ויקר' ט"ו
אתערותא דסטרא אחרא אתער ביה · וההוא אתערותא דסטר'
אחרא עאל בין קלא לקלא ואתחשך נהורא בקלא דלתתא ·
ובגין דלא מטא נהורא דקלא דלעילא לקלא דלתתא כדין אקדים
ההוא אתערותא ועאל בין דא לדא נחש דמפתי לאתתא ונטיל
נהורא וההוא קלא הוא קול מלחמה קולי רעה · ודא איהו
ברעה · וע"ד שמע יהושע ולא משה בגין דנטל ההוא רעה נהורא
דסיהרא דהוה אחיד בה יהושע ומשה דהוה אחיד בשמשא
לא שמע וישראל כלהו אתחשך נהורא דילהון בגין ההוא רעה
דאתדבקת בהו · כיון דמחל קב"ה חוביהון כדין ויקהל משה
את כל עדת בני ישראל ויאמר אליהם אלה הדברים וגו' דהא
ההוא ערב רב אתעבר מנייהו · ר' אלעזר ורבי יוסי הוו יתבי ליליא
חד וקא מתעסקי באורייתא עד לא אתפליג ליליא · אדהכי (א) קר'
גברא בריכו ברכתא · (א"ל רבי אלעזר השתא הוא זמנא דקב"ה
עאל בגנתא דעדן לאשתעשעא עם צדיקייא · א"ל ר' יוסי אמאי
משתעשעא קב"ה) · בכה רבי אלעזר ואמר · ת"ח עד השתא קב"ה
אזדעזע (ב) תלת מאה ותשעין רקיעין ובטש בהו ובכה על חרבן בי
מקדשא (ג) ואוריד תרין דמעין לגו ימא רבא ואדכר לבנוהי מגו י"ט כ'
בכיה בגין דלתלת סטרין אתפלג ליליא בתרס' שעתי דהוו רשימין
ביה ואי אתוספן שעתי בליליא אינון שעתי (ד) דמתוספן דימממ' אינון
ולא

א) פי' הניתן לשכוי וכו' להבחין בין יום פי' בין חלק לילה הסמוך ליום ובין חלק השייך ללילה וזה אמציעות הלילה
כי חלק ראשון קרוי ליל וחלק ב' לילה ע"כ חלק ראשון שייך ליום שלפניו ולפיכך אנו אומרים בין יום הלילה ואח"ך ובין
לילה א"ס אח"י כאן מפורש כדברי האר"י ז"ל שיבול לכך הנותן לשכוי בלילה הכך מ"ש מרן בש"ע ס"ס מ"ו ונתפשט
הסכמה כהרב האר"י ז"ל מא"י ן · ב) היינו כמנין שמים א"ס (אח"י וזהו כמנין הסכינה כי שמים ת"ת וזה כתר השמים על
השכינה מא"י ן) · ג) שמות י"ט ע"א : ד) כ"ל דדוקא קתני שתוספת שעות מהלילה הם של היום והיינו משום דמוחין משל
פירבית מתקיימין עד ג' שעות אבל לילות הקצרים לא יתפשטו לתוך היום כי ישראל נוכרים בהסכמתם לכה"ב וכזה
ישתקו המלאכים עלו' שירה ק"ו מהקמים כח"ל שהקב"ה משתיק את המלאכי' ובגורע מסוד חברים מקשיבי' והבן זה שלכן
ל"א רק דשעתי דליליא דמתוספאן ולא א' דשל היום דמתוספאן שנחשבות כשל לילה · הרמ"ז ; אח"י עמ"ש האחרונים ז"ה
א"ס · ומק"מ · והרמ"ק פי' דחשיב י"ב שעות אחר חצות יום זוא הכוה לילה כשמי וכנ"ע הארץ שהיא תחת קו השוה תמש
ותדיר היום והלילה שוין ואין זה ענין לזמן ק"ש ותפלה וכן פי' הר' שב יעקב בתחל' ספ' וכיון לדברי הרמ"ק ז"ל מא"י ן :

ולא אתחשיבו מליליא בר תריסר דאינון דילה · ואינון תריסר
זכריה כ"ו ח' אתפלגו לתלת סטרין ותלת משריין דמלאכין קדישין אתפלגו
(ס"א אתתקן) באינון תלת סטרין :

(ה) משירייא קדמאה אתמנא בר' שעתי קמייתא דשירות' דליליא
תהלים כ"ד לשבחא למאריהון ומאי קאמרי ליי' הארץ ומלואה
וגו' כי הוא על ימים יסדה וגו' · מי יעלה בהר יי' וגו' נקי כפים
ובר לבב וגו' · מ"ט דא בגין דכד ליליא פריש גדפוי על עלמא
כדין כל בני עלמא טעמין טעמא דמותא ונפקי נשמתייהו לסלקא
לעילא ואינון מלאכין קיימין וקא אמרי מי יעלה בהר יי' · הר יי'
דא הר הבית · מקום קדשו דא עזרת ישראל · כגוונא דלעילא
הכי נמי לתתא בגין דבכל רקיעא ורקיעא כמה ממנן וכמה סרכין
קיימין תמן · וכד נשמתין נפקין בעאן לסלקא לעילא ואי לא זכיין
אינון דחיין לון לבר ואזלין ושאטין בעלמא ונטלין לון כמה חבילי
טהירין ואודעין לון מלין כדיבן ולזמנין מלין דקשוט ממה דאתי
דנ"כ כ' לזמן קריב כמה דאוקמוה · ואינון נשמתין דצדיקייא אזלין
ושאטן לעילא ופתחין לון פתחין וסלקין לון לגו ההוא אתר דאקרי
הר יי' כגוונא דרזא דהר הבית לתתא · ומתמן עאלין לגו ההוא
אתר דאקרי מקום קדשו · דתמן אתחזיין כל נשמתין לקמי מאריהון
כגוונא דא ההוא אתר דאתחזון ישראל קמי קב"ה אתר דאקרי
עזרת ישראל בשעתא דנשמתין קיימין תמן כדין חדוה דמאריהון
דנ"ח כ' דאתתקנא בהו אתר דאקרי קדש הקדשים · ותמן רשימין כל
עובדיהון וזכוון דילהון :

משירייא תניינא אתמנ' בארבע שעתי אחרנין ולא אמרי שירת' בר
תרי שעתי עד דאתפלג לילי' ועל קב"ה בגנתא דעדן ואלין
אינון אבלי ציון ואינון דבכו על חרבן בי מקדשא · ובשירותא
תהלים קל"ז דארבע שעתי אמצעין פתחי ואמרי על נהרות בבל שם ישבנו
גם בכינו וגו' ואלין אינון דבכו על נהרות בבל עמהון דישראל
ממשמע

ס) מחנה של משמרה ראשונה מג' משמרות :

ממשמע דכתיב גם בכינו · ומנלן דבכו תמן דכתיב הן אראלם צעקו חוצה · מהו חוצה דא בבל בגין (א) דכלהו אושפיזו לשכינה עד בבל ותמן בכו עמהון דישראל · ועל דא פתחי בהאי ומסיימי זכור יי' לבני אדום וגו' כדין אתער קב"ה בדרגוי ובטש ברקיען כדאמרן ואזדעזעו תריסר אלפי עלמין וגעי ובכי דכתיב יי' ממרום ירמיה כ"ה ישאג וממעון קדשו יתן קולו שאג ישאג על נוהו ואדכר לון לישראל ואחית תרין דמעין לגו ימא רבא · וכדין אתער שלהוביתא חד דבסטר צפון ובטש רוחא חד דבסטר צפון בההוא שלהוביתא ואזלא ושאט בעלמא וההיא שעתא אתפלג ליליא ושלהוביתא אזלא ובטש בגדפוי דתרנגולא וקארי כדין קב"ה עאל בגנתא דעדן · וקב"ה לית ליה נייחא עד דעאל לגנתא דעדן ואשתעשע בנשמתיהון דצדיקייא · וסימן כי נמכרנו אני ועמי וגו' · ויאמר אסתר ו' המלך מי הוא זה וגו' והמלך קם בחמתו ממשתה היין אל גנת הביתן וגו' בשעתא דקב"ה עאל בגנתא דעדן כדין כל אינון אילנין דגנתא וכל אינון נשמתין דצדיקייא פתחי ואמרי שאו תהלים כ"ד שערים ראשיכם וגו' מי זה מלך הכבוד וגו' שאו שערים ראשיכם ובשעתא דנשמתהון דצדיקייא די בארעא אהדרו לגופייהו כדין אתקיפו בהו כל אינון מלאכין ואמרי הנה ברכו את יי' כל שם קל"ד עבדי יי' ואוליפנא דדא משיריא תליתאה קא אמרי דא בארבע שעתי בתרייתא וקאמרי שירתא עד דסליק נהורא דצפרא דכדין משבחין למאריהון כל אינון כככייא ומזלי וכל אינון מלאכין עלאין די שלטניהון ביממא כלהו משבחן למאריהון ואמרי שירתא ההו"ד ברן יחד כככי בקר ויריעו כל בני אלהים (ב) בשעתא איוב ל"ח דשמשא נפיק ביממא ישראל נטלי שירתא לתתא ושמשא לעילא


דכתיב

א) שכלם עשו לויה לישראל עד בבל : ב) הגהת הגר"א זמירות בשבת שחרית מתחיל הפסוק לדוד ה"ס (אח"י עיין תשו' בית דוד א"ח סי' ל"ו ושם בארו זמן זריחת השמש עיין ·

דכתיב ייראוך עם שמש ובשעתא דנטיל שמשא בגלגלוי פתח ז ב
תהל' ק"ה קל נעימותא ואמר שירתא · ומאי שירתא קאמרי °הודו ליי' קראו
שם בשמו וגו' °שירו לו זמרו לו וגו' · וישראל משבחן לקב"ה בימא
שם ע"ב עם שמשא דה"ד °ייראוך עם שמש ואע"ג דהא אוקימנא להאי
קרא · א"ר אלעזר אלמלא דבני עלמא אטימין לבא וסתימין עיינין
לא יכלין למיקם מקל נעימותא דגלגלא דשמשא כד נטיל ומשבח
קמי קב"ה אדהכי דאתעסקו באורייתא נהר יממא קמו ואתו
לקמיה דר"ש כיון דחמא לון א"ר ש אלעזר ברי אנת וחברייא (ג)
אסתימו גרמייכו אלין תלת יומין דלא תפקון לבר בגין דמלאך
המות אשתכח במתא ואית ליה רשו לחבלא וכיון דאתייהיב
ליה רשו לחבלא יכיל לחבלא לכל מאן דאתחזי קמיה ותו
דבר נש דאתחזי קמיה סליק ואסטי עליה ואדכר חובוי
ובעי דינא מקמי קודשא בריך הוא ולא אתעדי מתמן עד דאתדן
ההוא בר נש ואתייהיב ליה רשו וקטיל ליה · אר"ש האלהים
חובא דעלמא לא מיתו עד דמטא זמנייהו בר דלא ידעי לאסתמרא
גרמייהו דהא בשעתא דמיתא אפקי ליה מבתיה לבי קברי מה"מ
מ"ז ח' אשתכח ביני נשי אמאי בינן נשי דהכי °הוא אורחיה מיומא דפתי
לחוה ובגיניה גרים מותא לכל עלמא · וע"ד כד קטיל ב"נ וגוברי
אשתכחו עם מיתא עאל בינן נשי בארחא ואית ליה רשו למקטל
בני נשא ואסתכל באנפייהו בארחא דאתחזיאו קמיה משעתא
דמפקי ליה מביתיה לבי קברי עד דאהדרו לבתייהו ובגיניהון
גרים מותא לכמה גוברין בעלמא (ד) עד לא מטא זמנייהו ועל
משלי י"ג דא כתיב °ויש נספה בלא משפט בגין דסליק ואסטין ואדכר חובוי
דבר נש קמי קב"ה ואתדן על אינון חובין ואסתלק עד לא מטא
זמניה · מאי תקנתיה בשעתא דנטלי מיתא לבי קברי יהדר בר נש
אנפוי

ג) תשלימו פעמים אלא לגלות חולם נ' יומים : ד) קודם פטירת זמנו לפיוחם ככפרים פסולם :

אנפוי ויישבוק לנישי בתר כתפוי · ואי אינון מקדמי יהך לאחורא
בגין דלא יתחזי עמהון אנפין באנפין · ולבתר דמהדרי מבי קברי
לא יהדר בההוא ארחא דנשי קיימן ולא יסתכל בהו כלל דלא
יסטי בארחא אחרא · ובגין דבני נשא לא ידעין ולא מסתכלין דא
רובא דעלמא אתרגו בדינא ואסתלקו עד לא מטא זמנייהו ·
א'ר אלעזר אי הכי טב ליה לב"נ דלא יוזיף למיתא · א'ל לא ·
דהא בר נש דאסתמר כהאי גוונא אתחזי לארכא דיומין וכל
שכן לעלמא דאתי · תא חזי לאו למגנא אתקינו קדמאי שיפר
לאמשכא מיתא מן ביתא לבי קברי · אי תימא דעל מיתא ויקרא
דיליה לחוד איהו · לא אלא בגין לאגנא על חייא דלא ישלוט
עלייהו מלאך המות לאסטאה לעילא ויסתמרון מניה · פתח ואמר
וכי תבאו מלחמה בארצכם על הצר הצורר אתכם וגו' ודייקנא במדב׳ י׳
על הצר דא מלאך המות · הצורר תדיר וקטיל לבני נשא (ואע'ק
לון לחייא) ובעי לקטלא אחרנין · מאי תקנתיה והרעותם · אם
בראש השנה דהוא יומא דדינא לעילא האי מלאך המות נחית
לתתא בגין לאשגחא בעובדין דבני נשא ולסלקא לעילא לאסטא'
לון · וישראל דידעי דהא מלאך המות נחית לתתא וסליק לעילא
בגין למהוי קטיגורא עלייהו מקדמי בשופר ליבבא עליה דלא
יכיל לון ולאגנא עלייהו · וכל שכן בשעתא דעכיר דינא וקטיל
בני נשא ואשתכח לתתא · וכל שכן בשעתא דאזלי לבי קברי
ואהדרו מבי קברי דהא בשעתא דנשי נטלי רגלייהו עם מיתא
איהו נחית ואשתכח קמייהו דכתיב רגליה יורדות מות יורדות משלי ה׳
למאן לההוא אתר דאקרי מות · ועל דא חוה גרמת מותא לכל
עלמא · רחמנא לישזבינן · תא חזי כתיב כן דרך אשה מנאפת וגו' שם ל׳
והא אוקימנא · אבל כן דרך אשה מנאפת דא הוא מלאך המות

והכי

והכי הוא והכי אקרי אכלה ומחתה פיה אוקידת עלמ' בשלהובוי
וקטלת בני נשא עד לא מטא זמנייהו · ואמרה לא פעלתי און
דהא דינא בעא עדייהו ואשתכחו בחובין · ובדינא קשוט מיתו
בשעתא דעברו ישראל ית עגלא ומיתו כל אינון אוכלוסין הוה
מלאך המות אשתכח ביני נשי כגו משירייתא דישראל · כיון
דאסתכל משה דהא מלאך המות אשתכח ביני נשי ומשירייתא
דישראל בינייהו מיד כניש לכל גוברין לחודייהו הה"ד ויקהל
משה את כל עדת בני ישראל · אלין גוברין דכניש לון ואפריש
לון לחודייהו ומלאך המות לא הוה מתפריש מגו נשין עד
דאתוקם משכנא דכתיב ויקם משה את המשכן · ואפי' בשעתא
דנשין הוו מתיין נדבה למשכנא לא הוה מתעדי מבינייהו עד
דחמא משה ויהב לגוברין עיטא דלא ייתון בחבורא חדא עמהון
ולא יתחזון אנפין באנפין אלא לבתר כתפייהו · הה"ד ויבאו
האנשים על הנשים (א) ויביאו לא כתיב אלא ויבאו · בארחא
חדא לא הוו אזלין אלא לבתר כתפייהו · בגין דמה"מ לא אתפריש
מבינייהו עד דאתוקם משכנא · תא חזי לא אשתכח ביני נשי
פחות משבע נשים ולא פחות מעשר · ובארחא באתגליי' בשבע
אשתכח ובעי דינא · בעשר אסטי לקטלא · ובגין דאשתכח בינייהו
בארחא באתגלייא כתיב ויבאו האנשים על הנשים · אסתמרו כל
ההוא יומא כלהו חבריא ואשתדלו באורייתא :

פתח רבי שמעון ואמר ויאמר יי' אל נח בא אתה וכל ביתך בת' ז'
אל התיבה · האי קרא אוקימנא · אבל תא חזי וכי לא
יכיל קודשא בריך הוא לנטרא ליה לנח באתר חד בעלמא דיהא
מבול

א) פירוש פה כמו שתרגם אונקלוס מייתן נכריה על באיה דהוסיפו האנשים על הנשים ה"נ אבל אם היה ביתה ולא הבאה א"כ מה היבעת לן בהקדמת הביאה לנשים · הרמ"ז :

מבול בכל עלמא ולא יהא בההוא אתר כמה דכתיב בגרעון
ויהי חרב אל הגזה לבדה· או לנטרא ליה (א) בארעא דישראל שופטי' ו'
דכתיב בה לא גשמה ביום זעם דלא נחתו עלה מי טופנא תא יחזקאל כ"ב
כיון דמחבלא נחת לעלמ' מאן דלא סגיר גרמיה ואשתכ' קמיה
באתגליי' אתחייב בנפשי'. דאיהו קטיל גרמיה מנלן מלוט דכתיב
המלט על נפשך אל תביט אחריך · מאי טעמא אל תביט אחריך בראשית י"ט
בגין דמחבלא אזיל בתר כתפוי ואי אהדר רישיה ואסתכל ביה
אנפין באנפין יכיל לנזקא ליה· ועל דא כתיב ויסגור יי' בעדו שם ז'
דלא יתחזי קמי מחבלא ולא ישלוט עליה מלאך המות · ועד
דהוו טמירין מיתו תליסר גוברין במתא· אר"ש בריך רחמנא
דלא אסתכל בדיוקנייכו מלאך המות :

ויקהל משה וגו' *(ב) אהדר לון במלקדמין עובדא דמשכנא א"ר חייא קצ"ה א'
(ג) כלא כמה דאתמר· (ד) ועובדא דמשכנא לא אתעביד
לא מישראל בלחודייהו ולא מאינון ערב רב בגין דאינון ערב רב
אמשיכו ליה למלאך המות לנחתא לעלמ' · כיון דאסתכל משה
ביה אשדי לאינון ערב רב לבר וכניש לון לישראל בלחודייהו
הה"ד ויקהל משה וגו'· ר"ש פתח (ה) מי עלה שמים וירד מי משלי ל'
אסף רוח בחפניו מי צרר מים בשמלה מי הקים כל אפסי ארץ
מה שמו ומה שם בנו כי תדע· האי קרא הא אוקמוה ובמה
סמכין אית ביה וכלא בקודשא ב"ה אתמר דאיהו כלא ואתמר· ע"ט א'

מה

א) אתי כר' יוחנן בזבחים דקי"ג ור"ל פליג עליה · מ"י (א"ה מכאן משמע שלא היו מי המבול בא"י ממ"ש לא נעשה כיום זעם אך הרמב"ן בפי' על התורה רצה להוכיח כי אפילו למ"ד לא ירד מבול לא"י היינו דוקא שלא ירד דרך שם אבל ע"כ נשטפה ממי המבול שירדו חוצה לה כי אין סביב א"י גדר לעכב המים שלא יבאו בה והביא ראיה ממ"ש בפ' ר"א א"י לא ירדו עליה מי המבול מן השמים אלא שנתגלגלו המים מן הארצות ונכנסו לתוכה ודעה זו שלא ירד מבול לא"י אתיא כש' רבי יוחנן כמ"ש לפנים גאון ישראל הרב חיד"א זלה"ה · וכן יאות לרבי יוחנן כפי שיטתו על רשב"י בכל מקום כידוע) : ב) סבר דציווי המשכן בפרשת תרומה היה קודם העגל וצוויו בפרשתינו שהיה אחר שירד בפעם האחרונ' מן ההר או חזר לצוותה כבתחלה בשעת שמחה : ג) ירצה מ"ש לעיל קצ"ה א' דבע' קב"ה למעבד עובדא דמשכנא מכל סטרין במוחא וקליפה וכו' וכן הנז"ל קליו שמפני העגל חזרה המיתה בעולם ושנתערב' עם הנשים משה כנים לכל נוכרין לחודייהו ובזה ניחא מה שחזר וציוה בשעת שמחה וגם שנתיחדו בני ישר' לצואתו לאפוקי הע"ר א"ש ויקהל משה שהקהילם מן הנשים והם צוו כך וכמ"ש ויבואו האנשים על הנשים וכנז"ל : ד) ר"ל דמלבד שלא נצטרפו בנדבה אלא גם שהחכמים שבהם לא נתעסקו ול"ש מלינון ע"ר פי' שסבר נודב חכמתם כנז"ל קצ"ה א' וכן כתיב וכל חכם לב בכם דוקא ולא ע"ר הרש"ו : ה) יתרו פ"ח ב' :

מה שמו ומה שם בנו כי תדע דא קב״ה. מה שמו ידו״ד ומה
שמות ד׳ שם בנו ישראל דכתיב °בני בכרי ישראל והא אוקימנא. מי
סס עלה שמים. הא אוקימנא דא משה דכתיב °ואל משה אמר עלה
מלכים ב׳ ב׳ אל יי׳. ד״א מי עלה שמים דא אליהו דכתיב ביה °ויעל אליהו
בסערה השמים. וכי היך יכיל אליהו לסלקא לשמים. והא כלהו
שמים לא יכלין למסבל אפי׳ גרעינא כחרדל מגופא דהאי עלמא
ואת אמרת ויעל אליהו בסערה השמים. אלא כמה דאת אמר
שמו׳ י״ט °וירד יי׳ על הר סיני. וכתיב °ויבא משה בתוך הענן ויעל אל ההר
סס כ״ד ובי קודשא ב״ה דהוה בטורא דסיני וכתיב °ומראה כבוד יי׳
סס כאש אוכלת בראש ההר היך יכיל משה לסלקא לגביה. אלא
במשה כתיב ויבא משה בתוך הענן ויעל אל ההר. דעאל גו
עננא כמאן דאתלביש בלבושא הכי נמי אתלביש בעננא ועאל
בגויה. ובעננא אתקרב לגבי אשא ויכיל למקרב. אוף הכי אליהו
דכתיב ויעל אליהו בסערה השמים דעאל בההיא סערה ואתלביש
ביה בההיא סערה וסליק לעילא ורזא אשכחנא בספרא דאדם
קדמאה דאמר באינון תולדות דעלמא רוחא חדא יהא דיחות
לעלמא בארעא ויתלביש בגופא ואליהו שמיה. ובההוא גופא
יסתלק וישתליל מגופיה וישתאר בסערה וגופא דנהורא אחרא
יזדמן ליה למהוי גו מלאכי. וכד יחות יתלביש בההוא גופא
דישתאר בההוא עלמא ובההוא גופא יתחזי לתתא. ובגופא
אחרא יתחזי לעילא ודא איהו רזא דמי עלה שמים וירד. לא
הוה ב״נ דסליק לשמייא רוחא דיליה ונחית לבתר לתתא בר
אליהו דאיהו סליק לעילא ונחית לתתא. דבר אחר מי עלה
שמים דא אליהו. וירד דא יונה דנחתת ליה נונא גו תהומי
לעמקי ימא. יונה מחילא דאליהו קא אתא. אליהו סליק
יונה נחית. דא שאיל נפשיה למיתת ודא שאיל נפשיה
מלכים א׳ י״ז כ״ד למימת ובגין כך אקרי בן אמתי. וכתיב °ודבר יי׳ בפיך אמת
מי צרר מים דא אליהו דצריר צרורא דמיא בעלמא ולא נחתו
טלא ומטרא דשמיא. בשמלה. דא אליהו דהוה מתי

באורחיה

באדרתיה למעבד נסין · מי אסף רוח בחפניו · דא אליהו דאהדר
רוחא דבר נ״ש לגו מעוי · (אסף כמה דאתמר ׳ואסף המצורע) משלי ל׳ ד׳
מי הקים כל אפסי ארץ · דא אליהו דלבתר דצה״ד מים ואומי
על שמיא לבתר אהדר בצלותיה ואוקים כל עלמא ונחית מטרא
ואתייהיב מזונא לכלא · מה שמו דא אליהו ומה שם בנו דא
אליהו · מה שמו כד סליק לעילא אליהו · ומה שם בנו כד נחית
לתתא ואתעביד שליחא למעבד נסין אליהו שמיה · דבר אחר
מי עלה שמים דא קב״ה כמה דאוקימנא ורזא דמלה מי והא
אוקימנא · והכא איהו רזא דרתיכא עלאה ׳ארבע סטרין דעלמא כ״נ ל׳
דאינון יסודי קדמאי דכלא וכלהו תליין בההוא אתר עלאה
דאקרי מי כמה דאתמר · תא חזי כד קיימא שעתא דרעותא
קמי קב״ה ליחדא רתיכא עלאה (ס״א כרתיכא תתאה) למהוי כלא חד
כדין קלא נפיק מההוא אתר עלאה קדישא דאקרי שמים וכניש
כל אלין קדישין דלתתא וכל אינון רברבן קדישין ומשריין עלאין
למהוי כלהו זמינין כחדא הדא הוא דכתיב ויקהל (א) משה דא
רזא דשמים · את כל עדת בני ישראל אלין אינון תריסר משריין
עלאין קדישין · ויאמר אליהם · ומאי קאמר זה הדבר וגו׳ קחו
מאתכם תרומה אתתקנו כלכון לסלקא עלייכו ולמיטל עלייכו
יקרא דכורסייא קדישא לסלקא לעילא · אפרישו מנייכו אינון
יקרין אינון רברבין עלאין לסלקא להיא תרומה רזא דכורסייא
קדישא לאתחברא באבהן (נ״א כבעלה) דהא מטרוניתא לא אתחזיא
למיתי לבעלה אלא באינון בתולתן עולימתהא דייתון עמה ומדברן
לה עד דמטת לבעלה כמה דאת אמר ׳בתולות אחריה רעותיה תהלי׳ מ״ה
וגו׳

א) נ״ל פה״ס אד״ס גי׳ משה יתיינו פס ס״ב (דאדס גי׳ ס״ב) כסוד שכ׳ אם כבו ודרים נ״כ על פסו א״ס:

וגו' וכל כך למה למיתי לאתחברא בבעלה׳
כ״ נדיב לבו אלין אינון ארבע מישריין עלאין דבכללא דילהון
כלילן כ״ל אינון שאר משריין ואלין אינון דנפקן מאבהן
ויקר׳ ו׳ט עלאין דאקרון נדיבים כמה דאוקמוה דכתיב כרוה נדיבי העם
כ״ו ח׳ אלין אבהן׳ יביאה יביאוה לא כתיב אלא יביאה ליחרא כלהו
ק״ן ח׳ בחדא׳ וכן יביא לא כתיב אלא יביאה לסלקא לה לגבי בעלה
במדבר כ״א ביקרא כמה דאצטריך׳ את תרומת יי׳ את לאסגאה כל אינון
מישריין עלאין אחרנין לאתחברא כלא כחדא ואינון תריסר
בכללא חדא זהב׳ וכסף׳ ונחשת׳ ותכלת׳ וארגמן׳ ותולעת שני
ושש ועזים׳ וערת אלים מאדמים וערת תחשים ועצי שטים׳ ושמן
למאור ובשמים לשמן המשחה ולקטרת הסמים׳ אלין אינון
תריסר משריין עלאין דכלילן כלהו. כחדא בכללא דארבע
דאקרון חיות הקדש כמה דאתמר׳ וכלהו אלין סלקין לכורסייא
קדישא לאעלא לה לעילא לאתחברא בבעלה בגין למהוי כלא
חד בגין דישתכח עמה ביקרא עלאה׳ כדין יתיב מלכא עלאה
על כורסייא קדישא ואתחברא אתתא בבעלה למהוי כלא חד
וכדין איהו חדוותא דכלא׳ ת״ח הכא שארי למנני זהב בקדמית׳
וכסף לבתר בגין דהאי חושבנא מתתא׳ אבל כד אתי למנני
מחושבנא דרתיכא דלעילא שרי למנני מימינא בקדמיתא ולבתר
חגי ב׳ מן שמאלא׳ מנלן דכתיב לי הכסף ולי הזהב׳ כסף בקדמיתא
ולבתר הזהב׳ וברתיכא דלתתא שארי משמאלא ולבתר מימינא
דכתיב זהב וכסף ונחשת׳ זהב בקדמיתא ולבתר כסף וכל אינון
רתיכין אקרון נדיב לב כ״ל לאכללא כ״ל שאר רתיכין׳
משלי ט״ו לב׳ מאי לב היינו רזא דכתיב וטוב לב משתה תמיד׳
ודא איהו לבא דכלא ודא כורסייא קדישא׳ ועל דא אקרון
לב

לב · כל נדיב לב כמה דאוקימנא (א) דארבע משריין אלין כללא דכלהו אקרון ברזא חדא נדיב לב · תרומת יי' דא כורסיי' קדישא ובגין דארימו לה לעילא וסלקין לה לעילא אקרי תרומת יי' ועל דא כד חמא יחזקאל רזא דחיות דהוו סלקין לא חמא מהו דסלקין בגין דאיהי סלקא לגבי מלכא עלאה בגניזו בטמירו ביקרא עלאה · וכל חכם לב בכם אלין אינון שתין מקורין דאשקיין עלמא ומנהון אתשקי · יבאו אמאי יבאו אלא דייתון למנקט מעם גנזא דחיין · יבאו ולבתר ויעשו מה דקב"ה פקיד לון לאתנהרא עלמא :

ישעיה נ"ח
קחו מאתכם תרומה ליי' · רבי יהודה פתח הלא פרוס לרעב לחמך וגו' · תא חזי זכאה חולקיה דב"נ כד מסכנא אערע לגביה · דההוא מסכנא דורנא דקב"ה הוי דשדר ליה · מאן דמקבל ליה לההוא דורנא בסבר אנפין זכאה חולקיה · ת"ח מאן דחייס למסכנא ואתיב ליה נפשיה קב"ה סליק עליה כאילו הוא ברא לנפשיה · ועל דא אברהם דהוה חייס לכל בני עלמא סליק

ברא' י"ב
עליה קב"ה כאילו הוא ברא לון דכתיב ואת הנפש אשר עשו בחרן ואף ע"ג דהא אוקימנא · הלא פרוס מאי פרוס למפרס ליה

דניאל ה'
מפה בנהמא ומזונא למיכל · ד"א הלא פרוס כד"א פרס פריסת וכו' דבעינן למפרס פריסין דנהמא קמיה בגין דלא לכסיף · ויפרוס קמיה בעינא טבא · לחמך לחם לא כתיב אלא לחמך · ההוא דילך מממונך ולא דגזילו ולא דעשק ולא דגנבה · דאי הכי לאו זכותא הוא אלא ווי ליה דאתי לאדכרא חובוי · כגוונא דא קחו מאתכם תרומה לארמא ממה דילכון ולא (ב) מעשק ולא



א) מ"ב אות א' דגפר"נ אות ב' דאדס ד' אות ג' דאריז י' אות ד' דכרוב ב' פרי נזי"כ · הרמ"ז : ב) וזה כוונת הכתוב בצדקה תבוננני רחקי מעושק וכו' במ"ש במ"ח ודו"ק · מא"ן :

מגזל ולא מגנבה והא אוקמוה · ר' חייא ור' יצחק ורבי יוסי הוו
אזלי בארחא עד דהוו אזלי פגע בהו ר' אבא · א"ר חייא ודאי
שכינתא בהדן · כד מטא לגבייהו א"ר אבא כתיב °מן היום אשר מלכים
הוצאתי את עמי את ישראל ממצרים לא בחרתי בעיר מכל א' ח'
שבטי ישראל ואבחר בדוד וגו' לבנות בית להיות שמי שם ·
האי קרא לאו רישיה סיפיה ולאו סיפיה רישיה דכתיב לא בחרתי
בעיר ואבחר בדוד מאי האי עם האי ואבחר בירושלם מבעי ליה
אלא כד קב"ה אית רעותא קמיה למבני קרתא אסתכל בקדמיתא
בההוא רישא דנהיג עמא דקרתא ולבתר בני קרתא ואייתי
לעמא ביה · הה"ד לא בחרתי בעיר עד דאסתכלנא בדוד למהוי
רעיא על ישראל בגין דמתא וכל בני מתא כלהו קיימין ברעיא
דנהיג לעמא · אי רעיא איהו טבא טב ליה טב למתא טב לעמא
ואי רעיא איהו בישא ווי ליה ווי למתא ווי לעמא · והשתא
אסתכל קב"ה בעלמא וסליק ברעותיה למבני ליה ואוקים ברישא
לדוד הדא הוא דכתיב ואבחר בדוד עבדי (נ"א ואוקים ברישא
דדרא לר"ש וחברייא למיקם קמיה) מלתא חדתא שמענא ·
פתח ואמר °אשרי שאל יעקב בעזרו שברו על יי' אלהיו · וכי תהלים
אל יעקב ולא אל אברהם ולא אל יצחק · אלא אל יעקב בגין קמ"ו
דיעקב לא אתרחיץ באבוי ולא באמיה כד ערק קמי אחוי ואזל
יחידאי בלא ממונא כד"א °כי במקלי עברתי את הירדן הזה ואיהו בראשית ל"ב
אתרחיץ ביה בקב"ה דכתיב °אם יהיה אלהים עמדי ושמרני וגו' · שם כ"ח
וכלא שאיל מקמיה דקב"ה ויהב ליה · שברו על יי' אלהיו שברו
ולא אמר תקוותו ולא בטחונו אלא שברו · אל תקרי שברו
אלא שברו דניחא להו לצדיקייא לתברא גרמייהו ולאתברא
תבירו על תבירו וכלא על יי' אלהיו כד"א °כי עליך הורגנו כל תהלים מ"ד

היום

היום כי עליך נשאנו חרפה׳ כגוונא דיעקב דכתיב וירא יעקב
כי יש שבר במצרים דהא תבירו דגלותא חמא דהוה ליה
במצרים ושוי תוקפיה בקודשא בריך הוא ׳ ובנוי דיעקב סבלו
תבירו דגלותא ולא אשתנו מגו רזא דמהימנותא דאבהתהון
וישמא דקב"ה הוה בגלותא רגילא בפומייהו ׳ ועל דא כתיב
במשה ׳ואמרו לי׳ מה׳ שמו׳ מה׳ בגין דהוו ידעי ליה ולא אנשו שמות ג׳
ליה לעלמין וסבלו תבירו דגלות׳ על קודשא ב"ה ׳ ובגין כך זכו
לפורקנין ולנסין ולאתוון סגיאין ׳ ואתון קדישין עליונין דסבלין
תבירו דגופא (א) מאתר לאתר על קב"ה ׳ עאכ"ו דזכאין אתון
למעבד לכו נסין ופורקנין ותזכון לחיי עלמא דאתי׳ אזלו כלהו
כחדא׳ פתח ואמר :

קחו מאתכם תרומה ליי׳ כל נדיב לבו יביאה וגו׳ ׳ ת"ח בשעתא
דבר נש שוי רעותיה לגבי פולחנא דמאריה ההוא רעותא
סליק בקדמיתא על לבא דאיהו קיומא ויסודא דכל גופא ׳
לבתר סליק ההוא רעותא טבא על כל שייפי גופא ורעותא
דכל שייפי גופא ורעותא דלבא מתחבראן כחדא ואינון משכין
עלייהו זיהרא דשכינתא לדיירא עמהון וההוא ב"נ איהו חולקא
דקב"ה הוי הה"ד קחו מאתכם תרומה ׳ מאתכם הוא אמשכותא
לקבלא עלייכו ההיא תרומה למהוי חולקא ליי׳ ׳ ואי תימא
דלאו ברשותיה דב"נ קיימא מלה ׳ ת"ח מה כתיב כל נדיב לבו
יביאה את תרומת יי׳ ׳ כל נדיב לבו ודאי מאן דיתרעי לביה
ימשיך לה לשכינתא לגביה הה"ד יביאה אף על גב דאיהי
באסתלקותא לעילא יביאה מאתר עלאה לאמשכא לדיירא
עמיה ׳ וכד תיתי לאשראה עמיה כמה ברכאן וכמה עותרא תיתי
עמה ׳ הה"ד זהב וכסף ונחשת לא יחסר ליה כל עותרא
דעלמא דא לשאר בני עלמא׳ אבל אתון קדישין עליונין קחו
מאתכם תרומה ליי׳ ׳ א"ר חייא מאן דשרי לארמא הוא ירים ׳
פתח

א) הג׳ דהוו מתגרשין לכבוד השכינה שהיה בגלות כמ"ש הרס"ק ז"ל בספר גירושין שלו"ן .

יונה ב' פתח רבי אבא ואמר °ויאמר יי' לדג וגו' וכו' (ב) באן אתר אמר
ליה לא בשעתא דברא קב"ה עלמא בעובדא דבראשית
ביומא חמישאה ברא נוני ימא . כדין פקיד ואמר דיהא זמין
חד נונא למבלע ליונה ויהא במעוי תלתא יומין ותלת לילוון
ולבתר דירמי ליה לבר . ולא דא בלחודוי אלא כל מה דעבד
קב"ה בעובדא דבראשית בכלא אתני עמיה . ביומא קדמאה
ברא שמיא אתני עמהון דיסליק לאליהו השמימה בגו סערה
מלכים ב' ב' וכן הוה דכתיב (ג) °ויעל אליהו בסערה השמים . (ד) בההוא
יומא ברא נהורא ואתני עמיה דיחשיך לשמשא במצרים תלתא
שמות י' יומין דכתיב °ויהי חשך אפלה בכל ארץ מצרים שלשת ימים
ביומא תניינא ברא רקיעא דיהא מפריש בין מיא למיא כדכתיב
בר"א א' °ויאמר אלהים יהי רקיע בתוך המים ויהי מבדיל בין מים למים
ואתני עמהון קודשא ב"ה דמיא יהון מפרישן לישראל בין
טומאה לטהרה לאתדכא' בהו וכך הוה . ביומא תליתא' אפיק
ארעא מגו מיא ואכניש למיא ועבד מההוא כנישו דאתכנישו
לאתר חד ימא . ואתני בימא למעבר לישראל בגויה ביבשתא
שמו' י"ד (ה) ולמטבע למצראי וכך הוה דכתיב °וישב הים לפנות בקר
לאיתנו . אל תקרי לאיתנו אלא לתנאו למה דאתני עמיה
קב"ה בעובדא דבראשית תו אתני בארעא דתפתח ית פומאה
במחלוקתא דקרח ותבלע לקרח ולכל כנישתיה וכך הוה דכתי'
במדב' ט"ז °ותפתח הארץ את פיה ותבלע אותם ואת קרח . ביומא
רביעאה ברא שמשא וסיהרא דכתי' יהי מארת ברקיע השמים
ואתני עם שמשא למהוי קאים בפלגו שמייא ביומי דיהושע

דכתיב

ב) פי' דמלת כתיב ויאמר ה' לדג יקיא את יונה נראה דבכר קודם האמירה ופ"ו שואל באן אתר וכו' דקדמה האמירה בו' ימי בראשית : ג) פי' מלת קאמר ויעל ה' את אלי'. הלא יתכן לו כדבר טבעי וזה היה מכח התנאי : ד) הינו להק' דזה צ"ל להתנות עם השמש שיהי' אור של יום א' נגנז . לק"מ שגם אור השמש מוספת דבכל יום מאור של מעלה כדאי' גמ' פ' בתפלותך ע"ש וכזה א"צ לבניה כדי חשוכה כא"דג . הרמ"ז . (אח"י עפ"ד דבשמש זה מרב אחד . מא"ן : ה) פי' שמיד אחר עבור יש' ויתכו המים שהיו קפואים ויטביעו המצריים והכי א"ש שבמהירות שוב הים לאיתנו של אל קיום תנאו הרמ"ז . (אח"י וכזה ניחא לי' דז"ל תנאים התנה הקב"ה ודו"ק . מא"ן : ו) פי' מלת כתיב ותפתח כאן פה . הרמ"ז :

דכתיב ׳ויעמוד השמש בחצי השמים · אתני בככביא למעבד יהושע י׳
קרבא בסיסרא דכתיב ׳הככבים ממסולתם נלחמו עם סיסרא . שופטים ה׳
ביומא חמישאה ברא נוני ימא ועופי דשמייא אתני בעופי למיזן
עורבים לאליהו בזמנא דעצר לשמייא דכתיב ׳ואת העורבים צויתי מלכים
לכלכלך ישם צויתי דייקא · ואתני בנוני ימא לאזמנא נונא חד א׳ י״ז
למבלע ליה ליונה ולאשדאה ליה לבר · ביומא שתיתאה ברא
לאדם ואתני עמיה דתפוק מניה אתתא דתיזון לאליהו דכתיב
הנה צויתי שם אשה אלמנה לכלכלך · הנה צויתי מיומא דאתברי
עלמא · וכן בכל עובדא ועובדא דאתחדש בעלמא קב״ה פקיד
ההוא עובדא מיומא דאתברי עלמא · אוף הכא ויאמר יי׳ לדג
ויאמר משית יומין דבראשית קאמר ליה · הכא אית לן סמך
בעלמא על עובדין דבני נשא בהאי עלמא · יונה דנחת לספינה
דא איהי נשמתא דב״נ דנחתא להאי עלמא למהוי בגופא
דב״נ · אמאי אתקרי יונה · בגין דכיון דאשתתפת בגופא כדין
איהי יונה בהאי עלמא · כמה דאתמר ׳ולא תונו איש את עמיתו ויקרא
וכדין בר נש אזיל בהאי עלמא כספינה בגו ימא רבא דחשיבת כ״ט
לאתברא כד״א והאניה חשבה להשבר · וב״נ כד איהו בהאי
עלמא חטי וחשיב דערק מקמי מאריה ולא אשגח בההוא עלמא
וכדין אטיל קב״ה רוח סערה תקיפא · דא איהי גזירת דינא דקיימא
תדיר קמי קב״ה ובעאת דינא דב״נ מקמיה · ודא איהו דקא מטי
לספינה ואדכר חובוי דבר נש לאתפסא ליה · כיון דאתפס ב״נ
על ידא דההיא סערה בבי מרעיה מה כתיב ויונה ירד אל ירכתי
הספינה וישכב וירדם · אע״ג דבר נש בבי מרעיה נשמתא לא
אתערת לאתבא קמי מאריה למפרע חובוי · מה כתיב ויקרא

אליו

אליו רב החבל · מאן רב החבל דא יצר טוב דאיהו מנהיג כלא
ויאמר לו מה לך נרדם קום קרא אל אלהיך וגו׳ · לאו שעתא
הוא למדמך דהא סלקין לך לדינא על כל מה דעבדת בהאי
עלמא תוב מחובך · אסתכל במלין אלין ותוב למארך · מה
מלאכתך דאת עסקת בה בהאי עלמא ואודי עלה קמיה מארך
ומאין תבא אסתכל מאין באת מטפה סרוחה ולא תתגאי קמיה
מה ארצך אסתכל דהא מארעא אתבריארת ולארעא תיתוב ·
ואי מזה עם אתה אסתכל אי אית לך זכו דאבהן דיגין עלך ·
כיון דסלקין ליה לדינא בבי דינא דלעילא ההיא סערה דאיהי
גזירת דינא דסעיר עליה דבר נש תבעת מן מלכא למירן אינון
תפיסין דמלכא וכלהו אתיין חד חד קמיה · ביה שעתא אתקריבו
בי דינא · אית מנהון דפתחי בזכות · ואית מנהון דפתחי בחובה
וגזרת דינא תבעת דינא ואי ההוא בר נש לא זכי בדינא מה כתיב
ויחתרו האנשים להשיב היבשה ולא יכלו · משתדלין אינון דאורו
זכותיה לאתבא ליה להאי עלמא ולא יכלו · מ״ט כי הים הולך
וסער עליהם · גזרא דדינא אזיל וסעיר בחובוי דב״נ ואתגבר עלייהו
כדין נחתין עליה תלת שליחן ממנן · חד דכתיב כל זכוון וכל חובין
דעבד ב״נ בהאי עלמא · וחד דעביד חושבן יומוי וחד דהוה אזיל
עמיה כד הוה במעי אמיה · והא אוקימנא דגזרת דינא לא שכיך
עד ההוא זמנא דכתיב וישאו את יונה · וישאו כד נטלי ליה
מביתיה לבי קברי כדין מכריזין עלוי · אי איהו זכאה
ישעיה נ״ז מכריזי עליה ואמרי הבו יקר לדיוקנא דמלכא °יבוא שלום
שם כ״ח ינוחו על משכבותם הלך נכחו מ״ל דכתיב °והלך לפניך צדקך
כבוד

כבוד יי׳ יאספך · ואי חייבא איהו מכריזי עליה ואמרי ווי ליה
לפלנייא טב ליה דלא יתברי כדין מה כתיב ויטלהו אל הים ויעמד
הים מזעפו · כד עאלין ליה לבי קברי דאיהו אתר דדינא כדין
גזרת דינא דהוה סעיר שכיך מזעפיה · ונונא דבלע ליה דא איהו
קברא · מה כתיב ויהי יונה במעי הדגה · מעוי דדג דא איהו בטן
שאול · מנלן דכתיב מבטן שאול שועתי · ואיהו במעי דנונא הוה
וקארי ליה בטן שאול שלשה ימים ושלשה לילות · אלין תלת
יומין דבר נש בקברא ואתבקעו מעוי · לבתר תלתא יומין ההוא
טנופא אתהפך על אנפוי ואומר לו טול מה דיהבת בי אכלת
ושתית כל יומא ולא יהבת למסכני וכל יומך הוו כחגין וכמועדין
ומסכני הוו כפנין דלא אכלו בהדך טול מה דיהבת בי, הה״ד
וזריתי פרש על פניכם וגו׳ · והא אוקימנא לבתר דא מתלתא מלאכי ו׳
יומין ולהלאה כדין אתדן ב״נ מעינוי מידוי ומרגלוי ואוקמוה עד
תלתין יומין כל אינון תלתין יומין אתדנו נפשא וגופא כחדא ובגיני
כך אשתכח נשמתא לתתא בארעא דלא סלקת לאתרה כאתת׳
דיתבת לבר כל יומי מסאבותה · לבתר נשמתא סלקא וגופא
אתבלי בארעא עד ההוא זמנא דיתער קודשא ב״ה למיתייא ·
וזמינא קלא חדא לאתערא בבי קברי ויימא הקיצו ורננו שכני ישעיה כ״ו
עפר כי טל אורות טלך וארץ רפאים תפיל אימתי יהא דא בזמנא שם כ״ה
דיתעבר מלאך המות מעלמא דכתיב בלע המות לנצח וגו׳ ·
כיון דבלע המות לנצח לבתר ומחה יי׳ אלהים דמעה מעל כל
פנים וחרפת עמו יסיר מעל כל הארץ · כדין כתיב ויאמר יי׳
לדג ויקא את יונה אל היבשה · כיון דאתער ההוא קלא בבי
קברי כדין כל קברייא יקיאו לאינון מתייא דבהון לבר הה״ד

וארץ

וארץ רפאים תפיל׳ מאי תפיל דיקיא לון לבר · רפאים מהו
רפאים דקבילו אסוותא כמלקדמין ואתסיאו גרמין בגרמין ·
ואלין אקרון רפאים ואי תימא הא כתיב (כ״ז״ר ע״מ״ס) רפאים בל׳
יקומו · אלא ודאי כל עלמא יתסון גרמין בבי קברי אבל׳ מנהון
יקומון ומנהון לא יקומון ועל דא כתיב רפאים בל יקומו וזכאה
חולקיהון דישר׳ דכתיב בהו נבלתי יקומון · ובהאי נונא אשכחנא
מלין לאסוותא דכל עלמא · האי נונא כיון דבלע ליונה מית · וביה
הוה יונה תלתא יומין לבתר אתקיים כמלקדמין ואקי ליונה לבר
והא אוקמוה דכתיב ויתפלל יונה אל יי׳ אלהיו ממעי הדגה .
כתיב הכא הדגה · וכתיב התם °והדגה אשר ביאור מתה והא שמות ו׳
אוקמוה · כגוונא דא זמינת ארעא דישראל לאתערא בקדמיתא
ולבתר וארץ רפאים תפיל׳ · והא אוקימנא דשבעה דינין יחלפון
עליה דבר נש כד נפיק מהאי עלמא · חד ההוא דינא עלאה כד
נפיק רוחא מן גופא · ב׳ כד עובדוי ומלוי אזלין קמיה ומכריזי עלוי
ג׳ כד עייל לקברא · ד׳ דינא דקברא · ה׳ דינא דתולעתא · ו׳ דינא
דגהינם · ז׳ דינא דרוחא דאזלא ושאטא בעלמא ולא אשכחת
אתר נייחא עד דישתלם עובדוי · בג״ד בעי בר נש לאסתכלא תדיר
בעובדוי ויתוב קמיה מאריה וכד אסתכל דוד מלכא בדינין אלין
דבר נש אקדים ואמר °ברכי נפשי את יי׳ עד לא תפוק מן עלמא תהלים
בעוד דאנת אשתכחת עם גופא וכל קרבי את שם קדשו אינון ק״ד
שייפי גופא דמשתתפי כחדא ברוח השתא דתשתכחון עמה
אקדימו לברכא שמא קדישא עד לא ימטי זמנא דלא תיכלון
לברכא ולאתבא בתיובתא ועל דא אמר ברכי נפשי את יי׳
הללויה · אתו אינון חברייא ונשקו רישיה · רבי חייא פתח ואמר

קדו מאתכם תרומה ליי' · ת"ח קב"ה כד ברא עלמא לא ברא
ליה אלא בגין דייתון ישראל ויקבלון אורייתא · באורייתא
אתברי עלמא · ועל אורייתא קיימא · הה"ד °אם לא בריתי יומם ירמי' ל"ג
ולילה חקות שמים וארץ לא שמתי · אורייתא איהי ארכא דחיי
בהאי עלמא וארכא דחיי בעלמא דאתי · וכל מאן דאשתדל
באורייתא כאילו אשתדל (א) בהיכליה דקב"ה דהיכלא עלאה
דקב"ה אורייתא איהי · וכד בר נש עסיק באורייתא קב"ה קאים
תמן ואצית לקליה כמה דכתיב °ויקשב יי' וישמע וגו' · ואשתזיב מלאכי ג'
בר נש מתלת דינין· מדינא דהאי עלמא · ומדינא דמלאך המות
דלא יכיל לשלטאה עליה · ומדינא דגהינם · ויכתב ספר °זכרון ע' א'
מאי איהו · אלא אית ספר לעילא ואית ספר לתתא · זכרון
אתר (נ"א אתר) קיימא קדישא דנטיל וכניש לגביה כל חיין דלעילא
ספר זכרון תרין דרגין דאינון חד ורזא דא שם יהו"ה שם חד
יהו"ה חד · וכלא מלה חדא בגין דאית שם ואית שם · שם
לעילא דאיהו אתרשים (ס"א אקרי שם) כמה דלא ידיע ולא אתרמיז קס"ב א'
בידיעה כלל · ודא אקרי נקודה °עלאה · שם לתתא דאקרי שם נ"ג א'
°מקצה השמים ועד קצה השמים בגין דקצה השמים אקרי זכרון דברי' ד'
והאי שם איהו נקודה דלתתא דאיהו שם מההוא זכרון דאיהו
קצה השמים דנטיל כל חיין דלעילא ודא איהו קצה השמים
דלתתא · ושם דיליה איהי נקודה דלתתא · נקודה דא איהו
ספר דקיימא בחושבנא ודא הוא ולחושבי שמו ספר דקאמרן
(ב) ושם חד מלה הוא בכל כתרין נקודה דא בגין דקיימא
באמצעיתא איהי עלאה על כל דאתאחדן בה · שירת כתרין

להה · שמות ב · אתאחדן

א) אפ' דהתורה שבע"פ היא כנגד מ' הבקר' היכ"ל ני' אלני וז"ש וכל מאן דאשתדל באורייתא דלשון אשתדל על ריבוי מורה שעוסק בעיון התורה שבע"פ וע"י הלימוד גורם יחוד קב"ה וא"כ הוא משתדל בהיכליה דקב"ה ליחדא עם זווגה מא"ן · ב) פי' עם בני' ספר : הרמ"ז :

קל"ז כ' אתאחדן בספר עלאה ואיהו עלאה עלייהו · שית סטרין
אתאחדן בספר תתאה ואיהו עלאה עלייהו · ועד דא ספר
עלאה ספר תתאה וכלא אקרי תורה · מה בין האי להאי · אלא
קי"ד א' ספר עלאה איהו תורה שבכתב בגין דאיהי סתימא ולא קיימא
סתימו
מ' כ' אלא בכתב דתמן איהו אתר לאתגלאה לתתא · ומאן איהו
עלמא דאתי · ספר תתאה דא תורה דאקרי תורה שבע"פ
ומאן איהו על פה אלין רתיכין דלתתא דאיהי קיימא עלייהו ·
ובגין דלאו אינון בכללא דכתיבא דלעילא אקרון על פה · ותורה
ברא' כ' דא קיימא על פה בגין דכתיב ומשם יפרד והיה לארבעה
ראשים · ותורה עלאה אע"ג דאיהי קיימא לעילא לא אקרי על
הכתב אלא שבכתב דקיימא בכתב וההוא כתב אתעביד
היכלא לגביה ואיהי קיימא גו ההוא היכלא ואתטמרת תמן ·
ובג"כ אקרי תורה שבכתב ולא על כתב · אבל תורה דלתתא איהי
קיימא על רתיכהא ואקרי על פה דקיימא עלייהו · ובגין דלא
אתייהיבת מלגו מכללא דכתיבה לא אתעבידו היכלא להאי
נקודה כההיא נקודה עלא' · ובגין דקיימא עלייהו אקרי תרומה
תו שמענא מבוצינא קדישא · תרומה מהו תרומה כמה
דאוקימנא תרי ממאה ת"ח כל אינון דרגין קדישין די כרוזא
דמהימנותא דקודשא ב"ה אתגלי בהון אינון עשר דרגין ואינון
עשר אמירן כמה דאוקמוה ואלין עשר סלקין למאה · וכד
אצטריך לן להאי נקודה תתאה לארמא לה אסיר לן לנטלא
לה בלחודאה אלא לה ולבעלה ואינון תרי מאינון מאה
דקאמרן בגין דלא אצטריך לאפרשא לון כלל אלא ליחדא
לה ולבעלה · ובג"ד אתקרי תרומה בכללא חדא · ותא חזי בכל
יומא כרוזא קארי כל בני עלמא בכו קיימא מלה דא ורא הוא

קח: מאתכם תרומה ליי' ואי תימא דקשיא מלה יעלייכו ' כל נדיב
לבו יביאה ' מהו יביאה אלא מהכא אוליפנא רזא (א) לצלותא
דב"נ . דרחיל למאריה ומכוין לביה ורעותיה בצלותא אתקין
התקונא דלעילא כמה דאוקמוה בקדמיתא בשירין *ותושבחן קנ"ו א'
דקאמרין מלאכין עלאין לעילא ובההוא סדורא דתושבחן דקא
אמרי ישראל לתתא איהי קשיטת גרמהא ואתתקנת בתקונהא
כאתתא דאתקשטת לבעלה ובסדורא דצלותא בההוא תקונא
דצלותא דמיושב אתקינו עולמתהא וכל אינון דילה ומתקשטן
כל אינון בהדה ' לבתר דאתתקן כלא ואתסדרו כד מטו לאמת
ויציב כדין כלה מתתקנא איהי ועולמתהא עד דמטו לגאל ישראל
כדין אצטריך למיקם כלא על קיומייהו ' בגין דכד בר נש מטי
לאמת ויציב וכלא אתתקן עולמתהא נטלי לה ואיהי נטילת גרמה
לגבי מלכא עלאה ' כיון דמטו לגאל ישראל כדין מלכא קדישא
(ב) עלאה נטיל בדרגוי ונפיק לקבלה לה ' ואנן מקמי מלכא עלא'
בעינן לקיימא על קיומנא באימתא ברעדה דהא כדין אושיט
ימיניה לגביה ולבתר שמאליה דשוי לה תחות רישא ולבתר
אתחבקו תרוויהו כחדא בנשיקין ' ואלין אינון תלת קדמייתא
ובעי ב"נ לשוואה לביה ורעותיה ולכוונא בכל הני תקונין וסדורין
דצלותא פומיה ולביה ורעותיה כחדא' השתא דמלכא עלאה
ומטרוניתא אינון בחבורא בחדוה באינון נשיקין מאן דאצטריך
למשאל שאלתין יישאל ' דהא כדין שעתא דרעותא איהו כיון דשאיל
ב"נ שאלתוי מקמי מלכא ומטרוניתא כדין יתקין גרמיה ברעותיה
ולביה לתלתא אחרנין לאתערא חדוה (ג) דטמירו דהא מאלין תלת
אתברכא

א) פתח יאל סודי יסוד וידוע שיש עמודא בין כל עולם ועולם שבפנימיותו עולים העולמות והיינו יביאה בתוכו הוכות קרמ : (אמ"י ו"ש סוד ה' ליראיו ובריתו להודיעם . מא"י ן : ב) פי' יסוד אבא אאז מתחיל לירד במספיו תוך ז"א ובגאל ישראל כבר התחיל להכנס תוך רישא דז"א ונמשכת הארתו עד יסוד ז"א ומש' מאיר למ' בבנריאה וע' בש' הכוונות בסו' תפלות לאל עליון וה"ש ונפיק לקבלא פי' נפיק אורו היוצא לבריאה : ג) כ"ל בגם כה"י דאי שבשלשה האחרונות מקבלת מהם וע' בשה"כ . קרמ"ז :

אתברכא בדבקותא אחרא ויתקין בר נש גרמיה למיפק מקמייהו
ולאנחא לון בחדוה גניזא דאלין תלת · ועכ"ד דיהא רעותיה
דיתברכון תתאי מאינון ברכאן דחדוה טמירא · וכדין אצטריך
למנפל על אנפוי ולממסר נפשיה בשעתא דאיהי נקטא נפשין
ורוחין כדין איהי שעתא לממסר נפשיה בגו אינון נפשין (ד) דאיהי
נקטא דהא כדין צרורא דחיי איהו כדקא יאות · מלה דא שמענא
ברזין דבוצינא קדישא ולא אתייהיב לי רשו לגלאה בר לכו
חסידי עליונין · דאי בההיא שעתא דאיהי נקטא נפשין ורוחין
ברעו דדבקותא חדא איהו ישוי לביה ורעותיה לדא ויהיב נפשיה
בדבקותא בההוא רעותא לאכללא לה בההוא דבקותא · אי
אתקבלת בההיא שעתא בההוא רעותא דאינון רוחין נפשין
ונשמתין דאיהי נקטא האי איהו בר נש דאתצריר בצרורא דחיי
בהאי עלמא ובעלמא דאתי · ותו דבעייא לאתכללא מכל סטרין
מלכא ומטרוניתא מלעילא ומתתא ולאתעטרא בנשמתין בכל קה"ט ה'
סטרין אתעטרת בנשמתין מלעילא ואתעטרת בנשמתין מתתא
ואי בר נש יכוין לביה ורעותיה לכל דא וימסור נפשיה מתתא
בדבקותא ברעותא כמה דאתמר כדין קב"ה קארי ליה שלום
לתת' כגוונא דההוא שלום דלעילא ההוא דבריך לה למטרוניתא
ואכליל לה ואעטר לה בכל עטרין · אוף הכי האי בר נש
קב"ה קרי ליה שלום לתתא כד"א ויקרא לו יי' שלום · וכל שופטים ו'
יומוי הכי קראן ליה לעילא שלום בגין דאכליל ואעטר למטרונית'
לתתא · כגוונא דההוא שלום לעילא · וכד אסתלק ההוא
בר נש מהאי עלמא נשמתיה סלקא ובקעא בכל אינון רקיען
ולית מאן דימחי בידה · וקב"ה קרי לה ואמר °יבא ישעיה נ"ז
שלום ושכינתא אמרה ינוחו על משכבותם וגו' · ויפתחון לה
תליסר

ד) נ"ל ליקחת בנשמות מלמעלה :

תליסר טורי דאפרסמונא דכייא ולא יהא מאן דימחי בידיה ועל דא זכאה איהו מאן דיישוי לביה ורעותיה לדא · ועל דא כתיב כל נדיב לבו יביאה את תרומת יי׳ לגבי מלכא עלאה כמה דאתמר · ארים ר׳ אבא קליה ואמר ווי רבי שמעון אנת בחיין ואנא בכינא עלך · לא עלך בכינא אלא בכינא על חברייא ובכינא על עלמא רבי שמעון כבוצינא דשרגא דאדליק לעילא ואדליק לתתא · ובנהורא דאדליק לתתא נהירין כל בני עלמא (נ״א נהיר לעילא) ווי לעלמא כד יסתלק נהורא דלתתא בנהורא דלעילא · מאן ינהיר נהורא דאורייתא לעלמא · קם רבי אבא ונשיק לרבי חייא · א״ל מלין אלין הוו תחות ידך ועל דא קב״ה שדרני עד הכא לאתחברא עמכון זכאה חולקי · רבי יוסי פתח קרא אבתריה ואמר :

וכל חכם לב בכם יבאו ויעשו וגו׳ · האי קרא אוקמוה · אבל תא חזי בשעתא דאמר קב״ה למשה הבו לכם אנשים חכמים ונבונים אשגח בכל ישראל ולא אשכח נבונים דהה״ד ואקח את ראשי שבטיכם אנשים חכמים וידועים ואילו נבונים לא כתיב · ואי תימא דנבון איהו דרגא עלאה מחכם הכי איהו ודאי · מאי בין האי להאי · חכם הא אוקמוה דאפילו תלמיד המחכים לרביה אקרי חכם · חכם דידע לגרמיה כל מה דאצטריך · נבון כמה דרגין אית ביה דאסתכל בכלא וידע בדיליה ובאחרנין וסימניך יודע צדיק נפש בהמתו צדיק מושל יראת אלהים והכא (ה) חכם לב דייקא · בלב חכם ולא באתרא אחרא בגין דקיימא בלב · ונבון לעילא ותתא אסתכל בדיליה ובאחרנין · פתח ואמר ויאמר לי עבדי אתה וגו הכא בצלותא רבעי

דברים א׳

משלי י״ב שמואל ב׳ כ״ג

ישעיה מ״ט

ה) פי׳ בחכמת שלמה הרמ״ז:

ורבעי ב״נ לצלאה קמיה דקב״ה דאיהי פולחנא חדא רבא
ויקירא מאינון פולחנין דמאריה ׃ ת״ח אית פולחנא דקודשא ב״ה
דקיימא בעובדא דאיהו פולחנא דקיימי בעובדא דגופא ואיהו
פולחנא ׃ ואית פולחנא דקב״ה דאיהו פולחנא פנימאה יתיר
דאיהו עקרא דכלא קיימא בההו׳ פולחנא פנימאה דאיהו עקרא
דכלא ׃ בגופא אית *תריסר שייפין דקיימין בעובדא דגופא כמה בראשית י״ו ק׳
דאוקימנא ואינון שייפין דגופא ופולחנא דקודשא ב״ה דעובדא
קיימא בהו ׃ בגין דפולחנא דקב״ה בתרין סטרין בשייפין דגופא
לבר ׃ ואית (ב) תריסר שייפין אחרנין פנימאין לגו מן גופא ואינון
תקונין פנימאין לגו מן גופא לאתתקנא בהו תקונא דרוחא
דאיהו פולחנא יקירא פנימאה דקב״ה כמה דאוקימנא גו רזין
פנימאין דקאמר ר״ש ואינון רזא דחכמתא עילאה ואתיידיעו
בני חברייא זכאה חולקיהון ׃ צלותא דב״נ איהו פולחנא דרוחא
ואיהי קיימא ברזין עלאין ובני נשא לא ידעין דהא צלותא דב״נ
(נ) בקעא אוירין בקעא רקיען פתחא פתחין וסלקא לעילא ׃
בשעתא דנהיר נהורא ואתפריש נהורא מן חשוכא כדין כרוזא
אזלא בכלהו רקיען אתתקנו מארי דפתחין מאריהון דהיכליה
כל חד וחד על מטריה ׃ בגין דאינון דשלטניהון ביממא לאו
אינון דשלטניהון בליליא ׃ וכד עאל ליליא אתעברו שלטנין דיממא
ואתמנון שלטנין אחרנין דשליטין בליליא ואתחלפן אלין באלין
ורזא דא *את המאור הגדול לממשלת היום וגו׳ ׃ וממשלת היום בראשית א׳
וממשלת הלילה שולטנין אינון די ממנן ביממא ושלטנין אינון
די ממנן בליליא ׃ ואלין אקרון ממשלת היום ואלין אקרון ממשלת
הלילה ׃ כד עאל ליליא כרוזא נפקא אתתקנו שלטנין דליליא כל
חד

ב) י״ב איברים ׃ נ) כ״ל ד׳ מדריגות עם הנצליה למעלה והם כנגד אבי״ע פרמ״ו ׃

חד וחד לאתריה · וכד נהיר יממא כרוזא נפקא אתתקנו שלטנין
דיממא כל חד וחד לאתריה · (כדין מתעברין שלטנין דליליא
ואתפקדן שלטנין דיממא) וכד כרוזא אכריז כדין כלהו כל חד
וחד אתפקד על ההוא אתר דאתחזי ליה · כדין שכינתא קדמא
ונחתא וישראל עאלין לבי כנישתא לשבחא למאריהון פתחין
בשירין ותושבחן · דבעי ליה לבר נש כיון דאתקין גרמיה בפולחנ' ויקר"א ה' כ'
דעובדא בתקוני דמצוה וקדושה ליחדא לביה בתקונא דפולחנא
פנימאה דמאריה ולשוואה לביה ורעותיה בההוא פולחנ' דאינון
מלין · (ד"א דקאמר) דהא מלה סלקא ואינון ממנן דקיימין באוירא
אתמנון לד' סטרי עלמא · לסטר מזרח אתמנא ממנא חד דקיימ'
באוירא לההוא סטרא גזרדי"א שמיה ועמיה סרכין (א) ממנן אחרנין
דאינון מחכאן לההיא מלה דצלותא וסלקא באוירא בההוא סטר'
ונטיל לה האי ממנא · אי היא מלה כדקא יאות הוא וכל אינון
סרכין נשקין לההיא מלה וסלקין עמה עד ההוא אוירא
דרקיעא לעילא דתמן ממנן סרכין אחרנין · בשעתא דנשקי לההיא
מלה פתחי ואמרי זכאין אתון ישראל דידעיתו לאעטר' למאריכון
בעטרין קדישין · זכאה איהו פומא דמלה דעטרא דא נפקא מניה
כדין פרחין אתוון דקיימין באוירא (ב) דבשמא קדישא דתריסר
אתוון דההוא שמא (ג) שליט באוירא והאי איהו שמא דהוה ברכות
טאס ביה אליה"ו עד דאסתלק לשמייא והיינו דקאמר (ד) עובדיה י"ו א'
לאליהו °ורוח יי' ישאך בגין דבשמא דא הוה אליהו טאס ביה מלכים
באוירא והאי איהו שמא דשליט באוירא · ואינון אתוון פרחין א' י"ח
וסלקין בההיא מל' וההוא ממנא דמפתחן דאוירא בידיה וכל אינון
ממנן אחרנין כלהו סלקין ביה עד רקיעא ואתמסר בידא דממנא
אחרא לסלקא לעילא · לסטר דרום אית ממנא אחרא דישלטא

באוירא

א) פריס עליונים : ב) נ"ל בזוה הנזכר בברכות י"ו א' ובי"ג · קרמ"ז : ג) ע' סה"מ דף ל' ב דגירסת הרב כגון הויס בלי' באוירא והיינו הך סליק ושליט באוירא ולא הזכיר הרב כ"א אתוון דשייכי ליסוד דאלי' ופשוט כי שם אהיה מצלים י"ב אתוון כמ"ש בספר מק"מ ושם מפו' כל המאמ' הרש"ב : ד) אפ' דכוונתו על צירופי י"ב אותיות אלו של ורוח ה' ישאך א"ס

באוירא להוא סטר וכמה ממנן אחרנין וסרכין עמיה · פסגני"ה שמיה וביה מתאחדן (נ"א ולית אתמסרן) מפתחן דאוירא לההוא סטר וכד אינון מארי דעקו דצלאן צלותא למאריהון מגו עקתא מגו תבירו דלבא אי ההיא מלה כדקא יאות סלקא לאוירא בההוא סטרא ונטיל לה האי ממנא ונשיק לה · (נ"א כנון דסלקא בההוא סטרא) כד נשיק לה פתח ואמר קב"ה יחוס לקבלך ובגינך (נ"א ועלך) יתמלי רחמין · סלקין עמיה כל אינון ממנן קדישין · וכל אינון סרכין דההוא סטרא · ופרחין אתוון דשמא קדישא דאינון ד' אתוון דמתעטרין ושלטין בההוא סטרא דאוירא וסלקין בההוא סטרא דאוירא עד רקיעא עד ההוא ממנא דרקיעא דשליט בההו' סטרא לסטר צפון אית ממנא אחרא ועמיה כמה סרכין ממנן · דשלטין באוירא וההוא ממנא פתחי"ה שמיה והאי אתמנא באוירא לההוא סטרא וכל אינון דמצלאן צלותין על בעלי דבבו דעקין לון וכד מלה דההיא צלותא סלקא לאוירא בההוא סטרא אי זכאה היא נטיל לה האי ממנא ונשיק לה · כדין אתער רוחא חדא דנפקא מגו תהומא בסטרא דצפון וההוא רוחא קארי בכל אינון אוירין ונטלי כלהו ההיא מלה וסלקין לה עד רקיעא ונשקין לה · פתחי ואמרי (ה) מרך ירמי שנאך לקמך ואזלא וסלקא ובקע' רקיעין (נ"א אוירין) עד דסלקין עמה לגבי רקיעא (ו) קדמאה סלקת צלותא ומטאת לגבי חד ממנא דאתמנא לסטר מערב ותמן קיימין תשעה פתחין ובהו קיימין כמ' סרכין וכמה ממנן ועלייהו ממנא חד די שמי' זבולי"ל ודא איהו דבעי לשמשא בהאי רקיע' בימֹמא ולא אתייהיב ליה רשו עד דסליק נהורא דסיהרא וכדין אפיק כל אינון חילין וכל אינון ממנן · וכד נהיר יממא עאלין כלהו בפתחא חדא דאינון תשעה פתחין דאיהו פתחא עלאה על כלהו · וכד צלותא סלקא
עאלת

ה) הלויך ישליך שונאך לפניך : ו) איתא בספר א"ח בדרוש השמות בשמת ז"ל דעשיה הם י"ם ההיכלות של ז"ה דאני והרוחין והנפשין כלע"ד שכמעתי ממורי זלה"ה שהם בז' רקיעין הנז' בפ' ויקהל ע"ב · הרמ"ז :

יַאֲלת בההוא פתחא וכלהו סרכין וכלהו ממנן נפקין מההוא פתחא ועליהון זבוליא"ל ההוא רב ממנא ונפקי כלהו ונשקי לה ומטאן עמה עד רקיעא תניינא · וכד סלקא צלותא עד ההוא רקיעא אתפתחו תריסר תרעין דההוא רקיעא · ובההוא תרעא דתריסר קאים ממנא חד דשמיא ענא"ל והאי ממנא על כמה חיילין על כמה משיריין וכד צלותא סלקא קאים האי ממנא וכריז על כל אינון פתחין ואמר פתחו שערים וגו' · וכלהו תרעין פתיחין ועאלת צלותא בכל אינון פתחין כדין אתער חד ממנא סבא דיומין דקאים לסטר דרום דשמיה עזריא"ל סבא ולזמנין אתקרי מחני"ל בגין דאתמנא על שתין רבוא משיריין וכלהו מארי דגדפין מארי דמשיריין (א) מליין עיינין ולגבייהו קיימין אינון משיריין מאריהון דאודנין · ואקרון אודנין בגין דאינון צייתין כל אינון דמצלאן צלותהון בלחישו ברעותא דלבא דלא אשתמע ההיא צלותא לאחרא · האי צלותא סלקא וצייתין לה כל אינון דאקרון מארי דאודנין ואי ההיא צלותא אשתמע לאודנין דבר נש לית מאן דציית לה לעילא ולא צייתין לה אחרנין בר מאן דשמע בקדמית' בג"כ בעי לאסתמרא דלא ישמעון לההיא צלותא בני נשא · ותו דמלה דצלותא אתאחדא בעלמא עלאה ומלה דעלמא עלאה לא אצטריך למשמע · כגוונא דא מאן דקרי בספרא דאורייתא חד קרי וחד לשתוק · (ב) ואי תרי קראן באורייתא גרעי מהימנות' דלעילא בגין דחד קלא ודיבור כלא חד · בר תרין קלין ותרין דבורין איהו גריעותא דמהימנותא · אלא דיהא קלא ודבור חד כמה דאצטריך בגין דיהא ההוא קלא וההוא דבור חד וההוא ממנא שמיה עזריא"ל סבא · כד ההיא צלותא סלקא בלחישו

Margin notes: ישעיה כ"ו · ברחשית ג' כ'



א) מלה בילוזין אורות מסתכלין סמנו · ב) עמ"ש מרן בב"י א"ח סי' קמ"א ותשו' זקן אהרן סי' ס' עש"ב מא"י

כל אינון שתין רבוא משיריין וכל אינון מארי דעיינין וכל אינון
מארי דאודנין כלהו נפקי ונשקי לההיא מלה דצלותא דסלקא
ההד ״עיני יי׳ צדיקים ואזניו שועתם עיני יי׳ צדיקים אינון מארי תלים ל״ד
דעיינין דלתתא בגין דאית (נ״א דלית) מארי דעיינין לעילא ׳ ואזניו
אל שועתם אלין מאריהון דאודנין ׳ רקיעא תליתאה ההיא צלותא
סלקא ומטי לההוא רקיעא ותמן ההוא ממנא דאקרי גדרי״ה
ועמיה כמה סרכין וכמה ממנן ׳ ואיהו משמש ג׳ זמנין ביומא
לקבל חד שרביטא דזיהרא דנפיק סליק ונחית ולא קיימא באתר
חד והאי איהו שרביטא דנטיל ג׳ זמנין ואתגניז ׳ וכד צלותא
סלקא נחית ההוא שרביטא וסגיד קמי ההיא צלותא ואקרי האי
רקיעא רקיעא דשרביטא ׳ וכד סלקא ההיא צלותא ההוא ממנא
בתר דסגיד בטש כההוא שרביטא בטינרא תקיפא דזהיר דאיהו
קאים באמצעיתא דההוא רקיעא ונפקי מגו ההוא טנרא תלת
מאה ושבעין וחמש חיילין דאינון גניזין תמן מן יומא דאורייתא
נחתת לארעא בגין דאתתקפו לחברא (ס״א לסרבא) דלא תחות
לארעא ואטיף בהו קב״ה ועאלו גו ההוא טנרא ולא נפקין בר
ההוא זמנא דצלותא סלקא ׳ פתחי ואמרי ״ה׳ אדנינו מה אדיר תהלים ח׳
שמך וגו׳ ׳ דא היא צלותא דסלקא על כל אינון רקיען כדין
סגדין לגבה ׳ מכאן ולהלאה צלותא מתעטרא בעטרין עלאין
וסלקא לגו רקיעא רביעאה ׳ וכדין שמשא נפיק בדרגוי ושמשי״ל
רב ממנא נפיק ותלת מאה ושתין וחמש משיריין סלקין עמיה
לגו ההוא רקיעא ואקרון ימות החמה וכלהו מעטרן לההיא
צלותא בעטרין דבוסמין דגנתא דעדן ׳ ותמן אתעכבת צלותא
עד דכלהו משיריין סלקין עמה לגו ההוא רקיעא חמישאה ותמן
איהו ממנא חד גדריא״ל שמיה והוא מארי קרבין דשאר עמין ׳
כד צלותא סלקא כדין אזדעזע הוא וכל משיריין דיליה ואתבר

חילייהו

חילייהו · ונפקי וסגדי ומעטרין לההיא צלותא וסלקין עמה עד דמטו לגבי רקיעא שתיתאה וכדין נפקין כמה חיילין וכמה משריין ומקבלין לההיא צלותא וסלקין בהדה עד דמטו לשבעין תרעין דתמן קאים חד ממנא די שמיה ענפיא"ל רב ממנא · ואיהו מעטר לההיא צלותא בשבעין עטרין · וכיון דמתעטרא צלותא בכל הני עטרין כדין מתחברן כל אינון חיילין דכלהו רקיעין וסלקין לההיא צלותא דמתעטרא בכל עטרין לגבי רקיע' שביעאה וכדין עאלת צלותא וסנדלפו"ן רב יקירא עלאה דבכל מפתחן דמאריה בידיה אעיל לההיא צלותא לגו (א) שבעה היכלין :

תא חזי אמר ר"ש שבעה מדורין אמרו המגיהים ככר נדפסו בפרשת בראשית דף מ"ה ע"ב אינון וכו' :

שבעה היכלין אינון היכלין דמלכא והאי צלותא כד מתעטרא בכל הני עטרין כד עאלת מחבר לון כחדא לאתעטרא לעילא למהוי כלא חד כדקא יאות · ושמא דקב"ה מתעטרא בכל סטרין עילא ותתא למהוי חד וכדין "ברכות לראש צדיק (משלי י') כתיב "ובאה הוא דבר נש דידע לסדרא צלותיה כדקא יאות (בראשית כ"ו ח') בהאי צלותא דמתעטרא ביה קב"ה איהו מחכה עד דיסתיימון כל צלותהון דישראל וכדין כלא איהו בשלימו כדקא יאות עילא ותתא · עד הכא מלין דצלותא למנדע רזין עלאין · מכאן ולהלאה אית פקודי אורייתא דאינון קיימין במלה כמה דקיימין בעובדא · ואינון שית פקודין וקיימין אוף הכי בצלותא חד "ליראה (דברים כ"ח) את השם הנכבד והנורא תניינא לאהבה אותו · תליתאה לברכו רביעאה ליחדו · חמישאה לברך כהנא ית עמא · שתיתאה

למסור

א) ונ"ה והרי יש כל עולם היצירה בינו לבין ההיכלין ויובן במ"ש בא"ה שסנדלפו"ן מסתלסל בג' עולמות דבי"ע דהיינו בעולם העשייה הוא בסוד א"ה ובעולם היצירה בסוד נפש דנוק' דיצירה ובעול' הבריאה בסוד נופא דנוק' דבריאה ולפ"ז היא בסוד פתח ההיכלין דבריאה פירוש שמגיע עד שם ולכן אעיל צלותא לגו ז' היכלין · הרמ"ז :

למסור נשמתיה ליה · ואלין שית פקודין דקיימין בצלותא דמלה
די"ו ה' בר אינון פקודין דקיימן בעובדא כגוונא דציצית ותפלין ליראה
את השם פקודא דא קיימא באלין תושבחן דקאמר דוד מלכא
ובאינון קרבנין דאורייתא דתמן בעי ב"נ לדחלא מקמי מארידה
בגין דאינון שירין קיימין בההוא אתר דאקרי (ב) יראה וכל אינון
(ג) הללויה דאינון רזא דיראה דקב"ה ובעי בר נש לשוואה
רעותיה באינון שירין ביראה ואוקמוה חברייא · כל אינון רזין
דשירין ותושבחן וכל אינון רזין דהללויה · כיון דמטי ב"נ לישתבח
ישוי רעותיה לברכא ליה לקב"ה כגון יוצר אור יוצר המאורות
דברים ו' לאהבה אותו כד מטי לאהבת עולם ·ואהבת את ה' אלהיך דדא
איהו רזא דרחימו דקב"ה והא אוקמוה · ליחדא ליה שמע ישראל
יי' אלהינו יי' אחד דהכא קיימא רזא דיחודא דקב"ה ליחדא שמיה
ברעותא דלבא כדקא חזי · ומתמן ולהלאה אדכרותא דיציאת
שם כ' מצרים דאיהו פקודא לאדכרא יציאת מצרים דכתיב ·וזכרת כי
עבד היית בארץ מצרים · לברכא כהנא ית עמא בגין לאכללא
ישראל כחדא בשעתא דנטלין ברכאן לעילא דהא בההיא שעתא
נטלא כנסת ישראל ברכאן ושעתא דרעותא היא · למסור נפשיה
לגביה ולמיהב ליה נשמתיה ברעותא דלבא כד נפלין על אנפין
תהלים כ"ה ואמרין ·אליך יי' נפשי אשא דיכוין לביה ורעותיה לגבי' לממסר ליה
נפשיה ברעותא שלים · ואלין אינון שית פקודין דקיימין בצלותא
דסלקין לגבי שית מאה פקודין דאורייתא' · ואי תימא תליסר אחרנין
יתיר אינון קיימין לאמשכא תליסר מכילן דרחמי דכלא כלילן
בהו · שית פקודין אלין דצלותא מתעטרא בהו
זכאה חולקיה מאן דיישוי לביה ורעותיה לדא ולאשלמא

לון

ב) פי' א' וכתיב למען יזמרך כבוד ולא ידום מא"ן : ג) נ"ל סימנא הללויה בגי' אזים לרמוז על מס"ר שהוא יראה · א"ס

לון בכל יומא · ובאלין תליין אחרנין סגיאין · אבל כד מטי ב"נ לאתרין אלין אצטריך ליה לכוונא לביה ורעותיה לאשלמא ההו' פקודא דקיימא בההיא מלה · וכדין אכריזו עליה ואמרי °ויאמר לי עבדי אתה ישראל אשר בך אתפאר · אתא ר' אבא ונשקיה ישעיה מ"ט
פתח ר' יצחק אבתריה ואמר :

ויקהל משה את כל עדת בני ישראל וגו' · אמאי כניש לון בגין לממסר לון שבת כמלקדמין דהא בקדמית' עד לא עבדו בני ישראל ית עגלא מסר לון את השבת · ודא איהו דלא נטרו אינון ערב רב · כיון דשמעו ביני ובין בני ישראל אמרו ואנן מדה דא אתמנע מינן מיד °ויקהל העם על אהרן וגו' ואתמשכו סגיאין אבתרייהו · לבתר דמיתו אינון דמיתו כניש משה לבני ישראל בלחודייהו ויהב לון שבת כמלקדמין הה"ד ששת ימים תעשה מלאכה וגו' · לא תבערו אש בכל משבתיכם הכא אית רזא דרזין לאינון דידעי חכמתא עלאה · רזא דשבת הא אוקמוה חברייא · אבל רזא דא אתמסר לחכימי עליונין דהא שבת רזא עלאה הוא · תא חזי ביומא שתיתאה בשעתא דמטי זמנא (ה) דערב כדין ככבא חד מסטרא דצפון נהיר ועמיה שבען ככבין אחרנין וההוא ככבא בטש באינון ככבין אחרנין ואתכלילו כלהו בההוא ככבא ואתעביד חד כללא דשבעין · וההוא ככבא אתפשט ואתעביד כמדורא חדא להיטא בכל סטרין · כדין אתפשט ההוא מדורא סחרנייהו דאלף טורין וקיימא כחד חוטא דסתרא · והאי מדורא דאשא משיך לגביה גוונין אחרנין שמות ל"ב



ה) כתב הרמ"ז משום דלא נכרתו המזיקין וגם לא נכר כחו לפתות את האדם אז רוצה להתגבר ולהיות מן הקדושה והאי ככבא היא נקודה אמצעית שבהיכל ה' דסט"א כנז' בפ' פקודי רס"ח א' וגם לקמן אמר דהיינו נקודה אמצעית דקיימא בחורב שהוא נחש שבכו הוא לצד צפון השולט ונקודה זו אחוזת כל הטומאה ושבע כוכבים הם השבעה שרים הממונים בס"ה וכ"מ ממש ומדבקים כמותה ומשוטט בכל גבולם ואולם עליהם חוץ תאל א"י כדכתוב וזהו ענין התכללות כל שבע כוכבים בההוא כוכבא שכולם מתיחדים עמו להגביר כחו שיעלה לקבל שפע הקדוש ונקודה דאמצעית זו הוא יסוד דסט"א עד כ' נקודין הנז' בפ' תצוה קפ"ד ב' ששם יסודות הק' ופ"ש הרמ"ז :

דלגו מניה׳ גוון קדמאה ירוקא כיון דקיימא האי גוונא סלקא
ההוא מדורא דאשא ודליג לעילא על ההוא גוון ירוקא ועאל
לגו מניה ושרי לההו׳ גוון ירוקא לבר וקיימא ירוקא לבר וההוא
מדורא דאשא דככבא כלילא לגו לבתר אמשיך אבתריה גוון
אחרא תניינא חוורא וההוא חוורא עאל לגו׳ כיון דקיימא האי
גוון סלקא ההוא מדורא דאשא דההוא ככבא ושרי להדוא
חוורא לבר ועאל איהו לגו׳ וכן כל אינון גוונין עד דשרי לון
לבר ועייל איהו לגו וקריב לגבי ההיא נקודה טמירא למיטל
יחזקאל א׳ נהורא פתח ואמר ׳וארא והנה רוח סערה באה מן הצפון וגו׳
יחזקאל חמא להאי חיזו בתקונא דלא קיימא כד בשעתא
דשליט ההוא ככבא כדקאמרן אבל האי קרא אוקמוה׳ והנה
רוח סערה אוקמו׳ דהוה אתי למכבש כל עלמ׳ לקמיה דנבוכדנצר
חייבא ׳ אבל רוח סערה דא איהו ההוא ככבא דקאמרן דבלע
מלכים א׳ י״ט שבעין ככבין אחרנין ודא איהו רוח סערה דחמא איהו ׳מפרק
הרים ומשבר סלעים ׳ ודא דקיימא תדיר קדם כלא למיטר
ההוא דלגו כקליפה למוחא ׳ ואמאי אקרי סערה דסעיר כלא
עילא ותתא באה מן הצפון דהא מן ההוא סטרא קא אתייא
ירמיה א׳ וסימניך ׳מצפון תפתח הרעה דהא כמה סטרין אחרנין אתאחדן
בההוא רוח סערה ובגין כך נפקא מן הצפון ענן בגין דאיהי
(כ) סוספיתא דדהבא ומסטרא דצפון אתאחדא דא ׳ והאי איהי
קכ״ד כ׳ נקודא ׳אמצעיתא דקיימא בחורבא ׳ ובגין דידע למפתי שליט
בגו נקודה דישובא ׳ וכל מלין דישובא ׳ כד ארעא דישראל כד
קמ״ח ה׳ שראן ישראל בגוה איהו (ד״א לא) שלטא עלייהו ׳ ולבתר ׳דחבו
איכה ב׳ ישראל (ד״א לא) שלטא על ארעא קדישא בגין דכתיב ׳השיב
אחור ימינו מפני אויב ׳ ענן גדול דא איהו עננא דחשוכא
דאחשיך כל עלמא ׳ תא חזי מה בין עננא לעננא ׳ ההוא עננא
דכתיב

כ) ווסס הזהב והוא מותרות סדין הניתפס מהגבור שהוא בצפון : (ומאיגי הדינין הקשים כנגדו קליפין הרמ״ב :

דכתיב ועגן יי׳ עליהם יומם ועננך עומד עליהם · האי איהו כמדב׳ י׳
עננא דנהיר וזהיר וכל נהורין אתחזון גו ההוא עננא · אבל עננא סס י״ד
דא עננא חשוך דלא נהיר כלל אבל מנע כל נהורין דלא יכלין ויקרא ק״ג ה׳
לאתחזאה קמיה · גדול אמאי אקרי גדול והא זעיר איהו · אלא נ׳ כ׳
גדול איהו כיון דשליט · ד״א גדול ההוא חשוכא גדול כיון דכסי
כל נהורין ולא אתחזון קמיה ואיהו גדול (נ״א שליט) על כל עובדין
דעלמא · ואש מתלקחת דהא אשא דדינא קשייא לא אעדי
מיניה לעלמין · ונגה לו סביב אע״ג דכל האי קיימא ביה נגה לו
סביב מהכא אוליפנא דאף ע״ג דלית סטרא דא אלא סטרא
דמסאבו נגה לו סביב ולא אצטריך ליה לבר נש לדחייא ליה ס״ט ה׳
לבר · מ״ט בגין דנגה לו סביב · סטרא דקדושה דמהימנותא
אית ליה ולא אצטריך לאנהגא ביה קלנא וע״ד אצטריך למיהב
ליה חולקא בסטרא דקדושה דמהימנותא · רב המנונא סבא
הכי אמר וכי נגה לו סביב ואצטריך לאנהגא ביה קלנא האי נגה
לו לגו איהו ולא קיימא לבר · ובגין דקיימא ההוא נגה לו מגו
כתיב ומתוכה כעין החשמל מתוך האש · מתוכה דמאן מתוכה
דההוא נגה · כעין החשמל חש מל הא אוקמוה חיוון דאשא
ממללא · אבל מבוצינא קדישא שמענא עלה רזא דרזין · כד ע״ה ה׳
ערלה שריע׳ל קיימא קדישא לסאבא מקדשא כדין ההוא מקדשא
אתעכב מלגלאה רזא דאת קיימא מגו ערלה · וכד האי נגה עי׳
גו ואפריש בין ערלה ובין מקדשא כדין אקרי חשמל חש ואתגליי׳
מל · מהו מל כד״א °מל יהושע רזא דאת קיימא דלא אתעכב יהוש׳ ה׳
מלאתגלאה מגו ערלה · ואית רזא אחרא דהא נהורא דיליה
אתחזי ולא אתחזי וכד אתגלייא חשמל אתעבר נהוריה · אבל

רזא

רזא קדמא׳ איהו ברזא דקרא כדקא יאות וכלא שפיר איהו ויאות
מש״ל ח׳ הוא בהאי נגה מפתי לאתתא לנטלא נהורא ׳ וע״ד כתי׳ וחלק
משמן חכה שוי ההוא נהורא לקבליה דברית ׳ ובגיני כך מפתי
לה ונטלא נהורא ׳ ודא איהו פתוייא דמפתי לאתתא דכתיב
נפת תטפנה שפתי זרה וגו׳ ׳ תא חזי ביומא שתיתאה כד מטא
זמנא דערב דלינ לגו ההוא נהורא מדורא דאשא וסלקא לעילא
לאעלא גו גוונין ׳ כדין מתתקנין ישראל לתתא ומסדרין סעודתין
ומתקנין פתורין כל חד וחד פתוריה ׳ כדין חד שלהובא נפיק
ובטש בההוא מדורא ׳ כיון דבטש ביה מתגלגלן ההוא שלהובא
וההוא מדורא ועאלין בנוקבא דתהומא רבא ואתטמרן ויתכת
תמן ׳ וההוא שלהובא איהו מסטרא דימינא ובגין דהוא מסטרא
דימינא אעבר לההוא מדורא ואעיל ליה לנוקבא דתהומא רבא
ויתיב תמן עד דנפיק שבתא ׳ כיון דנפיק שבתא אצטריך להו
לעמא דישראל לברכא על אשא ונפקא ההוא שלהובא בברכתא
דלתתא ושליט על ההוא מדורא כל ההוא ליליא ואתכפייא ההוא
מדורא ׳ תא חזי כיון דעאל שבתא ואתטמר ההוא מדורא כל
אשין דאשא קשייא אתטמרן ואתכפיין ואפי׳ אשא דגהינם וחייבין
דגהינם אית לון נייחא ׳ וכלא תתא ועילא אית להו נייחא ׳ כד
נפק שבתא ומברכין ישראל על נורא כדין נפקין כל אשין
דמתטמרן כל חד וחד לאתריה ׳ ובגין דלא לאתערא אשא
אחרא כתיב לא תבערו אש בכל משבתיכם ביום השבת והא
אוקמוה אשא דמדבחא אמאי ׳ אלא כד עאל שבתא ברווא
קרי בכלהו רקיעין אתתקנו רתיכין אתתקנו משיריין לקדמות
מאריכון ׳ כדין נפיק חד רוחא מסטרא דדרום וההוא רוח׳ אתפרש

על כל אינון חילין ומשריין דלסטר ימינא ואתלבישן ביה וההוא
רוחא אקרי לבושא דיקר דשבתא · כדין פתורי דהאי עלמא
מתתקנן כחד היכלא · זכאה חולקיה דההוא בר נש דסדורא
דפתוריה אתחזי תמן כדקא יאות וקיימא כלא מתתקנא בלא
כסופא אינייש כפום חיליה כד עייל שבתא אצטריכו אינון עמא
קדישא (א) לאסחאה גרמייהו ממשמושא דחול · מאי טעמא · בגין קל״ו כ׳
דבחול רוחא אחרא אזלא ושטייא ושרא על עמא וכד בעי בר
נש לנפקא מן ההוא רוחא ולאעלא ברוחא אחרא קדישא
עלאה בעי לאסחאה גרמיה למשרי עליה ההוא רוחא עלאה
קדישא · תא חזי רזא עלאה דמלה כל אינון שית יומין (קיימא
מלה דכלא) אתאחדאן ברזא דחד נקודה קדישא וכלהו יומין
אתאחדן ביה · ואית יומין אחרנין דקיימין לבר בסטרא אחרא
ואית שית יומין אחרנין דקיימין לגו מעגולא קדישא ואתאחדן הקדימה
בנקודה קדישא וישראל קדישין וכל אינון דמתעסקין בקרושה ק׳ כ
כל יומא דשבתא אתאחדן כל אינון שית יומין באינון שית יומין
דלגו דאתאחדן בההיא נקודה אתאחדן בהאי בגין לנטרא
לון · וכל אינון שית יומין (ר״א באינון שית יומין דלגו) דשבתא
ההיא נקודה טמירא איהי · כיון דעייל שבתא כדין סלקא ההיא
נקודה ואתעטרא ואתאחדא לעילא וכלהו טמירין בגוה · תא
חזי אית ימים ואית ימים · ימי חול כמה דאתמר ואלין קיימין
לבר לעמין · ימי השבת דאינון ימי השבוע קיימין לישראל · וכד
סלקא האי נקודה כלא אתגניז ואיהי סלקא · כיון דאיהי סלקא
אקרי שבת · מהו שבת · אי תימא בגין שביתה דכתיב כי בו
שבת יאות הוא · אבל רזא דמלה כיון דסלקא האי נקודה
ונהורא נהיר כדין מתעטרא איהי באבהן כיון דמתעטרא איהי



א) לרחוץ את עצמם

באבהן כדין אתחברת ואתאחדא בהו למהוי חד ואקרי כלא
שבת · ש' בת · ש' הא אוקמוה רזא דתלת אבהן דמתאחדן
בבת יחידה ואיהי מתעטרא בהו ואינון בעלמא דאתי · וכלא
איהו חד ודא איהו ש' בת למהוי כלא חד · ואי תימא שבת
הגדול ואיהו לעילא אמאי אקרי שבת · אלא ודאי הכי הוא
ורזא דמלה בכל אתר נקודה דאיהי עקרא דכל עינא אקרי
תהלים יז בת · כמה דאת אמר ⁰שמרני כאישון בת עין בגין דאיהי (נקודה)
ק"פ א' עקרא דכל עינא אקרי בת · עלמא דאתי איהו ⁰היכלא לההיא
נקודה עילאה · וכד איהי קיימא ונטלא בגדפאה דאבהן
לאתעטרא לעילא אקרי כלא שבת וכד אבהן מתעטרן לעילא
ע' כ' בגו נקודה עלאה אקרי שבת · נקודה תתאה · כד מתעטרא
באבהן אקרי שבת האי נקודה תתא' סלקא ואתחזיא' ואתקשטת
(ס"א האי נקודה תתאה כד סלקא לאתעטרא באבהן) כדין
כל חדוה אשתכח לעילא ותתא ועלמין כלהו בחדוה · ובהאי
ליליא האי נקודה אתפשט נהוראה ופריש גדפוי על עלמא
וכל שלטונין אחרנין מתעברן ונטירו אשתכח על עלמא וכדין
אתוסף רוח נשמתא בישראל על כל חד וחד · ובההיא נשמתא
יתירא נשיין כל עצבא וחימתא ולא אשתכח בר חדוה לעילא
ותתא דההוא רוחא נחית ואתוסף בבני עלמא כד נחית אתסחי
בבוסמין דגנתא דעדן ונחית ושרא על עמא קדישא זכאין אינון
כד האי רוחא אתער בההיא שעתא דההוא רוחא נחית נחתין
עמה לגו גנתא דעדן שתין רתיכין מתעטרין לשית סטרין · וכד
מטי לגנתא דעדן כדין כל רוחין ונשמתין דגנתא דעדן כלהו
מתערי לההוא (נ"א מתעטרי כסהו) רוחא · כרוזא קרי ואמר זכאין
אתון ישראל עמא קדישא דרעותא דמאריכון אתער
לגבייכו

דגבייכו רזא דרזין לידעי חכמתא זכאין אינון כד האי רוח׳ אתער
האי רוחא איהו אתפשטותא דהאי נקודה׳ ונפק׳ מנה ואתפשטא
בעלמא וההוא הוי רזא דשבת דשרא לתתא ועל דא כתיב ביה
שמירה ושמרו בני ישראל את השבת והא אוקמוה׳ שבת לא שמו׳ ל״א
כתיב אלא את השבת לאסגאה ההוא רוחא דשרא על כלא
ואצטריך לנטרא ליה הואיל וקיימא עמיה דבר נש׳ ועד כתיב
כל שומר שבת מחללו׳ בהאי רזא אית רזא אחרא האי רוחא ישעיה
אתהני בהאי יומא מהנאותן דישרא׳ ומענוגא דילהון ובג״ד בעי נ״ו
למיהב ליה ענוגא במיכלא ובמשתיי׳ תלת זמנין (ה) בתלת סעודתין
דתלת דרגי מהימנותא כמה דאוקמוה׳ והאי נטיל׳ הדורה כ״ח ה׳
וענוגא באינון סעודתי דישראל׳ זכאה חולקיה מאן דאהני ליה
ומענג ליה בהאי יומא האי רוחא אתהנייא כל שיתא יומין
מרוחא עלאה דעתיקא דכל עתיקין׳ וביומא דשבתא כיון דנחית
ואתסחי בגנתא דעדן מליליא אתענג מענוגא דגופא בסעודתי רי״ח ה׳
דמהימנותא ואתעטר (נ״א ואתענג) האי רוחא מעילא ותת׳ ואתרוי ל״ח כ׳
בכל סטרין בעטרא (נ״א בענוגא) דלעילא ותתא׳ והואיל וקיימא
עמיה דבר נש אצטריך ליה לנטרא ליה ועד כתיב ושמרו בני
ישראל את השבת שבת דא הוא ההיא נקודה תתאה׳ את
השבת דא הוא האי רוחא אתפשטותא דההיא נקודה׳ ההוא
אתפשטותא כד אתוסף קדושן וברכאן מלעילא על ההיא נקודה
אתנהיר כלא ואתעביד רוחא נהירא בכל סטרין אתפלג לעילא
ונהיר׳ ואתפלג לתתא ונהיר׳ ודא הוא דכתיב ביני ובין בני
ישראל חולק אחסנא אית לן כחדא׳ חולקא דלעילא אתעטר
בהאי יומא מענוגא עלאה קדישא ואתהני מזיוא עלאה דעתיקא
דכל עתיקין׳ חולקא תתאה אתעטר בהאי יומא מענוגא דלתת׳
דאתהני בהני סעודתי׳ ועד בעי לענגא במיכלא ובמשתייא
בלבושי

ה) עיין מענין זה בכ׳ בראשית מ״ח ע״ב ובפ׳ יתרו פ״ח ע״א ופ׳ האזינו באדרא זוטא :

בלבושי יקר ובחדוה דכלא · וכד מתעטרא האי חולקא לתתא ואתנטיר כמה דאצטריך סלקא לעילא ואתחברא בההוא חולקא אחרא והאי נקודה נטיל כלא מעילא ותתא ואתכליל' מכל סטרין ובגין דמתעטרא בשבת מעילא ומתתא כל שאר יומין יהיב חילא לכולא ואתייהיב ליה שולטנו מעילא ומתת' · וברזין דספר' דשלמ' מלכא אשתכח רזא דא ואוקמוה בוצינא קדישא זכאה חולקיהון דישראל · כתיב וינפש ואוקמוה (ב) ווי נפש דאבדת ושפיר איהו אבל אי הכי ווי גופא אצטריך למימר דמניה אבדת נפש · אבל רזא דמלה בבר נש אית נפש דנטלא ומשיך לגבה להאי רוחא מערב שבת · וההוא רוחא שרייא בגווה דההוא נפש ודיירא בה כל יומא דשבתא · וכדין ההוא נפש יתירה ברבוייא ותועלתא יתיר ממה דהוה · ועל דא תנינן כל נפשאן דישראל מתעטרן ביומא דשבתא ועטרא דילהון דשרייא האי רוחא בגווייהו · כיון דנפק שבתא וההוא רוחא סלקא לעילא כדין ווי לנפש דאבדת מה דאבדת · אבדת ההוא עטרא עלאה וההוא חילא קדישא דהוה בה ודא הוא וינפש · ווי נפש דאבדת מה דאבדרת · עונתן דחכימין דידעי רזין עלאין · מלילי' דשבתא ללילי' דשבת' ואוקמו' אבל מלה דא שאילנא לבוצינא קדישא דהא חזינן דהאי כתרא תתאה (ג) נקטא מה דנקטא ביממא · ובליליא יהיב מזונא לכל
מש"לי ל"א חילי' כמה דאוקמוה · דכתיב °ותקם בעוד לילה ותתן טרף לבית' וחק לנערותיה · נקטא ביממא ויהבא בליליא · והשתא אמר מר דזווגא אשתכח בהאי ליליא · אמר ודאי זווגא אשתכח בליליא דא · מ"ט · בגין דהאי ליליא אפרישת נשמתין לכל אינון חכימין

ב) פי' דהנשמה יתירה היא שהבגדי שניתן להם ויתנצלו בני יש' את עדיים ומשה יקח ומחזירם בשבת ומסתלקי במ"ש וזהו ווי שהבגדו השדי בעגל וע"כ חשתל' כמ"ש האר"י ז"ל כפי' ישמח משה עה"כ · מא"ן : ג) לוקחת מה שהוא לוקחת והיינו נשמות קדושות מלמעלה כנודע פ' וכמ"ש אפרישת נשמתין לחכימין וכו' הנה שבלילי החול לוקחת ביום השבת ומחלקת אותו בלילה טרף לביתה ב"ש הנה בליל שבת מחלקת נשמות קדושו' שאין יכה"ר שולט בהם כמ"ש קדישא דשבתא הנא הרש"ב :

חכימין דידעין רזין דחכמתא · וחבורא וזווגא לא אשתכח ביומא אחרא בכל חדוה כלא ערבובייא אחרא כגון דא בגין דאינון נשמתין דפליגת פליגת לון בחכימין בצדיקים בחסידין כדקא יאות · ותו בכל ליליא וליליא זווגא אשתכח ודאי · אימתי בפלגו' ליליא והא אוקימנא · (א) אבל לא בכל סטרין כהאי זווגא ובגין דא חכימין דידעין רזין בעיין לסדרא שמושא דילהון כהאי ליליא מאי טעמא · בגין דכל יומי דשבתא אית לון רוחא אחרא דשרא על עלמא ובהאי ליליא אית לון רוחא אחרא קדישא עלאה דנחתא לבני קדישין · וההוא (ב) רוחא נשיב מעתיקא (קדישא) דכל עתיקין ונחתא לגו נקודה תתאה למיהב בה נייחא לכלא ודא אתפליג לכל סטרין לעילא ותתא כמה דאת אמר ביני ובין ישראל · וכד אינון חכימין יתבין בההוא רוחא קדישא רוחא עלאה בעאן לשמשא ערסייהו והאי רוחא אמשיך אבתריה לתתא כל אינון נשמתין קדישין וירתין קדישי עליונין בהאי רוחא נשמתין קדישין לבניהון כדקא יאות · כיון דהאי רוחא שריא על עלמא כל רוחין בישין וכל מקטרגין בישין אסתלקו מעלמא ולא בעינן לצלאה על נטורא בגין דישראל אינון נטורין בההוא רוחא וסכת שלום (ג) פריסת גדפאה עלייהו אינון נטירין מכלא · ואי תימא הא תנינן דלא יפוק בר נש יחידאי לא בליליא רביעאה דשבתא ולא בליליא דשבתא ובעי בר נש לאסתמרא והא אמרן דבליליא דשבתא נטירין בני נשא מכל מקטרגין דעלמא ולא בעינן לצלאה על נטורא · תא חזי הכי הוא ודאי ליליא רביעאה דשבתא בעינן לאסתמרא מנייהו · מ"ט בגין

דכתיב

א) עיין גירסת ופי' מק"מ : ב) נ"ל שהוא כסוד רישא תניינא הנק' אוירא וסודו מדעת דעתיק כנז' בא"ח וכל דעת סוד רוח וכו גם שם ס"נ ומתנו סוד י"ג נימין וכל נימא סודה ו' דהיינו בסי' הרוח וידוע כי י"ב לחם דשבת בלילה הם בסוד י"ג נימין · הרמ"ז : ג) ע' סה"מ כ"ו א' ובראשית מ"ח א' ופ' בש' מק"מ ע"ש הרמ"ב .

דכתיב °יהי מארת כתיב חסר והא אוקמוה · דבגין דהיא בר׳ ז׳
חסרה כמה חבילי טהירין אתכלילן בהאי מארת · לווטין ומארת
אינון בגריעותא דסיהרא וכלהו שליטין בההוא ליליא · בליליא
דשבתא כיון דכלהו מתבדרן לאעלא בנוקבא דעפרא דלא
יכלין לשלטאה בעי בר נש יחידאי לאסתמרא · ותו אע״ג דלא
יכלין לשלטאה אתחזיין לזמנין ובנ״נ יחידאי בעי לאסתמרא ·
מלה דא הכי תנינן ואי הכי גריעותא דנטורא איהו · אבל כשבתא
נטירו אשתכח לעמא קדישא וקב״ה כד עאל שבתא מזמן לכל
חד וחד מישראל ובעי דינטרון ליה לההוא עטרא קדישא
דאתעטרו ביה ואע״ג דאינון לא אשתכחו בישובא לזמנין לבר
נש יחידאי אתחזון ואתרע מזליה · ואצטריך ליה לבר נש לאתעטרי
בעטרא קדישא ולנטרא ליה · סוף סוף נטירו אשתכח בההוא
ליליא לעמא קדישא הואיל וסכת שלום פריסא על עמא דהא
תנינן בכל אתר דסכת שלום אשתכח סטרא אחרא לא אשתכח
תמן · וע״ד נטורא איהו ונטורא שכיח · יומא דשבתא חדוה
איהו לכלא וכלא אתנטר לעילא ותתא · ונהורא (נ״א ונקודה)
תתאה נהרא לסלקא לעילא בשפירו דעטרין שבעין חולקין יתיר
וסבא דכל סבין אתער · כדין כד סליק נהורא עמא קדישא
מקדמי לבי כנישתא כלבוש יקר בחדוה מתעטרן בעטרא קדישא
דלעילא בההוא רוחא דקיימא עלייהו לתתא משבחן בשירין
ותושבחן וסלקין תושבחן לעילא ועלאין ותתאין כלהו בחדוה
ומתעטרן כלהו כחדא · פתחי עלאי ואמרי זכאין אתון עמא קדיש׳
בארעא דמאריכון אתעטר עלייכו וכל חילין קדישין מתעטרין
בגיניכון · האי יומא יומא דנשמתין איהו ולאו יומא דגופא בגין
דשלטנו דצרורא דנשמתין איהו וקיימין עלאין ותתאין כלהו בזווגא

חדא

חדא בעטרא דרוחא יתירא עלאה קדישא ׳ צלותא דשבת׳ דעמא
קדישא תלת צלותין אשתכחו בהאי יומא לקבל תלת׳ שבתי
ואוקמוה וכלהו חד ׳ כיון דעאלו עמא קדישא לבי כנישתא אסיר
לאשתדלא אפילו בצורך בי כנישתא אלא במלי תושבחן וצלותא
ואורייתא וכדקא חזי לון ׳ ומאן דאשתדל במלין אחרנין ובמלין ר״ז ח׳
דעלמא דא איהו כ״נ דקא מחלל שבתא לית ליה חולקא בעמא מיעור ק ה ח׳
דישראל תרין מלאכין ממנן על דא ביומא דשבתא ואינון שוו
ידיהון על רישיה ואמרו ווי לפלניא דלית ליה חולקא בקב״ה ׳
ועל דא בעי לאשתדלא בצלותא ובשירין ובתושבחן דמאריהון
ולאשתדלא באורייתא ׳ האי יומא איהו יומא דנשמתין דאתעטר׳
ההוא צרורא דנשמתין בתושבחן דמאריהון ׳ בגיני כך משבחי׳
בתושבחן תושבחתא דנשמתא והיינו :

נשמת כל חי תברך את שמך יי׳ אלהינו ורוח כל בשר וכו׳ ׳ קל״ח ק׳
ולית תושבחתא אלא בסטרא דנשמתא ורוחא ׳ והאי
יומא קיימא ברוחא ונשמתא ולאו דגופא ׳ תושבחתא דדרגא
אחרא עלאה הוא דיומא שמשא קדישא דאיהו נהורא דיומא
היינו יוצר אור ׳ הוא דנהורא דנהיר דמניה אתזנן ונהרין כל
אינון חיילין דתיכין וכבביא ומזלי וכל אינון דשלטין על עלמא
תושבחתא דעלמא דאתי ביומא דא היינו אל אדון ותושבחתא
דא איהו ברזא דעשרין ותרין אתוון עלאין קדישין דמתעטרן
באבהן וברתיכא עלאה קדישא ׳ אתוון זעירין אינון עשרין ותרין קדושה ב׳ ב׳
אתוון דאינון בעלמא תתאה ׳ דאינון ׳ אל ברוך גדול דעה וכו
ולא אית בין תיבה לתיבה רווחא אחרא אלא את רשימא קנ״כ ב׳
בכל תיבה ותיבה ׳ ובעלמא עלאה אית רווחא וסתרין קדישין בין
את לאת ורזא איהו תושבחתא על תושבחתא דאתוון עלאין דיומא

ר"ד ה' שביעאה קא משבח ואמר למלכא עלאה יוצר בראשית · כד תושבחתא דא סלקא לעילא שתין רתיכין עלאין דקאמרן מזדמנין ונטלי להאי תושבחתא מעמא קדישא וסלקי לה לאתעטרא בה בכמה רתיכין עלאין די ממנן וכל אינון צדיקייא דבגנתא דעדן כלהו מתעטרן בתושבחת' דא וכל אינון רתיכין וכל אינון נשמתין דצדיקייא כלהו סלקין בתושבחת' דא עד רזא דכורסייא כד מטא לכורסייא קדישא תושבחתא דא דכל ישרא' קיימא תמן עד זמנא דקאמרי קדושה עלאה דמוסף · וכדין סלוקא דלתתא לעילא לאתאחד' כלא לעילא לעילא למהוי כלא חד · דא איהי תושבחת' דסלקא על כלהו תושבחן · מכאן ולהלאה סדורא דצלות' דשאר יומי ישמח משה וכו' חדוותא דדרגא עלאה עקרא דאבהן דחדי בההוא עדבא דיליה כד סליק כורסייא לגביה ונטיל לה ומתחברן כחדא · ודא איהו חדוה דאורייתא דלעילא תורה שבכתב דחדי באורייתא דלתתא תורה שבעל פה ואתחברו דא בדא · כיון דאתחברו כחדא בעי ב"נ לאכללא בההוא חדוה לעמא קדישא ישמחו במלכותך שומרי שבת וכו' או"א רצה נא במנוחתנו · רזא

נקמי' ח' דספר תורה ביומא דא הא אוקמוה · תנינן כתיב ויקראו בספר בתורת האלהים מפורש ושום שכל ויבינו במקר' והא אוקמוה רזא דאינון פסוקי טעמי ומסורת וכל אינון דיוקין (נ"א תקונין) ורזין עלאין כלא אתמסר למשה מסיני אי בכל הני דיוקין אתמסר אורייתא למשה ס"ת דאיהו בכל אינון קדושאן אמאי איהו חסר מכל הני תקונין ורזין דאתמסרו ליה למשה באורייתא · אלא רזא דא כד כורסייא קדישא מתעטרא ואתכלילת בתורה שבכתב בכל אינון דיוקין וכל אינון טעמין ומסורות כלהו עאלין בגניזו ואתרשימו

בגו כורסייא קדישא ואינון דיוקנין דאע״ל אורייתא דכתב
באוריית׳ דבע״פ ובהו אתעברא כאתתא דאתעברא מן דכורא
ואשתארו אתוון עלאין להודייהו בקדושייהו כדקא חזי
ולאתחזאה בבי כנישתא דהא אתברכת ואתעטרת כורסייא
מרזא דתורה שבכתב ותמן אע״ג דכל אינון דיוקנין ואיהי
אתקדשת מניה בעי לאתחזאה באתוון לחודייהו כדקא יאות
וכדין כלא אתקדש בקדושה עלאה כדקא חזי כ״ש וכ״ש בהאי
יומא· בהאי יומא בעי לסלקא שבעה גוברין לקבל שבעה קלין
דאינון רזא דאורייתא ובזמנין ובמועדין חמש גו רזא דא ביומא
דכפורי שית גו רזא עלאה דא· וכלא רזא חדא· חמש דאינון
חמש דרגין לתתא מדרגא דאור קדמאה לתתא ואינון רזא
דאורייתא· שית דאינון שית סטרין וכלא רזא חדא· שבע אינון
שבע קלין· וכלהו רזא חדא אלין ואלין· בר״ח אתוסף חד על
תלתא בגין שמשא דנהיר בההוא זמנא לסיהרא ואתוסף נהורא
על סיהרא והיינו רזא דמוסף· בספר תורה בעי לשתמע חד ברכות
קלא ודבור· סדורא לסדרא עמא קדישא ביומא דא ובשאר ח׳
יומין דספר תורה בעי לסדרא ולתקנא תקונא בחד כורסייא
דאקרי תיבה וההוא כורסייא דלהוי בשית דרגין לסלקא בהו י״ד כ׳
ולא יתיר דכתי׳ ושש מעלות לכסא ודרגא חד לעילא לשוואה ת״נ ח׳ סל״ח
עליה ספר תורה ולאחזאה ליה לכלא· כד סליק ספר תורה קס״ד כ׳
לתמן כדין בעאן כל עמא לסדרא גרמייהו לתתא באימתא ר״ה כ׳ ע׳
בדחילו ברתת בזיע ולכוונא לבייהו כמה דהשתא קיימין על
טורא דסיני לקבלא אורייתא ויהון צייתין וירכון אודנייהו ולית
רשו לעמא למפתח פומיהון אפי׳ במילי דאורייתא וכ״ש במלה
אחרא אלא כלהו באימתא כמאן דלית ליה פומא והא אוקמוה
דכתיב וכפתחו עמדו כל העם ואזני כל העם אל ספר התורה נחמיה ח׳

אר"ש (א) כד מפקין ספר תורה בצבורא למקרא ביה מתפתחן
תרעי שמייא דרחמין ומעוררין את האהבה לעילא ואבעי ליה
לבר נש למימר הכי · בריך שמיה דמארי עלמא בריך כתרך
ואתרך יהא רעותך עם עמך ישראל לעלם ופורקן ימינך אחזי
לעמך בבית מקדשך ולאמטויי לנא מטוב נהורך ולקבלא
צלותנא ברחמי · יהא רעוא קדמך דתוריך לן חיין בטיבו ולי
אנא עבדך פקיד בגו צדיקייא למרחם עלי ולמנטר יתי וית כל
דילי ודי לעמך ישראל אנת הוא זן לכלא ומפרנס לכלא אנת
הוא שליט על כלא אנת הוא דשליט על מלכייא ומלכותא
דילך היא · אנא עבדא דקב"ה דסגידנא קמיה מקמי דיקר
אורייתיה בכל עידן ועידן לא על אניש רחיצנא ולא על בר
אלהין סמיכנא אלא באלהא דשמיא דהוא אלה קשוט ואורייתיה
קשוט ונביאוהי קשוט ומסגי למעבד טבוון וקשוט ביה אנא רחיץ
ולשמיה קדישא יקירא אנא אימר תושבחן יהא רעוא קדמך
דתפתח לבי באורייתך · ותיהב לי בנין דכרין דעבדין רעותך ·
ותשלים משאלין דלבאי ולבא דכל עמך ישראל לטב ולחיין
ולשלם אמן · ואסיר למקרי בספרא דאורייתא בר חד בלחודוי
וכלא צייתין וישתקין בגין דישמעון מלין מפומיה כאילו קבילו לה
ההיא שעתא מטורא דסיני · ומאן דקרי באורייתא להוי חד
קאים עליה וישתיק דלא יישתמע בר דבור חד בלחודוי לא תרין
דבורין · לשון קדיש חד וחד הוא לא תרין דבורין · ואי תרין
משתכחין בספר התורה גרייעותא דרזא דמהימנותא איהו
וגריעותא דיקרא דאורייתא אשתכח בספר תורה · ובעי חד קלא
מתרגם חד · ורזא דא קליפה ומוחא (רזא דעלמא דא ורזא
שמות כ' דעלמא דאתי) כלא שתקין וחד קארי דכתיב °וידבר אלהים את
כל הדברים האלה לאמר איהו לעילא וכל עמא לתתא דכתיב
ויתיצבו

א) פי' בשבת דפסיק ביה וכו' פי' האר"י זצ"ל וה"ה במנחת שבת ודלא כאחרוני' ומנהגנו שמפרשין אף בחול וקבלת רבינו
מהר"ו זצ"ל חבירתא · פקי"ן :

°ויתיצבו בתחתית ההר · וכתיב °ומשה עלה אל האלהים וההוא שמות י״ט
דקרי באורייתא ישוי לביה ורעותיה לאינון מלין וכי איהו שליחא שם
דמאריה בסדורא דהני מלין למשמע לכל עמא דהא איהו קאים
כדוגמא עלאה · בגין כך מאן דסליק למקרי באורייתא יסדר אינון
מלין בקדמיתא בביתיה ואי לאו לא יקרי באורייתא מנלן מההוא
דבור · עד לא ישמע אורייתא לעמא קדישא מה כתיב °אז ראה איוב כ״ח
ויספרה הכינה וגם חקרה · ולבתר ויאמר לאדם הן יראת יי׳
היא חכמה וגו׳ אסיר ליה למאן דקרי באורייתא למפסק פרשתא
או אפילו מלה חדא · אלא באתר דפסק משה פרשתא לעמא
קדישא יפסיק ולא יפסיק מלין דפרשתא דשבתא דא בפרשתא
דשבתא אחרא · רזא דא בשעתא דאפסיקו פרשיין כל חד וחד
אתעטרא וקיימא קמי קב״ה כיון דאשלימו למפסק הני פרשיין
דכל שתא אתעטרו קמי קב״ה ואמרי אנא משבת פלוני (ס״א מנצורא
פלוני) ואנא משבת פלוני מצבורא פלוני · בההיא שעתא קרא
ליופיא״ל רב ממנא (א) ולחמשין ותלת רתיכין קדישין דתחות ידיה
דאתמנון בשמושא דאורייתא · וכל רתיכא ורתיכא מני ליה להאי
רתיכא על פרשתא פלנית דבשבת פלוני ורתיכא פלוני עד
פרשתא דשבת פלוני וכל חד וחד משמשא לאורייתא דההוא
שבת דיליה · ואסיר לן לערבא אלין באלין ולא לאעלא רתיכא
ברתיכא דחבריה אפילו כמלא נימא ואפי׳ (ב) בחד תיבה או אפי׳
באת חד · אלא כל חד וחד כמה דפסיק לון קב״ה וכמה דמני
לון באינון פרשיין כל חד וחד על מטריה · ועל דא כד מתעטרא
פרשתא

א) בסוד נ״ן פרשיות שבתורה וע״נ שהן נ״ד נר׳ דוילך ונצבים השיבי כא׳ משום שהם סמוכות ונקראות יחד יותר משאר פרשיות שאינן נקראות כא׳ אלא בשנה פשוטה ומהר״ם הגוהב נר״ו תי׳ שזאת הברכה אינה בכלל משום דאין שבת בפני עצמה ויפה כיון שבפי׳ אמר כאן פרשתא בשבת וגם יוכל להיות כפי׳ ראשון שנצבים וילך קרואים א׳ והראיה שבאשר בפרדים נקר׳ חלי נצבים · וסוד מספר נ״ן הוא כנגד כ״ז אותיות וגם ההויה בסוד אורות וכלים ובסוד יו״ד ה״ה וא״ו ה״ה שהמפיקר הוא של הזכר והמילוי לנקבה : ב) נר׳ דערבוב תיבה הוא כגון מלה שהיא בפ׳ אחת מלעיל ובאחרת מלרע כגון ומן הבתים שהוא בוארא ושל הבתים בפ׳ בא שהוא מלעיל ובאות חד כגון לחטאת שהוא בא׳ בכ״מ ולחטת בפ׳ אלה שהיא חסרה וכיוצא בזה שצריך להעמיד כל רתיכא באורותיו ובחיבותיו שהם סוד התיבות והפסוקים והאותיות כל א״כ שלו · הרמ״ז :

פרשתא דא סלקן אינון מלין דההיא פרשתא דאשתלים בצבורא
ונטיל לון ההוא רתיכא דממנא בההיא פרשתא וסליק לון קמי
קודשא ב"ה ואינון מלין ממש קיימין קמיה ואמרין אנן פרשתא
פלנייא דאשלימו לי צבורא פלוני הכי והכי · אי אשתלים כדקא
חזי ליה סלקין אינון מלין ומתעטרן על כורסייא קדישא וההוא
רתיכא משמשא קמיה כל רתיכא ורתיכא פרשתא דכל שבתא
ושבתא וכלהו מתעטרן בגו כורסייא קדישא ובהו איהי סלקא
לאתייחדא לעילא ואתעביד כלא כללא חדא · בגין כך
זכאה חולקיה מאן דאשלים פרשתא דכל שבתא ושבתא
כדקא יאות כמה דאפסיקו לעילא · תרי זמני קרינן בס"ת בשבתא
במנחה בשעתא דדינא תלייא לעידן ערב צריכין לאכללא שמאלא
בימינא דהא אורייתא מתרין סטרין אתייהיבת דכתיב מימינו פ"ד א'
איש דת למו ימינא ושמאלא · בג"כ ספר תורה במנחה די בעשרה דברי' ל"ג
פסוקין או יתיר אבל לא שלימו דפרשתא דהא שלימו דפרשתא
לא הוי אלא בימינא וימינא תלייא עד שעתא דמנחה והא
אוקמוה בשני בשבתא ובחמישי בשבתא בגין דקא נחתין דרגין
לתתא דאינון כללא דאורייתא · ואי תימא הא נביאין מתפרשן
לתתא אלא הכי הוא ודאי אבל הני דלתתא כלהו
כללא דאורייתא וכל חד וחד כליל לכל חד וחד · ורזא דמלה שית
דרגין עלאין אינון אקרון פרשתא חדא ולבתר (ג) נפקין מנייהו תשע
דרגין דאתאחדן כחדא ובג"כ תשעה גוברין תלת בשבת' במנחה
ותלת ביומא תניינא ותלת ביומא חמישאה הא תשעה · ובספרא
דרב ייבא סבא במנחה בשבתא הא אתער רזא דשמאלא ונקודה
יתתא' בההוא סטרא דשמאל' מקבלא רזא דאורייתא כדין בההיא כ"ד א'
שעת' נטלא מסטרא דשמאלא ומדילי' קרינן דהא איהי קיימא ברזא



ג) פי' כח"ב חג"ת הם דרגין עלאין ומנייהו נפקין נה"י דהיינו נלח מכתר חכמה הוד מבינה נמודה יסוד מכתר ת"ת ובנה"י לכל א' ג' פרקין כנודע הרי ט' · ח"ס ·

דתשע (כ"א ספי') וקרינן תשע ואינון שית דחול ותלת בשעתא
דאתער שמאלא בשבת ולאתכללא כלא כחדא ואיהי מתעטרא
בהו בתלת סטרין כגוונא דתלת סטרין עלאין דאינון כללא
דפרשתא דשבתא · זכאה חולקיה מאן דזכי ליקרא דשבתא
זכאה איהו בתרין עלמין בעלמא דין ובעלמא דאתי · כתיב *אל שמו' ט"ז
יצא איש ממקומו ביום השביעי · מהו ממקומו · תנינן ממקומו
מההוא אתר דאתחזי למהך ורזא דמלה דכתיב *ברוך כבוד יי' יחזקאל ג'
ממקומו · ודא איהו מקום ודא איהו רזא דכתיב *כי המקום אשר שמות ג'
אתה עומד עליו אתר ידיעא איהו לעילא וקרינן ליה מקום
דאשתמודע ביה יקרא עלאה דלעילא ובגין כך אזהרותא לבר
נש דהא מתעטרא בעטרא קדישא דלעילא דלא יפוק מניה
דאי יפוק מפומיה מלולא דחול קא מחלל שבתא · בידוי בעבידת'
כמה דאוקימנא · ברגלוי למהך לבר מתרי אלפין אמין · כל אין
חלולא דשבתא איהו · אל יצא איש ממקומו דא איהו אתר יקרא
דקדושה דא דהא מניה לבר אתר דאלהים אחרים איהו ברוך
כבוד יי' ממקומו · כבוד יי' דלעילא · ממקומו דא כבוד דלתתא בראשית
ודא איהו רזא דעטרא דשבתא בגין כך אל יצא איש ממקומו כ"ח ח'
בריך הוא לעלם ולעלמי עלמין · כתיב *הנה מקום אתי · מקום שמו' ל"ג
אתי ודאי דא איהו מקום טמיר וגניז דלא אתיידע כלל · משמע
דכתיב אתי אתר דלא אתגלייא וקיימא טמירא ודא איהו אתר
עלאה לעילא לעילא היכלא עלאה טמיר וגניז · אבל דא איהו
אתר לתתא כדקאמרן · ודא איהו מקום דאתפריש לעילא
ואתפריש לתתא · ובגין כך אל יצא איש ממקומו ביום השביעי
*ומדותם מחוץ לעיר את פאת קדמה (ה) אלפים באמה וגו' הא במדבר
אוקמוה ל"ה

ה) פי' סברא זו דאלפים אמה מן התורה היא דוקא לר"ע כשיטת ר"ע · ורשב"י היה תלמיד ר"ע ור"ע פליג אכולהו הנ"ל: פס בעירובין דל"ה וסבירא להו דר"ע ורבנן פליגי בי"ב מיל וא"כ קרא אסמכתא בעלמא · הרש"ב :

*אוקמוה באינון רזין עלאין · אבל אלפים באמה דירתא תרין ר"ט
*סטרין לכל סטר ואיהי מתעטרא תדיר בתרין סטרין בין לעילא קהלת ה' כ'
בין לתתא · וסימניך שכינה לא שרייא לבר מתחומא דאתחזי
לה · כד נפק שבתא צריכין ישראל דלתתא לאתעכבא דהא
יומא רבא עלאה איהו (ואצטריך לאתעכבא עליה) ובהאי יומא
אושפיזא רבא ויקירא קא שרייא עליה כג"כ בעי לאתעכבא
לאתחזאה דלא דחקין באושפיזא קדישא · כדין פתחי ישראל
ואמרי °והוא רחום יכפר עון וכו' דתקונא שפירא איהו בהאי תהלים ע"ח
ליליא כיון דדינא אתהדר לאתריה מה דלא אתחזי כד עייל
שבתא דדינא אסתלק ולא אשתכח בשעתא דפתחי ישראל ויהי
נעם וקדושתא דסדרא כל אינון חייבין דגהינם פתחין ואמרי
זכאין אתון ישראל עמא קדישא · זכאין אתון צדיקייא דנטרי
פקודי אורייתא · ווי לון לחייביא דלא זכו למיטר אורייתא כדין
ד"ומה קדים וכרוזא אתער ואמר °ישובו רשעים לשאולה כל שם ט'
גוים שכחי אלהים · וכל אינון חבילי טהירין טרדין לון בגהינם
ולית מאן דמרחם עליהון · זכאין אינון כל נטרי שבתא בהאי
עלמא וקא מענגי לההוא ענג דשרייא מלעילא כדקאמרן · האי
מאן דשרי בתעניתא בשבתא תרי מתערי עליה קמי מלכא
קדישא · חד ההוא רוחא עלאה קדישא דאצטריך לאתענגא ולא
אתענג וחד ההוא ממנא דקיימא על מאן דשרי בתענית' וסנגרי"ה
שמיה וסלקין קמי מלכא קדישא ומתערי עליה וההו' רוחא אסתלק
גריע מההוא אתהנותא דלתתא · וכד האי רוחא לא אשתלים
לתתא רוחא אחרא דלעילא לא אשתלים · כיון דלא אשתלים
לתתא ולעילא כדין אתחזי ההוא ב"נ לאתלטייא ולאתענשא ·
ולא כיון דאשתלים זמנא אחרא וההוא ממנא דאתמנא על ענויא

ותעניתא

ותעניתא אשתלים גו מאינון ממנן אחרנין בענוגא דלעילא קורעין
ליה כל גזר דינא דאתגזר מאינון שבעין שנין עלאין למלכא
דחדי בהלולא דיליה וכל בני נשא חדאן עמיה חמא חד בר
נש יהיב בקולר פקיד עלוי ושרייוה בגין דישתכחון כולא בחדוה
ולבתר מתהדרין אלין ממנן דענשין לבני נשא ואתפרען מניה
דב״נ על דאשתכח בגיניה גריעותא עילא ותתא ׳ מאי תקנתיה
ליתיב תעניתא על תעניתא ׳ מאי טעמא ׳ דא בטיל ענוגא
דשבתא יבטל ענוגא דחול ׳ ואי איהו מבטל ענוגא דשבתא
וקא מתענג בחול דמי כמאן דחשב למלה אחרא יתיר ממה
דחשיב ליה לקודשא בריך הוא ׳ רוחא עלאה קדישא דקודשין
דשרייא עליה לא עניג ובטיל ליה מניה רוחא אחרא דחול
דשרייא לבתר על עלמא חשיב וקא מענגא ליה ׳ כדין מהדרין
ומתפרעין מניה בהאי עלמא ובעלמא דאתי ׳ בגין כך אצטריך
תעניתא אחרינא ביומא קדמאה דחול בזמנא דשרייא על עלמא
ההוא רוחא דחול ׳ ובהאי אית ליה אסוותא כיון דלא חשיב
לרוחא דחול ׳ וסימניך והשיב את הגזלה אשר גזל וגו׳ גזלן לא ויקר׳ ה׳
חשיב לקב״ה לא חשיב לבני נשא בגין כך לית ליה עונש׳ כגנב
גנב דחשיב לבני נשא יתיר מקב״ה אית ליה עונשא בהאי עלמא
ובעלמא דאתי ׳ זכאה איהו מאן דאשלים לתתא לההוא ענג
עלאה כדקא חזי ׳ יומא דא מתעטרא בשבעין עטרין ושמא
עלאה קדישא אשתלים בכל סטרין ואתנהירו כלהו דרגין וכלא ק״ה ב׳
בחדוה דברכאן ובקדושה על קדושה ותוספת דקדושה קדושא
דמעלי שבתא דא איהי קדושה דשבת בראשית ׳ דהא אתקדש
מתלתין ותרין שבילין ותלת דרגין דתפוחין קדישין ׳ ובעינן ויחי
לאדכרא על האי קדושא כללא דעובדא דבראשית ונייחא ברזא רמ״ט ב׳

דתלתין ותרין שבילין ותלת דרגין דאתכליל בהו רזא דסהדותא
דעובדא דבראשית דהיינו °ויכלו השמים והארץ וכל צבאם וגו׳ ברא׳ ב׳
ויכל אלהים ואית בסהדותא דא תלתין *וחמש תיבין · תלתין הקדמה ח׳ ב׳
ותרין שבילין · ותלת דרגין דתפוחין קדישין · ג׳ דרגין אינון שביעי
שביעי שביעי · ואית ביה רזא דעלמא עלאה ורזא דעלמא תתאה
ורזא דכל מהימנותא · תלת זמנין אלהים · חד עלמא תתאה
וחד פחד יצחק · וחד עלמא עלאה קדישא קדש קודשין ובעי
בר נש למסהד סהדותא דא בחדוה ברעותא דלבא לאסהדא
קמי מאריה דמהימנותא · וכל מאן דיסהיד דא וישוי לביה ורעותיה
לדא מכפר על כל חובוי בא״י אמ״ה אק״ב ורצה בנו וכו׳ האי
קדושא איהו בחד מתקלא לקבל סהדותא דמהימנותא ואינון
תלתין וחמש תיבין אחרנין כמה דאית בויכלו · כלא סלקין
לשבעין תיבין *לאתעטרא בהו שבת דמעלי שבתא וזכאה חולקיה קל״ב ב׳
דבר נש דיכוון רעותיה למלין אלין ליקרא דמאריה · קידושא
דיומא הא אוקמוה בורא פרי הגפן ולא יתיר · דהאי יומא קאים
לקדשא ליה מה דלית הכי בליליא דאנן צריכין לקדשא ליה
בהני מלין כמה דאוקימנא · ולא אתקדש האי ליליא אלא בעמא
קדישא לתתא כד שריא עלייהו ההוא רוחא עלאה ·
ואנן בעינן לקדשא ליה ברעותא דלבא ולכוונא דעתא להאי
ויומא איהו קא מקדשא ליה · וישראל מתקדשין בצלותין ובעותין
ומתקדשין בקדושתיה בהאי יומא זכאין ישראל עמא קדישא
דאחסינו יומא דא אחסנת ירותא לעלמין לבתר דנפיק שבתא בעי
ב״נ לאפרשא בין קדש לחול · אמאי דהא אתייהיב רשו למנן
דלתתא לשלטאה על עלמא ובכל עובדין דעלמא לאחזא׳ יחודא
באתר קדישא בקדושה עלאה ולאפרשא לתתאי מיחודא עלאה

ולברכא על נהורא דאשא בגין דכל אשין אחרנין אתטמרו ואתגניזו ביומא דשבתא בר אשא חד דקרושה עלאה דאתגליי' ואתכליל בקדושה דשבתא · וכד האי אשא אתגלייא כל אשין אחרנין אתטמרו ואתגניזו קמיה · והאי אשא איהי דעקדה דיצחק דאתלהטא על גבי מדבחא · בגין כך בעי לברכא על נהורא דאשא · והאי אשא לא בעי אשא דחול אלא אשא דשבת · והאי אשא איהו אשא דנפיק מההוא אשא דלעילא · ודא איהו אשא דסביל אשא · וכיון דהאי אשא דנפיק מאשא דלעילא אתברכא בברכה דנהורא כדין כל שאר אשין אחרנין נפקין ואתמנן בדוכתייהו ואתייהיב לון רשותא לאנהרא · בההיא שעתא דקא מברכן על אשא אזדמנן ד' דתיכין ארב' משיריין לתתא לאנהר' מההוא אשא מברכא ואינון אקרון מאורי האש כג"כ בעינן לאכפייא ד' אצבעאן דידא דימינא ולאנהרא לון מגו ההוא נהורא דשרגא דמתברכא ואינון אצבעאן רמז לאינון מאורי האש דנהירי ושלטי מההוא נהורא דשרגא דמתברכא ובגין דאינון דרגין לתתא כד אחזי בר נש אצבעאן קמי ההוא נהורא דשרגא בעי לאכפייא לון קמיה בגין דההוא נהורא שלטא עלייהו ואינון נהרין מניה בשאר ברכאן בעינן לזקפא לון לאצבעאן בגין לאחזאה קדושה עלאה דדרגין עלאין דשלטין על כלא דשמא קדישא אתעטר בהו ואתקדש בהו ואתברכן כלהו דרגין כחדא ונהרין מגו בוצינא עלאה דכלא ובג"כ בעינן לזקפא לון לעילא · והכא בעינן לאכפייא אצבעאן קמי שרגא בגין לאחזאה דרגין דלתתא דנהרין מגו בוצינא דלעילא ומהכא שלטין ונהרין מנה ואינון מאורי האש בבי יומא אנן מברכינן מאורי אור דאינון נהורין עלאין דקיימן בההוא

בההוא אור קדמאה ואתברכן כלהו דרגין ונהרין כלהו כחדא
מגו בוצינא עלאה ׳ והני אקרון מאורי האש ׳ ובגין כך מברכין
בורא מאורי האש ׳ ואי תימא אמאי בורא ולא אמרי מאיר מאורי
האש הואיל וקא נהרין מההוא אש מההוא בוצינא מברכא
אלא כיון דעאל שבתא כל אינון דרגין דלתתא וכל אינון דנהרין
ושלטין כלהו עאלין ואתכלילו בהאי שרגא ואתטמרו ואתגניזו
ואתנטרו ביה ולא יתחזון ביה אלא ההיא נקודה בלחודהא
וכלהו אתטמרן בגווה כל יומא דשבתא ׳ כיון דנפק שבתא
אפיק לון לכל חד וחד כאילו ההיא שעתא אתבריאו ונפקו כלהו
ואתבריאו כמלקדמין ואתמניאו על דוכתייהו לשלטאה ׳ כדין
אתברכא האי שרגא ואתכפיין קמיה לאנהרא כיון דנהרין כדין
אתמנון כל חד וחד על דוכתיה · כגוונא דא אינון דרגין עלאין
דאקרון מאורי אור שלטין ביממא ונהרין מגו בוצינא עלאה
בשעתא דרמש ליליא ההוא בוצינא עלאה כניש לון ואעיל לון
בגויה עד דנהיר יממא כיון דמברכין ישראל על נהורא ביממא
כדין אפיק לון בשלימו דנהורא ׳ ועל דא מברכין יוצר המאורות
קנ"ה א׳ ולא אמרי בורא ׳והכא בורא מאורי האש בגין דאינון דרגין לתתא
קנ"ב ב׳ וכלא איהו רזא דאצבעאן בהו רמיז דרגין עלאין ודרגין תתאין
תקון י"ח פ"ז א׳ *דרגין עלאין אשתמודעאן בזקיפו דאצבעאן לעילא ובזקיפו
דאצבעאן אתברכן דרגין עלאין ודרגין תתאין כחדא ובמאיכו
דאצבעאן אתברכן לאנהרא דרגין תתאין לחודייהו ורזא דא טופרי
דאחורי אצבעאן · ואצבעאן לחודייהו לגו ׳ טופרי דאחורי אצבעאן
אינון אנפין אחרנין דאצטריכו לאנהרא מגו ההוא שרגא ואינון
אנפין דאקרון

אחוריים

אחוריים · אצבעאן לגו בלא טופרין אלין אינון אנפין פנימאין
אתכסיין ורזא דא וראית את אחורי אלין אחורי אצבעאן שמות ל"ג
לאחורא בטופריהון · ופני לא יראו אלין אצבעאן לגו בלא טופרין בראשית ר"ה א'
דאינון אנפין פנימאין · וכד מברכינן על שרגא בעי לאחזאה
אחורי אצבען בטופרין לאתנהרא מגו ההוא שרגא ופנימאי
דאצבעאן לא אצטריכו לאכפייא (נ"א לאחזאה) לון לאתנהרא מגו
ההוא שרגא דהא אינון לא נהרין אלא מגו שרגא עלאה דלעילא
דלעילא דאיהי טמירא וגניזא דלא אתגלייא כלל · ואינון לא
נהרין מגו שרגא דאתגלייא כלל · בגין כך בעי לאחזאה אחורי
אצבעאן בטופרין ופנימאי דאצבען לא בעי לאחזאה קמי האי
שרגא טמירין אינון ובטמירו אתנהרין · פנימאין אינון ומפנימאה
אתנהרן · עילאין אינון ומעילא אתנהרן · זכאין אינון ישראל
בעלמא דין ובעלמא דאתי · ובעי לארחא בבוסמין כד נפיק
שבתא על דאסתלק ההוא רוחא · ונפשא דב"נ (א) אשתארת
בערטולא (ס"א אשתארת ברקטופא) בגין ההוא סליקו דאסתלק רוחא
מניה והא אוקמוה · כתי' וירח את ריח בגדיו ויברכהו וגו' האי בראשית כ"ז
קרא אוקמוה ואתמר · אבל ת"ח ריחא איהו קיומא דנפשא
בגין דאיהו מלה דאעיל לנפשא ולא לגופא · ת"ח כתיב וירח
את ריח בגדיו הא אוקמוה אינון לבושין דאדם קדמאה הוו
דיהב ליה קב"ה לאלבשא לון בגין דהא כד חב אדם אתעדי
מניה ההוא לבושא יקרא דאתלביש ביה בקדמיתא כד איעול
ליה בגנתא דעדן · ולבתר דחב אלביש ליה בלבושא אחרא ·
לבושא קדמאה דאתלביש ביה אדם בגנתא דעדן איהו הוה
(נ"א מלבושים) מאינון דתיכין דאקרון אחוריים ואינון לבושי' דאקרון
(ב) לבושי טופרא וכד הוה בגנתא דעדן כל אינון דתיכין וכד
אינון משדרין קדישין כלהו סחרין ליה לאדם ואתנטיר מכלא
ולא הוה יכיל מלה בישא לאתקרבא בהדיה כיון דחב ואתעדו

מניה

א) בגלות (כתרגום ערופה · הרש"ב) בקשור עם הגוף לבד והנשמה יתירה הלכה לה : ב) לבוש של צפרנים :

מניה אינון לבושין ואתלבש בלבושין דחול ממידין בישין ורוחין בישין ואסתלקו מניה אינון משריין קדישין ולא אשתארו ביה לא אינון ראשי טופרי דאצבעאן דסחרין לון לטופרין סחרנו דזוהמא אחרא · וכגין כך לא ליבעי ליה לבר נש לרבאה אינון טופרין דזוהמא · דהא (ג) כמה דאסגיאו הכי נמי אסגי עליה קסטורא ויראג בכל יומא · ובעי לספרא לון ולא ירמי לון דלא יעביר קלנא בההוא אתר דיכיל ההוא בר נש לאתזקא וכלא כגוונא עלאה · דהא לכלהו אחוריים סחרא סטרא אחרא ולא אצטריך ליה באתר דעלמא · לבתר עבד ליה לאדם לבושין אחרנין מטרפי אילנין דגנתא דעדן דארעא · דהא בקדמיתא הוו אינון לבושין מאינון אחוריים דגנתא דעדן דלעילא והשתא מגנתא דארעא ונפקי מגנתא · ואינון לבושין הוו סלקין ריחין ובוסמין דגנתא דנפשא מתיישבא בהו וחדי בהו הדא הוא דכתי׳ וירח את ריח בגדיו ויברכהו דהא אתיישבא נפשיה ורוחיה דיצחק בההיא ריחא בג״ד כד נפק שבתא בעי לארחא בבוסמין לאתיישבא נפשיה בההוא ריחא על ההוא רוחא עלאה קדישא דאסתלק מינה · וההוא ריחא מעלייא דבוסמין איהו הדס דהא קיומא דאתר קדישא דנשמתין (ד) נפקין מניה הדס איהו ודא איהו קיומא דנפשא כגוונא דלעילא לאתקיימא (ה) מההוא ערטולא דאשתארת · כד נפק שבתא אתלביש אדם באינון לבושין דגנתא דעדן דארעא דסלקין ריחין ובוסמין לקיימא נפשיה על ההוא רוחא קדישא עלאה יקירא דאסתלק מניה והדס איהו קיומא דנפשא ודאי · כגוונא עילאה דאתקיימא קיומא דנפשא ההוא רוחא עלאה דנחית עליה דבר נש בחידו וחדי לנפשיה כדין קיימא נפשא דבר נש כגוונא דעלמא דאתי דזמין לאתהנאה

ג) כמו שגדלים הלפורנים כך מתרבה עליו שורת הדין מקטטורים שהם השוטרים ממונים שלוחי שולם ויבא לידי דלגה בכל יום : ד) והוא יסוד ומכאן טעם נכון שנמנא בשם ר׳ דילה ריידה שלוה לגוס הדסים בין ברכיו אחר פטירתו וכן לוה לו אביו (פי׳ תנ״ת דוציר שהם ג׳ הדסים מהם באים הנשמות ליסוד כמש״ה ממני פריך נמנא והשומר בריתו בקדו׳ יכוה לעשות הדס בעיתו בפטירתו כחכמי הש״ס כד עבדו רבנן שלמא ביגייהו היה פרח אסא מפורית לפוריא · הרש״ב ה) אחותו קישור שנמשכת עתה ותידו מהנשמה יתירה :

לאתהנאה מניה כמה דבר נש אתני להאי רוחא בעלמא דא
הכי ההוא רוחא אתני ליה לבר נש לעלמא דאתי דכתיב °אז ישעיה כ"ח
תתענג על יי' וגו' · וכתיב והשביע בצחצחות נפשך · כמה דבר
נש רוי לההוא ענוגא ואהני ליה הכי נמי איהו רוי ליה לעלמא
דאתי · כדין כד בר נש זכי ואשלים שלימו דיקרא דשבתא
בדקאמרן קב"ה קארי עליה ואמר °ויאמר לי עבדי אתה ישראל שם מ"ט
אשר בך אתפאר · קם רבי אבא ושאר חברייא ונשקו רישיה ·
בכו ואמרו זכאה חולקנא דאורחא דא זמין קב"ה לקבלן · אמר
רבי אבא לי זמין קב"ה ארחא דא בגין לאתחברא עמכון ·
זכאה איהו חולקי דזכינא לאורחא דא · אמר להו אימא לכו
מה דחמינא · יומא דא נפקנא לאורחא וחמינא נהורא חדא
ואתפלג לתלת נהורין ואזלו קמאי ואתטמרו · ואמינא ודאי שבינת'
חמינא זכאה חולקי · והשתא אינון תלת נהורין דחמינא אתון
אינון · ודאי אתון נהורין ובוצינין עלאין לאנהרא בעלמא דין
ובעלמא דאתי · אמר רבי אבא עד הכא לא ידענא דכל אלין
מרגלן סתימין הוו תחות ידייכו · כיון דחמינא דהא ברעותא
דפקודא דמאריכון אתאמרו מלין אלין ידענא דכלהו מלין סלקין
יומא דא לגו כורסייא עלאה ונטיל לון ההוא מארי דאנפין ועביד
מנייהו עטרין למאריה · ויומא דא מתעטרין שתין (נ"א שבעין) רתיכין
קדישין ליקרא דכורסייא באלין מלין דאתאמרו הכא יומא דא
אדהכי זקף עינוי וחמא דאערב שמשא · אמר רבי אבא נהך לגבי
האי כפר דאיהו קריב לגבן במדברא · אזלו וביתו תמן · בפלגות
ליליא קם ר' אבא ושאר חברייא לאשתדלא באורייתא · אמר
ר' אבא מכאן ולהלאה נימא מלין לאתעטר' בהו צדיקייא דבגנת'
דעדן דהשתא איהו זמנא דקודשא ב"ה וכל צדיקייא דבגנתא

דעדן צייתין לקליהון דצדיקייא די בארעא · פתח ר' אבא ואמר
כתיב *השמים שמים ליי' והארץ וגו' · האי קרא אית לאסתכלא
תהלים קט"ו ביה והכי אצטריך למימר השמים ליי' והארץ נתן לבני אדם ·
מאי השמים שמים · אלא הכא אית לאסתכלא בגין דאית
שמים ואית שמים · שמים לתתא וארץ לתתא מנייהו · שמים
לעילא וארץ לתתא מנייהו · וכל דרגין עלאין ותתאין כלהו
כגוונא דא אלין באלין · שמים לתתא אינון עשר יריעות כד"א
שם ק"ד *נוטה שמים כיריעה וקב"ה עבד לון ומשריין די בגווייהו לאנהגא
ארעא תתאה · תשיעאה אנהיג לתתאי דסחרן (א) כקופטרא
דקולטא · עשיראה איהו עקרא ובכלהו משריין ממנן עד שביעאה
משביעאה ולהלאה אית נהורא דאתפשט לתתא מגו כורסייא
עלאה ונהיר לעשיראה · ועשיראה מההוא נהירו דנקטא יהיב
לתשיעאה ואיהו לתמינאה ולתתא · האי תמינאה כד אתפקדון
חילי דכוכבייא ואפיק לון ההוא נהירו קיימא ויהיב חיליה לכל
חד וחד לאתמנאה בההוא אתר דאצטריך דכתיב *המוציא
ישעי' מ' במספר צבאם וגו' מרוב אונים דא איהו זהרא דלעילא דאקרי
רוב אונים · ובכל רקיעא ורקיעא אית ממנא ואתפקד על עלמא
ועל ארעא לאנהגא כלא · בר ארעא דישראל דלא אנהיג לה
רקיעא ולא חילא אחרא אלא קב"ה בלחודוי והא אוקמוה ·
ואי תימא היך שרייא למנגא רקיעא על ארעא דישראל
והיא מטרא וטלא מרקיעא נחית עלה כשאר כל ארעא
אחרא שלא בכל רקיעא ורקיעא אית ממנן שלטין על עלמא
והההוא

(א) פירוש דבר העגול וקלוש וזה כוכב יחד כן תמצא בספרים מנהגת כל התחתונים כצבעות הגלגל הקלוטים והדוקים כך
למוסבה כסס · ועיין מק"מ פי' הכל · פרס"ב :

וההוא ממנא דשלטא על ההוא רקיעא יהיב מחילא דאית ליה
לההוא רקיעא (בגין למיהב לתתא) וההוא רקיעא נקיט מההוא
ממנא ויהיב לתתא לארעא · וההוא ממנא לא נקיט אלא
מתמצית דלעילא אבל ארעא קדישא לא שליט על ההוא רקיעא
דעליה ממנא אחרא ולא חילא אחרא אלא קב"ה בלחודוי
ואיהו פקיד לארעא קדישא בההוא רקיעא · בכל רקיעא ורקיעא
אית פתחין ידיען ושולטנו דכל ממנן מפתחא לפתחא רשימא
ומההוא פתחא ולהלן לא שלטא אפילו כמלא נימא · ולא יעול
דא אפילו בתחומא דפתחא דחבריה בר כד אתייהיב ליה רשו
לשלטאה חד על חבריה כדין שלטין מלכין די בארעא חד על
חבריה · באמצעיתא דכלהו רקיעין אית פתחא חדא דאקרי (א)
גבילו"ן ותחות האי פתחא אית שבעין פתחין אחרנין לתתא
ושבעין ממנן נטרין מרחיק תרי אלפין אמין דלא קרבין לגביה
ומההוא פתחא אורחא סליק לעילא לעילא עד די מטא לגו
בורסייא עלאה ומההוא פתחא לכל סטרין דרקיעא עד תרעא
דפתחא דאקרי מגדו"ן (ס"א מגדו"ן) דתמן איהו סיומא דרקיעא
דתחומא דארעא דישראל · וכל אינון ע' פתחין דרשימין גו
ההוא פתחא דאקרי גבילו"ן כלהו רשימין בכורסייא קדישא
וכלהו קריגן לון שערי צדק דלא שליט אחרא עלייהו וקודשא
ב"ה פקיד לארעא דישראל בההוא רקיעא מפתחא לפתחא
בפקידו כמה דאצטריך ·ומתמציתא דההוא פקידו נטלין אינון רע"א ק'
שבעין ממנן ויהבין לכלהו (ב) ממנן אחרנין (כאן סייך מה שבסוף הספר כו' ד')
בגנתא דעדן דלתתא רקיעא דקיימא עליה אית ביה רזין עלאין
כד עבד קב"ה רקיעא אייתי א"ש ומים מגו כורסיה יקריה ושתף
לון כחדא ועבד מנהון רקיעא לתתא ואתפשטו עד דמטו לההוא

אתר

א) ע' בס' טוב הארץ להר"ן שפירא שפי' מאמר זה בהרחבת ביאור · פרס"ב : ב) עיין בגליות ר"א הגדול בענין עשית הגן :

אתר דגנתא דעדן ויתכו מה עבד קב״ה נטל משמים עלאין
קדישין אש ומים אחרנין דמשתכחין ולא משתכחין דאתגליין ולא
אתגליין ומאינון אש ומים דאתנטלו משמים עלאין עבד מנייהו
מתיחו דרקיעא ומתח ליה על האי גנתא דלתתא ומתחבר גו
רקיעא אחרא ארבע גוונין בההוא מתיחו דרקיעא דעל גנתא
חוור וסומק ירוק ואוכם · לגבי הני גוונין אית ארבע פתחין לתתא
מההוא מתיחו דרקיעא ואינון פתחין לארבע סטרין דרקיעא דעל
גבי גנתא מאינון אש ומים דאתעביד מנהון ההוא רקיעא
ומתפתחין בארבע פתחין ארבע נהורין · לסטר ימינא בההוא
פתחא מגו מתיחו דסטר מייא נהרין תרין נהורין כאינון תרין
פתחין · בפתחא דימינא ובפתחא דאיהו לגו נפקא נהורא ואיהי
דקביל אנפין · גו נהורא דנהיר לסטר ימינא אתרשים את חד
נהיר ובליט (נ״א ולהיט) ונציץ בנציצו מגו ההוא נהורא ואיהי את מ
וקיימא באמצעיתא דההוא נהורא דפתחא · את דא סלקא ונחתא
ולא קאים באתר חד ההוא נהורא נטיל לההוא את ואפיק לה
בגין כך לא קיימא באתר חד · גו נהורא דנהיר בסטרא דאיהו
דקבל אנפין אתרשים את חד דנהיר ובליט ונציץ בנציצו גו ההוא
נהורא ואיהי את ר ולזמנין אתחזי ב וקיימא באמצעיתא דההוא נ״כ
נהורא דפתחא וסלקא ונחתא לזמנין אתגלייא ולזמנין לא אתגלייא
ולא קיימא באתר חד · אלין תרין אתוון קיימין וכד נשמתא
דצדיקייא עאלת בגנתא דעדן אלין תרין אתוון נפקין מגו ההוא
נהורא וקיימין על ההיא נשמת׳ וסלקי ונחתי כדין מאינון תרין פתחין
מקדמי ונחתי מעילא תרין רתיכין רתיכא חדא עלאה דאיהי רתיכא
דמיכא״ל רב סגנין · רתיכא תניינא דאיהי רתיכא מההוא
רב ממנא דאקרי בוא״ל ודא איהו שמשא יקירא
דאקרי

מ"ו ה' דאקרי רפא"ל ואלין נחתין וקיימין על נשמתא ואמרין לה שלום בואך יבא שלום כדין אינון תרין אתוון סלקין וקיימין באתרייהו ואתגניזו גו ההוא נהורא דאינון פתחין תרין פתחין אחרנין תרין נהורין אחרנין קא מלהטין מנהירו דאשא באינון פתחין חד לסטר שמאלא וחד לאחורא · תרין אתוון אחרנין מלהטין באינון נהורין ונציצין בגווייהו את חד ג ואת חד נ וכד אתוון קדמאי מתהדרן לאתרייהו אלין תרין אחרנין נציצין סלקין ונחתין נפקין מאינון נהורין וקיימין על נשמתא · כדין נחתין תרין רתיכין מאינון תרין פתחין רתיכא חדא איהי רתיכא דגבריאל רב ממנא ויקירא רתיכא תניינא איהי רתיכא אחרא קדישא דנוריא"ל רב ממנא ונחתין מאינון פתחין וקיימין על נשמת' ואתוון מתהדרן לאתרייהו כדין אלין תרין רתיכין עאלין לגו היכלא הדא טמירא דגנתא דאקרי אהלו"ת ותמן תריסר זיני בוסמין גניזין דכתיב נרד וכרכום קל"כ ה' קנה וקנמון וגו' ואינון תריסר זיני דבוסמין דלתתא ותמן כל אינון שיר ד' לבושין דנשמתין דאתחזון לאתלבשא בהו כל חד וחד כדקא חזי בההוא לבושא אתרשימו כל אינון עובדין טבין דעבד בהאי עלמא וכולהו רשימין ביה ומכריזי האי איהו לבושא דפלניא ונטלין לההוא לבושא ואתלבשת ביה ההיא נשמתא דצדיקא דבגנתא כגוונא דדיוקנא דהאי עלמא · והני מלי מתלתין יומין ויחי ואילך דהא כל תלתין יומין לית לך נשמתא דלא תקבל עונשא רכ"ד ב' עד לא תיעול לגנתא דעדן · כיון דקבילת עונשא עאלת לגנתא דעדן כמה דאוקמוה לבתר דאתלבנת אתלבישת · כיון דאתלבש'



ה) בכל ספר הרתיכין לא אמר קדישא כ"א כוו ונ"ל שטעמו מפני שמחנה זה הוא כנגד הגוון השחור וידוע שבשחרות שתמיותו הוא בקליפה אלא שיש ב' מיני שחרות האחד הוא אדום שלקה וזהו בקליפה שמתגלגל בה שרין באדום ולוקה ו.משה שהוא שחור אבל המין הב' הוא שכך טבעו ושרשו וממין זה הוא השחרות שכנגד הקדושה שהרי אליבי שנס הכך ישנו בכל הקדושה כמש"ה יוצר אור ובורא חשך פירוש שאינו העדר אור אלא אור שהוא ע"ד אש שחורה ומש"ה אמר בכאן רת כא קדישא : הרמ"ז :

בהאי לבושא יהבין לה אתר כמה דאתחזי לה · כדין כל אינון
אתוון נחתין וסלקין אינון רתיכין · ההוא רקיעא אהדר תרין
זמנין בכל יומא בההוא נטילו דהאי רקיעא אחרא דמתדבק
ביה · והאי רקיעא לא נפיק לבר מגנתא · רקיעא דא מרקמא
בכל זיני גוונין תרין ועשרין אתוון רשימין מחקקן בההוא רקיעא
כל את ואת נטיף טלא ממנא (ס"א מטלא) דלעילא על גנתא ·
ומההוא טלא דאתוון אתסחיין אינון נשמתין ומתסיין בתר דטבלו
בנהר דינור לאתדכאה וטלא לא נחית אלא מגו אתוון דרשימין
ומחקקן בההוא רקיעא בגין דאינון אתוון כללא דאורייתא
וההוא רקיעא רזא דאורייתא דהא מאשומים דאורייתא אתעביד
ועל דא אינון נגדין טלא על כל אינון דאשתדלו באורייתא
לשמה בהאי עלמא · ואינון מלין רשימין בגנתא דעדן וסלקין
עד ההוא רקיעא ונטלין מאינון אתוון ההוא טלא לאתזנא
ההיא נשמתא · הדא הוא דכתיב יערוף כמטר לקחי תזל כטל דברי' ל"ב
אמרתי · באמצעיתא דהאי רקיעא קיימא פתחא חדא לקבל
פתחא דהיכלא דלעילא דכההוא פתחא פרחין נשמתין מגנתא
דלתתא לעילא בחד עמודא דנעיץ בגנתא עד ההוא פתחא תקו' רנ"ט א'
גו ההוא רקיעא (נ"א עמודא) בההוא פתחא דאיהו באמצעיתא
דרקיעא דבגנתא עאלין בגווה תלת גוונין דנהורין כלילן כחדא
ונהרן לגוונין דההוא עמודא · וכדין רקיעא (נ"א עמודא) דא נציץ
ואתלהיט בכמה גוונין (נ"א נהורין) דמתלהטן · בכל שעתא נהרין
צדיקייא מההוא זיוא עלאה · אבל בכל שבתא ושבתא ובכל ריש
ירחא אתגלייא שכינתא יתיר משאר זמני בהאי רקיעא ואתיין כלהו
צדיקיי' וסגדין לגביה זכאה חולקיה מאן דזכי להני לבושין דקאמרן
דמתלבשן בהו צדיקייא בגנתא דעדן אלין מעובדין טבין דעביד בר

נ"ש בהאי עלמא בפקודי אורייתא ובהון קיימא נשמתא בגנתא
דעדן לתתא ואתלבישא בהני לבושין יקירין · כד *סלקא נשמתא רכ"ט ב)
בההוא פתחא דרקיעא לעילא אזדמנן לה לבושין אחרנין
יקירין עלאין דאינון מרעותא וכוונה דלבא באורייתא ובצלותא
דכד סלקא ההוא רעותא לעילא מתעטר ביה מאן דאתעטר
ואשתאר חולקא לההוא בר נ"ש ואתעביד מניה לבושין דנהורא
לאתלבשא בהו נשמתא לסלקא לעילא · ואע"ג דאוקמוה דאינון
לבושין בעובדין תליין · אלין לא תליין אלא ברעותא דרוחא
כמה דאתמר לקיימא גו מלאכין רוחין קדישין · ודא איהו
ברירו דמלה · ובוצינא קדישא אוליף הכי מאליהו · לבושין דלתתא
בגנתא דארעא בעובדין · לבושין דלעילא ברוחא ורעותא
ובוונא דלבא · *ונהר יוצא מעדן להשקות את הגן וגו' (א) הא ברא' ב' ויקרא י"א א'
אוקמוה · אבל בהאי גנתא דלתתא נהר יוצא מעדן ודאי ·
ואצטריך למנדע האי נהר דנפיק בגנת' דלתת' באן אתר עקרא
ושרשא דיליה · באן אתר בעדן · עדן דא רזא עלאה איהו
ולא אתייהיב רישו לשלטאה ביה עינא דסכלתנו · ורזא דמלה
טמלא אתר דא אתמסר לתתא לאתגלאה · אתר דעדן עלאה
קדישא אתמסר אוף הכי למנדע לא (נ"א אבל) בגין טמירו דיקרא
דעדן עלאה קדישא אתטמר ואתגניז עדן תתאה דההוא נהר
נגיד ונפיק מניה ועל דא לא אתמסר לאתגלאה אפילו לאינון
נשמתין דבגנתא דעדן · כמה דהאי נהר אתפריש ונפיק מגו
עדן לאשקאה לגנתא (ב) דלעילא הכי נמי מגו דההוא פתחא
דאמצעיתא

א) בתנהות הרב זלה"ה דשם ע"ז שא' הא הוקמוה ויקר' י"א א' מפני בשם דרש פ' זה על סוד שם י"ה בסוד יו"ד ה"י שהם סוד או"א וישס"ם יתבונה וסוד קן לכור הוא סוד ה"י ולכן הקש' שכיון שבג"ע יש כל הי"ס א"כ היכן הוא אצילות העדן וא"ת שהוא בתוך הקן א"א שהרי אין שם נהר והכ' או' ונהר יוצא מעדן וא"כ הלט' למנדע באיזה מקום בורא זה הנהר והוא מאי להק' הפ"ג גן א' מס' לעדן אך כפי מכשטא דקרא · והשיב שהוא בעדן אבל שעדן זה סתום מן העין · וא"ת כיון שהוא בשמיו' הגו למה לא יתגלה לנשמות כזוכות למעלות ומות שעולות עד הבריאה · ותי' שהוטבע בו טבע שעירו העליון שבל העולמות תכוונים וכמו שבעליונים הנא טמיר ונגיז כן בעדן התחתון כמוהו גם שהוא בעש"ז : ב)
נ"נ דלעילא הרמ"ז :

דאמצעיתא דגנתא נפיק חד נהורא דאתפרש לד׳ סטרין כד׳
פתחין דקאמרן׳ אתר דקיימין אינון אתוון רשימן׳ וההוא נהורא
דאתפרש לארבע נהורין כד׳ אתוון דנציצין ונפקין מעדן אתר
דזהרא נקודה תתאה לעילא׳ וההוא נקודה אתנהיר ואתעביד
עדן לאנהרא ולא אית מאן דשליט למחמי ולמנדע להאי נקודא
בר ההוא נהירו דאתפשט מניה דסגדין לקמיה אינון צדיקייא
דבגנתא דעדן כמה דאתמר׳ והאי נקודה תתאה איהי גנתא
לגבי עדן עלאה אתר דלא אתייהיב למנדע ולאסתכלא׳ על
ישעיה ס״ד כל דא כתיב ׳עין לא ראתה אלהים זולתך׳ שמא דא אתפרש
אלהים זולתך דא נקודה תתאה קדישא דאיהו ידע האי עדן
בראשית כ״ו ח׳ דלתתא דשמיר בגנתא ולית אחרא מאן דירע ליה׳ ׳אלהים
זולתך׳ דא עדן עלא׳ על כלא דאיהו רזא דעלמ׳ דאתי דאיהו
ידע לנקודה תתאה בחד צריך דנפיק מניה נהר דרוי ליה ולית
מאן דירע ליה בר איהו דכתיב אלהים זולתך דאיהו אחיד
לעילא לעילא עד אין סוף׳ והאי נהר דנפיק מעדן לתתא רזא
איהו לחכימין ברזא דכתי׳ והשביע בצחצחות נפשך׳ ומלה דא
אתפרש לעילא ותתא׳ נשמתא דנפקת מהאי עלמא דחשוכא
איהי תאיבת למחמי בנהירו דעלמא עלאה כהאי ב״נ דתאיב
למשתי בתאיבו למייא הכי כל חד וחד איהו צחצחות כד״א
ישעי׳ נ״ח ׳צחה צמא מאינון צחות דנהורין דגנתא ורקיעא והיכלין
דגנתא׳ וההוא נהר דנפיק מעדן׳ כל אינון נשמתין בלבושי יקר
יתבין על ההוא נהר ובמלא ההוא לבושא לא יכלין למסבל כדין
מתיישבן ורוון באינון צחות ויכלי למסבל וההוא נהר איהו תקונא
דנשמתין לאתיישבא ולאתזנא ולאתהנאה מאינון צחות ונשמתין
אתהנן (נ״א אתתקנן) על ההוא נהר ומתיישבן ביה ההוא נהר עילאה
דלעילא אפיק נשמתין ופרחין מניה לגו גנתא׳ האי נהר דלתתא
בגנתא דארעא אתקין נשמתין לאתתקנא לאתיישבא באינון

צחות

צחות · כגוונא דא בהאי עלמא לבר בריחא דמייא מתיישבא
נפשא לאתנהרא דהא מעקרא כגוונא (א) דא נפקא · ובגין
דמתתקנין נשמתין על ההו׳ נהר דנגיד ונפיק מעדן יכלין לאתיישב׳
באינון צחות עלאין ולסלקא לעילא · בההוא פתחא דאמצעיתא
דרקיעא וחד ״עמודא דקאים באמצעות גנתא דקאמרן · בההוא ויחי רי״ט א׳
עמודא סלקין לעילא בגו ההוא פתחא דרקיעא וביה סחרניה
אית ביה ענן ועשן ונגה · ואע״ג דאוקמוה להאי קרא · אבל ·
ענן ועשן אלין מלבר · ונגה מלגו · ודא איהו לחפייא על אינון
דסלקין לעילא דלא יתחזון מקמי אינון דיתבין לתתא · והא הכא
רזא דרזין (ב) כד בעי קב״ה לאתתקנא האי נקודה בעא לאתתקנ׳
בתקונוי ולאתקשטא בשבתי ובזמני ובחגי משדר ארבע אנפין
דנשר וקיימין על היכלא דאקרי דרור והיינו מר דרור · ובגין דא
בשתא דיובלא בעינן לאכרזא דרור כד״א ״וקראתם דרור ואינון ויקרא כ״ה
ארבע אנפין יהבין קלא ולית מאן דישמע ליה כד אינון נשמתין
דאתחזון לסלקא ואינון מתכנשין תמן ונטלי לון אלין ד׳ אנפין
ואעלין לון לגו בההוא עמודא דקיימא באמצעיתא ובההיא שעת׳
סלקא ההוא עמודא דעננא ואשא ותננא · ונגה מלגו · ואלין תרין
אקרון מכון הר ציון ומקראיה · מכון הר ציון דא איהו תקונא
דלעילא כד נקודה תתאה מתקשטא · ואינון · מקראיה דההיא
נקודה לאתקשטא · כיון דסלקין אלין נשמתין עד ההוא פתחא
דרקיעא כדין ההוא רקיעא סחרא סחרני דגנתא תלת זמנין ·
ומקל נעימו דסחרא ההוא רקיעא נפקין כל אינון נשמתין ושמיעין
ההוא נעימו דההוא רקיעא וחמאן ההוא עמודא דסלקא אשא
ועננא ותננא ונגה דלהיט וסגדין כולהו · כדין נשמתין סלקין
בההוא פתחא עד דסלקין לגו ענוגא דסתרא בההיא (נ״א לההוא)

נקודה

א) פירוש מהוט הסדרה והיסוד מחובר עמו כמ״ש בפרשת תלוה כ׳ ובויחי קפ״ד ר״ע א׳ · בהש״כ : ב) עיין בפרשת תרומה קל״ז שגרתה שכולהו סלקין לעילא לג״ע בשבת :

נקודה · כדין חמאן מה דחמאן · ומגו נהירו וחדוותא מההוא
דחמאן סלקין ונחתין קרבין ורחקין · ואיהי תאיבא לגבייהו
ומתקשטא בנהירו · כדין אלביש קנאה (מנהורא) חד צדיק עלאה
ואסתכל בנהורא ושפירו דהאי נקודה ובתקונאה ואחיד בה
וסליק לה לגביה ונהיר נהורא בנהורא והוו חד · כל חילא דשמיי׳
פתחי בההיא שעתא ואמרי זכאין אתון צדיקייא נטרי אורייתא
זכאין אינון דמשתדלין באורייתא דהא חדוותא דמאריכון הוי
בכו דהא עטרא דמאריכון מתעטרא בכון · כדין כיון דנהרין נהור׳
בנהורא תרין נהורין מתחברן כחדא ונהרין לכתר אינון גוונין
נחתין ואסתכלן לאשתעשעא באינון נשמתין דצדיקייא ומתקני׳
לון לעטרא לעילא · ועל דא אתמר עין לא ראתה אלהים זולתך
יעשה למחכה לו · פתח ר״ש ואמר כתיב °ודמות על ראשי החיה יחזקאל א׳
רקיע (נ) כעין הקרח הנורא נטוי על ראשיהם מלמעלה · האי קרא
אוקמוה · אבל אית רקיע ואית רקיע · רקיע דלתתא איהו קיימא
על גבי ד׳ חיוון · ומתמן אתפשט ושארי דיוקנא דחד נוקב׳ דאחורי
דכורא ודא איהו רזא דכתי׳ °וראית את אחורי · כד״א °אחור וקדם שמו׳ ל״ג
צרתני · וכתיב °ויקח אחת מצלעותיו · רקיע דלעילא איהו קיימא תהלים קל״ט
על גבי חיוון עלאין ומתמן אתפשט ושארי דיוקנא דחד בראשית ב׳
דכורא דאיהו רזא עלאה · והני תרין רקיעין חד אקרי קצה
השמים · וחד אקרי מקצה השמים דכתיב °ולמקצה השמים דברים ד׳
ועד קצה השמים ראשי החיה דלתתא אינון ארבע חיוון דאינון
רשימין (נ״א נהורין) עלאין על אינון ארבע אתוון רשימין די בגו אינון
ארבע פתחין דגנתא דעדן · ואף ע״ג דאמרן עדן דלתת׳ בארעא
הכי הוא ודאי · אבל גלא רזא עלאה איהו כמה דאתמר
דהאי

נ) איתא בכתבי הרח״ו ז״ל ה״ה כמו שיש יסוד לזווג זו״ן כן יש יסוד שמחבר הספירות זו בזו וגם הקליפות זה בזה והנה המחברם סוד הדרכ״ל ובמקום אחר כתב ע״פ זה ודמות על ראשי החיה שהם זה הוא כשפה לכל הרקיעים ועולה בגי׳ הירי״ס ע״כ · ויוצא שיסוד סודו הד״ר וגם עם ז׳ אותיות שם זה ובוצלו גי׳ ס״ח וכמבין קרח וגם רקי״ע גימטריא הדרכ״ל יסו״ד · הרמ״ז :

דהאי נקודה דקאמרן כמה דאית לה חולקא לעילא הכי נמי
אית לה חולקא לתתא בארעא והאי גנתא לתתא איהו חולקא
דההיא נקודה לאשתעשעא ברוחי דצדיקייא בארעא ואתהני
בכל סטרין לעילא ותתא · לעילא בצדיק · לתתא בההוא איבא ויקרא קנ"ג ב'
דצדיק ולא אשתכח שעשועא עילא ותתא אלא בצדיק · והאי
גנתא איהו מההיא נקודה דאקרי עדן · נקודא דנטלא מאימא
עילאה טמירא איהי ג"ע דארעא · אינון ראשי החיה אלין ארבע
ריישי אנפין · חד אריה דכתיב ופני אריה אל הימין · וחד שור יחזקאל א'
דכתיב ופני שור מהשמאל · וחד נשר דכתיב ופני נשר לארבעתן
אדם כללא דכלא דכתיב ודמות פניהם פני אדם · ואלין ארבע
ריישי נהרין דמטולהון (ס"א חיוון דנטלין) לכורסייא קדישא ומגו
מטולא דילהון זעין · ומההוא זיעא דמטולא דילהון אתעביד
ההוא נהר די נור דכתיב נהר די נור נגד ונפק מן קדמוהי אלף דניאל ז'
אלפין ישמשונה · ונשמתין כד סלקין אתסחיין בההוא נהר די נור
וסלקין לקורבנא ולא אתוקדן אלא אתסחיין · תא חזי מסלמנדרא
דעבדין מנה לבושא · ומגו דאיהי מנורא לא אתסחייא ההוא
לבושא אלא בנורא אשא אכיל זוהמא דביה ואתסחי ההוא לבוש'
הכי נמי נשמתא די נור דאתנטילת מגו כורסייא קדישא דכתיב
בה כרסיה שביבין די נור · בזמנא דבעייא לאתסחייא מההוא שם
זוהמא דבה אתעברת בנורא ואתסחייא · ונורא אכלא כל ההוא
זוהמא די בנשמתא · ונשמתא אתסחייא ואתלבנת · ואי תימא
אי הכי עונשא לית לה לנשמתא בהאי · תא חזי ווי לנשמתא
דסבלא אשא נוכראה ואע"ג דאיהי אתלבנא · אבל כד זוהמ' איהו
סגי עלה ווי לנשמתא דסבלא ההוא עונשא בגין דההוא זוהמא
בתרי זמני אתלבנת בנורא · זמנא קדמאה כיון דקבילת עונשא

בנופא

בגופא אזלא נשמתא ונטלי לה ואעלין לה בגו אתר חד דאקרי
בן הנם ׳ ואמאי אקרי בן הנם ׳ אלא אתר חד איהו בגיהנם
דתמן אתצריפו נשמתין בצרופא לאתלבנא עד לא עאלין בגנתא
דעדן ׳ (ואי זכאין אינון נשמתין כד אזלין לון בההוא אתר)
תרין מלאכין שליחן זמינין בגנתא דעדן וקיימין לתרעא וצווחין
לגבי אינון ממנן דבההוא אתר דגהינם בגין לקבלא ההיא
נשמתא ׳ וההיא נשמתא עד לא אתלבנת בנורא אינון שליחן
צווחין לגבייהו ואמרי הנם ׳ ובזמנא דהיא אתלבנת אינון ממנן
נפקין עמה מההוא אתר וזמיני לה לגבי פתחא דגנתא דעדן
דתמן אינון שליחן ואמרי לון הנם ׳ הא אינון נשמתין דהא
אתלבנו כדין אעלין לההיא נשמתא בגנתא דעדן ׳ וכמה איהי
תבירא מגו ההוא תבירו דאתלבנותא דגהינם דההוא תבירו
דאשא תתאה ׳ ואע״ג דנחית מלעילא (הכי) כיון דמטא לארעא
לתתא איהו אשא דלא דקיק ונשמתא אתענשא ביה ואתברא
כדין קב״ה אפיק שמשא דנהיר מאינון ארבע פתחין דנהרין
ברקיעא דעל גנתא ומטא לההיא נשמתא ואתסיאת ׳ הה״ד
מלאכי ג׳ °וזרחה לכם יראי שמי שמש צדקה ומרפא בכנפיה ׳ זמנא תניינא
לבתר דיתבא בגנתא דעדן דלתתא כל ההוא זמנא דיתבא וע״כ
לא אתפרשת מאינון מלין דחיזו דהאי עלמא מכל וכל ׳ כד
סלקין לה לעילא אצטריך לאתפרשא מכל חיזו ומכל מלין
דלתתא ואעברו לה בההוא נהר די נור כדין נשמתא אתלבנת
ביה מכל וכל ׳ ונפקת ואתחזיאת קמי מארי דעלמא
בריכא (ר״א כייוא) מכל סטרין ׳ כיון דאסתכלת בההוא
נהורא אתסיאת ואשתלימת מכלא ׳ וכדין קיימין אינון
נשמתין בלבושין מתעטרין קמי מאריהון ׳ זכאה חולקיהון

דצדיקייא בעלמא דין ובעלמא דאתי (א) ואינון נשמתין דבגנתא
דעדן דלתתא שטאן בכל ריישי ירחי ושבתי וסלקין עד ההוא
אתר דאקרי חומות ירושלם דתמן כמה ממנן ורתיכין דנטרי
אינון חומות דכתיב על חומותיך ירושלם הפקדתי שומרים וסלקין ישעיה ס"ב
עד ההוא אתר ולא עאלין לגו עד דאתלבנן · ותמן סגדין וחדאן
מההוא נהירו ותייבין לגו גנתא · נפקין מתמן ושטאן בעלמ' וחמאן
באינון גופין דחייביא בההוא עונשא דילהון דכתיב ויצאו וראו קנ"ח א'
בפגרי האנשים הפושעים בי כי תולעתם לא תמות ואשם לא ישעיה ס"ו
תכבה והיו דראון לכל בשר · מאי לכל בשר לאינון שאר גופין
דבסחרנייהו והא אוקמוה · ולבתר משטטי ומסתכלן באינון
מאריהון דכאבין ובני מרעין ואינון דסבלין על יחודא דמאריהון
ותבין ואמרין ליה למשיחא · בשעתא דאמרין ליה למשיחא
צערא דישראל בגלותהון ואינון חייביא די בהון דלא מסתכלי
למנדע למאריהון ארים קלא ובכי על אינון חייבין דבהו הה"ד
והוא מחולל מפשעינו מדוכא מעונותינו · תייבין אינון נשמתין שם נ"ג
וקיימין באתרייהו · בגנתא דעדן אית היכלא חדא דאקרי היכלא
דבני מרעין · כדין משיח עאל בההוא היכלא וקרי לכל מרעין
וכל כאבין כל יסוריהון דישראל דייתון עליה וכלהו אתיין עליה
ואלמלא דאיהו אקיל מעלייהו דישראל ונטיל עליה לא הוי בר
נש דיכיל למסבל יסוריהון דישראל על עונשי דאורייתא הה"ד
אכן חליינו הוא נשא וגו' כגוונא דא (ב) רבי אלעזר בארעא · שם
בגין דלית תושבנא לאינון יסורין דקיימין עליה דב"נ בכל יומא
על עונשי (ג) דאוריית' וכלהו נחתו לעלמא בשעתא (ד) דאתיהיבת



א) כ' הרמ"ו ז"ל שאלו הנשמות הן אותן שעדיין לא הגיע זמן ליכנס ואלו אינן עולות רק בשבתות וראשי ירחי לבד ועכ"ז אינן נכנסות תוך ההיכלות שמה רק בבתי' החיצונים ואחר עבור השבת חוזרות לג"ע ויוצאות ומשוטטות בעה"ז אך הרוחין לעולם שמאחרו כנ"ל עד תחיית המתים הרמ"ז : ב) היה מקבל עליו יסורין בב"מ פ' השוכר : ג) ואותיות כמ"ש בתנא דבי אליהו שכל היסורין על התורה שנאמר בפסוק יעקב כל זאת : ד) והיינו דתנן בת קול יוצאת מהר חורב וכו' אוי להם לבריות מעלבונה וכו' לרמו"ז דנחתו עונשין בהר הרב בעת נתינת התורה מא"ן :

אורייתא וכד הוו ישראל בארעא קדישא באינון פולחנין וקרבנין
דהוו עבדי הוו מסלקין כל אינון מרעין ויסורין מעלמא · השתא
משיח מסלק לון מבני עלמא עד דנפיק בר נש מהאי עלמא ומקבל
עונשיה כמה דאתמר · כד אינון חובין יתיר דעיילין לון לגו בגו
גהינם באינון מדורין תתאין אחרנין ומקבלין עונשא סגי מסגיאות
זוהמא די בנשמתא כדין אדליקו נורא יתיר למיכל ההוא זוהמא
(ווי לההוא נשמתא דסבלת ההוא עונשא ועל דא אינון מלאכי
חבלה דבגהינם מטרדין לון בחוטרין דאשא לנערא ההוא זוהמא
ווי לנשמתא דסבלת ההוא עונשא) · זכאין אינון דנטרי פקודי
אורייתא · ההיא נקודה קדישא דאיהי בעיא לאשתעשעא לעילא
ולתתא ברוחיהון דצדיקייא כמה דאתמר כד ההיא נקודה בעא רי"א כ'
לאשתעשע לתתא ברוחיהון דצדיקייא כמה דחדאת על בנהא
ואשתעשעא בהון ה"נ בפלגות ליליא איהי נחתא ואשתעשעא
בהו · רקיע דקאמרן דקיימא על גנתא איהי קיימא על ד' רישי
חיוון ואינון ד' אתוון דקאמרן אינון רזא דד' חיוון · והאי רקיעא רי"א א'
קיימא לתתא (ס"א עלייהו) כמה דאתמר · רקיע דההיא נקודה קיימא
לעילא על אינון ד' חיוון עלאין דקאמרן וההוא רקיעא (כגוונא דא תנן
דא) איהו אתרקם בגוונין קדישין · בהאי רקיע אסתכלן ארבע חיוון
וכל אינון חיילין לתתא כד האי רקיע אנהיר בגוונוי ונציץ כדין
ידעין כל אינון רתיכין וכל אינון חיילין ומשיריין דהא טרפא
דילהון אזדמן · דקיעא דא מרקמא בכל גוונין קדישין ביה קיימין
ארבע פתחין רשימין בארבע אתוון מנצצן · פתחא חדא רשימא
לסטר מזרח וביה קיימא בההוא פתחא את חד וההוא את
איהו א' ודא נציץ וסליק ונחית בהאי פתחא · פתחא דא נהיר
ונציץ מנציצו עלאה · והאי את נציץ ובליט (ס"א ולסיט) בגווירה
ואיהי נחתא וסלקא ואתרשים בההוא פתחא · פתחא
תניינא רשימא לסטר צפון וביה קיימא את חד ואיהי את ד'

ודא

ורא קיימא ונצצא סלקא ונחתא ולהטא בההוא פתחא · לזמנין
נציץ בנציצו ולזמנין אתטמר ההוא נהורא ולא נהיר · ועל דא
את דא לא קיימא בקיומא תדיר ואת דא אתרשים בההוא
פתחא · פתחא תליתאה איהו פתחא דקיימא לסטר מערב
וביה קיימא את חד דאתרשים ואתנהיר בההוא פתחא ודא
איהו את נ זהאי את נציץ בנציצו בההוא פתחא · פתחא רביעאה
דא איהו פתחא דקיימא לסטר דרום וביה קיימא רשימו דחד
נקודה תתאה זעירא דאתחזי ולא אתחזי ודא איהי את י' ואלין
ארבע אתוון לארבע סטרין (נ"א גלגלין) בההוא רקיע באינון פתחין
בהאי רקיע רשימין אתוון אחרנין (ר"א לד' סטרין) בכתרין על
רישייהו · ואינון עשרין ותרין אתוון מתעטרן בכתרים · רקיעא דא
נטיל וסחרא על גבי חיוון ברשימו דאתוון רזא דחושבן דיחודא
ברזא דצרופא חדא דאתוון עילאין (א) ואינון א"ט כ"ח ג"ז ד"ו
אלין אתוון סחרן בההוא רקיע ברזא דאתוון אחרנין דרתיכי
עלאין קדישין סתימין · ואינון אתוון אחרנין (ס"א עילאין) סתימין
סחרין לההוא רקיע וכדין אתחזיין אלין אתוון בגלגולא (ס"א דהאי
רקיעא) דאינון א"ט כ"ח ורשימין בהאי רקיעא · בשעתא דאתנהיר
האי רקיעא אתנהרן ביה ארבע רזין דשמהן קדישין ואינון
צרופא בצרופיה (ב) דתלתין ותרין שבילין · כדין נהירת טלא
מהאי רקיעא באינון אתוון דרזא דשמא קדישא ואתזנו כל
אינון רתיכין וכל אינון חיילין ומשיריין קדישין ונטלי כלהו בחדוה
בשעתא דדינא תלייא אלין אתוון (ג) אתטמרו ואתגניזו ד' גו ד'
ואינון ט"ח ז"ו · בשעתא דאלין אתגניזו ואתטמרו כדין קלא
דסטר

א) טעם א"כ זה כי כולו על תיקון הנוקבא שהיא סוד גן עדן זה המתון וידוע שהם כי אלו הד' זוויות א"ס כ"ח ג"ז ד"ו הם כיד כחב"ד שהם העומדי' לנגד תנה"י ולפי שהמר אמר הם בסוד הרלא כמ"ש בכוונו' שבי יבי דר"פ לכן אמר אתוון בגולגלתא דאינון א"ט כ"ח אבל דע כי אותיות אכ"ג של אטכ"ח ג"ז הם סוד חלקים עיקרים של הם' ומח"ז הם הבאים לה לתוס' ובשעת הדין מתעלמות אותיות אכ"ג ואולם ד"ו שהוא כדעת והוא להפך שהד' הוא הנוסף והו' הוא העיק' השתם שו זו סוד הגבורות ולכן גם היא נשאר גלוי והם ט"ח ז' וכי אכג"ד נעלם להיותו סוד העיקר ונשארו הענפים והו' שה"ם ו' גבורות המתפשטות בתנ"ה נה"י דידה · סרמ"ז : ב) מפורש בפ' פקודי דל"ג ע"א : ג) הייכו כל אותיות ראשונות מן אטכ"ח גוד"ו שהם אכג"ד :

דסטר צפון אתער וידעי דדינא שרייא על עלמא וכהאי רקיעא אתרשים גוונא חדא דכליל כל גוונין · כד נטיל ההאי רקיעא מסטרא דמזרח אינון ארבע רישין דקאמרן בארבע (אספין) אתוון נטלין כלהו במטלנין וסלקי בסליקו לעילא · וכד אינון נטלין וסלקין לעילא אסתלקת מאן דאסתלקת ואתוון אתהדרו ואתחזיין בשלימו כרזא קדמא' א"ט ב"ח ג"ז ד"ו ואתרקם ההוא רקיעא כדין אתנהיר בנהירו · וכד האי רקיע' אתנהיר כמלקדמין בטלין אתוון כולהו אתהדרו ושאגי למטרף טרפא ומזונא · כיון דאינון שאגי וסלקין קלא ההוא קלא אשתמע לעילא לעילא וכדין נטלא כרכאן וקרושן מאן דנטלא · סחרן אתוון ומתגלגלן וסחרן ההוא רקיעא וקיימן אינון אתוון לסטר דרום כיון דקיימין אינון אתוון לסטר דרום סלקין ונצצן בנציצו ולהטין · כדין באמצעיתא דההוא רקיעא רשימו חד אתרשים (ד) וההוא רשימו איהו את חד ואיהו י' כיון דאת דא אתרשים ואתחזייא כדין להטין אבתריה תלת אתוון אחרנין ואינון ה'ו'ה · אלין אתוון מנצצן באמצעו דהאי רקיעא סלקין ונחתין מלהטין בתליסר (נ"א כתריסר) להטין · כדין לבתר דאלין תליסר זמנין מלהטן נחתא מאן דנחתא ואתכלילת באינון אתוון ואתעטרא בהו ולא אתיירעת · כדין כלהו חיילין וכלהו משריין כתידו וסלקין שירין ותושבחן רקיעא דא נטלא תניינות וסחרא ומתגלגלא ואינון אתוון קדמאי דקאמרן דאינון א'ט ב'ח כלהו אתכלילו באינון אתוון עלאין רזא דשמא קדישא דקאמרן וסחרן ההוא רקיעא וקיימין אינון אתוון דהוו באמצעיתא רזא דשמא קדישא כלהו אתרשימו לסטר צפון ואתרשימו ולא אתרשימו · לית מאן דיסתכל בההוא סטרא כלהו אתחפיין ואמרי בקל נעימו ברוך כבוד יי' ממקומו · אתחפיין מסטרא דצפון

ס"א

ד) פי' דאות י' מסגלה מכח צירוף האותיות דאטב"ח גוד"ו הנ"ל שכל אחד בגי' י' והרי אחד כל י' הנ"ל מתגוללים אותיות הו"פ הנ"ל והרי ד"פ ג' אותיות הו"ה (משום שהוא אחד ד"פ צירוף י' שהם אטב"ח גוד"ו כנ"ל) הם י"ב אותיות והיו"ד העיקרית שעל גביהן הרי י"ג ודו"ק הם :

(ס"א דאכפיין) ואמרין דא · אתכפיין מכל סטרין ואמרין דא · רקיעא
דא סחרא כמלקדמין ואתגלגלא מסטרא לסטרא · כדין קל נעימו
דמשיריין סגיאין בסטרא דא וקל נעימו דמשיריין סגיאין בסטרא
דא וכן לד' סטרין · בההיא שעתא ההוא רקיעא אתנהיר בנהירו
אחרא יתיר מכמה דהוה וקיימא בנהירו בגוון אחרא כלילא בכל
גוונין ואלין אתוון דקאמרן סלקין לעילא בההוא רקיעא ומקבלין
לאת חד דאיהי עלאה דקא מתחברא בשמא דא דאלין אתוון ·
בגין דאע"ג דאלין אתוון דשמא קדישא האי איהו שמא דאתכליל
לתתא בגין דרזא דא אתכליל לעילא ואתכליל לתת' וכד אתכליל
לתתא אלין אתוון סלקין לקבלה לאת חד (ר"א יו"ד) דהא מההוא
את אתזנו אלין אתוון לתתא וההוא את איהו ו' ונחית ואתחברו
אלין אתוון בההוא את וכדין כלהו בעטורא חדא ואתעביד שמא
שלים · לתתא שמא שלים ולא שלים · שמא שלים בחמש אתוון
(ר"א ולא שלים דתשע אתוון שמא שלים בחמש אתוון) איהו
יוידו"ד רזא דכר ונוקבא ברמיזו · שמא שלים בתשע אתוון אינון רכ"ו כ'
ידו"ד אלהים דא איהו שמא שלים מכלא · שמא אחרא איהו
ברמיזו ואיהו בחמש כדקאמרן · אבל דא איהו שלים בכלא כ"יאסית
כיון דמתחברן אלין אתוון ההוא רקיעא אנהיר בתלתין ותרין ת"ה כ'
נהורין כדין כלא איהו בחדוה כלא קאים ברזא חדא עילא ותתא
כל אינון רתיכין וכל אינון משיריין כלהו קיימין ברזא דשלימו
וכל דרגין מתקנן על אתרייהו כל חד וחד כדקא יאות · בהאי
רקיעא קאים לסטר צפון חד שלהובא נהיר דלא שכיך תדיר
ואיהו רשים באתוון אחרנין לימין ואינון עשר שמהן וסלקין לשבעין
שמהן וכלהו רשימין בהאי רקיעא ונהרין כלהו כחדא · מהאי

רקיעא נטלין כל אינון רקיעין דלתתא דלסטר קדושה עד דמטו
לאינון רקיעין אחרנין דלסטר אחרא ואלין אקרון יריעות עזים
כר"א ויעש יריעות עזים לאהל על המשכן בגין דאית יריעות ואית
יריעות יריעות המשכן אינון יריעות דאקרון רקיעי חיוון דמשכנא
קדישא יריעות עזים אינון רקיעין (ר"א יריעות) אחרנין דסטרא אחרא
אין (א) רקיעין ברזא דרתיכין דרוחין קדישין · ואלין רקיעין דלבר
דקיימין במלין דעלמא ואינון סטרין דתיובתין ועובדין דגופא
ואלין חפיין על אינון רקיעין דלגו כקליפה על מוחא · רקיעין דלגו
אינון ההוא קלישו דקיימא על מוחא ואלין אקרון שמים ליי' ·
לישמא דא דלתתא רקיעין אחרנין לעילא ואינון רקיעין פנימאין
דאקרון רקיעי החיות דאינון רזא דישמא קדישא ברזא דחיוון
רברבן עלאין ואלין אינון רזין דאתוון עלאין ברזי דאורייתא
כללא דעשרין ותרין אתוון מחקקן רשימין דנפקי מגו רקיעא
עלאה תמינאה דאיהו רקיע דעל גבי חיוון עילאין והאי איהו דלית
ליה חיזו · האי איהו טמיר וגניז לית ביה גוון · כל גוונין מניה
נפקי · ביה לית גוון לא אתחזי ולא אתגלייא האי איהו דאפיק
כל נהורין · ביה לא אתחזי לא נהירו ולא חשוך ולא גוון כלל
בר נשמתין דצדיקייא דחמאן מגו רקיעא תתאה כמבתר כותלא
נהירו דאפיק ונהיר האי רקיעא עלאה וההוא נהירו דלא פסק לית
מאן דידע ליה לית מאן דקאים ביה מתחות דא כל אינון רקיעין
תיקון תנ"ו כ' דאתכלילו בשמא דא אקרי שמים וכלין (ר"א השמ' קדישא) אקרון השמי'
אינון דישמא עלאה אקרי בהון אינון דשמא קדישא אתעטר בהון
תהלים קט"ו וע"ד כתיב °השמים שמים ליי' לההוא גניזו דרקיעא עלאה דקאים
עליהו

א) מעשה עזים במשכן היו רקיעין רוחניים תחת יריעות הגופניים · ה"ס :

עלייהו ׳ עד הכא רמז לשמא קדישא (נ"א רזא דשמהן קדישין) דקב"ה אקרי בשמהן ׳ מכאן ולהלאה לית חכים בסכלתנו דיכיל למנדע ולאתדבקא כלל בר נהירו חד זעיר בלא קיומא (נ"א קומה דכלא) לאתיישבא ביה׃ זכאה חולקיה מאן דעאל ונפק וידע לאסתכלא ברזין דמאריה ולאתדבקא ביה ׳ ברזין אלין יכיל בר נש לאתדבקא במאריה למנדע שלימו דחכמה ברזא עלאה כד פלח למאריה בצלותא ברעותא בכוון לבא אדבק רעותיה כנורא בגחלתא לייחדא אינון רקיעין תתאין דסטרא דקדושה לאעטרא לון בשמא חדא תתאה ומתמן ולהלאה לייחדא אינון רקיעין עלאין פנימאין למהוי כלהו חד בההוא רקיעא עלאה דקיימא עלייהו ׳ (א) ובעוד רל"ט א׳ דפומיה ושפוותיה מרחשן לביה יכוון ורעותיה יסתלק לעילא לעילא לייחדא כלא ברזא דרזין דתמן תקיעו דכל רעותין ומחשבין ברזא דקיימא באין סוף ולכוונא בהאי בכל צלותא וצלותא בכל יומא ויומא לאעטרא כל יומוי ברזא דיומין עלאין בפולחניה ׳ בליליא ישוי רעותיה דהא אתפטר מעלמא דא ונשמתיה נפקת מניה ויהדר לה למארי דכלא בגין דכל ליליא ולילא (ס"א ההיא נקודה קיימא לאכללא בגווה אינון נשמתין דצדיקייא) רזא דרזין למנדע לאינון חכימי לבא רקיעא דא תתאה ברזא דההיא נקודה קיימא כמה דאמרן ׳ ההוא רקיעא איהו כליל מעילא ומתתא ויקה קכ"ג ב׳ ויסודא דילי׳ לתתא כהאי שרג׳ דסלקא נהורא אוכמא לאתאחד׳ כ"א׳ נ"א בנהורא חוורא ויסודא דילה איהו לתתא כההיא פתילה במשחא א׳ אוף הכי לתתא ההיא נקודה בימגא אתכלילת מלעילא ובליליא אתכלילת מתתא באינון נשמתין דצדיקייא ׳ וכל מלין דעלמא אהדרו

א) מכאן דכל עיקר הכונה כשיהיו רוחש בשפתיו והדבר בפיו תחלה ולא בשתיקה כלל ה"ס :

אהדרו כלהו לעקרא ויסודא ושרשא דנפקו מניה · וכמה לילוון
זמינין לנטלא כל חד וחד מה דאתחזי ליה כד"א ·אף לילות תלים י"ו
יסרוני כליותי · נפשא אזלת ושטאת ותכת לההוא עקרא דאתחזי
לה · גופא קאים שכיך כאבנא ואהדר לההוא אתר דאתחזי
ליה למשרי עלוי ובגין כך תב גופא לסטריה ונפשא לסטרה
גופא שרי עלוי רזא דסטרא אחרא ובגין כך אסתאבו ידוי ובעי
לאסחאה לון כמה דאוקימנא דהא בליליא כלא תב לאתריה
ונשמתהון דצדיקייא סלקין ואתהדרן לאתרייהו ואתעטרת בהו
מה דאתעטרת ואתכלילת מכל סטרין כדין סלקא יקרא דקב"ה
ואתעטר מכלא · בליליא שלטאן ממנן דאתפקדו על אינון נשמתין
דצדיקייא לסלקא לון לעילא ולקרבא לון קרבן נייחא לגבי
מאריהון ההוא ממנא דאתפקד על כל אינון משיריין ·סוריי"א יה"נ ה'
שמיה רב ממנא כיון דנשמתא סלקא בכל אינון רקיעין כדין קה"ר ה'
מקרבין לה לגביה וארח בה כמה דאת אמר ·והריחו ביראת יי' ישעי' י"א
במה רזמין מלכא משיחא למעבד בעלמא ועל ידיה אעברו כלהו
בפקדונא על ידיה לאתקרבא להלאה · וכלהו נשמתין כד
אתקריבו לההוא אתר דאתקריבו ואתחזון תמן דא איהו רזא
כלהו נשמתין אתכלילו בההיא נקודה ונטלא לון זמנא חדא
כמאן דבלע בליעו דמלה ואתעברא כאתתא דמתעברא · רזא
דא למארי מדין · כד האי נקודה אתעברת כאתתא דמתעברא
אתהני מההיא הנאותא דאתכלילת נשמתא מהאי עלמא באינון
עובדין ובההיא אורייתא דאשתדלת בה ביממא · ונטלא ההוא
ריחו דהאי עלמא וביה אתהני בחדוה ואתכלילת מכל סטרין
לבתר אפיקת לון לבר ואולידת לון כמלקדמין ונשמת' איהי חדתא
השתא כמלקדמין (ה) ורזא דא ·חדשים לבקרים חדשים ודאי כמה איכה ג'
דאתמר מה טעם אינון

ב) הא' נרמז הדפוס לבקרים רבה ר"ה דח"ל כת"ס בסתוך דאכללא לון לגווה ואפיקת לון חדתין . מא"ן .

אינון חדשים בגין רזא דכתיב רבה אמונתך · רבה ודאי ידיכלא (בראשית י"ט כ')
לאבללא לון ולאעלא לון לגווה ואפיקת לון ואינון חדתין · ועל
דא נקטא אחרנין מלעילא בימטא · זכאין אינון צדיקייא בעלמא
דין ובעלמא דאתי · אדהכי נהר יממא · אמר רבי אבא נקום
ונהך ונודה לרבון עלמא · קמו ואזלו וצלו ולבתר אהדרו חברייא
לגביה אמרו ליה מאן דשרי לסיים שבחא · זכאה חולקנ' באורחא
דא דכל האי זכינא לאעטרא ליה לקודשא ב"ה ברזין דחכמתא

פתח רבי אבא ואמר :

(ויעש) בצלאל את הארון עצי שטים וגו' · הכא אע"ג דכל רזין
דמשכנא הא אוקמוה חברייא באדרא קדישא · הכא אית
לאסתכלא דהא רזא דא מתעטרא בכמה רזין למילף חכמתא
(א) ארון דא איהו רזא למיעל תורה שבכתב ואתגניז ביה בשית (ר' א')
לוחין מסחרין ודא אקרי ארון · כד סחרן אינון שית למהוי כחדא
כדין איהו גופא חד לאעלא ביה רזא דאורייתא בשית סטרין
וארון · לוחין אינון חמש ועאלין ביה חמש ספרים ואינון חמש
אינון שית כחד דרגא דאעיל בה בגניזו דאקרי רזא דכלא
והאי איהו רזא דברית · כד עאל דא גו אינון חמש לוחין כדין
קיימא ארונא ואורייתא ברזא דתשע דרגין דאינון תרין שמהן (רי"ג א')
יהו"ה אלהי"ם · ולבתר קיימא לוחא חדא רזא עלאה דחפי על
כלא · וההוא הוי רזא דההוא רקיעא דסחרא וחפי על כלא
וכלהו קיימי בגניזו · הכא אית לן לאסתכלא ולמנדע רזין דארונ'
אית ארון ואית ארון דא לקבל דא · פתח ואמר הכל נתן (שמואל ב' כ"ד)
ארונה המלך למלך וגו' · וכי ארונה מלך הוה ואע"ג דחברייא
אוקמוה · אלא דוד דכתיב ביה כל מכה יבוסי ויגע בצנור וגו' (שם ה')



א) כי בארון ד' קרשים מד' צדדים וקרש התחתונה עם הכסוי העליונה הרי ששה · א"ס :

ואיהו נטל ותפיס לירושלם ומדידיה הוה אמאי קנה בכספא
ואי תימא אע"ג דהוות ירושלם דידיה דדוד ההוא אתר אחסנתיה
דארונה הוה כמה דהוה בנבות היזרעאלי דאע"ג דשליט אחאב
והוה מלכא אצטריך למתבע לנבות ההוא כרם · אוף הכי
דוד · אלא ודאי ארונה מלכא הוה וההוא אתר ברשותיה הוה
והוה שליט עלוי וכד מטא זמנא לנפקא מתחות ידיה לא נפיק
אלא בסגיאות דמא וקטולא בישראל · לבתר קאים ההוא
מלאכא מחבלא על ההוא אתר ותמן כד הוה קטיל וקאים
בההוא אתר לא הוה יכיל ותשש חיליה · וההוא אתר
דאתעקד ביה יצחק הוה דתמן בנה אברהם מדבחא ועקד ליה
ליצחק בריה · כיון דחמא קב"ה ההוא אתר אתמלי רחמין הה"ד
ד"ה א' כ"א ראה יי' וינחם וגו' מהו ראה יי' (ב) חמא עקידת יצחק בההוא
אתר ותב ורחים עלייהו מיד ויאמר למלאך המשחית רב עתה
וגו' · מהו רב הא אוקמוה טול הרב · אלא הכי הוא כתיב
הכא רב וכתיב התם רב לכם שבת בהר הזה · אוף הכי נמי רב
לך למהוי האי אתר תחות ידך שנין סגיאין הוה תחות ידך
מכאן ולהלאה רב אהדר אתרא למאריה · ועב"ד (כ"מ"א) במותא
וממונא נפק מתחות ידיה · אמאי אקרי ארונה · לא כתיב ארונה
וכתיב ארנן · בעוד דההוא אתר הוה תחות ידיה אקרי ארונה
ארון דסטרא אחרא · ועל דאתוספו ביה אתוון יתיר הכי אצטריך
קה"ד כ' לאתוספא לההוא רע עין רזא דסטרא אחרא וההוא תוספת
איהו גריעותא לגביה בסטר קדושה גרעין ליה אתוון ואתוסף
מלכי' א' ז' קדושתיה · ורזא דכתיב על שני עשר בקר · גרע מ"ם
דלא

ב) כמש"ל דנוצחק לה באתריה וגירס דאפרו לנור וכו' והוא כעכס הלפ · מא"ן :

דלא כתיב שנים אלא שני ׳ ולסטרא אחרא יהבין ליה תוספת קס״ד ב׳
אתוון דכתיב ויעש יריעות עזים לאהל על המשכן עשתי עשרה
ידיעת תוספת אתוון ואיהו גריעותא ׳ ובסטרא דקדושה שני
עשר ולא יתיר ׳ והכא עשתי עשרה ׳ וכלא איהו גריעו לגביה
והכי אצטריך לההוא רע עין לאשלמא עיניה ואיהו בגריעו
(כגוונא דא ארונה תוספת אתוון ולא כתיב ארון) ת״ח סטרא
דקדושה אקרי ארון הברית וההוא ארון הברית אתחזי לגופא
למיעל ביה דיוקנא דאדם ועל רזא דא אינון חסידי קדישין כד
הוו מפטרי מהאי עלמא הוו אעלין לון בארון דהא סטרא אחרא
לא מתתקן בגופא ולאו איהי בכללא דגופא דאדם ׳ ובגין דא
לא אתברון גופייא לההוא סטרא אחרא בגין דלאו אינון
בכללא דגופא דאדם ׳ ביוסף מה כתיב ׳וישם בארון תרין הקדמה ו׳ ב׳
יודין אמאי · אלא דאתחבר ברית בברית רזא דלתתא ברזא כ״ק ו׳
דלעילא ועאל בארונא · מאי טעמא ׳ (ס״א ת״ח סטרא דקדושה
אקרי ארון הברית וההוא ארון הברית אתתקן לאעלא ביה
רזא דאורייתא דאיהי רזא דיוקנא דגופא קדישא כגוונא דא
לתתא אתתקן) ארונא לאעלא ביה דיוקנא דגופא רזא דאדם
ומאן איהו דקאים ברזא דאדם מאן דנטיר את קיימא קדישא
ועל רזא דא אינון חסידי קדישין כד הוו מפטרי מהאי עלמא
הוו עאלין לון בארונא בגין דלא אתחזי למיעל בארונא אלא
מאן דנטיר להאי ברית את קיימא קדישא ׳ ביוסף מה כתיב
ויישם בארון) ׳ בגין דנטר ברית קדישא ואתקיים ביה להכי
אתחזי לאעלא בארונא וכלא כדקא חזי ׳ בכה ר׳ אבא ואמר
ווי לבני עלמא דלא ידעי לההוא כסופא ׳ ווי לההוא עונשא
דכל מאן דבעי עאל בארונא ׳ בגין דלא אצטריך למיעל
בארונא בר צדיק דידע בנפשיה ואשתמודע בגרמיה דלא חטא
בההוא ברית את קיימא קדישא מעולמוי וקא נטיר ליה כדקא
יאות ואי לאו לא אצטריך ליה למיעל בארונא ולמפגם ארונא
רזא אצטריך לאתחבר׳ באת קיימא קדיש׳ דאיהו רזא דאתחזי
ליה ולא לאחרא ׳ דהא ארון לא אתחבר אלא בצדיק דנטיר

את קיימא קדישא · ומאן דפגים ברית ועאל בארונא ווי ליה
דפגם ליה בחייוי · ווי ליה דפגים ליה במיתתיה · ווי ליה מההוא
עונשא · ווי ליה דפגים את וארון קיימא קדישא · ווי ליה לההוא
כסופא דנקמין מניה נקמת עלמין נוקמא דעלמא דא ונוקמא
תהלים קכ"ה דההוא פגימו · ורזא דא כתיב °כי לא ינוח שבט הרשע על
גורל הצדיקים · בשעתא דדיינין ליה בההוא עלמא מסתכלן
בעובדוי אי הוה פגים רזא דברית קדישא דחתים בבשריה ·
והשתא פגים ארונא דיליה בהאי · האי לית ליה חולקא
בצדיקייא · מסתכלן ביה ודיינין ליה ומפקי ליה לבר מכללא
דאדם · כיון דאפקי ליה מכללא דאדם אפקי ליה מכלל' דכלהו
אחרנין דאתעתדו לחיי עלמא ויהבי ליה לההוא (אחרין) סטרא
דלא אתכליל ברזא דגופא דאדם · כיון דאתמסר לההוא סטרא
ווי ליה דאעלין ליה בגהינם ולא נפיק מניה לעלמין · ע"ד כתיב
ישעיה ס"ו °ויצאו וראו בפגרי האנשים הפושעים בי וגו' · אינון דאשתארו
מכללא דאדם · והני מלי כד לא עבד תיובתא שלימתא · תיובת'
דאיהי אתחזייא לחפייא על כל עובדוי · ועכ"ד טב ליה דלא
יעול בארונא דהא כל זמנא דגופא קיים נשמתא אתדנת ולא
עאלת לאתרה בר אינון חסידי עליונין קדישין דאתחזון לסלקא
בגופיהון זכאה חולקיהון בעלמא דין ובעלמא דאתי · בגין דלית
חובא דקשייא קמיה קב"ה כהאי מאן דמשקר ופגים להאי את
קיימא קדישא · ורא לא חמי אנפי שכינתא על חובא דא כתיב
בראשית ל"ח °ויהי ער בכור יהודה רע בעיני יי' וכתיב °לא יגורך רע · מה
תהלים ה' כתיב הכא ויעש בצלאל את הארון · וכי אמאי לא עבדו אינון
חכימין דעבדו משכנא ית ארונא · אלא בצלאל סיומא דגופא
רע"ר ה' דאיהו *רזא דברית קדישא ונטר ליה ואיהו קאים בעדבא
דחולקיה איהו אשתדל בעובדא דיליה ולא אחרא · אתו
כלהו חברייא ונשקו ליה כד מטו לגבי דרבי שמעון וסדרו
מלין אלין קמיה כל מה דאתמסר בההוא אורחא · פתח
משלי ד' ואמר °ואורח צדיקים כאור נגה הולך ואור עד נכון היום
האי

האי קרא אתמר · אבל האי קרא אית לאסתכלא ביה · ואורח
צדיקים ההוא אורחא דצדיקייא אזלי ביה איהו ארח קשוט ·
אורחא דקב"ה אתרעי ביה · אורחא דאיהו אזיל קמייהו וכל אינון
דתיכין אתיין למשמע מלין דאינון ממללן ואמרי בפומייהו · כאור
נגה דנהיר ואזיל ולא אתחשך כאורח דאינון חייביא דאורח
דילהון אתחשך תדיר כד"א דרך רשעים כאפלה וגו' · ד"א
ואורח צדיקים מה בין אורח לדרך הא אוקמוה · אבל ·אורח הוא קל"ז ח'
דהשתא אתפתח ואתגלייא ואתעביד בההוא אתר אורח דלא ויקרא
כתישו ביה רגלין מקדמת דנא · דרך כד"א ·כדורך בגת דכתישין פ"ח ח' ישעיה
ביה רגלין כל מאן דבעי · וע"ד לצדיקייא קארי ארח דאינון הוו ס"ג
קדמאי למפתח ההוא אתר · ולא על כל אתר איהו אלא אע"ג
דאחרנין בני עלמא אזלי בההוא אתר השתא דאזלין ביה
צדיקייא איהו אתר חדתא דהשתא חדתא איהו ההוא אתר כמה
דלא אזיל ביה בר נש אחרא לעלמין · בגין דצדיקייא עבדין
חדתא לכל ההוא אתר בכמה מלין עלאין דקב"ה אתרעי בהון
ותו דשכינתא אזלא בההוא אתר מה דלא הוות מקדמת דנא
ובג"כ ארח צדיקים אקרי בגין דאתארח ביה אושפיזא עלאה
קדישא · דרך איהו פתוח לכלא וכתישין ביה כל מאן דבעי אפילו
אינון חייבין · דרך רזא דא ·הנותן בים דרך בגין דדריך ביה שם מ"ג
סטרא אחרא דלא אצטריך ושליט לסאבא משכנא וע"ד צדיקייא
בלחודייהו קיימי ושלטי בההוא אתר דאקרי אורח כמה דאוקימנ'
דרך פתוח לכלא להאי סטרא ולהאי סטרא ואתון קדישי עליונין
אורח קדישא עילאה אזדמן לגבייכו וארחתון ביה ומלין מעליין
עלאין (נ"א אלין) אתסדרו קמי עתיק יומין זכאה חולקיכון · פתח ר"ש
ואמר ·ויהושע בן נון מלא רוח חכמה כי סמך משה וגו' בכמה דברים ל"ד

אתר

אתר תנינן דמשה אנפוי כאנפי שמשא ויהושע כאנפי סיהרא ׳
דלית נהורא לסיהרא אלא נהורא דשמשא כד נהר לסיהרא
וסיהרא מגו שמשא אתמלייא וכד אתמליי׳ כדין קיימא באשלמות׳
אשתלימותא דסיהרא מאן איהו רזא דכלא דאקרי דמות ברזא
דשמשא עלאה יי׳ דהא בשמא דא לא קאים כר בזמנא דקיימ׳
באשלמותא דהא כמה שמהן אינון דאחסינא ואתקרי בהו כפום
שעתא דקיימא ביה הכי אקרי בההוא שמא ממש ׳ וכד קיימא
ברזא דאשלמות׳ ואשתלימת מכל סטרין כדין אקרי ידו״ד אשלמות׳
דילה באשלמותא דלעילא ׳ דירתא ברתא לאימא ׳ והיינו (ד״א נהירו) ק׳ כ׳
בחמיסר יומין דכתיב °בחמשה עשר יום לחדש השביעי הזה וכתיב ויקרא כ״ג
°אך בעשור לחדש השביעי וכלא רזא חדא כד קיימא עדמ׳ דאתי שם
ברזא דכל עשר אמירן על האי חדש אקרי °בעשור וכד אתרשימ׳ קפ״ה כ׳
סיהר׳ באשלמות׳ חדא בינייהו אקרי בחמיש׳ עשר דהא ה׳ אתחבר׳
ואתחקקת בינייהו ורזא דא י״ה וכד קיימא בשמ׳ דא כדין אתחבר
בה׳ ואיהי איתוספא (ר״א לגבי תתאילמיזן לון ולמיהב לון טרפייהו
ואיתוספא) איהי ברזא דארת ה׳ כמלקדמין ׳ חדא לאתחקקא
ולאתחברא ברזא דלעילא וחדא למיהב מזונא לתתא וכדין קיימא
סיהרא באשלמותא לכל סטרין עילא ותתא ברזא דשמא
דא למהוי כלא רזא חדא ושלימו חד ׳ יהושע דא איהו רזא
דאשלמותא דסיהרא באלין אתוון בן נו״ן נו״ן ודאי דהא נ׳ רזא
דסיהרא איהי ׳ מלא ברזא דאשלמותא דשמא קדישא כדין
איהו מלא רוח חכמה ודאי ׳ בגין דנקודה עלאה דאיהי י׳
אתפשט ואפיק רוח ׳ וההוא רוח עביד היכלא ׳ ההוא רוח
אתפשט ואתעביד שית סטרין ׳ ההוא רוח אתפשט ברזא דכל
ת׳ין ואמלי ועביד היכלא לתתא ׳ ואתמלי כלא ואתעביד רזא

דשמא

דשמא קדישא באשלמותא חדא · וכגוונא דא יהושע מלא רוח חכמה בגין כי סמך משה את ידיו עליו דאיהו אריך ברכאן עליה ואתמלי בירא מניה · ואתון קדישי עליונין כל חד מנייכו אתמלי רוח חכמה וקיימא באשלמותא ברזין דחכמתא בגין דקב"ה הוא אתרעי בכו ואסמיך ידוי עלייכו · זכאה חולקי דעיני חמו דא וחמו שלימו דרוח חכמתא בכו · פתח ואמר כתיב לא תאכלו ויקר' י"ט על הדם לא תנחשו ולא תעוננו · האי קרא אוקמוה ורזא דמלה האי מאן דאכיל בלא צלותא דיצלי (ד"א קדם דאכיל) על דמיה ישקיל איהו כמנחש ומעונן · בגין דבליליא נשמתא סלקת (ואסתלקת) למחמי ברזא דיקרא עלאה כל חד וחד כמה דאתחזי ליה ואשתאר ב"נ בההוא חילא דאשתתף (נ"א דאתפשט) גו דמא לאתקיימא גופא ועם כל דא טעים טעמא דמותא וההוא חילא לא מתעתדא לאתערא גו ההוא חילא דנשמתא ולקבלא ליה וכד אתער בר נש לאו איהו דכי והא אוקימנא דסטרא אחרא שליט על אתר דקיימא בלא נשמתא · כיון דאתדכי במיא ואע"ג דאשתדל בר נש באורייתא (נ"א טעים טעמא דמותא דסטרא אחרא שליט על אתר דקיימא בלא נשמתא וכד אתער בר נש אע"ג דאשתדל באורייתא) ההיא נשמתא לא אתקיימת באתרה ולא שלטא ביה בב"נ בר חילא דדמ' בלהודוי דאקרי נפש ההיא דאתפשטא בדמא תדיר והא אוקימנא · וכד יצלי ב"נ צלותא דפולחנא דמאריה כדין מתיישבא חילא דדמא באתרי' ואתגבר חילא דנשמתא ואתיישבא על ההוא אתר · וכדין בר נש אשתלים קמי מאריה כמה דאצטריך נפש לתתא ורזא דמלה דנשמתא לעילא · וע"ד מאן דצלי צלותא עד לא ייכול קאים גרמיה כמה דאצטריך וסלקא נשמתא על אתר מותבה כמה דאצטריך (א) ואי אכיל עד לא צלי צלותיה לאתיישבא

א) אפילו קם באשמורת לא לטעום מידי יותר שאמר על מהרח"ו שהיה טועם מתיקה באשמורת. אין לסמוך כלל שמהרח"ו היה שהיה נוהג כך ולא היה טועם פשה בחיה חולה ישמע הסומס יעשה יזהרו"ו ופי"ה התירו קלפ"י כלי סוקלר אל"ן

לאתיישבא דמא על אתריה הא איהו כמנחש ומעונן בגין דהא
איהו ארחיה דמנחש לסלקא לסטר אחרא ולמאכא סטרא
דקדושה אמאי אקרי בר נש ההוא דאשתדל בההוא סטרא מנחש
על דאשתדל בההוא נחש לאתקפא חיליה ולאתגברא ודא איהו
כמאן דפלח לאלהים אחרים וכן האי פלח לההוא חילא דדמא
ולא פלח ליה לקב״ה לאתקפא סטרא דנשמתא סטרא דקדושה
מעונן דאשתדל בחובא ולא אשתדל בזכו · ואי תימא הא קיימא
נ׳ באמצעיתא הכי הוא ודאי דהא לא יכלין לשלטאה בההוא
סטרא אחרא עד דאתערבי ביה ערובא דסטר קדושה כחוטא
חד דקיק מאן ״דבעי לקיימא שקרא יערב בה מלה דקשוט בגין הקדמה כ׳ב׳
דיתקיים ההוא שקרא ועל דא עון מלה דשקר הוא ובגין לקיימא
ליה עאלין בה מלה דקשוט ודא איהו נ׳ בדא מקיימי לההוא
שקר · ומאן דלא צלי צלותא לקמי קב״ה עד לא ייכול על דמיה
כמנחש ומעונן · צלותא דבר נש כמה דאמרתון אתון קדישי
עליונין זכאה חולקיכון דהא בצלותא מתתקן גופיה ונפשיה
דבר נש ואתעביד שלים · צלותא איהי תקונין מתקנן דמתתקנן
כחדא ואינון ארבע · תקונא קדמאה תקונא דגרמיה לאשתלמא
תקונא תניינא תקונא דהאי עלמא תקונא תליתאה תקונא דעלמא
לעילא בכל אינון חילי שמיא · תקונא רביעא׳ תקונא דשמא קדישא
ברזא דרתיכין קדישין וברזא דעלמין כלהו עילא ותתא בתקונא
(דרזין דסתרא קדישא) כדקא יאות · תקונא קדמאה תקונא דגרמיה בגין
דאצטריך לאתקנא גרמיה במצוה וקדושה ולאתתקנא בקרבנין
ועלוון לאתדכאה תקונא תניינא בתקונא דקיומא דהאי עלמא
בעובדא דבראשית לברכא לקודשא בריך הוא על כל עובדא
ועובדא באינון הללויה ״הללוהו כל כוכבי אור הללוהו שמי תהלים
השמים וגו׳ לקיימא קיומא דהאי עלמא · ועל דא בברוך קמ״ח
שאמר ברוך כרוך על כלא · תקונא תליתאה דאיהו תקונא
דעלמא

לעלמא לעילא בכל אינון חיילי חיילין ומשריין יוצר משרתים
ואשר משרתיו וגו' והאופנים וחיות הקדש · תקונא רביעאה
תקונא דצלותא בתקונא דרזא דשמא קדישא כדקא אמרתון
זכאה חולקיכון · והכא רזא דתקונא דשמא שלים · זכאה חולקי
עמכון בהאי עלמא ובעלמא דאתי · פקודי אורייתא *דאמרתון ר"כ כ'
בצלותא ודאי הכי הוא · פתח ואמר כתיב *את יי' אלהיך תירא דברים י'
אתו תעבוד · וכתיב *ויראת מאלהיך · האי קרא אית למימר ויקר' י"ט
הכי ויראת אלהיך בגין דהא כתיב את יי' אלהיך תירא מהו
מאלהיך · אלא רזא איהו מאלהיך ודאי מההוא אתר דאתחבר
וסחרא למוחא דלגו ודא איהו מאלהיך דחילו דא למדחל ליה
דהא תמן שרייא דינא ואיהו דינא דאשתאיב מגו דינא דלעילא
בהאי אתר (אית אשא ואית אשא) · תלת גווני אשא הכא ·
אשא קדמאה איהו אשא דקביל אשא בחידו וחדאן דא בדא
ברחימו · אשא תניינא איהו אשא דכתיב ביה *ונגה לאש יחזקאל א'
דאתחזי ביה נגה · ודא איהו אשא דקיימא גו אשא פנימאה ר"ג כ'
בחידו כמה *דאתמר · אשא תליתאה איהו אשא דסחרא לההוא
נגה · ובהאי אשא שארי דחילו דדינא לאלקאה חייביא · ואף
ע"ג דתנינן דארבעה גווני אשא נינהו ואינון ארבע דאינון חד
אבל הכא בההוא אשא דקאמרן שארי דחילו דדינא ועל דא
כתיב ויראת מאלהיך מההוא עונשא דיליה · ובההוא יראה
בעי לשוואה רעותיה ברחילו ורחימו כחדא למדחל בהאי סטרא
ולמרחם בהאי סטרא · ובאינון גוונין דקאמרן וההוא דחילו להוי
למדחל מעונשא · דמאן דעבר על פקודי אורייתא אתענש
בההוא סטרא דכד שארי ההוא סטרא לאלקאה לא שביק עד
דישצי ליה מהאי עלמא ומעלמא דאתי · ובג"כ בעי למדחל

מהאי אשא דדחילו שרייא ביה · ומניה אתפשט אשא לבר
שופטי׳ ו׳ דדחלא אחרא ועל דא כתיב לא תיראו את אלהי האמורי
דאסיר למדחל מניה · והאי אשא דדחילו דקאמרן איהו קדש
ואשתתף בקדושה והאי איהו דסחרא לההוא נגה דקאמרן ·
וההוא אשא אחרא דלבר איהו דאתחבר בהאי לזמנין · ולזמנין
אתעבר מניה ולא אתחבר בהדיה וכד גרים דאתחבר בהאי
כדין הוא אשא דחשוך ואחשיך וכסי נהירו דאלין אחרנין ·
וסימניך ואש מתלקחת ולא דקיימא תדיר והא אתמר · לבתר
אהבה כמה דאוקמוה דאהבה שרייא לבתר יראה ורזא דמלה
ביון דשארי יראה על רישיה דבר נש אתער לבתר אהבה
דאיהו ימינא · דמאן דפלח מגו אהבה אתדבק באתר עלאה
לעילא ואתדבק בקדושה דעלמא דאתי בגין דהא סליק דאתעטר
ולאתדבקא בסטר ימינא · ואי תימא דפולחנא דאיהו מסטרא
דיראה לאו איהו פולחנא · פולחנא יקירא איהו · אבל לא סליק
לאתדבקא לעילא וכד פלח מאהבה סליק ואתעטר לעילא
ואתדבק בעלמא דאתי ודא איהו בר נש דאזדמן לעלמא
דאתי זכאה חולקיה דהא שליט על אתר דיראה דהא לית מאן
דשליט על דרגא דיראה אלא אהבה רזא דימינא · רזא דיחודא
דאצטריך ליה לההוא דאתחזי לעלמא דאתי · ליחדא שמא
דקודשא בריך הוא ולייחדא שייפין ודרגין עלאין ותתאין לאכללא
כלהו לאעלאה באתר דאצטריך לקשרא קשרא · ודא איהו רזא
דברים ו׳ שמע ישראל יי׳ אלהינו יי׳ אחד · ורזא דשמע שם דסליק לע׳
ק״ס כ׳ מ״נ ח׳ שמהן ודא כללא חדא · ישראל · ישראל סבא בגין דאית זוטא
הושע י״א דכתיב נער ישראל ואהבהו ודא איהו ישראל סבא
רזא חדא בכללא חדא · הכא אתכלילת אתתא בבעלה
ולבתר דאתכלילו דא בדא בכללא חדא כדין אצטריכו לייחדא

שייפין

שייפין ולחברא תרין משכנין כחדא בכלהו שייפין ברעו דלבא לאסתלקא בדבקותא דאין סוף לאתדבקא כלא תמן למהוי רעותא חדא עלאי ותתאי · ורזא דא יהיה כד"א יהיה יי' אחד ברזא דיהיה · י' ליחדא ולאתדבקא בה' דאיהו היכלא פנימאה לאתר (נ"א אתר) גניזו דהאי נקודה עלאה דאיהי י' ודא איהו רזא ידו"ד אלהינו · אלין תרין אתוון (נ"א סמכן) דאינון י"ה · ולאכללא כ"א א' כל שייפין בההוא אתר דנפקו מניה דאיהו היכלא פנימאה לאתבא מלין לאתריהון לעקרא ויסודא ושרשא דילהון עד ההוא אתר דשרשא דברית · ולבתר אינון תרין אתוון אחרנין (דאיהו יה) ליחדא ולאתדבקא י' בה' · י' איהו רזא דברית קדישא · והאי ה' איהו היכלא אתר גניזו דהאי רזא דברית קדיש' דאיהו י' · ואע"ג דאוקימנא דאיהו ו' תניינא · אבל י' רזא דיליה ליחדא לון כחדא · אחד ליחדא מתמן ולעילא כלא כחדא ולסלקא רעותא לאתקשרא כלא (מתתא לעילא) בקשורא חד לסלקא רעותיה ברחילו ורחימו לעילא לעילא עד אין סוף ולא ישתבק רעותא מכל אינון דרגין ושייפין אלא בכלהו יסתלק רעותיה לאדבקא לון ולמהוי כלא קשורא חדא באין סוף ודא הוא יחודא דרב המנונא סבא דאוליף מאבוי ואבוי מרביה עד פומא דאליהו ושפיר איהו ויחודא בתקונא · ואע"ג דאנן אוקימנא להאי בכמה רזין כלהו רזין סלקין לחד · אבל רזא דא אשכחנא בספריה (א) ושפיר איהו ויחודא בתקונא · והא אנן ביחודא דרזא אחרא אתערנא מלין ואיהו שפיר ויחודא כדקא חזי והכי הוא אבל יחודא דא יחודא בתקונא ודא איהו יחודא דרב המנונא סבא · ותו הוה אמר מאן דרעותיה לאכללא כל רזין דיחודא במלה דאחד שפיר ספי · ולהכי אנן מאריכין באחד לסלקא רעותיה מעילא לתתא

ומתתא

א) כ' הרח"ו שלא זכינו לדעתו מפי הרב ז"ל הרמ"ז :

ומתתא לעילא למהוי כלא חד אבל ברזא דא יהו"ה ׳ סימנא בעלמא איהו להאי ׳ והא דתנינן אחד (למקוו ד') רזא עילא ותתא וארבע סטרין דעלמא הכי איהו ליחדא עילא ותתא כמה דאתמ׳ וארבע סטרין דעלמא אלין אינון רזא רתיכא עלאה לאתכללא כלא כחדא בקשרא חדא ביחודא חדא עד אין סוף כמה דאוקימנ׳ רזא לאדכרא יציאת מצרים לבתר בגין דהוות שכינתא בגלות׳ ובזמנא דאיהי בגלותא לאו איהו חבורא לאתחברא דא בדא עלמא תתאה בעלמא עלאה ולאחזאה חירו ההיא גאולה דהוות בכמה אתין בכמה נסין דעבד קב"ה ואצטריך ההוא פורקנא לאתדכרא ולאתחזאה דאף על גב דהוות בגלותא השתא חירו אית לה מיומא דאינון קשרין במצרים אשתריאו אינון אתין ונסין אתעבידו ואצטריך לאחזאה חירו דילה בגין דאתחברא בבעלה ובגין לאסמכא גאולה לתפלה למהוי כלא חד בלא פרודא ולא לאחזאה תרוכין וסימניך ואשה גרושה מאישה לא יקחו ואי תימא והא בגלותא איהי והא אתתרכת ׳ לאו הכי לא ודאי בגלותא איהי לדיירא עמהון דישראל ולאגנא עלייהו אבל לא אתתרכת ׳ והא שכינתא לא אתחזי בבית ראשון ובבית שני ׳ עד דלא גלו ישראל סלקא לעילא ולבתר איהי שויאת מדורא עמהון ׳ אבל תרוכין לא הוות לעלמין ובג"ד בעי לאחזאה פורקנא דאית בה ארבע גאולות ורזא הכא בשעתא דנפקא שכינתא מגלותא דמצרים תבעה מקודשא בריך הוא דתיפרוק לה השתא ד׳ זמנין דאינון ד׳ גאולות ׳ לקבל ארבע גליות בגין דתהא ברת חורין ולא תהא מתרכא ובההיא שעתא קיימא ואתפרקת ארבע גאולות בההיא יציאת מצרים והשתא דאצטריכת בתקונהא לאתחברא בבעלה אצטריך לאחזאה ההיא גאולת מצרים דאית בה ארבע גאולות ׳ ועל דא אית

לאדכרא

לאדכרא בההיא גאולה ד' זמנין אמת' אמת' אמת' אמת' עד
עזרת אבותינו דדא הוא עזרה וסמך לישראל כלהו' ומתמן
ולהלאה ארבע זמנין אחרנין אמת אמת אמת אמת למהוי ארבע
גאולות אלין בקיומא תקיף בחותמא תקיף דגושפנקא דמלכא
ד' גאולות כפולין בקיומא וכלהו בההיא יציאת מצרים (א) דאילו
לא אשתכחו אינון ד' גאולות בההיא יציאת מצרים כל זמנא
דלהוי גלותא לא אתחברת בתקונאה לאתייחדא שמא קדישא
וע"ד אית לאדכרא גאולה דמצרים תדיר בכל קדושין דקב"ה
בריך שמיה לעלם ולעלמי עלמייא רזא דקדושה (רשמיה) הא
אוקימנא דהא בקדושה מתקדשי כלא עילא ותתא וכל דרגין
וכל רתיכין עלאין ותתאין כלהו מתקדשי בקדושתא דא
ובקדושה דא אוקימנא רזין עלאין לאינון מארי רזין דמסתכלין
בקדושה דמאריהון זכאה חולקיהון' רזא לממסר נפשא למאריה
ר' כ' שפיר איהו דקא 'אמרתון חברייא זכאה חולקיכון וזכאין עיני
דחמו כך דזכינא בחיי דמתערין מלין קדישין אלין בהאי עלמא
מלאכי ג' בגין דכלהו כתיבי לעילא קמי מלכא קדישא· פתח ואמר °אז
נדברו יראי יי' איש אל רעהו ויקשב יי' וישמע ויכתב ספר זכרון
לפניו ליראי יי' ולחושבי שמו' האי קרא אית לאסתכלא ביה
אז נדברו אז דברו מבעי ליה מאי נדברו' אלא נדברו לעילא
מכל אינון רתיכין קדישין וכל אינון חיילין קדישין בגין דאינון
מלין קדישין סלקין לעילא וכמה אינון דמקדמי ונטלין לון קמי
מלכא קדישא ומתעטרן בכמה עטרין באינון נהורין עלאין וכלהו
נדברו מקמי מלכא עלאה מאן חמי חדוון מאן חמי תושבחן
דסלקין בכל אינון רקיעין כד סלקי מלין אלין (קמי מלכא קדישא)

ומלכא

א) מזה ומפס"ל בפסוק מבואר דגאולת מצרים יסוד מוסד לגאולות ולגאולה עתידה ואפ' זה רמז יאמרו גאולי ה' אשר גאלם וגו' יאמרו לעתיד דאשר גאלם מיד צר פרעה סופיל ותהרגות קבלם וכו' ודו"ק מא"ן :

ומלכא קדישא מסתכל בהו ואתעטר בהו ואינון סלקין ונחתין
ויתבין על חיקיה ומשתעשע בהו ומתמן סלקין על רישיה והוו
עטרה ׳ ועל דא אמרה אורייתא ואהיה שעשועים יום יום ׳ והייתי לא משלי ח׳
כתיב אלא ואהיה בכל זמן ובכל עידן דמלין עלאין סלקין קמיה ׳
תרי זמני כתיב יראי יי׳ יראי יי׳ אלא יראי יי׳ לעילא יראי יי׳ לתתא
יראי יי׳ קיימין לתתא ואינון מלין קיימין בדיוקניהון לעילא ׳ ורזא
דא אשכחנא בספרא דחנוך דכל מלין דצדיקייא די בארעא
אינון מתעטרן וקיימן קמי מלכא ואשתעשע בהו קב״ה ׳ ולבתר
אינון נחתי וקיימין קמיה בדיוקנא דההוא צדיק דקאמר לון
ואשתעשע קב״ה בההוא דיוקנא ׳ ולבתר אכתיבו בספר זכרון
לפניו לקיימא קמיה בקיומא תדיר ׳ ולחושבי שמו מאי ולחושבי
שמו הא אוקמוה (הכל) כל אינון דמחשבי מלין דאורייתא ל׳ אדבק׳
למאריהון ברזא דשמא קדישא בגין למנדע ליה ולאתתקנא
חכמה דשמיה בלבייהו דכתיב ולחושבי שמו דהוא רזא דשמא
קדישא ׳ כתיב וממעל לרקיע אשר על ראשם כמראה אבן יחזקאל א׳
ספיר דמות כסא האי קרא הא אוקמוה ׳ אבל וממעל לרקיע
בההוא רקיע לתתא כמה דאמרתון חברייא זכאה חולקי וזכאה
חולקיכון (בההוא רקיעא לתתא) דהא ברקיעא דלעילא לית מאן
דאסתכל ביה ׳ ומלעילא מניה קיימא ההוא אבן ספיר דהא
אתערנא ביה ברזא דההוא מרגלית טבא יקירא כמה דאוקימנא
דמות כסא ולא כתיב דמות הכסא בגין דאית כסא ׳ ואית כסא ׳
הכסא עלאה טמירא גניזא דלא אתגלייא ולית מאן דקיימא ביה
למנדע ולאסתכלא ׳ ועל דא כתיב כסא סתמא דא כסא דלתתא דמות
כמראה אדם כיון דאמר דמות אמאי כמראה דהא סגי ליה
דמות אדם אלא דמות אדם דא איהו רזא עלאה בההוא כבוד
עלאה דיוקנא דאדם ׳ אבל הא אתוסף כמראה לאכללא
אינון דיוקנין דמלין דחכמתא ואינון רזין דחכמתא

דסלקן ומתעטרן לעילא ולבתר קיימין בדיוקנא דאדם בההוא
דיוקנא דצדיקייא דמעטרין לון ובכלהו אשתעשע קב״ה בעטרוי.
ואתון חברייא הא קב״ה אשתעשע השתא באינון מלין דקא
אמריתו מתעטרן בההוא אורחא והא קיימתון קמי מאריכון
בדיוקנייכו קדישין דהא אנא בשעתא דחמינא לכו ואסתכלנא
בדיוקנייכו חמינא ככו דאתון רשימין ברזא דאדם וידענא דהא
דיוקנא דילכון אתעתדא לעילא והכי אזדמנן צדיקייא לזמנא
דאתי לאשתמודעא לעיניהון דכלא ולאחזאה פרצופא קדישא
לקמי כל עלמא הה״ד כל ראיהם יכירום כי הם זרע ברך יי׳ ישעיה ס״א
ארהכי חמא לרבי יוסי דהוה מהרהר במלי דעלמא. אמר ליה
יוסי קום אשלים דיוקנך דאת חד חסר בך. קם רבי יוסי וחדי במלין
דאורייתא וקם קמיה אסתכל ביה ר״ש א״ל ר׳ יוסי השתא אנת
שלים קמי עתיק יומין ודיוקנך שלים. פתח ואמר:

ויעש את ציץ נזר הקדש זהב טהור וגו׳. אמאי אקרי ציץ
אסתכלותא לאסתכלא ביה ובגין דהוה קיימא על
אסתכלותא דבר נש אקרי ציץ וכל מאן דאסתכל ביה בההוא
ציץ אשתמודעא ביה. בציץ הוו אתוון דשמא קדישא גליפן
בגלופא ומחקקן ביה ואי זכאה הוה ההוא דקיימא קמיה אינון
אתוון דמחקקן ביה גו דהבא הוו בלטין מתתא לעילא וסלקין
מההוא גליפו בנהירו והוו נהרין. באנפין דההוא בר נש נציץ
נציצו ביה ולא נצצין בשעתא קדמיתא דאסתכל כהנא ביה הוה
חמי נהירו דאתוון כלהו באנפין. וכד הוה מסתכלא לעיינא
ביה לא הוה חמי מדי אלא נהירו באנפוי דנהיר כאילו ניצוצא
דדהבא הוה נצ״ץ ביה בר דכהנא הוה ידע חיזו דאסתכלותא
קדמאה דהוה חמי לפום שעתא דהא רעותא דקודש׳ ב״ה הוה

ביה

ביה בההוא כ"נ וידעי דאיהו זמין לעלמא דאתי בגין דתיזו דא
נהרין עליה מלעילא וקב"ה הוה אתרעי ביה · וכד מיותכלין
ביה לא חמאן מדי בגין דחיזו דלעילא לא אתגלייא ולא לפום
שעתא · ואי קיימא כ"נ קמי ההוא ציץ ואנפוי לא אתחזיין לפום
שעתא חיזו קדישא הוה ידע כהנא דהא איהו דתקיף מצחא
ובעי לכפרא עליה ולמבעי עלוי רחמין :

רות ב׳ ויעש את ציץ נזר הקדש · ר׳ יהודה פתח קרא ברות ׳עיניך בשדה
אשר יקצרון וגו׳ · האי קרא אית לאסתכלא ביה אמאי
אצטריך הכא למכתב · א"ל ר׳ יצחק אי הכי כמה קראין אינון
באוריית׳ דאתחזיאו דלא אצטריכו למכתב וחמינן דכלהו רזין
עלאין · א"ר יהודה האי קרא (א) מאן דחמי ולא אסתכל בירה
כמה דלא טעים תבשילא דמי · אלא רזא הכא וברוח קודשא
אתמר בגין דחמא בעז דיינא דישרי ענוותנותא דההיא צדקת
דלא מסלקא עינא למחמי באתר אחרא אלא לקמה וחמארת
כל מה דחמאת בעינא טבא ותוקפא דמצחא לא הוה בה ·
שבח עינהא · בגין דאית עינין דבגיניהון לא שלטא ברכתא
בההוא אתר . ואיהו עינא טבא חמא בה דכל מה דאסתכלת
הוה בעינא טבא · ותו דחמא דהוה אצלח בידהא כל מה דהוות
לקטא אתוסף בחקלא ובעז אסתכל דרוחא קדישא שרייא
עלה · כדין פתח ואמר עיניך בשדה אשר יקצרון וגו׳ אי תימא
בגין אינון לקטין כל אינון אחרנין היך אמר דתהך אבתרייהו לא
אצטריך למכתב ולא ולקטת אחריהן · מאי והלכת׳ אחריהן ולא
בגין עינהא קאמר · עינהא דהוו גרמין ברכתא · לקטין סגיאין
וע"ד והלכת אחריהן בתר עיניך · כל שאר בני עלמא לית להו

רשו

(א) מי שרואה אותו ואינו מעיין בו הוא כמי שלא טעם תבשיל דמי :

רישו למיהך בתר עינוי · ואנת לבתר עיניך דעיניך גרמין ברכאן
סגיאין · ד"א עיניך בשדה אשר יקצרון בעז חמא ברוח קודשא
דזמינין לנפקא מינה מלכין עלאין שליטין דאינון עיינין דכלא
כמה דהוות תמר דכתי' בה ותשב בפתח עינים · אתיישב' בפתחא　בר"א ל"ח
דנפקין מינה מלכין שליטין עלאין דאקרון עיינין כד"א (ה) אם　במדבר
מעיני העדה · כמה דכל שייפי גופא לא אזלין אלא בתר עיינין　ט"ו
ועיינין אינון מנהגין לכל גופא · אוף הכי מלכין וסנהדרין וכל
אינון שליטין כלא אזלין אבתרייהו (נ"א כמה דאזלין שייפין בתר עיינין) ובגין
כך אמר לה עיניך אלין מלכין ושליטין דזמינין למיפק מינה ·
בשדה · מאן שדה דא ציון וירושלם דכתיב ציון שדה תחריש ·　מיכה ג'
וכתיב כריח שדה אשר ברכו יי' דא ירושלם · וע"ד כתיב עיניך　בר"א כ"ז
בשדה דאינון עיינין דילה דזמינין למיפק מינה לא יהון שליטין אלא
בשדה · אשר יקצרון דהא מההוא שדה הוו נקטין כל בני עלמא
תורה ונהורא דנהיר דכתי' כי מציון תצא תורה · והלכת אחריהן　ישעי' ב'
באלין עובדין דכשרן דאנא חמינא בך · הלא צויתי את הנערים
וגו' · כמשמעו דיליה בגין דאתתא דעתה קלה · וצמית לישנא
דנקיות נקט וצמית דאי תיאובתיך לאדבקא בבר נש לקיימא
זרעא בעלמא והלכת אל הכלים אלין אינון צדיקייא דאקרון כלי
יי' דכתיב הברו נשאי כלי יי' · דזמינין צדיקייא (ב) לאייתאה לון　שם נ"ב
כל עלמא דורונא למלכא משיחא ואינון כלי יי' מאנין דקב"ה
אתהני בהו אלין אינון מאנין תבירין · תבירין אינון בהאי עלמא
בגין לקיימא אורייתא · ושימוש' דקב"ה אשתמיש בהו לא אשתמיש
אלא מגו הני כלים וכד תתדבק בהו ושתית וגו' רבי יוסי פתח
ואמר ויאכל בעז וישת וייטב לבו מהו וייטב לבו (ג) דבריך　רות ג'
על מזוניה ואוקמוה · ודא הוא רזא דמאן דבריך על מזוניה דא



ה) א"ה בדברי חז"ל מצינו טעם אחר לכנוי הזה שאמרו כלה בזמן שעיניה יפות אין כל גופה צריך בדיקה וכן הדור הוא כפי הפרנס : ב) א"ה בדברי הנביא והביאו בניך בחצן ובנותיך על כתף תנשאנה וכן והביאו את כל אחיכם מכל הגוים מנחה לה' בדברי הפרנסים שם : ג) א"ה בפירוש יות אית' כי פירושים אחרים נמצא בתורה כד"א כי לקח טוב נתתי לכם · וכל שכל מילי בתיקון במרגלא את הלשון לתורה וגם כי ... היינו הטוב והמטיב · וזהו וייטב לבו :

תהל' כ"ז אוטיב ללביה ומאן איהו דכתיב לך אמר לבי (ד) וכתיב צור
שם ע"ג לבבי וגו' ובגין דברכת מזונא חביבא קמי קב"ה כל מאן דבריך
על שבעא אוטיב וחדי לאתר אחרא וסימנא סעודתי דשבת דאתר
אחרא אתהני מההיא שבעא וחידו · והכא אתהני מההו' ברכה
דף כ' דשבעא (נ"א דההוא לריך כעז וה"א וייטב לבו) מ"ט · בגין דמזונא איהו קשי
קמי קב"ה · וכיון דבר נש אכיל ושתי וקא מברך ההיא ברכתא
סלקא ואתהני מאינון מלין דשבעא דסלקין ואשתכח דאתהני
ממזונא מתתא ומלעילא ודא איהו רזא דבין חברייא · רזא בחול
לא מתהני ההוא אתר אלא מאינון מלין דסלקין מגו שבעא וכלהו
מלין מתעטרן ורוון ושבעין בחידו וההוא אתר אתהני מנייהו
בשבת איהו רזא אחרא במזונא ממש ובההוא חדוה דמזונא
דמצוה דשבת ובכלא אשתכח בלילא מעילא ותתא ורזא דא
ד"ה א' כ"ט כי ממך הכל ומידך נתנו לך ודאי בהנאותיה דא ובההוא חדוה
דמזונא דמצוה דשבת כמה דאוקמוה · מאן דמברך לקב"ה מגו
שבעא בעי לכוונא לביה · (ה) ולשוואה רעותיה בחדוה ולא
ישתכח עציב אלא דיברך בחדוה ברזא דא ולישוי רעותיה דהא
איהו יהיב השתא לאחר' בחדוה בעינא טבא וכמה דאיהו מברך
בחדוה ובעינא טבא הכי יהבין ליה בחדוה ובעינא טבא · ובג"כ
לא יישתכח עציב כלל אלא בחדוה ובמלין דאורייתא וישוי לביה
ורעותיה למיהב ברכה דא ברז' דאצטריך רזא הכא ארבע רתיכין
שריין בד' סטרין ומשריין אתזנו מההיא ברכתא דשבעא ובאינון
מלין דבריך אתה אתהני ואתרבי ואתעטר ביה · ומאן דמברך
משלי כ"ב אצטריך רעותא בחדוה ובעינא טבא וע"ד כתי' טוב עין הוא יברך
והכא שפיל לסיפיה דקרא דכתי' כי נתן מלחמו לדל · דאי לא תימ'
הכי האי קרא לאו רישיה סיפיה ולאו סיפיה רישיה · אלא טוב

עין

ד) א"ה כך אמרו חז"ל במדרש רבה ותנין שהקב"ה לבן של ישראל ש"נ צור לבבי וזו כונת הזוה"ק שצריך לשכינה שנק' לב : ה) ולכוין ורצונו בשמחה ולא יהיה עצב בשעת ברכת המזון כי העצבות הוא מצד הקליפה והשמחה היא מצד הקדושה · לכן יוכל ויפתח בר המשמחו כדי שיברך בשמחה וזו סגולה להתעשר אם יברך בשמחה ובקול רם כמ"ש לקמיה גורל עברו גם בעוה"ב כד סליק מהאי עלמא א"ר מ-תקנא וגו' הרע"ב · אח"י הא' לימוד מעלי י' ברכת ה' היא תעשיר ולא יוסיף עצב עמה פי' ברכת ה' כשמה"ש היא דאורייתא דוקא תהיה בתיקונה בשמחה לברך השכינה היא מ' תעשיר למברך כי בזה מסלק החיות ס"ה ולא יוסיף עצב סס"א עמה ע"ד שפירש רבינו האר"י בלקוטי תו' לדרכו דרך הקדש אח"ן :

ע״ן ככה דאוקימנא הוא יברך ודאי בעינא טבא בחדוה · ולאו
איהו למגנא לברכא בחדוה דהא מההיא ברכתא ומההוא
חידו נתן מלחמו לדל (א) אתר דאצטריך לאתזנא מכל סטרין ·
אתר דלית ליה מגרמיה כלום · אתר דאתהני מכל סטרין
ואתכליל מכל סטרין · מלין אלין לא אתמסרו אלא לחכימין
דידעין רזין עילאין ואורחין דאוריית׳ · תא חזי בעז טב עינא הוה
ותוקפא דמצחא לא הוה ביה לעלמא · מה כתיב ויבא לשכב רות ג׳
בקצה הערמה רזא דכתיב בטנך ערמת חטים מהכא אוליפנא שיר ז׳
כל מאן דמברך ברכת מזונא כדקא יאות בחדוה ברעותא
דלבא כד סליק מהאי עלמא אתר אתתקנא ליה גו רזין עלאין
בהיכלין קדישין · זכאה איהו בר נש דנטיר פקודי דמאריה וידע
רזא דילהון דלית לך פקודא ופקודא באורייתא דלא תליין ביה
רזין עלאין ונהורין וזיוין עלאין ובני נשא לא ידעי ולא משגיחין
ביקרא דמאריהון · זכאה חולקיהון דצדיקייא אינון דמשתדלי
באוריית׳ זכאין אינון בעלמא דין ובעלמא דאתי · תא חזי דהא
אמרו דכל אינון תקיפי מצחא דלית להו כסופא לית להון
חולקא בעלמא דין ובעלמא דאתי · כל אינון תקיפי מצחא
דהוו בהו בישראל כד הוו מסתכלן בההוא ציץ הוו מתברי
לבייהו ומסתכלן בעובדייהו (ב) בגין דציץ על את הוה קאים
וכל מאן דמסתכל ביה הוה מכסיף בעובדוי · וע״ד ציץ מכפרא
על אינון תקיפי אנפין תקיפי מצחא · אתוון דרזא דשמ׳ קדישא
דהוו גליפין על ציצא הוו נהרין ובטלין ונצצין · כל מאן דהוה
מסתכל בההו׳ נציצו דאתוון אנפוי נפלין מאימתא והוה אתכר
לביה

א) פי׳ דכוונה ד׳ ברכות בבהמ״ז היא להמשיך הורות למ׳ כמ״ש רבינו האר״י זצ״ל והרי הוא כמבוא״ר מא״ין : ב) לפי שבגין ניתקן על אות היה עובד וכל מי שפיק מביט בו היה לתנייש במעשיו הרעים וחוזר בתשובה :

לביה וכדין ציצא מכפרא עלייהו כגוונא דא כיון דאיהו גרים
לתברא לביה ולאתכנעא מקמי מאריה · כגוונא דא קטרת כל
מאן דארח בההוא תננא כד סליק ההוא עמודא מההוא מעלה
עשן הוה מברר לביה בברירו (דנהירו בחדוה) למפלח למאריה
ואעבר מניה זוהמא דיצר הרע ולא הוה ליה אלא לבא חדא
לקבל אבוה דבשמיא בגין דקטרת תבירו דיצר הרע איהו וראי
בכל סטרין וכמה דציץ הוה קאים על ניסא אוף קטרת דלית
לך מלה בעלמא למתבר ליה לסטרא אחרא בר קטרת · ת"ח
מה כתיב קח את המחתה ותן עליה אש מעל המזבח ושים במדבר י"ז
קטרת · מ"ט כי יצא הקצף מלפני יי' החל הנגף דהא לית תבירו
לההוא סטרא בר קטרת · דלית לך מלה חביבא קמי קב"ה
כקטרת · וקיימא לבטל' חרשין ומלין בישין מביתא · ריחא ועשנא
דקטרת דעבדי בני נשא בההוא עובדא איהו מבטל כ"ש קטרת
מלה דא גזרה קיימא קמי קב"ה דכל מאן דאסתכל וקרי בכל
יומא עובדא (נ"א פרשה) דקטרת יישתזיב מכל מלין בישין חרשין
דעלמא · ומכל פגעין בישין ומהרהורא בישא ומרינא בישא
וממותנא ולא יתזק כל ההוא יומא דלא יכיל סטרא אחרא
לשלטא עליה ואצטריך דיכוין ביה · אר"ש אי בני נשא הוו ידעי
כמה עלאה איהו עובדא דקטרת קמי קב"ה הוו נטלי כל מלה
ומלה מניה והוו סלקי לה עטרא על רישייהו ככתרא דדהבא
ומאן דאשתדל ביה בעי לאסתכלא בעובדא דקטרת ואי יכוין ביה
בכל יומא · אית ליה חולקא בהאי עלמא ובעלמא דאתי ויסתלק
מותנא מניה ומעלמא וישתזיב מכל דינין דהאי עלמא מסטרין
בישין ומרינא דגהינם ומרינא דמלכו אחרא · בההוא קטרת
כד הוה סליק תננא בעמודא כהנא הוה חמי אתוון דרזא דשמא
קדישא

קדישא פרישאן (נ״א פריחן) באוירא וסלקי לעילא בההוא עמודא לבתר כמה רתיכין קדישין סחרין ליה מכל סטרין עד דסליק בנהירו וחדוה וחדי למאן דחדי וקישר קשרין לעילא ותתא ליחדא כלא והא אוקימנא ׃ ודא מכפר על יצר הרע ועל ע״ז דאיהו סטרא אחרא והא אוקמוה פתח ואמר ׃

ועשית מזבח מקטר קטרת וגו׳ ׃ האי קרא אית לאסתכלא ביה בגין דתרין מדבחין הוו מדבחא דעלוון ומדבחא דקטרת בוסמין דא לבר ודא לגו ׃ האי מדבחא דקטרת דאיהו פנימאה אמאי אקרי מזבח והא לא דבחין ביה דבחין ומזבח ע״ד אקרי אלא בגין דבטיל וכפית לכמה סטרין בישין ובגין דההוא סטרא בישא כפית לא יכיל לשלטאה ולא למהוי קטיגורא וע״ד אקרי מזבח ׃ כד ההוא קטרא בישא הוה חמי עמודא דעשנא דקטרת דסליק אתכפייא וערק ולא יכיל לקרבא כלל למשכנא ובגין דלא אתזכי ולא אתערב בההוא חדוה דלעילא בר קב״ה בלחודוי בגין דחביבה כ״כ לא קאים ההוא מזבח אלא (ד״א פנימאה) לגו דהאי איהו מזבח דברכאן אשתכחו ביה וע״ד סתים מעינא מה כתיב באהרן ׃ ויעמוד בין המתים ובין החיים ותעצר המגפה דכפית במדבר י״ז ליה למלאך המות דלא יכיל לשלטאה כלל ולא למעבד דינא סימנא דא אתמסר בידנא די בכל אתר דקאמרי בכוונה ורעותא דלבא עובדא דקטרת דלא ישלטא מותנא בההוא אתר ולא יתזק ולא יכלין ישאר עמין לשלטא׳ על ההוא אתר ׃ ת״ח מה כתיב מזבח מקטר קטרת כיון דכתיב מזבח אמאי אקרי מקטר קטרת אלא בגין דנטרי מהאי אתר לאקטרא כמה דעבד אהרן ׃ תו מזבח אצטריך לאקטרא לקדישא ליה בההוא קטרת וע״ד מקטר קטרת תו מקטר קטרת כתרגומו לאקטרא קטרת דהא אסיר לאקטרא באתר אחרא קטרת בר ממחתה ׃ ת״ח האי מאן דדינא רדיף אבתריה

אצטריך להאי קטרת ולאתבא קמי מאריה דהא סיועא איהו לאסתלקא דינין מניה ובהאי ודאי מסתלקין מניה אי הוא רגיל בהאי לאדכרא תרין זמנין ביומא בצפרא וברמשא דכתיב קטרת סמים בבקר בבקר וכתיב בין הערבים יקטירנה · ודא איהו קיומא דעלמא תדיר דכתיב קט"ת תמיד לפני יי' לדורותיכם ודאי הוא קיומא דעלמא לתתא וקיומא דעלמא לעילא בההוא אתר דלא אדכר בכל יומא עובדא דקטרת דינין דלעילא שריין ביה ומותנין סגיאו ביה ועמין אחרנין שלטין עליה בגין דכתיב קטרת תמיד לפני יי' · תמיד איהו קיומא לפני יי' יתיר מכל פולחנין אחרנין חביבה איהו עובדא דקטרת דהוא יקיר וחביב קמי קב"ה יתיר מכל פולחנין ורעותין (נ"א ועובדין) דעלמא ואע"ג דצלותא איהי מעלייא מכלא עובדא דקטרת הוא יקיר וחביב קמי קב"ה · ותא חזי מה בין צלותא לעובדא דקט"ת צלותא אתקינו לה באתר דקרבנין דהוו עבדי ישראל · וכל אינון קרבנין דהוו עבדין ישראל לאו אינון חשיבין כקטרת ותו מה בין האי להאי אלא צלותא איהו תקונא לאתקנא מה דאצטריך קטרת עביד יתיר מתקין וקשיר קשרין ועביד נהירו יתיר מכלא · והאי איהו דאעבר זוהמא ואידכי משכנא וכלא אתנהיר ואתתקן ואתקשר כחדא וע"ד בעינן לאקדמא עובדא דקטרת לצלותא בכל יומא ויומא לאעברא זוהמא מעלמא דאיהו תקונא דכלא בכל יומא ויומא כגוונא דההוא קרבנא חביבא דאתרעי ביה קב"ה מה כתיב במשה ויאמר יי' אל משה קח לך סמים נטף וגו' אע"ג דאוקמוה אבל מ"ש בעובדא דא יתיר מכל מה דאמר ליה אלא קח לך להנאתך ולתועלתך בגין דכד אתתא אתדכאת הנאותא דבעלה איהו ורזא דא קח לך סמים לאעברא זוהמא לאתקדשא אתתא בבעלה · זכאה חולקיה

דמשה

דמשה כגוונא דא קח לך עגל בן בקר דאתמר לאהרן לכפרא
על חוביה על ההוא עגל דאיהו גרים לון לישראל · ועל"ד כתיב
במשה קח לך וכן פסול לך מההוא פסולת נתעשר משה אוף
הכא קח לך להנאתך ולתועלתך קטרת קשיר קשירו נהירו
ואעבר זוהמא · וד' אתחבר בה' (ד"א ד' אתעביד ה') ה' אתחבר בו' ·
ו' סליק ואתעטר בה' · ה' אתנהיר בי' · וכלא סליק רעותא לאין
סוף והוי כלא קשירו חד ואתעביד חד קשירו ברזא חדא דאיהו
קשרא עלאה דכלא · מכאן ולהלאה כיון דכלא אתקשרא בהאי
קשרא אתעטר כלא ברזא דאין סוף · ורזא דשמא קדישא
אתנהיר ואתעטר בכל סטרין ועלמין כלהו בחדוה (א) ואתנהירו
בוצינין ומזונין וברכן אשתכחו בכל עלמין וכלא ברזא דקטרת
ואי לא זוהמא לא אתעבר · אשתכח דכלא בהאי תלייא · ת"ח
קטרת איהו קדמאה תדיר קדם לכלא וכג"כ עובד' דקטרת אצטרי'
לאקדמא לצלותא בשירין ותושבחן בגין דכל דא לא סלקא ולא
אתתקן ולא אתקשר עד דאתעבר זוהמ' מה כתי' °וכפר על הקדש ויקרא ט"ז
וגו' בקדמיתא ולבתר ומפשעיהם לכל חטאתם ועל דא בעינן
לכפרא על קודשא ולאעברא זוהמא ולאתדכאה קודשא ·
ולבתר שירין ותושבחאן וצלותין כלא כדקאמרן · זכאין אינון
ישראל בעלמא דין ובעלמא דאתי דהא אינון ידעין לתקנא
תקונא דלעילא ותתא כדבעינן לתקנא תקונא מתתא לעילא עד
דאתקשר כלא כחדא בקשורא חד בההוא קטורא (ס"א קטורה)
עלאה כד בעינן לתקנא תקונין דלתתא בעינן לתקנא בתקונא
דאתוון רשימין דקב"ה אתקרי בהון · ר"ש ור' אלעזר בריה הוו
יתבי ליליא חד ולען באורייתא א"ר אלעזר לר"ש אבוי הא כתיב
°אל האשה אמר הרבה ארבה עצבונך והרנך בעצב תלדי בנים בר' ג'
ואל אישך תשוקתך וגו' · ואוליפנא דדא איהו רזא עלאה · תינח
לתתא אבל איהו כגוונא דלעילא מאי איכא למימר · פתח ר"ש
ואמר

א) יאירו ניצוצים עליונים מהאצילות . והשפעת טובת מזון העולם נשפע למטה :

תלי' מ"ב ואמר כאיל תערג על אפיקי מים וגו' האי קרא אוקמוה אבל
חיה חדא אית בעלמא ואיהי שלטא בשולטנא על (ב) אף מפתחן
בכל יומא ואיהי נוקבא ותיאובתא דילה תדיר על אפיקי מים
למשתי ולאתרוואה מצחותא דכתיב כאיל תערוג על אפיקי מים
הכא אית לאסתכלא בקדמיתא כתיב כאיל ולא כתיב כאילת
ולבתר תערוג ולא כתיב יערוג · אבל רזא דא דכר ונוקב' תרווייהו
כחדא דלא לאפרשא לון וחד איהו דלא אצטריך לסלקא דא מן
דא אלא תרווייהו כחדא והאי נוקבא תערוג על אפיקי מים ואיהי
מתעברא מן דכורא וקשי עלה דהא על דינא קיימא · וכד אולידת
(ג) קב"ה זמין לה חד חווייא עלאה רברבא ואתי ונשיך לגבי
ההוא אתר ואולידת ורזא דא הרבה ארבה עצבונך והרונך בגין
דאיהי מתחלחלא בכל יומא ובעציבו על עובדין דעלמא · בעצב
תלדי בנים · בעצב דא רזא דחוויא דעציב אנפיהון דעלמא · ואל
אישך תשוקתך כד"א תערוג על אפיקי מים · והוא ימשל בך
הא אוקימנא רזא דאיהו שליט עלה · וכל דא למה בגין דאמרה
סיהרא כמה דתנינן ובג"כ אזעירת נהורהא ואזעירת שולטנהא (ד)
ולית לה רישו מגרמה בר כד יהבין לה חילא · בעצב תלדי בנים
כמה דאוקימנא · ואי תימא אמאי אצטריך חוויא לדא · אלא דא
פתח אורחא לנחתא כל אינון נשמתין דעלמא דאלמלא לא פתח
אורחין לנחתא לתתא לא יישרי בגווה דבר נש מה כתיב
לפתח חטאת רבץ מאי לפתח לההוא פתח דאתעתדא לאולדא
לאפקא נשמתין לעלמא איהו קאים לגבי ההוא פתח וכל
אינון נשמתין דאצטריכו לנחתא בגופין קדישין לא קאים איהו
לההוא פתח ולית ליה רשו בהאי נשמתא · ואי לאו (ה) הא
ק"ה אחר הווייא נשיך ואסתאב ההוא נהר ולאו איהו נשמת' דאתדכיי' והכא
איהו רזא עלאה · בעצב תלדי בנים · רזא דא נחש דהא



ב) הוא סוד אל שדי מלא שעולה אלף עם הכו וכאן בסוד הקטנות כי נח"ש עולה ד"מ שד"י והיא הסוד שנרמז בפ' בשלח ב"ב בסוד קי"ס הרמ"ז . ג) בשלח נ"ב ע"ב ופנחס רמ"ט : ד) ואין לה רשות לעשות דבר בעולם לבדה אא"כ בהסכמת כל הספירות ע"י ה"ס ית' וית' כ"ו ולת וזה היה פירוד באצילות ח"ו . ה) הרי כתב הקדמוני מובן לנבוך ח"ו ולכן צריך האדם ליזהר במעשיו במע"ו

עמיה אולידת נשמתין בגין דדא איהו על גופא ודא על נשמתא ותרווייהו דא בדא דא נקיט נשמתא ודא נקיט גופא וזמינא דא חוייא לאולדא כל אינון גופין עד לא ייתי זמנא דיליה הה"ד בטרם תחיל ילדה זמנא דחווייא לאולדא בשבע שנין והכא בשית מה דלאו איהו זמניה ובההוא זמנא דאוליד לון מההוא לידה יפות דכתיב בלע המות לנצח וכתיב יחיו מתיך נבלתי יקומון אר"ש בההוא זמנא דיתערון מתי עלמא ויתעתדון בארע קדישא יקומון חיילין חיילין כלהו על ארעא דגליל בגין (א) דתמן זמין מלכא משיחא לאתגלאה בגין דאיהו חולקיה דיוסף ותמן אתברו (נ"א אתקריב) בקדמיתא ומתמן שארו לאגלאה מעל אתרייהו ולאתבדרא ביני עממייא כד"א ולא נחלו על שבר יוסף ואמאי יקומון תמן בגין דאיהו חולקיה דההוא דאשתוי בארונא דכתיב ויישם בארון במצרים ולבתר אתקבר בארעא קדישא דכתיב ואת עצמות יוסף אשר העלו בני ישראל ממצרים קברו בשכם ודא איהו דקאים בקיומא דברית יתיר מכלא ובההוא זמנא דיתערון כלהו חיילין חיילין כלהו יהכון דא לחולק אבהתהון ודא לחולק אבהתהון דכתיב ושבתם איש אל אחוזתו וישתמודעון דא לדא וזמין קב"ה לאלבשא לון לכל חד וחד לבושי מרקמן וייתון כלהו וישבחון למאריהון בירושלם ויתחברון תמן אוכלוסין אוכלוסין (ב) וירושלם יתמשך לכל סטרין יתיר ממה דאתמשך כד אתחברו תמן מגלותא כיון דיתחברון וישבחון למאריהון קב"ה יחדי עמהון הה"ד ובאו ורננו במרום ציון ולבתר ונהרו אל טוב יי' וגו' כל חד וחד לחולקיה

שלח ק"ע ל' | ישעיה ס"ו | שם כ"ה | שם כ"ו | ז' כ' | עמוס ו' | בראשית נ' | יהושע כ"ד | ויקרא כ"ה | ירמיה ל"א



א) והיא כדאמרינן בסליחי ר"ה שגלות אחרון מסנהדרין בטבריא ושם עתידין לחזור ע"ש וכ' מהרש"א ז"ל ע"ש על אליהו ז"ל הגדול אחד מכת"ם לעיל דף ב' והכוונה של טבריא ועיין בתשובות הרמ"ח במסכת יוסף ח"ב ודוק שם אין. ב) מ"ה בן דיפו ס"ל על פסוק ורחבה ונסבה למעלה שעתידה ירושלים להתרחב מכל צד ולהגיע עד דמשק ע"כ ודמשק מכוונים:

וחולק אבהתוי ׳ ואחסנתהון דישראל תהא עד (ג) דמטא דרומאי
ישעיה כ״ו ותמן ילפון אורייתא והא אוקמוה וכתיב ׳הקיצו ורננו שוכני עפר וגו׳ ׳ ביל״או :

# פרשת אלה פקודי

אלה פקודי המשכן משכן העדות אשר פקד על פי משה וגו׳ ׳ ר׳
קהלת א׳ חייא פתח ׳ ׳כל הנחלים הולכים אל הים והים איננו מלא וגו׳
האי קרא אוקמו׳ ואתמר ׳ אבל כל הנחלי׳ אלין רזין דנחלין ומבועין
קדישין דאתמליין ונפקין מבועין קדישין לאנהרא ולמלייא להאי
ימא רבא ׳ וכיון דהאי ימא רבא אתמלי מסטרא דאינון נחלין
תהלים ק״ד כדין הוא אפיק מיא ואשקי לכל חיוון ברא כד״א ׳ישקו כל חיתו
שדי ׳ מה כתיב לעילא המשלח מעינים וגו׳ ולבתר ישקו כל
חיתו שדי ׳ ישברו פראים צמאם אלין אינון רתיכין דלתתא דכד
ימא נקיט לון כלהו נקיט לון ושאיב לון בגויה ולבתר אפיק מיין
לסטרא אחרא דאינון רתיכין קדישין דלתתא ואשקי לון וכלהו
ישעי׳ מ׳ אתמנון ואתפקדון בשמא כד״א ׳לכלם בשם יקרא ׳ ובגין כך :
תהלים ל״א אלה פקודי המשכן משכן העדות ׳ רבי יוסי פתח ׳מה רב טובך
אשר צפנת ליראיך פעלת לחוסים בך נגד בני אדם ׳
מה רב טובך כמה אית לון לבני נשא לאסתכלא
ולמנדע באורחוי דקודשא בריך הוא דהא בכל יומא ויומא
קלא

ג) כ״ה ברמד״ל גרסינן דמתא דרומאי וכתב ע״ז שגם קושטא:סי׳ כך׳ רומי קטנה אבל ס״ל רומאי בקרא רומא גדולה קרס״ו (א״א וכן מגורס בתיקונים דפוס קוסטאנדינא · מא״ן) :

קלא נפיק ואכריז ואמר (א) אסתמרו בני עלמא טרוקו גלי חובין
אסתלקו מרשתא דתפיס עד לא יתפסון רגלייכו בהאי רשתא
גלגלא סחרא תדיר סליק ונחית ווי לאינון דדחיין רגלייהו (ב) מגו תל'ה כ'
גלגלא · (ג) דהא נפלי לגו עומקא דטמיר לאינון חייבי עלמא · ווי
לאינון דנפלין ולא יקומון ולא ינהרו בנהורא דגניז לצדיקיי' לעלמא
דאתי זכאין אינון צדיקיי' לעלמ' דאתי דכמה נהורין גניזין לון כמה
עדונין בההוא עלמא טמירין לון דכתיב (ד) מה רב טובך אשר
צפנת ליראיך · מה רב טובך הא אוקמוה דא הוא אור דגניז
לצדיקייא לעלמא דאתי דכתיב וירא אלהים את האור כי ברא' ד'
טוב · וכתיב °אור זרוע לצדיק ולישרי לב שמחה · ועל דא מה תלים צז
רב טובך · כתיב הכא מה רב טובך וכתיב התם וירא אלהים
את האור כי טוב · אשר צפנת · בגין דאסתכל קב"ה בההוא
נהורא ואסתכל באינון חייבייא דזמינין למחטי בעלמ' וגניז ליה
לההוא נהורא למזכי ביה צדיקייא לעלמ' דאתי כמה דאתמר
פעלת · בקדמיתא צפנת ולבתר פעלת · ולא צפנת כמה דאתמר
פעלת בגין דההוא נהורא דגניז בידה עביד קב"ה אומנותא
דעלמא · מנלן · דכתיב °אלה תולדות השמים והארץ בהבראם ברא' ב'
באברהם כתיב וההוא נהורא דאברהם גניז ליה קב"ה וביה
עביד אומנותא דעלמא דכתי' פעלת · לחוסים בך לאינון דיתבי
תחות צלא דקודשא ב"ה · נגד בני אדם דהא בהאי אומנותא
דאתעביד בהאי נהורא קיימין בני נשא בעלמא · וקיומא דילהון
הוי · אף על גב דאיהו גניז ביה קיימין בני נשא בעלמא דין ·

פעלת.

א) השמרו בני עולם סגרו שערי העונות הסתלקו מרשת שנילודין בו בני אדם כשו"הו קודם שיהיו נתפסים רגליכם ברשת הסוה כמבר"ול ומלודה פרושה על כל החיים : ב) היינו הטיקלא שהוזכר בסבא פ' משפטים : ג) כנהינם הוך עומקא טמון והוכן לחייבים שם נפלו פועלי און דוזו ולא יכלו קום לכן הזהרו לכם ושמרו דלת חוכין כפני ינחר ולא יפלא פתח פתוח לנפות. ואתם והזכו ליב טוב הלכין הדס"כ · ד) ר"ת ד' התיבות גי' א' חי העולמים הוא היסוד וגם טוב גי' חי העולמים ע"ס. וכא בזוהק שהוא ניקוד היסוד טמיר. ונגיז כמ"ש בתיקונים ל"ח ב' הרמ"ז :

פעלת אומנותא דעלמא דא דביה אתעביד כלא בחושבנא ·
אומנותא דעלמא כגוונא דא אומנותא דמשכנא דאיהו
אומנותא כגוונא דעלמא והא אוקימנא · כתיב הכא אלה פקודי
המשכן · וכתיב התם · אלה תולדות השמים והארץ · בגין דכל
אינון תולדין דעבדו ואפיקו שמיא וארעא כלהו בחילא דההוא
נהורא דגניז אתעבידו ונפקו · פקודי דהמשכן בההוא חילא
נפקו · מנלן · דכתיב ובצלאל בן אורי בן חור למטה יהודה
דא איהו מסטרא דימינא · ואת אהליאב דא איהו מסטרא רנ"ב א'
דשמאלא · ומשכנא מסטרא דימינא ושמאלא אתקם ואתעביד רל"ו ס'
ר"כ ח'
ומשה דהוה בינייהו אוקים ליה · רבי אלעזר פתח ואמר והוכן ישעי' י"ו
בחסד כסא וישב עליו באמת וגו' · והוכן בחסד כסא הא
אוקימנא כד מחשבה סליק ברעו דחדוה מטמירא דכל טמירין
דלא אתיידע ולא אתדבק מטי ההוא חדוה ובטש גו מחשבה
וכדין עאל באתר דעאל עד דאתגניז בחד היכלא עלאה
דאיהו טמיר לעיל · ומתמן נגדין ואתמשכן כל נהורין דימינא
דנטיל בקדמיתא ולבתר נטיל כלהו ומההוא סטר ימינא אתקן
כורסייא לתתא דהא קב"ה אתקין לההוא כורסייא בחסד וישב
עליו באמת דאיהו תקונא דחותמא דכלא ולא יתיב על ההוא
כורסייא אלא בחותמא דא דאיהו אמת · באהל דוד · דאיהו
בי כורסייא לתתא שופט ודורש משפט ומהיר צדק שופט מסטר'
דדינא · ודורש משפט מסטר' דרחמי ומהיר צדק איהו כורסייא
דדינא דאיהו בי דינא לתתא · ת"ח כגוונא דא משכנא לא
אתתקן אלא כגוונא דא בסטר' דא דחסד כדקאמרן לעיל ועד
אתמנון תולדין ואתתקנו כלהו לתתא :

אלה פקודי המשכן משכן העדות' אשר פוקד על פי משה · ר"ש פתח
בראשית ברא אלהים את השמים ואת הארץ · האי קרא

אוקמוה

אוקמוה ואתמר בכמה סטרין · אבל כד ברא קב"ה עלמא ברא
ליה כגוונא דלעילא למהוי עלמא דא כדיוקנא דעלמא דלעילא
וכל אינון גוונין דלעילא אתקין לון לתתא לאתדבקא ולאתקשר׳
עלמא בעלמא׳ וכד בעא קב"ה למברי עלמא (א) אשגח באורייתא
וברא ליה ואסתכל בשמא קדישא ׳כללא דאורייתא וקיים ויקרא
עלמא בתלת סטרין אתקיים עלמא ואינון (ב) חכמה ותבונה י"ט ה׳
ודעת · בחכמה דכתיב ״י״ בחכמה יסד ארץ · בתבונה דכתיב כ"ח א׳ משלי ג׳
כונן שמים בתבונה · בדעת דכתיב בדעתו תהומות נבקעו ·
הא כלהו בקיומא דעלמא · ובאלין תלתא אתבני משכנא דכתיב
ואמלא אותו רוח אלהים בחכמה בתבונה ובדעת · וכלהו תלתא
רמיזין בקרא דא · (ג) בראשית היינו דכתיב בחכמה · ברא
אלהים היינו דכתיב בתבונה · את השמים היינו דכתיב בדעת
וכלהו כתיבי בעבידת משכנא · ורזא דא כתיב אלה פקודי
המשכן דא רזא דחכמה · משכן העדות דא רזא דתבונה אשר
פקד על פי משה דא רזא דדעת · וכלא דא לקבל דא · בגין
דכל מה דברא קב"ה בעלמא דין ברא ליה כגוונא דלעילא ·
וכלא אתרשים בעבידת משכנא · תא חזי בשעתא דאמר ליה
קב"ה למשה עביד משכנא הוה קאים משה תווהא דלא ידע מה
למעבד עד דאחזי ליה קב"ה בעינא כמה דכתיב °וראה ועשה שמו׳ כ"ה
בתבניתם אשר אתה מראה בהר ׳מאי בתבניתם אלא (ד) אוליפנא
דאחמי ליה קב"ה למשה דיוקנא דכל מלה ומלה כההוא דיוקנא
דאיהו לעילא וכל חד וחד הוה עביד דיוקנא דיליה כדיוקנא
דאיהו

א) א"ה בדברי חז"ל במדרשים מצינו מאמרים מסכימים לס"ס פה ספר הזוה"ק שהתורה היתה כלי אומנותו של הקב"ה בבריאת העולם · ב) א"ה במד׳ תנחומא בג׳ דברים הללו נבראו שמים וארץ ובג׳ דברים הללו נעשה המשכן דכתיב ואמלא אותו רוח אלהים בחכמה ובתבונה ובדעת ובג׳ דברים הללו נעשה ביהמ"ק שנא׳ בן אשה אלמנה הוא וכו׳ וימלא את החכמה וכו׳ ואף לעת"ל בג׳ דברים הללו יבנה ביהמ"ק שנא׳ ונחה עליו וכו׳ ושלשתן עתיד הקב"ה ליתן לישראל שנא׳ כי ה׳ יתן חכמה וכו׳ עכ"ל המדרש : ג) א"ה שכן תרגם יונתן בראשית בחכמתא · ד) א"ה במנחות פ׳ הקומץ תניא ר׳ יוסי ברבי יהודה אומר ארון של אש ושלחן של אש ומנורה של אש ירדו מן השמים וראה משה ועשה כמותן שנא׳ וראה ועשה בתבניתם אשר אתה מראה בהר ר׳ חייא בר אבא א"ר יוחנן גבריאל חגור כמין פסיקיא היה והראה לו למשה מעשה מנורה עכ"ל ור׳ יוחנן קבל שמועות הרבה משם רשב"י כדאשכחן בכמה דוכתי א"ר יוחנן משום רשב"י ·

(דאיהו לעילא · וכל חד הוה עביד דיוקנא דילירה כדיוקנא)
דאיהו אתעביד בארעא · אשר אתה מראה בהר · אשר אתה
רואה מבעי ליה · אלא אוליפנא דאספקלרייא דלא נהרא הוה
אחמי ליה בגויה כל אינון גוונין ודיוקנין דאתעבידו לתתא כהאי
חיזו דאחזי בגויה כל אינון דיוקנין · משמע דכתיב אשר אתה
קל"ח כ' מראה · אתה רזא דאספקלרייא דלא נהרא דאחזי ליה בגויה
כל אינון דיוקנין והוה חמי לון משה כל מלה ומלה על תקוניה
כמאן דחמי גו (ה) עששיתא וגו חיזו דאחזי כל דיוקנין · וכד
אסתכל בהו משה אתקשו קמיה · אמר ליה קב"ה משה את
בסימניך ואני בסימני · כדין אתיישב משה בכל עבידתא · כד
אתעביד כל עבידתא אצטריך משה למימני כלא בגין דלא יימרון
ישראל דאשתאר כספא ודהבא ואסתליק לנטלא ליה · ועל
במדבר ל"ב דא אצטריך למימני חושבנא קמייהו דישראל בגין דכתיב והייתם
נקיים מיי' ומישראל · ובגין דא כתיב אלה פקודי המשכן משכן
העדות דהא רוחא דקודשא הוה אחזי לכלא חושבנא דכל
דהבא וכספא דנדיבו ישראל ורוח קודשא הוה אמר וכסף פקודי
העדה מאת ככר וגו' כל הזהב העשוי למלאכה וגו' · בגין דקב"ה
אתרעי בהו באינון אומנין ובעא לאפקא מהימנותא דילהון קמי
כלא · אלה פקודי המשכן · ת"ח בההיא שעתא דעבידתא
דמשכנא אתעביד הוה סט"א אחרא אזיל ושאט לאסטאה ולא
אשכחת עילה על מהימנותא דאומנין עד דקב"ה כפיף ליה
לקמיה דמשה ואיהו עביד חושבנא דמהימנותא כיעל כרחיה
ופליק מהימנותא דילהון לגבי כלא ורזא דא דכתיב אלה פקודי
ישעיה מ"ט המשכן והא אוקימנא אלה כד"א גם אלה תשכחנה וכתיב
מ"ו ה' אשר פקד על פי משה דתנן אתמני ואתפקיד על דאתעביד
חושבנא דבי משכנא קמי משה וישראל כלהו :

אלה

ה) ח"ס כלי של זכוכית שרואין מה שבתוכו וכן בש"ס נוהג בעששית מותר לקרות כנגדה :

אלה פקודי המשכן משכן העדות · מאן עדות אלא תרי זמני כתיב הכא משכן חד לעילא וחד לתתא · ומשכן אקרי
תהלים קכ"ב משכן העדות · מאן עדות כד"א שבטי יה עדות לישראל שמא דא איהו עדות לישראל · כגוונא דא עדות ביהוסף שמו עדות שם יה ביהוסף איהו עדות ודאי אלין תרין אתוון סהדותא בכל אתר והכא איהו עדות ובגין כך משכן העדות משכנא דהאי עדות · ועל דא משכנא אקרי על רזא דשמא דא קדישא · והיינו
שם קל"ב דכתיב ועדותי זו אלמדם בגין דהאי אתר איהו סתימו וגניזו דכלא אשר פקד על פי משה עד הכא לא ידענא אי האי משכנא פקד או האי עדות · אלא פקד ודאי האי עדות בגין דמן יומא דאסתליקו אבהן מעלמא וכל אינון שבטין בנוי דיעקב ואשתארו ישראל בגלותא באינון עאקן אתנשי מנייהו ידיעא דרזא דשמא קדישא
רכ"ט כ' עלאה דא דאיהו שמא דעדות קיומא דשמיא וארעא דאלין תרין אתוון אוקימו עילאי ותתאי וכלהו סטרין דעלמא · כיון דאתא משה אתפקד ואדכר שמא דא בעלמא (א) דכד הוה בסנה מיד
שמות ג' שאיל על שמא דא דכתיב ואמרו לי מה שמו מה אומר אליהם ותמן אתפקד שמא דא על פי משה · עבדת הלוים · מאי עבדת
במדבר י"ח הלוים · אלא רזא דא דכתיב ועבד הלוי הוא · הוא דא רזא
ויצא דשמא קדישא דאקרי הוא ולא אקרי אתה ובגין דא עבודת
קנ"ד כ' הלוים ודאי · ד"א עבודת הלוים דאינון נטלין משכנא על כתפייהו
שם ז' מאתר לאתר דכתיב ולבני קהת לא נתן כי עבודת הקדש עליהם בכתף ישאו :

ישעיה י"א אלה פקודי המשכן משכן העדות וגו' רבי אבא פתח והיה ביום ההוא שרש ישי וגו' והיה ביום ההוא בזמנא דקב"ה יסגי

שלמא

א) הא דאמר שבסנה אתפקד משה שם של יה והרי לא כתיב התם אלא אהיה כ"ל שו"ל ובבינה נקרא שם זה והוא ג"כ שם אהיה שאח"כ חכמה שם הויה כנודע · וכ"ל עוד דהקב"ה הראה למשה שם יה בזה דאמר אהיה כנ"ל ואהיה לשון עתיד הוא כלומר שאינו נגלה עדיין אלא מוכן להגלות והיינו בשם י"ה מוכן להגלות שם הויה כי בשתוליה שנפוגי יה יקים השם כולו והיינו כזה יוד הא הרי הית כ"ו כמנין כל השם נמצא בשם יה מוזמן ומוכן גילויו וזהו אהיה עתיד אני להיות כשאתגלה משם יה כנ"ל הרי ע"כ שכח שנגלה לו שם יה א"ס :

שלמא בעלמא יתקיים שרשא דאילנא דחיי וההוא שרשא מניה
יתקיימו שאר שרשין לתתא דכלהו אשתרשן ואתקיימן מניה אשר
עומד לנס עמים ׳ דהאי איהו קיימא לנסא ולאת לרזא דשמא
קדישא ׳ אליו גוים ידרושו ׳ דתמן רזא דקיומא דשמא קדישא
ישעי׳ ב׳ ובגין כך אליו גוים ידרשו כד״א והלכו עמים רבים ואמרו לכו
ונעלה אל הר יי׳ וגו׳ ועל דא אליו גוים ידרשו ׳ והיתה מנוחתו
כבוד ׳ מנוחתו דא בי מקדשא ׳ דכתיב זאת מנוחתי עדי עד ׳
שם ל׳ כבוד דהכי אקרי כבוד יי׳ בההוא זמנא דכתיב והיה אור הלבנה
כאור החמה ואור החמה יהיה שבעתים ׳ ומנוחתו דההוא שרש
ישי דאתקרי כבוד יי׳ לא יתמני ולא יקום בחושבנא לעלמא ׳
מאי טעמא (ר״א בגין דהא קיימא בחושבנא השתא וההוא זמנא
לא יתקיים בחושבנא מ״ט) בגין דכל מה (ב) דקיימא בחושבנא
לא שריין תמן ברכאן בשלימו ׳ וברכאן שריין במה דלא קיימא
בחושבנא ׳ בזמנא קדמאה קיימא בחושבנא דכתיב אלה פקודי
המשכן ׳ תא חזי משכנא דא קיימא בחושבנא ובגין כך אצטריך
לצלותא דמשה דישרי עליה ברכאן דכתיב ויברך אותם משה
ומה ברכה בריך לון יהא רעוא דתשרי ברכה על עובדי ידיכון
וברכאן לא שראן על האי חושבנ׳ עד דאקשר ליה משה במשכנא
דלעילא דכתיב אלה פקודי המשכן משכן העדות אשר פקד על
פי משה ׳ דאי לאו דאתעבד חושבנא על ידא דמשה לא יכלין
אינון למעבד חושבנא דכתיב אשר פקד על פי משה ׳ פתח ואמר
מלכים א׳ י״ז ויהי דבר יי׳ אל אליהו קום לך צרפתה וגו׳ הנה צויתי שם אשה
אלמנה לכלכלך ׳ וכי אן פקיד לה קודשא ב״ה ׳ אלא עד דא יתי
לעלמא פקיד קב״ה בגזירה דיליה לעילא על העורבים למיתי
מזונא לאליהו ולההיא אתתא למיהב ליה מזונא ׳ מה כתיב
ותאמר

ב) נ״א פסוק זה הוא. בבראשית א׳ ו׳ כ״ב ביאור מאורות ע״ש פרק״ו :

ותאמר חי יי' אלהיך אם יש לי מעוג כי אם מלא כף קמח בכד ומעט שמן בצפחת וגו' · והא הכא מדידו הוה בההוא קמחא דהא הוה ביה מלא כף קמח בכד · כף הוא מדידו דילירה ואתחזי דלא שריין ביה ברכן הואיל וקאים במדה · מה כתיב כי כה אמר יי' אלהי ישראל כד הקמח לא תכלה וצפחת השמן לא תחסר עד יום תת יי' גשם · תת תתן כתיב · מאי טעמא בגין דבכל דרא לא אשתכח מאן דיזכי לזכו כהאי אתתא · ועל דא כתיב תתן אנת תתן מטרא על עלמא בגין דזכותך סגי · וכתיב כד הקמח לא כלתה וצפחת השמן לא חסר כדבר יי' אשר דבר ביד אליהו · וכי אם ההוא קמחא דקיימא במדידו דהוה מלא כף קמח לא פסקו מניה ברכאן בגין מלה דאליהו דכתיב כד הקמח לא תכלה · וכתיב כד הקמח לא כלתה · משכן העדות אע"ג דקיימא בחושבנא הואיל ואתפקד על ידא דמשה כל שכן וכל שכן דשריין ביה ברכאן · ועל דא כתיב אלה פקודי המשכן משכן העדות אשר פקד על פי משה :

אלה פקודי המשכן · ר' חזקיה פתח ואמר °אל תקרב הלם של נעליך מעל רגליך וגו' · האי קרא אוקמוה · דפריש ליה קב"ה מאתתיה בגין לאתדבקא בשכינתא דכתיב כי המקום אשר אתה עומד עליו אדמת קדש הוא · אדמת קדש דא שכינת' אתדבקותא קדישא אתדבק משה בההיא שעתא לעילא · דכדין קב"ה קשיר ליה בחביבותא דלעילא ואתפקד רב ממנא על ביתא ואיהו גזיר וקב"ה עביד דכתיב °ופצתה האדמה את פיה וגו' וכתיב ויהי ככלותו לדבר וגו' ותבקע האדמה · וכתיב °קומה יי' · °שובה יי' ה"ה דכתי' אשר פקד על פי משה · על פי משה אתתקן ואתפקד שמות ג'
במדבר י"ו
שם י'

בבלא ׳פקידה דמשכן הוה על ידא דמשה דכתיב ׳פקד פקדתי ויל"א קנ"ט ב'
אתכם דאיהו הוה קול דאפיק לההוא דבור ועבד ליה פקידא שמות ג'
לנפקא מן גלותא והשתא אתפקדא לאמשכא קדושה מעילא
לתתא כמד"א ׳ועשו לי מקדש ושכנתי בתוכם : שם כ"ה

ובצלאל בן אורי בן חור למטה יהודה וגו׳ · א"ר יהודה הא אתמר
דהא בצלאל מסטרא דימינא הוה ואיהו אתקין תקונא
דכלא · ותו דהא יהודה איהו שליטא ומלכא על כל שאר שבטין
ומניה נפק מאן דאתקין כל משכנא · בצלאל הא אוקמוה בצל
אל · ומאן איהו בצל אל דא ימינא · ותו מסטרא דא אתקין כלא
וירית חכמתא למעבד כל עבידא ותו אהליאב בן אחיסמך למטה
דן · דא איהו מסטרא דשמאלא דא איהו מסטרא דדינא קשייא
(נ"א קדישא) והא אוקמוה דהא מתרין סטרין אלין אתעביד משכנא
ואתתקן בהו לאתקשרא בהו למהוי בין ימינא ושמאלא והא אתמר
ואוקמוה · פתח ואמר ׳יפה נוף משוש כל הארץ הר ציון ירכתי תהלים מ"ח
צפון (א) קרית מלך רב · תא חזי כד ברא קב"ה עלמא (ב) אשדי
חד אבנא יקירא מתחות כרסי יקריה ושקע עד תהומא ורישא
חדא דההוא אבנא נעיץ גו תהומי ורישא אחרא לעילא וההוא
רישא אחרא עלאה איהו חד נקודה (עלאה) דקיימא באמצעיתא
דעלמא ומתמן אתפשט עלמא לימינא ושמאלא ולכל סטרין
ואתקיים בההיא נקודה אמצעיתא וההיא אבנא אתקרי שתיה
דמנה אשתיל עלמא · לכל סטרין תו ׳שתי"ה ש"ת י"ה קב"ה ויחי רל"א א'
שוי לה למהוי יסודא דעלמא ושתילו דכלא · בתלת
גוונין

א) נ' תיבות אלו הן עולות יחד מליאה ר"ס חו"ת למ"ד ובניהם' ב"פ כתף הבודפים ועם כ' כוללים עולים כן והוא כסוד שם י"ה שתי"ה הרמ"ז : ב) זרק אבן אחד כסוד סב' או מי ירה אבן פינתה :

גוונין אתפשטת ארעא סחרניה דההוא נקודה · אתפשטותא
קדמאה סחרניה דההוא נקודה כל צחותא וזכותא דארעא
קיימא תמן ותמן איהו · והאי קיימא לעיל· על כל ארעא סחרני'
דההוא נקודה· אתפשטותא תניינא סחרניה דההו' אתפשטותא
קדמאה לאו איהו צחותא וזכותא כההוא קדמאה אבל איהו
דקיק וצח בצחותא דעפרא יתיר מכל שאר עפר אחרא ·
אתפשטותא תליתאה איהו חשוך וגסו דעפרא יתיר מכלהו
וסחרניה דהאי קיימין מיין דימא דאוקיינוס דאסחר כל עלמא
אשתכח דההו' נקודה קיימא באמצעית' וכלהו גוונין דאתפשטות'
דעלמא סחרניה · אתפשטותא קדמאה איהו בי מקדשא וכל
אינון היכלין ועזרות וכל ההוא תקונא דיליה וירושלם וכל
מתא משורא ולגו · אתפשטותא תניינא כל ארעא דישראל
דאתקדשת בקדושה · אתפשטותא תליתאה איהו כל שאר
ארעא אתר בי מותבא דשאר עמין · וימא דאוקיינוס דסחרא
כלא והא ·אוקמוה דרזא דא גוונין דעינא דסחרן לההוא נקודה רכ"ו ת"ב
דאמצעיתא דעינא דאיהו חיזו דכל עינא כגוונא דההיא נקודא
אמצעיתא דקאמרן דאיהו חיזו דכלא ותמן קאים בית קדש
הקדשים וארון וכפרת דאינון חיזו דכלא · אשתכח ההוא
נקודה חיזו דכל עלמא · ועל דא כתיב יפה נוף משוש כל
הארץ הר ציון וגו' · יפה שפיר ההוא חיזו וחדוה דכלא · נוף ·
נופא דאילנא דאיהו שפירו דכלא · תא חזי שפירו דעלמא וחיזו
דעלמא לא אתחזי בעלמא עד דאתבני ואתקם משכנא ועאל
ארונא לגו קודשא · מההיא שעתא אתחזי חיזו דכלא בעלמא
ואתתקן עלמא ואזלי בההוא משכנא ובההוא ארונא עד דמטו

להההיא

להויא נקודה דאיהי יפה נוף חדוה דכלא · כיון דמטו להתם
תהלים קל״ב כדין פתח ארונא ואמר ׳זאת מנוחתי עדי עד פה א״שב כי
אויתיה · רבי ייסא אמר האי קרא כנסת ישראל אמרה ליה
בשעתא דאתבני בי מקדשא ועאל ארונא לאתריה ר׳ חזקיה
אמר קב״ה אמר ליה על כנסת ישראל כד ישראל עבדין
רעותיה דהא כדין קב״ה יתיב על כורסי יקריה וחייס על עלמא
וברכה ושלום וחביבותא דכלא אשתכח וכדין אמר · זאת
מנוחתי עדי עד · ותא חזי בשעתא דכלהו אומנין שארו למעבד
אומנותא ההוא עובדא ממש דשראן איהי אשתלימת מגרמא
אינון שראן ואיהי אשלימת עבידתא · איהי ממש מגלן דכתיב
כי״א כ׳ ותכל כל עבודת משכן אהל מועד · כגוונא דא ׳ויכלו השמים
והארץ · ואי תימא ויכל אלהים ביום השביעי · ודאי הכי הוא
דכל עלמא אע״ג דכל עבידן אשתלימו כל חד וחד ; עלמא
כלא לא הוה שלים בקיומיה עד דאתא יומא שביעאה · דכד
אתא יומא שביעאה כדין אשתלימו כל עבידן ואשלים ביה
קב״ה עלמא הה״ד ויכל אלהים ביום השביעי מלאכתו אשר עשה
בהאי אשתלים בקיומא כל עבידתא דעבד · וע״ד ויכל אלהים
ביום השביעי · וכד אתבני בי מקדשא כל עבידתא דאתעביד
איהי מגרמה אתעבידת · אומנין שראן ועבידתא אתחזיאת
לון למעבד ואתרשימת קמייהו ואשתלימת היא מגרמה · והא
מלכים ק׳ ו׳ אוקמוה דכתיב ׳והבית בהבנותו · והבית כאשר בנהו לא כתיב
אלא בהבנותו · דאיהי אשתלימת מגרמה · וכתיב אבן שלמה
מסע נבנה · בנוהו לא כתיב · אלא נבנה הוא מגרמיה נבנה
וכן בכל עבידתא דאיהי קדישא איהי אשתלימת מגרמה :

ובצלאל

ובצלאל בן אורי בן חור · האי קרא אוליפנא דרוח קודשא אכריז עליה לעיניהון דישראל ואמר ובצלאל בן אורי בן חור למטה יהודה עשה את כל אשר צוה יי' את משה ואתו אהליאב בן אחיסמך · מאי ואתו ס"א אוליפנא דאהליאב לא עביד עבידתא בלחודוי ס"א עם בצלאל ועמיה עבד כל מה דעבד הה"ד ואתו · ואתו ולא בלחודוי מכאן דשמאלא איהי בכלל ימינא תדיר וע"ד כתיב ואני הנה נתתי אתו את אהליאב · דא ימינא ודא שמאלא ד"כ ב׳

אלה פקודי המשכן משכן העדות אשר פקד על פי משה וגו' ר' ייסא אמר כיון דעבדו כל חכימייא ית משכנא אצטריך למהדר חושבנא מכל אינון עבידן דאתעבידו ביה · מאי טעמא בגין דכל חושבן וחושבן כד הוה אתעביד חושבנא הכי אתקיים ההוא עבידא ואתקיים באתריה · וישראל כלהו כמה דאתרעו במרה דנדיבו בקדמיתא הכי נמי אתרעו בההוא חושבנא וכדין אתקיים כל עבידא בההוא רעותא ועל דא אצטריך הכא חושבנא בגין דבהאי אתקיים עבידא · אלה כתיב ולא כתיב ואלה · ס"א דא איהו חושבנא דפסיל כל חושבנין דעלמא ודא אתקיים יתיר מכלהו דבהאי אתקיים משכנא ולא באחרא · פתח ואמר והיה אמונת עתך חסן ישועות חכמת ודעת יראת יי' היא אוצרו האי קרא אוקמוה חברייא · אבל הא תנינן כל ב"נ דאתעסק באורייתא בהאי עלמא וזכי למקבע עתין לה אצטריך באמונה דרעותא דיליה יתכוין לקב"ה יתכוין לשם שמים בגין דאמונה להכי אתכוון חסן ישועות לאכללא רחמי בדינא · חכמת ודעת דתרין אלין שראן דא על דא דא טמיר וגניז לאשראה דא על דא · יראת יי' היא אוצרו · אוצרו דכל אלין בגין דהאי יראת יי' נקיט כל ישעיה ל"ג

אינון

אינון נחלין ואיהי אתעבידת אוצר לכלהו · וכד נפקין מנה כל
שיר ז' אינון גניזין כלהו אפיק לון בחושבנא · מנלן · דכתיב *עיניך
ברכות בחשבון · בחשבון ודאי עביד ואפיק אינון ברכות מים
ואשגח (נ"א והסקי לכלא) לאפקא כלא בחושבנא · ועל דא אקרי
אמונה · ובכלא אקרי אמונה והא אוקימנא · ומה אי הכא
אצטריך לאחזאה מהימנותא לשאר מלי דעלמא עאכ"ו · ועל דא
קב"ה הוה אורע להו לכל ישראל רזא דמהימנותא דילהו בכל
מה דעבדו וכלא אתמר · ר' יוסי ורבי יצחק הוו אזלי בארחא
אמר ר' יוסי ודאי דקב"ה אתרעי ביה בבצלאל לעבידת משכנא
יתיר מכל ישראל אמאי · אמר ליה שמא גרים והא אוקמוה
דקב"ה שוי שמהן בארעא לאתעטרא (ס"א לאתערא) בהו ולמעבד
תהלים מ"ו בהו עבידתא בעלמא הה"ד *אשר שם שמות בארץ · אמר ליה
רזא איהו הכא · יהודה מסטר שמאלא הוה ואהדר ואתדבק
בימינא · ועל דא בסטרא דא אתעביד משכנא שארי מסטר
שמאלא ואתדבק בסטר ימינא ולבתר אתכליל דא בדא
אתעביד כלא ימינא · כגוונא דא אורייתא שארי משמאלא
ואתדבק בימינא ואתכליל דא בדא ואתעביד כלא ימינא ·
ראובן שרא מימינא וסטא לשמאלא ונטלו עמיה אינון שאר שבטין
דאינון שמאלא בגין דשארי מימינא וסטא לשמאלא · יהודה שרא
משמאלא וסטא לימינא שרא משמאלא בגין דאתי מסטר שמאלא
ואתדבק בימינא ומשכנא בסטר' דא אתעביד שארי מסטר שמאלא
ואתדבק בסטר ימינא וע"ד בצלאל איהו דאתי מסטריה עבד משכנ'
ואתתקן לגביה והא אוקמוה דקב"ה אתרעי ביה ובריר ליה מכלא
לעבידתא

לעבידתא דא ויהב ליה חכמה ותבונה ודעת כמה דאוקמוה בגין דעמיה הוה בקדמיתא סכלתנו דלבא דכתיב ובלב כל חכם לב נתתי חכמה · בגין דקב״ה לא יהיב חכמתא אלא למאן דאית ביה חכמתא ואוקמוה חברייא ואתמר · וכן כגוונא דא בצלאל · ר׳ שמעון אמר בצלאל שמיה גרים ליה ועל חכמתיה אקרי הכי ורזא דמלה בצלאל בצל אל · פתח ואמר כתפוח בעצי היער כן דודי וגו׳ בצלו היינו בצלאל דאיהו אתקין משכנא ועבד ליה דכתיב חמדתי וישבתי · דמשכנא חמידא איהו למיתב ביה דאיהו עביד חמודא לכנסת ישראל וכנסת ישראל יתבא בצלא דאל · ודא איהו בצלאל · ופריו מתוק לחכי ודא איהו דעביד פירין טבין בעלמא דכתיב ממני פריך נמצא · מאן הוא פרי אלין אינון נשמתהון דצדיקייא דאינון איבא דעובדוי דקב״ה דההוא נהר דנפיק מעדן איהו אפיק וזריק נשמתין לעלמא ואינון פירין דקב״ה · ובג״כ פריו · דא איהו כדקאמרן בצלו · דא הוא בצלאל · ועל דא תקונא דמשכנא על ידא דבצלאל הוה ובג״כ ובצלאל בן אורי בן חור · בן אורי דא נהורא דשמשא דנפיק בן אורי דא ימינא · בן חור דא איהו שמאלא · בן אורי בן חור ועל דא אשתלים ביה דינא דקב״ה בעובדא דעגלא :

שיר ב׳ (margin) · הו״ד ב׳ (margin) · הושע י״ד (margin)

כל הזהב העשוי · מההיא שעתא דיהבו ליה ישראל · הוה עשוי ואתתקן מקדמת דנא · בכל מלאכת הקדש כל ההוא דהבא אתעביד ואתתקן בכל מלאכת הקדש · מאי טעמא · בגין דבכל דרגא ודרגא הוה אתתקן ביה דהבא דלית שלימו אלא רחמי ודינא · ועל דא דהבא הוה אזיל בכל מלאכת הקדש בכל ההיא עבידתא דאקרי קדש הוה אזיל בה דהבא · דהבא בכלא רבי אבא ורבי יוסי ורבי חזקיה הוו יתבין ולעאן באורייתא

אמר

אמר לי ר' חזקיה לר' אבא הא המינן דקב"ה אתרעי בדינא בכלא
דלאתערבא דא בדא ואיהו אריך דינא בחייבי עלמא אי איהו
אתרעי בדינא אמאי סליק ליה מחייביא · אמר ליה כמה טורין
אתעקרו במלה דא · אבל כמה מלין גלי בוצינא קדישא בהאי ·
ז"ח ס"ד א' ות"ח דינא דקב"ה אתרעי ביה איהו דינא בריר איהו דינא *דאתער
רחימו וחדוה · אבל חייביא כד אינון בעלמא כלהו דינא דזוהמא
כלהו דינא דלא אתרעי ביה קב"ה כלל וע"ד לא בעי לאתערבא
דינא קדישא בדינא מסאבא דזוהמא עד דאיהו אשתצי מגרמיה
ולאובדא ליה מן עלמא דאתי · וההוא דינא דזוהמא דביה איהו
תהלים צב אוביד ליה מעלמא · פתח ואמר *בפרח רשעים כמו עשב ויציצו
כל פועלי און להשמדם עדי עד · האי קרא אוקמוה · אבל ת"ח
בפרח רשעים כמו עשב · כהאי (א) עשבא דאיהו כיבישו דארעא
ואיהו יבישא כד שראן ביה מיא אפריח וההוא יבישו אתפרח
וכהאי אילנא קציצא דאציין ולא סליק ולא אינון פארות לסטרדא
ולסטר דא דאינון ענפין דסלקין ולעלמין לא סליק אילנא כדהוה
בקדמיתא למהוי אילנא וכל דא להשמדם עדי עד לאעקרא לון
משרשין ומכלא · תו רזא אחרא אית בהאי על דקב"ה אריך רוגזיה
בחייביא בהאי עלמא בגין דהאי עלמא איהו חולקא דסטרא
אחרא · ועלמא דאתי איהו סטרא דקדושה · ואיהו חולקא
דצדיקייא למהוי צדיקייא אינון בעטרא דיקרא דמאריהון
ביה · ותרין סטרין אלין קיימין דא לקבל דא · דא
סטרא

א) המשיל הצלחת הרשעים לעשב ולא לזרע כי הזרע יש בו סגולה לפרוח ולהוציא פרי הכמוס בזרע אבל עשב השדה שאין לו גרעין מוציא אין לו כ"א הפריחה ואח"ך חוזר ויבש ויפול וטפות הגשמים הנוטפות עליו תשובות מן הנוטפות על הזרעים כי כתב הרב בסוד הגשמים ספ"ס כידוע אורות המוספים שלמעלה לתיקוני הבירורים וגו' שהמטר היורד על עשב אינו דומה ליורד על הזרעים וזה תכלית התמונה · הרמ"ז :

סטרא דקדושה׳ ודא סטרא אחרא דמסאב׳ דא קיימא לצדיקי׳
ודא קיימא לרשיעייא דכלא דא לקבל דא׳ זכאין אינון צדיקייא
דהוית לון חולקא בהאי עלמא אלא בעלמא דאתי׳ ת״ח כלא
אתתקן ואתגלי קמי קב״ה׳ ואע״ג דבלק ובלעם לא אתכוונו
לגבי קב״ה כלא איהו מתתקן קמיה ולא גרע מאגר דילהון
כלום בהאי עלמא׳ בההוא זמנא שליטו על ישרא׳ דגרם ההוא
קורבנא לאסתלקא מישראל ארבעה ועשרין אלפין בר כל אינון
דאתקטלו דכתיב ״הרגו איש אנשיו הנצמדים לבעל פעור במדבר כ״ה
וכתיב קח את כל ראשי העם והוקע אותם ליי׳׳ ועד כען ההוא
קרבנא הוה תלי לאתפרעא מנהון דישראל׳ שבעה מדבחן
כחושבן ארבעין ותרין׳ רבי שמעון אמר׳ תא חזי אינון ארבעין
ותרין קרבנין עבדו בלעם ובלק ונטלו לון מההוא סטרא אחרא
לגבי קב״ה וע״ד הוה תלי ההוא קרבנא לנטלא לידה ההוא
סטרא אחרא דאקרי קללה מישרא׳׳ ועד השתא לא גבה מנייהו
ודא איהו רזא ״ויפן אחריו ויראם׳ ויפן אחריו אחורי שכינתא מלכים ב׳ ב׳
דקיימא סטרא אחרא לאחורא׳ ויראם׳ אסתכל בהו ההוא
סטרא אחרא וחמא לון דאתחזון לאתענשא׳ ועל דא ויקללם
בשם יי׳׳ בשם יי׳ לאפקא ההוא שם יי׳ מחיובא דא׳ מההוא
חיובא דההוא קרבן דאקריב ההוא סטרא לגביה׳ וכלא איהו
מתתקן קמיה דקב״ה ולא אתעביד מלה׳ כגוונא דא כלא
אתתקן קמיה דקב״ה הן לטב הן לביש׳ ת״ח דוד איהו הוה
דערק קמיה דשאול׳ ועל דא גרים דאתאבידו כל אינון כהני
דנוב ולא אשתאר מכלהו בר אביתר בלחודוי דערק׳ ודא
גרים כמה בישין בישראל ומית שאול ובנוי ונפלו מישרא׳ כמה

אלפין ורבבן ועכ"ד ההוא חובה הוה תלי על דוד לגבות מני"ה
עד דכל בנוי דדוד אתאבידו ביומא חד ולא אשתאר מנייהו
אלא יואש בלחודוי דאתגניב כגוונא דלא אשתאר מאחימלך
בר אביתר בלחודוי · ועד כען ההוא חובא הוה תלי למעבד דינא
ישעיה י' על נוב על ההוא חובה דנוב דכתיב *עוד היום בנוב לעמוד
ואוקמוה בגוונא דא כל הזהב העשוי למלאכה · מאי העשוי ·
הכא אסתכל קב"ה כד יהבו ישר' דהבא לעגלא וקב"ה אקדים
קנ"ה א' *לון דהבא דא לאסוותא דהאי דהבא דמשכנא אקדים לון
לההוא דהבא דיהבו לעגלא דכל דהבא דהוה עמהון ואשתכח
עמהון יהבו לארמת משכנא · ס"ד דכד עבדו ית עגלא אשתכח
עמהון דהבא ואינון פריקו אודנייהו לנטלא ההוא דהבא
שמות ל"ב דכתיב *ויתפרקו כל העם את נזמי הזהב אשר באזניהם וע"ד
אקדים דהבא דארמותא · לכפרא על עובדא דא (חסר) (וכגון קן)
ובצלאל בן אורי בן חור למטה יהודה מסטרא דמלכותא עשה
את כל אשר צוה יי' את משה דהא כל אומנותא דמשכנא
אתתקנת בהו ועל ידייהו בצלאל איהו עביד אומנותא ומשה
איהו אתקין כלא לבתר · משה ובצלאל כהדא הוו · משה לעילא
רכ"ח א' בצלאל תחותיה סיומא *דגופא בגופא · בצלאל ואהליאב הא
רי"ד א' אוקמוה דא ימינא ודא שמאלא וכלא חד ובג"כ ובצלאל בן
אורי בן חור למטה יהודה וגו' ואתו אהליאב בן אחיסמך
למטה דן וגו' :

כל הזהב העשוי למלאכה בכל מלאכת הקדש וגו' ר' יוסי פתח
מלכים קרא באלישע דכתיב *ויעל משם בית אל והוא עולה בדרך
ב' ב' וגומר · ונערים קטנים דהא אוקמוה מנוערים הוו
מכל מלי אורייתא ומכל פקודי אורייתא · קטנים

זעירי

זעירי מהימנותא ואתחייבו בחיובא דהאי עלמא ובחיובא דעלמא דאתי · יצאו מן העיר נפקו מרזא דמהימנותא כתיב הכא יצאו מן העיר · וכתיב התם °לא אבוא בעיר · (ס"א מרזא דמהימנותא דאקרי עיר · עיר יי' צבאות · עיר אלהינו) ויפן אחריו ויראם · ויפן אחריו דאסתכל לאחורא אי יהדרון בתיובתא ואם לאו · ויראם מאי ויראם אסתכל בהו דהא לית זרעא מתתקנא זמין לנפקא מנייהו ואוקמוה · ויראם הא אוקמוה דאתעבדו בליליא (א) דכפורי מיד ויקללם בשם יי' ורזא איהו בהאי קרא · ויפן אחריו אסתכל בהו אי יתענש עלייהו ואתפני מהאי · כד"א °ויפן אהרן דאתפני מצרעתיה אוף הכא אתפני מעונשא דילהון · ויראם דהוו קיימין לבתר למעבד כמה בישין בישראל · ויפן אחריו כד"א °ותבט אשתו מאחריו · מאי מאחריו · מאחורי שכינתא · אוף הכא ויפן אחריו אסתכל מאחורי שכינתא וחמא לכלהו דהא בההוא ליליא דשלטא על כפרה דחוביהון דישראל אתעברו אמהון מנייהו מיד ויקללם בשם יי' · ותצאנה שתים דובים מן היער · שתים דובים · שנים דובים מבעי ליה · מאי שתים דובים נוקבין הוו ובנייהו · ותבקענה מהם ארבעים ושנים ילדים · הא אוקמוה לקבל קרבנין דבלק:

ויהי זהב התנופה · אמאי אקרי זהב התנופה ולא אקרי הכי כסף התנופה · אלא תרין אינון דאקרון הכי זהב התנופה ונחשת התנופה · ולא אקרי הכי כסף התנופה אלא אלין אקרון הכי בגין דאיהו אסתלקותא לעילא דהא אית הכי לתתא ולאו איהו זהב דארמותא ובכל אתר תנופה איהו ארמותא לעילא ולא לנחתא לתתא · ואיהו רזא דחושבנא דא · דכל אלין דרגין ורתיכין כלהו קיימי בארמותא דא ואיהו דהב ארמותא ודא איהו דהבא דכל מה דמתפשטא לתתא אסתים חיזו וטיבו ונהירו

הושע י"א

במדבר י"ב

ברא' י"ט

(א) הרב החסיד מהר"ח גלנטי ז"ל בספר קול בוכים דנ"ה ביאר הדברים וקרובים דבריו לפי' הא"י ז"ל כביאו הרב כלי יקר ובלקוטי כתבתי פרפראות בזה בס"ד · מא"ן :

ונהירו דיליה · וכד איהו בארמותא כדין איהו דהב טב ברזא דנהירו דיליה · וכל ההוא דלתתא (ב) סוספיתא דדהבא איהו התוכא דיליה :

וכסף פקודי העדה · בגין דהאי איהו כל (ג) מה דאתפשט לתתא הכי הוא טב ואף ע"ג דלאו איהו כהאי ארמותא כלא הוא לטב אבל דהבא כל מה דאתפשט לתתא כלא הוא לביש · דא אתפשט לטב · ודא אתפשט לביש · ובגין כך דא אצטריך לארמא ארמותא ולאסתלקא לעילא ודא אצטריך לאתפשטא לתתא ולכל סטרין בגין דכלהו קאים לטב · פתח

תהלים פ"ד ואמר כי שמש ומגן יי' וגו' · כי שמש דא קודשא בריך הוא ומגן דא קודשא ב"ה · שמש דא הוא רזא דשמא קדישא ידו"ד דהכא קיימין כל דרגין לנייחא · ומגן דא איהו רזא דשמא קדישא

ברא' ט"ו דאקרי אלהים ורזא דא דכתיב אנכי מגן לך ושמש ומגן דא

ג' כ' איהו רזא דשמא שלים · חן וכבוד יתן יי' למהוי כלא רזא חדא

איוב ל"ח לא ימנע טוב להולכים בתמים רזא דא (ההוא) דכתיב וימנע מרשעים אורם · ודא איהו נהורא קדמאה דכתיב ביה וירא אלהים את האור כי טוב דגניז וסתים ליה קודשא בריך הוא כמה דאוקמוה · ומן חייביא גניז ליה ומנע בהאי עלמא ובעלמא דאתי · אבל לצדיקייא מה כתיב לא ימנע טוב להולכים בתמים

ברא' א' דא אור קדמאה דכתיב ביה וירא אלהים את האור כי טוב וע"ד לא אצטריך דא לאסתלקא ולארמא ליה אלא לאתפשטא ולאתגלאה ולא לאסתלקא כההוא אחרא דאיהו שמאלא וע"ד אקרי ההוא תנופה ולאו האי · ובג"כ וכסף פקודי העדה מאת ככר וגו' · ת"ח סטרא דימינא איהו תדיר קיימא לקיימא בכל עלמא ולאנהרא · ולברכא

ב) וזהו זהב וסוף מותרות הדין שנתפשט למטה חוץ מהאצילות כנודע : ג) פי' כפי' שפי' דלעיל י"ס ב' כי הימין אין ממנה קליפה אבל השמאל שאמו כשהתפשטו למטה נעשה סיגים ואין קושיא מאברהם שהוליד את ישמעאל כי הוא היה חלק הקליפה שדבק בו מצד אבותיו ואח"כ נפרד ממנו ועוד דכשהוליד את ישמעאל עדיין היתה הערלה דבוקה בו וכשנימול זכה לאות ה' שה"ם ה' חסדים הרמ"ז (א"ה וצריך עיון במה שהוליד אח"כ בני קטורה מא"ז :

ולברכא ליה ובג"כ כהנא דאיהו מסטרא דימינא אזדמן תדיר
לברכא עמא · דהא מסטרא דימינא אתיין כל ברכאן דעלמא
וכהנא נטיל ברישא · ועל דא אתמנא איהו לברכא לעילא
ולתתא · תא חזי בשעתא דכהנא פריש ידוי לברכא עמא כדין
שכינתא אתייא ושרייא עלוייהו ואמלי ידוי · ידא דימינא זקפא
לעילא על ידא דשמאלא בגין לסלקא ימינא ולאתגברא על
שמאלא וכדין כלהו דרגין דקא פריס בהו ידוי כלהו אתברכאן
ממקורא דכלא · מקורא דבירא מאן איהו דא צדיק · מקורא רס"ה ח'
דכלא דא איהו עלמא דאתי דאיהו מקורא עלאה דכל אנפין
נהירין מתמן דהא איהו מבועא ומקורא דכלא וכל בוצינין ונהורין
מתמן אתדליקו · כגוונא דא מקורא ומבועא דבירא כל אינון
בוצינין דלתתא כלהו אתנהרין ואתמליין נהורין מניה · ודא קיימא
לקבל דא · ובג"כ בשעתא דכהנא פריש ידוי ושארי לברכא עמא
כדין שראן ברכאן עלאין ממקורא עלאה לאדלקא בוצינין ונהרין
כל אנפין וכנסת ישראל אתעטרת בעטרין עלאין וכל אינון ברכאן
נגדין ואתמשכן מעילא לתתא · תא חזי משה פקיד ובצלאל
עביד למהוי כלא ברזא דגופא "וסיומא דגופא דאיהו את קיימא יכ"ד ה'
קדישא לאסגאה רחימו וקשורא דיחודא במשכנא וכלא ברזא
דימינא קא אתעביד · ועל דא בכל אתר דסטרא דימינא אשתכח
עינא בישא לא שלטא ביה · ובג"כ וכסף פקודי העדה בגין דההוא
כסף מסטרא דימינא קא אתייא ועל דא אתמנא כלא במניינא
רבי יצחק שאיל ליה לר"ש א"ל הא אוקמוה דברכתא לא שרייא
במלה דקאים במדידו ובמלה דקאים בחושבנא · הכא במשכנא
אמאי הוה כלא בחושבנא · אמר ליה הא אתמר אבל בכל אתר
דסטרא דקדושה שרייא עליה אי ההוא חושבנא אתייא מסטרא
דקדושה ברכתא שרייא עליה תדיר ולא אתעדי מניה · מנין ·

ממעשר

ממעשר בגין דאתייא חושבנא לקדשא · ברכתא אשתכחת ביה כל שכן משכנא דאיהו קדש ואתייא מסטרא דקדש · אבל כל שאר מלי דעלמא דלא אתיין מסטרא דקדושה ברכתא לא שרייא עלייהו כד אינון בחושבנא · בגין דסטרא אחרא דאיהו רע עין יכיל לשלטאה עליה · וכיון דיכיל לשלטאה עליה ברכתא לא אשתכחת ביה בגין דלא ימטו ברכאן לההוא רע עין (ולא הוי מססטרא דקדושה) · ומדידו דקדושה וחושבנא דקדושה תדיר ברכאן אתוספאן ביה · וע"ד וכסף פקודי העדה · פקודי העדה בקושטא ודאי ולא דחילו מעינא בישא ולא דחילו מכל חושבנא דא דהא בכלא שראן ברכאן מלעילא · ותא חזי בזרעא דיוסף לא שלטא ביה עינא בישא בגין דאתי מסטרא דימינא ועל דא אתעביד משכנא על ידא דבצלאל דהא איהו ברזא דיוסף קאי דאיהו רזא דברית קדישא · וע"ד משה פקיד ובצלאל עביד למהוי כלא ברזא דגופא · וסיומא דגופא דאיהו אות קיימא קדישא לאסגאה רחימו וקשורא דיחודא במשכנא וכלא ברזא דימינא קא אתעביד ובגין כך וכסף פקודי העדה · וההוא חושבנא איהו חושבן דרגין רברבין ממנן דאתאחרן מסטרא דימינא ועל דא כתיב מאת ככר וגו' · רבי אבא ור' אחא ורבי יוסי הוו אזלי מטבריה לצפרי עד דהוו אזלי חמו ליה לרבי אלעזר דהוה אתי ורבי חייא עמיה · אמר רבי אבא ודאי נשתתף בהדי שכינתא · אוריכו להו עד דמטו לגבייהו · כיון דמטו גבייהו
תהלים ל"ד אמר רבי אלעזר כתיב "עיני יי' אל צדיקים ואזניו אל שועתם · האי קרא קשייא מאי עיני יי' אל צדיקים אי בגין דאשגחותא דקב"ה עלייהו לאוטבא לון בהאי עלמא הא חמינן כמה זכאין אינון בהאי עלמא ואפילו מזונא בעורבי ברא לא יכלין

לאדבקא

לאדבקא אי הכי מאי עיני יי׳ אל צדיקים ׳ אלא רזא הכא תא
חזי כל אינון בריין דעלמא כלהו אשתמודעאן לעילא בין לסטרא
דא ובין לסטרא דא אינון דלסטרא דקדושה אשתמודעאן לעילא
לגביה ואשגחותא דיליה תדיר עלייהו ׳ ואינון דלסטרא מסאבא
אשתמודעאן לגביה ואשגחותא דיליה תדיר עלייהו ׳ ובאתר
דישלטא ההיא (א) אשגחותא דסטרא דקדושה לא אשגח עליה
סטרא אחרא ולא יקרב לגביה לעלמין ולא יכיל לדחייא ליה
מאתריה בבלא בכל מה דאיהו עביד ׳ ועל דא עיני יי׳ אל צדיקים
וגו׳ בגין דא סטרא אחרא לא יכיל לשלטאה עליה (ב) והשתא
סייעתא דשמיא הכא וכל אשגחותא טבא דלעילא הכא וכל
סטרא אחרא וכל מלה בישא לא יכיל לשלטאה עלייכו ׳ א״ר
אבא הא אוליפנא דבכל אתר דסטרא דקדושה שרייא עלוי
אע״ג דקיימא בחושבנא ברכתא לא אתמנע מתמן ׳ א״ר אלעזר
ודאי הכי הוא א״ל הא ישראל אינון קדש ואתיין מסטר׳ דקדיש
ירמיה ב׳ דכתיב °קדש ישראל ליי׳ וכתיב °והייתם קדושים כי קדוש אני
ויקרא כ׳ אמאי כד עבד דוד חושבנא לישראל הוה בהון מותנא דכתיב
שמואל ב׳ °ויתן יי׳ דבר בישראל מן הבקר ועד עת מועד ׳ א״ל בגין דלא נטל
כ״ד מנייהו שקלים דאיהו פורקנא דכתיב °ונתנו איש כפר נפשו ליי׳
שמות ל׳ בפקוד אתם ולא יהיה בהם נגף בפקד אתם · בגין דאצטריך
קדש (דאיהו באתגרייא) למיהב פורקנא דקדש וההיא פורקנא דקדש
לא אתנטיל מנייהו · ת״ח ישראל איהו קדש דקיימא בלא חושבנא
(דגרמייהו) ועל דא אצטריך פורקנא דיתנטיל מנייהו וההוא פורקנא
קיימא

א) חה רמז שיניך ברכות בחשבון שיניך אשגחותא דקדושה ולא בסטרא דקדושה פירוש אע״ג דקיימא בחושבנא ברכתא לא אתמנע כמ״ש לעיל ובספוק והוא ברכות בחשבון ודו״ק מ״ח · ב) ר׳ אלעזר ור׳ אבא הם העיקר שהם בסוד חו״ב והאלעזר ואבא ני׳ ג״פ פין ה׳ והיינו פיני ה׳ שה״ס חו״ב מ״ח ·

קיימא בחושבנא ואינון לא קיימו בחושבנא׳ מ״ט בגין דקדש
איהו רזא עלאה דכל דרגין׳ מה ההוא קדש איהו סליק על כלא
ואית ליה לבר קדש אחרא לתתא דקיימא תחותיה וקאים
בחושבנא ובמניין׳ אוף הכי ישראל אינון קדש דכתיב קדש
ישראל ליי׳ ואינון יהבי קדש אחרא פורקן דילהון דקיימי בחושבנא
ורזא דא ישראל אינון אילנא דקיימא לגו פורקנא (נ״א קדש) אחרא
קיימא לבר וסליק לחושבנא ואגין דא על דא׳ אזלו פתח רבי
הושע ב׳ אלעזר ואמר והיה מספר בני ישראל כחול הים אשר לא ימד
ולא יספר וגו׳ מהו כחול הים תרין גוונין אינון הכא חדא כחול
הים בגין דימא כד סלקין גלוי בזעפא ורוגזא ואינון גלין סלקאן
לשטפא עלמא כד מטאן וחמאן חולא דימא מיד אתברו ותבין
לאחורא ואשתככי ולא יכלין לשלטאה ולשטפא עלמא כגוונא
דא ישראל אינון חולא דימא וכד שאר עמין דאינון גלי ימא מארי
דרוגזא מארי דדינין קשין בעאן לשלטאה ולשטפא עלמא חמאן
להו לישראל דאינון מתקשראן בקב״ה ותבין ואתברו קמייהו ולא
יכלין לשלטאה בעלמא׳ גוונא אחרא בגין דחולא דימא לית
ליה חושבנא ולא קיימא בחושבנא ולא במדידו דכתיב אשר
לא ימד ולא יספר אוף הכי ישראל לית להו חושבנא ולא קיימין
בחושבנא תא חזי אית מדידו טמיר וגניז ואית חושבן דקיימא
בגניזו טמיר וגניז׳ והאי קיימא במדידו והאי קיימא בחושבן ודא
איהו רזא וקיומא דכלא דלעילא ותתא בגין דההוא מדידו לא
אתיידע לעלמין על מה קיימא רזא דההוא מדידו ועל מה קיימא
רזא דההוא חושבנא ודא איהו רזא דמהימנותא דכלא וישראל
לתתא לא קיימין בחושבנא אלא בסטרא דמלה אחרא
ופורקנא איהו דקיימא בחושבנא ובגין כך ישראל כד עאלין

בחושבנא

בחושבנא נטלי מנייהו פורקנא כמה דאתמר · ועל דא ביומוי
דדוד כד עבד חושבנא בישראל ולא נטיל מנהון פורקנא הוה
רוגזא ואתאבידו מישראל כמה חילין וכמה משריין · ובג"כ כתי'
בעובדא דמשכנא וכסף פקודי העדה וגו · לכל העובר על
הפקדים וכלא אתקדש לעבידת משכנא והא אוקמוה. בכרין
חושבנא חדא · שקלים חושבנא חרא · בגין דאית עלאין דסלקן
לחושבנא עלאה ואית אחרנין דסלקן לחושבנא אחרא · דא
עלאה ודא תתאה · ובגין כך כתי' ויהי מאת ככר הכסף לצקת
את אדני הקדש וגו' · אלין אדנים הא אוקמוה · תו פתח ואמר
שיר המעלות לשלמה אם יי' לא יבנה בית וגו' · האי קרא תהלים קכ"ז
שלמה מלכא א"ל בשעתא דהוה בני בי מקדשא ושארי למבני
והוה חמי דעובדא אתתקנת בידייהו והוה מתכני מגרמיה כדין
שארי ואמר אם יי' לא יבנה בית וגו' היינו רזא דכתיב בראשית
ברא אלהים דהא. קודשא ב"ה ברא ואתקין להאי עלמא בכל
מה דאצטריך דאיהו בית · שוא עמלו בוניו בו · אלין רזא דאינון
נהרין (נ"א נחלין) דנפקין ועאלין כלהו בגו האי בית לאתקנא ליה
בכל מה דאצטריך · ואע"ג דכלהו קא אתיין לאתקנא למעבד
תקוניה ודאי אם יי' דאיהו רזא דעלמא עלאה דאתקין (ס"א לא
אתקין) ועביד ביתא כדקא יאות אינון בונין למגנא אינון אלא
מה דאיהו עביד ואתקין אם יי' לא ישמר עיר כמה דכתיב
תמיד עיני יי' אלהיך בה מראשית השנה ועד אחרית שנה דברים י"א
ואוקמוה · ובאשגחותא דא איהי נטירא בכל סטרין · ואף ע"ג
דכתיב הנה מטתו שלשלמה ששים גבורים סביב לה מגבורי שיר ג'
ישראל · וכלהו נטרי לה · מ"ט נטרי לה בגין דכתיב מפחד
בלילות · דא פחדא דגיהנם דקאים לקבלא בגין לדחייא לה

פרדס ובגין דא כלהו סחרין לה׳ ׳ואע״ג דכלהו קיימי בנהירו דמחשב׳
וס״ח כ׳ דלא אתיירע ׳ וכדין דא נהירו דמחשבה דלא אתיידע (א) בטש
יס״ט א׳ בנהירו דפריס׳ ונהרין כחד׳ ואתעבידו ׳תשע היכלין והיכלין לאו
אינון נהורין לאו אינון רוחין ולאו אינון נשמתין ולא אית מאן
דקיימא בהו ׳ רעיתא דכל תשע נהורין דקיימי כלהו במחשבה
דאיהי חד מנייהו בחושבנא דכלהו למרדף אבתרייהו בשעתא
דקיימי במחשבה ולא מתדבקן ולא אתיידיעו ׳ אלין לא קיימי לא
ברעותא ולא במחשבה עלאה ׳ תפסין בה ולא תפסין ׳ באלין
קיימין כל רזי מהימנותא וכל אינון נהורין מרזא דמחשבה עלאה
דלתתא כלהו אקרון אין סוף ׳ עד הכא מטון נהורין ולא מטון
ולא אתיידיעו ׳ לאו הכא מחשבה ולאו רעותא ׳ כד נהיר
מחשבה ולא אתיידע ממה נהיר כדין אתלבש ואסתים גו בינה
ונהיר למה דנהיר ועאיל דא בדא עד דאתכלילו כלהו כחדא
והא אוקמוה ׳ וברזא דקרבנא כד סליק כלא אתקשר דא בדא
ונהיר דא בדא כדין קיימין כלהו בסליקו ומחשבה אתעטר
באין סוף ׳ ההוא נהירו דנהיר מניה מחשבה עלאה אקרי אין
ע״ב סוף ׳ ׳ביון דאנהיר ואתפשטו מניה חילין ההיא מחשב׳ אסתים
ואגניז ולא ידיע ומתמן אתפשט פשיטותא לכל סטרין ואתפשט
ג׳ א׳ מניה חד פשיטו דאיהו רזא דעלמא עלאה ודא ׳קיימא
ישעי׳ מ׳ בשלתא ואיהו מאמר עלאה ואוקמוה דאקרי מי דכתיב ׳שאו
מרום עיניכם וראו מי ברא אלה ׳ שאלתא ההוא דברא אלה
כ״ו א׳ לבתר אתפשט ואתעביד ים ׳סופא דכל דרגין דאיהו לתתא
ומתמן שארי למבני לתתא ׳ וכלא עביד בההוא גוונא ממש
דלעילא

א) הנה כל המאמר הזה מבואר בפרדס בשער האצילות וע״ל פ׳ נח דף ס״ה ע״א ובספר סדרת ע׃

דלעילא דא לקבל דא · ודא כגוונא דדא · וכג״כ נטירו דכלא מעילא ותתא · והאי פשיטו דמחשבה איהו דאיהו עלמא עלאה ודא איהו אם יי׳ לא ישמר עיר שוא שקד שומר דאיהו שומר ישראל · (נ״א שקר שומר ההוא דכתיב ביה שומר ארוניו יכובד) דלאו ביה קיימא נטירו אלא בעלמא עלאה · תא חזי תכלא דמשכנא כלא קיימא ברזא עלאה ואוקמוה · תכלת וארגמן חד לאתקשרא בחד · והא אתמר ברזא דכתיב °כי יי׳ אלהיך אש דברי׳ ד
אוכלה הוא · והא אתמר דאית אשא אכלא אשא ואכיל ליה ושצי ליה · בגין דאית אשא תקיפא מאשא ואתמר :

סאן דבעי למנדע חכמתא ביחודא קדישא וכו׳ · מכאן עד דקיימא עלים

בפרשת בראשית דף כ״א ע״ש · ואלו התיקונים מלאנו בין הכתוב כאן לבין הכתוב שם שורה א׳ במקום נסה מלאנו אחרא · בשו׳ ב׳ דאתאחיד ביה · בשו׳ י״א לאדלקא ולאתאחדא ביה · בשורה י״ב שצי ליה ואכיל ליה · בשורה כ״ג ועל נהורא חוורא שריא לעילא נהורא סתימא דאקיף ליה רזא עלאה הכא וכלא תשכח · בשורה ל״ג כלא אתחבר · בשורה ל״ד ביה לתתא · בשורה ל״ה דסליק · בשורה ד׳ אינון · בשורה ה׳ דאיהו דליק שורה ו׳ וכלא אתקשר · שורה י׳ על תרכין · שורה י״ד וכלהו קיימי ת״ח שו׳ ט״ו מלה אחרא לתתא שו׳ י״ו ולית לך (וככר נתקן הכל כנוסחא אמיתית · הרש״כ) :

ואת האלף ושבע המאות וחמשה ושבעים עשה ווים לעמודים וצפה ראשיהם וגו׳ · תא חזי אוליפנא דאינון תקלין אנשי לון משה ולא ידע מה דאתעביד מנייהו עד דנפק קלא ואמר ואת האלף ושבע המאות וחמשה ושבעים עשה ווים לעמודים · רבי חזקיה פתח ואמר °עד שהמלך במסבו נרדי נתן ריחו · האי קרא שיר א׳
אתמר אבל עד שהמלך במסבו דא קב״ה כד יהב אורייתא ליישר׳ ואתא לסיני וכמה רתיכין הוו עמיה כלהו רתיכין קדישין וכל קדושין עלאין דקדושה דאורייתא כלהו הוו תמן ואורייתא

אתייהיבת

אתייהיבת בלהטי אשא וכלא בסטרא דאשא וכתיבא באשא
חוורא על גבי אשא אוכמא ואתוון הוו פרחין וסלקין באוירא
(א) ואת קדמאה דאורייתא אתפליג לשבע מאה ושבעים וחמשה
לכל סטר וכלהו אתחזון באוירא דרקיעא באת ו"ו · ו' לסטר' דא
ו' לסטרא דא · וכן לכל סטרין ואלין ווין הוו קיימין על עמודין
ואינון עמודין הוו קיימין על ניסא וכלהו ווין עלייהו בגין דרזא
בראשית כ' ג' דאורייתא על ו"ו קיימא ואינון ווין דאינון °רזא דמהימנות' דאוריית'
כלהו על אינון עמודים קיימין דאינון רזין דנפקין בהו נביאים
רזא דילהון בכל סטר ועל אינון קיימן אינון ווין · (ב) ו' עלאה
איהו רזא דקול דאשתמע ואיהו רזא דקיימא ביה אורייתא בגין
דאורייתא נפקא מההוא קלא פנימאה דאקרי קול גדול · ודא
קול גדול איהו רזא דאורייתא · ועל דא כתיב קול גדול ולא
יסף · ת"ח האי קול גדול איהו עקרא דכלא ורזא דשמא קדישא
עלאה · ועל דא אוקמוה דאסיר ליה לבר נש לאקדמא שלמא
משלי כ"ז קס"ב ב' לחבריה עד לא יצלי צלותיה ורזא דא אוקמוה דכתיב °מברך
רעהו בקול גדול בבקר השכם קללה תחשב לו · ולאו איהו
אסור עד דמברך ליה ברזא דקול גדול דאיהו עקרא דשמא
קדישא · ועל דא רזא דאורייתא נפקא מההוא קול גדול ודא
איהו מלך · במסבו · דא מעמד הר סיני ואוקמוה · נרדי נתן
ריחו

א) נ"ל ההי"א אות ב' מהו"א דבראשית ואתפליג דקאמר היינו לג' ווין כזה ו"ו התילים מ"ו כמנין ידו"ד אהי"ה דהיינו היחוד הרמוז בבראשית והנה פ' ו"ו קמ"ד ופלגתם עולים תשל"ו ההוא ובמ"ן דאי"ק ככ"ר הרי ההי"א הוא — וידוע הוא ג' מלואים לאות הזאת וי"ו וא"ו וי"ו פ' ויו הוא פר"ת וא"ופ' וא"ו קס"ם ו"ו גילוי חילוקי הו' ומילואיו ומן תשל"ו הסר גללית האות ההי"א כ' וכללותה מעשר הם כ"כ ונשאר שבע מאות ושבעים וחמשה . הרמ"ז . ב) זהו סוד לגבות ב"ת כווי העמודים עכ"ד י"ד סימן ער"ב . מא"ן :

ריחו דא כנסת ישראל בגין דאמרו ישראל °כל אשר דבר יי׳ נעשה ונשמע · שהמלך דא איהו מלך עלאה ואוקמוה תא חזי כד קב״ה אייתי טופנא על עלמא בגין לחבלא כלא אמר ליה קב״ה לנח בעי לך לאסתתרא ולא תחזי גרמך קמיה דמחבלא דלא ישלוט עלך בגין דלא הוה מאן דיגין עלוי · כיון דאתקריב קרבנא דקריב נח כדין אתבסם עלמא ולא אתבסם כולי האי עד דקיימו ישראל על טורא דסיני · כיון דקיימו ישראל על טורא דסיני כדין אתבסם עלמא ומחבלא לא אשתכח בעלמא ובעא קב״ה בההוא זמנא לאעברא ההוא מחבלא מעלמא (וכד) בר דישראל סרחו בההוא זמנא ליומין זעירין ועבדו ית עגלא וכדין מה כתיב °ויתנצלו בני ישראל את עדים מהר חורב ועדים הוה רזין דשמא °קדישא דאעטר לון קב״ה ואתנטל מנייהו · כדין שלטא מחבלא על עלמא ואהדר כמלקדמין כההוא זמנא דשלטא בעלמא ועביד דינא · אמר רבי יוסי ביומוי דטופנא מאן יהיב תמן מחבלא דהא מיא הוו דאתגברו · תא חזי לית לך דינא בעלמא או כד אתמחי עלמא בדינא דלא אשתכח °ההוא מחבלא בינייהו דאזיל בגו אינון דינין דאתעבידו בעלמא · אוף הכא טופנא הוה ומחבלא אזיל בגו טופנא ואיהו אקרי הכי ועל דא אמר ליה קב״ה לנח לטמרא גרמיה ולא יתחזי בעלמא והא אוקמוה · תא חזי :

שמו׳ כ״ד · שם ל״ג · בראשית כ׳ · קנ״ו א׳

אמר רבי יוסי לא אתיישב עלמא ולא נפקת ארעא מזוהמא וכו׳

עד כך ישראל עם קב״ה · בפרשת נח דף ס״ג ב׳ וס״ד א׳ וכ׳ · ואלו החילופים שמצאנו בין הכתוב כאן ובין הכתוב שם דף ס״ג ב׳ שורה כ״ד · לתתא ואיהו אמשיך ליה לעלמא לבתר דכתיב וישת מן היין וישכר ויתגל והא אתמר שורה כ״ח עלמא צ״ל על מיא · שורה ל״א אמר לן · שורה

ז׳

ז' נ"ל כראש השנה · שורה ח' וראה קדח · שורה י"ג כדיוקנא דשייפי · שורה י"ד כמו היא שורה כ"ו דלתתא · שורה ה' דעלמא וכעוד דהיהו כלחודוי עם מלכא שאיל ליה כל מרכוי וחקיב ליה (וככר נתקן כנוסחא אמיתית כרש"כ):

תא חזי א"ר אלעזר ואת האלף ושבע המאות וחמשה ושבעים עשה ווים לעמודים · אמאי ווים · אלא כמין וו' הוו ורישיהון חפא בדהבא אינון דכסף ורישיהון מחפן בדהבא בגין דכל וו' בסטר' דרחמי קא אתייא וכלהו הוו אישתמודען לעילא כחושבנא ובגין דאתו מסטרא דרחמי הוו אקרון ווים · וכל שאר תליין בהו ולית וו' אלא דהבא וכספא כחדא ובגין כך כד' אינון אקרון ווי דאינון עמודים · מאן עמודים כד"א והעמודים שנים וכו' · בגין דהא אלין לבר מגופא לתתא הוו קיימין אמר רבי יצחק לא ידענא אי דא עבירתא דקדש או חול בגין דכתיב

שיר ח' ואת האלף דהא כתיב הכא האלף · וכתיב התם האלף לך שלמה (א) מה להלן האלף חול אוף הכא האלף חול · אמר ליה לאו הכי דאי הוא הוה חול לא יתעביד מנייהו ווים · ותו דהא תמן כתיב האלף ולא יתיר והכא כתיב האלף ושבע המאות וחמשה ושבעים · האלף דהתם אינון חול דכתיב האלף לך שלמה · ודא איהו חול בגין דכל חול לאו איהו בסטרא דקדושה כלל · חול איהו מסטרא אחרא מסאבא · ועל דא הבדלה בין קדש לחול בגין דבעינן לאפרשא בין קדש

ויקרא י' לחול · ורזא דקרא הכי הוא ולהבדיל בין הקדש ובין החול ובין הטמא ובין הטהור · ועם כל דא אף על גב דפרישו אית לקדש מן החול חולקא חדא אית ליה בקדושה

מסטרא

א) עיין בדרוש אסב"א בסימן ק"ז כרש"כ ·

מסטרא דשמאלא · הה"ד האלף לך שלמה דאינון אלף יומי החול
ואינון יומי דגלותא · כמה דאית אלף יומין דקדושה הכי נמי
אלף יומין לסטרא אחרא · וע"ד אתערו חברייא אינון יומין
דגלותא אלף שנין הוו · וע"ד אית אלף ואית אלף ואינון אלף
שנין דגלותא אף על גב דישראל יהון בגלותא ויתמשכון יתיר
בהני אלף שנין יתמשכון דאינון אלף יומין דקאמרן · ובגין דא
אוקמוה כל שלמה דאית בשיר השירים קדש בר מהאי דאיהו
חול · האלף דהכא קדש איהו וכל עובדוי קדש · ועל דא עשה
ווים לעמודים · תא חזי הא אמרן כל ו' ברזא דרחמי איהו וכל
אתר דאתי ו' בשמא קדישא רחמי איהו · כגון "ויי' המטיר על בר' י"ט
סדום · "ויי' אמר אל אברם · רחמי ודינא כחדא · דמאי שנא שם י"ג
בטופנא דכתיב אלהים בכל אתר · אמאי לא כתיב ויי' · אלא תנינן נדפס נח
בכל (א) אתר דכתיב ויי' הוא ובית דינו · אלהים סתם דינא בלחודוי ס"ד כ'
אלא בסדום אתעביד דינא ולא לשיצאה עלמא · ובג"כ אתערב
איהו בהדי דינא · אבל בטופנא כל עלמא שצי וכל אינון
דאשתכחו בעלמא · ואי תימא דהא נח ודעמיה אשתזיבו · הא
סתים מעינא הוה דלא אתחזי · ועל דא כל מה דאשתכח בעלמא
שצי ליה · ועל דא ויי' באתגלייא ולא שצי כלא · אלהים סתים
ובעי לאסתמרא דהא כלא שצי · ועל דא אלהים בלחודוי הוה
ורזא דא "יי' למבול ישב · מהו ישב אלמלא קרא כתיב לא יכלינן תהלים
למימר ישב ישב בלחודוי · דלא אתא עם דינא · כתיב הכא ישב כ"ט
וכתיב התם "בדד ישב בלחודוי · ורזא אוליפנא קב"ה סתים וגלייא ויקרא
גלייא הוא בי דינא לתתא · סתים הוא אתר דכל ברכאן נפקי י"ג
מתמן · בגין כך כל מלוי דבר נש דאינון בסתימו ברכאן שריין עלוי
וכל

א) ויצא קנ"ב ע"א :

וכל דאינון באתגלייא ההוא אתר דבי דינא שרייא עלוי בגין
דאיהו אתר באתגלייא · וכלא איהו ברזא עלאה כגוונא דלעילא
°עד שהמלך במסבו · בההוא חברותא ותפנוקא דעדן עלאה (שיר א׳)
(הא אוקמוה דהא) בההוא שביל דסתים וגניז ולא אתידע (ע״כ)
ואתמלייא מניה ונפקא בנחלין ידיעאן · °נרדי נתן ריחו דא יסוד (ויקרא ס״ח כ׳)
בתראה דברא עלמא תתאה כגוונא דלעילא וסליק ריחא טבא
עלאה לשלטאה ולמעבד ויכיל ושליט ונהיר בנהורא עלאה ·
תא חזי בשעתא דהאי נרדא סלקא ריחא לעילא כדין חביבותא
אתקשרת וסלקא האי נרדא לאתאחדא לעילא · וכלהו רתיכין
קדישין כלהו סלקין ריחין לאתעטרא לגבי דלעילא · אינון רתיכין
כלהו אקרון עלמות °שיר כד״א °על עלמות שיר והא אוקמוה (תלים מ״ו)
מאי עלמות שיר · אלא כד״א °ועלמות אין מספר · מאי ועלמות (שיר ו׳)
אין מספר כד״א °היש מספר לגדודיו · ובגין דלית להו חושבנא (איוב כ״ה)
כתיב ועלמות אין מספר:

ווים לעמודים כלהו דכורין כל אינון דסלקין ברבו מיסת לעילא:
כלהו קיימין ברזא דדכורין ולא אקרי דכר אלא ו׳ רזא
דשמיה דאינון דכורין · וכל אינון דלתתא אקרון נוקבי ובג״כ כל
אינון דאתיין מסטרא דשמאלא מסטרא דנוקבא אתמנן על השיר
ואמרי שירתא תדיר · וע״ד כתיב על עלמות שיר וכלהו נפקן ברזא
דה׳ · ה׳ אפיק׳ כמה חילין לזינייהו ברזא דו׳ ו׳ דא רזא דדכור׳ דקיימ׳
למיהב מזונא לנוקב׳ · ובג״כ (ב) כל אינון ווין עבד בצלאל למיהב לון
לאשראה על נוקבי · ונפקי מרזא דאלף דאיהו חושבן שלים ושבע
מאות דאיהו רזא שלים וחמשה הכי נמי ושבעים כלא רזא חדא
ועל דא מרזא דנא וחושבן דא עשרה ווים · וכלהו ברזא דו׳
ובדיוקנא דו׳ אתעבידו וכלא ברזא עלאה ובחושבנא נטל׳:

ונחשת

(ב) עי׳ בפרדס רמונים מהרמ״ק שער י״ד פ׳ ב׳:

ויחשת התנופת שבעים ככר · אמר רבי יהודה כל דא נחתא לתתא כדיוקנא עלאה דרזא דמהימנותא · כגוונא דא עבד נבוכדנצר הרשע ההוא צלמא דאתקין · אמר רבי יוסי איהו לא עביד הכי אבל בחלמיה חמא הכי דהא בחלמיה חמא רישא די דהבא ולבתר כספא ולבתר נחשא · ואי תימא פרזלא וחספא אמאי לאו הכי · בגין דלאו אינון כדאי לאעלא לקודשא ואלין תלתא אחרנין עאלו · ורזא דיליה דמשכנא בתלת תלת באלין מתכן ובשארא ארבע כגון תכלת וארגמן ותולעת שני ושש · וכגון ארבעה טורי אבן · אמר רבי יהודה מנהון (א) בתלת מנהון (ב) בד' מנהון (ג) בתרין מנהון (ד) בחד · אבל כל סדרא וסדרא לאו איהו אלא בתלת · (ה) תלת סדרין אינון דמתפרשין לכל סטר לארבע סטרי עלמא וכל סדרא וסדרא · דאיהו לכל סטר תלת סדרין אינון ואוקימנא · סדרא קדמאה דלסטר מזרח תלת סדרין אינון ואינון תשעה סדרין בגין דכל סדרא מאינון ג' אית ליה תלת סדרין ואשתכחו דאינון תשעה וכמה אלף ורבבן תחותייהו · והני סדרין תשעה כלהו מתנהגי באתוון רשימן וכל סדרא אסתכי לאינון אתוון רשימן והא אוקמוה · וכן לכל סדרא וסדרא וכלהו נטלי באתוון רשימן · ואלין עלאי מאלין וקיימן אלין על אלין ומתחברן כלהו ואמרי שירתא וכד אינון אתוון פרחין גו אוירא דרוחא ההוא דממנא על כלא כדין כלהו נטלי ושירתא אתבסם והא אוקמוה · וחד את בטש מתתא וההוא את סלקא ונחתא ותרין אתוון פרחי עלייהו והאי את מתתא סלקא מתתא לעילא ואתחבר בהו ואתעבידו תלת אתוון כלהו

נדפס חלק קנ"ט א'



א) פי' זהב וכסף ונחשת. תנ"ת : ב) פי' מדי כ"ג : ג) פי' וזין ·ד) פי' מתיל או תגורה. מק"מ · ה) פירש שה"פ ס"ס א' ואם תסורה אות כאות ס"ע · פרש"ב ·

לפום אתוון יד"ו דאינון תלת גו אספקלרייא דנהרא מאלין
אתפרשו תלת סדרין ואינון אתוון תרין וההוא את דסלקא
מתחברא עמהון ואינון תלת תא חזי אינון תרין אתוון עלאין
דסלקין באוירא אינון כלילן דא בדא רחמי ודינא · ובגין כך
אינון תרין ואינון מעלמא דלעילא ברזא דדכורא · והאי דסלקא
ומתחברא עמהון איהי נוקבא ואתכלילת בתרווייהו · כגוונא
דנוקבא אתכלילת בתרין סטרי בימינא ושמאלא ואתחברת
בהו · הכי נמי האי את נוקבא ואתחברת בתרין אתוון אחרנין
דאינון בתרין סטרין ט'ין עלאין וט'ין תתאין וכלא איהו חד דכר
ונוקבא · דכר אתברי עלמא דאינון אתוון מעלמא עלאה נינהו
דאינון אולידו כל עובדין לתתא כגוונא דילהון ממש בג"כ מאן
דידע לון ואזדהיר בהו רחים לעילא רחים לתתא · ר' שמעון אומר
אלין אתוון כלהו דכר ונוקבא לאתכללא כחדא ברזא דמיין
עלאין ומיין תתאין וכלא חד ודא הוא יחודא שלים · ועל דא
מאן דידע לון ואזדהר בהו זכאה איהו בהאי עלמא וזכאה
איהו בעלמא דאתי · בגין דאיהו עקרא דיחודא שלים כדקא
חזי · תלת תלת מסטרא דא ומסטרא דא ביחודא חדא בשלימו
דכלא · וכלהו רזא דסדרא עלאה כדקא חזי כגוונא דלעילא
דההוא סדרא תלת תלת ברזא חדא · סדרא תניינ' דלסטר דרום
(דאיהו רזא דכסף) תלת סדרין אינון לההוא סטרא וכל סדרא
וסדרא תלת תלת ואינון ט' כמה דאתמר · ואתוון
אתפלגו הכי לכל סטרי לאתחברא כלא כחד בגין דאית אתוון
ברזא דנוקבא ואתוון ברזא דדכורא ואתחברו כלהו כחדא
והוו חד ברזא דשמא קדישא שלים ולגבייהו סדרין ממנן תלת
תלת כמה דאתמר · וכלא נפקא מסדרא דאבהן דלעי' כסדרא

דאתתקנן

דאתתקנן אתוון דישמא קדישא ידו"ד כמה דאתמר · הני סדרין
כלהו מתנהגי באלין אתוון ידיען ונטלי בהו · וכמה חילין ורכבן
כלהו לתתא דנטלי ואתנהגי בסדרא דא · סדרא תליתא' דלסטר
צפון בתלת סדרין אינון לההוא סטרא ואינון תשעה ·
ובתלת סטרין תלת תלת לכל סטר ואינון תשעה · ואינון סדרין
מתלת סטרין כמה דאתמר שבעה ועשרין ברזא דאתוון דאינון
שבעה ועשרין ואע"ג דאינון תרין ועשרים שלימו דאתוון שבעה
ועשרין אינון · ואשתכחו כמה דאתוון כ"ז הכי סדורא דסדרין
אין שבעה ועשרין לתלת תלת סדרין לכל סטר · ואשתכחו אין
תלת דהאי סטרא דאינון ט' ואלין תלת דהאי סטרא דאינון
ט' ואלין תלת דהאי סטרא דאינון תשעה אשתכחו כלהו
שבעה ועשרין · ורזא דאלין שבעה ועשרין אינון ט' אתוון דאינון
ברזא דנוקבי לאתחברא בהו נוקבא עם אינון תמניסר אחרנין
ברזא דאתמר וכלא איהו ברקא חזי · תא חזי כגוונא דאתוון
עלאין דעלמא עלאה הכי נמי אתוון אחרנין לתתא · אתוון
הקדמה ג' ב' עלאין רברבין · ואתוון תתאין זעירין · וכלא דא כגוונא דא וכל
הני רזין ברזא דדכר ונוקבא כלא חד בשלימו · ועל דא כלא
ע"כ איהו ברזא עלאה *(א) בארבעין וחמש זיני גווני נהורין אתפליג
נדפס עלמא שבעה מתפלגין לשבעה תהומין · כל חד בטש בתהומא
בהקדמות דיליה ואבנין מתגלגלן בגו תהומא ועייל ההוא נהורא באינון
כ"א ב' אבנין ונקיב לון ומיין נפקין בהו ושקעין כל חד וחד על תהומא
וחפייא לתרין סטרין · נפקי מיא באינון נוקבין · ועאל נהורא
ובטש לארבע סטרי תהומא מתגלגלא נהורא בחברתה ואערעו
בחד

א) עי"ש פ"ס א' מפורש כל המאמר הזה באות הרשום בכתב קמא ס"ט ורמ"ז :

בחד ופלגין מיא · ואחידן כל אינון שבעה בשבעה תהומי וכראן בחשוכי תהומי וחשוכי אינון מתערבי בהו · סלקין מיין ונחתין מתגלגלן באינון נהורין ואתערבן כחדא נהורין וחשוכין ומיין ואתעבידו מנייהו נהורין דלא אתחזיין חשוכאן · בטש כל חד בחבריה ומתפלגין לשבעין וחמש צנורי תהומין ובהו נגדין מיא כל צנורא וצנורא סליק בקליה ואזדעזען תהומין וכד ההוא קלא אשתמע כל תהומא קארי לחבריה ואמר פליג מימך ואיעול בך · הה"ד תהום אל תהום קורא לקול צנוריך · תחות תהלים מ"ב
אלין תלת מאה ושתין וחמש גידין · מנהון חוורין מנהון אוכמין מנהון סומקין · אתכלילן דא בדא ואתעבידו גוון חד · אינון גידין אתרקימו בשבע עשרה רשתות וכל חד רשת גידין אקרי אתרקימו דא בדא ונחתין בשפולי תהומא · תחות אלין תרין רשתין קיימין בחיזו דפרזלא ותרין רשתין אחרנין בחיזו דנחשא תרין כורסוון קיימי עלייהו חד מימינא וחד משמאלא · כל אינון רשתין מתחברן כחדא · ומיין נחתין מאינון צנורין ועאלין באלין רשתין אינון תרין כורסוון חד כורסייא דרקיעא אוכמא וחד כורסייא דרקיעא ססגונא אלין תרין כורסוון כד אינון סלקין סלקין בההוא כורסייא דרקיע' אוכמא וכד נחתין נחתין בההוא ר"נ כ'
כורסייא דרקיע' ססגונא אלין תרין כורסוון חד מימינא וחד משמאלא ההוא כורסיי' דרקיעא אוכמא מימינא · וההוא כורסיי' דרקיעא ססגונא משמאלא · כד סלקין בכורסייא דרקיעא אוכמא מאיך כורסייא דרקיעא שמאלא ונחתין ביה · מתגלגלן כורסוון חד בחד · (נ"א) נחתין כל אינון רשתין בגווייהו ועאלין לון בשפולי דתהומא תתאה · קאים חד כורסייא וסליק לעילא מכל אינון תהומי וקאים כורסייא אחרא לתתא דכל תהומי

בין

בין תרין כרסוון אלין מתגלגלן כל אינון תהומי וכל אינון צנורין אתנעיצו בין תרין כרסוון אלין · שבעין וחמש צנורין אינון שביעה אינון עלאי דכלא · וכל אינון אחרנין אחידן בהו וכלהו נעיצין בגלגלוי דהאי כורסייא בסטרא דא ונעיצין בגלגלוי דהאי כורסייא בסטרא דא · בהו מיין סלקין ונחתין אינון דנחתי כראן בתהומי ובקעי לון · אינון דסלקין עאלין באינון נוקבי אבנין וסלקין ומליין לשבע ימים · עד כאן שבעא גווני נהורין ברזא עלאה · תא חזי (ע"ב)
נחושת התנופה דקא אמרן אלין אינון טורי נחשת דאקרון הרי (דנ"ג ע"א)
נחשת ואינון דאקרון ארני נחשת (ואלין) קיימין תרעין בכל אינון פתחין וסחרין להו לכל אינון דקיימן לגו · בגין דאלין אינון תרעין דקיימין לפתחין לבר ואלין עאלין ונפקי בבי מלכא · ומן נחשת דא כל אינון מאנין דמדבחא לשמשא בה · ואלין אינון מאנין למדבחא דכד נשמתין מתקרבין לסלקא על גבי מדבחא אלין אינון פלחין ההוא פולחנא דמדבחא וכלהו מסייעי לשמשא ההוא שמושא ואקרון כלי המזבח וכל אלין מאנין וכל אינון יתדות המשכן כלהו בשמהן אקרון מאני דשמושא לשמשא בקודשא · ועל דא קיימין כלהו ממנן ידיעאן ורתיכין ידיעאן ורוחין ידיעאן כל חד וחד כדקא חזי ליה · ובהיכלין דקודשא דאינון היכלין ידיעאן כלהו בחושבנא · קשורא דדהבא בדהבא כספא בכספא נחשא בנחשא · אלין דנחשת דלתתא נטלי חילא מנחשת דלעילא וכן כלא · כל אינון גוונין מתערבי אלין באלין לאחדא לאתקשרא אלין באלין · קרסי זהב אינון קיימין לקשרא אינון יריען חד בחד · קרסי נחשת אינון קיימאן לקשרא משכנא ואלין לקבל אלין וכלהו קיימין ככביא · אלין ברקיעא · כמה (ר"ל כ"א)

דנהירין ככבין ברקיעא ואתחזון הכי נמי נהירין אינון קרסים
במשכנא והא אוקימנא ונהירין אינון קרסים ואתחזון ככביא
דקיימי ובלטי (נ"א ולהטי) ונצצי ואינון חמשין דדהבא וחמשין דנחש'
ונהרין אלין לקבל אלין · מגו נהורא דלעילא נפק חד נציצו דנציץ
ואנהיר כגו אספקלריא דלא נהרא וההוא נציצו כליל מכל גוונין
דנהירין ואקרי ארגמן · וכד כטיש האי ארגמן בההוא נהורא
חשוכא (ס"א תכלא) כדין נפק חד נציצו אחרא דלא להיט ואתערבו
דא בדא · ואינון הוו לבושין דקודשא דאתלבש בהו מיכאל
כהנא רבא · וכד אתלבש בהו באינון לבושי יקר כדין עאל
לשמשא בקודשא ועד לא לביש במלבושין אלין לא עאל לקודשא
שמו' כ"ד / נ"ט א' כגוונא דא ויבא משה בתוך הענן ויעל אל ההר ואוליפנא
דהוה מתלבש בעננא · וכד הוה מתלבש בעננא כדין ויעל אל
ההר · ועד לא אתלבש ביה לא יכיל למיעל לגו · כגוונא דא
כהנא רבא לא עאל לקודשא עד דאתלבש באלין לבושין בגין
לאעלא לקודשא · ובגין דנפקו מרזין עלאין ואינון כגוונא דלעילא
אקרון בגדי שרד בגין דאשתארו מאינון לבושין עלאין בגין דהוו
ממה דאשתאר מנהורין דזיוין עלאין תכלת וארגמן גוונין דרזא
בראשית / ב' דשמא קדישא דאקרי שמא שלים יהו"ה אלהים ודא איהו רזא
לאתלבש' כהנא רבא למיעל לקודש' תולעת שני אינון גוונין סומק'
ותכלא וארגוונא דאיהו כליל בכל אינון גוונין ומגו דאיהו אתלבש
בהו בלבושין דגוונין אלין הוה עאל לגו ולא דחיין ליה לבר · ת"ח
כלא אתעביד ברזא דמהימנותא למהוי כלא כגוונא דלעילא
וע"ד כתיב בגדי השרד לשרת בקדש ואקרון בגדי (קדש) שרד בגין
ויקר' ו' דלא אקרון קדש אלא כד שראן בירה אינון גוונין דכתיב בגדי

קדש הם · וכתיב 'קדש ישראל ליי' ראשית תבואתה · קדש ירמיה ב'
ישראל בגין דבישראל אתחזון כל גוונין · כהנים לויים וישראלים
ובלין אינון גוונין לאתחזאה לגו ת"ח 'נשמתא לא סלקא לאתחזאה כ"ח כ
קמי מלכא קדישא עד דזכאת לאתלבשא בלבושא דלעילא רל"ח א'
לאתחזאה תמן · ובן כגוונא דא לא נחתא לתתא עד דאתלבשת
בלבושא דהאי 'עלמא כגוונא דא מלאכין קדישין דלעילא ק"ז א'
דכתיב בהו 'עשה מלאכיו רוחות משרתיו אש לוהט כד עבדין תלי' ק"ד
'שליחותא בהאי עלמא לא נחתין לתתא עד דמתלבשין בלבושא רל"א א'
דהאי עלמא · וכלא איהו כגוונא דההוא אתר דאזיל תמן והא
אוקימנא דנשמתא לא סלקא אלא בלבושא דנהיר · ותא חזי
אדם הראשון כד הוה בגנתא דעדן הוה מתלבש בלבושא כגוונא
דלעילא ואיהו לבושא דנהורא עלאה · כיון דאתתרך מגנתא
דעדן ואצטריך לגוונין דהאי עלמא מה כתיב 'ויעש יי' אלהים כ"ח ב'
לאדם ולאשתו כתנות עור וילבישם · בקדמיתא הוו כתנות
אור · אור דההוא נהורא עלאה דישמש ביה בגן עדן (א) בגין דהא
גנתא דעדן נהורא עלאה דנהיר משמש ביה · ועל דא אדם
קדמאה כד עאל לגו גנתא אלביש ליה קב"ה בלבושא דההוא
נהורא ואעיל ליה תמן · ואי לא אתלביש בקדמיתא בההוא
נהורא לא ייעול לתמן · כיון דאתתרך מתמן אצטריך למלבושא
אחרא כדין ויעש יי' אלהים לאדם ולאשתו כתנות עור וכלא
כמה דאצטריך · והכא כגוונא דא עשו בגדי שרד לשרת בקדש
לאעלא בקודשא והא 'אוקמוה דעובדין טבין דבר נש דעביד ה' א'
בהאי עלמא אינון עובדין משבי מנהורא דזיוא עלאה לבושא
לאתתקנא

(א) מדרש קפ"ד פ"ג:

לאתתקנא ביה לההוא עלמא לאתחזאה קמי קב״ה ובההוא לבושא דלביש אתהני ותמי גו אספקלרייא דנהרא כמה דאת
תהלים כ״ז אמר לחזות בנעם יי׳ ולבקר בהיכלו ׃ ועד׳ נשמתא אתלבשת בתרין עלמין למהוי לה שלימו בכלא בהאי עלמא דלתתא
תהלים ק״מ ובעלמא דלעילא ׃ ועל דא כתיב אך צדיקים יודו לשמך ישבו ישרים את פניך ׃ אך צדיקים יודו לשמך בהאי עלמא ישבו ישרים את פניך בההוא עלמא ׃

ויעש את האפוד זהב ׃ הא אוקמוה ׃ אמר רבי יוסי אפוד וחשן כחדא הוו ואוקמוה דהא באתר דהוא קיומא קיימן כל אינון תריסר אבנין כלהו נטלי שמהן בני ישראל וכלהו תריסר תחומין עלאין כלהו ברזא דשבטי ישראל אינון ורזא דא כתיב
תהלים קכ״ב ששם עלו שבטים שבטי יה עדות לישראל להודות לשם יי׳ ששם עלו שבטים אלין אינון תריסר שבטין עלאין לעילא דאינון שבטי יה דהא שמא דא עדות לישראל ׃ אמר רבי חייא תרי זמני כתיב שבטים ׃ אלא ששם עלו שבטים אלין שבטין דלתתא ׃ שבטי
ד״ה א׳ כ׳ יה אלין שבטין דלעילא ׃ עדות לישראל דא רזא דשמא קדישא
תהלים קל״ב עלאה דא דאקרי עדות כמה דאת אמר ועדותי זו אלמדם ואינון תריסר שבטין קדישין עלאין אינון תריסר אבנין קדישין ועל דא אינון קיימין לתתא כגוונא דלעילא וכל אינון שמהן דתריסר שבטין כלהו גליפאן באינון אבנין וכהנא רבא נטיר
בראשית כ״ח לון ׃ תא חזי יעקב כד הוה אזיל לחרן מה כתיב ויקח מאבני המקום וישם מראשותיו ׃ אלין תריסר אבנין קדישין וכלהו אתעבידו חד אבנא דכתיב והאבן הזאת אשר שמתי מצבה וקרי להו אבן מאי טעמא בגין דכלהו תריסר אבנין אתבלילו באבנא חד קדישא עלא׳ דאיהי לעילא מנהון דכתי׳ והאבן הזאת

אשר

אשר שמתי מצבה יהיה בית אלהים · ועל דא הכא כהנא רבא
שוי לון על לביה לדכרא להון תדיר דכתיב ונשא אהרן את שמות כ"ח
שמות בני ישראל על לבו לפני יי' תמיד · ובגין כך כלא איהו
ברזא דתריסר תריסר עלאין טמירין לעילא דאתגניזו ברזא מקץ קנ"ט ח' ב'
עלאה קדישא ואינון רזא דאורייתא ונפקי מקול חד דקיק והא
אוקמוה · תריסר אחרנין טמירין לתתא כגוונא דילהון ונפקי גו
קלא אחרא דאיהי אבן דכתיב משם רועה אבן ישראל · וע"ד בראשית מ"ט
אוקמוה ברזא דקרא דכתיב ונאספו שמה כל העדרים וגללו שם כ"ט
את האבן · דא שכינתא דאקרי אבן בחן אבן ישראל דמגנדרין
לה ועאלין לה בגלותא וכתיב והשיבו את האבן על פי הבאר
למקומה · ועל שמה אקרון כלהו אבנין · וכמה אבנין לאבנין
אית אבנין ואית אבנין · אית אבנין יסודי ביתא דכתיב ויצו מלכים ה' ס'
המלך ויסיעו אבנים גדולות אבנים יקרות ליסד הבית אבני גזית
ואית אבנין עלאין יקירין ואינון אלין תריסר · ואינון ארבע סדרין
תלתא תלתא לכל סדרא לארבע רוחי עלמא · כגוונא דא אינון
ארבע דגלים דהוו אזלי במדברא · ואינון תריסר שבטין תלתא
ג' לכל סטרא לד' רוחי עלמא · וכלא רזא חדא והא אוקמוה
ותא חזי בשעתא דכהנא רבא הוה שוי אלין תריסר אבנין ולביש
לון בחושנא ואפודא כדין שרייא עליה שכינתא · ואינון תריסר
אבנין גליפין בשמהן דכלהו שבטין · וכל שבטא ושבטא אתגליף
על אבנא חד · משכן הוו אתוון על אבנין · וכד נהירין אבנין
אתוון הוו בלטין לבר ונהרין על מה דאצטריכו ובאתוון דשבטין
כלהו לא הוו תרין אתוון ח' ט' בגין דלא אשתכח חובה בכלהו
אמר רבי חזקיה אי הכי ח' דשמא גרים יאות · אבל ט' דאיהי

את טב ׳ ותנינן מאן (א) דחמי את ט׳ בחלמיה טב ליה בגין
ברא׳ א׳ דביה פתחא אורייתא כי טוב ׳ דכתיב ׳וירא אלהים את האור
כי טוב ׳ והואיל והיא את טב אמאי לא אכתוב באינון שבטין
אמר ליה בגין דסמכין תרין אתוון אהדדי ותו דהא את ט׳ גניז
וטמיר ׳ ואיהו נהיר נהירו דכלהו דהא את דא נהירו דכלהו הוי
ולא נהירו אשתכח בר מאת דא דכתיב וירא אלהים את האור
כי טוב ׳ והוא נהירו דההוא נהורא דגניז וטמיר ׳ ועל דא כתיב
תהלים פ״ז ׳לא ימנע טוב להולכים בתמים ׳ ודא איהו נהורא דכלהו שבטין
ובגין כך לא אתגלף בהו ׳ ותו דכלהו תריסר נפקי מגו אבסדרא
דא טמירא דאיהי ברזא דאת ט׳ ובג״כ איהו טמיר וגניז ולא אתחזי
בהו ת״ח כל הני אבנין קיימי באורח את וניסא ׳ וכלהו כד הוו
נהרין כדין כהנא דבאי הוו נהרין אנפוי ואתוון נהירין ובלטין
לאשתמודע׳ לבר וכד הוו נהרין אנפוי דכהנ׳ כדין הוו אשתמודען
בליטו דאתוון דאיהו לטב ׳ ובדא אשתמודע כהנא אי זכאה הוא
אי לאו ׳ ועל דא כלא איהו באת וניסא והא אוקמוה ׳ רבי אבא
שמות מ״ד הוה שכיח קמיה דרבי שמעון אמר ליה הא דכתיב ׳ונתת אל
חשן המשפט את האורים ואת התומים ותנינן אורים דנהרין במלה
דאצטריכו תומים דאשלימו במלייהו ׳ תו אנן צריכין למנדע האי
רזא ׳ אמר ליה ודאי והכי איהו חשן ואפוד לקבל אורים ותומים
ודא רזא דתפלין בקשרא דתפלין לקבל תרין אלין ׳ פתח ואמר
שם ל״ג ׳וראית את אחורי ופני לא יראו ׳ וראית את אחורי הא תנינן
דאחזי ליה קודשא ב״ה למשה קשר של תפלין ׳ ופני אלין
תפלין ממש ופני אינון תפלין דאינון רזא עלאה שמא קדישא
אחורי

א) בראשית נ׳ ע״ב :

אחורי איהו רזא דקשרא דתפלין · והא ידיעא לגבי חברייא · בגין דדא אספקלריא דנהרא · ודא איהי אספקלריא דלא נהרא לקבל דא אורים דנהרין במלייהו · תומים דאשרימו במלייהו דא פנים · ודא אחור · ורזא דא קול ודבור · (ה) קול אנהיר לדבור
הקדמה י' כ' למללא · דבור אשלים מלה · ותדיר דא בדא סלקן ולא אתפרשן דא מן דא לעלמין ובג"כ חשן ואפוד · דא פנים ודא אחור · וכלא רזא חדא כלא פרישו כלל · אמר ליה אי הכי דלא מתפרשן
משלי י' לעלמין ומאן דאפריש לון הא תנינן דכתיב מפריד אלוף מהו
שמואל א' כ"ג דכתיב ויהי בברוח אביתר בן אחימלך אל דוד קעילה אפוד ירד בידו ואילו חשן לא קאמר · אמר ליה ודאי הכי הוא · כל מה דהוא חשיב איהו טמיר וגניז ולא אדכר כל כך · כגוונא דא נושאי אפוד בד · מה דאיהו באתגלייא יתיר איהו אדכר בגין דיתכסי מה דאיהו בגניזו וטמירו · וע"ד אדכר מה דאיהו באתגלייא יתיר · ובג"כ שמא עלאה איהו רזא בטמירו וגניזו ולא אדכר אלא בשמא דאיהו באתגלייא דא אדכר ודא אגניז דא באתגלייא ודא בסתירו · וכל מה דאתגלייא איהו אדכר לעלמין שמא וגניז איהו ידו"ד שמא דאיהו באתגלייא איהו אדנ"י · וע"ד אכתיב באתוון טמירין ואקרי באתוון אלין ואתכסי דא בדא למהוי יקרא
נ"ט א' עלאה טמיר וגניז לעלמין דכל אורחי דאורייתא הכי הוא אתגלייא וסתימא · וכל מלין דעלמא בין דעלמא דין ובין דעלמא דעילא כלהו איהו טמיר וגלייא :

פתח ואמר ויאמרו אליו הגידה נא לנו באשר למי הרעה הזאת יונה א'
לנו וגו' · האי קרא אית לאסתכלא ביה כלהו ברזא דחכמתא
שאילו

ה) כי ז"ה למ' וכ"פ וכג"כ חשן והאפוד וכו מבואר בפסוק והאפוד רומז לא ו"ש האפוד ירד בידו דחשן דחשיב טמיר וכו' והכ' לרמוז כי האפוד נקט' ל"ה שלוב פי"ח הדכ"י בהתגלייר וצריך לבוין כשם המיוחד דאיכון ביהו"ה ודי ק תלי"ו :

שאילו דכתיב הגידה נא לנו באשר למי ׳ באשר רזא דחכמתא
שאילו ׳ הכא שאילו רזא דאיהו באתגלייא למנדע אי מזרעא
דיוסף קאתי דימא כיון דחמא ארונא דיליה מיד אתבקע והוה
תהלים קי״ד יבשתא דכתיב ׳הים ראה וינוס ׳ הים ראה ההוא דכתיב בירה
בראשית ל״ט ׳וינוס ויצא החוצה מיד הירדן יסוב לאחור ׳ ועל דא שאילו ליה
באשר דכתיב ביה ביוסף באשר את אשתו ׳ אי מההוא זרעא
קא אתית צלי דישתוק ימא מינן ׳ למי ׳ ואי מזרעא דיעקב קא
שם ל״ב אתית דכתי׳ ביה ׳למי אתה ואנה תלך ואינון הוו מלאכין קדישין
דשדר בשליחותיה ואשתזיב מההוא עאקו צלי למרך וישדר
מלאכיה ונשתזיב מההוא עאקו ׳ ואי לאו מה מלאכתך במה
אשתדלותך בכל יומא ׳ ומאין תבא מאן אינון אבהתך ׳ מה
ארצך אי היא ארעא דאתחזייא לאתענשא ׳ ואי מזה עם אתה
אי הוא עמלק או חד משבעה עממין דאתחזון לאתענשא כלא
שאילו ליה כדקא יאות ׳ מה אתיב לון ויאמר אליהם עברי אנכי
מההוא זרעא דאברהם העברי דאקדיש שמא דמאריה בכל
יומא בעלמא ׳ ואת יי׳ אלהי השמים אני ירא וגו׳ ׳ אינון לא
שאילו ליה אלא מלה באתגלייא ובאתכסייא למנדע ביה ואיהו
אתיב לון כלא באתגלייא ׳ מה כתיב וייראו האנשים יראה גדולה
כיון דשמעו שמא דקב״ה מיד דחילו בגין דכלהו הוו ידעין נסין
וגבוראן דעבד קודשא ב״ה בימא וכיון דאמר לון שמא דקודשא
בריך הוא מיד דחילו קמיה דחילו סגיא ׳ תו אמר לון דאיהו
ערק מקמי קודשא בריך הוא ועל דא אמרו ליה מה
זאת עשית דאנת ערקת מקמיה ולא עבדת פקודוי ׳ ובגין
כך מה זאת עשית דאנת עברת על פקודי דמארך ׳
ותא חזי כל אלין אתגיירו לבתר כד חמו נסין וגבורן
דעבד ליה קב״ה ליונה בימא ׳ וכלהו חמו ליה כד נפל בימא

וההוא נונא דסליק ובלע ליה קמייהו · וכד אתא ההוא נונא
רבא לעיניהון דכלא ופלט ליה ליבשתא אתו לגביה ואתגיירו
כלהו · הה״ד °משמרים הבלי שוא חסדם יעזובו · ותא חזי כלהו יונה ב׳
אלין הוו גרי צדק ואתחכמו באורייתא והוו חכימין עלאין כגין
דהא קב״ה אתרעי בהו ובכל אינון דמקרבי לגביה ומקדשין
שמיה באתגלייא דכד אתקדש שמיה באתגליי׳ שמיה דאתכסיא
אסתליק על כורסי יקריה דכתיב °ונתקדשתי בתוך בני ישראל ויקר׳ כ״ב
(ת״ח מה כתיב) :

וירכסו את החשן מטבעותיו אל טבעות האפוד בפתיל תכלת
אמאי בפתיל תכלת אלא לאחזאה דהאי ·תכלא אתקשר רל״ה ב׳
בכלא ועל דא כלא איהו ברזא עלאה מה כתיב פעמן זהב
ורמון ואוקימנא וכלא איהו ברזא עלאה כדקאמרן מה כתיב
ונשמע קולו בבאו אל הקדש לפני יי׳ בגין דאצטריך ·קלא כרת״ס ית
דאשתמע וברכאן ישרון על עלמא בגיניה דכהנא דאיהו מברך ג׳ ב׳
כלא ופלח כלא · פעמן זהב הא אוקימנא רמון דאתמלייא
כרמונא דא דאיהו אתמלייא מכלא וכלא אוקימנא :

ויעש את מעיל האפוד מעשה אורג כליל תכלת · הא אתמר
ברזא דחשן ואפוד וכלא חד כליל תכלת דהכי אתחזי
כמה דאוקימנא דתכלא איהו רזא דנהורא דכורסייא תכלא
דאיהו בקשורא דנהירו ·חוורא כלא כחדא ועד דא תכלא שם נ״ח א׳
לאפודא איהו · אמר רבי שמעון הני מאני דלבושין דכהנא
כלהו ברזא עלאה איהו למהוי לבושין דלתתא כגוונא דלעילא
תא חזי כיון דמיכאל כהנא רבא איהו ואתי מסטרא דימינא
אמאי כתיב בגבריאל ·האיש לבוש הבדים דהא לבושין לכהנא דניאל י״ב
רבא איהו ומיכאל איהו כהנא ואתי מסטרא דימינא אלא מהכא
דשמאלא אתכליל בימינא תדיר ואתלבש גבריאל ·בלבושין רל״ג א׳
אלין

טין ׳ (א) תו דהא גבריאל איהו אתמנא שליחא בהאי עלמא וכל
שליחא דאתמנא בהאי עלמא אצטריך לאתלבש׳ בלבושין דהאי
עלמא והא אוקימנא ברזא דנשמתא כד סלקת לעילא אתלבישת
בלבוש׳ כגוונא דלעיל׳ בגין למהוי תמן וכן כד נחתת לתת׳ מלעיל׳
כלא איהו כגוונא דההוא אתר דאזלת תמן ׳ כגוונא דא כל
אינון שליחן דאתמנן בשליחות׳ בהאי עלמא והא ׳אוקימנא ׳ ות״ח רכ״ט ב׳
האי מעילא דאפודא לחפייא עליה כד לבישליה ׳ כתיב ׳אחור תהלים
וקדם צרתני ותשת עלי כפכה האי קרא הא אוקמוה אבל ת״ח קל״ט
(ב) בשעתא דברא קב״ה לאדה״ר דכר ונוקבא אתבריאו והוו
תרווייהו דא עם דא קשירא נוקבא לאחורא ודכורא לקמה עד
דנסר לון קב״ה ואתקין לה ואעיל לה לקמיה דאדם לאסתכלא
אנפין באנפין וכיון דאסתכלו אנפין באנפין כדין אתסגי רחימותא
בעלמא ואולידו תולדין בעלמא מה דלא הוות מקדמת דנא
והא אוקימנא ׳ ולבתר דחב אדם ואתתא ואתא נחש על חוה
ואטיל בה זוהמא אולידת חוה לקין והוה דיוקניה דיוקנא
דלעילא ׳ותתא מרזא דזוהמא דסטרא אחרא ומסטר׳ דלתתא קפ״ו א׳
ועל דא איהו הוה קדמאה דעבד מותא בעלמא בגין דסטרא
דיליה גרים ׳ חוויא אורחיה הוא (ג) למהוי כמין לקטולא
ההוא דאתי מניה אורחיה נקיט ואזיל ועל דא כתיב ׳ויהי ברא׳ ד׳
בהיותם בשדה ויקם קין אל הבל אחיו ויהרגהו ׳ ׳אשכחנא בראשית
בספרין קדמאין דכד קטל ליה קין להבל הוה נשיך ליה נשיכין כ״ח ב׳
כהווייא

א) א״ה דברים יוצאים מפה קדוש רשב״י ע״ה כדלעיל דף ל״ט ע״א מצאנו אותם בסגנון אחר מוזכרים שמו בש״ס סנהדרין פ׳ חלק בזה הלשון אר״ש בן יוחאי אותו הזמן זמן ביטול פירות היה אמר לו הקב״ה לגבריאל כשתצא יוצא לבטל את הפירות הזהר להם שנא׳ מדי עברו יקח אתכם כי בבקר בבקר יעבור ביום ובלילה ופירש״י שם גבריאל ממונה על ביטול הפירות : ב) א״ה בב״ר פי״ד רבי שמואל בר נחמני אמר דיו פרצופין בראו · נסרו ועשאו גבים מכאן וגבים מכאן שנ׳ אחור וקדם צרתני ע״כ ויודע דר״ש בר נחמני היה בעל הגדה כדאמרינן בשביל ששמעתי עליך בעל הגדה ב״ר פ״נ ובמס אגדתא מצינו שבינו בזוהר כל סתרי תורה וסודות הקבלה : ג) פי׳ להיות אורב להרוג :

בחויא עד דאפיק נשמתיה וקטל ליה וכל מלין אהדרו ליסודא קדמאה · ואי לאו דהוה קין מההוא סטרא לא אשתכח הכי לגבי אחוה · (א) וע"ד כיון דחזא אדם דאתקטיל הבל ואתתריך קין אמר מה אנא אוליד מכאן ולהלאה אתפרש מאתתיה מאה ותלתין שנין · ורוחין נוקבי מסאבי הוו אתיין ומתחממן מניה והוה אוליד רוחין ושדין ואקרון נגעי בני אדם ואוקימנא לבתר קני ואתלבש בקנאה ואתחבר באתתיה ואוליד לשת בראשית ד' כ"ה
דכתיב ויולד בדמותו כצלמו ויקרא את שמו שת · דא איהו ה' ג'
בדמותו כצלמו מה דלא הוה הכי בקדמיתא באינון בנין קדמאי דהוו מקדמת דנא · בגין דהא בקדמיתא אתחברותא (ב) אחרא הוות לגביה ואוקמוה · עד דאתת חוה ואתקין לה קב"ה לגביה דאדם ואתחברו אנפין באנפין · ועל דא כתיב לזאת יקרא שם ב'
אשה · דא איהי אתתא אבל אחרא לא אקרי הכי והא אוקמוה ובגין (כך) דאדם וחוה כחדא אתבריאו כתיב זכר ונקבה בראם שם ה'
ויברך אותם תרווייהו כחדא הוו · ועל דא כתיב אחור וקדם צרתני · ת"ח אפוד וחשן אחור וקדם הוו וכד כהנא אתלבש בהו הוה דמי בדיוקנא עלאה · והא אתמר דכדין אנפוי נהירין ואתוון בלטין וסלקין לעילא מנהרן וכדין הוה ידע מלה · ובגין כך תקונא דחושנא ותקונא דאפודא כחדא מתקשרן · ואע"ג דתקונא דדא לאו איהו כתקונא דדא וכלא ברזא חדא קשורא דדא בדא לאתאחדא חושנא באפודא בארבע עזקן דאתקשרא בהאי אתר ובהאי אתר · ואינון רזא דאינון רתיכין דמתקשרן בהאי סטרא דלתתא לאינון דלעילא וכלא איהו ברזא דאופנין

וחיות

א) א"ר בעירובין פ' עושין פסין וא"ר ירמיה בן אלעזר (והוא האומר גם אדה"ר זו פרישין נכרא) כל אותם שנים שהיה אדה"ר בנדוי הוליד רוחין ושדין ולילין שנא' ויחי אדם שלשים ומאת שנה ויולד בדמותו כצלמו מכלל דעד האידנא לאו כצלמיה אוליד מתיבי היה ר"מ אומר אדה"ר חסיד גדול היה כיון שראה שנקנסה מיתה על ידו ישב בתענית ק"ל שנה ופירש מן האשה ק"ל שנה והעלה זרזי תאנים על בשרו ק"ל שנה כי קאמרינן בשכבת זרע דהוה לאונסיה ופי' רש"י בשכבת זרע וכו' כשפין שדין ורוחין ולילין מיני מזיקין הן ע"כ וכל זה מפורש בזוהר כטעם כעיקר : ב) כי' סוף פ' והבאתי הקדמה זו בכני דוד פ' בראשית על פ' לזאת יקרא אשה יעפ"ז מבואר הלשון בדקדוק · מאי"ן ·

וחיות · כתיב בראשית ברא אלהים את השמים ואת הארץ ·
ואוקמוה דהא כלא כגוונא דא אתעביד משכנא בגוונא דעלמא
תתאה עבד כגוונא דעלמא עלאה וכל עובדוי דעבד כגוונא
דלעילא ה"נ משכנא כל עובדוי אינון כעובדא וכגוונא דעלמא
(עלאה) · (ס"א ואוקמוה כגוונא דא אתעביד משכנא וכל עובדוי
דעבד בהאי עלמא כגוונא דלעילא עבד · והכי נמי משכנא
כל עובדוי אינון כגוונא דלעילא כגוונא דעלמא תתאה וכגוונ'
דעלמא עלאה) ורזא דא כל עובדין דמשכנא כלהו עובדין
ותקונין דלעילא ותתא בגין לאשראה שכינתא בעלמא בדיורין
עלאין ובדיורין תתאין · כגוונא דא גן עדן לתתא איהו כגוונא
עלאה וכגוונא תתאה כל ציורין וכל דיוקנין דעלמא כלהו תמן
ועל דא עבידת משכנא ועבידת שמים וארץ כלהו ברזא חדא ר"ד כ'
כתיב שאו מרום עיניכם וראו מי ברא אלה וגו' · האי קרא ישעי' מ'
אוקמוה · אבל ת"ח וכי בגין דיסתכל ב"נ עינוי לעילא וזקיף לון
לעילא יכיל למנדע ולאסתכלא במה דלא אתרשי למנדע ולמחמי
אלא שאו מרום עיניכם · מאן דבעי לאסתכלא ולמנדע בעובדוי
דקב"ה יזקיף עינוי לעילא ויחמי כמה חיילין וכמה משריין עובדין
משניין דא מן דא רברבין אלין מאלין · וכדין תחמון ותשאלון
ותימרון מאן ברא אלין · מי ברא אלה הא אוקימנא · רזא דמי ברא
אלה דהוא אתר דקיימא מקום גניז וסתים ולא ידיע וקיימא נ"כ כ'
תדיר לשאלה בגין דלא אתגלייא ההוא אתר המוציא במספר קס"ח כ'
צבאם · מאי המוציא אלא בגין דההוא אתר דאיהו טמיר וגניז איהו כרקסית כ' ח'
אפיק כלא ברזא דקיל דנפיק משופר וההוא קול איהו מספר דכל
חילין עלאין וחושבנא דכלא · ומתמן אשתכח רזא דמהימנותא
עלאה בכל אינון סטרין עלאין עד דנגדין דרגין ואתמשכאן
לתתא ואתפרשאן כמה חילין לזנייהו וכלהו קיימן בחושבנא ק"ס
ואקרון בשמא · מרוב אונים דא סטרא דימינא · ואמיץ כח דא
סטרא דשמאלא איש לא נעדר סטרין דנגדין מתרין עברין :

דכר אחר שאו מרום עיניכם וראו מי ברא אלה · האי קרא כד
אתקם משכנא והוה אתתקן כל מאן דחמי ליה למשכנא אסתכל
ביה לעילא ותתא וכלא חמי ביה במשכנא · בגין דכל עובדין
דעלמא עלאה ותתאה כלהו אתתקנו ביה במשכנא והא אוקימנא
כל מאן דחמי אינון קרשים במשכנא ואסתכל בהו הוה מסתכל
בנהירו דילהון כנהירו (א) דככביי' בגין דהכי קיימן ככביא ברקיע' רכ"ט א'
פתח ואמר °הללויה הללו את יי' מן השמים וגו' · ת"ח תושבחתא תהלים
דא אמר דוד לקבל רזא דשמא קדישא דאיהו כללא דתושבחת' קמ"ח
דכלא · תרין תושבחן אינון כגוונא דרזא דשמא קדישא עלאה
דאיהו כללא דתושבחתא דכלא · ואינון דא ותושבחתא בתראה
דאיהי כללא דתושבחתא דכלא דכתיב °הללויה הללו אל בקדשו שם ק"ן
וגו' · אבל דא הוה על עשר מינים ודא הוא על שבע וכלא רזא
חדא בשמא קדישא · הללויה הללו את יי' מן השמים איהו
שירותא דשית סטרין לאתפשטא לתתא דדא איהו רזא דקיימא
לשאלה כד"א °כי שאל נא לימים ראשונים אשר היו לפניך וגו' דברי' ד'
עד הכא אית רשו לשאלה מן היום אשר ברא וגו' ועד קצה השמים
מכאן ולהלאה לאו קיימא לשאלא בגין דאיהו אתר טמיר וגניז
וע"ד הללו את יי' מן השמים הללוהו במרומים אלין תרין סטרין
(דאינון רומא דשירותא) ימינא ושמאלא ומהכא אתפשטאן
כלהו אחרנין לתתא ברזא דדרגין לאתתקנא כדקא יאות °הללוהו
כל מלאכיו אלין תרין קיימין דקיימי תחות גופא דמשען גופא קס"ו ב'
עלייהו · ת"ח אינון קיימין דגופא אשתען עלייהו קיימי הכא ברזא
דמלאכין בגין דירכין אינון שליחן למיזל מאתר לאתר ומרזא דא
נפקין אינון דאקרון מלאכין דאינון שליחן למהך בשליחותא



א) א"ב בפסיקתא רבתא ילקוט פ' תרומה אמר ר' חייא בר אבא מלמד שהיו קרשים של זהב נראין במשכן ככוכבים הקבועים ברקיע:

דמאריהון מאתר לאתר · הללוהו כל צבאם דא איהו אתר
דנפקי מניה כל חילין קדישין עלאין רזא דארת קיימא קדישא
ישעיה מ״ח ואיהו רשים בכל שאר רבוון כדקא אמרן דכתיב ״יי׳ צבאות שמו
אות (ב) איהו בכל שאר חילין ורבוון · הללוהו שמש וירח ביה קיימא
רזא דא ואיהו שמשא לאנהרא וביה קיימין ככביא עלאין דנהרין
ומזלי והא אוקימנא · לבתר אהדר לעילא לההוא אתר דקאים
ברומא דמרומים ותמן תקיעו דכלא · הללוהו שמי השמים
לבתר הללו את יי׳ מן הארץ · לקבל אלין אש וברד וגו׳ · ת״ח
אינון ככביא לתתא קיימין במשיכו דאתמשכא מרזא עלאה
בראשית ל״ד א׳ בגין דכלא קיימא בדיוקנא עלאה והא ״אוקימנא · ובגין כך כל
אינון ככביא ומזלי מרום רקיעא כלהו קיימי לאנהגא ביה עלמא
דלתתא מניה · ומתמן אתפשטאן דרגין עד דקיימין דרגין לאינון
ככביא דלתתא דכלהו לא קיימי ברשותייהו כלום והא אוקימנא
שם מ״ז וכלהו קיימאן ברשותא דלעילא ועל דא כתיב ״יעמדו נא ויושיעך
הוברי שמים החוזים בכוכבים וכלא איהו ברשותא ואתמר :
ויעשו את הכתנות שש וגו׳ ואת המצנפת שש וגו׳ · ר׳ יוסי פתח
שם ב׳ ״והיה באחרית הימים נכון יהיה הר בית יי׳ בראש ההרים
וגו׳ והיה באחרית הימים כד יפקוד לה קב״ה לברתא דיעקב
ויוקים לה מעפרא ויתחבר שמשא בסיהרא כדין נכון יהיה הר
בית יי׳ דא ירושלם לעילא דתהא מתתקנא בתיקונהא לאתנהרא
בנהורא דלעילא דכל נהורהא לאו איהו מתתקנא אלא בנהורא
דלעילא ובההוא זמנא יתנהיר עלה נהורא עלאה על חד שבעה
שם ל׳ ממה דהוה מקדמת דנא · כמה דכתיב ״והיה אור הלבנה כאור
החמה ואור החמה יהיה שבעתים וגו׳ · בראש ההרים · בראשי
ההרים מבעי ליה · מאי בראש אלא נהורא דא דיהא לרי״ש
בראש

ב) א״א הכוונה על מה שאז״ל על שם צבאות אות הוא בצבא שלו :

בראש ההרים איהו ומאן איהו ראש ההרים דא כהנא רבא
דאיהו ראש ההרים רישא דכלא סטר ימינא ודא איהו דמתקן
לביתא תדיר ומברך לה לאנהרא אנפהא ועל דא יהיה נכון
וכמה יתקן ליה באינון לבושין דאינון כגוונא דלעילא כמה
דאוקמוה ואינון לבושין כלהו קיימן ברזא דשית והאי ביתא
כד יהא מתתקן בהאי ראש ההרים דאיהו כהנא רבא כדין
אתקשר ואסתלק לעילא בקיומא עלאה ויתנהיר עלמא מההוא
נהירו עלאה (כדין) ודא דהוא ונשא מגבעות מכל שאר חילין
ומשירין עלאין וכדין ונהרו אליו כל הגוים תא חזי בשעתא
דכהנא דלתתא פריש ידוי כדין רוחא עלאה אנהיר ונפיק וכל
בוצינין נהרין ונהורין אתמשכאן ואתנהרן ואתקשרן אלין באלין
עד דיתנהירו אנפהא דכנסת ישראל וכלא על ידא דנהורא
קדמאה דאיהו כהנא וכד כהנא אתער לתתא כהנא אתער
לעילא ובעובדין דלתתא אתער אתערותא דלעילא ועל דא
נכון יהיה הר בית יי' בראש ההרים וגו' ונהרו אליו כל הגוים
בגין דהשתא כל שאר עמין אית לון ממנן ברקיעא עלייהו
ובההוא זמנא יבער לון ויפיל לון קב"ה משולטניהון דכתיב
יפקוד יי' על צבא המרום במרו' וכיון דכלהו יתעברון משולטניהון ישעיה כ"ד
כדין קב"ה יתתקף בלחודיה כד"א ונשגב יי' לבדו ביום ההוא שם כ'
וכדין ונהרו אליו כל הגוים והה"ד והלכו עמים רבים ואמרו
לכו ונעלה אל הר יי' אל בית אלהי יעקב וגו' וכלא איהו
בשעתא דכהנא דאיהו ראש ההרים ינהיר ליה וכלא איהו
ברזא דשש שית אינון בכל סטרין דינהיר לה דהא ברזא דשית
ינהיר לה רבי אלעזר ורבי יצחק ורבי יהודה הוו אזלי באורחא
א"ר אלעזר עידן איהו למהך בשכינתא בגין דשכינתא לא תשרי
עלן אלא מגו מלי דאורייתא אמר ר' יהודה מאן דאיהו רישא
ליפתח ברישא פתח ר' אלעזר ואמר צעיר אנכי ונבזה פקודיך תהלים
לא שכחתי צעיר אנכי ונבזה דוד מלכא לזמנין איהו קא קי"ט

משכה

תהלים ח׳ מ֗שבח גרמיה דכתי׳ °ועשה חסד למשיחו לדוד ולזרעו עד עולם
שמואל וכתיב °נאם דוד בן ישי ונאם הגבר הוקם על משיח אלהי יעקב
כ׳ כ״ג ולזמנין עָבד גרמיה מסכנא דכתיב °כי עני ואביון אני ׳ וכתיב
תהלים פ״ו צעיר אנכי ונבזה ׳ ואיהו אמר °אבן מאסו הבונים היתה לראש
שם קי״ח פנה אלא בזמנא דהוה סליק בדרגא דשלמא ואסתלק בדרגא
דקשוט והוה שליט על שנאוי ׳ הוה קא משבח גרמיה ובזמנא
דחמא גרמיה בעקו ושנאוי קא דחקין ליה כדין מאיך גרמיה
והוה קרי גרמיה מסכנא זעירא לכלא ׳ מאי טעמא ׳ בגין דהא
לזמנין הוה שליט ולזמנין הוה בעקו דשנאוי ׳ ועכ״ד איהו
שליט עלייהו תדיר ולא יכילו ליה (א) ודוד מלכא תדיר איהו
הוה שפיל גרמיה לגבי קב״ה דכל מאן דמאיך גרמיה קמי
קב״ה איהו זקיף ליה על כלא ׳ ובג״כ אתרעי ביה קב״ה בהאי
ישעי׳ ל״ז עלמא ובעלמא דאתי׳ בעלמא דין דכתי׳ °וגנותי על העיר הזאת
הושע ג׳ להושיעה למעני ולמען דוד עבדי בעלמא דאתי דכתי׳ °ובקשו
את יי׳ אלהיהם ואת דוד מלכם ופחדו אל יי׳ ואל טובו באחרית
הימים ׳ דוד איהו הוה מלכא בהאי עלמא ודוד יהא מלכא (ב)
לזמנא דאתי וע״ד אמר אבן מאסו הבונים היתה לראש פנה ׳
תא חזי בשעתא דשמשא מהדר אנפוי ולא נהיר לסיהרא
אתעבר נהורהא לסיהרא ולא נהירת ׳ כדין איהי במסכנותא
בכל סטרין ואתקדרת ׳ ולית לה נהורא כלל ׳ וכד שמשא אהדר
לקבלה ואנהיר לה כדין אתנהירת אנפהא ואתקשטת
לגביה כנוקבא דאתקשטת לגבי דכורא ׳ וכדין איהי שלטא

בשולטנו

א) א״ה כמ״ש ונקלותי עוד מזאת וגם האמהות אשר אמרת עמם אכבדה : ב) זה נראה חולק על הש״ס פרק חלק דצ״ח ב׳ דאמרי׳ א״ר יהודה א״ר עתיד הקב״ה להעמיד להם דוד אחר שנא׳ ועבדו את ה׳ ואת דוד מלכם אשר אקים להם הקים לא נאמר אלא אקים א״ל ר״פ לאביי והכתיב ודוד עבדי נשיא להם לעולם ומשני כגון קיסר ופלגו קיסר עד כאן לשונו וציין שם בפירוש רש״י • א״ס • (א״ה בסנהדרין דרשו פ׳ הנאמר בירמיה ל׳ וגם כתוב אשר אקים להם וכו׳ אשר לפנינו נדרש פ׳ דהושע ג׳ ואין שם אשר אקים להם מוכח מזה שפי׳ דרשת הש״ס דפ׳ דהושע לא קאי על אותו דוד אחר שעתיד הקב״ה להקים להם עולם כתיב ביה אשר אקים וממנו נקח דגם שם ינ״ק גם על דוד הראשון כמו שיסיים אשר למעלה סימנין ׃

בשולטנו בעלמא · ועל דא דוד הוה מיַתַּר גרמיה בההוא גוונא ממש · לזמנין איהו מסכנא ולזמנין איהו בעותרא בעתירו דכלא ובג"כ הוה אמר צעיר אנכי ונבזה · ועם כל דא פקודיך לא שכחתי כגוונא דא אית ליה לב"נ למהוי נבזה בעיניו (ס"א ונבזה · ומה אי דוד מלכא כך כ"ש ב"נ אחרא דאית ליה) לאשפלא גרמיה בכלא למהוי איהו מאנא דקב"ה אתרעי ביה והא אוקמוה דכתיב °ואת דכא ושפל רוח ישעיה נ"ז השתא אנא אפתח ברישא · פתח ואמר °ויבא אותי שמה והנה יח קמ' איש מראהו כמראה נחשת ופתיל פשתים בידו וקנה המדה והוא עומד בשער · האי חמא ליה יחזקאל בההוא חיזו דנבואה והאי איהו איש דאיהו שליחא באינון לבושין והכא לא אמר אלא איש ולא אמר איש לבוש הבדים · אלא בשעתא דעביד שליחותא למעבד דינא או לאחזאה דינא אקרי לבוש הבדים ובשעתא דלא אתי להכי אשתני לגוונא אחרא כפום שליחותא הכי שני חיזו דיליה באינון לבושין ואשתני מלבושין ללבושין בגין דאיהו תדיר בסטר שמאלא וכמה גוונין אינון דאתלבש בהו וכל אינון דאתיין מסטריה · מראהו כמראה נחשת הכא אתלבש בההוא לבושא דאינון טורי נחשת דאקרון הרי נחשת · ודא ר"ס א' איתי מדידו למעבד משחתא האי (ס"א קנה המדה) לאו איהו (א) בוצינא ק"ט א' דקרדינותא דטמיר וגניז אלא מתמן נפקת האי קנה לתתא רכ"ט א' דאתגליד מגו נהירו דאשתביק מבוצינא דקרדינותא בר אסתלקת לעילא ואתגלפת גו ספירו דנציץ ולא אתיידע ועל דא ההוא רמ"ה ב' קנה המדה איהו קיימא במדידו דמשחתא דקיימא לתתא ולזמנין קנה המדה ולזמנין קו המדה ועל דא פתיל וקנה וכלא משחתא רנ"ח א' למעבד מדידו (התם) כל מדידו דיחזקאל איהו הוה בההוא קנה המדה

א) כ"ה בזוה"ח ס"ו ע"א וכן עיין קו המדה ע"ש (סוד גבורה דעתיק שבתוך ח"ס וממנה כל הגבולים והשיעורים עיין באדר"א ולסנס בספר א"י אחר ש. ולגולגלתא דא"א היא סוד בוצינא דקרדינותא מפני שהיא בעצמות מבינה דכתר דחכמה דח"ס מפורשת עם חלקי כתר דכ ן וב"ב עליונים נפלאים ואיני חולק עם הכ"ל האדר אריך כי הלא גולגלתא דהיינו כתרא דח"ס. דהיינו רישא ג' עם גוונים וביניהם הגבורה נחיג זכר לנגד החכמה והחיבורים יחד בעצמות הכרה. שהוא סוד בת כטולינה ועיין בא"י ועיין לקמן רנ"ד ב' ושם סרמ"ו) :

המדה ובעובדא דמשכנא כלא הוה בקו המדה במשכנא בההוא
מדידו דלתתא דאיהו קו המדה כגוונא דההוא פתיל דכר שרי
לאתפשטא בכל אמה חד קשרא ובההוא משחתא מדיד ואקרי
אמה · ובג"כ שמנה ועשרים באמה דדא הוא ארכא ופותייא
ארבע באמה ולא כתיב ארבע אמות בגין דאמה מדיד לכל
סטר והאי נפקא מרזא דבוצינא דלעילא דמדידו דהאי לתתא
מהאי מדידו דלעילא אשתכח · מדידו דלתתא זעיר אלף וחמש
מאה סטרין וכל סטרא וסטרא תריסר אלפי אמין ועל דא אמה
חד אזיל בכלהו וההוא אמה דמדיד דא אתפשט קו משחתא
ואתגלייא אמה ומדיד וכן בכל אינון משחתי (ס"א תריסר אלפי
אמין אתפשט קו משחתא ואתגלייא אמה ומדיד וכן בכל אינון
משחתי ועל דא אמה חד אזיל בכלהו וההוא אמה דמדיד דא
מדיד דא) שמנה ועשרים באמה איהו ארכא דחד אמה ופותייא
ארבע בההוא אמה אשתכח אמה חד דאיהו תלתין ותרין
ישעי' מ' שלישים כד"א °וכל בשליש עפר ארץ ואינון ל"ב לקבל ל"ב
שבילין דנפקין מלעילא · וכד אתעביד משחתא דארכא בהאי
מדידו איהו ארבע סטרין ההוא ארכא · וכל סטרא ז' אמין
דלהכי סלקן אינון שבעה אמין לארבע סטרין ברזא דשבע (ס"א
מתחומין) דאינון תמניא ועשרים דאינון בארכא בגין דשבע איהו
רזא עלאה בכלא וכל אינון תלתין ותרין שבילין כלילן בשבע
ברזא דשמא קדישא · ואי תימא הא כתיב מדה אחת לכל
היריעות · ודאי מדה אחת איהו אע"ג דאתפשט אמה בתר אמה
ודא בתר דא · וכלא ברזא (ס"א מ-ז"א) דבוצינא דלעילא קא אתייא
למהוי עילא ותתא משחתא חדא ודא איהו משחתא דאיהו
בקדושה יתיר בגין דאית משחתא אחרא דאיהי לחפייא על דא
דאיהי לגו דהא במשחתא אחרא דחפייא על דא סלקא בחושבנא
בחושבן ד"ל ולגאו בחושבן ל"ב (ס"א דאיהי לחפייא על דא דאיהי
לגו וסלקא בחושבנא בחושבן ד"ל ולגו בחושבן ל"ב) ודא איהו רזא

דהפיא דא על דא ל"ב לגו ד"ל (ל"ב איהו קיימא לגו' ד"ל איהו קיימא) לבר בגין דהא משחתא קדמאה דאיהו קדישא בגוונין קדישין דאינון שש משזר ותכלת וארגמן ותולעת שני אלין גוונין קדישין וכל חושבן דיליה סלקא לחושבן ל"ב ומשחתא תניינא דאיהו לבר לחפייא על דא איהי סלקא לחושבן ד"ל ודא איהו רזא דכתיב אשרי משכיל אל דל ביום רעה ימלטהו יי' · ביום תהלים מ"א
רעה ממש ימלטהו יי' רזא דחושבנא לגו דאיהו רזא ל"ב ובההוא חושבנא דלבר מה כתיב ועשית יריעות עזים · יריעות עזים אמאי עזים · אלא רזא דגוונא דיליה למיהב דוכתא ברזא דקודש' ובג"כ יריעות עזים ודאי · כתיב אל גנת אגוז ירדתי וגו' הא שיר ו'
אוקמוה · אבל מה (א) אגוז אית ליה קליפה דסחרא וחפייא על מוחא ומוחא לגו אוף הכי בכל מלה דקודשא קדושה לגו וסטרא אחרא לבר ורזא דא רשע מכתיר את הצדיק ועל דא אקרי חבקוק א'
אגוז והא אוקמוה · ת"ח בההוא דלבר כל מה דאוסיף גריע וסימניך פרי החג דמתמעטין ואזלין אוף הכא נמי במה דלגאו כתיב ואת המשכן תעשה עשר יריעות במה דלבר כתיב עשתי קס"ד כ'
עשרה יריעות אוסיף אתוון וגרע מחושבנא אוסיף חושבנא וגריע (אתוון) אוסיף חושבנא דכתיב ארך היריעה האחת שלשים באמה שמו' כ"ו
ורחב ארבע באמה היריעה · וכד סליק לחושבנא סליק לחושבן ד"ל דלית בכל אינון זיני מסכנותא כההוא דאקרי ד"ל ובג"כ כד סליק לחושבנא יתיר סליק בגריעו · וכד איהו גרע בחושבנא (נ"א) סליק בסליקו דסליק לרזא דל"ב דאיהו רזא דכל מהימנות' ואיהו רזא דשמא קדישא ועל דא דא סליק ודא גרע דא סליק

ונרע

א) לפ' לרמוז כי אגוז נימטריא חטא באותיות אלו לא היו בשבטים ועיין לעיל דף ר"ל וכדברי ינוקא דכ' בלק והוא כנגד הקליפה וכנגד מוח גימ' טוב ובזה יובן פ"ג כ"א ח סי' תקפ"ג שלא לאכול אגוז בר"ה גימ' חטא עם הכו' וק' דהוא גימ' טוב בדקדוק אלא דני' חט בסוף העיקר ודו"ק תלו"ן :

ונגרע · ורא נגרע וסליק · דא לגו ורא לבר · האיקו המדה ישרי לאתפשטא ומדיד משחתא לקרשים דכתיב ויעש את הקרשים למשכן עצי שטים עומדים ואלין אינון רזא דשרפים והא אוקמוה דכתיב עצי שטים עומדים · וכתי' שרפים עומדים מרידו רמשחתא דא עשר אמות ארך הקרש ואמה וחצי האמה · הכא כתיב עשר אמות ולא כתיב עשר באמה · אלין תלת תלת תלת דאינון תשע וחד דשרייא עלייהו ודא איהו רוחא חדא דשרייא עלייהו והא אמרן כמה איהו שיעורא דאמה · ודא איהו רזא דשיעורא חד סרי ופלגא דסלקין ולא סלקין בגין דגרעין מאינון אופנים ואוקמוה ברזא דרתיכא קדישא ואינון עשרין להאי סטרא עשר ולהאי סטרא י' עד דסלקין לרזא דשרפים עלאין · ולבתר סליק רזא דקודשא עד דאתערו (ס"א דאתעביד) כלהו ברזא דההוא בריח התיכון כמה דאוקמוה ועל דא פלג אית ביה בלא שלימו רזא דהאי משחתא לעשרין (ב) דפין אינון מאתן ותלתין · וכל האי קיימא במדידו בחושבנא והכי סליק כל חושבן דנפקא מהאי מרידו ברזא דאינון שרפים · יריעות דמשכנא דאמרן דאינון רזין עלאין רזא דשמי' והא אוקמוה נוטה שמים כיריעה ורזא דהאי בההוא חושבן דקאמרן · ואית יריען דקאמרן ברזא חד ואית יריען ברזא אחרא וכלא איהו ברזא דלעילא · וע"ד כלא איהו למנדע חכמתא דכל סטרא וסטרא וכל מלה ומלה · וע"ד אבחין ב"נ בין טב לביש בין רזא דחכמתא ובין מלה דלא קיימא בחכמת' וברזא דמרידו קדמאה הא אתמר בכמ' סטרין איהו · רזא דא רזא דארונ' דקאים בחושבנא ממה דאיהו נטיל וממה דאיהו קביל וממה דאית ביה וממה דאיהו מקבל דאיהו תרין סטרין ונטיל מאינון תרין

ב) פי' כ' קרשים כל א' י' אמות ואמה וחצי י"א וחצי כ"ג למעלה רזא דשיעורא חד סרי ופלגא כולים הכל מאתן ותלתין ווזק נ' קרשים לכל א' י"ה וחצי הסר ל' · הרע ב) :

תרין סטרין · ועל דא אמה איהו בסטרא דא ואמה בסטרא דא ופלגא דיליה · ובג"כ אמתים וחצי ארכו אמתים מתרין סטרין ופלגא דיליה · האי בארכא בפותייא ורומא אמה וחצי חד מההוא סטרא יתיר דקא נטיל כגוונא דימינא ושמאלא ופלגא דיליה דהא לא שרייא מלה אלא על מלה ובג"כ פלגא בכד חושבן וחושבן ובגין כך ארונא מקבלא מכלא וקיימא ברזא דחושבנא דכלא והא אוקמוה על מה איהו מחפייא בדהבא לגו ולבר והאי איהו שיעורא למיקם במדידו קדמאה וכלא קאים ברזא חדא · פתורא כהאי גוונא דמדיד בההוא שיעורא קדמאה · אבל האי מדידו דארונא דקיימא ברזא דאורייתא ובההוא משחתא קדמאה דקאמר אבא לית בה למעבד שיעורא יתיר כמה דאיהו גלי ברזא לחכימי עליונין למנדע בה רזא דחכמתא לאבחנא בין טב לביש בין חכמתא עלאה לחכמתא אחרא · כלהו עובדין אחרנין כלהו במדידו דאמה בההוא משחתא בר משחתא דחשן דאיהו זרת והא אוקמוה · ת"ח כתנת (א"נ) דכלהו אתעבידו ברזא דקודשא כלא איהו (א) ברזא דשש ובעובד' דש"ש וקיימא בשש וכלהו תקונין לאתלבשא ולאתקנא בהו שש וברזא דשש וכלא ברזא דקו המדה · וקנה המדה בההוא מדידו דיחזקאל בגין דאיהו ביתא לאתקיימא (נ"א כנ"ד ההוא ביתא לא אתקיימא) באתריה באינון כותלין באינון שורין באינון פתחין באינון דלתין בגין למהוי כלא במדידו · אבל לזמנא דאתי משחתא ההוא מה כתיב בה ורחבה ונסבה למעלה למעלה בשעתא דיישרי למבני ביה האי קנה המדה סלקא לעילא



א) נלע"ד שמובן כמ"ש האר"י ז"ל שסוד קו המדה הוא כיסוד התבונה שהוא הנותן שיעור לז"א והוא הקלה השני ולכן הכל היה נמוד שזה שנים האמה ו' טפחים והעיקר שקו המדה הוא גם כ"ן שביסוד התבונה וכו י"ו ווין כשתחלק כל ה' וה' לג' וו"ן והד' לג' ווין יהיו כין כלם י"ו השולים ק"ב ועם ד' אותיות השורש הרי ק"ו כ"כ הרב · והרי שכל ס"ד קו המדה הוא בסוד ווין ולכן הכל היה במספר ו' דהיינו שש ולפי שמדה זו המדה התבונה לכן קראה לעיל רל"נ א' מדידו ולהתא הכל לעתיד יהיה כקנה המדה וכ"ל שהיא היפא מילתא· הרמ"ז :

לעילא לארכא ולפותייא למהוי אתפשטותא דביתא בכל סטרין ולא יישגחון עליה לבייש כמה דאוקמוה דכתיב ודמישק מנוחתו דהא בההוא זמנא דינא לא אשתכח בעלמא בג"כ כלא אתקים
(שמואל ב' ז') על קיומיה בקיומא שלים כד"א ולא ירגז עוד ולא יוסיפו בני עולה לענותו וגו' ות"ח כל משחתין וכל מרידין כלהו קיימין בהאי עלמא (ס"א וכל מרידין דהאי תפככא והאי כיתא כלהו) בגין לאתקיימא האי עלמא ברזא דגוונא דלעילא לאתקשרא האי עלמא בעלמא דלעילא למהוי כלא חד ברזא חדא · ובההוא זמנא דקודשא ב"ה אתער לחדתותי עלמא כדין יישתכחון כלהו עלמין ברזא חדא
(זכריה י"ד) ויקרא דקב"ה בכלא וכדין כתיב ביום ההוא יהיה יי' אחד ושמו
(תהלים כ"ה) אחד · פתח ר' יהודה אבתריה ואמר סוד יי' ליראיו ובריתו להודיעם · האי קרא הא אוקמוה · אבל סוד יי' ליראיו ההוא רזא עלאה דקיימא בגניזו (דאיהו סתים וגניז) לא קיימא אלא ליראיו דאינון דחלין לקב"ה תדיר ואינון אתחזון לאינון רזין עלאין ולמהוי אינון רזין עלאין בגניזו ובסתימו כדקא יאות בגין דאינון רזין עלאין · אבל ובריתו להודיעם רזא דאיהו קיימא בברית קיימא · להודיעם בגין דאיהו אתר דקיימא לגלאה (נ"א כדאתגלייא) למנדע · תו סוד יי' ליראיו דאינון רזין דקיימן בדחילו ואינון דחלי חטאה דחלין בהו באינון רזין עלאין אבל ובריתו להודיעם למנדע ולפרשא מלין בגין דאינון מלין דקיימן לפרשא תא חזי בארבע ותרין אתוון אתגליף עלמא ואתקיים
(בראשית ב') וכלהו עטרא דשמא קדישא · כד מצטרפין סלקין באתווי לעילא ונחתין לתתא · מתעטרן עטרין בארבע סטרי עלמא ויכיל לאתקיימא ולבתר נפקו אתוון וברו עלמא לעילא ותתא בעלמא דיחודא ובעלמא דפרודא ; ואתקרון הרי בתר
(שה"ש ב') טורי דפרודא דמתשקיין כד סטרא דדרום שארי לקרבא

בהריה

בהריה · וכדין מיא נגדין ובחילא דא דעילא נגיד כלא הוא בחירו כד מחשבה סליק ברעו דחדווה מטמירא דכל טמירין מטי ונגיד מגויה חד זוהרא מתקרבין דא בדא והא אוקמוה ואינון ארבעין ותרין אתוון אינון רזא עלאה ובאינון אתברי עלמא עלאה ועלמא תתאה ואינון קיומא ורזא דכל עלמין ועל דאיהו רזא דעלמין כתיב סוד יי' ליראיו ובריתו להודיעם דא רזא דאתוון גליפין (א) מטקוטאי מסינטן בגלפוי באתגלייא כתיב ונתת אל חשן המשפט את האורים ואת התומים והא אוקמוה את האורים דנהרין רזא דאספקלרייא דנהרא ודא איהו גליפו דאתוון דשמא קדישא ברזא דארבעין ותרין דבהו אתברון עלמין והוו משקען ביה · ואת התומים רזא דאינון אתוון דכלילן באתר דאספקלרייא דלא נהרא ואיהי אתנהגא (ד"א אתנהרא) בע"ב אתוון גליפין דאינון רזא דשמא קדישא וכלהו אקרון אורים ותומים · תא חזי כד אינון אתוון משקעאן תמן · בההוא חילא נהרין אתוון אחרני בגליפו דאינון שמהן דשבטין ונהרין או אתחשבאן וכלא בההוא רזא דאינון אתוון דשמהן קדישין כדקאמרן · ואינון אתוון דשמהן קדישין אינון אתיין על רזא דאורייתא וכלהו עלמין אתיין (ס"א אתכניין) ברזא דאינון אתוון אין שמהן דהוו גניזין משקעין תמן ושמהן דשבטין הוו בלטין אתוון דילהון לעילא ועל דא כלא מרזא דאינון אתוון וכלא אוקימנא והא אתמר ברזא דאתוון דאורייתא ב' דאורייתא שראת בה והא אוקמוה (ב) ב' ברא ודאי בחילא עלאה בתקיפו דרזא דאינון אתוון ב' נוקבא א' דכורא כמה דב' ברא הכי נמי א' אפיק אתוון כללא דעשרין ותרין אתוון ה' זווגא חדא בשמים למיהב ליה חיין ולאשראה ליה ו' הארץ למיהב לה מזונא קל"ב ב'

ולאתקנא

א) פירוש שאמר שלהם והתמה שהם זו"ן נגדתו מסחרות מ"ל האתוון ושל זעיר סוד ה' ושל פי בריתו להודיעם וח"ש סוד אתוון חקוקים בהלבנה הם דוגמת מולכתים אבל של מלכות הם מסינטן פירוש מבוררים בהקיקתם בגלוי ופ' תק"ש היש"ב (א"ס עיין מה שפירש מק"מ ותא' שהיא מלה מורכבת מט"ט וקוסטא וט"ט ר"ל פנים כמ"ש ט"ט בכתפי פתים וקוסטא ר"ל יריעה בדאיתא בפסוק רבה פרק כ"ט ובכוונה על דבר הכוסה ומולכת בכמה הסכים ובכמה יריעות : ב) בראשית ל' ע"א :

ולאתקנא לה ספוקא דאתחזי לה · ורזא דא בראשית וגו' עד השמים ואת הארץ (נ) ו' ואת כללא דעשרין ותרין אתוון ומתון ארעא וארעא כליל לון לגווה כמה דאת אמר כל הנחלים הולכים אל הים והיינו רזא ואת הארץ דכניש לכלא בגווה וקבילת לון · הארץ נטלת ו' וקבילת לון לאתזנא · ורזא דא משכנא לא אתקן אלא על ידא דמשה בגין דמההוא סטרא אתער דרגא אחרא עלאה לקיימא ליה למהוי קיומא דכלא · ורזא דא ויקם משה את המשכן קיומא דיליה הוה באינון אתוון דאתבריאו בהו שמיא וארעא ובגין כך כל עבידאן דמשכנא הוה בצלאל עביד לון ברזא דגלופא (נ"א דצרופא) דאתוון דאתבריאו בהון שמיא וארעא ועל דא אקרי בצלאל בגין דהוה ידע בצלאל גלופא (נ"א צרופא) דאתוון דאתבריאו בהו שמיא וארעא ואי לא דהוה ידע להו בצלאל לא הוה יכיל למעבד איהו אינון עבידאן דמשכנא · מאי טעמא · אלא כמה דמשכנא עלאה לא הוה ולא אתקינו כל עובדוי אלא בההוא רזא דאינון אתוון אוף הכא משכנא דלתתא לא הוה ולא אתתקן אלא ברזין דאינון אתוון בצלאל (ד) הוה מצרף אינון אתוון וברזא דכל צרופא וצרופא הוה עביד אומנותא וכל עבידא ועבידא דמשכנא בכל צרופא הוה עביד חד אומנו וכל מה דאתחזי ליה · וכן בכל עבידאן דמשכנא וכל אינון שייפין ותקונין דמשכנא כלא הוה בצרופא דאתוון דשמ' קדישא וכד אתא לאקמא ליה לא הוה יכיל למיקם ליה מ"ט בגין דרעותא דסליק על אינון אתוון לא אתמסר אלא למשה בלחודוי ואיהו הוה ידע ההוא רעותא דסליק לאינון אתוון ועל דא

אתקם

נ) פי' ו' וזאת כמילוי ו"ו כנו' כ"כ · א"ס : ד) א"ה בברכות פ' הרואה איתא דנקרא בצלאל ע"ש בצל אל שהיה יודע סתריו של מקום ובזוהר לקמן אמרינן שהיה יודע לצרף וכו' וכן איתא התם אמר ר' שמואל בר נחמן (הוא רבי שמואל ב"נ שידוע בעל אגדתא בכל מקום ע"ל מה שציינתי דרל"א צ"א) בצלאל ע"ש חכמתו נקרא וכו' אמר רב יהודה אמר רב (וידוע שרב הוא ר' אבא הנקרא בתלמוד אבא אריכא והוא מסדר הזוהר כמו שכתב הרמ"ע הביא דבריו הגאון מה"ר חיד"א בספ' יעיר אזן יודע היה בצלאל לצרף אותיות שנבראו בהם שמים וארץ כתיב הכא וימלא אותו רוח אלהים בחכמה ובתבונה ובדעת וכתיב התם ה' בחכמה יסד ארץ וכו' ומי פתילא יבחין שדברים אלו נובעים ממקור חכמת הקבלה · כי מה ענין אותיות שנבראו בהם שמים וארץ ומה ענין הצרוף הזה אם לא נניח כמות קיים הקדמות החכמה המקובלת :

אתקם משכנא על ידיה דכתיב ויקם משה · ויתן משה · וישם
משה · ובצלאל לא הוה ידע ולא הוה יכיל למיקם ליה · פתח
ר' יצחק אבתריה ואמר יי' בעזך ישמח מלך ובישועתך מה יגיל　תהלים כ"א
מאד תאות לבו וגו' חיים שאל ממך וגו' · שירתא דא לא אמר
פה דוד אלא על תושבחתא דכנסת ישראל דקב"ה חדי לה
בחידו דאורייתא דאקרי עז דכתיב יי' עז לעמו יתן וגו' ישמח　שם כ"ט
מלך דא קב"ה (ר"א דא כ"י) דאתקרי מלך דכתיב ויהי בישרון מלך　דברים ל"ג
ובישועתך מה יגיל מאד דא ישועה דימינא כד"א הושיעה ימינך　ש"ב כ"ג ג'
ועננו · ותושע לו ימינו · (דבר אחר) מה (א) יגיל מאד י' יתירה　תהלים ס'
ודא איהו רזא דברית קיימא קדישא דאיהו חדוה דכלא (נ"א דילה)
וכלא על האי מלך אתמר · חיים שאל ממך נתת לו ארך ימים
עולם ועד · (ב) מהכא אוליפנא דדוד מלכא לא הוו ליה חיים
כלל בר דאדם קדמאה יהב ליה מדיליה · והא אוקימנא דדוד
מלכ' אתקיים שבעין שנין ואינון ע' שנין יהיב ליה קב"ה מאינון שנין
דאדם קדמאה ובהו אתקיים ואתייהיב ליה אוריכו דיומין בהאי
עלמא ובעלמא דאתי ועל דא חיים שאל ממך נתת לו · גדול
כבודו בגין דאיהו גדול דכתיב גדול ארוננו ורב כח · ודאי אקרי　שם קמ"ז
גדול ורזא דא ויעש אלהים את שני המאורות הגדולים גדולים　ברא' א'
הוו ודאי ועכ"ד איהו אקרי גדול כמה דאתמ' גדול אדונינו ורב כח
וקב"ה לא אקרי גדול אלא בהאי דכתיב גדול יי' ומהלל מאד　תהלים מ"ח
בעיר אלהינו הר קדשו במה איהו גדול בעיר אלהינו הר קדשו　ויקרא ה' ה'
כי תשיתהו ברכות לעד · כי תשיתהו ברכות בגין דהאי איהו　שם כ"א
ברכתא דכל עלמא וכל ברכאן דכל עלמא מהכא נפקו ודא

איהו

א) אפשר לרמוז דכוונת כותן לה הארת שם ס"ה · ס"ה יגיל דרמוז ביו"ד רזא דברית וזהו מא"ד נימט' מ"ה רמוז להארת שם ס"ה שנותן לה וזה רומז מ"ה בעשה לאחותנו מ' ביום ז"א שירוכר שיזדווג בה לשון ראוה מדברת · וא"ש הבי"כ מא"ן
ב) בראשית ג"ה ע"א :

איהו ברכה ורזא דא והיה ברכה דהא הכא שריאן כל ברכאן
דלעילא ומהכא נפקי לכל עלמא ועל דא אקרי ברכה · תחרתו
בשמחה כתיב הכא תחדהו בשמחה וכתי׳ התם ויחד יתרו בגין (שמות י״ח)
דזמין קב״ה לאקמא לה לכנסת ישרא׳ מעפרא ולאתקפא בה כרזא
דימינא ולהחדותי לה חדותא דסיהרא בשמשא דכתיב תחדהו
בשמחה את פניך · את פניך למהוי קמך ולמהוי בחידו לקבל
אנפך בההוא שלימו דתשתלים בההוא זמנא · דהא כזמנא
דאתחרב בי מקדשא אתרקינת מכל מה דאתמלייא כד״א
אמללה יולדת השבעה · וכתיב אמלאה החרבה (כאן חסר) (ירמיה ט״ו, יחזקאל כ״ו)
ת״ח בההוא זמנא דאוקים משה ית משכנא אסתכל בכל אינון
עבידאן דהוו כדקא יאות וכדין אוקים ליה וכל אינון עבידאן
דהוו ביה במשכנא כל חד וחד אייתיאו ליה למשה ורזא דא
בתולות אחריה רעותיה מובאות לך דכתיב : (תהלים מ״ה)
ויביאו את המשכן אל משה · אמאי ויביאו את המשכן · בגין (ויחי רל״ד ח׳)
דהא בההיא שעתא הוה זווגא דמשה לאזדווגא ועל
דא ויביאו את המשכן אל משה כמה דאייתי כלה לבי
חתן בגין דהא בקדמיתא אצטריך לאעלא לכלה לגבי חתן
כד״א את בתי נתתי לאיש הזה לאשה ולבתר איהו ייתי לגבה (דברים כ״ב)
דכתיב ויבא אליה וכתיב ויבא משה אל אהל העדות והכא מה (דל״ח ח׳)
כתיב ולא יכל משה לבא אל אהל מועד כי שכן עליו הענן וגו׳ (במדבר ז׳)
מאי טעמא · בגין דהוה איהו מתתקנא כהאי אתתא דאתתקנא
ואתקשטא לגבי בעלה ובההיא שעתא דאיהי קא מתקשטא
לא אתחזי לבעלה לאעלא לגבה · וע״ד ולא יכל משה לבא
(אהל מועד כי שכן עליו הענן בגין כך ויביאו את המשכן)
משה עוד מה כתיב וירא משה את כל המלאכה וגו׳ · ת״א

·חזי בכל עבידן דמשכנא ככלהו הוה גוונא דתכלא בגין דתכלא רל״א ה׳
איהו גוונא לאתעטרא ברזא דכל גוונין · מה כתיב ויעשו את ציץ
נזר הקדש וגו׳ ויתנו עליו פתיל תכלת וגו׳ · והא אוקמוה ברזא
דכתיב ·°ועשית ציץ זהב טהור ופתחת עליו פתוחי חותם קדש שמות כ״ח
לה׳ · ויכתבו עליו מכתב פתוחי חותם קדש לה׳ :

תוספתא

ברזין עלאין · טסקורי קמיטין שביחין אין סלקין ונחתין ואלין קיימין
בקיומייהו גלגלין דסחראן הוו קיימן מההוא זמנא דעפרא
אתבנייש · אינון גלגלין סחרין עלמא בסחרנותא סחרנותא דסחרין
מדברין טופסרא דקולטא בגווייהו · חד גלגלא אית בגווייהו ·
האי גלגלא סחרא ולא סחרא · קיימא בתריסר אלפי עלמין
בינייהו שביח סליק ונטיל בגווייהו תחות ההוא גלגלא קיימא חד
עמודא דנעיץ עד תהום רבא ביה מתגלגלאן אבנין גו תהומי אינון
סלקין ונחתין ההוא עמודא קאים עלייהו נטיל ולא נטיל נעיץ
מעילא לתתא סחראן מאתן ועשרין גלגלין אחרנין סחרניה דההוא
עמודא · ההוא גלגלא אחרא דעליה דקאים בתריסר אלפי עלמא
איהו סחרא גו משכנא סחרא ולא סחר׳ · ההוא משכנא קאים על
תריסר אלפי עלמין · ביה קיימא ההוא כרוזא דקרי אסתמרו ·מגלגל׳ ר״ד ב׳
דסחרא · מאן דאיהו מארי דעיינין בסבלתנו ינדע ויסתכל בחכמת׳
דמאריה וינדע דאינון מלין עלאין דמפתחן דמאריה קיימן תמן
די אינון טמיראן גו משכנא קדישא · זכאין אינון בהאי עלמא
וזכאין אינון בעלמא דאתי עלייהו כתיב ·אשרי אדם עוז לו בך תהלים
מסילות בלבבם · °אשרי תבחר ותקרב ישכון חצריך נשבעה פ״ד
בטוב ביתיך קדוש היכלך : מב ק״ס

ברזא דמשכנא קיימן רזין עלאין ברזא דשמא קדישא (עלאה) אדני
האי איהו רזא דמשכנא כגוונא דרזא עלאה רזא דארונא
כמה דכתיב ·הנה ארון הברית אדון כל הארץ · ארון כל הארץ יהוש׳ ג׳
דא הוא רזא קדישא דשמא דאל״ף דל״ת נו״ן יו״ד ודא הוא כגוונא
דרזא

דרזא דשמא קדישא עלאה ידו"ד ואתוון אלין כגוונא דאלין א
איהי י רזא דיו"ד (נ"א דא) כגוונא דא א והא אוקמוה ד איהו רזא
ויקרא קכ"ס א' ה ודא כגוונא דדא וכלא כגוונא ורזא חדא · ינ איהי רזא דאת
ק"ף כ' ו ואע"ג דדא דכר ודא נוקבא אבל דא אתכליל בדא והא
קפ"ג א' אוקמוה ן' ו' איהו באמצעיתא בגין דאיהו כללא חדא ה איהו
רזא דאת י (נ"א י איהי רזא דאת ה) בגין דהכא ה (נ"א דא') דא איהי חכמה
זעירא דאקרי חכמת שלמה · ואתכלילו אתוון אלין באלין וכלא
איהי רזא חדא כלילן אלין באלין וכלא חד וכלא איהו רזא חדא
באתוון קדישין · ועל דא משכנא דלתתא בארעא קיימא ברזא
דמשכנא עלאה וההוא משכנא עלאה קיימא ברזא דמשכנא
אחרא עלאה על כלא · וכלא איהו כליל דא בדא למהוי חד
במדבר כ"ד ועל דא כתיב (א) והיה המשכן אחד · כתיב ראשית גוים עמלק
ואחריתו עדי אובד · ת"ח ביומא דאתקם משכנא דאקים ליה משה
כמה דאתמר דכתיב ויקם משה את המשכן דלא הוה יכיל למיקם
עד דאוקים ליה איהו למטרוניתא דלית רשו לבר נש אחרא למיקם
לה אלא בעלה · אוף הכי כל אינון אומנין כלהו אתו לאקמא משכנ'
ולא יכיל למיקם על ידייהו עד דאתא משה ואוקים ליה בגין
כתובות ב"א כ' דאיהו מאריה דביתא · כיון דאקים משה ית משכנא לתתא
אתקם משכנא אחרא לעילא כמה דאוקמוה דכתיב הוקם
ולא פריש על ידא דמאן (אלא) דלא אתקם אלא מרזא דעלמא
עלאה דאיהו סתים וגניז על ידא דרזא דמשה בגין לאתתקנא
בהדיה · מה כתיב לעילא (ב) ויבאו כל החכמים העושים

את

א) פיר' והיה בהוא אותיות בשם המיוחד ז"א המשכן ת' אחד וז"ש מש"ז ל והיה ל' גמט"ס מ' ודו"ק · מא"ן : ב) אב"נ דהאי קרא בעשיית המשכן איירי ולא בהקמתו כמו שכתב היעב"ץ הכה אין זה דבר חדש בדרשות רז"ל כה"ס כמו שמצינו אדרשתם אקרא ושמחת אתה וביתך לשמחת הרגל כתבו התוספו' תימה דהאי קרא גבי מעשר שני כתיב ע"ש ואמרו יומא פ"ו א' עבר על עשה שנא' שובו בנים שובבים והקשה כצל תוס' יוה"כ הא קרא זה בעכו"ם כתיב ע"ש ואמרו סנהדרין ס' א' הלא מעתה ושמרתם את חוקותי והקשו תוס' הא האי קרא בעריות כתיב ובתלמוד ירוש' הסמיכו לולב היבש פסול ע"ש דכתיב לא המתים יהללו יה והתוס' כ' עירובין פ"א סע"א דכתיב יחזק' ד' ואתה קח לך וגו' וכתיב בתריה שם כ"ד ולחם אנשים וגו' והניח ר"מ דהאי קרא ללחם אנשים כתיב רחוק מפרשה זו כמה דפין ועיין רש"י יומא דף ס' ע"ב כד"ה מדרבנן ובערובין כ' א' הרכיבו אשכנות דרשתם מקרא שאליו כתיב בצורה ואליו כת' יחזקאל ע"ש בתוס' ד"ה אל אולם · ובמנחות עד"ה אמר אביי ה"ק כל מנחת כהן לא תאכל וגו' א"ל רבא סבינא חריפא מפסקא קראי ואמרו ב"ק פ"ו א' כיון דאקני רחמנא שבח בעורים לאביה דכתיב בנעוריה וגו' ובכר אמרו כתובות מ' כ' דהאי בהפרת נדרים עוא דכתיב ורבות כאלה מצאנו בתלמוד ירוש' ובמדרשי' ובאופן זה לא נמצאו רז"ל בדרשותיהם נ"ב בס' הזהר : (כ"י)

את כל מלאכת הקדש וגו' · מאן אינון חכמים העושים אלין
אינון ימינא ושמאלא וכל שאר סטרין דאינון אורחין ושבילין
לאעלא גו ימא ולמלייא ליה ואינון עבדו משכנא לעילא ואתקינו
ליה · כגוונא דא לתתא ועשה בצלאל ואהליאב דא בסטר
ימינא ודא בסטר שמאלא בצלאל לימינא ואהליאב לשמאלא דא י"ד כ'
מיהודה ודא מדן ולבתר וכל איש חכם לב · ויבואו כל החכמים
העושים והא אוקימנא וכלא כגוונא דלעילא · בההוא יומא
דאתקם משכנא אתבטל מותא מעלמא · אתבטל לא תימא אלא
אסתלק מעלמא דלא יכיל לשלטאה כמה דאוקימנא בגין דלא
יתבטל יצר הרע מעלמא עד דייתי מלכא (ה) משיחא וקב"ה יחדי
בעובדוי וכדין בלע המות לנצח · כד אתקם משכנא ע"י דמשה ישעיה כ"ה
כדין אתפרש חילא דיצר הרע ואתכפייא ולא הוה יכיל לשלטאה
בההיא שעתא אתפרש סמא"ל תקיפא רוגזא דשמאלא מעל
תוקפא דחוייא בישא ולא יכיל לשלטאה על עלמא ולא יכיל
לאתחברא ביה בבר נש ולמסטי ליה · רבי יהודה אמר כד עבדו
ישראל ית עגלא מה כתיב ומשה יקח את האהל ונטה לו מחוץ שמות ל"ג
למחנה · מאי טעמא בגין דחמא יצר הרע דהוה אזיל בינייהו ·
אמר משה סטרא דקדושה לא תשרי בגו סטרא דמסאבא · רבי בראשית כ"ד ס'
אלעזר אמר כל זמנא דסטרא דקדושה שלטא סטרא מסאבא לא
יכיל לשלטאה ואתכפייא קמיה · ועל דא תנינן כל זמנא דירושלם
תהיה מלאה רומי חייבתא תהא חרבא · פתח ואמר ותאמר אל שם ס"ה
העבד מי האיש הלזה ההולך בשדה לקראתינו ויאמר העבד וגו' מה
כתיב לעילא ותשא רבקה את עיניה ותרא את יצחק ותפול מעל
הגמל · האי קרא אמאי אצטריך למכתב באורייתא ותו וכי בגין
דחמאת שפירו דיצחק (מאי טעמא) אתרכינת מגמלא · אלא האי
קרא רזא איהו ת"ח · ותרא את יצחק מנא ידעת דאיהו יצחק · אלא



ה) וזה רמז משיח גי' נח"ש דהוא יבטל נחש והוא בתיב רני וספק' בת לוין פוסק' מצ"ה דיבטל יצה"ר מלין ;

ותרא את יצחק חמאת בההיא שעתא מה דלא ידעת׳ (ס״א תא
חזי בשעתא דמטאת רבקה לגבי דיצחק שעתא דצלותא דמנחה
הוה ובההוא זמנא דינא אתער בעלמא) וחמאת ליה ברוגזא
דדינא קשייא וחמאת דהא סיום דרוגזא קשייא איהו גמל לתתא
ודא איהו רזא דמותא ובגין כך אתרכינת ואשמיטת גרמה מההוא
גמל׳ דהא כד אסתכל דינא קשייא ההוא גמל אתתקף׳ ובגין כך
אשמיטת גרמה מניה (ס״א רזא דמותא וכד האי דינא קשייא אתער
ההוא גמל אתתקף ובגין כך אתרכינת ואשמיטת גרמה מההוא
משלי י״ד גמל) ולא יתכת תמן׳ תא חזי האי גמל היינו רזא דכתיב ׳וגמולו
ישלם לו דא גמול דאינון חייביא דכתיב אוי לרשע רע כי גמול
ידיו יעשה לו׳ והאי איהו גמל דקיימא לאכלא כלא ולשיצאה
כלא והאי איהו זמין תדיר לקבל (נ״א לקטלא נ״א לאכלא) כני נשא ובגין
תס״ח כ׳ בך ׳האי מאן דחמי בחלמיה גמל אחמיו ליה מותא דאתגזרת
אסתר ק׳ כ׳ עליה ואשתזיב מינה׳ תא חזי האי סטרא דמסאבא אקרי הכי
דגרים מיתה לכל עלמא והאי הוה דאסטי לאדם ולאתתיה
וההוא דרכיב עליה איהו סמא״ל ואיהו אתא למטעי עלמא וגרם
מותא לכלא׳ ובגין כך אתא ושליט על כלא׳ אדם איהו אמשיך
ליה לגביה וכיון דאיהו אמשיך ליה לגביה כדין איהו אתמשך
משלי ה׳ אבתרייהו עד דאסטי לון׳ ובגין כך אמר שלמה ׳ואל תקרב אל
פתח ביתה׳ דכל מאן דאתקריב לביתה כדין איהי נפקת
ומתקשרא ואתמשכת אבתריה׳ ועל דא רבקה כד חמאת דהוה
ליה לאתדבקא בסטרא דדינא קשייא׳ כיון דחמאת ליה ליצחק
ברזא דדינא קשייא וחמאת דמההוא סטרא נפק דינא אחרא
תקיפא מזוהמא דדהבא וכד חמאת האי מיד ותפול מעל הגמל
ישעיה ס״ו בגין לאתרפויי מן דינא מההוא זוהמא כתיב ׳קול יי׳
משלם גמול לאויביו מההוא זוהמא תא חזי

כד.

כד עבדו ישראל ההוא עובדא וגרמו לההוא חובא מאי טעמא
עגל ולא סטרא אחרא ואי תימא דאינון ברירו עגלא לאו הכי
אלא אינון אמרו ׳קום עשה לנו אלהים אשר ילכו לפנינו ואהרן שמו׳ ל״ב
רעותיה הוה לאעכבא לון ׳ אלא ודאי עבידתא אתעביד כדקא
חזי׳ דהא מסטרא דדהבא נפקא סוספיתא כד אתבריר דהבא
ומתמן מתפשטי כל אינון סטרי שמאלא דאינון התיכא דההוא
׳סוספיתא דדהבא ומתפרשאן לכמה סטרין ׳ וכל אינון דאית כ״ד כ׳
לון תיזו סומקא גוון דדהבא קיימי בטורי כד שמשא בתוקפיה
בגין דתוקפא דשמשא אחזי דהבא ואוליד ליה בארעא וההוא
דממנא בההוא תוקפא דשמשא חיזו דילידה כעגלא ואקרי
׳קטב ישוד צהרים ודא נפקא מגו עגלא התוכא סומקא דדהבא תהלים צ״א
וכל הני אתיין מההוא סטרא סומקא רוח מסאבא דכל אינון
דמתפרשי מרוח מסאבא מתפשטי בעלמא ׳ והאי רוח מסאבא
איהו חוייא בישא ׳ ׳ואית מאן דרכיב עליה ואינון דכר ונוקבא ויחי
ואקרון אלה דאינון מזדמנין בעלמא בכלא אינון סטרין דילהון רכ״ח א׳
ורוח קודשא אקרי (א) זאת דאיהי רזא דברית רשומא קדישא
דאשתכח תדיר עמיה דב״נ וכן ׳זה יי׳ ׳זה אלי ׳ אבל אלין ישעיה כ״ה
אקרון אלה ועל דא כתיב אלה אלהיך ישראל ובג״כ כתיב ׳גם שמות ט״ו
׳אלה תשכחנה ואנכי רזא דזאת לא אשכחך ׳ וכתיב ׳על אלה ישעיה
אני בוכיה דההוא חובא גרים למבכי לון כמה בכיין ד״א על מ״ט
אלה אני בוכיה ׳ מ״ט ׳ בגין דאתייהיב רשו לאתר דא לשלטאה רכ״ח א׳ איכה א׳
על ישראל ולחרבא בי מקדשא ובגין דאתייהיב לון רשו לשלטא׳
כתיב על אלה אני בוכיה רזא דמלה על אלה דא סטרא
דמסאבא דאתייהיב להון רשו לשלטאה אני בוכיה דא רוח
קודשא דאקרי אני ׳ ואי תימא הא כתיב ׳אלה דברי הברית ׳ דברים כ״ח
הכי

א) וזהו רומז לס׳ ונאת תנא דברית יחוד קב״ה וש״נ ואני זאת בריתי ו׳ ו״ה אני מ׳ זאת בריתי ודו״ק מאי״ן :

הכי הוא וראי דכל אינון לא מתקיימין אלא מגו אלה דתמן
בראשית כ׳ כל לווטין כמה דאוקימנ׳ דאיהו ארור דכתי׳ ארור אתה מכל
הבהמה׳ ובג״כ אקדים ואמר אלה דקיימא למאן דעבר דברי
ויקרא כ״ז הברית ׳ אלה המצות אשר צוה יי׳ את משה בגין דפקודייא
דאורייתא לאתדכאה בר נש ולא יסטי לאורחא דא ויסתמר
בראשית ו׳ מתמן ויתפרש מנייהו ׳ (כ) ואי תימא אלה תולדות נח נח הכי
הוא וראי דהא נפק חם דאיהו אבי כנען וכתי׳ ארור כנען ואיהו
רזא דא דאלה ועל דא כל הני התיכא סוספיתא דדהבא ואהרן
קריב דהבא דאיהו סטרא (אחרא) דיליה דכליל איהו בתוקפא
דאשא וכלא חד וסטרא דא דהבא ואשא ׳ ורוח מסאבא
דאשתכח תדיר במדברא אשכח אתר בההוא זמנא לאתתקפ׳
ביה ׳ ומה דהוו ישראל דכיין מההוא זוהמא קדמאה דאטיל
בעלמא וגרים מותא לכלא כד קיימו על טורא דסיני גרם לון
כמ לקדמין לסאבא לון ולאתתקפא עלייהו וגרים לון מותא
תהלים פ״ב ולכל עלמא ולדריהון בתריהון הדא הוא דכתיב אני אמרתי
אלהים אתם וגו׳ אכן כאדם תמותון וגו׳ ובגין כך אהרן
אהדר לבתר לאתדכאה ברזא דמהימנות׳ עלאה באינון שבעה
יומין קדישין ולבתר לאתדכאה בעגלא ׳ ותא חזי בכלא בעא
אהרן לאתדכאה דאילו איהו לא הוה לא נפק עגלא מ״ט
קפ״א א׳ בגין דאהרן איהו ימינא ׳ ואיהו תוקפא דשמשא ודהבא משמשא
רוח מסאבא נחת ואתכליל תמן ואסתאבו ישרא׳ ואסתאב איהו
עד דאתדכו ׳ מ״ט אסתאב בגין דנפק עגל דאיהו מסטר׳ דשמאלא
דאיהו שור ומימיניה עגל ואיהו שמאלא כמה דאתמר דכתיב

ופני

כ) הנ״ל דכתיב את תולדות יעקב ותמהו שלמה היתה כמו שהקשה הינב״ן לו כמה יוכיח לשאול שאלות כאשר על דברי חז״ל ודרשתם בעתקת כפי רש״י על פ׳ ראשון בתורה וכודע לכל בר בי רב וז״ל רש״י בראשית א׳ א׳ למה התחיל התורה בבראשית בשביל התורה שנק׳ ראשית ובשביל ישראל שנק׳ ראשית ולמה לא התבונן הגאון להקשות שלא גם הגוים נק׳ ראשית שנא׳ ראשית גוים עמלק וכתיב זה בא הלשון בדרשית׳ אין טוב אלא תורה (ברכות ל״ב א׳) אין עריסה אלא חרישה (תענית ז׳ א׳) אין מים אלא תורה אין איש אלא הקב״ה אין חן אלא לשון :

ופני שור מהשמאל לארבעתן · ואהרן דאיהו ימינא אתכליל ביה
שמאלא ונפק על ידיה ועל דא אתייהיב ליה עגל כמה דאיהו
גרים ובג"כ האי רוחא מסאבא אתתקף ושליט כמלקדמין על
עלמא דהא בזמנא דחאבו ישראל אמשיכו עלייהו ההוא יצר
הרע כמלקדמין כד אתדכו ישראל ובעו לאתדכאה אצטריכו
לקרבא שעיר בגין דשעיר איהו חולקא דההוא יצ"הר ההוא רוח
מסאבא כדקאמרן · כתיב "וימירו את כבודם בתבנית שור אוכל תלים ק"ו
עשב · מאי תבנית שור דא עגל שור מסטרא דשמאלא אהרן
ימינא אתכליל שמאלא ביה ואתתקף ביה ונפק על ידיה · תא
חזי וימירו את כבודם דא שכינתא דאזלת קמייהו ואחלפו לה
ברוכתא מסאבא של אחרא · ובג"כ לא אתעבר זוהמא דא מעלמא
עד ההוא זמנא דיעבר ליה קב"ה מעלמא כד"א "ואת רוח זכרי' י"ג
הטומאה אעביר מן הארץ והא אוקימנא · כתיב ויעשהו עגל
מסכה וכתי' ואשליכהו באש ויצא העגל הזה משמע דלא עבד ליה
אי הכי מאי ויעשהו · אלא ודאי כמה דאוקימנא דאלמלא אהרן
לא אתתקף רוחא מסאבא לאתכללא בדהבא אבל כל תקונא
דאצטריך אשבת לאתכנאה (ס"א לאתרוואה) · תא חזי אית מאן דעבד
חרשין ואצלח בידוי · ואית מאן דעביד לון בההוא גוונא ממש ולא
אצלח בידוי דהא לעובדין אלין גברא מתקנא אצטריך · תא חזי
מבלע' דאיהו הוה מתקנא לאינון חרשין דיליה לאצלח' בידוי בגין
דכתי' "ונאם הגבר שתם העין · (א) שתום העין סתום העין כלא חד במדבר כ"ד
וחד עינא סתים תדיר וחיזו דעינוי לא הוה בארח "מישר מומא הוה ויקרא
ביה בעינוי · כתיב "ושלח ביד איש עתי זמין בכלא חיזו דעינוי דלא ס"ג כ'
יתכשר · אבל רוח קודשא מאן דישתמש בהדיה מה כתיב "כי כל ויקרא י"ו
איש שם כ"א

א) א"ה אין הכוונה לומר שפירוש שתום כמו סתום כי אדרבא תרגם אונקלוס דשפיר חזי אלא רצה לומר דמדכתיב שתום העין בלשון יחיד מ"מ דהיינו אחת דוקא פתוחה והאחרת סתומה וז"א כלא חד וחד עינא סתי' תדיר ר"ל דלא ימלט שהיינו אחת לעולם סתומה ובסנהדרין פרק חלק שהיינו לר' יוחנן בעל סמותהו של רשב"י כב"מ דאמר בלעם סומא בא' מעיניו היה שנא' שתום העין ופירש רש"י ז"ל שתום פתוח כמו סתומים ניכר כלום' היינו אחת פתוחה מכלל דהאחרת סתומה וה"נ מתרגי' דשפיר חזי ע"ד · והיה דמפרשי שתום כמו סתום ולאו מלתא היא ע"כ נכונו :

איש אשר בו מום לא יקרב איש עור או פסח והכא כלא
אתקן לרוחא מסאבא למיהב ליה דוכתא לשלטאה · אשכח
מדברא דאיהו חרוב מכלא כמה דכתיב נחש שרף ועקרב ונומר
דתמן איהו שולטנותא דיליה אשכח דהבא ספוקא כדקא יאות
אשכח אהרן לאתתקפא בימינא ולאתכללא ביה · כדין אשלים
דוכתיה כדקא יאות ונפיק ואשתלים עובדא · ומנלן דרוח מסאבא
הוה · דכתיב °אנא חטא העם הזה חטאה גדולה דא רוח שמות ל"ב
מסאבא נח"ש קדמאה כדקאמרן בכמה דוכתי · ובזמנא דבעא
אהרן לאתדכאה אקריב עגל מההוא סטרא למעבד ביה דינא
בקדמיתא עבד ליה לשלטאה והשתא דיעביד ביה דינא לאכפייא
ליה דהא כד אתעביד דינא בסטרא דא אתכפיין כל אינון דשלטין
מסטריה · תא חזי במצרים בההוא סטרא דילהון כתיב °אל תאכלו שם י"ב
ממנו נא וגו' · צלי אש בגין דיסלק ריחו נודף ראשו על כרעיו לתבר
ליה ולאכפייא ליה וכדין כל אינון דאתיין מסטריה לא שלטי ·
בגוונא דא (כ) °פרה אדומה תמימה וגו' בגין לאכפייא כל אינון במדבר י"ט
סטרי מסאבא דלא ישלטון · א"ל רבי אבא והא פרה קדישא
איהי דבייא איהי ואמאי · אמר ליה הכי הוא והא אוקמוה
כללא דארבע מלכוון הוות · פרה כד"א °כי כפרה סוררה סרר הושע ד'
ישראל · אדומה דא מלכות בבל דכתיב °אנת הוא רישא דניאל ב'
די דהבא · תמימה דא מלכות מדי · אשר אין בה מום דא
מלכות יון (דיוון קריבין לאורחי מהימנותא) · אשר לא עלה עליה
עול דא מלכות אדום דלא סליק עליה עול · ורזא דמלה
דא אף על גב דכמה מלין אתייהיבו למדרש בקרא כלהו חד
הא אתמר דכתיב °מי יתן טהור מטמא לא אחד · מי יתן טהור איוב י"ד
מטמא

כ) א"ס כי הלא נוונא איתא בפסוקא אלא דדריש פרה. על מצרים כד"א עגלה יפה פיה מצרים וסמא דקרי למלכו' מדי תמימים קאמר התם שאין להקב"ה עליהם אלא צ'ו שקבלו מלכותיהם · ובני יון מימי הגות עובדא דאלכסנדרוס מוקדון עם שמעון הצדיק שנשתטח לגי' · וסתם שאומר על מלכות ד' אזר וכו' שלא קבלו עליהם עול של הקב"ה :

מטמא רזא דא הכי הוא דדא איהו טהור דנפק מטמא דהא בקדמיתא טמא והשתא דאתעביד ביה דינא ואתייהיב ליקידת אשא בנורא דדליק ואתעביד עפר השתא איהו (א) טהור מטמא טהור דנפיק מטמא · ובגין כך כל אינון דמשתדלי בה כלהו מסתאבי דהא הכי ודאי וכו' דאתעביד אפר כדין עד דיתבניש ויסתליק מתמן מסאיב לכלהו כמה דאת אמר וכבס האוסף וגו' וטמא אפר מ"ט כד"א ועסותם רשעים כי יהיו אפר תחת כפות רגליכם · וכיון דאתייהיב על ההוא אפר מים כדין איהו טהור מטמא ורזא דמלה דכתיב מי חטאת כד"א לפתח חטאת רובץ ובגין דאיהי פתח חטאת רובץ ודאי בקדמיתא כתי' והוציא אותה אל מחוץ למחנה ובגין כך אתייהיבת לסגן ולא לכהנא רבא ודא הוא טהור מטמא בקדמיתא טמא והשתא טהור וכל סטר רוח מסאבא כיון דחמא דא ערקו ולא יתיב בההוא דוכתא מי חטאת ודאי מי נדה כלא מסאבא ועל דא שלטא רוח קודשא ורוח מסאבא אתכפייא דלא שלטא כלל · ודא הוא דינא דרוח מסאבא מחוץ למחנה בגין דאיהי רוח מסאבא דכתי' והיה מחנך קדוש · אתא רבי אבא ונשקיה · אר"ש אף על גב דכל הני מלין כדקאמרן קב"ה יהיב ליה שולטנו · ורוח מסאבא בעי לאכפייא ליה בכל סטרין · תא ואימא לך רזא חדא ולא אתייהיב לגלאה בר לאינון קדישי עליונין · ת"ח להאי אתר דאיהו רוח מסאבא קב"ה יהיב ליה שולטנו למשלט בעלמא בכמה סטרין ויכיל לנזקא ולית ליה רשו לאנהגא ביה קלנא דבעינן לאסתמרא מניה דלא יקטרג עלן בגו קדושה דילן ועל דא רזא חדא אית לן דבעינן למיהב ליה דוכתא זעיר בגו קדושה דילן (דלא ישתכח מקטרגא בגו קדושה דילן) דהא מגו קדושה נפיק שולטנו דיליה · (ב) דבעינן גו רזא דתפלין לאצנעא (ג) חד שערא

מלאכי ג'

במדב' י"ט

ברא' ד'

דברים כ"ג

א) ע' הגה"א דף יוד ע"ב שהמבורר סוד פרה אדומה· הרמ"ב : ב) הקשה ע"ז הגה"ה ז"ל ס' ל"ב ס"ק ס"ח הא שערות אין מטמאין ועוד דפחות מכזית אפילו כנס אינו מטמא ותירוצו יש לסבול ע"ש אכן פ"ש וכ"ל שכוון לפה דפנימו וכו' הלשון אינו מדוייק כי זה השאר נאמר מר' שמעון בזוהר שם ועל ר"ש לא שייך

סוד שער סכתפלין ישערא דעגלא דיפוק לבר ויתחזי דהא חוטא דשערא דא לא
מסאיב בר דאי אתחבר האי שערא ואתעביד כשעורה אבל
פחות מן דא לא מסאיב · וההוא שערא בעי לאעלא ליה בגו
קדושה עלאה דילן ולמיהב ליה דוכתא בגין דלא יקטרג לן
בקדושן ויפוק מן ההוא שערא לבר דיתחזי דכד חמי לההוא
ב"נ בקדושה עלאה וחולקא דיליה משתתף לתמן כדין לא
יקטרג ליה ולא יכיל לאבאשא ליה לעילא ותתא דהא דוכתא
יהב ליה ואי ההוא חולקא לא יהבין ליה (דוכתא) בהאי קדושה
יכיל לאבאשא ליה לתתא וסליק מקטרגא ליה לעילא ואמר
פלוני דקא מקדש השתא כך וכך עבד יומא פלוני וכך אינון
חובוי עד דימטי דינא על ההוא ב"נ ויתענש על ידוי (וכן שעיר
המשתלח) · וכך הוו ישראל עבדי דהוו ידעי רזא דא כד שראן
לאתקדשא בקדושה עלאה ביומא דכפורי הוו מסתכלי מיד
למיהב חולקיה להאי אתר ולמיהב ליה חולקא בינייהו בגין
דלא ישתכח מקטרגא עלייהו ולא ייתון לאדכרא חוביהון
דישראל דכמה חבילין וכמה משיריין אינון דאזדמנן לנטלא
מלה מניה כד אתי לקטרגא · זכאה חולקיה מאן דיכיל
לאסתמרא דלא ידכרון חובוי לעילא ולא ישגיחון עליה לביש
ארהכי הוו זלגין עיני דרבי אבא · אמר ליה אבא אבא (ד)
זיל טפיר קטורך (ה) ואקפיד בקולטך דהא רזין דאורייתא
תהלים כ"ה לזכאי אתייהיבו דכתיב "סוד יי' ליראיו · תא חזי ביומא דראש
השנה עלמא אתדן ובי דינא קדישא (וקודשא כ"ה) יתיב ודן כל
עלמא · וההוא סטרא אחרא קאים מסטרא דא וכל אינון
דאתדנו למותא אשגח עלייהו ואתרשימו קמיה · ובשעתא
דישראל

לומר שביון לזה דשניכו כמש״ת תלמידי רבינו הקדוש · ובלשוני דברי הרב מנ״א ז״ל י״ל דר׳ שמעון לטעמיה
דסבר עפר והפר הקבל טומאה בדתניא שבועות י״א ב׳ ר״ש אומר פרה מטמאה טומאת אוכלין וכו׳ וכ״ה על זה אדוננו
הרשב״א ז״ל בתשובותיו סי׳ ל״ב ע״ש באופן זה גם שערות ופחות מכזית מקבל טומ׳ ומטמא · ב׳י : ג) משמע דלא ככותבי
תבלין עכשיו שבניהון כמה שערו׳ גם צריך דוקא שער ע״ג · א״ס : ד) לך התיר קשריך או תקנה לורתך מהלשונות שאתה
בוכה : ה) והתעסק כמה שתחל׳ לקלוט בדברים בצלמים אלו דהא רזין וכו׳ ולנירסת ואפקיד הוא מלשון פקוד בסדר
יבואני במ׳ התניא שפירושו עסק דברים (לכן הבט בקליטתך וחלקך הטוב לקלוט סודות התורה כי אתה זכאי ובוד
ס׳ ראוי לך לכן סתר קשרי לערך ולא תבכה אלא השמח בחלקך כרש״כ :

דישראל מתערי רחמי בההוא קול שופר כדין אתערבבא ליה כלא דלא ידע ולא משגח באינון דאתדנו עד (א) דלבתר כל אינון דלא מהדרי בתיובתא ואיגזר עלייהו מותא ודאי נפקין פתקין מבי מלכא ואתמסרו ליה כיון דאתמסרו ליה לא אהדרו פתקין עד דאתעביד דינא ׳ וישראל כלהו בעיין לאסתמרא מניה כ"ש כ"נ בלחודוי ׳ (וכ"ש וכ"ש) דהא ברזא עלאה דלעילא בעינן לאסתמרא ולמיהב ליה בכל ירחא וירחא כד סיהרא בעי לאתחדתא חד שעיר בגין דלא יקטרג חדתותא (ס"א חדוותא) ויטול הולקיה כדקא חזי ליה ׳ וסיהרא קדישא לינקא בקדושה לחדתותי כדקא יאות ׳ וכד מתחדשא בכל ירחא וירחא בגין
כך אקרי נער והא אוקימנא ׳ והאי אחרא דא דאיהו תדיר　ויחי
במסאבו ולא נפיק מניה אקרי מלך זקן וכסיל ׳ ובג"כ ישראל　קנ"ט ב׳
קדישין דאינון עמא חד ביחודא קדישא קב"ה יהיב לון עיטא לאשתזבא מכלא ׳ וזכאין אינון בעלמא דין ובעלמא דאתי דכתיב
ועמך כלם צדיקים לעולם ירשו ארץ נצר מטעי מעשה ידי　ישעי׳ ס׳
להתפאר ׳ (כאן סליק מה שבסוף הספר סימן ה׳)

ויביאו את המשכן אל משה וגו׳ ׳ כתיב ומ ממעל לרקיע דא איהו　יחזקאל י׳
רקיעא דקיימא עלייהו דארבע חיוון דכד מסתלקי בגו חד אוירא דבטש בהו לא זקפין רישא לאסתכלא לעילא בגין דההוא רוח החיה בטש בכלהו ׳ ובההוא רוח מסתלקי כלהו דכתיב ובהנשא החיות מעל הארץ ינשאו האופנים לעמתם וכתיב כי רוח החיה באופנים ׳ אמאי מסתלקי · אלא כד בטש ההוא אוירא עלייהו סליק לאלין ארבע דתחות האי חיה ואינון סלקי לה לעילא עד דמטיין לה לגבי זהרא עלאה והיינו רזא



א) לעיל בתרא דקנ:

תהלים מ"ה דכתיב °בתולות אחריה רעותיה מובאות לך בגין דהני ארבע
אקרון הכי · ולא זוו מן חיה דא דאיהי כורסייא לעלמין וסלקין
לה מתתא לעילא לאתקנא כורסייא לגבי עילא · ורזא דא
בר' ז' °וישאו את התבה ותרם מעל הארץ · וכד אסתלקת לעילא
ואלין סלקין לה כדין כתיב ויביאו את המשכן אל משה · ויביאו
את המשכן כד"א מובאות לך וכתיב וישאו את התבה · אל
משה כד"א דמות כמראה אדם עליו מלמעלה והיינו רזא דאדם
בר' ו' ומנלן דאקרי אדם דכתיב °לא ידון רוחי באדם לעולם בשגם
הוא בשר והיינו משה · ובג"כ על האי כורסייא · דיוקנא דאדם
קיימא עליה והיינו משה · ויביאו את המשכן אלין ארבע חיוון
כד סלקין כדקאמרן · ויביאו את המשכן אלין כל שייפין דגופא
דכלהו בתיאובתא קדישא · (אמר רבי אבהו) כלהו אחרין בה ·
לאתדבקא דכר ונוקבא כחדא · ויביאו את המשכן למיעל
כלה לחופה בקדמיתא אינון צריכין לסלקא לה ולאייתאה לה
רל"ה ח' לגביה ולבתר איהו ייתי לגבה תדיר · והא °אוקימנא ויביאו
את המשכן רזא דכל אינון דקשרי קשרין דיחודא ויחדי יחודא
דרזי דמהימנותא כל יומא (אלין ארבע חיוון) אינון סלקין לה
לכורסייא דא עד דאתיין לה לגבי משה וכיון דדבקי לה לגבי
משה כדין אינון הוו דרווחי ברכאן ממקורא דחיי על רזא דא
בקשורא דיחודא דאינון קשרין · ורזא דא כד מקשרין יחודא
דכלא כדקא יאות · ורזא דא כתיב וירא משה את כל
המלאכה וגו' ויברך אותם משה רווחי ברכאן מאתר דרגא
דמשה שרייא ביה ורא איהו החכמים העושים את כל מלאכת
הקדש בגין דאינון ידעי לסדרא עבידתא דקודשא כדקא חזי
ועל דא כל מאן דצלי צלותא (וקשורא) וקשיר יחודא מסתכלין
ביה אי איהי צלותא וקשורא כדקא יאות · ואי ההיא צלותא

והווא

והוא קשורא כדקא יאות כדין אתברך איהו בקדמית' מאתר דכל ברכאן נפקין הה"ד והנה עשו אותה וגו' מיד ויברך אותם משה · ובג"כ ויביאו את המשכן אל משה דאיהו מארי "דביתא לאחזאה בתקונא דביתיה וליה אצטריך למחזי תקונהא ורזין דילה דלא אתייהיבו לאחרא לאסתכלא ולמחזי בה באינון סתרין ובאינון רזין דילה בר משה בלחודוי ועל דא ויביאו את המשכן אל משה את האהל ואת כל כליו · וכד אייתיאו ליה למשה כלא אייתיאו ליה בשייפין ידיעאן כל חד וחד לאתקנא שייפא בשייפא לאעלא דא בדא · וכד הוו בעאן לתקנא דא בדא ולאעלאה דא בדא לא הוה סליק בידיהון כיון דאייתיאו ליה למשה מיד כלא אסתליק בידיה וכל שייפא ושייפא הוה אסתליק ועאל בדוכתיה הה"ד ויקם משה את המשכן וכתיב הוקם המשכן והא אוקימנא · ת"ח בההיא שעתא כד שארי משה לאקמא משכנא ושארי לאתקנא תקונא דשייפין לאעלא דא בדא כדין אתרפיו כל שייפין וכל תקונין דסטרא אחרא מסאבא · כד שרי לאתקפא האי סטרא דאיהי קדישא אתרפי סטרא אחרא מסאב' אתתקף דא ואתרפי דא והא אוקימנא דכל זמנא דהיא בתקיפו סטרא אחרא אתרפיין כל שייפוי דא מלייא ודא חרוב ורזא דא ירושלם ורומי חייבא כד מלייא דא חרוב דא וע"ד כד אתתקף דא אתרפי דא · ובגין כך ויקם משה את המשכן לאתתקפא מרזא דלעילא ולא יתקף מרזא דלתתא · ועל דא משה דהורה מרזא דגו אספקלריא דנהרא אצטריך איהו לאקמא משכנא לאנהרא מניה ולא מאחרא (ועל דא) סיהרא אצטריך לאנהרא מן שמשא ולא מאחרא · תא חזי כנסת ישראל אצטריכת לאסתלקא לעילא ולאתדבקא גו שמשא · "פתח ואמר "זאת תורת העולה

בראשית כ"ח כ'

שו כ"ו ח'

ויקרא ז'

תהלים ל"ה
הָעֹלָה הִוא הָעוֹלָה אמר ר"ש כתיב °אדם ובהמה תושיע יי' עולה
סליקו וקשירו דכ"י לעילא ורבוקא דילה בגו עלמא דאתי למהוי
כלא חד אקרי עולה קדש קדשים ובגין כך אקרי עולה דסלקא
ואתעטרא למהוי כלא חד בקשורא חדא בחידו (א) ובגין דסלקא
לעילא לעילא כתיב זאת תורת רזא דכר ונוקבא כחדא תורה
שבכתב ותורה שבעל פה · העולה דסלקא גו עלמא דאתי
לאתקשרא בגויה דאקרי קדש הקדשים ודאי · ועולה נמי קדש
הקדשים היא ובגין כך סדורא דנכיסו דילה לסטר צפון דאיהו
סטר שמאלא · דהאי תורה שבע"פ לא סלקא בחביבותא אלא
שה"ש ב'
כד אתער סטרא דצפון דכתיב °שמאלו תחת לראשי וימינו תחבקני
וכדין איהי סלקא בחביבותא ואתעטרא בימינא ואתחברת
באמצעיתא ואתנהיר כלא מרזא דקדש הקדשים ודא מגו רזא
דאדם ברעו דכהנא ובשירתא דליואי ובצלותא דישראל והא
אוקימנא דעולה קדש הקדשים ברזא דרוח עלאה בגין דתלת
ויקרא
פ"א ה'
רוחין קשירין כחדא רוח תתאה דאקרי °רוח הקדש רוח דלגו
באמצעיתא דאקרי רוח חכמה ובינה וכן אקרי רוח תתאה אבל
האי אקרי רוח דנפיק מגו שופר כליל באשא ובמיא רוח עלאה
דאיהו סתים בחשאי דביה קיימן כל רוחין קדישין וכל אנפין נהירין
ובגין כך אהדרת עולה רוח ממש ולבתר מרזא דבהמה מסתפקי
ואתזנו לאתקשרא רוח אחרא דאיהו גו מסאבו מאינון תרבין
ושמנונין כמה דאתמר · בג"כ עולה קדש הקדשים שאר קרבנין
למעבד שלמא בעלמא כלהו מכמה סטרין ומארי דינין
לאתערבא (נ"א לאתעטרא) ולאתנהרא מגו רעותא לאתבסמא
אקרון קדשים קלים בגין דלא מתעטרא לעילא
רעילא

א) עיין בפרדס רמונים להרמ"ק שער י"א פרק ה':

לעילא בקדש הקדשים ועל דא אינון קדשים קלים ונכיסו דילהון בכל אתר כמה דאוקימנא ׃ אבל עולה דאיהו רזא דקדש הקדשים לאו איהו כשאר קרבנין דכל עובדהא קדש ת"ח מה כתיב ׳ולבש הכהן מדו בד אלין לבושין מייחדין לקרושה בד יחידאי מיחדא לקדושה וכתיב בגדי קדש הם ורחץ במים את בשרו ולבשם ׃ מאי טעמא (דא קדש) לא רזא דמלה כדקאמרן דאיהי קדש הקדשים דסלקא כלא ואתעטרת בקדש הקדשים בקשורא חדא ולבתר מפני ואעבר רוח מסאבא דסאיב כלא דלא שלטא ולא יתקריב גו מקדשא ואתעבר מכל סטרי קודשא ואשתאר כלא קדש בקדושה יחידאי ׃ ואמר ר׳ שמעון הא אתמר ׳דכתיב אדם ובהמה תושיע יי׳ ׃ והכי סלקא רזא דאדם מסטרא דאדם ודאי ׃ בהמה מסטרא דבהמה ובג"כ כתיב ׳אדם כי יקריב מכם אדם ודאי דדא קרבניה לעילא לקשרא קשרא ׃ ברזא דאדם ׃ ולבתר מן הבהמה וכלא איהו ברזא דאדם ובהמה ודא הוא רזא דאצטריך לקרבנא אדם ובהמה כדקאמרן ׃ תא חזי כד ברא קב"ה עלמא הכי עבד אדם ובהמה ׃ ואי תימא והא כתיב ׳ועוף יעופף על הארץ דהא מנייהו מקרבין קרבנין ואפילו עולה כמה דכתיב ׳ואם מן העוף עולה קרבנו ׃ ת"ח מכל אינון עופי לא מקרבין אלא תורים ובני יונה (אלא רזא דא) מה דאתכשר בדא פסיל בדא דא ימינא ודא שמאלא אבל רזא דא הא אוקימנא כתיב ועוף יעופף על הארץ דאינון רזא דרתיכא ובהו אסתלק רוח הקדש לסלקא לעילא דאינון תרי חד לימינא וחד לשמאלא עוף לימינא ודא מיכאל ׃ יעופף לשמאלא ודא ׳גבריאל ׃ דא לימינא ודא לשמאלא ובג"כ מקרבין תרין אלין לסלקא רוח קודשא

ויקרא ו׳ | יש"ב כ׳ | דמ"ד כ׳ | ויקר׳ א׳ | כת׳ א׳ | ויקר׳ א׳ | כתה"כות מ"ו ה׳

ושמאלא

ויש̇מאלא מעטר וזיין לתתא לההוא סטר שמאלא וימינא לימינא
ואתקשרא אתתא בבעלה למהוי חד וכלא אסתלק ואתקשר
בחדא לעילא ותתא וקכ״ה אסתלק בלחודוי ואתקף · ובספרי
קדמאי מסכנא לא יהיב חולקא לאתזנא אלא לעילא לאתקשרא
אבל כלא לעילא ותתא מתקשר כל חד וחד לסטריה כדקא
יאות והא אוקימנא · ״רבי אלעזר שאיל לרבי שמעון אמר הא ויקרא כ״ו כ׳
קשורא דכלא (נ״א דעולה) אתקשר בקדש הקדשים לאתנהרא
אתדבקותא דרעותא דכהנא וליואי וישראל לעילא · עד היכן
״איהו סלקא · א״ל הא אוקימנא עד אין סוף דכל קשורא ויחודא רמ״ד כ׳ רי״ג כ׳
ושלימו לאצנעא בההוא צניעו דלא אתדבק ולא אתיידע דרעוא
דכל רעוין ביה ״אין סוף לא קיימא לאודעא ולאו למעבד סוף כפול כ׳ כו כ״ו כ׳
ולאו למעבד ראש כמה דאין קדמאה אפיק ראש וסוף מאן ראש
דא נקודה עלאה דאיהו רישא דכלא סתימאה דקיימא גו מחשבה
ועביד סוף דאקרי סוף דבר אבל להתם אין סוף לאו רעותין
לאו נהורין לאו בוצינין בההוא אין סוף כל אלין בוצינין ונהורין תליין
לאתקיימא בהו ולא קיימי לאתדבקא מאן דידעי ולא ידעי לאו
איהו אלא רעו עלאה סתימא דכל סתימין אין ״וכד נקודה עלאה נ״ו כ״ו כ׳
ועלמא דאתי אסתלקו לא ידעי בר ריחא כמאן דארח בריחא
ואתבסם ולאו דא נייחא נחות דהא כתי׳ ״ולא אריח בריח ניחחכם ויקר׳ כ״ו
דהא ריח ניחח ריחא דרעותא דכל הני רעותא דצלותא ורעותא
דשירתא ורעותא דכהנא דכלהו רזא דארם׳ כדין כלהו אתעבידו
רעותא חדא וההוא אקרי ניחח רעוא כתרגומו כדין כלא
אתקשר ואתנהיר כחדא כדקא יאות כמה דאתמר ועל דא
אתייהיבת האי סטרא אחרא בידא דכהנא דכתי׳ ״צו את אהרן שם ו׳

ואת

ואת בניו לאמר רזא הכא דהא אוקימנא לית צו אלא ע״ז והכא
אתייהיבת ליה לאתוקדא ההיא מחשבה רעה ולאעברא לה
מגו קודשא בהאי רעותא דסלקא לעילא ובהאי תננא ותרכין
דאתוקדן בגין לאתעברא מן קודשא · והאי צו ברשותייהו קיימא
לאפרשא לה מן קודשא מגו האי קרבנא · ואי תימא *צו את במדבר כ״ח
בני ישראל · הכי נמי דהא ברשותייהו קיימא (ד״א לאפרשא לה מן קודשא)
כל זמנא דעבדי רעותא דמאריהון דלא יכלא לשלטאה עלייהו
והאי קרא כלא אתיא לאחזאה רזא דמלה לאעטרא לההוא רוח
קודשא לעילא לעילא ולאפרשא לה לדא רוח טומאה לנחתא לה
לתתא לתתא דא ברעותא ובצלותא כדקאמרן · ודא בעובדא
כלא כדקחזי ליה · והאי קרא מוכח עלייהו דכתיב צו את אהרן
ואת בניו לאמר · צו דא ע״ז רוח מסאבא · לאמר דא *אתתא נח כ׳ ה׳
דאקרי יראת יי׳ כתיב הכא לאמר וכתיב התם לאמר *הן ישלח ירמיה ג׳
איש את אשתו והא אוקמוה וכג״כ כלא אתמר וכהנא קיימא
לאתקנא כלא ברזא *דאדם ובהמה · זכאה חולקיהון דצדיקייא רמ״ד כ׳
בעלמא דין ובעלמא דאתי דאינון ידעי ארחי דאורייתא ואזלי בה
בארח קשוט עלייהו כתיב *יי׳ עליהם יחיו · מאי עליהם אלין ארחוי ישעיה ל״ח
דאורייתא · יחיו יתקיימו בהאי עלמא ובעלמא דאתי · תא חזי
כתיב זאת תורת העולה אמר ר׳ חייא האי קרא אוקימנא ליה
בהאי גוונא זאת תורת דא כנסת ישראל · העולה דאיהי סלקת
ומתעטרת לעילא לעילא לאתקשרא כדקא יאות עד אתר דאקרי
קדש הקדשים · ד״א זאת תורת דא כנסת ישראל · העולה היא
מחשבה רעה דאיהי סלקא על רעותא דבר נש לאסטאה ליה
מאורחא דקשוט · היא העולה · היא היא דסלקא ואסטי ליה

לבר נש בעי לאוקדא ליה בנורא בגין דלא יתייהיב לה דוכתא
לאסגאה ובג"כ על מוקדה על המזבח כל הלילה · מאן לילה
דא כנסת ישראל דאיהי זאת בגין דאתייא לדכאה ליה לבר נש
מההוא רעותא על מוקדה · בגין די נהר דינור איהו אתר לאוקדא
לכל אינון דלא קיימי בקיומייהו דהא עאלין לון בההוא נורא
דדליק ומעברי שולטנהון מעלמא ובגין דלא ישלוט אצטריך על
מוקדה על המזבח כל הלילה ואתכפייא ולא שלטא ועל דא
כד אתכפייא האי סלקא כנסת ישראל דאיהו רוח קודשא דסלקא
ואתעטרא לעילא דהא סליקו דילה כד אתכפייא האי חילא
אחרא ואתפרשא מניה ובג"כ בעינן ברזא דקרבנא לאפרשא
להאי סטרא מרוח קודשא ולמיהב לה חולקא בגין דרוח קודשא
מסתלק לעילא · ואתקם משכנא · ת"ח בזמנא דאתקם (ותא חזי
בזמנא דאתבני בי מקדשא ואתעביד אתכפייא סטרא אחרא
ואסתלק מעלמא · וכד אסתלק מעלמא ואתקם משכנא) על
ידא דמשה כדין אתקם לעילא ותתא הה"ד ויקם משה את
המשכן · מאי ויקם אלא דאוקים לה לאסתלקא לעילא לעילא
ועל דא ויקם משה מאן דהוה מאיך אוקמיה כמאן דאוקים למאן
עמוס ט' דנפיל · בגוונא דא לזמנא דאתי כתי' °אקים את סכת דוד הנופלת
שם ה' כתיב °נפלה ולא תוסיף קום בתולת ישראל מאי ולא תוסיף קום
(משמע דהא זמנא אחרא קמת) אלא בזמנא אחרא קמת ·
היא קמת מגרמה ולא אוקים לה קב"ה דהא בגלותא דמצרים
קב"ה אוקים לה ועבד כמה נסין בגין לאקמא לה · ובגלותא
דבבל הוא לא אוקים לה בגין דלא עבד לון נסים דגרים חובה
אלא היא קמת · וסליקו בני גולה כאינון דלא הוה לון פרוקא
ולא הוה תיאובתא דקב"ה עלייהו בגין דגרם ההוא חובא

דאינון

דאינון נשים נכריות ועד קב"ה לא אוקים לה לכנסת ישראל ולא עבד לה נסין וגבוראן בההוא זמנא כדקא יאות אבל לזמנא דאתי ולא תוסיף קום כתיב לא תוסיף קום מגרמה אלא (א) קב"ה יוקים לה דכתיב אקים את סוכת דוד הנופלת וכתיב ואת דוד מלכם אשר אקים להם · ובגין כך כתיב הכא ויקם משה את המשכן ויקם משה וגו' ת"ח כד אוקים ליה משה למשכנא אתקם משכנא אחרא עמיה ומשכנא עלאה אוקיר וסעיד כלא בגין דמשכנא עלאה סתים וגניז איהו לעילא לעיל' ומשכנא אחרא אתקם על משכנא דלתתא וקיימא עליה (ס"א עמיה ומשכנא עלאה ההוא דסתים וגניז לעילא לעילא אוקים וסעיד כלא · ומשכנא אחרא ההוא אתקם על ידא דמשכנא דלתתא קיימא עליה) בחילא דההוא משכנא עלאה על כלא וכמה דאתקם משכנא דלתתא על ידא דמשה אוף הכי לעילא ע"י דההוא דרגא (נ"א דכייה) דמשה מנלן דכתיב ויקם משה את המשכן · את דייקא לאתחזאה דתרי משכנין ברזא דמשה אתקנו (נ"א אתקמו) אמר רבי יוסי וכי ויקם משה והא כלא עד לא אתתקן וקימה לאו איהו אלא כד אשתלים כלא ועאל שייפא בשייפיה מאי ויקם · א"ר יצחק בתלת סטרין אוקים משה ית משכנא מה כתיב ויקם משה את המשכן ויתן את אדניו וישם את קרשיו בהני תלת סטרי אוקים משה ית משכנא ובהני תלת סטרי אסתלק משכנא ואתכפייא סטרא אחרא ועד כד אוקים משה להאי סטרא אתכפייא סטרא אחרא בג"כ משה אוקים ליה ולא אחרא · תא חזי כתיב ויתן את אדניו בההיא שעתא אזדעזע סמא"ל מאתריה וארבעין רתיכין דעמיה וערק ארבע מאה פרסי (ב) גו טסירו דנוקבא דעפרא · אעיל משה



א) נזה כי' אל תשמחי אויבתי לי דכתי' לא תוסיף קום דהפי' כי נפלתי לשעבר קמתי מנפלתי אבל עתה כי אשב בחשך ה' אור לי יקים הוהי כמש"ל דף ז' ועוד אפ' לו' כמ"ש מז"ה בחס"ל בסוד הנופלת וזהו שאמר כי נפלתי תכף קמתי ועוד שהארכתי בס"ה כס"ד מא"ן · ב) במקום נקבי תהום רבה שמשם הם מאירים ומשוטטים בעולם ושם בריחה הקליפה שמא"ל ובחתיו מפני תגבורת הקדושה שהיה או מתגבר בעולם ועמודי הקליפה ירופפו מלהחזיק בעולם ולכן היו בורחים לנקבי תהום רבה (תוך חפירות ומחילו' עפר שהם מושבם ושליטתם הרש"ב :

אינון סמכין ואתקיף סטרא דא כדין אינון סמכין דסטרא אחרא
נפלו ואתרפו · פתח ואמר ביום ההוא אקים את סכת דוד
הנופלת וגו׳ מאי ביום ההוא ביומא דקודשא ב״ה יעביד דינא
בעלמא ויפקוד על חייבי עלמא כעובדיהון · דהא לית קימה
לכנסת ישראל מעפרא בעוד דאינון חייבין דישראל יקומון בעלמא
עמוס ט׳ מה כתיב לעילא ׳בחרב ימותו כל חטאי עמי האומרים לא
תגיש ותקדים בעדינו הרעה · מה כתי׳ בתריה ביום ההוא אקים
את סכת דוד הנופלת וגו׳ · האי קרא אית לאסתכלא ביה ·
את פרציהן את פרצה מבעי ליה · והריסותיו והריסותיה מבעי
ליה אלא וגדרתי את פרציהן ממאן · מאינון חייבין דכתיב
בחרב ימותו כל חטאי עמי דהא כדין יתעביד פרצין בישראל
וע״ד וגדרתי את פרציהן · והריסותיו אקים והריסותיו · דמאן
הריסותיו דסוכת דוד בגין דכד אתקף מלכו חייבא בעלמא
כדין האי מלכו קדישא אתרפי וסכת דוד אסתיר בניינה דיליה
וע״ד והריסותיו אקים · דהא תנינן כל זמנא דהאי אתקף האי
אתרפי דא מליא ודא חרבה · ובג״כ עד ההוא יומא מלכו חייבא
יתקף · בההוא יומא יתקף ויוקים לה קב״ה להאי מלכו קדישא
וע״ד והריסותיו אקים ובניתיה כימי עולם · מאי ובניתיה כימי
ישעיה ל׳ עולם היינו דכתיב ׳והיה אור הלבנה כאור החמה וגו׳ :

ויקם משה את המשכן במאי אוקים ליה דכתיב ויתן את אדניו
ויהב אינון סמכין דתחותיה לקיימא עלייהו ולאסחרא
בהו אינון צירים דפתחין בגין דאינון סמכין דתחותייהו אינון
קיומא לאסחר׳ · אמאי ויתן אתקיף ואתקין לון בתוקפוי בההיא
שעתא אעדיו אינון סמכין אחרנין דסטרא אחרא · תא חזי
תהלים קל״ז כתיב ׳זכר יי׳ לבני אדום את יום ירושלם האומרים ערו ערו
עד היסוד בה · (ועל דא) זמין קודשא בריך הוא למבני יסודי
ירושלם מיסודין אחרנין דישלטון על כלא · ומאן אינון · ספירין
ישעיה נ״ד דכתיב ׳ויסדתיך בספירים דאלין אינון יסודין וסמכין תקיפין
ועלאין דלית להו חלישו בקדמאי · מאי טעמא בגין דאבנין

קדמאין

קדמאין מאינון יסודי יכילו שאר עמין למשלט עלייהו · מאי טעמא בגין דלית בהו נהירו עלאה כדקא יאות · אבל אלין יהון נהירין מגו נהירו עלאה ומשקעאן גו תהומי דלא יכלין לשלטאה עלייהו ואלין אינון ספירין דינהרון לעילא ותתא · ואי תימא בגין דבההוא זמנא יתוסף נהירו עלאה לעילא ותתא אינון יסודי קדמאי יתבטלון · הא כתי׳ הנה אנכי מרביץ בפוך אבניך · מרביץ לאתקנא תבירא · מאי בפוך כד״א ותשם בפוך עיניה אבנים אית דאקרון פוך · מאי טעמא האי · א״ר אלעזר רזא איהו ורזא דא למחצרי חקלא אתייהיב למגדע · תא חזי אינון אבנין דיסודי ציון וירושלם (א) ח״ו דשליטו עלייהו שאר עמין ולא אוקדו לון ולא אתוקדון אלא כלהו אתגניזו וגניז לון קב״ה וכל אינון יסודי ביתא קדישא כלהו אתגניזו ולא אתאבידו מנייהו אפילו חד וכד יהדר קב״ה ויוקים לה לירושלם על אתריה אינון יסודי אבנין קדמאי יהדרון לאתרייהו ולא ישליט בהו עינא אחרא (כ״א כישא) בר בזמנא דיכחול בר נש עינוי בההוא פוכא וימלי עיניה מניה וכדין יחמי כל אבנין וכל יסודי ירושלם מתקנן על אתרייהו דלא שליטו בהו שאר עמין וכל אינון אבנין יקרין אחרנין וכל אינון בנייני אבנין כלהו קיימי על קיומייהו וכדין °כי עין בעין יראו בשוב יי׳ ציון · מאי בשוב יי׳ אלא כד שליטו עלה שאר עמין קב״ה סליק לעילא ובההוא זמנא איהו יהדר לה לאתרה דכתיב °בשוב יי׳ ציון בשוב יי׳ ודאי · ותא חזי כל מאן דאסתים מן עינא ולא אתייהיב רשו לשלטאה ביה עינא (ב) לא יכלין למשלט ביה עינא בר בכחלא דעינא במלין ידיעאן וכג״כ הנה אנכי מרביץ בפוך אבניך · ות״ח כל אלין אבנין יתקיימון באתרייהו ולהוו יסודין בקדמיתא ויסודי ספירין (אחרנין) יתקיימון באתר אחרא סחרנא לפותייא ולארכ׳ הה״ד ויסדתיך בספירים · בזמנא דיוקים קב״ה לביתיה בההוא זמנא מה כתיב °בלע המות לנצח · בלע כדאמרי׳ °בלע יי׳ ולא חמל ההוא כוס דשתה האי ישתה האי · ואי תימא ההוא בלע איהו לזמן ידיע׳

וקציב

ישעיה נ״ב
תהלים קכ״ו
ישעיה כ״ה
איכה ב׳

א) עמ״ש הגאון בעל״ס בר״מ במאמר חקור דין ח״א סימן כ״ו ועמ״ש הרב עמודיה שבעה ועמ״ש אני בספרי ברה״ב דוד רף ק״ס ע״ג ע״ש ודוק · פאו״ן : ב) עיין בסתרה רבה בס׳ פ׳ תרומה ערו ערו עד היסוד בה עד שבעיו היסוד בה ;

וקציב בישראל לאו הכי כתיב לנצח · מאי לנצח לדרי דרין · ולאו כישראל ולאו כההוא זמנא דאוקים משה ית משכנא לא לנצח לעלמין וכדין קב"ה יוקים לה לכנסת ישראל ואיהו יוקים (ג) סמכין וסכין וכל אינון תקרי ביתא בתקונוי (ס"א בתקיפו) לעלם ולעלמי עלמייא וכתיב הרחיבי מקום אהלך וגו' בגין דיתבלע סטרא אחרא ולא יקום לעלמין וכדין וחרפת עמו יסיר מעל כל הארץ כי יי' דבר :

ויקם משה את המשכן בההוא זמנא דאין סמכין אתקמו ואתייהיבו באתרייהו דההוא זמנא אתרפו ואתעברו מאתרייהו סמכין מאתר סטר אחרא ועל דא ויתן את ארניו · מאי ויתן · אלא אוליפנא דחמא משה לקמיה לסמא"ל חייבא דהוה אזיל לגביה לקטרגא ליה וכדין אתקיף ביה משה וקשיר ליה קמיה ואוקים ליה למשכנא ויהב לסמכוי דכתיב ויתן את ארניו ויתן בתקיפו דלא יכיל ב"נ אחרא לשלטאה עליה ולמיהב סמכין באתרייהו כמשה דהא בתקיפו רב אוקים ליה משה · בההוא יומא דאתקם משכנא (ד) כד שארי משה לאקמא ליה בחד בניסן הוה ובההוא זמנא תקיפו דסט"א הוה בעלמא דהא ביומי דניסן ריש תורא בדיקולא סליק לאיגרא תנינן · ובניסן שארי משה וחמא ליה לסמ"ל אזיל סחרניה לערבבא ליה ואתגבר עליה משה וכדין ויתן את אדניו שארי הוא ויהב לתתא ושארי מאן דשארי ויהב לעילא

ג) פי' עמודים ויתדות ותקרו' הבית חזקים הרש"ב : ד) כ' היעב"ץ דהא דגרסי' בגמר' פסחים כ"ב ע"ב ריש תורא בדיקול' סק לאיגרא איירי בכל ימות השנה בין בניסן בין בתשרי ואם היה נכון בעיני הגאון למרמי אגדות חלוקות כה"ג היה יכו' למרמי שתי ברייתות מפורשות בגמרא דידיה אדידיה כדמות קושייתו זאת אמרו באותו פרק ובאותו מקום (פסחים קי"ב ע"ב) תניא לא יצא יחידי בלילה לא בלילי ד' ולא בלילי שבתות משמע דוקא באלו הלילות ואמרו חגיגה ג' סע"ב ת"ר איזהו שוטה היוצא יחידי בלילה וכן כתב בסימני שוטה בירושלמי פס' תרומות ומסכת גטין הועתק בתשו' הרשב"א סימן תשס"ה משמע דבכל לילה לא יצא יחידי ואמרו חולין צ"א ע"א מכאן לת"ח שלא יצא יחידי בלילה וכתבו תוס' אור"ת דדוקא ת"ח משום דמזיקים מתקנאים בו וקשה מהא דאמרן פסחים ד' ב' לעולם יצא אדם בכי טוב וכו' משמע כל אדם מדלא נקט ת"ח ויותר מזה הקשו התוס' ב"מ פ"ו ב' ד"ה חזייה אגדות חלוקות שסוברות זא"ז ולא תירצום ועיין מ"ש תוספות יבמות ס"ח ב' בד"ה וכן ואף במדי דב"מ לדינא מצאתי הרי"ף פ' הבא על יבמתו הביא המשיא בניו ובנותיו סמוך לפרקן עליו הכתוב אומר אז תקרא ובר"פ ב' דקדושין ב' אסור לאדם שיקדש את בתו כשהיא קטנה עד שתגדל ועיין מ"ש הב"ש טאה"ע סימן ל"ו ולפי דברי הזוהר פי' הגמרא שם כך הוא בתחילה אמרו אל תעמוד בפני השור בשעה שעולה מן האגם מפני שהשטן מרקד בין קרניו · אמר שמואל בשור שחור וביומי ניסן (ע"ז אמרו תנא שמיה דר"ת ריש תורא בדיקולא סק לאיגרא ושדי דרגא מתותיך ר"ל אפילו בשור לבן ואינו עולה מן האגם ואף פי' כשהוא עומד בבית וראשו כפוף בתוך האבוס כשהוא אוכל בו וטרוד באכילתו בודאי אין לירא ממנו כל ימות השנה אבל ביומי דניסן סכנה לעמוד לפניו ואם תראה אותו עומד סק וכו' לפי דבההיא זמנא (ביומי דניסן) תקיפא סט"א בעלמא כדברי הזוהר כנ"ל או לפי דביומי ניסן השטן מרקד בין קרניו כדברי הגמ' והכוונה אחת ודברי רבותינו בגמ' ובזוהר אחדים המה ועיין תשו' הרשב"א סי' קס"ז ותי"ב · ב"י ;

דעילא דא לקבל דא וביומא דאתקם האי משכנא לתתא אתקם משכנא אחרא קדישא לעילא ומשכנא עלאה טמיר וגניז אפיק נהורין לכל סטר ואתנהרון עלמין ׃ רבי יוסי שאיל לרבי שמעון א״ל תלת משכנין חמינן בקרא דכתיב ׳וביום הקים את המשכן כסה הענן את המשכן לאהל העדות ובערב יהיה על המשכן כמראה אש עד בקר הא תלת משכנין הכא ׃ ואמאי משכנא ולא בית דהא בית אצטריך ולא משכן ׃ פתח ואמר ׳כה אמר יי׳ השמים כסאי וגו׳ תא חזי קב״ה אתרעי בהו בישראל לאחסנתיה ועדביה וקריב לון לגביה והא אוקימנא דעבד מניינא דרגין ידיען בהאי עלמא כגוונא דלעילא לשכללא עלמין כלהו כחד עילא ותתא דכתיב השמים כסאי והארץ הדום רגלי לשכללא עילא ותתא למהוי חד ת״ח השמים כסאי דא רקיעא דיעקב שרייא ביה דאיהו דיוקנא עלאה לכורסייא (ס״א כורסייא עלאה לדיוקנא) עלאה קדישא ׃ והארץ הדום רגלי דא רקיעא דדוד מלכא שרייא ביה לאתהנא׳ מזיוא דאספקלרייא דנהרא ובגין דבעי לאתפשטא יתיר לתתא אמר הדום רגלי ׃ איזה בית אשר תבנו לי דא בנין בית מקדשא ׃ ואיזה מקום מנוחתי דא בית קדש הקדשים דלתתא ׃ אבל תא חזי כל זמנא דאזלו ישראל במדברא הוה להו משכן עד דאתו לשילה והוה תמן ודא איהו רזא לאמשכא דא בדא ולאעלא דא בדא לאתקשרא דא בדא בגין לאנהרא (א) אבל לאו לנייחא דהא לאו נייחא בר כד אתבני בי מקדשא ביומוי דשלמה מלכא דהא כדין איהו מנוחה לעילא ותתא בגין

דתמן

במדבר ט׳

ישעיה ס״ו

א) א״ס פלוגתא בפ׳ פרת חטאת וספר התם ר״ג (וסוף דפב״י בכ״מ) מנוחה זו ירושלם נחלה זו שילה ובן הוא אומר זאת מנוחתי עדי עד ואומר כי בחר ה׳ בציון ע״כ וכאן בס׳ הזוהר לגירסתיה אזיל :

דתמן תקיפו דנייחא ולא לנטלא מאתר לאתר ובגין כך אית
ויקר' כ"ו משכן ואית בית׳ משכן כמה דאת אמר ונתתי משכני בתוככם
ולא תגעל נפשי אתכם׳ מאי משכני משכנותיו דקודשא בריך
הוא דלהוון גבייהו דישראל׳ מאי טעמא בגין דכתיב ולא תגעל
נפשי אתכם׳ מה בין האי להאי׳ אלא משכן כמלכא דאתי לגבי
רחימיה ולא מייתי כל אכלוסין דיליה עמיה בגין דלא לאטרחא
ויקר' כ' כ' עליה איהו אתי לגביה בזעיר חילין׳ בית דכל חילין וכל אכלוסין
דיליה כלהו אייתי עמיה לדיירא בההוא ביתא ודא איהו בין
משכן ובין בית׳ בית המקדש איהו דיורא דנייחא לעלמין בכל
אינון רתיכין בכל אינון דיוקנין בכל אינון עובדין כגוונא דלעילא
לתברא (ר"א לתכרא) עובדין דלתתא כגוונא דלעילא משכן בזעיר
דיוקנין בזעיר עובדין לנטלא מאתר לאתר וכלא כרזא דלעילא
תא חזי כד פקיד קב"ה למשה על משכנא לא הוה יכיל למיקם
ביה עד דקב"ה אחמי ליה כלא בדיוקניה כל מלה ומלה׳ כמה
אחזי ליה באשא חוורא ובאשא אוכמא ובאשא סומקא ובאשא
ירוקא מה כתיב וראה ועשה בתבניתם אשר אתה מראה בהר
עם כל דא אקשי ליה למשה׳ תא חזי אף על גב דאחזי ליה
עינא בעינא לא בעא משה למעבד׳ ואי תימא דאיהו לא ידע
למעבד או חכמתא לא הוה עמיה׳ תא חזי בצלאל ואהליאב
וכל אינון שאר אחרנין אף על גב דלא חמו כמשה מה כתיב
וירא משה את כל המלאכה והנה עשו אותה וגו׳ אי אינון דלא
חמו עבדו כך משה דחמא על אחת כמה וכמה׳ אלא משה
אף על גב דאסתלק מן משכנא מעבידתא כלא הוה בידיה ועל
ידיה ואיהו אקרי על שמיה וע"ד כתיב וראה ועשה׳ ד"א משה
אסתלק מן דא ויהיב דוכתיה לאחרא עד דאמר ליה קודשא בריך

הוא.

הוא ראה קראתי בשם בצלאל ואתו אהליאב וכתיב ועשה בצלאל ואהליאב וכל איש חכם לב · אי יקרא דא הוה דמשה דאיהו יעביד ליה יתקיים ביה תדיר (נ״א יתיר) ועם כל דא כיון דאיהו פקיד וכפקודיה יתעביד איהו עביד כלא · תו כל עבידתא לא קיימא אלא בסיומא דעובדא ועל דא ויקם משה את המשכן בעי לאקמא ליה כל אינון חכימי לבא ולא הוה מתקיים בגין יקריה דמשה עד דאתא משה ואוקים ליה והא אוקמוה :

ויקם משה את המשכן · רבי יהודה פתח ״אל תשמחי אויבתי לי כי נפלתי קמתי וגו׳ · מאן אויבתי לי דבכבו דמלכו חייבא בטלכות קדישא והאי קרא כנסת ישראל אמר ליה אל תשמחי אויבתי לי כי נפלתי קמתי · מת דלית לך הכי למלכו אחרא · דכיון דתפול לא תקום לעלמין · אבל כנסת ישראל אף על גב דנפלת תקום וקמת שאר זמנין דכתיב כי נפלתי קמתי דהא כמה זמנין נפלת כנסת ישראל בגלותא ויתבא בין אינון מארי רבבו ושאר עמין קמו עלייהו דישראל לישיצאה לון מעלמא (ולא יכילו) כד״א ״על עמך יערימו סוד וכתיב כי נועצו לב יחדיו וגו׳ אמרו לכו ונכחידם מגוי · ועם כל דא אף על גב דשאר עמין קמו עלייהו קב״ה לא אנח לון בידייהו ואי נפלו קמו דכתיב כי נפלתי קמתי דהא קב״ה אקים לה תדיר · וזמינא כנסת ישראל לומר בההוא זמנא דקב״ה יוקים לה מעפרא דגלותא ותסתלק מניה אל תשמחי אויבתי לי כי נפלתי קמתי · כי נפלתי בגלותא ואשתעבדו בני קמתי בהאי זמנא · ובגין כך בההוא זמנא דאפיק משה לון לישראל כד עבד לון קב״ה אינון נסין וגבוראן דעבד לון · כדין ויקם משה את המשכן כתיב דהא על

יראי

מיכה ז׳

תהלים פ״ג

יחזקאל א' ידא דמשה אתקם בכל זמנא · רבי שמעון פתח ואמר ·בלכתם
ילכו וגו' · בלכת' ילכו ובעמדם יעמדו · האי קרא אית לאסתכלא
ביה בלכתם ילכו וכי לא ידענא דהא בלכתם ילכו ובעמדם יעמדו
אלא בלכתם דמאן · בלכתם דחיות דכד אינון אזלין אינון אופנים
ילכו · כד"א ובלכת החיות ילכו האופנים אצלם וע"ד בלכתם
ילכו ובעמדם יעמדו בגין דכל מטלניהון דאינון אופנים לאו אינון
אלא במטלניהון דחיות וקיומא דילהון לא קיימי באתרייהו אלא
בלא תלייא בחיות וכן כתיב ובהנשא החיות מעל הארץ ינשאו
האופנים לעמתם בגין דחיות ואופנים כחדא אזלין · ות"ח עשרין
וארבע (ה) משקופין דמטרנין עלאין קיימין גו משקופא חדא דבסט'
מזרח להאי פתחא נטרין ארבע ועשרין משמרות טמירין גו תוקפ'
דשלהובא דעטרא וסחרא לגו ההוא משקופא מההוא סטרא
דמזרח וארבע ועשרין סמכין תחותייהו ועל אלין סמכין קיימין
עשרין וארבע עמודין ואלין אינון דקיימין תדיר ולא פרחין גו אוירא
זכריה ג' כאינון אחרנין ואלין אינון דאקרון עומדים כד"א ·ונתתי לך
מהלכים בין העומדים האלה · ואלין עומדים קיימין על אינון
סמכין בהו סחרן לאתקיימא בדוכתייהו · כד אלין עמודים
קיימין על קיומייהו כלהו שליטין דקיימין עלייהו מעפפי וטסין
כל עלמא ואשגחן עיינין ואינון דצייתי קלין סלקין מלין
קהלת י' לעילא כמה דאת אמר ·כי עוף השמים יוליך את הקול ובגין
כך אינון סמכין קיימין בקיומא תדיר · תא חזי בלכתם
ילכו כדקאמרן ובהנשאם מעל הארץ ינשאו האופנים
לעמתם

ה) חלונות ופתחים דכ"ד משמרות עומדים תוך הפתח שבצד מזרח ועיין מק"מ · הגר"א

לעומתם ׳ דהא כמה דאלין חיות נטלין וסלקין הכי אינון ׳ מאי
טעמא בגין כי רוח החיה באופנים ׳ רוח החיה רוח קודשא
דנשיב ובטש בכלהו אופנים למהך ׳ אשתכח דכל מאן דאיהו
בדרגא עלאה איהו נטיל למאן דנטיל ליה ׳ תא חזי דארון
איהו הוה נטיל למאן דנטיל ליה אוף הכא חיות אינון נטלין
לאופנים ׳ ואי תימא כי רוח החיה באופנים כתיב ׳ הכי נמי דא
חיה דאיהו לסטר ימינא לסטר שמאלא ולסטר קמא ולסטר
אחורא ודא איהי חיה ׳ ואלין אינון חיות ׳ כתיב °היא החיה יחזקאל י
אשר ראיתי תחת אלהי ישראל בנהר כבר דא היא חיה דמרבע
לארבע סטרין דעלמא ׳ ודא איהי דקיימא כורסייא לדיוקנא
דאדם כמה דכתיב ועל דמות הכסא דמות כמראה אדם
עליו מלמעלה ׳ וכלא לההוא דרגא עלאה קדישא סתימאה
דאקרי אלהי ישראל ׳ ודא חיה דלתתא דקיימא תחות כלהו
חיוון עלאין קדישין ׳ בגין דאית חיוון עלאין אלין על אלין
כורסייא דתחות אלהי ישראל דא דיוקנא דיעקב וכורסייא
דלתתא דא דיוקנא דדוד איהי דמרבעא לארבע סטרין דעלמא
ובגין כך רוחא נפיק מלעילא ונגיד ואתמשך מדרגא לדרגא
עד דבטש בכלהו תתאי דלתתא וההוא רוחא אנהיג לכלא
ואתקין תקונא דכלהו לאתקנא ׳ בההוא גוונא ממש דאית
תקונא לעילא בההוא גוונא ממש אתתקן לתתא ׳ מה כתיב
לעילא כי רוח החיה באופנים ׳ וכתיב אל אשר יהיה שמה
הרוח ללכת ילכו ׳ לתתא מה כתיב ויקם משה את המשכן
למאי ׳ למהוי רוח דההוא דרגא דלתתא בההוא דיוקנא
דההוא רוח עלאה היא החיה אשר ראיתי תחת אלהי ישראל

ומהאי חיה נפקא רוחא לאתקנא כלא ׳ הכי נמי משה ׳ הואֿ החיה דיהב רוחא לתתא לאתקנא כלא בג״כ כתיב ויקם ויתן וישם ׳ ובכלא שוי רוחא לאתקנא כלא ׳ ת״ח בקדמיתא במשכנא דעבד משה איהו אתקין ליה ברזא דההוא דרגא עלאה דאיהו קיימא ביה ׳ במקדשא דעבד שלמה איהו תקין ליה ברזא דההוא נהר דנפיק מעדן דאיהו שלמא דביתא ואיהו נייחא דביתא ׳ ועד ברזא דמשכנא איהו קורבא דחביבותא בדרגא (ס״א בהא) דגופא ההוא דרגא דמשה קיימא ביה קורבא דחביבותא ולאו דנייחא ׳ כד אתא שלמה ואתקין מקדשא ההוא מקדשא
ד״ה א׳ כ״ב אתתקן ברזא דחביבו דנייחא ועד כתיב בשלמה ״הוא יהיה איש מנוחה ׳ ובג״כ דא אתקין בחד דרגא ודא אתקין בחד דרגא
בראשית ל״ז דיוקנא דהאי כהאי ורזא דא ״אלה תולדות יעקב יוסף שירותא דשארי משה לאתקנא בהאי אתר דאיהו סטרא דקדושה אוקים קימה דנקודה דקיימא באמצעיתא דהוה חשוך ושקיע באתריה ולא אתחזי ולא נהיר כלל ׳ ושירותא דכלא אוקים לה להאי נקודה דאשתקעת באתרהא ׳ ולבתר לכל אחרא דאיהו בניינא דהאי נקודה ׳ ואם האי נקודה לא אתתקן (נ״א אתתקנא) בקדמיתא כל מאן דאתפשט מנה לא יכיל לאתתקנא וכיון דהאי נקודה אתקמת ואתנהירת כדין כל שאר תקונא אחרא אתתקן ואתיישבת בדוכתא ועד ויקם משה את המשכן (את) דא נקודה דהוות חשוכא ושקיעא באתרה ׳ ולבתר ויתן את אדניו אינון סמכין דאינון מכאן ומכאן (בנין דהאית אדנים והאית אדנים) וכלהו הוו מאה בחושבנא וכלהו אתפלגו לאתרייהו דכתיב מאת אדנים למאת הככר ככר לאדן ׳ ואלין אדנים

הא אוקימנא אבל לא כתיב בהו קימה ׳ אלא ויתן נתינה לישואה עלייהו מה דאצטריך בגין דאית תתאין ועלאין רכיבין דא על דא ׳ ועל דא כתיב בהו נתינה ׳ בההיא שעתא דהאי נקודה אתקמת אשתקעת סטרא אחרא ולא אתמחת כלל דהא לא אתמחי אלא לההוא זמנא דאתי דאתמחי מעלמא כמה דאתמר ׳ אתקמת דא ואשתקעת דא :

ויתן את אדניו כדין שארי לאתתקפא האי סטרא (ר״מ רמח) דקדוש׳ וכד אתייהיבו אלין סמכין אשתקעו כלהו דסטרא אחרא ועאלו בנוקבא דתהומא רבא בגין דאסתלק האי סטרא דקדושה עלאה ואיהו חולקא לאסתלקא וכדין האי סטרא אחרא אשתקע ועאל בההוא נוקבא דתהומא ואלמלא דישראל חאבו (כק׳ תיתה) לא יכיל לשלטאה בעלמא יתיר ולבתר אוף הכי חאבו ואמשיכו ליה עלייהו כקדמיתא ומההוא יומא לא הוה עיטא אלא למיהב חולקא לההוא סטרא אחרא בכלא ברזא דקרבנין ונסכין ועלוון ות״ח בג״כ עולה אתוקדא כלא באשא לאכפייא האי סטרא ולאסתלקא סטרא דקדושה ובגין כך כד מ״שה אוקים לאתר דא אשתקע אתר דא ׳ ת״ח ויקם משה האי סטרא דקדושה ׳ ואשתקע סטרא אחרא מסאבא ׳ ויתן להאי סטרא דקדושה ואתרפייא האי סטרא אחרא מסאבא ׳ וישם להאי סטרא דקדוש׳ ואתכפייא האי סטרא אחרא דמסאבא ולבתר אהדר ויתן את בריחיו ולבתר ויקם ׳ מ״ט ׳ בגין דיהא שירותא וסיומא בקימה שארי בקימה וסיים בקימה בגין דבכלא בעי קימה שירותא וסיומא · בשירותא דסטרא אחרא אתרפי ודא איהו קימה לסטר׳ דקדושה בגין לאתקיימא ולאסתלקא לעילא למהוי אתקשרותא

חרא

חרא כדקא יאות · בגין דכל זמנא דקדושה שלטא וסלקא מסאבו
שפיל ומאיך לתתא · רישא דנקודה דקיימא תחות דרגין די
בסטרא אחרא איהו רייש דרגא דלבר רישא דדכורא וקיימא
רכיב על חד גמל· איהו רישא לבר דחד ערבובא דחשך דאתפשט
דכד תננא נפקא מגו רוגזא תקיף (א) אתפשט ההוא תננא ואזיל
רוגזא בתר רוגזא דא על דא ודא רכיב ושליט על דא בחיזו
דדכר ונוקב' למהוי כלא רוגזא תקיף · וכד שארי תננא לאתפשט'
דחיק מגו רוגזא בדחיקו דחד נקודה לאתפשטא ולבתר אתפשט
ק"ל א' תננא דרוגזא בעקימו כחד חווייא חכים לאבאשא · רישא
דנפקא לאתפשטא איהו דרגא דאיהו חשוך סליק
ונחית אזיל ושאט ונח בדוכתיה וקיימא דרגא
לאתיישבא מההוא תננא דנפיק מגו רוגזא ואיהו צל צלא על
אתר אחרא דאקרי מות · וכד מתחברן תרווייהו כחדא אקרי
ויקהל ק"ס ב' צלמות · והא אוקימנא תרין דרגין אינון דמתחבראן כחדא ·
האי צל איהו שירותא דנקודה תתאה דלבר חשוכא ומרחקא
מנקודה קדישא דקיימא באמצעיתא · והאי איהו נקודה דלא
קיימא ולא אתרשימת בגוונה ומינה אתפשטת פשיטו לבר לתתא
ואיהי אשתקע' ולא אתחזיאת ולא אתרשימ' האי אתפשטת לתת'
לימינא ולשמאלא ואתפשטת באמצעיתא גו חשוך קבל אלף ומאה
תרין סמכין מתגלפין לסטרא דא ולסטרא דא אתפשט חשוכ' בגו
גוון אוכם ולא אוכם דהא לית ליה גוון לאתקיימא ביה · ובההוא
שמות י' פשיטו קיימין חשוכין אינון דשמשו במצרים דכתיב לא ראו איש
את אחיו ולא קמו איש מתחתיו שלשת ימים · וכתיב וימש חשך

האי

א) עיין בתיקון י"ח דל"ז י"ח טומאות :

האי פשיטו אתפשט בכמה זינין משניין אלין גו אלין · גו ההוא
פשיטו נפקא חד זהרא דאצטבע כדהבא ודא איהו דהבא
סומקא · אתפשט האי זהרא וחפי חשוך דרישא ואיהו דהבא
דאתכליל ביה חשוכא · האי חשוכא אתפשט לימינא ולשמאלא
ומגו אלין תרין סטרין נפקא חד גוונא דכספא דלא זהיר אתפשט
האי גוון דכסף וחפי חשוכא ואתכליל דא בדא · ונחית לתתא
אתפשט חשוכא וקיימן תרין חשוכין ריש אוכמא דקיימין (ד"א דנפקין)
ומתמן מתפשט ונפיק חד גוון דנחשת ומתמן אתפשט לתתא
ההוא חשוך וקאים קיימא ונפיק חד גוון אוכם חיזו דפרזלא
וכלא ברזא דחשוכא מבין תרין קיימין נפיק קיימא חד חשוך
בחשוכא וכל אלין גוונין אתחזון ביה והאי איהו ערלה דאנהיג
דכר לנקבה לאזדווגא כחדא למהוי חד הני קיימין (א) בז' דרגין
דכרין (נ"א דכרכין) ידיעאן :

דרגא (ב) קדמאה איהו דרגא דקאים בסטר דהאי חשוכא ·
דא חשוכא סלקא גו טמירו דתננא דאשא האי כליל
בגוון תננא ובגוון אשא ובגוון אוכם · אלין תלת גוונין מתפרשן
לכמה סטרין לאתעקמא בעקמי עלמא · גוון תננא האי נחתא
לעלמא ואעיל לכמה סטרין ודא אתפשט בעלמא ואסטי
לרוחי בני נשא ברגיזו לאסטאה ארחייהו ולאתתקפא ברוגזייהו
וע"ד כתיב לא יהיה בך אל זר ולא תשתחוה לאל נכר · לא תהלים
יהיה בך אל זר דא דכורא · ולא תשתחוה לאל נכר דא נוקבא פ"א
האי איהו רוגזא דשלטא ואתקף בעלמא ועאל בגו בני נשא
ואתקיף לון לאבאשא · גוון אשא האי גוונא נחתא לעלמא ועאל
לכמה סטרין לאבאשא לקטלא ולאושדא דמין ולקפח לבני
נשא

א) עיין מאמרים אלו מכאן עד סוף הספר הכל מבואר באר היטב בהפרדס בשער היכלות הקדושות · ובשער היכלות
הטהורות יע"ש: ב) כאלתי כתוב הם שלש האבות דקליפה ועל כן הם תלתא גוונין · מא"ן :

מִשְׁלֵי א׳ נשא ועל דא כתיב °אם יאמרו לכה אתנו נארבה לדם נצפנה לנקי חנם · בגין דאית אושדי דמין ל׳מגנא וקטלי למגנא ואית דאושדי דמין וקטלי בקרבא והאי מסטרא דדכורא והאי מסטרא דנוקבא · סטרא דדכורא אושיד דמין למגנא כדקאמרן סטרא דנוקבא לאגחא קרבין ולאתקטלא ט״ין באלין וכל קרבין וקטולין אלין באלין מההוא סטרא דנוקבא קא אתיין · גוון אוכם האי גוונא נחתא לעלמא ונחתא לאתמנאה על כל פצועין ומחיין ותפיסו דגופין וצליבו וחניקו לאבאישא תדיר לבני נשא · ט״ין תלת גוונין מתפרשן לכמה סטרין דעלמא ואתפשטן גו בני עלמא ·

גוון תננא נחתא בעלמא והאי איהו גוון קדמאה דנפקא מגו נקודה דשקיע מההוא צל דקאמרן דאיהו סמא״ל דקא רכיב על גמל כמה דאתמר · והאי גוון תננא אקרי קצפיא״ל דברבא והאי איהו רוגזא דבני נשא דאתקיפו לבא ברוגזא · תחות האי ממנן (ג) אלף ושית מאה חבילין דאינון רוגזא דגופייהו דבני נשא בגין דאית רוגזא דשלטא בעלמא למעבד דינא · אבל האי סטר׳ איהו רוגזא דשלטא ועאל בגופייהו דבני נשא דאתרגיזו בהאי רוגזא והאי רוגזא איהו יסודא דכל שאר גווני למעבד בהו בניינא לאבאשא בגין דהאי תננא נפקא מגו רוגזא דאשא עלאה דמלהטא והאי איהו קדמאה לההוא אשא · ארבע רוגזין מתפרשן מההוא רוגזא · רוגזא קדמאה אקרי רגז ודא איהו דארגיז לבייהו דבני נשא ודא איהו דנחתא ואזלא וסטייא לבני נשא ואתרגיזו ברוגזייהו ודא איהו דאמשיך מחבלא על עלמא ·

חֲבַקּוּק ג׳ (ועל דא כתיב °ברגז רחם תזכור) · רוגזא תניינא האי איהו נחתא לעלמא ושאט ואתפשט לכל סטרין והאי אקרי שנאה והאי נחתא ועאל בבני נשא · והאי כיון דעאל אקרי מחבלא ישתיקה

והאי

ג) כ״ל שה״ס ה״פ ס״ך וסימן כסך חמת המלך · הרמ״ז :

והאי איהו רגז דישתיק והאי איהו דאישתתף בההוא אתר דנוקבא והאי איהו רוגזא שתיקה דקיימא בעקימו האי קשייא מכלהו בגין דאיהו כגוונא דחוייא דישתיק תדיר וקטיל לבתר רוגזא תליתאה האי איהו רוגזא בהפוכא מקדמאה דאזלא ואתקף ולא שתיק ולא אתגלי ההוא רוגזא וכל מאן דאתגלי הכי אתבר כדי מה דאתגלי ולא שתיק הכי אתבר והכי אקרי רוגזא תבירא ׳ רוגזא רביעאה ישירותא תקיף סופא תביר וע״ד האי איהו רוגזא דמהפכא מן קדמייתא בגין כך האי איהו סטרא תבירא מכלהו ׳ וע״ד כלא איהו בדרגא קדמאה :

דרגא תניינא איהו דרגא דנפיק מחשוכא והא איהו גוון חשוך דקיימא מגו האי חשוכא בגין דכלא קיימא מגו חשוכא וקיימא בדרגין ידיעאן ׳ והאי אתפשט לתתא בגוונין ידיעאן בדרג׳ דא קיימין תלת מאה סטרין מתפרשין דא מן דא וכלהו כלילן דא בדא ׳ ואף על גב דמשניין דא מן דא ואתגברן (ד״א ואנהרן) דא מן דא כלא כליל דא בדא ׳ ובגין כך כל דרגין ידיעאן בהאי סטרא לאבאשא · מהכא נפקי כל אלין מחבלין דשטיין בעלמא ועבדי דינא באתגלייא (ד״א כעלמא) על עובדין סתימין דאתעבידו גו חשוך בטמירו ואינון שטיין בעלמא ועבדי דינא באתגלייא בהו ׳ ובגין כך כל אלין דשטיין בעלמא ועבדי דינא באתגלייא כלהו קיימין בקבלייהו דבני נשא לאתעתדא תדיר גבי אינון חובין טמירין דקאמרן ואינון דאקרון אף וחמה מתחברן עמהון ועבדי דינא עלייהו דבני נשא האי אתעביד בעלמא מאלין מארי דדינא כדקאמרן ׳ דרגא דא קיימא גו חשוכא ואשא דאיהו רזא חדא ומגו דרגא דא מתפרשן כמה דרגין תקיפין (נ״א) דקיימין תחות סטרא דרקיעא חדא דאקרי רקיעא אוכמא דרגא תליתאה

האי איהו רקיעא דמתפשטא על כל אינון דרגין דאינון סומקין כוורדא ואלין אקרון דרועין דהאי סטרא תחות אלין מתפשטין לתתא דרגין עד דמטו לגו דרגא תליתאה (ס"א ההוא רקיעא אוכמא) בגין דאלין די בדרגא תניינא נפקי מגו ההוא רקיעא אוכמא ושטיין בעלמא · אלין מימינא ואלין משמאלא אלין דימינא מתפרשן לתלת סטרין דאינון תלת קשרין ואלין דשמאלא מתפרשן לתלת סטרין דאינון תלת קשרין אחרנין · קשרא קדמאה קיימא לעילא · ותננא חשוכא ברוגזא אתקשר ביה האי קשרא אית בה תלת גוונין חשוכין ומשניין דא מן דא ואתכלילו דא בדא והאי קשרא איהו כפיף ולא אתכפייא בר לזמנין ידיעאן האי אקרי עבר"ה ואיהו קיימא בלא שכיכו בגין דלא שכיך בר בזמנא דישראל מקרבין קרבנא לתתא בגין דבההוא זמנא אשתכך ההוא רוגזא ואתכפייא לתתא ואתחלש רוגזיה (ר"א תוקפיה) ולא יכיל לשלטאה ולאתקפא · וכד אתחלש האי כדין קשרא תניינא דאיהו באמצעיתא לא יכיל לנטלא ולאנהגא · קשרא תניינא דא הוא דאקרי זעם האי קשרא איהו דנטיל מאתר לאתר ואנהיג לכל שאר קשרין וכל שאר קשרין כלהו אתנהגן בירה וכלהו אתקפו בהאי קשרא האי איהו דמנהיג כל צערין לעלמא בגין דכד אתחבר בדרגא אחרא לחבקא לנוקבא כדין נחתי לעלמא כל צערין וכל דחקין וכל עאקו דהא לא יכילו לשלטאה דא בלא דא · וכלהו דרגין אתייהבו לנוקבא לשלטאה ולמסטי עלמא ואי לאו דרכיב דא על דא ואתחבר דא בדא לא יכלין לשלטאה · תא חזי כד הוה אדם בגנתא דעדן דאשתדלא בפולחנא דמאריה נחת האי סמא"ל וכד

ויחי רמ"א א'

אינון

אינון דרגין דבירה והורה רכיב על ההוא חוייא בישא בגין לאסטאה לון בגין דההוא חוייא דהוה קאים תחותיה איהו עקימא לאסטאה בני נשא ולפתאה לון בגין דכתיב °כי נפת תטפנה שפתי זרה וחלק משמן חכה ׳ דא יהיב חילא ודא עביד אומנותא בעלמא ודא בלא דא לא יכלי לשלטאה ׳ בג"כ כד ההוא קשרא דאמצעיתא אתחבר בנוקבא כדין נחתי דינין וכל דחקין לעלמא וכד האי אתתקף דלא נטיל כלא אתכר ואתכפייא דלא יכיל לשלטא׳ וע"ד כלא אתכר ואתכפייא כרזא דקרבנין דלתתא ׳ וסלקא מאן דסלקא לאתעטרא לעילא ולאתברכא מעמקא עלאה דנהיר לכל אנפין : משלי ה׳

קשרא תליתאה האי איהו תקיפא בתקיפו יתיר והאי אקרי צר"ה בגין דמהאי נפקי שולטנו לאשראה דחקין ולמעבד עאקו לבני נשא ׳ ורזא דתלת קשרין אלין דכתיב עברה וזעם וצרה אלין תלת קשרין דימינא ׳ תלת קשרין דשמאלא כד מתתקפי כחדא כדין ההיא שמאלא אקרי משלח"ת מלאכי רעים בגין דמהאי שמאלא אשתדרו לתתא ונטלי תוקפא כל אינון מלאכין בישין אינון דנפקי מסטרא דלתתא כהקאמרן ׳ וכל דא מגו דרגא תניינא ודרגא תליתאה :

דרגא רביעאה האי דרגא קיימא מגו עקימו דרוגזא גוון אשא והאי אקרי אמצעיתא ׳ דאיהו גופא דקיימא בין תרין דרועין ׳ הכא אית להטא דמלהטא בסומקא כוורדא מהכא נפקי תקיפו לנחתא לתתא לאתקפא לאושרא דמין בגין דהאי איהו דיהיב רישו ושולטנא לתתא לאתקפא ולאושרא דמין ׳ האי נביע ד׳נוקבא ודא אצטריך לדא כמה דאצטריך גופא לנפשא ונפשא לא עביד אומנותא אלא בגופא וע"ד כל חילא

וכל תקיפו מהכא נפיק לאתקפא ולמיעבד אומנותא בעלמא
לאבאשא בנוקבא דמקבלא מן דכורא תדיר · בכל דרגא ודרגא
ובכל קשרא וקשרא אית כמה ממנן וכמה טריקי חבילין דכלהו
אתנהגן בגינייהו וכלהו דאתנהגן בגינייהו כלהו לתתא דאינין
היילין די בנוקבא וכלהו אית לון דרגא ידיעא לעילא לאתנהגא
ביה · כמה דאית לסטרא עלאה קדישא היכלין ידיעאן לגבי דרגין
עלאין לאתכללא אלין באלין ה״נ לתתא בחשוכא בסטרא אחרא
אית דרגין לגבי אינון היכלין דנוקבא לאתכללא אלין באלין · בהאי
דרגא דאיהו רביעא׳ קיימן דינין בישין לנחתא לתתא ולאתמסרא
לאינון דעבדין דינא בישא תקיפא · מהכא ינקי תוקפא דילהון
לאתקפא ולאשלמא ההוא דינא דעבדי · ובג״כ כל הני דרגין
כלילן בהו בכל אינון היכלין תתאין דלסטר נוקבא דלתתא
זכאה חולקיהון דצדיקייא דסטו ארחייהו מאורחא דא ואזלי
בתר דחלתא דקב״ה לאתקדשא בקדושה דמאריהון זכאין
אינון בעלמא דין ובעלמא דאתי:

דרגא חמישאה האי דרגא אתפליג לתרין סטרין ימינא ושמאלא
ואלין אקרון שוקין מתדבקן לאבאשא ולמרדף בגין רל״כ כ׳
דהכא תקיפו דרדיפו דכלא מרעין וכל בישין דרדפי בתרייהו
דחייביא · וכד דינא (ס״א דרגא) דא אתקריב כדין הרצים יצאו
דחופים ואינון רצים אינון לתתא למרהט לאבאשא וכל אינון
אקרון רודפים וע״ד כתיב קלים היו רודפנו מנשרי שמים האי איכה ד׳
דרגא אתפלג לתרין סטרין לימינא ולשמאלא · תלת קשרין
אינון לימינא · ותלת קשרין אינון לשמאלא ואלין קשרין ואינון ויחי
קשרין דקאמרן כלהו מסתכלן לאחורא בגין דאינון קשרין עלאין רמ״ח ח׳

קדישין

קדישין כלהו ׳מסתכלן לגו פנימאי לגופה כד״א וכל אחוריהם ויקרא קכ״ד א׳
ביתה ואלין כלהו מסתכלן לאחורא ׳ מה בין האי להאי ׳ אלא
אלין קשרין עלאין קדישין כלהו ברזא דאדם (א) ובגין דכלא איהו
ברזא דאדם כל אחוריהם ביתה כתיב ואלין קשרין אחרנין
דקאמרן אינון קשרין דאמצעיתא כלהו מסתכלן לאחורא ואלין
אינון ברזא דבהמה ׳ובג״כ כל אחוריהם לאחורא ורזא דא כמה
׳דאוקימנא ׳אדם ובהמה תושיע יי׳ דא בסטרא דאדם ודא בסטר׳ דל״ט ב׳
דבהמה וקרבנא הכי סלקא אדם ובהמה · קשרא קדמאה ביה תלים ל״ו
קיימא גוונא דחשוכא גו (ב) עורפלא (ס״א גו טהירו דעורפילא) דצמח
דאתלטייא תחות אבנא דקיימא עליה דלא צמח והאי קיימא
עלייהו דזכאי דאית בהו זכיין ולא אית בהו זכו דאבהתא
לאתתקפא בהו ולאגנא עלייהו וקשרין אחרנין רדפי בתר חייביא
דסטו ארחייהו מקרמת דנא ורדפי אבתרייהו ולכל אינון דרשימו
אתחזי בהו לאשתמודעא בגין דכל אינון דאתחזון לאתענשא
הד מלאכא שליחא קדישא די מסטרא דגבורה נחית ורשים בהו
רשימא וההוא רשימא אשתמודעא לעילא לגבי כל אינון מאריהון
דדינא וכד ההוא רשימא אשתמודע לגבייהו ׳ מאן דאתחזי
למרעין אלקי ליה במרעין ׳ מאן דאתחזי למכאובין ולשאר עונשין
כלא חמאן בההוא רשימו ׳ ובגין דא אינון קשרין כלהו קיימי
לאחורא ובעטי באינון דבעטי במאריהון ובכל אינון דאתחזון
לבעטא בהו ׳ בר צדיקי וחסידי ואית לון זכו דאבהן דמרעין דרפין
אבתרייהו דאלין לא שלטי בהו ולא אתי לון מרעין מסטרא דא
ואי תימא מאן אתר אתי לון מרעין ׳ ת״ח כתיב ׳ויי׳ חפץ דכאו ישעיה
החלי · ויי׳ חפץ דכאו איהו אתרעי למחאה ליה ולמיהב ליה נ״ג
מרעין בגין לזכאה לון לעלמא דאתי ולא מסטרא אחרא ואלין
אקרון יסורין דאהבה וכלא בחד מתקלא דקודישא סלקא :
דרגא שתיתאה האי אקרי ערלה ודא וכל אינון דרגין תתאין
לתתא

א) אע״ג דהאי קרא גבי בקר כתיב הנה מי שרלה והבים דברי טעם הכתובים כמוסר כאן יראה שכלם סובבים על קוטב מאמר המקרא הנ״ל כל אחוריהם ביתה המרמז בבנין שלמה חכמות מוסריו בנויות על אדני שכפית וכמו ששיים בזהר יואמר זה ורזא דא כמה דאוקימנא אדם ובהמה תושיע ה׳ דא בסטרא דאדם ודא בסטרא דבהמה וקרבנא הכי סלקא אדם ובהמה וכו׳ ובפ׳ נשא קמ״ז א׳ כתוב מפורש וז״ל ואתנהג לאני הא בהמה • אדם אתם הא אדם וישראל איקרי אדם ובהמה בגוונא דלבילא ודלהתא וכו׳ וכן כיוון ר״י אמר רב חולין ה׳ ב׳ אלו בני אדם ערומים בדעת ומשימים עצמם כבהמה : ב) פי׳ ערפל וענן :

לתתא · כלהו אקרון ערלה בגין דינקי מסטרא דא והאי
איהו גו רזא דנח"ש בריח · והאי יניק לההוא נח"ש עקלתון
וכלהו דרגין אחרנין דאתאחדן בהאי סטרא אקרון (ג) גוהרקי
(ד) דערלה וכלא ברזא חדא קא אזלי · ות"ח על דא כל אינון
אילנין דאתנטעו בארעא עד לא אשתרישו שרייא עלייהו רוחא
ויקר' י"ט מסטרא דהאי ערלה ועל דא כתיב 'וערלתם ערלתו את פריו
שלש שנים יהיה לכם ערלים לא יאכל בגין דקב"ה חביבותא
דישראל תדיר לגביה ורחיק לון מכל אורחין בישין וסטרין בישין
ומסאבין לאתדבקא בסטרא דקדושה · זכאין אינון בהאי עלמא
וזכאין אינון בעלמא דאתי · אמר רבי שמעון הא תנינן באינון
היכלין דאינון קיימין לסדרא סדורא דשבחא דקב"ה בין סדורא
דקיימא במלה בין סדורא דקיימא ברעותא · בגין דאית סדורא
דקיימא במלה ואית סדורא דקיימא ברעותא וכוונה דלבא
למנדע ולאסתכלא בגין לאסתכלא לעילא לעילא עד אין סוף
תל"ט א' דתמן 'תקיעו דכל רעותין ומחשבין ולא קיימין במלה כלל אלא
כמה דאיהו סתים הכי כל מלוי בסתימו ת"ח האי 'דאמרן באינון כרלקסית מ"ח א'
היכלין כלהו · כל אינון סדורין אינון כללא חדא בגין לאתכללא
תתאי בעלאי · אבל תא חזי משה כד סדר צלותיה בגיניהון
דישראל אריך בהאי צלותיה בגין דאיהי צלותא דקיימא
לעילא · וכד סדר צלותיה בקצירו דאחתיה לא אריך
במדבר י"ב בה בגין דקיימא לתתא דכתיב 'אל נא רפא נא לה ולא
אריך יתיר בגין 'דאיהו מארי דביתא ופקיד ביתיה כרקא חזי · כרלקסית נ"ח כ'
ובג"כ

ג) כתב היעב"ץ דזה הלשון דגוהרקי דערלה לא נמצא רק באמוראי בתראי כד סוף אשכח מר בר רב אשי לרביכא דגייף לברתיה בגוהרקי דערלה (פסחים כ"ה ב') והנה מלבד שס' הזוהר כתוב ביותר באות לשון ארמית מ"מ התלמוד כנודע ואין עשיר לזה מהעניי אלא אף בגמרא בבלית מצאנו שלא הורגל לשון זה כפי אמוראי בתראי בלבד כאשר רצה הגאון לחרוץ משפטו אמנם למדתי במקום אחר עוד בע"ס שפירשו זה הלשון בברייתא מתנאי קדמאי והוא מאמרם (נזיר ל"ד סע"ב אף כל פרי מאי היא גוהרקי ופירש"י ענבי בוסר הגדלים בין סאר גרעינים גדולים ע"ש בתוספות ולדעתי מלת גוהרקי היא מלה ארמית ממוטב שפתה ובקראים כן פרי בוסר לפי שהם מרים לחיך וחמוצים לבקהות שנים והאוכל אות' יחוחר מדון ברשמי פניו ויגרה ריב בין שניו וכן תרגם המתרגם כתובים אל תתחר (תהלים ל"ז א) לא תגהרק · שנאה תעורר מדנים משלי י' י"ב שנאתא דגוהרק תגרא ישלח יד איוב ל' כ"ד יגהרק מחתיה ותרגום כתובים היה כבר לפני ר' גמליאל הזקן כמבואר (שבת קט"ו א') ובימי ר"ג זה היה רשב"י עוד תלמיד קטן כמאמר' ברכות כ"ח א' במעשה דר"ג ור"י והוא תלמיד רשב"י הוה · ראינו שמלת גוהרקי מורגלת ומדוברת בשפת ארמית ומן רב קודם רשב"י וחביריו הדורשים בספר הזוהר ואפשר מרהם ימות עולם אף אד"הר כשדבר שפת ארמית כמאמר' (סנהדרין ל"ח ב') קרא לבוסר גוהרקי והגאון השיג את נוו שכב בשבט פיו כמאמר חז"ל גירא בגיריה מי קטיל מדוויל ידיה משתלים והזוהר מזהיר כזהר הרקיע ומ"כ בס' קרבן נתנאל (פסחים פ"ב סי' ב') וז"ל בכל הספרים יש טעות גוהרקי שפי' בסח וצ"ל גרקי דערלה ע"כל ולפי מ"ש הגירסא קיימת כמות שהיא ואין טעות : ד) פי' ענפי נטיעות ערלה כי שלש שנים ערלים ספרי כרשות סט"א לכן אסור לברך על פרי של ערלה כי אסור בהנאה ומברך ח"ו לס"א כמו שאמר בפי' בזוהרקדושים פ"ז ב' · הרמ"ב ·

ובג"כ לא אריך יתיר בבעותיה ועל דא כלהו סדורין לאשראה
שכינתא בעלמא כמה דאוקימנא בכל אינון (שאר) היכלין דקאמרן
ר"ש קם ואמר זכאה חולקא דילך אדם קדמאה בירא דכל
נבראין דקיימין בעלמא דרבי לך קב"ה על כלא ואעיל לך בגנתא
דעדן ואתקין לך ז' חופות ביה לאשתעשעא בענוגא דנעם עלאה
כד"א °לחזו' בנעם יי' ולבקר בהיכלו · לחזות בנעם יי' לעילא ולבקר תלים כ"ז
בהיכלו לתתא · לחזות בנועם יי' באינון שבעה רקיעין לעילא
ולבקר בהיכלו באינון שבעה רקיעין דלתתא ואלין קיימין אלין
לקבל אלין ובכלהו קמת בגנתא דעדן · אינון שבעה חופות עלאין
קדישין קיימו עלך לעילא לאתעטרא בהו ואינון ז' תתאין קמת
בהו לאשתעשעא בהו ובכלהו אשלים לך מארך למהוי שליט
בכלא · עד דאתדחו רגלך בתר עיטא דההוא חוייא בישא
ואתתרכת מגנתא דעדן וגרמת מותא לך ולכל עלמא · בגין
דשבקת אלין עדונין דלעילא ותתא ואתמשכת בתר אינון כסופין
מסאבין דאקרון ראש פתנים דגופא משיך בהו ולא רוחא כד"א
וראש פתנים אכזר וכתיב ענבימו ענבי ראש · עד דאתא אברהם
חסידא ושארי לאתקנא עלמא ועאל גו מהימנותא קדישא ואתקן
לעילא ותתא באינון רקיעין עלאין ובאינון רקיעין תתאין אינון
תתאין היכלין לאינון רקיעין עלאין לאתאחדא דא בדא ולאתקשר'
דא בדא כמה דאוקימנא באינון היכלין דקאמרן ואע"ג דאוקימנא
התם גו כללא הכא אית לן לפרטא מלין ולאתקנא ליחודא
כדקא יאות בגין דלא יטעון חברייא ויהכון בארח מישר כמה הושע
דכתיב °כי ישרים דרכי יי' וצדיקים וגו' (היכל לבנת הספיר יסוד ועטרא) : י"ד

היכלא (ה) קדמאה שירותא גו מהימנותא והאי איהו שירותא לרזא
דמהימנותא

ה) אלו הם היכלות דנוק' דז"א דבריאה וע' בשער הנבואה פ"א · ודע כי כלים הפנימיים דנוק' דאצי' הם נשמה אל ההיכלות והם בחינת אלהות אבל הך מבחי' הרוח ואילך הוא בחי' הפירוד והוא ענין הרוחין הנז' בהיכלות וכן יש בחי' כפנין ואלבושין וכלל זה בכל ההיכלות וע' בא"ח הרמ"ו (אמ"י מ"ב בענין חיים כ' הרב ז"ל דז' היכלות אלו הם י"ס דז"א וכר אבא והם נכללים בז' היכלות בלבד והם ז' היכלין דבורי שעליהם נתקנו ברכות יוצר שחרית דחול כדמפרש לקמן בדף רמ"ב מא"ן :

דמהימנותא ובדרגין דחיזו דמהימנותא נביאי קשוט הוו חמאן
מגו דא אספקלרייא דאינה מאירה ובגין דהאי איהו שירותא
הושע א׳ דמהימנותא כתיב ׳תחלת דבר יי׳ בהושע דחמא מגו דרגא דא
דאיהו שירותא דכל דרגין לסלקא לעילא וסופא דכל דרגין
לנחתא לתתא · ובגין דהושע חמא מגו שירותא דא סופא דכל
דרגין אצטריך לנטלא אשת זנונים בגין דישראל אתאחדן ואתמשכו
מתמן לתתא לגבי ההוא אתר דאקרי אשת זנונים בגין דשבקו
ולא אתדבקו בהאי אשת חיל וחמא מתמן כל אינון היכלין דאינון
בסטרא מסאבא (דאית ליה) היכלין דמסאבא כלהו מסאבין למאן
דאתדבק בהון ועל דא כתיב קח לך אשת זנונים וגו׳ וכי נביאה
דקשוט אצטריך לדא · אלא בגין דאסיר ליה לבר נש לאעלא
באינון היכלין בגין דלא יתמשך אבתרייהו כגוונא דעבד נח
בראשית ט׳ דכתיב ׳וישת מן היין וישכר ויתגל והושע דחיל לאסתכלא באינון
היכלין דאסתאבו בהו ישראל ואתדבקו דלא יתמשך אבתרייהו
כמה דכתיב בנח וישת מן היין וישכר ויתגל עד דאמר ליה קח
לך אשת זנונים וילדי זנונים · וכתיב וילך ויקח את גמר בת
דבלים למנדע כמה דאתדבקו ואסתאבו ושבקו רזא דמהימנותא
דברים ל״ב בגין ׳אל נכר ועל דא חמא מגו היכלא דא שירותא דכל דרגין
היכלא דא שירותא דכלא לסלקא בדרגין · האי היכלא איהו
מדורא דקיימא בנהירו לאתעטרא בדרגוי לאסתכלא באינון
שמות כ״ד דרגין עלאין דכתיב ׳ויראו את אלהי ישראל · בהאי היכלא חד
ממנא שמשא טהריאל שמיה ואיהו קיימא על פתחא דההוא היכלא
וכל נשמתין דסלקין קיימא האי ממנא בהאי פתחא וכמה ממנן
יחזקאל א׳ אחרנין עמיה כלהו אשא דמלהטא ושרביטין דאשא ׳בידייהו וכלהו

מארי

מארי דעיינין · האי ממנא קיימא בסטרא דא אי זכאת האי נשמתא למיעל האי ממנא פתח פתחא ויעאלת · ואי לא זכאת ההוא ממנא אחרא דקיימא בסטרא אחרא זמין וכמה אלף ורבבן גרדיני נימוסין עמיה דחי לה ההוא ממנא אחרא קדישא ונקיט לה האי אחרא די בסטרא דמסאבא ואעיל לה גו אינון היכלי מסאבי וכל אינון גרדיני נימוסין אחרי לה עד דנחתי לה לגהינם ואתדנת תמן תריסר ירחי תקונא דההוא סטרא אחרא כי דינא לאתדנא בהו חייביא · כגוונא דא ההוא ממנא קדישא דקיימא על ההוא פתחא כל אינון צלותין דבקיעו אוירין ורקיעין למיעל קמי מלכא אי צלותא דסגיאין אינון פתח פתחא ואעיל ההוא צלותא עד דאתעבידו כל צלותין דעלמא עטרא ברישא דצדיק חי עלמין כמה דאוקמוה · ואי צלותא דיחיד סלקא עד דמטי לפתחא דהיכלא דא דהאי ממנא קיימא ביה · אי יאה ההיא צלותא לאעלא קמי מלכא קדישא (יתו״ת) מיד פתח פתחא ואעיל לה · ואי לא יאה דחילה לבר ונחתא ואתשטיא בעלמא וקיימא גו רקיעא תתאה מאינון רקיעין דלתתא דמדברי גו עלמא ובההוא רקיעא קיימא חד ממנא די שמיה סהדיא״ל וממנא על האי רקיעא ונטיל כל הני צלותין דאתדחיין דאקרון צלותי פסילאן וגניז לון עד דתב ההוא ב״נ אי תב לגבי מאריה כדקא יאות וצלי צלותא אחרא זכאה ההיא צלותא כדקא סלקא נטיל ההוא ממנא סהדיא״ל האי צלותא וסליק ליה לעילא עד דאערע בההיא צלותא זכאה וסלקין ואתערבון כחדא ועאלין קמי מלכא קדישא וזמנין אתדחייא ההיא צלותא בגין דההוא ב״נ אתמשך בתר

סטרא

ת״ן עיין בפרדס ומובא מהרח״ק בספר כ׳ פ׳ כ״ב :

סטרא אחרא ואיהו אסתאב בההוא סטרא ונטיל להה ההוא
ממנא די בההוא סטרא אחרא מסאבא וכדין קיימא ההוא סטרא
אחרא מסאבא סליק וארכר חובוי דההוא ב"נ קמי קב"ה ואסטי
עליה לעילא · ועל דא כל צלותין וכל נשמתין כד סלקן כלהון
סלקן וקיימן קמי היכלא דא · והאי ממנא קיימא על פתחא
דהיכלא דא לאעלא נשמתין וצלותין או לדחייא לון לבר לעילא
מהאי פתחא אית פתחא אחרא דקב"ה חתיר לה ואתפתח תלת
זמני ביומא ולא אנעיל וקיימ' לאינון מאריהון דתיובתא די אושדין
דמעה בצלותהון קמי מאריהון וכל תרעין ופתחין ננעלו עד דעיילי
ברשותא בר תרעין אלין דאקרון שערי דמעה · וכד האי צלותא
דדמעה סלקא לעילא לאעלא באינון תרעין אזדמן ההוא אופן
דקיימא על שית מאה חיוון רברבן ורחמיא"ל שמיה ונטיל ההיא
צלותא באינון דמעין צלותא עאלת ואתקשרת לעילא · ואינון דמעין
אשתארו הכא ורשימין בהאי פתחא · ואית דמעין אחרנין ורשימין
תדיר על כל אינון דתיכין עלאין דלא אתמחון (ס"א אתמחיין) אלין אינון
דמעין דאושדו לעילא ותתא כד אתחרב בי מקדשא דכתיב הן
אראלם צעקו חוצה מלאכי שלום מר יבכיון · ואינון דמעין דאושדין
על צדיקייא וזכאין כד מסתלקי מעלמא כלהו נטלי לון אינון
דתיכין וערבי לון באינון דמעין דאתושדו על חריבו דבי מקדשא
ועל דא כתיב ומחה יי' אלהים דמעה מעל כל פנים · ישעיה כ"ה
מאן פנים אלין דתיכין עלאין קדישין · ולבתר וחרפת
עמו יסיר מעל כל הארץ כי יי' דבר · בהאי היכלא אית
רוח דאקרי סטוטרי"א והאי איהו חיזו ספירא דנציץ לכל תל"נ ח'
עיבר והאי איהו דקיימא לתרין סטרין ומאלין מתפרשאן
נציצין כנציצו דשרגא כמראה דאוקימנא בכמה סטרין · וכמה ברא' מ"א

גוונין מלהטן מהאי בסטרא דימינא · כד ההוא רקיעא עלאה נהר דנגיד ונפיק מעדן אפיק נשמתין לאעלא גו היכלא שביעאה לעילא ההוא היכלא שביעאה נקיט לון · וכד נפקי אינון נשמתין קדישין מגו ההוא היכלא שביעאה נחתי עד דמטון להאי היכלא ונקיט לון האי רוחא קדישא סטטורי"ה (סטוטרי"ה) שמיה דאיהו דימינא · וכל אינון נשמתין דכורין דאינון זמינין לאתפרחא בזכאין דכורין לימינא כלהו נקיט לון ומתעכבי תמן עד דאתכלילו בנשמתין דנוקבי (בגין) דמהאי רוחא נפקא רוחא אחרא לשמאלא ר"ס א'
דאתחזי ואתגניז ואתכליל בהאי רוחא קדמאה ואינון חד כלילן דא בדא · והאי רוחא אחרא אקרי אדירי"ה סנוגי"א סניגי"רה (כ"א סגוני"א סטני"ה) האי איהו רוחא לשמאלא והאי קיימא (א) דכד תיאובתא דהיכלא שביעאה לאתדבקא בההוא נהר דנגיד רנ"ח א'
ונפיק ההוא רעותא דסלקא מתתא לעילא עבדא נשמתין ברעותא דיליה ואינון נוקבי · וכד רעותא דההוא נהר נחתא ואתדבקא מעילא לתתא עבדין נשמתין דכורין רעותא דלעילא עביד דכורין · רעותא דלתתא עביד נוקבין · וכד אלין נשמתין נוקבין נפקין מגו ההוא היכלא שביעאה נחתין (ס"א נפקין) עד דמטו להאי רוחא שמאלא דאקרי אדירי"ה ואקרי לבנ"ת הספי"ר כמה דאוקימנא בסטרין אחרנין · כיון דמטו להאי רוחא אינון נשמתין נוקבין נקטא לון האי רוחא וקיימאן ביה · ולבתר אתכלילו רוחא דא דשמאלא ברוחא דא דימינא וכדין אתעבידו אינון נשמתין כלילן דכר ונוקבא כחדא (מזדווגן) ופרחאן מהאי היכלא ואתפרשן בבני נשא · כד אתא לאתכללא כל חד כפום ארחיה ולבתר מזדווגן כחדא רוחא דא דשמאלא בימינא בטש דא בדא לאתכללא · ונפקי ניצוצין דמתפשטי לכל עיבר ואתעבידו אינון אופנים מנייהו מאינון ניצוצין דנפקי מגו רוחא שמאלא דכתי'



א) מאחר שהנקבה מזרעת תחלה חוזר הזכר תוכר וכן הנקבה.

יחזקאל א' בהו ׳מראה האופנים ומעשיהם כעין תרשיש ואלין אינון אופנים דמלהטן אשא וקיימין בשירתא · כיון דאתכסמו רוחא ברוחא ואתכלילו כחדא כדין נפקא חד נהירו דסלקא ונחתא ומתיישבא על ארבע שורין דאופנים · ואיהי חד חיוותא דשלטא עלייהו ואקרי (ב) בזק · האי בזק נהיר בנהורא דנציץ גו שלהובא ושלטא על כל אינון אופנים ואתפשט מניה חד רקיעא דקיימא על תרין סמכין ואינון תרין סמכין אינון תרין כרובין חד מסטרא דא וחד
שם י' מסטרא דא והאי רקיע על רישייהו כמה דכתיב ׳ואראה והנה אל הרקיע אשר על ראש הכרובים ולאו האי רקיע דעל ריש חיוותא · והאי בזק ממנא עליה ורוחא עלאה דאתכליל על כלא כל אינון צלותין דמקדמי עד לא סיימי ישראל כלהו צלותהון מתעכבי בהאי רקיעא והאי בזק דשלטא על האי רקיעא מתקן לון עד דאתא סנדל׳פון רב ממנא רוח עלאה דשליט על כלא וכד סיימי ישראל כלהו צלותין נטיל לון מהאי רקיעא וסלקא וקשיר לון קשרין וכתרין למאריה כמה דאוקמוה · האי בזק קאים לממני כל אינון צלותין דסלקן · וכל אינון מלי דאורייתא דמתעטרן בליליא כד רוחא דצפון אתער ולילייא אתפלג כל מאן דקאים בההיא שעתא ואתעסק באורייתא כל אינון מלין סלקין ונטיל לון האי בז״ק ואנח לון בהאי רקיעא עד דסלקא יממא · ולבתר דסליק יממא סלקן אינון מלין
בראשית ל"ד א' ושראן באתר דרקיעא דביה יתליין כוכביא ומזלי שמשא
צ' א' וסיהרא והאי אקרי ׳ספר הזכרון דכתיב ׳ויכתב ספר זכרון
מלאכי ג' ר"ס ד' לפניו · לפניו בגין דספר וזכרון כתב בקשורא חדא · אינון ארבע גלגלין אינון נטלין על תריסר סמכין · אלין ד׳ אהני״אל קדומי״אל (ס״ו קדומי״אל מלכי״אל) יאהדונה״י ׳יהדודי״ה די מפתחאן דשמא קדישא בידייהו · ואלין ארבע אינון כלילן
ברזא

ב) נ"ל שבזק הוא כזה בי"ת ואין קו"ף ע"ה כולם ממש כפ' הרוחות שאהב יוצא מסוס' ארי' סגוני' · הרמ"ז :

ברזא דאתוון *ארנ"י די סנדלפ"ון מארי רתיכין משתמש בהו ר"ה ח'
אלין ארבע אתוון פרחין באוירא דההוא אוירא כליל באתוון
דשמא קדישא יהו"ה יו"ד ה"א וא"ו ה"א וההוא אוירא כליל
לון ואתכלילו אלין באלין ואלין ד' נטלין לון ברזא דההוא בזק
ואלין ד' עאלין כד' אלין באלין דכתיב *מקבילות הלולאות שמו' כ"ו
אחת אל אחת והא אוקימנא ורזא איהו לאתכללא אלין באלין
ולשלבא אלין באלין ברזא דההוא רוחא דכליל ברזא דשמא
קדישא דכליל שמא דא בשמא דא וכלא בהאי דהיכלא
מתנהגי ונטלי בההוא רוחא ברזא דשמא קדישא דשליט על
כלא בהאי היכלא איהו יאהדונ"הי כללא דתרין שמהן מגו
דאיהו רוחא ברוחא וכד שמא דא דכליל ברזא דרוחא
ברוחא וכליל דא בדא נהיר דא בדא כדין נהיר כלא וסלקא
נהורא ונחתא כנהורא דשמשא גו מיא ואוקימנא וכדין (כד) האי
רוחא נטיל כלא נטלין בגיניה דכתיב *אל אשר יהיה שמה יחזקאל א'
הרוח ללכת ילכו לא יסבו בלכתן וכד רוחא דא נהיר בשמא
(דא) כדין עאלי כלהו דא בדא ואתקשרו כלהו כחדא לסלקא
לעילא ברזא דשמא דא קדישא באמצעית' דהיכלא דא קיימא
חד עמודא נעיץ מהיכלא דא להיכלא תניינא בהאי סליק רוחא
דלתתא לגבי רוחא דלעילא לאתאחדא רוחא ברוחא וכן עד
לעילא מכלהו למהוי כלהו רוחא חדא כד"א ורוח אחד להם
עמודא דא דקיימא באמצעיתא אדרהני"אל שמיה ורזין (א)
דמפתחן דשמא קדישא בידיה כד צלותין סלקאן וממאן להאי
עמודא כדין נטלי כלהו דאינון בהיכלא דאלגו היכלא תניינא
לאתאחדא דא בדא למהוי כלא ברזא חדא לאתייחדא עילא
ותתא

א) בפר' תרומה דף קל"ג ע"ב אית ד' מפתחן כו' אתוון דשמא קדישא ע"ש (כי ד' אותיות ידו"ד הם ד' מפתחן רומיים לפנת"ס פסס ד' פסרי פלפא כמ"ש בתרומה קל"ג כ' ע"ב ברס"כ :

ותתא כחדא למהוי שמא קדישא שלים כדקא יאות ׃ (היכל עצם
השמים טהר ׃ היכלא) תניינא היכלא דא קיימא גו רזא דמהימנותא
לאתאחדא ברזא דלעילא האי היכלא טמיר וגניז יתיר מן
קדמאה בהיכלא דא אית ג׳ פתחין וחד שמשא ממנא עלייהו
אורפניאל שמיה ׃ האי ממנא שליט על ג׳ סטרי עלמא דרום וצפון
ומזרח ׃ דרום מהאי סטרא וצפון מהאי סטרא ומזרח באמצעיתא
אלין תלת פתחין לתלת סטרין אלין תרין סתימין וחד באמצעיתא
שמו׳ כ״ד פתיח ברזא דכתיב וכעצם השמים לטהר ׃ האי ממנא אתפקד
וקיימא בההוא פתחא דאיהו פתיח ותחות ידיה תרין ממנן
אחרנין דממנן על אינון פתחין אחרנין סתימין ׃ וכד אינון
נשמתין דאינון קטולי בית דין או אינון קטולי שאר עמין כלהו
אתמנן תחות ידיהון והאי ממנא דעלייהו חקיק לון לדיוקניהון
בלבושי דאינון נור דליק וסליק לון לעילא ואחמי לון למאריה
וכדין נטיל לון וחקיק לון בפורפורי דאינון קטולי שאר עמין
ואינון קטולי בית דין נחית לון האי ממנא ואעיל לון בתר אינון
תרין פתחין סתימין דאינון תרין ממנן אחרנין קיימין עלייהו
ומתמן חמאן יקרא דכל אינון דקיימו אורייתא ונטרו פקודוי
ואינון כסיפין בגרמייהו ונכוין מחופה דילהון עד דהאי ממנא
דקיימא עלייהו פתח לון תרעא דמזרח ונהיר לון ויהיב לון חיים
דאתפתחו בההוא תרעא דמזרח ובידא דההוא ממנא חד כסא
דחיין דאיהו מלייא נהורין והאי אקרי כוס תנחומין כסא דחיי
דהא בגין כסא אחרא דשתו בקדמיתא זכו להאי ׃ כגוונא דא
אית בסטרא אחרא בהיכלא דמסאבא ממנא אחרא ובידיה כוס
ויקר׳ י״ב כ׳ דאקרי כוס תרעלה כוס חמתו כמה דתנינן אית יין ואית יין הכי
רס״ד ה׳ נמי אית כוס ואית כוס וכלא דא לטב ודא לביש ׃ יין דלטב
תלים ק״ד דכתיב ויין ישמח לבב אנוש ׃ ויין לביש דכתיב ויין חמר
שם ע״ה מלא מסך וגו׳ ׃ כוס לטב דכתיב כוס ישועות אשא ׃ כוס
שם קי״ו

לביש

לביש דכתיב ׳כוס חמתו כוס התרעלה ׳ כמה דאית בסטרא (ישעיה נ״א)
דקדושה היכלין וממנן כלא לטב ורוחין קדישין וכל סטרין קדישין
הכי נמי אית בסטר מסאבא היכלין וממנן כלהו לביש ורוחין
מסאבין ממנן וכל סטרין מסאבין ודא לקבל דא כגון יצר הטוב
ויצר הרע וכלא ברזא חדא ׳ היכלא דא אקרי היכל זהר בגין
דאית ביה רוחא דאקרי אורפניא״ל ואיהו זהר דלא אשתני וקיימא
בנהירו סתימא דנהיר מעילא ובנהירו דנהיר לתתא ׳ וכד בטש
נהירו דלתתא בנהירו עלאה (נ״א וכד נטיל נהורא כנהורא) נהיר האי רוחא
כגוונא דחיזו דעינא דכד מתגלגלא כדין אפיק נהורא דנציץ
וזהרא הכי נמי האי רוחא ׳ ועל דא היכלא דא אקרי זוהר האי
רוחא דאקרי אורפניא״ל האי איהו דנהיר להיכלא דא ונהיר
להיכלא קדמאה בגין דההוא רוחא דהיכלא קדמא׳ נהיר באתגלייא
בהאי (ד״א מהאי) רוחא דאיהו סתימאה ׳ דא רוחא נטיל לעילא ונטיל
לתתא ברזא דכתיב ׳חמוקי ירכיך כמו חלאים ׳ ומה דאמר (שיר ז׳ רנ״ח א׳)
חמוקי ירכיך בגין דאית רוחא אחרא דנפיק מניה לסטר שמאלא
ואתקשר בהדיה ׳ ועל דא כתיב חמוקי תרין והאי רוחא שמאלא
אקרי (א) הדרניא״ל ואתכלילו דא בדא כלילן כחדא ואינון עצם
השמים דכלילא באש ומים ׳ כתיב ׳כמראה הקשת אשר יהיה (יחזקאל א׳)
בענן ביום הגשם וגו׳ ׳ האי רוחא קדמאה (ב) אורפניא״ל דאיהו
סתים בין עילא ותתא ונהיר איהו כעין חשמל האי איהו כעין
חשמל ולזמנין איהו חשמל בגין דמניה קיימין כל אינון שרפים
חיוון אשא ממללן חיוון דקיימי ולא קיימי ועל דא איהו חשמל (פ״א כ׳)
אורפניא״ל דקאמרן ׳ ברא אשתמודען חיין לעלמא כד אתדן
עלמא לטב כדין נהיר רוחא דא וכל חיין וכל חידו אשתכח
דהא כיון דזכותא נפקא ונהירו דינין כדין רוחא דא אנהיר וסימניך
באור

א) בני׳ אלהים דיודין : ב) כיה בני׳ השהל וכידו הא׳ ע״ה נהורין מרפכים מח׳ הוורתי ועיין היטב בא״י :

מסלי ט"ז ׳באור פני מלך חיים וכד אתדן עלמא בדינא (כההוא (ג) זכותא) כדין
ההוא סטרא אחרא מסאבא שלטא ואתקף (ס"א וכד אתדן עלמא
בדינא בההוא זכותא כדין ההוא רוחא אחרא שלטא ואתקף)
והאי רוחא אגניז ואתחשך וכדין כל עלמא קיימא בדינא ואתדן
דניאל ה׳ וכלא קיימא בהאי רוחא וסימניך ׳וארכבתיה דא לדא נקשן הכא
קיימן כל אינון מלבושין דנשמתהון דצדיקייא דסלקין לאתחזאה
קמי מאריהון ולקיימא קמיה וכד נשמתא סלקא ומטי להאי היכלא
כדין אזדמן חד ממנא דאתפקד על אינון לבושין וצדקיﭏ שמיה
דהא בזמנא דב"נ עביד פקודין דאורייתא בהאי עלמא כגוונא
דאיהו אשתדל גרמיה הכי אתעביד ליה בהאי היכלא לעילא
(ד) מלבושא לאתלבשא ביה בההוא עלמא׳ וכד נשמתא סלקא
ההוא ממנא נטיל ההוא לבושא דילה ואזיל עמה עד די מטא
לנהר דינור די נשמתא אצטריכא לאתסחייא ולאתלבנא תמן
ולזמנין דטבעא ההיא נשמתא תמן ואתוקדא ולא סלקא כוליה
יומא עד בצפרא כד אתער רוחא דסטרא דדרום כדין קיימי
כלהו ומתחדשן ואמרי שירתא ומזמרן כגוונא דאינון מלאכין
כו ל"כב דאתעבר ׳שלטניהון ואתוקדן וקיימן ומתחדשן כמלקדמין ואמרי
שירתא (ואזלי ליה) הכי נמי ﭏין נשמתין׳ ואי זכאת האי נשמת׳ וסלקת
האי ממנא צדקיא"ל נטיל לה להאי נשמתא ואלביש לה בההוא
לבושא ואתקנת ביה וסלקא לקרבנא על ידא דמיכאל כהנא
לקיימא תדיר כל יומין קמי עתיק יומין זכאה חולקא דהאי נשמתא
דקיימא וזכאת להאי ובכלא אתמנא האי רוחא אורפניﭏ דקאמרן
ואיהו שליט על האי היכלא מכללא דא כד אתכליל רוחא ברוחא
ובטש דא בדא לאתכללא כחדא אתבריאו אינון שליטין אחרנין
דאתמנן על עלמא וﭏין אינון שרפי׳ דשית גדפין דמקדשי למריהון ג׳
זמנין

ג׳) נ"ל היכל זכות • ד) גי׳ דמלבוש הורפניא"ל סרמ"ז :

זמנין ביומא ואלין אינון דמדקדקי עם צריקייא אפילו כחר נימא
דשערא ואלין אינון דקיימי לאענשא בהאי עלמא ובעלמא דאתי
ולאינון דמזלזלי לב״נ דאוליפו מניה אפילו מלה חרא באורייתא
ולא מנהגי ביה יקר ולכל אינון דמשתמשי במאן דקארי שירת
סררי משנה ליחרא יחודא דמאריהון כר מתיישבן רוחא ברוחא
ואתנהרן כחרא מההוא נהירו נפקא חיוותא חרא רשלטא על
אינון שרפים וארבע תחותה דאנפייהו אנפין דנשר האי חיוותא
(א) יופי״ט שמיה ואיהי קיימא בכל רזי דחכמתא וכל אינון מפתחאן
דחכמתא קיימין ביה · האי חיוותא קיימא למתבע אגרא מעם
קב״ה למיהב לכל אינון דרדפי בתר כל מאריהון דחכמה ואפילו
מכל ב״נ ואולפי חכמה למנדע למאריהון וההוא אגרא דיהיב
לבני נשא דרדפי בתר חכמה למנדע למאריהון דכר נפק ב״נ
מהאי עלמא האי חיוותא נפקא על ד׳ שרפים מעפפין וטאסת
קמיה ולא שביק כל אינון גרדיני נימוסין די בסטר׳ אחרא למקרב
בהדיה וכמה אינון שליחן דשלם סחרניה ואלין שרפים כד נטרין
ואתחזיין אתכפיין אינון שרפים נחשים דנפקו מההוא נחש דגרים
מותא לכל עלמא · האי חיוותא קדישא קיימא כד נשמת׳ סלקא
ומטאת לגביה כדין שט לה ברזא דחכמתא דמאריה וכפום ההיא
חכמתא דרדיף אבתרה וארבק (ס״א סס) הכי יהבי ליה אגריה ואי
יכיל לארבקא ולא ארבק דחי ליה לבר ולא עיילא וקיימא תחות
ההוא היכלא בכסיפו וכר נטלי גרפייהו אלין שרפים דתחותה
כדין כלהו בטשי בגדפייהו ואוקדון לה ואתוקדת ולא אתוקדת
וקיימא ולא קיימא והכי אתדנת בכל יומא נהירת ולא נהירת ואף
ע״ג דעובדין טבין אית לה בגין דלית אגרא כההוא עלמא כאינון כרה״ת קל״כ

דמשתדלי

א) גימטריא קבלה · קמ״ו :

דמשתדלי בחכמתא לאסתכלא ביקרא דמאריהון ולית שיעורא
לאגרא דאינון דידעי חכמתא לאסתכלא ביקרא דמאריהון זכאה
חולקיהון בעלמא דין ובעלמא דאתי דכתיב אשרי אדם מצא משלי ג׳
חכמה ואדם יפיק תבונה׳ רוחא דא שלט׳ על כלא כלא כלילן בה
כלא אסתכיין לגבה האי חיוותא שלטא על ארבע אחרנין וארבע
גלגלין לכל חד וחד׳ גלגלא חדא אסתכי לסטר מזרח וגלגלא
חדא אסתכי לסטר צפון׳ וגלגלא חדא אסתכי לסטר דרום וגלגל׳
חדא אסתכי לסטר מערב׳ וכל חד וחד בתלת סמכין׳ גלגלא
דלסטר מזרח חניא״ל שמיה׳ גלגלא דלסטר צפון קרשי״ט שמיה כס״י לח
גלגלא דלסטר דרום עזרי״ט שמיה׳ גלגלא דלסטר מערב עני״ט ים סס ט כשוס ח׳
שמיה׳ ואינון תלת סמכין דאינון לכל חד וחד כלהו אסתכיין מהס
לאמצעיתא בגין דאמצעיתא איהו נטיל לון וכלהו נטלי בגניזה
דאמצעיתא׳ אלין דקיימי באמצעיתא כלהו ממנן בשירתא ואלין
דימינא אמרי שירתא דסלקא רעותא לעילא ואמרי קדוש ואלין
דשמאלא אמרי שירתא וסלקי רעותא לעילא ואמרי ברוך קדוש
לעילא וברוך לתתא׳ אלין דקיימי לעילא לסטר ימינא נטלי קדושה
ומתחבראן בקדושה בכל אינון דידעי לקדשא למאריהון ביחודא
ברזא דחכמתא ואלין דקיימי בשמאלא נטלי קדושה ומתחבראן
בכל אינון דלא ידעי לקדשא למאריהון כדקא יאות וכלהו
כלילן אלין באלין ביחודא חדא ומתקשראן דא בדא עד דכלהו
אתעבידו קשורא חדא ורוחא חדא ומתקשרן באינון דלעילא
למהוי כלא חד לאתכללא דא בדא׳ מאתר דא ינקי כל אינון
מאריהון דחכמתא דקיימן למנדע במראה או ברזא דחלמא ויצב
בגין דנביאים ינקי מלעילא ואלין מארי דחלמא או דמראה קנ״ח כ׳ רנ״ז כ׳
ינקי מהכא וכד מתחברא אתרא דא באתרא דלעילא תיקוני״ח ח׳ כ״ח
בקשורא חדא כדין נביאים ינקי מעילא ומתתא בקשורא חדא רכ״ח ח׳ ת״ח כ׳ ירס״ב ח׳

ובגין

וכג"כ אית מישל במלייהו דלא צחצחא נבואתהון כרקא יאות כמה דהוה ביה במשה דהוה צחצוחא בנבואתיה בכלא ׳ בגין דנהירו נפיק מעילא מאתר דכל נהורין נפקין מניה ומטא לדרגיה ומתמן יניק נבואתיה ונהיר מה דלא הוה כדין לכלא לכל שאר נביאין ׳ אינון מאריהון דחלמא מאריהון דמראה כלהו ינקי מאתר דא לתתא בלא חבורא דלעילא על ידא דדרגא אחרא תתאה מניה דאיהו לבר כמה דדרגא דנביאים דלעילא לא הוו חמאן ליה נביאים בר על ידא דדרגא אחרא תתאה הכי נמי אלין דרגא דיניקו דילהון איהו לעילא בהאי דרגא תתאה אבל לא אתגלייא לון אלא על ידא דדרגא אחרא לבר דאיהו תתאה מניה בגין דנפקא מהאי היכלא ומטא מלה עד ההוא ממנא דקיימא על תרעא דהיכלא דא ומתמן לההוא ממנא דתחות ידיה וכן עד כלהו דכמה אינון דנטלי ההיא מלה ואתערבו בהדה ׳ ועל דא כד מטא לגביה דבר נש כמה אינון דאתערבי בהדה וע"ד לא צחצחא מלה כדקא יאות כד מתחברן אלין ארבע גלגלין בארבע אינון די באמצעיתא כדין כלהו אקרון חמודות ואינון מאריהון דמראה וכג"כ האי חיוותא דקאמרן שלטא עלייהו ׳ ובג"כ אקרי דניאל איש חמודות דכתיב °כי חמודות אתה וכלא רזא כדקא יאות ׳ זכאין אינון דידעין רזי דמאריהון למיהך בארח קשוט בעלמא דין ובעלמא דאתי דניאל ט׳

(היכל נוגה נצח) :

היכלא תליתאה היכלא דא היכלא דקיימא בנהירו עלאה יתיר על כל אלין קדמאי ׳ בהיכלא דא קיימין ארבע פתחין חד לסטר

דרום וחד לסטר מזרח וחד לסטר צפון וחד לסטר מערב · בכל
פתחא ופתחא אית ממנא חדא דקיימא ממנא על כל פתחא
ופתחא פתחא קדמאה דא פתחא דקיימא ביה חד ממנא מלכי"אל
שמיה ואיהו שליטא על כל אינון פתקין דנפקי מבי דינא
דמלכ' לאתרנא עלמ' (בההוא פתקא) בגין דהאי איהו ממנ' לאשגח'
בהו באינון פתקין ותרין סופרין תחות ידיה חד מימינא וחד
משמאלא · להאי אתייהיבו תקוני פתקין לאתקנא עד לא יפקון
מהאי תרעא לבר ויתמסרו בידא דההוא ממנא די בהיכלא
קדמאה · דהא מזמנא דאתמסרו בידא דההוא ממנא דבהיכלא
קדמא' הא נפקי מתמן ולית רשו לאתבא לון דהא מיד אזדמן
ממנא דסטרא אחרא מסאבא מאריה דדינא קשייא תקיפא דלא
מרחם וסנגדי"אל (ס"א וסעדיא"ל) שמיה ואיהו ממנא על תרעא דהיכלא
קדמא' (ס"א גריס אחרא ול"ג קדמאה) די בסטרא אחרא דאיהו גהינם וכמה
אינון גרדיני נימוסין ממנן לשטייא בעלמא וזמינין למעבד דינא
ובגין כך קיימא ההוא ממנא לעיינא בפתקין ואינון תרין סופרין
דקיימי תחות ממנא דא שמשי"אל וקמו"אל אלין סופרין לאתקנ' פתקין
וההוא ממנא עלייהו דאיהו מלכי"אל בגין דבאינון היכלין די
בסטר אחרא מסאבא אתפקידו ממנן ידיעאן בהפוכא מאלין ממנן
די בהיכלין אלין וכל אינון רוחין וכל אינון ממנן דתמן כלהו
לאבאשא ת"ח האי סנגדי"אל (ס"א סעדיא"ל) כד נטיל פתקא מסטרא
דההו' ממנא דקיימ' לפתחא קדמאה פתח חד פתחא לסטרא
דחשוכ' דאקרי בור שחת ותמן ממנן אלף ורבבן זמינין לנטל' אינון
פתקין והאי ממנא עלייהו וכדין כרוזין נפקין וכמה גרדיני שטיין

בעלמא וההוא דינא אשתלים וע״ד ממנא דא קיימא לעיינא
בפתקין ולאתקנא נימוסי פתקין עד לא נפקו מהאי פתחא · והאי
פתחא איהו פתחא דדרום · פתחא תניינא דא פתחא דחיין ומותין
תליין ביה בגין דבהאי פתחא חתמין חתימין דכל פתקין דכיון
דפתקין אתקנו כדקא יאות חד שמשא זמין גזריא״ל שמיה ונטיל
פתקין · בהאי פתחא תניינא ותמן חתמין להו · ממנא חדא
קיימא על ההוא פתחא ועזריא״ל שמיה · וכל פתחא ופתחא
אתקרי על שמא דההוא ממנא דאתפקדא עליה האי ממנא
תחות שולטניה ותחות ידיה תרין שמשין די שמהון סנורי״א
עדי״ט · חד מימינא וחד משמאלא · ההוא מימינא ביה תליין חיין
וההוא דשמאלא ביה תלייא מותא · ותרין חותמין בידייהו חותם
חיים וחותם מות · דא קאים לסטרא דא ודא קאים לסטרא דא
האי פתחא סתים כל יומי שתא וביומא דשבתא וביומא דחדשא
אתפתח לאחזאה חיים בההוא חותמא דתליין ביה חיים בגין
דשבת וחדש חותמא דחיים אתקיים בהו · ביומא דכפורי דישראל
כלהו קיימי בצלותין ובעותין ומשתדלי בפולחנא דמאריהון סתים
ההוא פתחא עד שעתא דצלותא דמנחה · כיון דאעבר האי צלות׳
דמנחה מאתר בי דינא דהיכלא דזכותא חד אוירא נפקא ופתח׳
דא אתפתח והאי ממנא דהיכלא דא קיימא ואינון תרין שמשין
חד מימינא וחד משמאלא וחותמי דחיים ומותא בידייהו וכל פתקין
דעלמא קמייהו וכדין אתחתימו הן לחיים הן למות ודא הוא פתחא
דמזרח · פתחא תליתאה דא פתחא דקיימא בקיומא למנדע כל
אינון די דינא יעבר עלייהו בין למרעין בין למכאובין בין
למסכנו · דינא דלא קיימא למותא · כד תרעא דפתחא דא סגיר
ברין דינא אתרשים על ב״נ דלא תייבין ליה בר חילא דצלותא

תקיפא

איוב י"ב תקיפא ותיובתא שלים · דכתיב יסגור על איש ולא יפתח חד
ממנא קיימא על פתחא דא וקפציא"ל שמיה והאי ממנא על
פתחא דא בגין לסגרא האי פתחא על ההוא בר נש דאתחזי
לאתענשא בגין דלא יתקבל בצלותא עד דיתוב לקמי מארי'
ובההוא זמנא דאתגזר דינא בבנוי דלא חאבו באינון רביין זעירין
חד ממנא שמשא תחות ידיה עיריא"ל שמיה ונפק וכריז לסטר
דס"ד כ' שמאלא עד דאתער חד רוחא דאיהו רוחא דפגימו יאתכרי כפגימו
דסיהרא ואקרי אסכר"א והאי איהו רוחא דקיימא על דרגא (ס"א
פתחא) רביעאה בהיכלא תליתאה די בסטר מסאבא ודא קיימא על
קטולא דילהון ויתחזי לון לרביי כאתתא דרביאת לרביי ואחידת
לון וקטלת לון וכדין ההיא נשמתא סלקא ואחיד לה האי ממנא
וסלקא לה לממנא דקיימא על היכלא רביעאה וההוא ממנא
מגדלא לון ואשתעשע בהו וסליק לון לאתחזאה קמי מלכא
קדישא בכל שבת ושבת ובכל ריש ירחא וריש ירחא ואתחזון
קמיה ואתברכון מניה ובשעתא דרוגזא שלטא אסתכל בהו קב"ה
וחייס על עלמא · וכל אינון רביין דלא אשלימו שנין עד תליסר
שם שנין ויומא חד כלהו אתמסרו בידא דהאי · ימתליסר שנין עד
כ' כלהו אתמסרו על ידא דרוחא אחרא דאקרי (א) אגירסו"ן דנפק'
(ס"א עקימא) מהאי נח"ש עמיקא ידגרים מותא לכל עלמא ואיהו יצה"ר · מכ' שנין
ולעילא אתדן ב"נ מבי דינא אתר דאקרי זכות' איהו בגרמיה אתא
ובחובוי אתדן ואתמסר בידא דהאי חוויא דאיהו מלאך המות
(בגין דהא מעשרין שנין ולתתא עד תליסר שנין) האי רוחא דקיימ'
ביה

א) הממונה הזה עם האותיות בגימטריא נח"ש עם הכולל א"ס · (אח"כ בכל הדפוסים טס זה בכ' יודין ונחש עם הכולל גימטריא סטן ודו"ק · מא"ן :

ביה בנחש אזיל אבתריה דא אגיריסו"ן דקאמרן · בגין דלא אתנטיר כד הוה רביי'א דקיק כדקא יאות · וחמי ביה סימן דיתפגים לבתר · והאי אתנטיל בלא רשו וע"ד כתיב ויש נספה בלא משפט ורזא דא כתיב והנה טוב מאד ותנינן והנה טוב מאד דא מלאך המות דאקדים ליה עד לא יתפגים לבתר והאי ממנא דקאים על האי פתחא אעיל נשמתיה וסלקא לה לעילא מתליסר שנין ולתתא אתדן על חובי דאבוי ואתמסר בידא דהאי אסכרא דקאמרן וכל חד וחד היכלא דא לקבל היכלא דא בהפוכא מן דא כדקאמרן והאי פתחא איהו לסטר צפון :

פתחא רביעא' פתחא דא קיימא לאסוותא ואקרי פתחא דאסוות' בהאי פתחא קיימא חד ממנא פדא"ל שמיה והאי קיימא על כל אינון אסוותין דעלמא ולאעלא צלותין דכל אינון מארי דמכאובין ומרעין וצערין והאי איהו סליק בכל (נ"א לכל) אינון צלותין ואעיל לון קמי קב"ה והאי איהו מלאך מליץ אחד מני אלף בגין דאינון אלף קיימין בההוא פתחא והאי חד מנייהו וכתיב ויחננו ויאמר פדעהו מרדת שחת מצאתי כפר בגין דסליק בהאי (נ"א לגבי) צלותא וקיימא מליץ טוב עליה דבר נש ואדכר זכותיה דעבד קמי מלכא קדישא בגין דהאי איהו דקיימא תדיר לטב וע"ד כל אסוותא קיימא בהאי פתחא די פדא"ל ממנא ביה פתחא דא איהו לסטר מערב ובגין דא אלין ארבע פתחין קיימין בהיכלא דא · בהיכלא דא קיימא רוחא חדא דאקרי נגה האי איהו רוחא שליטא בהאי היכלא כל זיוא וכל תיאובתא קיימאן ביה · האי רוחא איהו קיימא לכל אינון דאית לון חולקא בעלמא דאתי דא אעטר לאינון נשמתין בזיוא דיקרא

בגין

בגין למנדע כל אינון רוחין די בהיכלין אחרנין דדא איהו בר
עלמא דאתי ויעבר בכלהו ולית מאן דימחי בידיה · האי רוחא
איהו רוחא דכייא בריר מאלין תתאין זהריא"ל שמיה מהוא
משחא דרבות קודשא דנגיד מעלמא דאתי נגיד ביה ומההוא
משחא אתכרי (נ"א אתרבי) ואצמח והאי איהו נר כמה דאת אמר
°ערכתי נר למשיחי · בגין דהאי איהו סרורא לאדלקא בוצינין תהלים
מתתא לעילא כד שרא עליה נהירו דנגיד מלעילא בגין דהאי קל"ב
אתסדר כד אתכלילו ביה כל אינון תתאין לתתא וכד אתסדר
האי רוחא בכל אינון תתאין ונהיר כדין אפיק מניה נהורא חד
די שמיה אקריא"ל (ס"א אסדיא"ל) והאי איהו כליל ברוחא דא האי
קיימא תחות רוחא לאמשכא (ס"א לאמשכא) לכל אינון נשמתין דסלקין
דאית לון חולקא בעלמא דאתי ואתחזון (א) לסלקא לעילא בגין
דכד נשמתא סלקא ועאלת באינון היכלין תתאין רשימא איהי
בעשרין °ותרין אתוון דאורייתא דרשימין בהאי נשמתא · וכד ר"י א'
נשמתא זכאת וקמת קמיה דההוא רוחא דא ממנא אהריא"ל
משח לון · וסלקין ועאלין בההוא נהר דינור וסלקין ואתקריבו
לקרבנא האי נהורא כליל בתלת נהורין בגין דההוא רבות
משחא דאתכליל בתלת גוונין · וכד נציץ האי נהורא נציץ מניה
עשרין ותרין (אתוון) נהורין לקבל כ"ב אתוון דאורייתא דרשימין
בהאי נשמתא · ואלין עשרין ותרין נהורין כלהו ממנן שמשין
דקיימי עמיה וכלהו אתקרון על שמא דהאי נהורא דעלייהו וכלהו
אתכלילן ביה · האי נהורא בכל אינון נהורין אתכליל בהאי רוחא
והאי רוחא כליל ביה (ב) ואסתכי לאתיישבא גו היכלא רביעא' רות'
דא כד אתכלי' מנהור' דא ומכלהו נהורין כד דחיין (נ"א דדחקין) לאתנצצ'

נפקא

א) עיין כפ' יתרו דף ע"ג ע"ב : ב) פי' מבית ומלין הרס"ב :

נפקא מנייהו חד חיוותא קדישא כלילא בתרי גווני ארייא ונשרא
ואיהי חד דיוקנא והאי אקרי אהיא״ל (ס״א אתיה״ל) והאי חיוותא
קדישא נפקי מנציצו דילה כד מטי נהירו דהאי רוחא עלאה בה
ארבע אופנים כלילן בכל גוונין ואינון הדרי״ט ׳ יהדרי״ט אהדו״ריא
״אסימו״ן ׳ (נ״א אטו״מן) כל אלין בתמנייא גדפין ׳ ואלין אינון ממנן קהלת
על כל חילי שמיא מגיחי קרבן בגין דלא אשתכח קרבא בעלמא י׳ כ׳
או עקירו דמלכותא מאתרייהו עד דחילי שמיא וככבייא דשאר
רקיען כלהו אחזיו קרבין וסכסוכין אלין באלין ׳ ואלין ארבע
אופנים קיימי עלייהו לארבע סטרין דעלמא ׳ אלין ארבע כד
נטלין לאגחא קרבין מרזא דהיכלא דלעילא נטלין דאיהו בי
דינא ואקרי זכותא מזיעא דילהון אפיקו כמה חילין ומשיריין דלית
לון חושבנא וכלהו קיימי תחות אלין אופנים ׳ מנהון קיימי על
שירתא ומנהון שליחן על עלמא ׳ לקבל אינון שליחן דלסטר
מסאבא דנפקי מגו ההוא היכלא תליתאה דילה ואינון מקטרגי
עלמא לאבאשא ׳ ואלין אשתכחו לקבלייהו דלא יישלטון לגבי
אינון דמשתדלי באורייתא כד״א ״כי מלאכיו יצוה לך וגו׳ וכתיב תהלים
על כפים יישאונך פן תגוף באבן וגו׳ ׳ דא אבן נגף צור מכשול צ״א
האי אקרי אבן נגף צור מכשול ׳ והאי אקרי ״אבן בחן פנת ישעיה
יקרת צור יישראל ׳ וכלא קיימא דא לקבל דא ׳ מרזא דהיכלא כ״ח
תליתאה די בסטרא אחרא נפקי תרין רוחין דאקרון א״ף וחמ״ה
ומתרין אלין נפקין כל אינון שליחן דאזלין לאסטאה בני נשא
מארחא דקשוט ואלין אינון דקיימאן ואקדימו על ב״נ דקא אזיל
לאורחא דמצוה ׳ ועל דא אלין אופנים קיימן לקבלייהו בגין לאגנא
עליה דב״נ דלא יתנזקון ׳ מאלין תרין רוחין דחיל משה כד הוה
נחית מן טורא דכתיב ״כי יגרתי מפני האף והחמה ׳ באמצעיתא דברים ט׳
דהיכלא

דהיכלא דא אית אתרא אחרא דקיימ׳ לעילא לעילא כד׳ פתחין
לארבע סטרי עלמא עשר ממנן לכל פתחא ופתחא וחד ממנא
עלייהו · והאי כליל בנהורא דאקרי אהדרי״ל והאי איהו אופן
בתוך האופן משלבן דא בדא · אלין מ׳ נטלי דינא מבי זכותא
לאלקאה להאי נשמתא דחבאת ׳לאלקאה ונ״ין קיימי בשלהובי ס״ת וכעל״ת
נורא לגבי אינון נשמתין וטאסין לבר מהיכלא דא ואלקאן
לנשמתא דא וקיימא נזיפא לבר כל אינון יומין דאתגזרת עלה
ולא עאלת לפרגודא · ונ״ין ארבעים אינון דקיימין ומנזפין ומנדין
לכל אינון דאפיקו מפומייהו מלה דלא אצטריכא ובתר דא אפיקו
מפומייהו מלה קדישא מלה דאורייתא ומנטפי פומייהו
בה ואלין קיימי ומנדין לון וקיימי בהאי נדוייא ארבעין יומין דלא
אשתמע צלותהון וכן לכל אינון דחאבו אינון חובין דבעיין לנזפא
עשרה כרוזין נפקי בכל יומא ומכרזי בכל אינון רקיעין ובכל
אינון חילין ומשיריין אזדהרו בפלנייא דאיהו נזיפא · נזיפא איהו
על חובא פלוני דעבד עד דתב קמי מאריה רחמנא לישזבן ·
כד תב מההוא חובא מתכנפי אלין ארבעין ושראן לירה וכדין
אכריזו עליה פלנייא שרא נזיפא מכאן ולהלאה צלותיה עאלת
ועד לא תב נזיף איהו לעילא ותתא ונטירו דמאריה אתעדי מניה
ואפי׳ בליליא נשמתיה נזיפא דסתמין לה כל תרעי שמייא ולא סלק׳
ודחיין לה לבר · האי אופן דקיימא על אלין ארבעין כד נטיל
מטא לההוא אתר דאקרי תא הרצי״ם וכד עאל עאלו עמיה
אינון ארבעין די ממנן בארבע פתחין וסלקין כל אינון מגינין
די דהבא ואלין אינון מלאכין דאקרון חשמלי״ם ואינון
מגינין וסייפין ורומחין דרהטי לאגנא עלייהו דישראל משאר

עמין

עמין ולאגחא קרבא בהו ולנקמא לון כפום שעתא בלא אריכו
ובג"כ אקרי תא הרצים אתר דאינון רצים רהטי ואוחו לאגחא
ולנקמא נוקמין לקבל רצים אחרנין דרהטי לאבאשא ולאתרעא
מזלין לשלטאה עלייהו ורזא דא "הרצים יצאו דחופים רצים אסתר ג'
מסטרא דא ורצים מסטרא דא ובגיניהון "והעיר שושן צהלה שם ח'
ושמחה או נבוכה. אי מקדמי אלין דהכא העיר שושן שמחת
ואי מקדמי אלין דסטרא אחרא העיר שושן נבוכה. והא אוקימנא
היכלא קיימין אלין לקבל אלין סטרא דא לקבל סטרא דא.
ובג"כ אלין מגינין לכלא כד סלקין אלין באלין נפק חד אוירא
דלעילא ואתעבידו כלהו מגן חד וסימניך "אנכי מגן לך. תריסר בראשית ט"ו
גלגלין אינון דסחראן גו היכלא דא ואינון אקרון שרפים דתרין
גוונין חוור וסומק רחמי ודינא אלין אינון קיימי לאשגחא תדיר
על כל אינון מארי דצערא דצערין לון שאר עמין ודחקין לון
ואקרון חלונות. והיינו דכתיב "משגיח מן החלונות. ואלין קיימי שיר ב'
לאסתכלא כל אינון דמצלאן צלותייהו דמקדמי לבי כנישתא
ואתמנון מאינון עשרה קדמאי כדין סלקין וכתבין לון לעילא
בגין דאלין אקרון חברים לגבייהו והה"ד "חברים מקשיבים לקולך שם ח'
השמיעני ובאין אינון צדיקייא דידעי לסדרא צלותהון כדקא
יאות בגין דכד האי צלותא ישראת לאסתלקא אלין סלקין בהאי
צלותא ועאלין בכל אינון רקיעין ובכל אינון היכלין עד תרעא
דפתחא עלאה ועאלת ההיא צלותא קמי מלכא לאתעטרא
כמה דאתמר. תא חזי כל אינון דמצלאן צלותין ומקדשי למריהון
ברעותא שלים האי צלותא בעייא לאפקא לה מגו מחשבה
וברעותא דמלולא ורוחא וכדין אתקדש שמיה דקב"ה וכד מטאת
לגבי אלין חברים כלהו נטלי לההיא צלותא ואזלאן בהדה עד

היכלא רביעאה בההוא פתחא ואלין משבחין בההוא זמנא
דמצלאן צלותין ומקדשי בההוא זמנא אלין אינון די מסמנן
בימממא בהו בישראל למהוי עמהון חברים ובליליא כאינון
משלי כ״ה אחרנין דאמרי שירתא בליליא · ותא חזי כתיב ׳גוזל אביו ואמו
ואומר אין פשע חבר הוא לאיש משחית והא אוקמוה בגין
דברי׳ ל״ב דמנע ברכאן דקב״ה דאיהו אביו כמה דכתיב ׳שאל אביך ויגדך
משלי כ״ג וכתיב ׳ישמח אביך ואוקמוה · חבר הוא לאיש משחית מאן איש
שם י״ח משחית · דא איהו ההוא איש דפגים לסיהרא ואקרי ׳איש תהפוכו׳
תלים ק״מ ׳איש לשון ׳איש יודע ציד איש שדה והאי איהו איש משחית
בראשי׳ כ״ה דהאי איהו מנע ברכאן מעלמא · אוף הכי מאן דמנע ברכאן
מעלמא חבר הוא להאי איש משחית כדקאמרן · ודא הוא רזא
בגין דאצטריך ליה לב״נ לברכא לקב״ה ולצלאה צלותיה כדקא
יאות · בגין דיתברך שמיה קדישא ויתחבר באלין חברים קדישין
ולא יפגום צלותיה בגין דימנע ברכאן מעלמא ויתחבר בההוא
חבר איש משחית דאיהו מנע ברכאן מעלמא וגרים מותא
דברי׳ י״ח לכלהו · כתיב ׳וחובר חבר · מאי וחובר חבר ההוא מאן דאזיל
בתר סטרא אחרא וחרש חרשין איהו משיך עליה רוחא אחרא
מסאבא ואתחבר בההוא חברותא דההוא חבר רע ושארי בחברות׳
בהדי ההוא חבר איש משחית אמאי אקרי חבר בגין דבשעתא
דאתייליד ב״נ אתחבר עמיה ותדיר קיימא בהדיה חבר לבתר
אתהפך ליה חבר איש משחית · והכא אית בסטרא דקדושה
בסטרא דימינא חבר טוב דעביד טיבו עמיה דבר נש בעלמא דין
ובעלמא דאתי ואלין חברים קיימי תדיר עליה דב״נ בחברותא
חדא לשיזבא ליה ולאגנא עליה ולמהוי עמיה חברים לקדשא
שמא דמאריהון ולזמרא ולשבחא קמיה תדיר · מאלין נפקי
ארבע

ארבע סמכין אחרנין לאינון תריסר דקאמרן הני חברים ואלין
אינון קיימי לגבי אינון דיעטין עיטא לאבאשא לצדיקייא אע״ג
דלא עבדי וסלקי ואודעי מלה לעילא ובטלי לההוא עיטא
ואלין אקרון אראל״ים ואע״ג דכלהו אתמנון לדא כל חד וחד
אתמנא ואתפקד על מלין ידיעאן · ותחות אלין לית לון חושבנ׳
אלין ארבע קיימי לארבע סטרי עלמא וכל חד קאים לאשגחא
עלייהו דישראל · ואלין אקרון חרכים כמה דאת אמר ׳מציץ שיר ק׳
מן החרכים · שמא דאלין ארבע דאקרון חרכים · עיג״ט · עירי״ה
(נ״א עזרי״ה) עריא״ל · יהיר״אל · עינא״ל איהו קאים לסטר מזרח
ודא קיימא לאשגחא על כל אינון דעבדין עובדין טבין ועל
כל אינון דמחשבי מחשבה דמצוה אף ע״ג דלא יכלי למעבד
עירי״ה קיימא לסטר דרום ודא קיימא לאשגחא לכל אינון
דמנחמי למסכנא או דצערי לבייהו עליה אף ע״ג דלא יכלי
למיהב ליה · ולאינון דאזלי לאורחא דמצוה ולאינון דעבדי חסד
עם מתים · ואיהו קיימא קיומא דאמת והאי אתמנא לארכרא
ליה לעילא ולאחקא דיוקנא לעילא לאעלא ליה לעלמא דאתי
ערי״אל קיימא לסטר צפון ודא קיימא לאשגחא לכל אינון
דחשיבו למעבד בישין ולא עבדי או בעאן למחטי ואתו למעבד
ואתקף ביצריה ולא עביד · יהיר״אל קיימא לסטר מערב והאי
קיימא לאשגחא לכל אינון דלעאן באורייתא ועיילי בנייהו
למלעי באורייתא לבי רב ולכל אינון דמסתכלי על מרע כד
איהו בבי מרעיה ואשגחו עליה ואודעו ליה דיסתכל בחובוי
ובעובדוי ויתוב מנייהו למאריה בגין דכל מאן דישתדל בההוא
מרע דיסתכל בעובדוי ויתוב בתיובתא קמי קב״ה איהו גרים
ליה

תהלים מ"א ליה לאשתזבא ולאתבא ליה רוחיה ועו"ד כתיב °אשרי משכיל
אל דל ביום רעה ימלטהו יי'׳ מאי ביום רעה ביום רע מבעי ליה
אלא ביום רעה ביומא דשלטא ההיא רעה למיסב נשמתיה׳
שמואל ב' י"ג אשרי משכיל אל דל דא הוא מרע כד"א °מדוע אתה ככה דל בן
המלך ובג"כ ביום רעה ימלטהו יי׳ ואלין דאינון מסתכלי בההוא
מרע לאתבא ליה מחובוי גבי קב"ה כמה דאוקימנא בהיכלא
דא קיימא עליה לאשגחא וביומא דשרייא דינא על עלמא
יישתזיב מניה כד"א ביום רעה ימלטהו יי׳ יומא דאתמסר דינא
לההיא רעה לשלטאה ביה (על עלמא) וכלהו אלין קיימי לאשגחא
ועו"ד אקרון חרכים׳ ביומא דראש השנה כד קב"ה קאים בדינא
על עלמא וההוא סטרא בישא אתי לאסטאה כדין מתכנפי
כל הני וקיימן קמי קב"ה וכדין מתעטרן כלהו וקיימן קמי קב"ה
בההוא זמנא מה כתי׳ משגיח מן החלונות מציץ מן החרכים מציץ
במאן דאשגח מאתר דקיק דחמי ולא חמי כל מה דאצטריך
ולבתר משגיח מן החלונות אתר אשגחותא יתיר דפתח פתחין
לרחמא על כלא׳ וכד קב"ה אשגח על עלמא אסתכל באלין
חלונות ובאלין חרכים וחייס על כלא וכדין כד ישראל תקעין
בההוא שופר׳ ואתער מתתא ההוא קול דנפיק משופר כליל
באשא ומיא ורוחא ואתעביד מכלא ההוא קול׳ בגין לאתערא
קול עילאה דנפקא מגו ההוא שופר דאיהו כגוונא דא כליל
באשא ובמיא ורוחא כדין כרוזא נפקא ואכריז בכלהו רקיען
ואמר קול דודי הנה זה בא וגו׳ משגיח מן החלונות מציץ מן
החרכים וכדין ידעי כלהו דהא קב"ה חייס עלייהו דישראל ואמרי
זכאין אינון ישראל דאית לון עיטא בארעא בגין לאתערא רחמי
תהלים פ"ט מלעילא כדין כתיב °אשרי העם יודעי תרועה יודעי תרועה ודאי

יודעי

יודעי תרועה מתברי האי תרועה דאיהו דינא קשייא דכלא אתדנו בה ׳ וזכאין אינון ישראל בעלמא דין ובעלמא דאתי בגין דאינון ידעי ארחוי דקב״ה וידעי למהך בארחוי וליחדא יחודא כדקא יאות ׳ אלין חלונות וש״ן חרכים קיימי כלהו לאחדא כל צלותין דסלקין מתתא לעילא ולאשגחא בהו לאעלא לון קמי קב״ה ׳ ועל דא כל בית הכנסת דלאו ביה חלונות לאו אתר דצלאה ביה כדקא יאות דהא בית הכנסת לתתא לקבל בית הכנסת דלעילא ׳ בית הכנסת דלעילא דאית ביה חלונות כמה דאמרן ׳ הכי נמי לתתא ׳ לעילא כנסת הגדולה אית ביה תריסר חלונות עלאין הכי נמי להאי בית הכנסת תתאה וכלא קיימאן דא לקבל דא בגין דעלמין קיימין אלין כגוונא דאלין וקב״ה סליק יקריה בכלא וע״ד ביום רעה ימלטהו יי׳ כד שלטא ההיא סטרא בישא ימלטהו יי׳ כגוונא דא האי ממנא יהיר״ץ קיימא על כל אינון דחייסי על מסכני כד״א אשרי משכיל אל דל׳ ובגין דא כלא קייסא בהיכלא דא והיכלא דא אתכליל בהיכלא אחרא רביעאה דתמן הוא גזרין ודינין לכלא ׳ זכאה חולקיה מאן דידע גנזי דמאריה ליחדא ליה ׳ ולקדשא שמיה דמאריה תדירא למזכי ג״ט כ׳

ליה בעלמא דין ובעלמא דאתי ׳ (היכל הזכות גבורה) :

רביעאה היכלא דא די קב״ה אשתמודע שולטניה בארע׳ בגיניה ודא איהו היכלא דקיימא למיטר ארחוי דאורייתא דא היכלא אקרי זכות דביה אתדנו כל דינין דעלמא וכל זכיין וכל חובין וכל עונשין וכל אגר טב לאינון דנטרי פקודי אורייתא היכל דא דזכות משנייא מכל שאר היכלין והאי היכלא כלילן ביה ארבע היכלין משניין דא מן דא וכלהו חד היכלא ׳ בהיכלא דא אית רוחא חדא דאקרי זכות״ץ והיכלא דא אקרי על שמיה זכות והאי איהו אל והבא אתדנו כל דינין דעלמא והאי איהו רזא היכלא

דכתיב

תלים ז׳ דכתיב ואל זועם בכל יום׃ ד׳ היכלין ד׳ אלין דאינון בהיכל׳ דא
דא לגו מן דא כלהו כלילן דא בדא וכלהו חד היכלא ואקרי
זכותא ארבע היכלין אלין אית להו פתחין ׃ חד ממנא עלאה
דקיימא לבר לפתחא קדמאה דהיכלא דא סנסני״א שמיה ועל
שמא דא אית ממנא אחרא לסטרא אחרא דשמאלא דנטל
דינין בההוא היכלא דיליה לאתערא למעבר בעלמא ובגין דנטיל
מניה אקרי על שמיה סנסני״א ואיהו שליט על ההוא אסכר״א
דרביי והאי ממנא עלאה סנסני״א כד נטיל דינא אכריז לאינון
ממנן דקיימין על תריסר פתחין ואינון כרוזין דמכרזי כל אינון דינין
דאתדנו מהיכלא דזכותא דא׃ רוחא דא דנטיל כלא דאקרי
זכותא״ל דקאמרן כלא כליל ביה מניה נפקו שבעין נהורין נציצין
וכלהו בעגולא קיימי בגין לאחזאה דא בדא דלא אתכסי דא
מן דא כל זכיין וכל עונשין וכל דינין קמי כלהו נהורין אלין קיימין
מנייהו נפקי תרין נהורין דקיימי קמייהו תדיר ואלין ע׳ נהורין ותרין
נהורין דקיימי קמייהו אינון לגו באמצעיתא דהיכלא ועל רזא
שיר ז׳ דהיכלא דא כתיב שררך אגן הסהר אל יחסר המזג לקבל אינון
נפקי שבעין ותרין נהורין אחרנין מסטרא דימינא ושבעין ותרין
נהורין אחרנין מסטרא דשמאלא ואלין קדמאי אינון פנימאי לגו
באמצעיתא דהיכלא ׃ לקמי נהורין אלין עאלין כל זכוון וכל חובין
לאתדכאה כל עובדין דעלמא מאלין פנימאי נפקי אשתכחו כל
נהורין דנפקי מרות׳ דא עלאה מאתן ושית סרי נהורין וכלהו כלילן
ברוחא דא ׃ אינון תרין נהורין דקיימי קמי אינון שבעין אינון סהדי
סהדותא תדיר וכתבי פתקי דינא דזכו או דחובה ׃ אלין שבעין
אינון נזרי גזרין ודיינין דינין ׃ וכל דינין דעלמא
הן לטב הן לביש הכא איהו ׃ רוחא דא דאיהו זכותא״ל
כדקאמרן ביה רשימין תלת אתוון דמתדבקן ביה מלעילא
דאינון יה״ו והא אוקימנא דכד אלין אתוון מתדבקאן בהאי אתר
דאהדבקותא.

דאתדבקותא דדכורא בנוקבא כדין אתרשימו בהאי רוחא
אינון אתוון והכא אמר דוד ואלהי לצור מחסי · רזא דרוחא (תהלים צ"ד)
דא דאקרי א"ל ורזא דאינון אתוון דרשימין ביה דאקרון יה"ו
אלין תלת סטרין דנהורין דקאמרן אינון תלת בתי דינין דמתפלגי
בדינין אחרנין במילי דעלמא בעותרא במסכנו במרעין בשלימו
דאינון ארבע היכלין דאינון מתקנן לכל אינון אחרנין · תרין
היכלין לאלין תרי סטרי נהורין אחרנין וחד היכלא לכל אינון
מארי דעיינין דעבדי הושבנא מכל עובדין דעלמא · וחד
היכלא לסופרין אחרנין די תחות אלין קדמאי פנימאי אלין ארבע
היכלין כלילן בהיכלא דא דאקרי על שמא דהאי רוחא זכותא
בדקאמרן · בכל פתחא ופתחא דאלין היכלין אית ממנא חד
בפתחא קדמאה אית ממנא חדא דשמיה אקרי גזרי"אל (א) לפתח'

קדמאה דשמיה דכלא סנסני"ה דמניה נטיל האי ממנא
אחרא ההוא ממנא איהו לגלאה דינין דאתדנו ואתגזרו לההו'
ממנא קדמאה דשמיה סנסני"ה דמניה נטיל האי ממנא אחרא
דקיימא על היכלא דסטרא אחרא וקיימא על אסכרא דרביי
כדקאמרן והאי ממנא גזריא"ל נטיל מלה דבי דינא פנימאה
דכלא אתגזר תמן וכדין אודיע מלה להאי ממנא דלבר וכל
אינון כרוזי מכרזי ואמרי בכל רקיען כ"וכ אתגזר מבי מלכא עד
דנטלי ההיא מלה בהיכלא דלתתא ומתמן נפקי ומכרזי מלה עד
דאשתמע בכלהו רקיען תתאין ונחתי ואודעי מלה לכלהו
דלתתא · ונטלי מלה כלהו תתאין מדרגא לדרגא אפילו צפרי
שמיא ועופי דארעא כלהו נטלי מלה ואודעי לה בעלמא · עד

דנטלי

א) כאשר ירדוף הקורא לא יבין את זאת וספי' המבורר פס' הפרדס להרמ"ק שער כ"ד שער ההיכלות ס"ד בהיכ' ובאמצע דבריו מבואר כי יש בקדושה מלאך סנסני"ה וכל אתגזר ה"ו נטיל מלך ממא סנסני"ה והוא בשער ובפתח א' גזרי"אל והוא ממונה להודיע הדינים שנגזרו למלאך הממונה שבכל ההיכלות וכו' עכ"ל וזה נכון · אך בלשון מגומגם אף שהיא הנוסחה היותר עיקרית מאשר ראינו פה"ן ·

דנטלי מלה כל אינון גרדיני נימוסין ואחזיין בחלמא לבני נשא ואתייא ההיא מלה לזמן קריב · ולזמנין דההיא מלה דאצטריכא למלכי ארעא דאינון ממנן לאתזנא ולדכרא עמא דאודעין ההיא מלה עד רקיעא דשמשא דלתתא וקיימא תמן עד דאינון ממנן שמשין דאתמנון על שמשא נטלי ההיא מלה ואודעי לה לאינון ממנן עלאין די בסטרא אחרא ואינון מודיעין ההיא מלה למלכי ארעא דאינון בסטרא דילהון · וכד הוו נביאים כהו בישראל הוו נטלין נבואה דילהון מתרין עמודין עלאין דאורייתא סמיך עלייהו · לבתר דאסתלקו נביאים מעלמא ואתו מארי דמראה ומארי דחלמא נטלי מלה מאתריה כדקאמרן · וכד מלכי הוו בינייהו דישראל ונביאים אסתלקו ומארי דחלמא ומראה לא אשתכחו אודעין מלה לאינון מלכין מהאי פתחא כדקאמרן · ואי תימא היך נטיל מלה מהאי אתר · תא חזי כל דרגא ודרגא וכל פתחא ופתחא כלהו אית לון לבר ממנן ידיען דאתמנון (בסטרא דילהון) בכל אינון רקיעין עד דנחתי לתתא ברקיעין תתאין ואודעין מלה לאינון דאצטריך בגין דהא מאלין היכלין דאינון סטרא דקדושה ורזא דמהימנותא אתפרשו דרגין לתתא כלהו ברזא דמהימנותא ונחתו דרגין על דרגין עד דפרחין בהאי עלמא ואתמנון ביה מנהון לנטרא בני נשא מסטרא אחרא ומנזיקי עלמא ובאינון ארחי דקא אזלי ומנהון לסייעא לבני נשא כד אתאן לאתדכאה ומנהון למעבד אתין ונסין בעלמא · ומנהון דקיימי לאשגחא בעובדין דבני נשא למכהר סהדותא וכן (בגוונא דא) מתפרשין כמה דרגין לסטרייהו וכלהו ברזא דמהימנותא עלאה בקדושה עלאה כגוונא דא בסטרא אחרא סטרא מסאבא מתפרשין דרגין מאינון היכלין לתתא כלהו דרגין לאבאשא ולאסטאה עלמא מנהון קיימי לאסטאה בני נשא מארח טב לארח ביש · ומנהון קיימי לסאבא בני

נשא

נשא לאינון דאתו לאסתאב' כמה דתנינן אתא בר נש לאסתאבא
מסאבין ליה בהאי עלמא ומסאבין ליה בההוא עלמא ואינון
אקרו צואה רותחת כד"א *צא תאמר לו ואינון דרגין דקיימן ישעיה ל'
לסאבא יתיר ובגין כך ט"ין תדיר לקבל ט"ין וכלא איהו בדרגין
ידיעאן כדקא חזי :

פתחא תניינא בהאי פתחא אית ממנא דהריא"ל שמיה ואיהו
לסטר ימינא והאי איהו ממנא לאעלא כל זכותין דזכו
בהו בני נשא בגין דיתדן בר נש לטב עלייהו כד אתדן לטב
ואינון זכיין קיימן סגיאן על חובי בני נשא כדין האי ממנא
פקיד על אגרא וחולקא דאינון זכיין ואגרן לטב ואפיק ההוא
דינא ומני ליה לההוא ממנא דאקרי (ה) פר"אל די בהיכלא
תליתאה ' וכדין א"ל *פדעהו מרדת שחת בגין דכד ב"נ קאים איוב ל"ג
בבי מרעיה ואתפס בתפיסו דמלכא כדין אתדן ב"נ וכל זכו
וכל חובה דעבד בהאי עלמא כלא על בהאי היכלא לאתדנא
וכד אתדן לטב בהאי פתחא נפק דיניה לטב לימינא דהאי
ממנא דהרי"אל דקיימא ביה ואודעיה דיניה לטב עד דאשתזיב
ונחתא ההוא דינא בכל אינון ממנן דדרגין דאשתמודעו לטב
לתתא כלהו דרגין על דרגין וכלא בין לטב בין לביש מבי מלכא
אתדן ההוא ב"נ · פתחא תליתאה בהאי פתחא אית ממנא חד
גדי"אל שמיה ואיהו לסטר שמאלא והאי איהו ממנא לאעלא
(ס"א לאתקלא) כל חובין וכלביישין דב"נ אסטי אבתרייהו בהאי עלמא
ונחת לון גו מתקלא לאתקלא באינון זכיין דעאלו בידא דההוא
ממנא אחרא דקאמרן וההוא מתקלא קיימא גו פתחא רביעאה
ותמן אתקלו זכיין וחובין כחדא מאן דנצח מנייהו הכי אית ליה
ממנן בההוא סטרא אי נצחן זכיין כמה ממנן אית בסטר דימינא



ה) פקודי רמ"ט ע"א.

ונטלי ההוא דינא ומעברין בישין ומרעין מההוא ב"נ עד דאשתזיב אי נצחן חובין כמה ממנן אית ליה בההוא סטרא רשמאלא עד דנטלי מלה ההוא סטרא אחרא וכל אינון גרדיני נמוסין עד דאתרע מזליה · וכדין נחתא ההוא סטרא אחרא ונטיל נשמתא זכאה חולקיהון רצדיקייא בעלמא דין ובעלמא דאתי · פתחא רביעאה בהאי פתחא קיימא חד ממנא ואזני"ה (ס"א מאזני"ה) שמיה והאי איהו (כ) מתקלא דנטלא (ס"א דתקיל) זכיין וחובין וביה אתקלו כלהו כחדא ודא אקרי 'מאזני צדק כדכתיב 'מאזני צדק (ויקרא י"ט)
בהאי אתקלו כלהו לאתדנא · תחות האי ממנא אית תרין ממנן חד לימינא וחד לשמאלא · חד לימינא הריא"ל שמיה · חד לשמאלא גדוריא"ל שמיה וכד אתקלו זכיין וחובין דא אכרע לסטר ימינא ודא אכרע לסטר שמאלא וכלהו אתכלילו בהאי רוחא דאקרי זכו"ת אל · וכד אתכלילן כלהו ביה אפיק חיותא קדישא והאי חיותא מלהטא ואקרי שמיה תומי"ט האי חיותא איהי חיותא דקיימא לאשגחא בעלמא באינון עיני יי' דאזלן ושטאן בעלמא ואינון עיני יי' כלהו נטלי אשגחותא מאינון עובדין טבין דאתעבידו בטמירו ולאשגחא באינון עובדין דאינון בשלימו דלבא ואע"ג דלא אתעבידו כדקא יאות · האי חיותא איהי קיימ' באשגחות' דצלותין · בגין דאינון שלתין דשטי בני נשא בצלותהון כלהו קיימי בידא דהאי חיותא ואנח להו בהאי היכלא וקיימין אינון שאלתין בהאי היכלא עד ארבעין יומין לאשגחא בהו · דהא (לסוף ארבעין יומין) בכל ארבעין וארבעין נפקא האי חיותא ונטיל לכל אינון שאלתין ואנח לון קמייהו דאינון שבעין ותרין נהורין ודיינין לון · וכדין האי רוחא דאקרי זכו"ת אל



[כ) מפפסים נ"ח פ"ב ופקודי רס"ח פ"א :

מעיין בהו אי זכי אי לא זכי · אי זכי נפקא האי צלותא ומתגלגלא האי שאלתא ונפקן עמה תריסר ממנן וכל חד וחד תבעין מעם ההוא רוחא קיומא בהאי שאלתא ואתקיימא בהו תחות האי חיוותא ארבעה שרפים מלהטן שרפ״אל · ברקיא״ל · קריישיא״ל קדומי״ה · ואלין ארבע תחות האי חיוותא קיימי לארבע סטרי עלמא אלין ד׳ קיימי לד׳ סטרי עלמא ואינון ממנן לאשגחא בכל אינון דנטרי יומא דשבתא ומענגי שבתא כדקא יאות מאלין ארבע כד נטלי נפקי שביבין דאשא ומאלין שביבין אתעבידו שבעין ותרין גלגלין מלהטן באשא מהבא אתעביד נהר דינור אלף אלפין ישמשוניה לההוא נהרא כל אינון דמענגי שבתא אלין ארבע ממנן משגחן בכל אינון דמענגי שבתא והאי חיוותא קיימא עלייהו ונטלי בגינה תחותה · בכל יומא ויומא נגיד ההוא נהר דינור ואוקיד לכמה רוחין ולכמה שליטין · וכד עייל שבתא כרוזא נפקא ושכיך ההוא נהר דינור וזעפין וזיקין ושביבין אשתכחו והאי חיוותא אזלא וסלקא על ארבע אלין שרפים דקאמרן · ועאל גו אמצעיתא דהיכלא דא בההוא אתר דאקרי ענג בגין דבהאי אתר כד עייל שבתא מתסדראן תמן כל פתורי דבני עלמא דאקרו בני היכלא דמלכא ואלף אלפין ורבוא רבוון ממנן קיימי על אינון פתורי והאי חיוותא עלאה על אלין ארבע שרפים ועאל בההוא אתר וחמאה כל אינון פתורי (וכל אינון דקיימי עלייהו) ואשגח בכל פתורא ופתורא והיך מענגי ליה לכל פתורא ופתורא וקיימא ובריך ליה לההוא פתורא וכל אינון אלף אלפין ורבוא רבבן כלהו פתחי ואמרי אמן · ומה ברכה האי דבריך על האי פתורא דמתסדר ואתענגא כדקא יאות (ה) ׳אז תתענג על יי׳ וגו׳ כי פי יי׳ דבר · וכלהו אמרי ישעיה נ״ח

אז

ה) נ״ל ס״ת ה׳ תי׳ תפ וה׳ הם גימ׳ תומי״ל היא הויה הנז׳ שבשבחת על עונג שבת וה״ם מילוי שבת ס״ן נ״ת ת״ו במילוי לבד ושם הכולל עולה כן ובמילוי ת״ו ו״ו מ״ם יו״ד אלף למ״ד נו״ן שבת ועוד ח׳ כמלא בכל שם חיה וזו במילוי עולה שבת ע״ס ומילוי שבת ע״ה עולה שם החיה · פרמ״ז :

ישעיה נ״ח ·אז תקרא וי״י יענה וגו׳ רוחא עלאה דאקרי זכות״אל כד ההוא
פתורא אתענג בכלהו סעודתי בסעודתא בתראה תליתאה
מסיים ואמר על כל אינון קדמאי אז יבקע כשחר אורך וגו׳
כבוד י״י יאספך ·כל אינון שבעין נהורין אחרנין בכל סטרין
תהלים קכ״ח פתחי ואמרי ·הנה כי כן יבורך גבר ירא י״י וכד פתורא דבר
נש לא קיימא בההוא אתר בסדורא דענוגא כדקא יאות
כרין האי חיוותא ואינון ארבע דתחותה וכל אינון אלף אלפין
ורבוא רבבן כלהו דחיין ליה לבר לההוא סטרא אחרא וכמה
גרדיני נימוסין כלהו נטלי ליה ועיילי ליה לההוא אתר דאיהו
שם ק״ט בהפוכ׳ מן דא ואקרי נגע וכד עיילה תמן פתחי ואמרי ·ויאהב
קללה ותבואהו ולא חפץ בברכה ותרחק ממנו ינקש נושה
לכל אשר לו וגו׳ אל יהי לו מושך חסד וגו׳ ·רחמנא לשזבן ·
בגין דענוגא דשבתא ומהימנותא דקב״ה האי איהו אלין פתורי
דענוגא דשבתא וזמנין וחגין כלהו חדוותא דקב״ה ובג״ד כל
אינון דמענגי ענוגא דשבתא וזמני ומועדי אלין ארבע דקיימי
תחות האי חיוותא קיימאן לקבל ההוא נהר דינור ולא שבקי
לאתוקדא ביה לכל אינון דמתענגי ענוגייהו כדקא יאות תחות
אלין ארבע אית ממנן אחרנין דקיימי לכר דאשתמודעאן
מסטרא דהיכלא דא (וכל כרוזין נכר) ומכרזי לכלא אינון דינין וכל
אינון גזרין דאתגזרו בהאי היכלא כלא אתדן הכא בר תלת
מלין דלא אתייהיב רשו הכא בהיכלא דא דאקרי זכותא ואלין
בראשית מ״ג כ׳ וקפ״ח א׳ ויקר׳ כ״ה כ׳ ·אינון בני חיי ומזוני דהא אלין תלתא לא קיימי הכא בגין דהא
במזלא תליין דהא בההוא נהר דנגיד ונפיק תמן תליין חיין
דלעילא ותמן תליין מזוני ותמן תליין בני דהא אלין תלתא
מתמן נפקי ונגדי ואתמשכאן לתתא · ובגין כך כלא קיימא
בהיכלא דא בר הני תלתא · בר נש כד איהו בבי מרעיה
הכא אתדן וכל שאר דינין דעלמא ·ואי תימא בר נש בבי
מרעיה

מרעיה אי אתדן לחיים יהבין ליה לאו רחיין תליין הכא אלא כד אתדן הכא לחיים כדין נגדין חיים מלעילא ויהבי ליה (ואי לאו לא יהבין) וכאה חולקיהון דצדיקייא דידעי ארחוי דאורייתא וזכאן בה לחיי עלמא עלייהו כתיב ועמך כולם צדיקים לעולם ירשו ארץ · (היכל אהבה חסר) : ישעיה ס׳

היכלא חמישאה · היכלא דא קיימא לאנהרא לאלין תתאי והאי איהו היכלא דקיימא לאנהרא כרוא דמהימנותא · פתחא חדא קיימא בהאי היכלא וחד ממנא עליה וההוא ממנא אקרי סניגורי"ה האי ממנא קיימא על פתחא דא בגין למילף סניגורייא עלייהו דישראל ובגין דא אקרי שמיה כך דהא איהו ממנא על כל אינון טבין דישראל למיעל סניגורייא דילהון קמיה דמאריהון ולא ישלוט עלייהו סטרא אחרא · בהיכלא דא קיימא חד רוחא דכליל בארבע דהא רוחא דא כליל בארבע גוונין חוור ואוכם ירוק וסומק · והאי איהו רוחא דקיימא כליל בכלא ואקרי סורי"ה רב על כל אינון חיילין תתאין · וכלהו קיימין תחותיה וממנן תחות ידיה · האי רוחא דסגיר ופתח כל מפתחאן עלאין כלהו אתמסרן בידיה (תלת זמנין ביומא) כל חיילין תתאין כלהו אתכלילן וקיימן תחותיה ומניה אתזנו האי קיימא בכל רזין דמאריה כל גנזין עלאין כלהו אתמסרן בידיה · האי רוחא אקרי אהבה ובג"ד אקרי היכל דא היכל אהבה בגין דהכא אתגניזו כל רזא דרזין למאן דאצטריך לאתדבקא ביה והכא הוא רזא דכתיב שם אתן את דודי לך . רוחא דא איהו נטיר כל נטירו דלעילא ודא אקרי שומר ישראל שומר הברית בגין דהכא איהו נטירו דכל גנזין עלאין ועל דא גניזין דמאריה גניזין ביה · מהאי נפקי שבילין וארחין לאינון דלתתא בגין לאתערא בהו רוחא דרחימותא · אלין ד׳ גוונין דביה אתכלילן דא בדא וכד בעאן לאכללא בטש דא בדא ונפק מכלהו חד חיותא קדישא דאקרי זהר · והאי חיותא על דא כתיב היא החיה אשר ראיתי על שיר ז׳ יחזקאל י׳

נהר

נהר כבר · מהיכלא דא נפקין כל רוחין קדישין דקיימין בקיומא דנשיקין (עלאין) דהא מאינון נשיקין נפקא אוירא דרוחא לקיומא דנפשא לכל אינון נשמתין עלאין דאתייהיבו בבני נשא ורזא ההוא דכתיב °כי על כל מוצא פי יי' יחיה האדם בגין דבהאי היכלא קיימין כל נשמתין וכל רוחין דזמינין לנחתא בבני נשא מיומא דאתברי עלמא ועד דא היכלא דא נקטא כל אינון נשמתין דנפקין מההוא נהר דנגיד ונפיק ובגין דא היכלא דא לא קיימא לעלמין בריקנייא (א) ומיומא דאתחרב בי מקדשא לא עאלו הכא נשמתין אחרנין וכד יסתיימון אלין היכלא קיימא (ב) בריקנייא ויתפקד מלעילא וכדין ייתי מלכא משיחא ואתער היכלא דא לעילא ויתער היכלא לתתא · וברזא דהיכלא דא כתיב °שני שדיך כשני עפרים וגו' בגין דבהיכלא דא ההוא רוחא דקאמרן וההוא חיוותא אפיק תרין נהורין כלילן דא בדא מתקשרן דא בדא ואקרון א"ל שד"י ~~אין~~ אקרון שד"י וא"ל דלתתא מתחברן דא בדא ואעיל דא בדא ואקרי א"ל שד"י בגין דנפק מכללא דאלין שדים · והאי א"ל דאיהו מסטרא דימינא נטיל מאתר דא כל אינון רחמין דקיימי לאתזנא ההוא היכלא דלתתא דאקרי זכות"א על שמא דהאי רוחא דביה דקאמרן · האי שדי יניק לכל אינון תתאין ולכל אינון היכלין · ולכל אינון דלבר דקיימי מסטר' דא דאקרון יתדות המשכן כמה דאוקימנא ועל דא אקרי שדי בגין דמספקא מזונא לכלהו תתאי' · כמה דאיהו מקבלא מסטרא דימינא · מהכא נפקי אינון נהורין דאקרון להט החרב המתהפכת בגין דמתהפכא לכמה גוונין והא אוקימנא דאלין מתערי דינא בשליחותא דלעילא ואינון בעלמא ·

דברי' ח' (margin, beside line 4)

שיר ד' (margin, beside line 12)

מסטר

א) פי' נשמות דאלי' שלא נכללו באדה"ר עיין בס' הגלגולים פ"ז ובדרוש פילוח הקן ובא"י וע' בבראשית קי"ט א' הרמ"ו
ב) פי' כמארז"ל אין בן דוד בא עד שיכלו כל הנשמות שבגוף כמ"ש בבראשית כ"ח ב' כי היכל זה נק' גוף והוא נ"ב יכלו הנשמות השמוקות בגוף ס"א כי יתבררו ויתלבנו ויצרפו כולם ומשו תלין ברגלין שנס הנשמות שברגלים יתבררו נעיד ויתי משיחא וכ' הפירושים אמת שקולים הם ויבאו שניהם במהרה בימינו ועי' רנ"ח א' הרמ"ב:

מסטר שמאלא כד אתפריש (ס"א אתפשט) רוחא דא ובטש לאפקא נהורין לכל סטרין באינון שרים דרמאן חלבא לכל סטר הכי נמי מהאי רוחא נפקי לכל סטר ואפיקו חד חיוותא אחרא די ממנא על אלין דאקרו להט החרב המתהפכת (ודא אקרי שבע) (א) והאי איהו דממנא על עלמא בזמנא די ממנא כפנא על עלמא ואתדן ביה כרין האי חיוותא אתפקדא על עלמא ואפיק רוחא דמזונא לכל אינון בני מהימנותא דלא ימותון בכפנא וסעיד לבייהו כגין דהא מסטרא אחרא כד שלטא כפנא בעלמא נפקי מהאי סטרא
תרין רוחין מסאבין ואקרון שוד וכפן ודא איהו רזא לשוד ולכפן איוב ה'
תשחק בגין דאלין קיימין בעלמא ועבדין לון לבני נשא קטרוגא חד הוא דקא משדר להו כפנא ומייתי . וחד דקא אכלי בני נשא ולא שבעין בגין דהא רוחא בישא שלטא בעלמא . חיוותא דא אפיק חד ניצוצא דקא נפיק מנציצו דתרין ניצוצין דאמרן דאינון מתהפכאן לכמה גוונין והאי ניצוצא אקרי שרפים והאי אחיד בהון ולהיט לון . בהיכלא דא אית תרין ממנן נהורין דקיימין על אלף ורבוא רכבן דאקרון גפנים ואלף ורבוא רכבן דאקרון רמונים וכלהו קיימין בחביבותא וט"ין אינון דאעלי רחימותא בין ישראל לתתא וקב"ה לעילא וכלהו מתערי רחימותא וקיימן ברחימו וכד אתער רחימו מתתא לעילא ומעילא לתתא כדין אתמלייא היכלא אתרבא דא בדא מכמה טבין מכמה חסדין מכמה רחמין וכדין רחימו דלתתא גו רחימו עלאה אתדבק דא בדא . מהכא נפקי תרין ממנן ואקרון אהבה על שמא דהיכלא ואלין קיימין לאשגחא על כל אינון דמיחדי יחודא דמאריהון

ברחימו

א) עיין בפרדס שער כ"ד שער ההיכלות פ' ה' ודו"ק מלו"ן :

ברחימו ומסרי נפשייהו עליה ברחימו וסלקי ואסהידו. לעילא וכל
אינון דעברי חסר בעלמא אינון חסרין סלקין ועאלין גו האי היכלא
ומתעטרי תמן וסלקי לאתעטרא גו אהבה עלאה ועל דא כתיב
תהלים ק״ח 'כי גדול מעל שמים חסדך · בהיכלא דא כתיב °מים רבים לא
שיר ח׳ יוכלו לכבות את האהבה ונהרות לא ישטפוה וגו׳. (היכל הרצון ת״ת:
היכלא ישתיתאה · דא הוא היכלא דאקרי היכלא דרצון דאיהו
רעוא דאקרי מוצא פי יי׳ חדוה דאתדבקותא דכלא והכא
שם ד׳ איהו רעוא דרעוין ברזא דכתיב 'כחוט השני שפתותיך רעוא
דכל נשמתין דנפקי מההוא מוצא פי יי׳ · האי היכלא
דרעוא דקיימן הכא כל שאלתין וכל בעותין דעלמא בגין דרעוא
בראשית כ״ט דכל רעוין כד נשיקין אשתכחו ברזא דכתיב 'וישק יעקב לרחל
וכדין כד נשיק דא לדא כדין אקרי עת רצון בגין דהא כדין שלימו
אשתכח וכל אנפין נהירין · וכד צלותין סלקין כדין איהו עת רצון
תהלים ס״ט לאשתכחא ועל דא כתיב 'ואני תפלתי לך יי׳ עת רצון דאיהו חבור
דא עם דא · בהיכלא דא קיימן שית פתחין ד׳ פתחין לד׳ סטרין
דעלמא וחד לעילא וחד לתתא · באלין פתחין אתמנא חד רוחא
דאיהו רב על כלהו די ממנן בכל אלין פתחין ורזיאל שמיה והאי
אתמנא ואתפקד בכל אינון רזין עלאין דפומא לפומא ממללן
דנשקין דא לדא ברחימו דרחימותא · רזין אלין לא
קיימן לגלאה אבל כד תרעין אתפתחו כדין ידעין כלהו היכלין
וכל אינון רוחין וכל אינון משריין דהא תרעי דרצון אתפתחו
ולא עאלין באלין תרעין אלא רעוי דצלותין רעוי דשבחא
רעוי דנשמתין קדישין עלאין · האי איהו היכלא דמשה בהאי
היכלא אתכניש משה ברחימו ונשיק נשיקין · בהאי היכלא
שמות י״ט 'משה ידבר והאלהים יעננו בקול כד אתדבקו נשיקין בנשיקין

דא

דא עם דא ועל דא כתיב ישקני מנשיקות פיהו וגו' לית שיר א'
נשיקין דחדוה ורחימותא אלא כד מתדבקן דא בדא פומא
בפומא רוחא ברוחא דכדין רוואן דא עם דא בתפנוקין דכלא
ובחדוה מנהירו עלאה תא חזי משה ידבר דכתיב הנך יפה
רעיתי וכתיב °כחוט השני שפתותיך והאלהים יעננו בקול שם ד'
דכתיב הנך יפה דודי אף נעים וכתיב שפתותיו שושנים נוטפות שם א'
מור עובר האי רוחא אתמסרו בידיה כל רזין דאינון נשמתין שם ה'
עלאין דמתערי תיאובתא דרחימו דעילא ותתא כחדא אינון
נשמתין עלאין כגון רבי עקיבא וחברוי דאלין לא אתקריבו
לאסתחאה בנהר דינור כמה דשאר נשמתין אסתחיין תמן ועברו
ביה והא אוקימנא (תא חזי) רוחא דא אפיק תריסר נהורין וכלהו
קיימי ברזא דתחות האי רוחא בארבע סטרין דעלמא קיימין ד'
נהורין עלאין דשלטין לארבע סטרין בסטרא דדרום קיימא חד
נהורא עלא' ימינא דכל עלמא דהא מניה שראן ישראל לאתאחדא
ברזא דמהימנותא ואיהו מיכאל רב חילא דנהורא עלאה דנחתא
מסטרא דדרום דתמן נהורא קיימא בתוקפיה האי מיכאל
נהורא ימינא אפטרופוסא רבא דישראל בגין דכד סטרא אחרא
קיימא לאסטאה עלייהו דישראל כדין מיכאל טען עמיה ואתעביר
סניגוריא עלייהו דישראל ואשתזבן מההוא קטיגוריא דמארי
בעלי דבבו דישראל בר בזמנא דאיחרב ירושלם דהא כדין
אתגברו חובין ומיכאל לא יכיל בהדיה דסטרא אחרא דטענתיה
דמיכאל תבירא עלייהו דישראל וכדין השיב אחור ימינו מפני איכה ב'
אויב בסטרא דצפון קיימא נהורא אחרא דא איהו קיימא
לבטלא דינא מבי היכלא רביעאה ויהב לממנא דפתחא דבההוא
פתחא קיימא ממנן אחרן דאינון דבסטר מסאבא מחכאן לההוא

ממנא ונטלי דינא · ולזמנין דהאי נהורא דבסטרא דצפון איהו עביד דינא ולא יתמסר בידא דסטרא אחרא בגין דכל דינין דאתעבידו ביה אית לון אסוותא וקודשא בריך הוא עביד חסד באינון אתרי גבריאל איהו האי נהורא דבסטרא דצפון ובכל אתר דאיהו מחי שרי ביה חסד בגין דגבריאל כתרין סטרין כליל בתרווייהו ועל דא מחייא ואסוותא בידה · בסטרא דא קיימא רזא דכתיב כי כאשר ייסר איש את בנו יי׳ אלהיך מיסרך דברי׳ ח׳
ואלין יסורין דרחימותא דכלילן בסטרא דא ובסטרא דא · בסטרא דמזרח קיימא נהורא אחרא דאיהו קיימא בכל מלי דאסוותא למיעל קמיה מאריה כל אינון דאתנשיין בבי מרעייהו ולקרבא זמנין וקצין לאינון מרעין דאשתלימו מהימנותייהו ואסחר עלמא בכל יומא ויומא בגין לאשלמא אסוותא בפקודא דמארי׳ והאי נהורא רפאל שמיה ואף על גב דהא אוקימנא ליה לסטרא אחרא ודא אחיד לסטרא דא ולסטרא דא לסטרא דמיכאל ולסטרא דגבריאל · והאי איהו ממנא בשעתא דאתדן בר נש בהיכלא רביעא׳ לחיים כדין איהו אקדים באסוותא והאי אסוותא מגו דחיקו נפקא בגין דמתרין סטרין נפקא והאי דחיקו אתייא מגו סטר שמאלא ואסוותא מגו סטר ימינא · ועל דא ההוא מרע כד אתייא ליה אסוותא מגו דחיקו סגיא אתייא ליה והכי הוא מסטרא דמערב ואף על גב דאמרן דרפאל בסטר מזרח ואוקמוה בסטר דא דמערב אסוותא וחיין לאו איהו אלא מסטר מזרח דהא מתמן אתמשכאן חיין לתתא (וכהאי סטרא דמערב) דע״ו כ׳
נהורא חד ונוריאל שמיה ואיהו אוריאל ודא איהו כליל מכלהו וקיימא שליחא בכלא ואית ליה ג׳ סטרין אבל תרין אינון בגין דכל חד מאלין כליל בחבריה

ואינון

ואינון ארבע יסודין תתאין מאינון ארבע יסודי עלמא עלאין על
כלא · ובגין דכלהו מתקשרן דא בדא רמז קרא ואמר °אל גנת שיר ו'
אגוז ירדתי לראות · אינון תריסר נהורין קיימין בההוא רוחא
דקאמרן וההוא רוחא עלייהו בשלימו · אלין ארבע נהורין עלאין
אית תחותייהו תמנייא אחרנין למהוי בשלימו ובכלהו שלימו חד
(ס"א ירדתי לראות אלין ארבע נהורין עלאין אית תחותייהו תמנייא
אחרנין ואינון תריסר נהורין דקיימין תחות ההוא רוחא דקאמרן
וההוא רוח' עלייהו בשלימו למהוי בכלהו שלימו חד) וכד מתפרשין
כלהו אינון תלת לכל סטר · אלין ארבע סמכין קיימין לסלקא
ולאתאחדא האי היכלא לעילא באתר דאקרי שמים לאתחברא
נשיקין אלין באלין כחדא · תחות אלין כמה דרגין לדרגין כלהו
נפקי מנייהו מאלין יסודין תתאין מנייהו מסטרא דמיא ומנייהו
מסטרא דאשא ומנייהו מסטרא דרוחא ומנייהו מסטרא דעפרא
כגוונא דא תנינן ארבעה נכנסו לפרדס וכלהו אתברירו לדוכתא
דא לאלין ארבע יסודי · וכל חד וחד אתקשר בדוכתיה
דא בסטרא דאשא ודא בסטרא דמיא ודא בסטרא דרוחא ודא
בסטרא דעפרא · וכלהו אטבעו ביסודא דיליה כמה דאעלו ·
בר ההוא שלימא חסידא דאתייא בסטרא דימינא ואתדבק בימינ'
וסליק לעילא וכד מטא להאי אתר דאקרי היכל אהבה אתדבק
ביה ברעו דלבא אמר האי היכלא צריכא איהו לדבקא ליה
בהיכלא דלעילא באהבה רבה כדין אשתלים ברזא דמהימנותא
ואיהו סליק ואשלים אהבה זוטא באהבה רבא כדקא חזי וע"ד
מית באהבה ונפק נשמתיה (א) בהאי קרא ואהבת וזכאה חולקיה
כל אינון אחרנין נחתו לתתא כל חד וחד ואתענשו בההוא יסודא
דנחת לתתא · אלישע נחת לתתא בסטר שמאלא דאיהו אשא
ונחית ביה ולא סליק ואערע בההוא סטרא אחרא דאקרי אחר

ואתמנע

א) לאו למימרא שהיה קורא פ' ואהבת כי איתא להדיא בתס' ברכות ס"א שיצאה נשמתו באחד אלא ר"ע שהיה עוסק בפסו' זה כדאיתא התם כל ימי הייתי מצטער על פסוק זה בכל נפשך וגו' :

(ב) ואתמנע מניה תשובה ואתתרך בגין דאתדבק ביה ועל דא אקרי אחר ואוקימנא · בן עזאי נחית ביסודא דעפרא ועד לא מטא לאוקידו דעפרא דמטי לההוא סטר אחרא אטבע בההוא
תלי׳ קי״ו עפרא ומית · ועל דא כתיב יקר בעיני יי׳ המותה לחסידיו · בן זומא נחת ביסודא דרוחא ואערע ברוחא אחרא דמטא לסטר מסאבא דאקרי פגע רע ובגין כך פגע ביה ולא אתיישב ביה
קהלת ח׳ וכלהו לא אשתזבן מעונשא · ועל דא אמר שלמה יש הבל אשר נעשה על הארץ אשר יש צדיקים שמגיע אליהם כמעשה הרשעים בגין דאלין נחתו בדרגין אלין ואתענשו · תא חזי בגין דר׳ עקיבא סליק לעילא כדקא יאות עאל בשלם ונפק בשלם · דוד שאיל
תלים י״ז שאלתא ולא אתפריש דכתיב ממתים ידך יי׳ ממתים מחלד חלקם בחיים תוהא על מה דא אלין דאתקטלו בקטולי עלמא צדיקייא זכאין דלא חאבו חובה בגין דיתענשון · ת״ח ממתים ידך יי׳ ממתים מחלד חלקם בחיים הכא איהו · תרי סטרי ידך יי׳ וחלד · ידך יי׳ דא קב״ה דנשמתא אתכניש לגביה · ממתים מחלד דא סטרא
ישעיה ל״ח אחרא דגופא איהו שלטא עלוי דכתיב לא אביט אדם עוד עם יושבי חדל · תא חזי נשמתא דאלין לאשלמותא דרוחא קדישא דילהון עשרה רוחין מתתא כדקא יאות וגופ׳ דילהון יתמסר למלכו חייבא כל חד נטיל תולקיה ברזא דקרבנין · ותא חזי (ג) רישא שירותא דמהימנותא (ד) גו מחשבה (ה) בטש בוצינא דקרדינותא
ויקהל רנ״ב כ׳ וסליק גו מחשבה ואפיק נצוצין נציצין זריק לתלת (ו) מאה ועשרין עיבר וכריר פסולת מגו מחשבה ואתבריר · אוף הכי כגוונא דא סליק במחשבה במה דאתברר ביה פסולת ויתברר · אוף הכי אלין בהו אשתלים מאן דאצטריך וראי כד סליק במחשבה וכלא

במה

ב) א״ה לא כן נראה מגמ׳ ירושלמי שב״כ שם כששאלה אחר א״ל לר״מ רבך אכליש אזל בתר מבקרתיה וא״ל חזור בך אמר אי הדרנא מתקבילנא א״ל והכתיב תשב אנוש עד דכא ותאמר שובו בני אדם בכה הליכא ונפטר אר״מ דומה שמתוך תשו׳ נפטר נ) פי׳ ה א ד) פי׳ מוחא סתימאה דשורש כל הגבורו׳ כתובה מכח גבורה דעל ידי ועיין בש׳ א״א · ה) כמה פרצופי לעיל רל״נ א׳ הכין שרישא דא הוא סוד בינה שבכתר דחכמה דמ״ה דמ״ס שזהו סוד המחשב׳ היא חכמה של חכמה דמ״ה ובודאי שהוד רישא׳ הוא דבטש כי הוא עליון והשתא א״ש דבין כתרא ובין מו״ח הם מסוד חכמ׳ שתמיד בה הבירור וגם ע״ך בינובין ה״ס ה״פ ס״נ נה ש׳. שבעה וגם נ״פ ש״ה וידוע מדרוש תלת רשין שס״נ ומ״ה הם בלי הזנים בכתרא ומוח א ועי׳ בא״י ובלקוטים חדשים ושער ז״א · ו) י״פ ל״כ וה״פ דין הרמ״ז :

כמה דאצטריך · חידו מסטרא דא ועציבו מסטרא דא · כתיב
ושבחתי אני את השמחה אשר אין טוב לאדם תחת השמש כי
אם לאכול ולשתות ולשמוח והוא ילונו בעמלו ימי חייו אשר נתן
לו האלהים תחת השמש · ושבחתי אני את השמחה · וכי שלמה
מלכא משבח דא · אלא ושבחתי אני את השמחה דא חדוותא
דמלכא קדישא · בזמנא דאיהו שלטא כשבתא וביומין טבין ·
דמכל עובדין טבין דב״נ עביד אין טוב לאדם תחת השמש כי
אם לאכול ולשתות ולאחזאה חדוותא בההוא סטרא בגין
דיהא ליה חולקא לעלמא דאתי · והוא ילונו בעמלו · מאן דא
קב״ה הוא ילונו ויהך עמיה לאעלא ליה לעלמא דאתי · דבר
אחר והוא ילונו מאן הוא · ההוא ב״נ דאכיל ושתי וחדי כל מאי
דאפיק למיכל ולמשתי הוא ילונו לקב״ה בהלואה ואיהו יהיב
ליה כפלי כפלים מכל מה דאפיק בהאי · כתרין אלין אוזיף ב״נ
לקב״ה כד חייס ליה למסכנא וכד אפיק בשבתי וזמני דהא
כלא אוזיף לקב״ה כד״א מלוה יי׳ חונן דל וגמולו ישלם לו · משלי י״ט
וכג״כ דא שמחה ודא עציבו · דא חיים ודא מות · דא טוב ודא
רע · דא גן עדן ודא גהינם · וכלא דא בהפוכא דדא וע״ד גופא
דילהון הוה בעציבו ונשמתא בחדוה · וכד הוו אלין עשרה דאקרון
הרוגי מלכות הרוגים הוו מסטרא אחרא ואשלימו אתר אחרא
דקדושה · ובג״כ כלא גלי קמי קב״ה ואתעביד כדקא יאות ·
בהיכלא דא קיימין אינון תריסר · ארבע אלין לעילא · ותמניא
עמהון · בגין דכל חד נטיל עמיה תרין כמה דאיהו סדורא (דתרין)
דרגלים וכן בסדורא דלתתא עד סוף דכל דרגין · בהיכלא דא
עאלין כל אינון צלותין וכל אינון רעוין דשבחין דאתעבידו
ברחימו וכד עאלין בהאי היכלא כלהו מתדבקן ביה (בקב״ה)
ובכל יומא ובכל זמנא דנשיקין אתחברו כדין איהו זמנא דקב״ה

אשתעשע

אשתעשע בנשמתין דצדיקייא · ומהו השעשוע דמתערין אינון
ישעיה נ״ח נשיקין ואינון אקדימו לההוא ענוגא וע״ד כתיב °אז תתענג על
יי׳ ואוקימנא (א) היכלא דא כללא דכל אינון היכלין דתתאין
כלהו כלילן בהאי היכלא :

היכלא קדמאה דתמן קיימא ההוא רוחא דקאמרן וכל אינון
חיוון דביה אסתמיך בתרין סמכין לסטר מזרח ובתרין
סמכין לסטר דרום ובתרין סמכין לסטר מערב ובתרין סמכין
לסטר צפון ואינון תמנייא ·ואלין אקרון יתדות המשכן וקיימי
לבר כד מלכא עלאה אתי נטלי אינון יתדות ואתעקרן מאתרייהו
אינון מיתרים דאינון תמנייא אחרנין כד מאינון יתדות דקא
אמרן וההוא רוחא קדמאה די בגו היכלא דא קדים ועאל
ואתכליל בגו ההוא רוחא תניינא דביה · אינון תרין סמכין
דלסטר מזרח אינון קרעיא״ל דאתמנא לבר על תריסר אלפי
ממנן דכלהו אקרון יתדות המשכן ·דא לימינא ·לשמאלא
ישמעי״אל ואתמנא על תריסר אלפי ממנן אחרנין וכלהו יתדות
כדקאמרן (אינון ממנן אחרנין) סמכין דאתמנון לסטר דרום חד
סעדי׳אל וחד סטרי״אל (נ״א סעריס״אל) כל חד וחד על תריסר
אלפין ממנן אחרנין · אלין לא אתעדון משולטנהון לעלמין אלין כלהו
ממנן על קיומא דעלמא אלין אינון דקיימן בקיומא דאינון
קה״ו כ׳ דאתנסיבו דשקלי ·במתקלא דכורין ונוקבין דא עם דא (ס״א אלין
אינון דתקלי במתקלא דכורין ונוקבין לאתנסבא דא עם דא) ואלין
אקרון מאזנים · על דא כתי׳ ·במאזנים לעלות ולא אינון דכתיב
תהלים ס״ב בהו ··מאזני צדק דקאמרן · כל אינון דשקילין דא עם דא ולא
ויקר׳ י״ט ת״כ א׳ שקיל דא יתיר מן דא סלקין ואתחברן כחדא ואינון חבורא
דדכר

א) הס״ה היכלות פ״ה כהיכל הרצון כמ״ש כא״ח וציין ש״ם בסה״ז וודאי ביה״ כב׳ בראשית מ״ד א׳ · הרה״ו :

דדכר ונוקבא כחדא ועל דא במאזנים לעלות ׳ ואע"ג דלזמנין
מסתייעא מלתא ושקיל דא יתיר מן דא סלקין ומתחברן כחדא
והא אוקימנא ׳ אינון תרין סמכין דלסטר צפון פתחיא"ל עטרי"א
וממנן כל חד וחד על תריסר אלפין ממנן אחרנין ואינון יתדות
המשכן ׳ באלין אחרנין דקאמרן אינון ממנן תרין סמכין אחרנין
דלסטר מערב אינון פדתיא"ל הוטיהא"ל ׳ ואתמנון כל חד על
תריסר אלפי ממנן אחרנין וכלהו יתדות המשכן כדקאמרן אין
אינון אושדי דמעין על כל אינון דמתרכי נשיהון קמייתא בגין
דאינון שבקין ברכאן דאתמסרו לדה אתעדן ולא אתקיימו בגין
דאתתרכא ולא אתדבקו בעלה ואתתא כחדא ועל דא כלהו
אושדי דמעין דאחזי תירוכין דאינון שבקין ברכאן כמה דאתעדו
מאתר אחרא ׳ כדין בההיא שעתא קלא נפק ואמר אי זה ספר ישעיה נ׳
כריתות אמכם אשר שלחתיה היכלא תניינא דקא אמרן דכליל
להיכלא קדמאה לאתייחדא ביה וכל אינון חיוון הכי
נמי אית ליה תמנייא סמכין כקדמאי וכולהו ממנן כל חד וחד
על תריסר אלפי ממנן אחרנין כאלין קדמאי כדקאמרן ׳ תרין
סמכין אינון מסטר מזרח תרין סמכין לסטר דרום ותרין סמכין
לסטר צפון ותרין סמכין לסטר מערב אלין תרין סמכין דלסטר
מזרח יהדניא"ל גזוריא"ה תריסר אלפי ממנן לכל חד ׳ וכלהו יתדות
אינון תרין סמכין דלסטר דרום ׳ אהדיא"ל ברה"י ׳ כל חד וחד
אינון על תריסר אלפין כקדמאי אלין ממנן על משבר ונטלי
אינון קלי דנשין ומנחן לון קמי ההוא היכלא ׳ וכד ההוא סטרא
אחרא אתי לקטרגא בהאי שעתא דאיהי שעתא דסכנה קיימי
אלין ואעלין הני קלי לממנא דעל פתחא ולא יכיל ההוא סטרא
אחרא לקטרגא ׳ ולזמנין דקדים ההוא סטר אחרא ועאל וקטריג

יכיל לנוקאה · אלין תרין סמכין דלסטר צפון חלחליא"ל (ס"א סלסליא"ל) קרספיהא"ל אינון ממנן כל חד על תריסר אלפין אחרנין דלסטר מערב אינון סוגדי"ה (ס"א סונגרי"א) גדרי"ה · ואלין על תריסר אלפי אחרנין ואלין ממנן על ההוא דמא דברית כד אתגזר ההוא ולדא לתמניא יומין ואלין נטלי ההוא דמא ומנחן ליה קמי היכלא וכד רוגזא אתער בעלמא אשגח קב"ה על ההוא דמא ולא אתייהיב לההוא סטרא אחרא רשו לאעלא תמן · תא חזי בזמנא דאתגזר ההוא בר נש לתמניא יומין ושראת עליה שבת מלכות קדישא ההיא ערלה דגזרין ושדאן לה לבר כדין קיימא ההוא סטרא אחרא וחמא דהאי איהו חולקיה מקרבנא דא כדין אתבר ולא יכיל לשלטאה ולקטרגא עלוי וסליק ואתעבד סניגורייא על ישראל קמי קב"ה היכלא תליתאה היכלא דא דקיימא לאכללא וליחדא ביה ההוא היכלא תניינא וההוא רוחא וכל אינון חיוון דביה כלהו כלילן ואתייחדן דא בדא ואינון חד רוחא דכליל דא בדא הכי נמי אית ליה תמנייא סמכין לארבע סטרין דעלמא וכלהו אקרון יתדות המשכן · תרין סמכין דלסטר דרום אינון שכניא"ל עזוזי"ה ואינון ממנן על תריסר אלפי ממנן אחרנין כל חד כאינון אחרנין תרין סמכין דלסטר מזרח יהו"די עזריא"ל ואלין קיימי כל חד וחד על י"ב אלפי ממנן אחרנין וכלהו אקרון יתדות המשכן ואלין אתמנון על ההוא הבל דתינוקות דלעאן באורייתא לקיימא עלמא ואלין נטלי ההוא הבל וסלקי ליה לעילא וכל הבל והבל דאינון תינוקות דלעאן באורייתא לקיימא עלמא אתעביד מניה רוחא חדא וסלקא ההוא רוחא לעילא ואתעטר בעטרא קדישא ואתמנא נטורא דעלמא וכן כלהו תרין סמכין דאינון לסטר צפון עזפי"ל קטטריה"ל ואינון ממנן

עַל תריסר אלפי ממנן אחרנין כל חד וחד כדקאמרן תרין סמכין
דלסטר מערב אינון עססי״ה אדירירו״ה (נ״א אדירי״ה) ואלין ממנן על
תריסר אלפין ממנן אחרנין כל חד וחד כדקאמרן · אלין אתמנון
לאכרזא בכל רקיען לכל אינון דמעברין בנייהו מאוריית׳ וסלקין
לון דלא יעלון בה כדין נפקי כל הני ממנן ומכרזי ואמרי ווי
לפלנייא דאעבר בריה מאורייתא ווי ליה דקא אתאביר מעלמא
דין ומעלמא דאתי · **היכלא רביעאה** · היכלא דא היכלא דקיימא
בנהירו יתיר · היכלא דא סחרין ליה תלתין ותרין יתדות
עלאין וחמש מאה אלף אחרנין דממנן תחות אלין · וארבע
אחרנין עלאין על כלהו וכלהו יתדות דהיכלא דא אלין ארבע
אינון · חסדיה״אל · קסירי״ה (נ״א קסי״ה) · קרומי״ה · דהרי״אל אלין
ארבע ממנן על כלהו · וכלהו אחרנין כלהו ממנן תחותייהו ועל
ידא דאלין אתיידע דינא למעבד בעלמא ועל אלין כתיב ·ובמימר דניאל ד׳
קדישין שאלתא · להני ארבע אתיין כל אינון חיילין די ממנן
על דינא לשאלא היך אתגזר דינא בעלמא כל אינון דינין דלא
אתייהיבו בפתקין לקיומא דעלמא ועל דא כלהו אתיין לשאלא
ובגין כך כלהו ממנן על דא · אינון תלתין ותרין אחרנין אינון
ממנן על כל אינון דלעאן באורייתא תדיר ולא פסקי ביממא
ובליליא ואלין אחרנין כלהו דתחותייהו אינון ממנן על כל אינון
דקבעין זמנין ידיעאן לאורייתא ועל דא אינון ממנן כלהו ולאעגש
כלהו לכל אינון דיכלי לאשתדלא באורייתא ולא משתדלי :

**היכלא חמישאה** · היכלא דא קיימין ביה תלת מאה ושתין וחמש
ממנן כחושבן ימי שתא · ועילא מנייהו ארבע סמכין עלאין
על כלהו · ואלין אינון קרשית״אל · סרטית״אל · עסירי״ה · קדמי״אל
ואלין אקרון יתדות דהיכלא דא · אלין אתמנון לבדקא עלמא

(אלין) כד נשמתא אתוספת מערב שבת לערב שבת ואיהי נפקת
כד איהי נפקת נפקין אלין עמה ומעברי מישראל כל עציבו וכל
יגיעא וכל מרירו דנפשא וכל רוגזא דעלמא ואלין אינון כריתי
עלמא כל אינון דלתתא מאלין ארבעה כלהו אתמנן לאעברא
דינא מאינון מארי דדינא ומאינון דטרדי לון בגהינם דיסלקון
דינא מנייהו ׳ ועל דא כל אלין יתדות כלהו קיימי בחדוה ומחדוה
נפקי וכלהו היכלין קיימי לאתעטרא לעילא כמה דאתמר ׃

היכלא שתיתאה ׳ היכלא דא היכלא דקיימא על כל היכלין תתאין
בהאי מאה אחרנין דקיימאן לכר דאקרון יתדות כאינון
אחרנין ואינון ׳ מאה לסטר ימינא ומאה אחרנין לסטר שמאלא
תרין ממנן עלאין לסטר ימינא ותרין ממנן אחרנין עלאין לסטר
שמאלא ׳ אלין דימינא אינון ׳ מלכ״י ׳ שמעיה״ל ׳ ואלין דשמאלא
אקרון מסרסני״ה ׳ צפצפי״ה ׳ אלין אינון יתדות עלאין מימינא
ומשמאלא ׳ ואלין אינון קיימי וזמינין בעלמא ׳ בההוא זמנא
דצדיקא מטא זמניה לאסתלקא מעלמא ואתייהיב רשו לסטרא
אחרא ׳ אלין ארבע קיימי לאתעתדא תמן בגין דתפוק נשמתיה
בנשיקה ולא תצטער בשולטנו דסטרא אחרא ׳ זכאין אינון
צדיקייא בעלמא דין ובעלמא דאתי דמאריהון אקדים עלייהו
שולטניהון למהוי נטירן בעלמא דין ובעלמא דאתי מהיכלא דא
שראן כל רזין וכל דרגין עלאין ותתאין לאתחברא בגין דישתכח
כלא עילא ותתא בשרימו למהוי כלא חד וחבורא חד לאתייחד
שמא קדישא כדקא יאות ולאשתלמא לאנהרא נגידו עלאה
בתתאה ׳ (נ״א לנגדא נהירו עלאה לתתא) ונהירו דבוצינין כחד (נ״א ונקרי
בוצינין כלהו כחדא) דלא תעדי דא מן דא וכדין נגיד ואתמשך מאן
דאתמשך דלא אתיידע ולא אתגלייא בגין דיתקרב (נ״א דיתקדש)

ויתייחד

ויתייחד דא עם דא למהוי כלא ביחודא שלים כדקא יאות ׳
זכאה חולקיה מאן דידע ברזין דמאריה לאשתמודעא ליה כדקא
יאות דהא אינון אכלין חולקיהון בעלמא דין ובעלמא דאתי עד
דא כתיב °הנה עבדי יאכלו · זכאין אינון צדיקייא דמשתדלי ישעיה ס"ה
באורייתא יממא ולילי בגין דאינון ידעי אורחוי דקב"ה וידעי
ליחדא יחודא קדישא כדקא יאות דכל דידע ליחדא שמא קדיש'
בשלימו כדקא חזי זכאה איהו בעלמא דין ובעלמא דאתי ׳
קשורא דכל הני היכלין הכא מתקשרן ׳ (יעקב קשירו דכל
מהימנותא רוח דקיימא לקבלא דרוח דאיהו לתתא והאי רוחא
דאיהו לעילא קיימא לקבלא רוח עילאה דכל רוחין קיימין ביה
דא איהו יעקב דאיהו רוח אמצעיתא דכל רוחין איהו נטיל האי
היכלא שתיתאה באינון נשיקין לאתדבקא רוחא ברוחא כד"א
°ישקני מנשיקות פיהו וכל נשיקה איהו (ס"א הכא קשירו דכל שיר א'
מהימנותא ׳ יעקב דאיהו רוח · אמצעיתא דכל רוחין איהו נטיל
האי היכלא שתיתאה באינון נשיקין) לאתדבקא רוחא ברוחא
תתאה בעלאה ובאלין נשיקין אסתלק רוחא דלתתא לאתדבקא
ברוחא דלעילא ׳ וכד מתדבקן רוחא ברוחא כדין רוחא עלאה
סתימאה שארי על האי רוחא דאמצעיתא ׳ ועד לא אתער
לאתדבקא רוחא ברוחא רוחא עלאה לא שריא עד רוחא
דאמצעיתא ורזא דא כד אתאחיד רוחא ברוחא כדין שראן
נשיקין לאתחברא ומתערין שאר שייפין בתיאובתא ורוחא דא
מתדבקא ברא ׳ וכדין שייפין כלהו מתערין כלהו לאתקשרא
שייפא בשייפיה ׳ ואי תימא מאן אתער שייפי תתאי או שייפי עלאי
שייפי תתאי מתערי תדיר לגבי עלאי ׳ מאן דאיהו בחשובא תאיב
תדיר למהוי בנהורא ׳ שלהובא אוכמא דלתתא אתער תדיר
לגבי שלהובא חוורא דלעילא בגין לאתדבקא בידה ולמשרי בראשית כ"ח מ'
תחותיה ורזא דא °אלהים אל דמי לך אל תחרש ואל תשקוט אל · תהלים
כד נטיל יעקב האי היכלא שתיתאה כדין אקרי °בשמא קדיש' פ"ד
רו"ג ה' ורכ"חב'

עלאה שלימא יי׳ ואי תימא שלימא דכלא לאו הכי לא כד
אשתלימו כלהו היכלין אלין באלין כדין אקרי כלא בשמא שלים
בראשית ת״ח א׳ ידו״ד אלהים ודא הוא שמא שלים מכלא · ועד לא אתחברו
דא עם דא היכלין בהיכלין לא אקרי בשמא שלימא דא וכד
מתחברן כחדא אלין באלין כדין אשתלים כלא מעילא ותתא
ונהירו דעילא מלעילא נחתא ושרייא על כלא ואתקשר כלא
כחדא (למהוי כלא כחדא) למהוי כלא חד · ורזא דמלה יעקב
נטיל ארבע נשין וכליל לון בגויה · ואף על גב דאוקמינא להאי
ויצא קל״ב כ׳ מלה ברזא אחרא דאיהו קיימא בין תרין עלמין · ורזא דכלא
כד יעקב נטיל האי היכלא דאיהו שתיתאה נטיל וכליל בגויה
כל אינון ארבע נשין ארבע מלאכין וכלהו דבקי בהיכלא דא
רכ״ד א׳ כרא׳ כ׳ אלין אינון ארבע רישי נהרין דכתיב ומשם יפרד והיה לארבעה
ראשים · אלין ארבע רישין אינון ארבע נשין נטיל לון יעקב נטיל
היכלא דא וכדין אקרי האי היכלא יי׳ כד איהו לטב כד״א
שמות ל״ג כרא׳ י״ח ויי׳ הולך לפניהם יומם ויי׳ אמר המכסה אני מאברהם וכד
אתחבר יצחק בהיכלא דבי דינא דאקרי זכות״א כדין אקרי
שם י״ט כלא יי׳ לאענשא לחייביא כד״א ויי׳ המטיר על סדום וגו׳ ·
וכלא ברזא חדא כדקא יאות · וכד יעקב נטיל היכלא דא כדין
אסתר ב׳ אקרי כלא רצון שלום (וסימניך ובהגיע תור אסתר) ודא הוא
עת רצון ומכאן ולהלאה שראן היכלין לאתחברא ולאתקשרא
ויקרא ק״ד א׳ אלין באלין ואף על גב דתנינן דרומית מזרחית וכלא
איהו כחדא · הכא איהו רוחא ברוחא דבקותא חדא · מכאן
שרי אברהם דאיהו ימינא נטיל היכלא דאקרי אהבה (רבא
דקאמרן ואיהו נטיל היכלא דאקרי אהב״ה) · כדין שרים
נבונו ואתמליין מכל טוב לספקא ולאתזנא כלא מהכא ·
פקודי ת״נ א׳ וכד אלין ישרים נבונו ואתמליין מגו רחימו עלאה כדין
אקרי היכלא דא אל שד״י כדקאמרן · וכהאי אסתפק כל

עלמא

עלמ' כד אתברי דהא כד אתברי עלמ' לא יכיל למיקם בקיומ'
ולא הוה קאים עד דאתגלי היכלא דא דנטיל אברהם וכד
אתגלי אברהם בהאי היכלא כדי לעלמ' דיהא ספיקא לאתזנא
מניה עלמא ואתקיימא ׳ ובג"כ א"ל שד"י אקרי א"ד שד"י לכלא ביה
לאתזנא מניה תא חזי היכלא דא זמין קב"ה למלייא ליה ולתקנא
ליה לזמנא דאתי דכתיב ׳למען תינקו ושבעתם משד תנחמיה ישעיה ס"ו
למען תמוצו והתענגתם מזיז כבודה ׳ שוד תנחמיה וזיז כבודה
כלא איהו בהאי היכלא וכדין בההוא זמנא כתיב ׳מי מלל בראשית כ"א
לאברהם הניקה בנים שרה דהא יניקא תלייא ביה באברהם
יצחק דאיהו שמאלא דקב"ה אתר דמניה מתערין כל דינין
דעלמא ואיהו דרועא דשמאלא שירותא דכל דינין וכל דינין
מתערי מתמן האי איהו נטיל זאחיד ההוא היכלא דאקרי
זכותא לאתחברא דינא בדינא ולמהוי כלא קשורא חדא בגין
דהאי איהו דינא דלעילא ורשימין דדינין קיימין ביה והכא
אתרשים שמא קדישא דאקרי אלהים ׳ בגין דאית אלהים חיים
דאיהו לעילא לעילא סתים מכלא ואית אלהים דאיהו בי דינא
דלעילא ואלהים דאיהו בי דינא דלתתא הה"ד ׳אך יש אלהים תהלים נ"ח
שופטים בארץ אלהים עלאה רזא דאלהים חיים כליל לאלין
דלתתא וכלא איהו חד ׳ בהאי היכלא אתער יצחק ׳ וכלהו
שבעין ותרין נהורין דכלילן ביה דמנייהו אתגזרו כל דינין דעלמ'
דלתתא דכתיב ׳בגזרת עירין פתגמא ׳ ואמאי אקרון עירין דניאל ד'
אלא בגין דכלהו קיימין בהאי עיר ׳ ׳עיר יי' צבאות ׳ עיר אלהינו תהלים מ"ח
כל אינון היכלין לעיל' כל חד וחד אקרי עיר כד"א ׳עיר וקדיש דניאל ד'
ואלין אינון עירין דקיימין לגו בגו דהיכלא דקיימן בעיר בג"כ
אקרון עירין ׳ האי היכלא אתכליל ביצחק וכלא איהו בהיכלא
דאברהם בגין דימינא אכליל לשמאלא ׳ ותא חזי כל חד וחד
כליל לחבריה ׳ והא אוקימנא דבג"ד אברהם עקד ליצחק בגין
לאכללא

לאכללא ביה דינא (נ"א בימינא) ולאשתכחא שמאלא כליל בימינא
ולאשתכחא ימינא על שמאלא ולאשלטא ימינא על שמאלא
וע"ד קב"ה פקיד ליה לאברהם לקרבא בריה לדינא ולאתקפא
עלוי ולא פקיד ליצחק שמאלא לאברהם · וע"ד אשתכח דא בדינא
ודא בחסד וכלא חד ואתכליל דא בדא · והכי אתכלילו היכלין
תתאין בעלאין · כד נטיל יצחק היכלא דא כדין כלא איהו לטב
דינא בזכותא · וע"ד בעי ב"נ דדאין דינא למידן דינא בזכותא
בגין דאיהו רזא עלאה שלימו דדינא בגין דלית שלימו דדינא
אלא בזכות · דא בלא דא לאו איהו שלימו · דינא בזכותא דא
איהו שלימו דמהימנותא כגוונא דלעיל ביומא דר"ה כד דינא
אתער בעלמא בעאן ישראל לתתא לאתערא רחמי מגו שופר
כגוונא דרזא עלאה והא אוקימנא ובעינא לחברא דינא לקבל
זכותא בגין דכד קיימא דינא בזכותא כלא איהו כחבורא
חדא · ועילא ותתא בשלימו וכדין °ועולתה קפצה פיה דלית לה איוב ה'
רישו לאסטאה ולקטרגא בעלמא וכדין כלא ביחורא חדא כדקא
יאות ודינא בלא זכו לאו איהו דינא ודא איהו דישראל דאית
לון דינא בזכותא אבל שאר עמין לא אית לון דינא בזכותא
וע"ד אסיר לן לסדרא דינין דילן בערכאי דעמין עובדי עבודה
זרה דהא לית לון חולקא בסטר מהימנותא דילן דכתיב °לא תהלים קמ"ז
עשה כן לכל גוי ומשפטים בל ידעום · ומסטרא דישראל כל
מאן דדאין דינא ולא אכליל ביה זכות דא איהו חטי דקא גרע
רזא דמהימנותא ואסטי גרמיה לההוא סטרא דאית ביה דינא
בלא זכות · ות"ח כד קיימי סנהדרין לתתא למידן דיני נפשות
אצטריכו למפתח בזכותא בגין לאכללא זכותא בדינא · ותו
דהא אקרון °ספרי זכותא וע"ד אשתדלותא דילהון למפתח דנ"ה ז'
בזכותא ושראן בזכותא מזעירא ולבתר אשתלים דינא מעלאה
למהוי זכותא כליל בדינא דא לעיל ודא לתתא · דינא בזכותא
שלימו דדינא דא בלא דא לאו איהו שלימו ובגין כך יצחק
ורבקה

ורבקה כחדא אינון דא דינא ודא זכותא למהוי שלימו כחדא
זכאה חולקיהון דישראל דקודשא ב״ה יהב לון אורייתא שלימתא
למיהך בארח קשוט כגוונא דלעילא · תא חזי דאינון לא דיינין
דינא אלא בזכו ולעיינא זכותא בקדמיתא למהוי כליל דא בדא
וסנהדרין קא מהפכי בזכותא בדינא לאכללא כלא כחדא בגין
דלא ישלוט סטרא אחרא דהא כד זכותא לא אשתכח סטרא
אחרא אשתכח דאקרי חובה ואתחברת בדינא ואתתקפת
ודא הוא דינא בחובה · ועל דא ביומא דראש השנה
בעינא לחברא זכותא בדינא ולא יתגבר חובה ובגין כך בעינא
זכותא ודינא למהוי כחדא בגין דאיהו שלים · דכד סטרא
אחרא שלטא לאו איהו שלים אלא קטרוגא כמה דאיהו קטרוגא
ואינון ארבע מיתות וכד סטרא דאיהו זכות שלטא כלא איהו
שלים שלום ואמת חסד ורחמים · וכד אתחברת סטרא אחרא
בדינא שלטא בקטרוגא באינון ארבע מיתות בית דין סקילה
שריפה הרג וחנק כלהו שולטנותא דקטרוגא בישא · סקילה בגין
דאיהו אבן נגף שריפה בגין דאיהו צור מכשול אשא תקיפא
הרג דא חרב תאכל בשר · תאכל בשר ודאי דשלטא בבשרא שלח ק״ע ה׳
ודא הוא קץ כל בשר · חנק בגין דאיהו קללת אלהים והוא ברא׳ ו׳
דשלטא על חנק על צליבו ואוקימנא בגין דלא ישתאר אלא
בשרא בלחודוי · וההוא קללת אלהים שלטא בבשרא מרה
חשוכא ובגין כך דא לטב ודא לביש · ואצטריכו ישראל דרזא
דמהימנותא בהו לאסתמרא בגין דישלוט סטרא דמהימנותא
ולא יהבון דוכתא לסטרא אחרא לשלטאה זכאין אינון בעלמא
דין ובעלמא דאתי עלייהו כתיב ועמך כלם צדיקים וגו׳ נביאין ישעי׳ ס׳
דאינון סטרין עלאין תרין ירכין דסמכין לאורייתא קדישא אינון
נטלין להיכלא דתרין רוחין ביה דאינון (א) נגה וזהר ואינון תרין
ירכין

א) בראשית מ״ה ·

ירכין לתתא לסמכא לאינון היכלין דלעילא דאקרון תורה שבע"פ
פה · כמה דאית סמכין לאורייתא דאיהי תורה שבכתב כך אית
סמכין קיימין לאורייתא דאיהי תורה שבע"פ פה ואתכלילו דא
ברא כדין אלין תרין סמכין דלתתא כד מתחברן באלין עלאין
ר"נ"ז אתרשים בהו סטרא דנבואה ומאן איהו *מראה דאיהו כגוונא
דנבואה וכל אינון מאריהון דמראה מהכא ינקין · לעילא נבואה
הכא מראה וע"ד איהו דא כגוונא דא ודא כגוונא דא וכד מתחברן
דא בדא כדין שליט על האי אתר אתרשים שמא קדישא דאקרי
(ב) צבאות · בגין דכל אינון חיילין קדישין כלהו קיימי הכא וכלהו
אקרון מסטרא דנבואה מראה וחלמא מסטרא דנבואה הוו ואע"ג
דקא אמרינן די בגו ההוא אות קיימא קדישא שרייא שמא דא בגין
דכלהו חיילין נפקי מהאי אות עם כל דא ירכין דאינון קיימין לבר
קרינן על שמא דא דאלין אינון דאקרון ברייתי דהא ברייתא לבר
ממשנה · מתניתין קיימא לגו ברייתא ואקרון ירכין בתי בראי
כגוונא די לעילא · מתניתין איהו רזא דקיימא לגו דאולפי תמן
פיר ח' עקרא דכלא ועל דא תנאי · ורזא דא *אנהגך אביאך אל בית
אמי תלמדני ~~ בית אמי דא קה"ק תלמדני דא הוא רזא דמתניתין
דכד עאל דא נהר דנגיד ונפיק בההוא בית קדש הקדשים כתיב
דברים ל"ז תלמדני ודא הוא רזא דאקרי משנה כד"א *את משנה התורה
הזאת · כד אתמשכא לבר אקרי ברייתא תרין ירכין אינון ברייתי
רזא דרזין דלא אתייהיב לאתגלאה בגין דלא אתמסר רזא
בר לחכימי עליונין · ווי אי אתגלי ווי אי לא אתגלי · בגין דאיהו רזא
מרזין עלאין דקב"ה אנהיג ביה עלמא · בית ראשון קיימא ביומי
שלמה לקבל עלמא עלאה ואיהו אקרי בית ראשון ואשתמש
בלא (ג) בבית קדש הקדשים אתר דאשתמש ביה שמשא

בסיהרא

ב) פקודי רל"ב א' : ג ) האזינו רצ"ו א' :

בסיהרא ורזין עילאין כלהו בשלימו וקיימא עלמא באשלמותא
ולבתר גרמו חובין ואתמשכו רזין ואתרחיין מבית קדש הקדשים
דלבר · כד אתרחו לירכין כדין קיימו לבר דאקרון בתי בראי
ואצטריכו לברייתי · בית שני קיימו בבתי בראי בירכין · ומנייהו
אהדרו ושארו בבית קדש הקדשים ואיהו בית שני ואינון אחרנין
אשתארו בברייתא לבר בינו (נ"א ככי) ירכין · והוו אולפין ממתניתין
ישעי' ב ואתנהיגו מינה והיינו רזא דכתיב °כי מציון תצא תורה · ולבתר
כד גרמו חובין אתעדי שולטנותא דהאי בית שני (והע"ג) דשולטנא
דיליה לא הוה כבית ראשון דהוה ביה שלמא תדיר בגין דמרכא
דשלמא דיליה תדיר הוה בגוויה ועד הוה בשלם · בית שני לא
הוה ביה שלם הכי בגין דערלה קטרגא ביה תדיר ועד הוו כהני
זמינין בגויה לקטרגא בהאי ערלה ולה אצטריך מלה לקטרגא
בהדה ולאגנא על בית שני · וכלא ברזא כדקא חזי · לבתר גרמו
חובין ושלטא ההיא ערלה ואתרחיין מבית שני לבר ונחתו מתמן
דחמוקי ירכין לתתא (נ"א ולבתר נחתו מתמן ואתרחו מהוכין חמוקין דלתתא) עד די
זכרי' י"ד שרון לתתא ברגלין · וכד יתבון ברגלין כדין °ועמדו רגליו ביום
ההוא ועלמא בכלא יתנהיג ברזא עלאה כדקא חזי · ואף ע"ג
דאתרחו לא אשתבקו מניה · ולעלמין אתאחידו ביה ומאן דידע
דל"ג ה ומדיד בשיעורא דקו המדה ארכא דמשיכו דירכין עד רגלין יכיל
ויקרא למנדע משיכא דגלותא דאתמשך · ורזא איהו בין מחצדי חקלא
ר"פ ה' וכלא ברזא עלאה · ובגין דא כלהו ברייתי וכלהו תנאי וכלהו
אמוראי קיימי בדוכתייהו כדקא חזי · אלין לגו ואלין לבר באינון
חמוקי ירכין (ואלין לבר) ולתתא מברכין · ובכלהו אקרי תורה שבע"פ
ובכלהו נחתי ישראל ואתגלו וכדין כד יסתיים גלותא במשיכו
דרגלין כדין ועמדו רגליו ביום ההוא ויתעבר ההוא רוחא מסאבא
ערלה מן עלמא ויתהדרון ישר' בלחודייהו לשלטאה כדקא יאות

בגין דההוא ערלה נחית לון לתתא עד השתא׳ ומכאן ולהלאה
דהאי ערלה אתקצץ ואתעבר מגו עלמא כדין וישכון ישר׳ בטח
בדד עין יעקב׳ בההוא עין יעקב ולא אשתכח מקטרגא עלייהו
זכאה חולקיהון דישראל בעלמא דין ובעלמא דאתי יוסף הצדיק
עמודא דעלמא איהו נטיל ברשותא היכלא טמיר וגניז וברשותיה
דת"ז ח׳ קיימא היכלא שביעאה ואע"ג דקא אמרן דהיכלא דלבנת הספיר
ר"ס ח׳ ברשותיה קיימא הכי הוא דביה מתקן׳ אבל ת"ח׳ נביאים
כרתסית
ת"ה ח׳ דקא אמרן כד מתחברי לתתא תרין דרגין מתפרשין מנייהו מראה
וחלום וקיימי בירכין׳ באינון חמוקין קיימי מראה וההוא דאקרי
דפ"כ ח׳ נבואה קטנה׳ מחמוקי ירכין ולתתא קאים חלום עד דמאטו
דת"ז כ׳ רגלין ברגלין׳ ותמן קאים היכלא תתאה ואקרי לבנת הספיר
כלא ירכין בירכין לאשתלמא חד בחד וכלהו דרגין דנבואה דהא
מתמן נפקי שראן ואתעבידו מנייהו מראה ושראן על האי אתר
ואתעביד מנייהו חלום׳ יוסף הצדיק איהו שלימא דכלא איהו
נטיל כלא בגין דכלא אתקן בגיניה כלא תאיב בתיאובתא בגיניה
תא חזי בשעתא דיוסף הצדיק קיימא לאתקנא כלא כדין איהו
נטיל כלא וכד אתחבר בהיכליה כדין מתערי כלהו לנטלא
תיאובתא ורעותא עלאי ותתאי וכלא אינון ברעותא חדא ושלימו
חד למחדי (נ"א למהוי) עלאי ותתאי רעותא חדא כדקא יאות׳ וכלהו
משלי י׳ תתאי קיימי בקיומא בגיניה׳ ועל"ד כתיב וצדיק יסוד עולם׳
ועל האי יסודא קאים האי עלמא׳ האי לבנ"ת הספי"ר לא קאים
בקיומיה עד דהאי יוסף הצדיק אתקן׳ וכד איהו אתתקן
כלא מתתקני דא הוא יסודא דכלהו בניינא ועל דא כתיב ויבן
יי׳ אלהים את הצלע ולא כתיב וייצר ולא כתיב ויברא בגין
דהאי קיימא על יסודא ולבתר דיסודא אתקן כלא אתבני

כרה׳ כ׳ עליה ׳ ובג״ד כלהו קיימין בהאי והא אוקימנא ׳ ת״ח כתיב ׳ויבן
יי׳ אלהים את הצלע דהוות מסטרא דאחורא ואתקין לה
לאהדרא אנפין באנפין ׳ הכי אוקימנא אבל ויבן אסתכל לסלקא
לה בההיא דרגא דעלמא עלאה שרייא ביה ׳ למהוי דא כגוונא
דדא ׳ תו ׳ ויבן אסתכל בסטרוי ואתקין וכוין כל רוחותיה
למזרע ולאשקאה ולאולדא למעבד לה כל צרכוי כמה
דאצטריך ׳ ולכתר ויביאה ׳ במה בהאי צדיק דכתיב ׳ ובזה אסתר ב
הנערה באה אל המלך דהאי אמשיך לכלא לסלקא לאתעטרא רס״ח ה׳
בשלימו ׳ הכא מניעו דכל חובין הכא מניעו דכל תיאובתין
בישין מה דלא איהו בההוא היכלא שתיתאה בסטרא אחרא
דתמן כל ענוגין בישין וכל סטרין דתיאובתין דענוגא דהאי
עלמא וכד האי עלמא אתנהיג בהו בני נשא כשלי בהו
ובגין דבני נשא טעיין בהו כשלין בהו להחוא עלמא ׳ דחמאן כמה
ענוגין ותיאובתין ׳ דגופא אתהני ואתענג מנייהו וטעיין אבתרייהו
כרה׳ ג׳ הרא ה״ד ׳ותרא האשה כי טוב העץ למאכל וגו׳ ׳ דהא כל
תיאובתין וכל ענוגין דעלמא ביה תליין וע״ד כגוונא דא אית
מלין דגופא אתהני בהו ועיילי לגופא ולא לנשמתא ואית מלין
דנשמתא אתהני מנייהו ולא גופא ׳ ועל דא דרגין פרישין דא
מן דא ׳ זכאין אינון צדיקייא דנטלי אורח מישר ומנעי גרמייהו
מההוא סטרא ומתדבקן בסטרא דקדושה בהיכלא דא כלילן
כל שאר שמהן דכל אלין היכלין דלתתא ׳ תרי שמהן אינון
דכלילו שאר שמהן אחרנין ׳ חד דכד אתחבר עילא בתתא
ויעקב נטיל היכליה באינון נשיקין כרזא עלאה כדין כליל כל
שאר שמהן ואקרי יהו״ה אלהי״ם ודא אקרי שם מלא כמה
כרה׳ שית ׳דאוקימנא וחד כד אתחבר יסודא דעלמא בהיכליה וכלהו מתערי
מ״ח כ׳ בחביבותא ובתיאובתא לגביה וכלהו כלילן ביה ׳ כדין כליל
רנ״ו כ׳ שאר שמהן ואקרי יהו״ה צבאות ׳ ודא אקרי שמא קדישא שלים

ולאו איהו שלים כהאי אחרא · מה בין האי להאי · דא שליט עלאה בתתאה גופא בגופא ודא איהו שליט בכלא כדקאמרן ודא שליט מאתר דסיומא דגופא ולתתא באינון היכלין ובכלא דלתתא · ורזא דא בית ראשון ובית שני · וכג"ד היכלא דא כליל כל שאר שמהן דלתתא וכלהו שמהן כלילן בהאי שמא כלהו שמהן דלתתא כמה דאוקימנא וע"ד שמהן אלין דא סלקא ודא נחית זכאין אינון צדיקייא דידעין ארחוי דאורייתא יסודא דא אתתקן לתרין סטרין חד לאתקנא כל שאר דלתתא וחד לאתקנא היכלא שביעאה ולאתקנא דא בדא למהוי כלא רעו חדא כדקא יאות · עד הכא יחודא דתרין סטרין דלעילא ותתא לאתייחדא כחדא בשלימו למיהך בארח מישר זכאה חולקיה מאן דידע ליחדא יחודא ולסדורי סדורא דמהימנותא למיהך בארח מישר זכאה איהו בהאי עלמא ובעלמא דאתי ועל"ד כתיב חסד ואמת נפגשו צדק ושלום נשקו · וכדין אמת מארץ תצמח וצדק משמים נשקף · גם יי' יתן הטוב וארצנו תתן יבולה תהלים פ"ה

(היכל ק"ק דזעיר דבריאה) :

היכלא שביעאה · היכלא דא היכלא פנימאה מכל הני היכלין · האי היכלא איהו סתימו דלאו ביה דיוקנא ממש ודירת גופא כלל הכא סתימו דגו רזא דרזין · האי איהו רזא דאיהו אתר לאעלא תמן בגו אינון צנורין דלעילא רוחא דכל רוחין רעוון דכל רעוין לאתחברא כלא כחדא רוחא דחיי בהאי למהוי כלא תקונא חדא · היכלא דא אקרי בית קדש הקדשים רנ"ה כ' אתר לקבלא האי נשמתא עלאה דאקרי הכי לאייתאה עלמא דאתי לגבי האי עלמא עולם אקרי · עולם סליקא דסליק עלמא תתאה לגבי עלמא עלאה ואסתתר בגווה ואתעלם בירה אתגלייא בסתירה · עולם דסליק איהו בכל אינון

דקרבין ביה ואסתתרן גו סתירו עלאה · עולם עלאה סליק ואסתתר
ברעותא עלאה גו טמירו דכל טמירין דלא אתיידע כלל כלל ולא
אתגלי ולית מאן דידע ליה · פרוכתא דפרסא פריסא חפייא גו
טמירו סתים · כפורתא פריסא גו טמירין עלאין לאסתמא סתימין
דהא טמירין וסתימין (נ"א פרוכתא פריסא גו טמירין עלאין לאסתמר
סתימו דהאי טמיר וסתים) לגו מן כפורתא אית אתר סתים וטמיר
וגניז לאכנשא ליה בגויה משח רבות עלאה רוחא דחיי על ידא
דההוא נהר דנגיד ונפיק וההוא נהר אקרי מבועא דבירא דלא
פסקין מימוי לעלמין · וכד האי עייל ונגיד כל ההוא רבות קודשא
מלעילא מאתר דקב"ה נהירו דנהירת ואתי גו אינון צנורין האי
אתמלייא מתמן כנוקבא דמתעברא ואתמלייא מן דכורא · אוף
הכי נמי האי היכלא מתתקנא תדיר לקבלא כנוקבא דמקבלא מן
דכור' קבילו דקביל כל אינון רוחין ונשמתין קדישין דנחתין לעלמ'
ואתעכבו תמן · כל ההוא זמנא דאצטריך יתעכבון עד דייתי מלכא ישע' ק"ל כ'
משיחא ויסתפקון כל אינון נשמתין וייתון ויחדי עלמא כמלקדמין
וכדין יחדי קב"ה כמלקדמין כד"א ישמח יי' במעשיו · בהאי תהלים ק"ד
היכלא קיימין ענוגין ותפנוקין דרוחא ואשתעשעותא דאשתעשע
קב"ה בגנתא דעדן הכא איהו תיאובתא דכלא ועינוגא דכלא
לאתחברא כלא כחדא ולמהוי כלא חד קשורא דכלא ביחודא
חדא הכא קיימא · דכד שייפי כלהו מתחבראן בשייפין עלאין כל
חד וחד כדקא חזי ליה לית לון תיאובת' ולית לון ענוגא בר ביחוד'
דהאי היכלא כלא הכא תלייא · כד אתחברותא דהכא אתייחד
ביחודא חדא כדין כל נהירו דשייפין וכל נהירו דאנפין וכל חדוון
כלהו נהירין וחדאן זכאה חולקי' מאן דידע לסדרא סדורין ולאתקנ'
תקוני אשתלמותא כדקא יאות דחימו דקב"ה בהאי עלמא ובעלמ'
דאתי · וכדין כל דינין וכל גזרין בישין מתעברין ומתבטלין מעלמא
היכלא דא היכלא דתיאובתא היכלא דענוגא היכלא לאשתעשע

עילא

עילא ותתא כחדא ומקבלא כלא נהירו דבוצינא עלאה דנהיר
לכלא ולאתייחדא כלא כדקא יאות ביחודא שלים · ועל דא
היכלא דא קאים בטמירו דכלא גניז מכלא · אע״ג דכלהו
טמירין · דא טמיר וגניז יתיר למהוי ברית קיימא כלא כחדא
דכר ונוקבא למהוי שלים · היכל דא אקרי ארון הברית דאיהו
ארון כל הארץ בגין דהאי איהו אתר דנפקי מניה כל נשמתין
דעלמא ליחדא יחודא לתתא ולאמשכא יחודא דקב״ה מעילא
לתתא ויהבא לצדיק בגין דנפקו מצדיק ועיילי בצדיק ולבתר נפקי
מצדיק ועיילי באתר דנפקי מתמן · האי ארון הברית נקיט כלא ויצא קנ״ה כ'
מצדיק ולבתר נפקי מניה ועיילי בצדיק לתתא לבתר נפקין מצדיק
דלתתא ועיילי בהאי ארון הברית למהוי כל נשמתין כלילן מעילא
ומתתא למהוי שלים מכל סטרין · והאי ארון הברית נקיט מצדיק
אינון נשמתין מתרין סטרין · ת״ח מבועא דבירא לא מתפרשא
מבירא לעלמין ועל דא האי אתר שבלולא דכלא קומא
דכל גופא למהוי שלים בכלא כדקא יאות · הכא הוא יחודא
וקשורא כחדא למהוי עילא ותתא חד בקשורא חדא
דלא מתפרשן כל שייפין דא מן דא ולאשתכחא כלא אנפין
באנפין ועל דא תנינן מאן דשמיש ערסיה מאחורא אבחיש
תקונא דאסתכלותא אנפין באנפין לאנהרא כלא כחדא
ולאשתכחא כלא אנפין באנפין ברבקותא כדקא
יאות (א) כמה דאת אמר ודבק באשתו · באשתו דייקא בראשית כ'
ולא אחורי אשתו · תרין אינון · יעקב איהו לעילא יוסף לתתא ·
תרין תיאובתין אינון · חד היכלא שתיתאה וחד האי היכלא ·
שביעאה · תיאובתא לעילא באינון נשיקין דנטיל יעקב תיאובתא
לתתא בהאי שמושא דנטיל יוסף · מתרין סטרין אלין נטיל
ארון

א) א״פ בב״ר למדו מפסוק זה איסור שלא כדרכה לב״נ וז״ל בן נח שבא על אשתו שלא כדרכה חייב מיתה וכו' ודבק באשתו והיו לבשר אחד במקום ששניהם עושים בשר אחד :

ארון הברית רוחא דחיי מסטרא דיעקב נטיל רוחא דחיי לעילא דאתדבק ביה באינון נשיקין ואעיל באינון נשיקין (כ״ה ועיי״ל) רוחא דחיי דלעילא ביה לאתזנא מניה · מסטרא דיוסף דאיהו לתתא בסיומא דגופא בהאי היכלא נטיל רוחין ונשמתין לארקא לתתא להאי עלמא · אלין תרין סטרין מתפרשן לתרין סטרין · סטרא דיעקב אתפשט ויהיב תוקפא לנבעא באינון שדים דאתמליין מההוא רוחא דחיי ויניק בהו לאינון מלאכין קדישין דאינון חיין וקיימין לעלמין וקיימין בקיומא ביה · סטרא דיוסף עייל בתיאובתא ויהב תוקפא לגו ועביד נשמתין ורוחין לנחתא לתתא · ולאתזנא בהו בני עלמא ועל דא קיימין תרין סטרין אלין דא לעילא ודא לתתא · דא לאתזנא לעילא ודא למיזן לתתא כל חד וחד כדקא חזי ליה (ועל דא) וכלא איהו חד וחד רזא איהו · ועם כל דא יוסף זן לכל גופא ואשקי ליה ומהאי רוחא דחיי דאתדבקותא דיעקב נחית לתתא וביה אתדבק האי ארון הברית ברעותא לעילא ונחית ההוא רוחא דחיי לתתא בההוא אתדבקותא דיוסף וכד אתחבר כלא כחדא אתמליין אינון שדים לינקא לכלא ובגין כך כלא איהי חד זכאה חולקיה מאן דידע לקשרא קשרין וליחדא יחודא בצלותיה ברעותא דלבא כדקא יאות בגין לדבקא שיפא בשייפא רוחא ברוחא כלא בכללא חדא למהוי כלא חד כדקא חזי · תא חזי האי היכלא כד אלין רוחין קדישין וכל אינון היכלין ורתיכין כלהו מתייחדי כחדא ואשתכחו בקשורא חדא כדין האי רוחא עלאה דכלהו דאיהו נקודה חדא אסתים בהו ולא אתגלייא ואתעביד רוחא סתים כגוונא עלאה · וסימניך אגווא יחודא בקשורא דכלא כדקאמרן לאתקשרא דא בדא למהוי כלא שלים

בשלימו

בשלימו (דכר ונוקבא) כחדא · והא אוקימנא כגוונא דא קרבנא סלקא ליחדא קרבנא וליחדא (ד״א ולא״ס זפקא) כל חד וחד כדקא חזי ליה מההוא תננא דסליק · דכהנא דאיהו ימינא בקשורא דיחודא ברעותא וליואי בשירתא · כליל דא בדא היכלא בהיכלא רוחא ברוחא עד דמתחברן באתרייהו שייפא בשייפא למהוי כלא כליל כחדא כדקא יאות והא אוקימנא דכד אשתלים כלא כחדא שייפין עלאין בתתאין כדין נשמתא עלאה דכלא אתערת ועאלת בכלהו ונהיר לכלא וכלהו מתברכאן עלאין ותתאין וההוא דלא אתיידע ולא עאל בחושבנא רעותא דלא אתפס לעלמין כדין כלא סליק עד אין סוף ואתקשר כלא בקשורא חדא ובסים ההוא רעותא לגו בגו בסתימו · נהירו דנשמתא עלאה סלקא לגו בגו ונהיר לכלא · בגין דהאי נהירו אזיל בסתימו דמחשבה דאיהו כליל כלא בגו לגו בההוא רעו דמחשבה אנהיר ואתבסם ותפיס ולא תפיס סלקא מגו רעו דמחשבה לתפשא ביה וכד האי סליק נהירו דלתתא תפיס ביה וכן כלא לאתקשרא ולאתמליא ולאתברכא כלא כחדא כדקא יאות · וכדין אתקשר דא בדא כדקא אמרן היכלין בהיכלין תתאין בעלאין רזא דכר ונוקבא כחדא נהירו עלאה בנהירו דסתים וגניז יתיר ביה וההוא דגניז כליל במה דגניז יתיר עד דאשתכח כלא כדקא יאות ביחודא חדא · ועל דא משה הוה ידע לסדרא סדורא דמאריה מכל בני עלמא · כד אצטריך לארכא אריך · לקצרא קצר כמה דאוקימנא · אל נא רפא נא לה · תנינן מאן דאריך בצלותיה רמ״ד ה׳ במדבר י״ב
ואסתכל ביה לסוף אתא לידי כאב לב · ותנינן מאן דאוריך בצלותיה יורכון יומוי ורזא דמלה מאן דאריך באתר דבעי לקצרא אתי לידי כאב לב מאן לב דא הוא דכתיב וטוב לב משתה תמיד משלי ט״ו
בגין דאיהו אתר דבעי לקצרא ולא לארכא ביה דהא כלא קאים לעילא ובעי דלא לאמשכא ליה לקשרא ליה בקשורא דלעילא בלא אריכו למהוי כלא

חד ביחודא חד ׳ וכיון דאתקשר כחדא כדין לא בעי לארכא באריכו ולאתחננא בתחנוני ׳ וכד אריך באריכו באתר דאצטריך קב"ה קביל צלותיה ודא הוא יקרא דקב"ה בגין דיחודא דצלות קא מקשר קשרין ואסגי ברכאן לעילא ותתא ׳ גו היכלא דא קיימא נקודה חדא טמירתא והאי נקודה איהי רוחא לקבלא רוחא אחרא עלאה ׳ וכד שריא רוחא ברוחא כדין עאל דא בדא ואיהו חד ודבקותא חדא ואתרכיב דא בדא למהוי חד כהאי אילנא דארכיב דא בדא ואיהו חד זינא בזיניה ׳ ווי מאן דארכיב זינא בלא זיניה כאינון בני אהרן דבעו (ה) לארכבא אילנא באחרא דלאו איהו זיניה ׳ ומאן דארכיב זינא בזיניה וידע לקשרא קשרא בקשריה היכלא בהיכליה דרגא בדרגיה דא אית ליה חולקא בעלמא דאתי כמה דאוקימנא ועל דא האי איהו שלימו דכלא וכד אשתלים דא בדא ואיהו כלא חד עובדא דנפיק מהאי שלימו ההוא אקרי מעשה מרכבה ורזא דא וייצר יי׳ אלהים את האדם ׳שם מלא ואדם איהו עובדא דהאי מרכבה דארכוב דא בדא עובדא דשלימו דכלא וכד אשתלים דא בדא כדין יי׳ אלהים שם מלא ׳ ובאורח איהו מאן דירע לקשרא קשרי מהימנותא וליחדא יחודא כדקא חזי ׳ ת"ח כמה דאיתנהו שמהן קדישין עלאין מתחברין אלין באלין הכי איהו שמא קדישא ׳ אתפריש לעילא ואתפריש לתתא שמא דא איהו לעילא שמא דא איהו באמצעית׳ שמא דא איהו לתתא יהו"ה דאיהו רזא דשמא קדישא איהו חד ׳ רזא דכלא ׳ עלמא עלאה בסתימו דסתימותא דעליה דאשתתף בהדה ואיהו חד עלמא תתאה בסתימו דאמצעיתא רזא דתיבא קדישא עלאה דעליה ואוקימנא (ס"א תא חזי רזא דשמא קדישא דא יי׳ אלהים שמא דא איהו לעילא שמא דא איהו באמצעיתא שמא דא איהו

בר' ב' בראשית ת"ח ב'



ה) משמע מכאן דרשה בני אהרן היה שעברו על כלאים ה"ס (א"כ בבירמעוהיא דפ"ר כלא"ר דלפין פותר מוכיח שלא עברו דברים לו כפשטן ולא היה חטא בני אהרן הרכבת אילן באילן דרך נופני הא"ח הכוונה שטעו בנשיאות העליונים והרכבתו אין בשאלתו אינו והכל טהור וגנוז וה' ברחמיו יצלינו משגיאות)

לתתא · לעילא רזא דעלמא דאתי בסתימו דסתימותא דעלירה
ואיהו חד · לתתא רזא דעלמא תתאה ועלמא עלאה דעלירה
אשתתף בהדיה ואיהו חד · באמצעיתא ברזא דרתיכא קדישא
עלאה ואוקימנא) · מהאי גיסא ד' רתיכין נפקין ומהאי גיסא
ארבע רתיכין נפקין בגין דכל חד וחד מתפרש לארבע כל רתיכא
ארבע אינון כד מסתכלין דרגין · וכן כלהו ארבע בארבע ברזא
דשמא קדישא דאיהו אדנ"י באינון רתיכין דקיימי ונטלי בשמא
דא ואינון אקרון הרי נחשת · בגין דאית הרים ואית הרים · אית
הרים עלאין והרים תתאין · ואינון בתלת סטרין קיימי ונפקי מגו קל"ט ח'
זהב וכסף ונחשת · נחשת לתתא בגין דאינון רתיכין דנפקי מגו
אל"ף דל"ת נו"ן יו"ד די בגו היכלא קדמאה דאינון ארבע רתיכין
דנפקין מגו אינון תרין רוחין ימינא ושמאלא מגו לבנת הספיר
כדקאמרן · אלין תרין רוחין דקאמרינן התם אינון אקרון תרי זכ"ו ה'
טורים ואינון הרי נחשת מאינון תרי רוחין דאקרון הרי נחשת יל"נ ה'
נפקי אינון ד' רתיכין דמשתמשי בההוא שמא דאל"ף דל"ת זכ"ו ב'
דאשתקע בסנדלפו"ן מאריה דאפייא וכלהו שליחן אלין על אלין
בעלמא ברזא דסוסוון ורתיכין בגין דאית רתיכא על סוסוון
דנטלי לה ודא שמא קדישא אתכליל ביו"ד ה"א כמה דאוקימנא
דאתכליל אל"ף דל"ת ביו"ד ה"א ואיהו יאהדונה"י והא אתמר זכ"ו כ'
אלהים לא אתכליל בשמא אחרא בגין דאית אלהים חיים
ומהאי אתפשט לכמה סטרין ולא אתכניש אלא אתפשט ·
שמא דכליל כל שמהן יו"ד ה"א וא"ו ה"א ברזא דאתוון צרופא
דשמא קדישא דביה הוה ידע כהנא לצרפא בכל סטרוי עד
דסלקי שמהן בכמה סטרין בארבעין ותרין גוונין באשתטחו בראשית ט' ח'
דבוצינא דקרדינותא · דהאי איהו כליל כל שמהן ושמא דא
כליל כל שמהן · אהיא"ל דינ"ב סימן · באלין אתוון כלילן אחרנין
מתחברן · ונפקי אלין ועיילי אלין לבתר כד אתנטי ואתפשט בוצינא
דקרדינותא מצטרפי אתוון בגווה ואעלי אתוון ונפקי אתוון
ברזא דאלין תשע אתוון · ואלין אתמסרו לקדישי עליונין
למנדע

למהך באורחא דרזא דאתוון לצרפא יחודא דשמהן דאתוון כמה
דהוה ידע כהנא לצרפא שמהן באתוון רשימן ׳וידי אדם מתחת יחזקאל א׳
כנפיהם ׳ כלהו ידי אדם הא אוקימנא דאינון שרפים וחיות (נ״א
ואופנים ׳ (כרובים וחיות ואופנים) כלהו בגדפין וידין יופין וחיוון)
תחות גדפייהו לקבלא צלותין ולקבלא מארי דתיובתא ׳ ידי
אדם אתרין ודוכתין לקבלא בני נשא בצלותהון ובעותהון
ולאפתחא פתחין לקבלא לון ליחדא ולקשרא קשרין ולמעבד
רעותהון ואלין אתרין ודוכתין דאקרון ידי אדם דקיימי לבני נשא
אלין אינון שמהן קדישין דשליטין בכל דרגא ודרגא (בגין) דבהון
עאלין בני נשא בצלותהון ובעותהון בכל תרעין עלאין ׳ ובדא
שלטין תתאין לעילא ׳ ורזא דא ׳ידיך עשוני ויכוננוני ואלין שמהן תהלים קי״ט
קדישין ׳ ׳ויאמר יי׳ אל משה נטה את ידך על השמים וכי היך שמות ט׳
יכיל לארמא ידיה על שמייא ׳ אלא נטה ארכין כד״א ׳ויט שמים תהלים י״ח
וירד משיכו מעילא לתתא ׳ ידך אתרך אתרא דדרגא דילך דאת
שארי בגויה ודא ברזא דשמא קדישא ׳ ובלא עלאי ותתאי ברזא
דשמהן נטלי וקיימי ׳ ובהו עאלין בני נשא להיכלין עלאין ולית
מאן דימחי בידוי ׳ זכאין אינון דידעין לסדרא יחודא דמאריהון
כדקא יאות ולמיהך באורח קשוט בגין דלא ישגון ברזא דמהימנות׳
ת״ח בהיכלין אלין אית רזא עלאה גו מהימנותא ׳ וכלהו חיוון
דתמן כלהו משניין דא מן דא לאתכללא אלין באלין למהוי לאתקנא
וסימניך ׳וישנה ואת נערותיה לטוב ׳ בשבעה היכלין אלין שלימו אסתר ב׳
דעילא ׳ כד אשתלים דא בדא ועאלו צלותין ובעותין דמאן
דידע לסדרא לון לאתקנא לון לעילא כד״א ואת שבע הנערות
הראויות לתת לה מבית המלך ׳ היכלא קדמאה ׳ יוצר אור ובורא
חשך נהירו דאבן טבא ספירו דאבן טבא נציץ לתרין
סטרין כמה ׳דאוקימנא לימינא ולשמאלא אור וחשך ׳ ׳מה רבו רמ״ז כ׳
מעשיך יי׳ כלם בחכמה עשית כלהו אופנים וגלגלים מלארץ תהלים ק״ד

הארץ

הארץ קנינך וגו' (א) המלך המרומם לבדו מאז שמא קדישא
(ב) יאהדונה"י כללא דישמא קדיישא שלים בתרי שמהן ודא הוא
סליק באוירא ומתנשא מימות עולם :

היכלא תניינא · (ג) אל ברוך גדול דעה אורפניא"ל רזא דכליל
אתוון זעירין דטפא ביתא הכא אינון דקאמרי קדוש וברוך
יהכא איהו קדושה וברוך כבוד יי' היכלא תליתאה לאל ברוך
נעימות יתנו · היכלא רביעאה המחדש טובו בכל יום תמיד
מעשה בראשי' בגין דהכא מתגלגלין נהורין ודינין דעלמא
מאן דאיהו לחיים מתחדש כמלקדמין לאתקיימא בעלמא בנהור
דימינא דאקרי (ג) בדקאמרן היכלא חמישאה · היכלא דא אקרי
אהבת עולם ודא איהו משיכו דרחימותא דהיכלא
דאקרי אהבה ודא הוא אהבת עולם אהבתנו · יי' אלהינו בא"י
הבוחר בעמו ישרא' באהבה ברזא דא"ל שד"י · היכלא שתיתאה
אמת ויציב ונכון וקיים ובעינן דלא לאפסקא בין היכלין
אלין (נ"א) דהא במשיכו דצלותא ורעותא מתחבראן כחדא
ואתקשראן אלין באלין ברזא דשמהן קדישין דשליטין בכל חד
וחד · היכלא שביעאה אדני שפתי תפתח רזא דרזין בלחישו ולא
אשתמע קלא · הכא איהו רעותא דלבא לאתכוונא ולסלקא
רעותא מתתא לעילא עד אין סוף ולקשרא שביעאה
בשביעאה (וכלא חד כחד) דא בדא מתתא לעילא ולבתר
מעילא לתתא לאמשכא ברכאן בכלהו עלמין ממקורא דחיי
דאיהו שביעאה · לעילאה (ודא שבינתא) ברעותא דלבא
ובסתימו דעיינין ברזא דאתוון דשבע שמהן עלאין קדישין ·
היכלא

א) מלך עם הכולל בגימטריא עם יה · א"ס : ב) נ"ל שאמר הנו' בפס"ב על השם הזה עוד יחמוז למ"ם בדרוש השמות
ב"ח מי' כלים פנימיים דו"ח דאצילות הם בפתח לו"ח דבריאה והנה השם הזה הוא ממש פנומו ליסוד דו"ח דאצילות
יחוד נשמה בהיכל זה ובח"ח אמר שהוא המסך הדעת שיורד ומתגלה למטה בהיכל זה שהוא יסוד והוא נשמת היכל זה
בסוד הדעת שהוא נשמת ו"ק · הרמ"ז : ג) נ"ל כי אל ברוך גדול דעה בגימטריא אורפניא"ל עם ב' תיבות ועם הכולל
א"ס :

היכלא שביעאה עילאה דא דאיהו 'מקורא דחיי דא איהו ברכת' יר"ה ב'
קמייתא · ודא איהו היכלא קדמאה שירותא דכלא
מעילא לתתא ולנטלא שביעאה מתתא לאתחברא דא בדא
שביעאה בשביעאה · דהא מהאי דלתתא עייל מאן דעייל
להיכלא עלאה · ודא הוא רזא 'ברוך רבוייא דכלהו תתאי כלילא כריתות
בחיון ושרפים ואופנים וכלהו היכלין רבוייא דרזא דקדיש הקדישי' יש"ה ח'
דשרייא בגויה בגניזו וכדין אקרי ברו"ך בכל אלין רבויין וברכאן
ורזין דאשתלימו בה · את"ה עטורא דסתימו דאתוון כללא
דכלהו כ"ב אתוון · ודא הוא א"ת ה' דכליל לון מעילא בהאי
ה' וכניש לון בגויה ודא איהו א"ת ה' · וכד איהי בשלימו בההוא
'נהר דאחיד בה סלקא לאתעטרא לעילא ודא איהו רזא דכתיב תל"י ב'
'ובזה הנערה באה אל המלך וכדין את כל אשר תאמר ינתן דנ"ס ב'
לה · ודא איהו רזא ברוך אתה · ובעי לאתכוונא בהאי רזא
ולקשרא רעותא בהאי רזא · יי' אלהינו דא איהו קשורא ויחודא
דמלכא עלאה לעילא בהאי כד הנערה באה אל המלך
את כל אשר תאמר ינתן לה · ואלהי אבותינו · דא רזא דאבהן
לברכא לה · ודא איהו רזא אלהי אברהם אלהי יצחק ואלהי יעקב
במה דהאי נערה לא אשתבקת מתתאי הכי נמי לא אשתבקת
מאבהן לעלמין איהי אחידת בהון לנטרא לון ולעטרא לון ובגין
דיתברכון כל חד מנהון בעי לארכרא לה על כל חד וחד ולבתר
יתכנשון כלהו בחבורא חדא (ס"א לגו מעוי דאמיה) ומתינטרי בהדה
האל הגדול הגבור והנורא הא כלהו כחדא לסלקא לעילא
בקדמיתא מעילא לתתא והשתא מתתא לעילא לאכללא לון
בהדה דכיון דאמר האל הגדול הגבור והנורא כלהו כלילן בה
וכדין אל עליון גומל חסדים טובים קונה הכל דא כללא דכלא
וזוכר חסדי אבות דאשתהו בהדה (נ"א דאסתכמו כחדא) ועאלו במעהא
ואתברכון תמן · ולבתר שארי לון ואפיק לון כד אינון אתברכאן
מגווה ובההיא השתחואה דאמר בא"י מגן אברהם הכא נפקי
כלהו בכללא · דהא בימינא כלהו מתברכאן כדקא חזי · ת"ח

היכלא שביעאה דא רזא דמלכא עלאה אתעטר ביה ומתעטרן ביה אבהן כדקאמרן ואתכלילו ביה · ועד השתא אתכלילו ובעי לאפקא לון איהו היכלא דא וכד אפיק לון מברכאן כגין האי נערה כדין איהי אחידת בהו בכל אינון ברכאן ואף ע"ג דהא אתכלילו היכלין בהיכלין השתא אתאחידו באינון ברכאן כחדא וכד אמר מלך עוזר ומושיע ומגן כדין אפיק לון מברכאן והאי איהו חד היכלא שביעאה ברזא דשמא קדישא עלאה (א) בוכ"ו ברכה וחסד כח ומשפט כללא כלא ורזא דא הוא (ב) רזא דאהי"ה כללא דכלא בגין דאלין אתוון כללא דכלא בגין דאלין אתוון אפיקו אלין (נ"א לון) דנפקו מנייהו כללא דאבהן ודא איהו דמתחברא בהדייהו דאקרי ברכה · כיון דאמר בא"י מגן אברה' הא אחידת ברכאן מנייהו ברזא דהיכלא חמישאה אהבה דאיהו ימינא ואיהו חמישאה לאתקשרא ברחימו דברכאן דימינא והכי אצטריך מעילא לתתא לאתברכא · בקדמיתא אתכלילו היכלא בהיכלא כדקאמרן והשתא נטלי ברכאן לאשתבחא אלין מקדמת דנא ואע"ג דאית דנטיל בקדמיתא · כיון דאשתכחו מסטרא דימינא ברכאן בהיכלא חמישאה שארי לאחדא ולבתר בסטר שמאלא ברזא דא אתה גבור והאי איהו חבורא אתה וגבור תרין דינין · וכיון דאתמשכאן ברכאן אתכלילו ברחמי ואשתכח בההוא סטרא כלא כחדא ודא הוא מחיה מתים סומך נופלים ורופא חולים וכו' · ודא איהו ברזא דשמא קדישא דאקרי (ג) אברט"ם רזא איהו באתוון דשמא (ד) דאקרי אלהי"ם בגין דאלין אתוון סלקין לאתעטרא לעילא (ואפיקו להו אלין לאתקרי בהון וסלקין לאתעטרא לעילא) אלהים חיים וגרע באתוון לאחרא בגריעו · ומהכא

אתפשט

א) הוא כתבונה ושיהו אחוריים של אהו"ה וג' כל"י וכשה"כ כויברך דוד ובבינת התמידה · הרמ"ז · ב) פי' האותיו' שאחר הב"ה הם בוכ"ו א"ס · ג) הוא פנים דאלהים וס"ו ידות תבונית פסח ונדרוש השמות כתוב שכם הוא כלי שתיכון דגבורה בכת' הרמ"ז · ד) כי שם זה מאותיות שקודם אלהים כי האלף אין לה אות לפנים · א"ס · אח"י כמ"ש הרב בכוונות פסח והוא רחמים וכוז שמב"י ג"י הכל והראה פני אלהים שהוא רחמים · מא"ן :

אתפשט לתתא לנטלא מגו אלין אתוון אחרנין ולסלקא מלין
אתוון לשמא דאלהים כיון דאתמשבאן אתוון בחמישאה ורביעאה
מעילא כדקאמרן · שארי ואחיד ברכאן מאמצעיתא דכולא
מהיכלא שתיתאה ואחיד ברכאן בהאי ובהאי · ובג"כ אתה קדוש
אתכליל אתה בקדוש ושמך קדוש כיון דאמר אתה קדוש אמאי
ושמך קדוש היינו שם היינו אתה · אלא הא תנינן בכל אתר
דאשתכח יחודא וקשורא בעינן קדושה ותוספת קדושה וההוא קל"נ א'
תוספת עקרא הוא יתיר מכלא ובג"כ בכלהו כתיב אתה ולא
יתיר והכא בהאי אתר אמר קדושה ותוספת קדושה אתה קדוש
קדושה · ושמך קדוש תוספת קדושה · וקדושים בכל יום · אלו
שאר קדושים עלאין די בכל היכלא והיכלא דמתקדשי מהאי
תוספת בגין דקדושה קמייתא איהי לה ותוספת קדושה לאתקדשא
כל אינון שאר דקאמרן · ולבתר אתקדשא כלא מעילא ומכלהו
אבהן אתקשר בקשורא חדא והיינו ברוך אתה יי' האל הקדוש
הכא כלא קישורא חדא בגין דאמר בא"י האל הקדוש ועל דא
אקרי צרורא וקשורא דכלא ביחודא חד · זכאה חולקיה מאן
דידע לסדרא שבחי דמאריה באתר דאצטריך · עד הכא (א)
דבקותא וברכאן וקדושה כחדא באבהן · מכאן ולהלאה קיימין
שאלתין ובעותין · שירותא דבעי בר נש למשאל למנדע במלין
דמאריה בגין למחזי תיאובתיה לגביה ולא יתפרש מניה · בגין
דבעי ב"נ לאשתתפא בקדושה דשמא קדישא עלאה לאתעטרא
ביה ואיהו שמא דברכאן וקדושין (ב) כוזו · רזא דשמא קדישא
ידו"ד דאיהו קדיש בקדושה ואלין אתוון (אחרנין) אפיקו מניה הני
אתוון אחרנין חבורא דהני כחבורא דדכר בנוקבא והני קדישין
עלאין רזא דקדושה · אלין אתוון אחרנין אקרון ט"ל · טל השמים
רזא דחושבנא דאתוון דיליה בגין דהכא לתתא קיימן כל מלין
בחושבנא

א) פי' לגלאה אלו תגמן דב"ק דביקות ברכה קדושה א"ס · ב) ר"ת אתה גבור לעולם אדני ט"ל :

כ"ו כ' בחושבנא ולא חושבנא אלא לסיהרא · ובג"כ בעי לאתקשרא בקדושה דמאריה ולא יתפרש ב"נ מניה וכד שאיל שירותא דשאלתין למנדע למאריה לאחזאה דתיאובתיה לגביה · מכאן ולהלאה יתפרש זעיר זעיר וישאל שאלתוי מה דאצטריך לשאלא וכל שאלתוי יהון לבתר דיסדר סדורא דא דקאמרן כגוונא דא כל שאלתוי יהון בתחנונים ובעותין לקמי מאריה ולא יצדיק (ס"א יזחיק) גרמיה מניה · זכאה חולקיה מאן דידע לסדרא סדורא דא למהך בארח מישר כדקא חזי כגוונא דאתאחדא אשא במיא ומיא באשא · דרום בצפון וצפון בדרום מזרח במערב ומערב במזרח · הכי נמי אתקשר כלא כחדא ויחודא אשתלים דא בדא וכל אינון דידעין לסדרא צלותהון כדקא יאות לאתכללא הני היכלין אלין באלין ולאתקשרא דא בדא האי ב"נ אתקשר בהו וקריב ליה לאתכללא בהו שאלתא שאיל ויהיב ליה · זכאה חולקיה בהאי עלמא ובעלמא דאתי · בתר דסיים שאלתין וגופא שלים בכל סטרין בחדוה דלבא ואיהו שאיל וסיים שאלתין יהדר לאמשכא ברכאן והדוואן לתתא · ברזא דהיכלא תליתאה לאמשכא לתתא ודא הוא רצה יי' אלהינו בעמ"ך ישרא"ל הא איהו (כ"א כגון) דמעמדות אינון סמכין דגופא שירותא לתתא מן גופא תרין ירכין עד דמטי לברכי · ואלין אינון הוא דמעמדות דקיימי על קרבנא והכא איהו רזא שירותא דתרין ירכין מלעילא עד ברכין חבורא דנביאים ומראות ברזא דאתוון דשמא קדישא

כבאות דאקרי השתפ"א דאיהו רזא דשמא דאקרי (ג) צבאות דא סליק

בחת כם ודאנחית דא נביאים ודא מראות והכא איהו רזא עלאה דברייתי דקאמרן וכד מטי איניש לברכין יברע ברוך א"י המחזיר שכינתו

קנ"ז כ' לציון והא הכא אהדרו ברייתי למתני ואתברכאן כחדא היכלא

תניינא

ג) צבאות. כ"ס ואיתא בדרוש השמות שהם הם בכלי החיצון דת"ת של פ' ולכאורה הוא כלי האמצעי של ת"ת וז וגם זו הם כלי חיצון של נ"ה דוקא הרמ"ז ·

תניינא לתתא דאתפקדו ביה נשמתין לסלקא לאתחזאה בחיזו
דחלמא מודים לאכנעא ברכין לאודאה על נשמתין כדקאמרן יג"ח
על נשמותינו הפקודות (כיון דהשתא"ל ממה"ריה) (ס"א היכלא תניינא לאמשכ'
ברכאן לתתא מודים אנחנו לך · והאי היכלא איהו דאתפקדו
ביה נשמתין לסלקא לאתחזאה בחיזו דחלמא · הכא בעי בר נ"ש
לאכרע' ברכין לאודאה על נשמתין ודא הוא על נשמותנו הפקודו')
עד דמטי להטוב שמך ולך נאה להודות ודא הוא גו רזא דשמא
קדישא דאקרי (א) ב"ם במוכ"ן דא אקרי ט'הים דאיהו ברזא עלא'
אל אלהי"ם יהו"ה הוא יודע כללא דאלין אתוון אחרנין דנפקי יהוש"ב כ"ב
מנייהו (ד"א והכא איהו רזא חדא דכלהו ירכין מכרכין) ולתתא
רזא דחלמא · רזא לההוא אתר לאעלא בהו נשמתין · ובעינן
לאמשכא בהני ברכאן בגין לאשכחא נייחא בהאי עלמא ובעלמ'
דאתי · היכלא תתאה לתתא שים שלום טובה וברכה · הכא
איהו כללא דשלום שלום לעילא שלום לתתא שלום לכל סטרין
שלום בפמלייא דלעילא שלום בפמלייא דלתתא · ודא איהו
פמלייא דלתתא דאיהו היכלא דלתתא ודא בחבורא חדא
בפמלייא (נ"א בהיכלא) דלעילא ומהכא נגיד לכל אינון תתאי דלבר
והכא אתכליל ואשתלים כלא כחדא עילא ותתא בנהירו חדא
לאשתלמא שם מלא · יי' אלהים שם דא דאיהו שלם בכל
אינון היכלין בכל אינון נהורין עלאין למהוי כלהו חד · (שים
שלום טובה וברכה) האי ב"נ כד אשתאיל מהיכלא דא לנפקא
לבר יישוי גרמיה כמאן דנפיק מחברותא דמלכא ומגו היכליה
וימאיך גרמיה קמיה · אבל יחדי גרמיה דהא קדמאה איהו
לנטלא עטרא דמשיכו דברכאן דנגדין מיחודא דמאריה · דא
איהו בר דאיהו מהיכלא דמלכא דהא בהאי שעתא דקא נפיק
מקמי מלכא וכלא קשיר בכל הני סטרין בקשורא דיחוד' וברכאן קי"ו ה'



א) ה"ם אותיות שאחר ב' השמות של אלהים ולפי הנראה מכאן הוא שסודו בהוד ולכן אמר נסה"כ בכונת סדר פסח ששם במוכ"ן הוא יותר תחתון ויותר דין משם אלהים :

וקדושה ותוספת קדושה קב"ה קרי לפמלייא דלעילא ואמר דלון
כתובו להאי ב"נ פלנייא מאינון דאקרון חושבי שמו · מאן חושבי
שמו אינון דמחשבי ומכוונין ברזא דשמיה ליחדא היכלין בהיכלין
לקשרא קשרין וליחדא כלהו ביחודא חדא · ואלין אינון חושבי שמו
מלאכי ג' כד"א ולחושבי שמו כדין אכתיבו ליה ואתרשים ואשתמודע לעיל'
(ואתרשים) ואשתלים איהו לעילא ותתא · ומאן דקריב קמי מאריה
וצלי צלותיה ולא אשלים יחודא ולא חייש על יקרא דמאריה
ירמיה כ"ב לקשרא קשרין כדקאמרן טב ליה דלא אברי · וקב"ה אמר כתבו
משלי כ"ח את האיש הזה ערירי גבר לא יצלח בימיו · ודא איהו גוזל אביו
ואמו · הכא אשתלים כלא לעילא ותתא רזא דשמא קדיש' שליט'
שמות ל"ד לעילא · מצפ"ץ מצפ"ץ יוי' יוי' אל רחום וחנון הכא איהו רזא דשמא
קדישא דא לא תקדשא כאתווי בבי עשרה ואתוון אחרנין בקדוש'
ק"ד כ' (ב) דיחידאי בצלותא · בתר דסיים קאים על רגלוי לאודאה על
חובוי בגין דלא יהא פתרא דפומא לסטרא אחרא לאסטאה ליה
ואתכפייא קמיה ויקום בקיומיה לאתברכא מבי מלכא · וזכאה
חולקיה מאן דאתקדש בהאי גוונא בצלות' כדקאמרן וקשר קשרין
וייחד יחודין ויתכוון כברא כדקא יאות ולא יסטי לימינא ולשמאלא
צלותיה לא אהדר בריקניא קב"ה גזיר ואיהו מבטל על דא כתיב
משלי כ"ג ישמח אביך ואמך ותגל יולדתך · אית ליה חולקא בעלמא דין
אסתר ב' ובעלמא דאתי (בערב היא באה היינו) כתיב ותקם בעוד לילה
משלי ל"א ותתן טרף לביתה וגו' מההוא רבוייא דברכאן וקדושה ותוספת
בראשית מ"ט קדושה דקא נטרא כד"א ולערב יחלק שלל · דפליגת חולק' לכלא
ואפי' לסטרא אחרא חולקא בלחודה' ורזא דא רזא לבני מהימנות'
חולקא דסטרא אחרא מסאבא כל אינון חובין וכל אינון חטאין
דההוא ב"נ דקטר קשרין דיחודא דאתודה עלייהו · כלהו שריין
עליה דסט"א ואינון חולקא ואחסנתא דסטרא אחרא מסאבא

ואי

ב) נ"ל שזהו מ"ש הרב ולה"ס שביחיד יאמר י"ג מדות כסדר אתב"ש והן הן אתוון אחרנין הנז' כאן ואמרו בצלותא ר"ל שהם הוא אמרו כסדר האתב"ש אז יוכל לאומרו בדרך תפלה לפסוקי אם יחזר כאותיותיו בכתוב אז צריך לאומרו בקול בתורה וכמ"ש הפוסקים · הרמ"ז:

ואי לא אודי עליה אשתבח מקטרגא ויכיל ליה · ואי אודי על
כל חובוי בההיא צלותא דקשיר קשרין דיחודא ואתכרכאן
עלאי ותתאי ומההוא חולקא דסטרא אחרא · כל אינון חובין
וחטאין דאודי עלייהו נטלא לון לחולקיה · ורזא דא שעיר דכתי׳
°והתודה עליו את כל עונות וגו׳ וכתיב ונשא השעיר וגו׳ דא ויקר׳
הוא חולקיה ועדביה ואחסנתיה · ואי ההוא ב״נ ר״ב לסרחני
דחובוי ווי ליה דכלהו נטיל לון מההוא סטרא בעל כרחיה
דההוא סטרא ומגו דנטיל לון מהאי סטרא בע״כ כרחיה דההוא
סטרא כדין אבאיש ליה ואתהפך עליה מקטרגא וקטריג
ליה וכד אודי עלוי נטיל לון ההוא סטרא אחרא ואיהו עדביה
וחולקיה ורזא דא הכי נמי קרבנא דבעי לאודאה על ההוא
קרבנא כל חובוי וחטאוי למיהב חולקא למאן דאצטריך קרבנא
כלא לסטרא דא חולקא דקודשא ורעותא דקודשא ולסטרא דא
ההוא חולקא דאינון חובין וחטאין דאתייהיבו בהוראה על
ההוא בשרא דקרבנא כמה דכתיב °אם רעב שונאך האכילהו משלי כ״ה
לחם וגו׳ כי (א) גחלים אתה חותה וגו׳ · וסימניך °יבא המלך אסת׳ ה׳
והמן ט׳ המשתה · זכאה איהו מאן דידע ארחיה למהך בארח
קשוט · וכל מאן דלא ידע לסדרא שבחא דמאריה טב ליה דלא
אברי · בגין דאצטריך צלותא דאיהו שלמא לעילא · (בגין
דאצטריך צלותא) מגו מחשבה ורעותא דלבא וקלא ומלה
דשפוון למעבד שלימו וקשורא ויחודא לעילא כגוונא דאיהו
לעילא כגוונא דנפקת שלימו מעילא לתתא הכי אצטריך מתתא
לעילא לקשרא קשרא כדקא יאות רזא לחברייא דיהכון בארח
מישר · מחשבה · ורעותא · וקלא · ומלה · אלין ארבע מקשרין
קשרין לכתר קשירו קשרין כלהו כחדא אתעבידו כלהו רתיכא

הדרא

א) תמוה ק״ב ע״א :

חדא דאשראה עלייהו שכינתא ואתעבידו כולהו ארבעה סמכין דאתעטרא בהו ושכינתא אסתמיך עלייהו בכל אינון קשרין עלאין ׃ מחשבה אפיק רעותא (רעותא אפיק קלא) רעותא דנפיק מגו מחשבה אפיק קלא דאשתמע וההוא קלא דאשתמע סליק לקשרא קשרין מתתא לעילא היכלין תתאין בעלאין קלא דאיהו קשיר קשרין ומשיך ברכאן מעילא לתתא בלחישו סמיך אלין ארבעה סמכין ׃ מחשבה ׃ ורעותא ׃ קלא ׃ ומלה ׃ סמיכו בסיומא דקשורא אתר דכלא אתקשר ביה כחדא ואתעבידו כלהו חד זכאה איהו בר נש דקשר קשרין דמאריה וסמיך סמיכין כדקא יאות ואתכוון בכל הני מלין דקאמרן זכאה איהו בהאי עלמא ובעלמא דאתי עד הכא אשתכללו היכלין בסטרא דקדושה ׃

הושע ו׳ רבי שמעון פתח ואמר והמה כאדם עברו ברית שם בגדו בי מאן יגלה עפר מעינך אדם קדמאה דקב״ה פקיד לך פקודא חדא ולא יכילת לקיימא בה ׃ בגין דאתפתית על מלין

בראשית ג׳ בישין דאסטי לך ההוא חויא בישא דכתיב והנחש היה ערום ובגין כך אתפתית אבתריה וגרמת מיתה לגרמך ולכל אינון תולדין דנפקו מינך ׃ תא חזי דכל מאן דאתפתא אבתריה ונחית לגביה ברגעא חדא יתאביד לגביה ׃ תא חזי דוד הוה קיומא נעיין במקורא דמיין נבעין וכד אתדחייא לארעא אחרא וצערין ליה ולפום צעריה אתדחייא מארעא קדישא אף על גב דנחית מדרגוי לדרגא תתאה קם בקיומא ולא על לסטרא

שמואל א׳ כ׳ אחרא ואסתמר מניה מה כתיב ואולם חי יי׳ וחי נפשך כי כפשע ביני ובין המות דהא נחית בדרגוי עד דהוה בידה האי ישעורא וזכאה חולקיה מאן דאסתמר מההוא סטרא בישא ומכל דרגין דההוא סטרא דמשתבחי בעלמא ׃ דכמה סטרין ודרגין אית ליצר הרע ׃ נחש עקלתון ׃ שטן ׃ מלאך

המות

המות · יצר הרע · והא אוקמוה דאע"ג דבשמהן אלין אקרי · שבע שמהן אינון ליה · שטן · טמא · שונא · אבן מכשול · ערל · רע · צפוני · אלין אינון שבע שמהן לקבל שבע דרגין דהיכלין דיליה דכלהו מסטרא מסאבא כדקאמרן לקבל אלין שבעה שמהן אינון דאקרי בהו גהינם אתר דאתדנו ביה חייבי' דעלמא ואלין אינון · בור · שחת · דומה · טיט היון · שאול · צלמות ארץ תחתית · כל אלין שבעה מדורין דגהינם לקבל אלין שבע שמהן דאית ליה ליצר הרע והא אוקימנא דכמה דאית דרגין והיכלין לסטר קדושה הכי נמי לסטר מסאבא · וכלהו משתכחי ושלטי בעלמא בסטר מסאבא (נ"א סמאלא) · שבעה היכלין אינון דאינון לקבל שבעה שמהן דאקרי בהו גהינם (ס"א יצר הרע) וכלהו קיימי (לאסטלה כיסא) לדיינא ולסאבא לאינון חייבי עלמא דדבקי בהו ולא אסתמרן ארחייהו מניה כד אינון בהאי עלמא · דהא מאן דאתי לאתדכאה בהאי עלמא בסטרא דדכייא מדכאין ליה בההוא אתר דאקרי רזא דמהימנותא דכמה דרגין אינון וכמה ממנן דכלהו קיימן לקרבא לבני נשא לפולחניה דקב"ה ולדכאה ליה · ומאן דאתי לאסתאבא מסאבין ליה בהאי סטרא אחרא דאיהו מסאבא דהא כמה דרגין וכמה ממנן כלהו קיימי לסאבא לון לבני נשא · מאן דיקרב בהו ואתי לאתמשכא בתר ההוא סטרא בישא עליה כתיב מי גבר יחיה ולא יראה מות תהלים
ימלט נפשו וגו' · מאן איהו בר נש דאתכרי בעלמא דלא יחמי פ"ט
מותא ההוא דכל עלמא אתמשכאן אבתריה דהא בההוא זמנא דאתי ב"נ למיהב חושבנא קמי מאריה עד לא יפוק מהאי עלמא חמי ליה והא אוקימנא · ואלין שבעה היכלין דאינון שבעה מדורין

לגהינם

וכרוזא קארי בכל אינון רקיעין ואמרי ויי לפלנייא דאסטי בתר
הושע ז' אל זר ופלח לאל אחר · וכרוזא קארי זמנא תניינא ואמר אוי
להם כי נדדו ממני וגו' · זכאה איהו בר נש דאסתמר מארחוי
ולא יסטי לימינא ולשמאלא ולא ינפול כגו בירא עמיקא דלא
יכיל לסלקא מניה ·

היכלא תניינא היכלא דא איהו חשוך יתיר על היכלא קדמאה
האי אקרי שחת לקבל שמא דאקרי טמא בגין דהיכלא
קדמאה אקרי בור לקבל שמא דאקרי שטן והאי אקרי שחרת
לקבל שמא דאקרי טמא · בהיכלא דא קיימין תלת פתחין לתלת
סטרין ·

פתחא קדמאה ביה קיימא חד ממנא עסטירי"א שמיה וכמה אלף
ורבבן ממנן תחותיה והאי איהו קיימא על כל אינון דמחבלי
ארחייהו לאושדא זרעא על ארעא או דמפקי זרעא דלא כארחא
או לכל אינון דמזנו בידייהו אלין אינון דלא חמאן אנפי שכינתא
כלל · אלא האי ממנא דבסטר מסאבא דקאמרן נפיק בההוא
זמנא וכמה אינון אלף ורבבן כלהו מתכנפי על ההוא ב"נ ומסאבי
ליה בהאי עלמא · ולבתר כד נפק נשמתיה מניה מהאי עלמא
האי ממנא וכל אינון דעמיה מסאבין ליה לנשמתיה ואחרין בה
(ואסתאבת בהון) ואעילו לה לאתדנא בהו · ואלין אקרון שכבת זרע
רותחת דכלהו רוגזין מסאבין קיימין כלהו על דא בגין דכלהו
קיימין ושארן עליה דבר נש בההוא זמנא דארתח גרמיה וחמים
ליה לתיאובתא דא · וכדין נטלין ליה לההוא תיאובתא · וההוא
זרעא דאתושד בארעא ואתתקפו ביה ונטלי ליה וסלקי
ליה לעילא וגרמו דברירת דא דישרתעבד בסטר מסאבא

פתחא תניינא ביה קיימא ממנא אחרא טסקיפ"ה שמיה' והאי
איהו ממנא על כל אינון דמחבלי ארחייהו דלא אושדי
זרעא על ארעא אלא דאושדי זרעא בבעירי או באיסורין חמורין
דאורייתא באינון עריות האי ממנא וכמה אלף ורבבן דעמיה
כלהו קיימי עליה לסאבא ליה ולמידן ליה כמה דאתמר באינון
אחרנין' ת"ח האי ממנא בידיה כסא חדא ואקרי כוס התרעלה
כוס חמתו וכל אינון קטולי בית דין דאתקטלו או אתענשו על
חובין אלין כלהו אתעקרו מאלין סטרין מסאבין ולא אית לון
חולקא בהון ובהאי כסא דאקרי כוס התרעלה בגין כסא אחרא
דשתו בקדמיתא' וכל אינון דלא שתו ההוא כסא דב"ד לאתעקרא
מהאי כוס התרעלה לבתר כד נפיק נשמתיה מהאי עלמא האי
ממנא וכל אינון דעמיה אחידן ביה ודא הוא יום המר ורוו לה
להאי נשמתא מכמה דינין משניין אלין מאלין' בהיכלא דא קיימא
חד רוחא דאלין ממנן תחותיה ודא הוא ניאצירי"אל מהאי רוחא
תקיפא נפקי תלת טיפין מרירן דנפלי בהאי 'כוס התרעלה חד רת"ז כ'
אקרי חצ"ן וחד אקרי מר המות וחד אקרי קובע"ת (ד"א וכלהו
מתכנשי להאי כוס לבתר) ואלין תלת טיפין נפלו לבתר מהאי
כוס בההיא חרבא דקטלא בני נשא כמה דאוקמו' פתחא תליתא'
ביה קיימא ממנא חד סנגדיא"ל שמיה והאי איהו ממנא
על כל אינון דעיילי האי ברית קדישא באינתו אחרא דאיהו
מההוא סטרא דאל נכר וכל אינון דמחבלי ארחייהו בדא ומשקרי
באת קיימא קדישא האי ממנא וכל אינון ממנן דעמיה כלהו
מציירי בגווייהו ציורין דאינון נשין מסאבין דאסתאב בהו ההוא
קיימא קדישא וכלהו אתרשימו קמיה כד נפיק בר נש מהאי
עלמא ומסאבי ליה לבתר לההוא רוחא' ובהיכלא דא תליין
כל רזי דחרשין לקטלא בני נשא עד דלא ימטי זמנייהו וכלהו

חרשין דאצטריכו בני נשא אינון דחרשי חרשייהו לאסתאבא
בהו כגון דהורה בליזם חרש בחרשוי ואסתאב בקדמיתא
במסאבו דזרזא רותחת דאשדי בבזירי ובגין דא ביה אתדן
בההוא שכבת זרע רותחת דקאמרן ׳ ויע״ד האי היכלא אקרי
שחת טמא ׳ ובהאי היכלא אית רוחא אחרא די ממנא תחות
ההוא רוחא דלעילא והאי אקרי סרט״א וכמה אלף ורבבן
תחותיה ׳ וכלהו קיימי על ההיא מלה דנפיק בהדי רוחא דב״נ ק"ל ח'
בחלמא מגו סטרא קדישא ׳ האי רוחא מסאבא וכל אינון גרדינין
דעמיה כלהו נפקי ומתחבראן בההיא מלה ונחתי בה ומתערבי
בהדה בגין לאכחשא לה מניה ואודען ליה לב״נ מלין אחרנין
מלין כדיבין במלה דקשוט דכך ארחוי דכדיבא דמלא לא
נטיל מלה דקשוט לא יכיל לתקנא כדיבוי ׳ אוף הכא אלין כיון
דמתערבי במלי קשוט ומכחישי לון מניה מודעי ליה מלה דקשוט
בגין לקיימא כדיבוי ׳ לבתר מתפשטי כד אינון דתתאי (ס״א
ומתפשטא ההיא מלה באינון תתאי) לתתא דלית לון קיומא
ולא מתקיימי ואודעי מילין בעלמא לכמה סטרין (ד״א וכל הני
אינון לתתא בדרגין דמתפרשן לבר לכמה סטרין) לכמה זיינין
מהיכלא דא נפקין תרין רוחין דמתהפכאן לזמנין גוברין לזמנין
נשין ואלין אזלין ושטאן בעלמא באוירא והייכאן בבני נשא בגו
חלמא ואתחזון לון לגוברין כנשין שפירן בחיזו דחלמא ונטלי
תיאובתא דבר נש איף הכי לנשין אתחזון כגוברין ואלין אקרון
רעה ונגע כד״א לא תאונה אליך רעה ונגע לא יקרב באהליך
ואלין אקרון רוחי תתאי דתתא דנפקי מגו שלהובא דאשא
דכד נטלין אלין רוחין דלעילא די בגו היכלא דא נפקו תרי
שלהובי דאשא ואלין מסאן בעלמא ואתעבידו אלין תרין
רוחין כדקאמרן וכלא בסטרא דא מסאבא ׳ זכאין אינון
צדיקייא דאתמנען מסטרין אלין ואסתמרו מנייהו ׳ ועד

דא כתיב ולשמרך מאשה זרה וגו׳ : משלי ז׳

היכלא תליתאה היכלא דא איהו היכלא דאפיל וחשוך ולית ביה נהורא כלל ואיהו אפיל יתיר מן קדמאי׳ והאי איהו דאקרי דומ״ה לקבל שמא דאקרי שנ״א׳ בהיכלא דא קיימי ארבע פתחין חד קיימא לסטרא דא וחד לסטרא דא וכן לארבע סטרין׳ חד ממנא קיימא על האי פתחא קדמאה והאי ממנא קיימא בההוא תקיפו דרוגזא דעלמא כד דינא שריא בעלמא האי ממנא דשרי בהאי פתחא נטיל זינין ואנח לון לאינון תרעין דבי כנישתא (נ״א דבני נשא) והאי אקרי סקפורטי״א ודא הוא כשלונא דעלמא ועל דא כתיב דרך רשעים כאפלה לא ידעו במה יכשלו (האי ממנא קיימא על פרשת אורחין למחמי) בההוא זמנא דאיהו שליט ושרייא דינא בעלמא איהו קיימא למחמי למאן דאזיל יחידאי בשוקא ואי הוא אערע בהדיה יכיל לנזקא ליה ולאתרע מזליה׳ פתחא תניינא ביה קיימא חד ממנא אחרינא ודא איהו קיימא לנטלא פתקין דדינא ודא איהו סנגדיא״ל ותחות ידיה כמה גרדיני נמוסין דשלטאן דקיימין לקבלא אינון פתקין דדינא והאי קיימא על פתחא דא וכד נטיל פתקא דדינ׳ האי קיימא על פתחא דא ונחית לתתא לאינון פתחין חשוכאן דלתתא חד לההוא דאקרי שחת׳ וחד לההוא דאקרי בור׳ דאינון לתתא׳ ותמן כמה אלף וכמה רבבן ממנן דשלטי בעלמ׳ למעבד דינא ואשתלים דינא בההוא פתקא׳ פתחא תליתאה בהאי פתחא אית ממנא אחרא אנגריו״ן שמיה ודא איהו קיימא על כל אינון מרעין ומכאובין וחלחולין ואשא דגרמי דהא מניה נפקי כמה וכמה אלף ורבבן דממנן עמיה על כל אינון

מרעין

מרעין ומכאובין כמה דאתמר · פתחא רביעאה הכא איהו חד
יש"ו כ' רוחא דאתכרי בפגימו דסיהרא ואקרי אסבר"א והאי קיים
על קטולי דרביי · ודא אתחזי לון וחייך בהון עד דקטיל לון וארמי
לון באתתא אמיה דרבייא ומניקא לון וחייכא בהו ואחידת לון
וקטלת לון · באמצעיתא דהאי היכלא קיימא חד רוחא דאקרי
אגיריסו"ן האי אתמנא על כל אינון דמתין מבר תליסר שנין עד
עשרין שנין · האי איהו קטולא דילהון כמה דאוקימנא · ודא איהו
רמ"ח כ' בחברותא (ר"א במכמתא) דההוא נח"ש כדקאמרן וקיימא בהדיה
ואזיל אבתריה · ועל דא אקרי מלאך המות טוב מאד דכתיב
ברא' א' והנה טוב מאד ואוקימנא · מהכא מתפשטין ונפקין תרין רוחין
א"ף וחמ"ה ואלין אתמנון על כל אינון דשמעי נזיפא ממאן דלעי
באורייתא ואתרחצן ביה ולא חיישי עליה · וכן על כל אינון
דחייבאן ממלי דאורייתא או ממלי דרבנן מאף וחמה אלין נפקין
כמה אלף וכמה רבבן וכלהו נפקי ושארן עלייהו דבני נשא אינון
דמשתדלין באורייתא או דמשתדלי במלי דמצוה ואזלי בארחא
דמצוה בגין דיתעצבון ולא יחדון בה · ומתרין אלין דחיל משה
דברי' ט' כד חאבו ישראל ונחית מן טורא דכתי' כי יגרתי מפני האף והחמה
תחות אילין אית רוחא חדא דקיימא על כל אינון דמתערי
בלישנא בישא דכד מתערי בני נשא בלישנא בישא או ההוא
ב"נ דאתערי בלישנא בישא כדין אתער האי רוחא בישא מסאבא
דלעילא דאקרי סכסיכ"א ואיהו שארי על ההוא אתערותא
דלישנא בישא דישארו ביה בני נשא ואיהו עאל לעילא וגרים
בההוא אתערו דלישנא בישא מותא וחרבא וקטולא בעלמא

ווי לאינון דמתערי להאי סטרא בישא ולא נטרי פומייהו ולישנייהון ולא חיישי על דא ולא ידעי דהא באתערו דלתתא תלייא אתערו דלעילא בין לטב בין לביש · תא חזי כד האי אתערו דלישנא בישא אתער לתתא כדין האי נחש עקלתון סליק קשקשוי ואוקים לון כסליקו ואתער מרישא ועד רגלוי · וכד קשקשוי סליקו ומתערי כדין כל גופא אתער קשקשוי אלין אינון כל גרדיני נימוסין דלבר וכלהו מתערי ואחרין בההוא מלה בישא ומתערי לגבי ההוא נחש בריא כדין כל גופא בישא אתער מרישיה ועד רגלוי בכל הני היכלין דקאמרן · וכל אינון קשקשין בההוא גלדא נחתין לתתא וההוא גלדא אתפשט מניה ונחית לתתא וגופא סליק ואתער למהוי דלטורא לעילא · תא חזי אף על גב דזמנא קביעא איהו לכל חויין דעלמא לאתפשטא משכא דילהון · לא מתפשטי אלא בזמנא דמתערי בלישנא בישא לתתא וכדין אתער ההוא רוחא (נ"א חויא) בישא לעילא ופשט משכיה וקשקשוי מניה · דא סליק ודא נחית וקשיא עליה ההוא אתפשטותא דקשקשוי במשכיה מכלא מאי טעמא בגין דאתפריש מזווגיה · דאלמלא הוה כלא בחבורא חדא לא יכלין עלמין למסבל לון וכלא בגין אתערותא דלישנא בישא דלתתא · וכד חויין דלתתא מתפשטי מההוא משכא כדין כל חד וחד יהיב קלא ואתער לגמרה חויין דקיימי בההוא אתר דאקרי (א) בור דתמן כמה נחשין קיימין · וכלהו דלטורין לאתערא להאי חויא רבא למהוי דלטורא על עלמא וכלא בגין האי אתערו דלישנא בישא כד קיימא אתערותא דיליה לתתא · בגוונא דא מאן דלעי באורייתא

א) נראה שלכן הגליטו את יוסף לבור שאין בו מים אלא נחשים ועקרבים להמשיך עליו כח הקטרוג מכאן · הרמ"ז (עס' וישב קפ"ה ע"ב סיבת החכמים כמ"ש בר"ד מה"ן ·)

באורייתא כמה אינון דאקרון לשון הקדש דמתחברן ואתערי
אתערותא לההוא אתר דאקרי לשון הקדש לשון מההוא קדש
דלעילא וכמה קדושות וקדושין מתערין מכל סטרין · זכאה
חולקיהון דצדיקייא אינון דגרמי לאתערא קדושין לעילא ולתתא
ויקר' י"א קדושה דלעילא וקדושה דלתתא · ועל דא כתיב והתקדשתם
והייתם קדושים · והתקדשתם אלו מים ראשונים ואינון אתקרון
מיין עלאין · והייתם קדושים אלין מיין תתאין ואקרון מים אחרונים
ומזון באמצע בין מים ראשונים למים אחרונים ועל דא מזון לאו
איהו במים אחרונים אלא במים ראשונים · מים ראשונים מעילא
דמזונא תלייא ביה · ולא במים אחרונים · ורזא לקדישי עליונין
אתייהיב זכאה חולקיהון בעלמא דין ובעלמא דאתי ·

ד' ה' היכלא רביעאה היכלא דא איהו דאקרי חוב"ה ודא איהו טיט
היון לקבל שמא אחרא דאקרי אבן מכשול · וכלא חד
איהו חוב"ה בגין דתמן קיימי כל חובי דעלמא אכרעותא דחובין
בגין דכד חבאן בני נשא כל אינון גרדיני נימוסין נטלין אינון
חובין ומנחי לון בהאי היכלא דאקרי חובה וכל זכיין דעלמא
כלהו מלאכין קדישין דממנן על זכוון דעלמא כלהו נטלי לאינון
זכוון ואוקמי לון בהיכלא רביעאה דאקרי זכות ותמן קיימי זכוון
דבני נשא וחובין קיימי בהיכלא אחרא דאקרי חובה · ואתקלו
כחדא ביומא דראש השנה כי גם זה לעומת זה עשה האלהים ·
ולבתר דאכרעו זכיין או חובין לסטרא דא או לסטרא דא הכי
נצח · וע"ד ביומא דראש השנה כד מתערין אלין תרין סטרין ·
זכות וחובה ובהו תליין חיים ומות אי זכיין אכרעו לסטרא דא
דאקרי זכות אכתוב בר נש בההוא סטרא דאקרי חיים

בגין

בגין דהני תרין סטרין קיימי בההוא יומא דא בסטרא דא ודא
בסטרא דא · אי זכי ההוא בר נש ונצחין אינון זכיין הא אכתוב
ההוא ב"נ לחיים בגין דאחיד ביה האי סטרא קדושה דאקרי
זכות וחיים אחיד ביה ואמר דא דילי הוא ודידי הוה וכדין
אכתוב ההוא ב"נ לחיים ואכתוב דאיהו דיליה · ואי נצחן חובין
האי סטרא אחרא מסאבא דאקרי חובה ומות אחיד ביה אמר
האי דידי הוא ודידי הוי וכדין אכתוב דאיהו דיליה · ודא הוא
דתנינן דהא ביומא דא דר"ה אכתוב ב"נ או לחיים או למיתא
אי אכתוב בסטרא דקדושה אכתוב לחיים ואתקיים תמן
ואתדבק ביה · ואי אכתוב לסטרא אחרא אתקיים בסטרא
דמסאבותא ודביק ביה ודא הוא הן לחיים הן למות · ואתמשך
בהאי סטרא או בהאי סטרא · כל זמנא דאיהו קיימא בסטרא
דא דקדושה כל קדושין וכל דכיין מתדבקן ביה · יקרא וקב"ה
יתיב וישמע ליה עליה כתיב יקראני ואענהו עמו אנכי בצרה תהלים צ"א
אחלצהו ואכבדהו ארך ימים אשביעהו ואראהו בישועתי · וכל
זמנא דאיהו קיימא בסטרא אחרא דמסאבא כל מסאבו וכל
חובה וכל ביישין מתדבקן ביה · יקרא ולית מאן דישמע ליה ·
מרחקא איהו מקב"ה עליה כתיב רחוק מרשעים ישועה וכתיב שם קי"ט
גם כי תרבו תפלה אינני שומע · היכלא דא איהו אתר דכל ישעי' א'
אינון דאקרון אלהים אחרים בגין דאתגליין הכא וכל זיינין
דמפתו להו לבני נשא בענוגין דהאי עלמא לאזנאה לאתענגא
בענוגי נאופין דעלמא ומשכי להו בתר ענוגין ונאופין דהאי
עלמא כדקאמרן · בהאי היכלא אתחזי חד רוחא שליט תקיפא
דאיהו על כלהו ודא אקרי אף הכי אל כגוונא דאחרא לא ברוח מ"א י"ט

קדושה

קרושה ׳ האי איהו א״ל נכ״ר ׳ ודא איהו דמפתי לבר נ״ש דלע׳
באורייתא או דקאים בבי מדרשא האי רוחא תקיפא מפתי ליה
ותשיב כמה הרהורין ואמר מה את קאים הכא טב לך למהך
בחבורא באינון דגאו על בני נשא ואינון דאזלין בתר נשין
שפיראן ומתענגי בענוגי עלמא כיון דב״נ אתפתי אבתריה כדין
כלהו שטיין ואזלי ואתמשכאן אבתריה וכמה אינון אחרנין
דקיימין תחותיה ׳ וכלהו מסאבי ליה בהאי עלמא ומסאבי ליה
קו״ב ישעיה ל׳ בההוא עלמא ׳ ואינון אקרון צואה רותחת דכתיב ׳צא תאמר
לו אינון דרגין דקיימין לסאבא תדיר והא אתמר באמצעיתא
דהאי היכלא אית רוחא אחרא דאקרי נגע ומהאי נפקא רוחא
אחרא דאקרי נגע צרעת ואיהו קיימא תדיר לסאבא לכל אינון
מאריהון דלישנא בישא יתיר על כל מה דמסאבין ליה ׳ והאי (א
נגע עלאה איהו ממנא על כל אינון פתורי דשבתא דבר ע״ל
שבתא ולא אתסדרו בענוגא דשבתא כדקא יאות ואינון קא מבז׳
ענוגא דשבתא האי נגע נטיל לאינון פתורי דלאו אינון בענוגא
ית״כ כ׳ דשבתא ׳כדקאמרן וכד האי נטיל לאינון פתורי כל אינון גרדיני
תהלים ק״ט נימוסין דקיימי ביה כלהו פתחי ואמרי °ויאהב קללה ותבואהו ולא
חפץ בברכה ותרחק ממנו וילבש וגו׳ ׳ ינקש נושה לכל אשר לו
וגו׳ ׳ אל יהי לו מושך חסד וגו׳ ׳ והא אוקימנ׳ כההוא ליליא דשבתא
כד פתורי אתייהיבו לההוא סטרא בישא כדין אתתקף ההוא
סטרא בישא מסאבא וההוא ב״נ אתמסר לההוא סטרא ווי ליה
דאתגרע מההוא סטרא קדישא דמהימנות׳ ואתפקד בסטר׳ אחר׳
מסאבא כגוונא דא בכל אינון סעורתי די״ט הכא בהאי היכלא
בני

א) בפ׳ פינחס רע״נ א׳ אמר שתי שאינו מקיים נ׳ פקודות שבנ אתהפך ליה לנגע צרעת שהוא הרוח פיולא מזה הנגע שלזה שהוא כולל לחסרון שבג שבת בכללות הכל נגע צרעת שהוא פרטי ממנה על ביטול אחד פרטי כגון פגודש א׳ מן הנ׳ הרמ״ז ׃

בני חיי ומזוני בהפוכא איהו ובההוא היכלא אחרא קדישא לא
קיימי תלת אלין ותליין לעילא · והכא קיימין לביש · דכד מטי ב"נ עיין ז' ח'
להאי היכלא הא תמן קיימין חיוון לשיצאה לון · והא תמן בנין כד
אינון זעירין · מהכא נפקא בגין לאתמנאה קטיגורא עלייהו · והא
תמן קיימין מזוני לאעברא לון מניה · וכלא תלייא בחובה ועל דא
אקרי האי היכלא חובה כמה דאתמר ומהכא נפקא חד רוחא
מסאבא דאקרי ארירי"א וכמה אלף ורבבן עמיה וכלהו אקרון
אוררי יום כד"א ·יקבוהו אוררי יום · והאי רוחא וכל אינון דעמיה איוב ג'
כלהו קיימי לנטלא ההיא מלה דלייט בר נש גרמיה ברוגזיה ואלין
מתערי להאי חוייא דאקרי לויתן נחש עקלתון בגין לאיתארה
ולאתערא לווטין על עלמא הה"ד יקבוהו אוררי יום וגו' ואלין אוררי
יום שלטין על רגעי ושעתי דיומא ונטלי אינון מילין דלייט בר נש
גרמיה בין ברוגזא בין באומאה ובההיא מלה מתערי להאי נחש
עקלתון דאקרי לויתן בגין לקיימא ליה לחבלא לעלמא ועל דא
לייט איוב יומיה בצעריה ולא גופיה דכתיב ויקלל את יומו בתחלה
ולבתר יקבוהו אוררי יום · רחמנא לישזבן מסטרא בישא ומתוקפוי
ומכל מלה בישא :

היכלא חמישאה · היכלא דא איהו היכלא דאקרי (ה) שאו"ל לקבל
ההוא שמא דאקרי ערל והא אוקימנא דדא איהו רזא
דערלה · בהאי היכלא אית חד פתחא וחד ממנא עלה ודא
איהו ממנא לאתערא תדיר קטרוגא על עלמא והאי רוחא אקרי
איב"ה בגין דשמא דהאי פתחא איב"ה שמיה וסימניך ·ואיבה ברא' ג'
אשית בינך ובין האשה וגו' · בהאי היכלא קיימא חד רוחא
דשלי' על כלא והאי אקרי שוד"ד ואיהו שוד ושבר · ודא הוא שודד



ה) תנורא כ"ד ח' ג'

במורי רמאי גו טנרין וטורין מהיכלא דא ינקי כל אינון משדרי
ומשצי בחרבנין · ומהכא נפקין כל אינון דקטלי בסייפין ורומחין
ואזלין בתר להט החרב המתהפכת לשיצאה כלא · מהאי נפק
רוחא אחרא ואקרי שור וכד שליט כפנא על עלמא האי רוחא
דאקרי שו"ד איהו אשתכח ורוחא אחרא אשתתף עמיה דאקרי
כפ"ן ואלין אזלי בעלמא ומשתכחי לקבל בני נשא והיינו דכתיב
לשוד ולכפן תשחק · ואלין עבדין קטרוגא לבני נשא ומשדרי איוב ה'
לכלא חד דאקרי שוד דבתר דאזיל בגו טורין רמאין ושדיד
וחריב ושצי כלא כדין תב ושדר לבני נשא ומתין בחולשא דיליה
וכד אבלי בני נשא לא שבעין בגין דאיהו שלטא בעלמא ·
ובההוא זמנא מאן דעביד חסד עם בני נשא ויהיב לון למיכל
ולמשתי כדאי איהו לדחייא לון לאלין תרין רוחין לבר דלא ישלטי
בעלמא · וכד ישראל לא עבדי חסד עם בני נשא ושאר עמין
עבדי חסד בעלמא כדין אלין תרין רוחין מתבסמין מלייהו ומתתקפי
עלייהו דישראל בגין דהא כדין אתקף ההוא סטרא אחרא וישראל
אתכפיין · וכד ישראל עבדי חסד אתכפייא ההוא סטרא אחרא
ואתחלש וסטרא דקדושה אתקף וכד ישראל לא מתערי בחסד
אינון תרין רוחין (ר"א מתבסמי חד אתבס'להו לשאר עמין) ומתהפכי
לאכפייא לון לישראל וכדין אינון ברכאן דנחתי מלעילא מסטר
ימינא ינקי לון שאר עמין (ר"א וקיימא להוא סטרא) וה"ד שמוני שה"ש א'
נוטרה את הכרמים אלין שאר עמין · כרמי שלי לא
נטרתי אלין ישראל · בגין דשאר עמין משבי ליה בגווייהו באינון
חסדים דעבדין עם בני נשא וישראל מרחקן ליה מגווייהו
בגין דלא משתדלי באינון חסדים כשאר עמין · ותחות
אלין רוחין קיימין כל אינון דאקרון ערלה · וזמירי
ערלה

ערלה · ענפי ערלה ועילא מנהון חד ממנא דאקרי גזר דינ"א ·
והאי איהו קיימא על כל אינון דלא נטרי ישני ערלה דאילנא
ועל כל אינון דמעכבי את קיימא לברייהו ועל דא בעא חוייא
לקטלא לבריה דמשה (א) עד דגזרת ליה צפורה דכתיב ותקח שמות ד'
צפורה צר ותכרת את ערלת בנה וגו' והאי רוחא ממנא על
בני נשא דמחבלי ארחייהו ולא חיישי ליקרא דמאריהון למיטר
את קיימא קדישא והאי אעיל לון לגהינם לההוא אתר דאקרי
שאול ואבדון ואתדן תמן כמה דאוקימנא הכא בהאי היכלא
לגו באמצעיתא קיימא חד רוחא דאיהו קיימא וכמין על אורחין
ושבילין למחמי לכל אינון דעברין על פתגמי אורייתא כדי למיעל
דבבו בין תתא לעילא בגין דכל האי היכלא איברה איהו האי
וכל אינון אחרנין כלהו קיימין לאחזאה אנפין נהירין לבני נשא
ולמפתי להו בגין דיסטון מארח קשוט ולאמשבא לון אבתרייהו
ולבתר אינון קטלי לון וימותון בתרין עלמין דכתי' ואחריתה מרה משלי ה'
כלענה חדה כחרב פיות והאי רוחא איהו אקרי אפריר"א אפרא
דקיטמא דלא עביד תולדין ואיבין לעלמין · בגין דהאי איהו עפרא
דקיטמא ואע"ג דאקרי עפר לאו איהו עפרא קדישא דעביד איבין
ואקרי עפרות זהב לא כמה דאת אמר מעפר שרפת החטאת במדבר י"ט
ודא הוא עפר שרפת החטאת וסימנא דא אתייא בתרין סטרין
חד בגין דאיהו כליל בהאי חטאת רזא דההוא חוייא תקיפא וחד
דבדב"נ עביד חטאת איהו אתקיף להאי עפר ושלטא בעלמ' והאי
איהו כליל במי המרים המאררים וע"ד אצטריך לאנתו דאסתיאת
תחות בעלה ועבדת עובדא דאשת זנונים לאשקאה לה מיא
בלילן.

א) בס' לך לך צ"ג ע"ב ויבקש המיתו למשה ... [illegible]

כלילן בעפרא דאיהו מקרקע המשכן והאי עפר איהו מההוא
אתר דאקרי קרקע וההוא אקרי קרקע דההוא משכן · והאי
עפר מההוא קרקע איהו ובג״כ אצטריך כהנא לאשקאה להאי
אתתא כגוונא דא וכלא איהו ברמיזא עלאה · זכאה חולקיהון
יחזקאל ל״ו דישראל דקב״ה מדכי לון כמיין דכיין עלאין דכתיב 'וזרקתי
עליכם מים טהורים וטהרתם מים טהורים הא אמרן בין מים
ראשונים למים אחרונים · ואע״ג דהא אוקימנא מים ראשונים
מצוה הכי אתקרון ומים אחרונים חובה הכי נמי אתקרון והא
אוקימנא על תרין סטרין אלין דא סטרא דקדושה אתקרי מצוה
ודא סטרא אחרא אתקרי חובה · ובג״כ חולקיה נטל בההוא
מיא וע״ד כתיב וזרקתי עליכם מים טהורים וטהרתם ·

היכלא שתיתאה · היכלא דא קיימא עלאה על כל אינון שאר
היכלין תתאין · ארבע פתחין אית להיכלא דא חד אקרי
מות וחד אקרי רע וחד אקרי צלמו״ת וחד אקרי אפ״ל · אלין
ארבע פתחין קיימין תדיר לאבאשא · אלין אינון כללא דכלא
כמה דאית בסטרא דקדושה ברזא דמהימנותא ארבע פתחין
לארבע סטרין דמתקשרן דא בדא וכלהו קדישין הכי נמי
לתתא הכא · וכד אלין מתקשרן ומתחברן דא עם דא כחדא
משלי כ״א בהיכלא דא כדין אקרי בית חבר כמה דאת אמר 'מאשת
מדינים ובית חבר · והאי היכלא קיימא לאבאשא תדיר
שם כ״ז על האי היכלא כתיב 'ונעתרות נשיקות שונא בגין דהכא
קיימין כל אינון נשיקין בישין ותיאובתין בישין וכל עדונין
דגופא דהאי עלמא די באינון עדונין אתתרך בר נש
שם כ׳ מהאי עלמא ומעלמא דאתי · ועל האי היכלא כתיב 'כי נפת

תטופנה

תטופנה שפתי זרה וגו' · בהאי היכלא קיימא חד רוחא דאיהו
ממנא על כל אלין דלתתא ואיהו כללא על כל שאר רוחין ·
האי היכלא מתקשטא בקישוטוי דשפירו על כל אינון היכלין ·
בהיכלא דא מתלכדי רגלייהו דטפשאי · על האי היכלא כתיב 'אל מש' ו'
תחמוד יפיה בלבבך ואל תקחך בעפעפיה בהאי היכלא תליין כל
תיאובתין דעלמא וכל אינון ענוגין דטפשאי חסרי לבא חסרי דעת'
כד"א 'וארא בפתאים אבינה בבנים נער חסר לב · עובר בשוק אצל שם
פנה וגו' · בנשף בערב יום וגו' · וכדין אתקריבו רגלוי להאי
היכלא דאיהו כללא דכלהו תתאין כדין 'והנה אשה לקראתו שם
שית זונה ונצורת לב · שית' דא איהו האי היכלא דאיהו שתיתאי
לכל שאר היכלין · והכא קיימא זונה לאפתהא לטפשאין בהאי
היכלא קיימא ולא קיימא נחתא ומפתא סלקא ואסטיאת כד"א
'בביתה לא ישכנו רגליה · פעם בחוץ פעם ברחובות כד סלקא שם
לעילא · ואצל כל פנה תארוב כד נטיל נשמתא מה כתיב
'והחזיקה בו ונשקה לו אלין אינון נשיקין לסאבא ולאטעאה בני שם
נשא אבתרה בגין דהבא איהו אתר דכל אינון נשיקין בישין ומכל
זנונים נוכראין דאינון מתיקין לפום שעתא ווי לסופייהו כמה דכתי'
וחלק משמן חכה וכתיב אחריתה מרה כלענה · מאי מרה כלענה
אלא כד ב"נ אתפתא אבתרה בהאי עלמא ומטא זמניה לאסתלק'
מהאי עלמא איהי קיימא עליה דב"נ ואתגלימת קמיה בגלימו
דגופא דאשא דחרבא שננא בידה ותלת טיפין בה ואוקמוה ובה
טפה חדא מאינון טיפין דאיהי מרירא ובשעתא דאטיל לה
לפומיה דב"נ עאל במעוי וכדין נשמתא אתבלבלא והיא טיפה
שטייא ואזלת בגו גופא ואעקרת לה לנשמתא מאתרה ולא

שביק לה לנשמתא אתר למיתב ואיהי מררה כלענה ואטעים לה ב"נ במרירו חלף ההוא מתיקא דטעמו בה בהאי עלמא כד אתמשכו בתרה · לבתר אשדי טפה אחרא ונשמתא נפקארת ומית ב"נ · ולבתר אשדי טיפה אחרא וירוקין אנפוי ואבאיש · בגין דנשמתא היא קדישא וכד שלטא עלה דא סטרא אחרא מסאבא ערקת מקמיה ולא אתיישבא כחדא : ובגין כך כמה דאתדבק באינון נשיקין בישין בהאי עלמא אוף הכי נמי בהאי שעתא דאי ב"נ אתמשך אבתרה בהאי עלמא ושבק סטרא קדישא כדין נשמתא לא אהדרת לההוא אתר קדישא וכמה דאתמשך אבתרה בהאי עלמא הכי נמי שלטא על נשמתיה וכדין נשמתיה נפקת בפטורי ואוקמוה וכל דא בגין אינון נשיקין דנשקא ליה בהאי עלמא דאינון מתיקין ולבתר מרירן ליה בהאי שעתא וע"ד והחזיקה בו ונשקה לו בהאי עלמא כמה דאוקימנא העזה פניה ותאמר לו בגין דבהאי היכל' קיימין כל קטיגורין וכל שליחאן בישין דמשתכחי לגבי דבר נש ועבדי ליה דיתקן בתקונוי ויסלסל בשעריה ויתסחי ויתתקן בגין דיסתכלון ביה · הכא קיימא רוחא חדא דאקרי סקטיפ"ה ודא הוא ממנא על כל תקונא וסלסולא דבני נשא · לגו דהאי היכלא קיימא חד ממנא אחרא · דהאי ממנ' אחרא איהו אתער ליה לב"נ לבתר לאתער' לון דהא דאיהו מתקן גרמיה ומטלסל בשעריה דיטול בידיה חד מראה לאסתכלא ביה ושוי ליה בידיה ואסתכל ביה ותמי דיוקניה בההוא חיזו ובהאי אתער לההוא רוחא חילא אחרא דאקרי עסירט"א ·
ומהכא נפקי כל אינון דאחזיו כדיבין לבני נשא בחלמייהו ק"נ כ'
וכל אינון דאחזיין מלין ולא מתקיימי בהו אלא לערבבא לון יס"ד ח'

ויז"ח
ג'ס"ח
דל"ד כ'

ולבתר כד אינון בני נשא אתמשכאן בההוא חיזו דאקרי
מראה כדין כלהו בגסותא דרוחא דילהון והאי רוחא דאקרי
עסיר"טא איהו אתער לחד רוחא ממנא דאיהו תחות ידיה
ועאל בנוקבא דלתת' דכל נוקבין וסליק מתמן חד רוחא אחרא
דאיהו ממנא עם ההוא רוחא דאקרי אסכרא כדקאמרן ודא
איהו לילית אימא דשדין וכד ההוא ב"נ אתער להאי רוחא
אחרא דאקרי עסירט"א כדין אתחבר עמיה דההוא ב"נ ואתקשר
עמיה תדיר וכדין בכל ריש ירחא וירחא אתער ההוא רוחא
דחיזו בישא בהדה דלילית ולזמנין דאתוקף מניה ההוא בר
נש ויפול לארעא ולא יכיל למיקם או ימות וכל דא גרים
ההוא חיזו דמראה דאיהו מסתכל ביה דהא במה דאחזי גסותא
דרוחא בלביה הכי נמי אסגי רוחא בישא לגביה ועל דא כלא
משלי ז' קיימא בההוא אתערו דלתתא זבחי שלמים עלי תא חזי
שלמים לא אתיין על חובה ולא על חטאת אלא על שלום מאי
שלמים אלא שלמים מתרין סטרין דלא אשתכח מקטרג עליה
לא לעילא ולא לתתא מאן איהו מקטרגא אלא הה"א זונא
רשמאלא דיצר הרע דישתכח בשלמא דימינא ועל דזבחי שלמים
עלי (נ"א עלי דייקא ההוא זבחי שלמים עלי איהו בגין דלא ישתכח
מקטרגא על עלמא) ד"א זבחי שלמים עלי הא אנא בשלמות
לגבך לאחזאה לך שלם ובג"כ היום שלמתי נדרי לאפתאה
בני עלמא תדיר על כן יצאתי לקראתך וגו' דידיעא דאנרת
חסר לבא חסר טובה לשחר פניך לאתחברא בהדך בכל
בישין דעלמא ויאות לך לאהנאה ולמטעי בתר תיאובתין דהאי
עלמא ודחי ליה ממלה למלה ומביש לביש אהדרנא באינון
טפשאין ושחירנ' פניך ואמצאך בכך אשכחנא לך לא תדבקא
איוב כ"ד בך לכה נרוה דודים עד הבקר הה"ד ועין נואף שמרה נשף
דהא

דהא כדין איהו זמנא לשלטאה ׳לכה נרוה דודים נהך כחדא
הא אנא עמך דהא עד כען את רבייא אנת כחילך אי השתא
לא תתענג גרמך אימתי כד תהא סיב השתא הוא זמנא מ״ט
כי אין האיש בביתו דא יצר טוב דלא שרייא הכא בגווך ולאו
איהו זמנא הלך בדרך מרחוק דלא שרייא בב״נ אלא בדרך
מרחוק כד איהו מתליסר שנין ולהלאה ולאו בכל ב״נ ואנא
(בר״א ד׳) קאים עמך מיומא דאתיילידת הה״ד ׳לפתח חטאת רובץ והשתא
(משלי ז׳) דאנת רווק השתא זמנא לך לאתענגא גרמך ׳צרור הכסף לקח
בידו לסלקא לעילא ולאתעכבא תמן ולאתענגא ׳ ליום הכסא
יבוא ביתו אימת יבא לקבליה ליום הכסא דאיהו יומא דדינא
(תהלים פ״א) לאשגחא בדינא דכתיב ׳בכסה ליום חגנו ׳ בזמנא דאצטריך
ב״נ לאתענגא בעלמא ולאתהני ביה אתרחקא מניה ׃ ובזמנא
דשרייא דינא בעלמא כדין אתי לגביה למעבר עמיה דינא וע״ד
הטתו ברב לקחה וגו׳ ׳ עד יפלח חץ כבדו ׳ זכאין אינון צדיקייא
דידעין ארחין קדישין למהך בהו ולא יסטון לימינא ולשמאלא
זכאין אינון בעלמא דין ובעלמא דאתי ׃

(היכלא) שביעאה ׳ הדא הוא היכלא דשמיי דתמרא לאתרוואה
(בר״א ט׳) ביה כד״א ׳וישת מן היין וישכר ויתגל סחיטא דכל אינון
ענבין כלהו ענבין בישין הכא איהו סחיטא דילהון ודא איהו
יין חמר שמרים דחמר דלית מאן דישתי מניה דלא גרים מותא
לגרמיה ׃ מינא דא אטעימת חוה לבעלה ועאלת ליה בהיכלא
דא דתנינן סחטא ענבין ויהיבת ליה וגרימת מותא ליה ולכל
עלמא אבתריה ׳ בהיכלא דא קיימן כל אינון נשמתין מסאבין
דנחתי לכל אינון די בסטרא דא מתדבקי וההוא רוחא
דנחתא לכל אינון די מסטרהא מהכא נפקי כגוונא דאינון
סטו ארחייהו בהאי עלמא ואשתדלו בזנותא באתר דלא
אצטריך לאתרחקא מארח קשוט ׳ כדין כמה דאיהו אתדבק

בההוא

בההוא סטרא דיצר הרע בזנותא הכי נמי נפיק מהיכלא דא
רוחא מסאבא לסאבא ליה ולברא דנפיק מתמן וההוא ברא
אקרי ממזר דאתי מסטרא דאל זר · כמה דאיהו אשתקר בההוא
תיאובתא ובההוא זנותא בההוא סטרא דיצר הרע הכי נמי
משיך לגביה דההוא ברא רוחא אחרא מסאבא דסאיב וכלא
סהדין עליה דאיהו ממזר והכי כל עובדוי וסטרוי בההוא גוונא
ממש · מהיכלא דא נפיק חד רוחא די ממנא על אינון רוחין
דאקרי צפוני וסימניך צפניה צפן רוח והאי איהו ממנא על דא
והאי היכלא שביעאה לקבל ההוא שמא דאקרי ארץ התחתית
ועל דא כתיב ואת הצפוני ארחיק מעליכם · הכא איהו (ה) יואל ב'
נקודה חדא דקיימא לגו בגו ומהכא נפקי כל אינון רוחין אחרנין
דשטאן בעלמא ושלטין בהאי עלמא בכל אינון מלין ועובדין
דאתמסרו בסטרא דשמאלא ומהכא נפקי כל אינון זיקין נציצין
דמתדעכי לאלתר להטי ומתדעכי ומאלין נפקין רוחין אחרנין
דשטיין בעלמא ומשתתפי לאינון דנפקו מגו תהומא רבא ואיהו
האי היכלא כד"א משפטיך תהום רבה · ואינון רוחין דלא תהלים
אתמסרו למגלם בעלמין ואתחזון ולא אתחזון כמה דאתמר ל"ו
ולבתר אינון רוחין דשטיין בעלמא ואלין קיימי למרחש נסין לבני
נשא בגין דאלין לא קיימין בטנופא דמסאבא כל כך כאחרנין
והד רוחא ממנא עלייהו ואקרי נסיר"א דאיהו אתנסר מאינון
סטרין דמסאבו יתיר ואלין פרחי באוירא ואבאישו לסטרא ויקרא
דילהון בגין למעבד נסין לאינון די בסטרא דקדושה · ומרוחא כ"ה
דא דאתנסר דאקרי נסיר"א מניה נפקי כמה סטרין אחרנין
מתפרשן לזנייהו וכלהו קיימאן שליחאן בעלמא כל חד וחד
בדקא חזי ליה עד דאתמנון לתתא מלכין וסרכין · ולית לון קיומא



ה) ס"ס יסוד דס"א ע"ד נקודין דקדושה הנ' בתלוה קס"ד ב' · סרע"ו :

תדיר באינון אחרנין דלעילא בהיכלא דא אתדבקותא דסטר
מסאבא וכל תיאובתין מסאבין ומסאבי לעלמא האי איהו זמין
לאפקא בכל רגעא ושעתא אשא ולית מאן דקאים קמיה ׳
מהכא נפיק אשא דרוחא תקיפא לתתא לאתדנא ביה חייבי
עלמא ומהכא נפקא רוחא מלהטא דאיהו אשא ותלגא דאקרי
צלמון כמה דאת אמר °תשלג בצלמון ׳ בהיכלא דא קיימאן תהלים ס״ח
ארבעה פתחין דמתפרשן לארבע סטרין לבר ואלין אחרין ולא
אחרין בסטרא דקדושה ׳ לא אתייחד אלא דאתחזי באינון
פתחין נהורא דנהיר ואיהו אתר דמתתקן בכל פתחא ופתחא
לאינון חסידי דשאר עמין אינון דלא אבאישו לון לישר׳ ואשתדלו
עמהון בקשוט אלין קיימי באלין פתחין ונייחי תמן (נ״א מתחזי סטרא
וכייחי מתחזי סט״א) בפתחא דהאי היכלא באמצעיתא לבר שית פתחין
דמתאחדי בהאי היכלא וכלהו אחרין ביה ׳ הכא אית כוין
פתיחן לסטרא דנהורא קדישא ואינון דוכתין מתתקני למלכי
שאר עמין אינון דלא עאקו לון לישראל ואגינו עלייהו תדיר ׳אין
אית לון יקר בגיניהון דישראל ואתהנו בההוא אפליה דאינון
יתבין מגו נהורא דנהיר מסטרא דקדושה כמה דאת אמר
°מלכי גוים כלם שכבו בכבוד ואי עכרו עאקו לישראל או ישעיה י״ד
דחיקו לון כמה אינון דאחרין בהו ודיינין להו לתתא תלת
זמנין ביומא בכמה דינין משניין אלין מאלין באינון מלכין
דעאקו להו דאתדנו בההוא עלמא בכמה דינין ובכל יומא
ויומא סהדין סהדותא עלייהו דישראל ועל מהימנותא דילהון
ונחתי לתתא ואתדנו תמן ׳ זכאין אינון ישראל בעלמא דין
ובעלמא דאתי ׳ עד הכא שבע היכלין מדורי דסטרא מסאבא
מסטרא דנח״ש ׳ זכאה חולקיה מאן דאשתזיב מניה
ומלחישותיה דלא יתנשיך מניה ולא יטיל ביה ארסא דימות ביה

מכל סטרין אית לאסתמרא מיניה מעילא ומתתא מאן דישתזיב
מרישא לא ישתזיב מזנבא בר אביק רישא זקיף זנבא מחי וקטיל
ועם כל דא אם יישך הנחש בלא לחש כמה דתנינן נטיל רישו
ואפיק נשמתא׳ בג״כ אצטריך ליה לב״נ לאסתמרא דלא יחוב קמי
קב״ה בגין דלא ילהיטו ליה לההוא חוויא דינשוך ויקטל (ס״א וכאין
אינון צדיקייא דידעין ארחין קדישין למיהך בהו דלא למיהך בתר
ההוא חוייא בישא סטרא אחרא מסאבא ומתפרשי מניה ולא
אתפתו אבתריה זכאין אינון בעלמא דין זכאין אינון בעלמא דאתי
(ע״כ) (א) °וייצר יי׳ אלהים את האדם עפר מן האדמה עפר איהו כ״ה׳ כ׳
ולא חומר עפר איהו ויתוב לעפרא כד״א °כי עפר אתה וגו׳ עפר שם ג׳
תשוב לבתר דחטא אתעביד מזונא לנחש ובג״כ כתיב ביה
בנחש ועפר תאכל כל ימי חייך ׳ עפר דא הוא אדם דכתיב
כי עפר אתה וגו׳ ׳ ובג״כ כתיב עפר ולא כתיב אדמה ולא חומר
וכתיב °ונחש עפר לחמו עד דיתער קב״ה ויבער לההוא רוחא ישעיה
מסאבא מעלמא דכתיב °בלע המות לנצח וגו׳ ויקים לההוא עפר ס״ה שם כ״ה
ויתער ליה למחדי בעלמא דכתיב °הקיצו ורננו שוכני עפר וגו׳ שם כ״ו
כתיב והנחש היה ערום והא אוקימנא אבל סטרא דרכיב עליה
יהיב ליה חילא לשלטאה ולמפתי ולאסטאה ודא הוא רזא דדכור׳
דהא דכורא שליט על נוקבא ויהיב בה חילא שמשא וסיהרא
משמשין כחדא ולא מתפרשין לעלמין (חשך ואפיל׳ משמשין כחד׳)
איהו חשך ואיהו אפילה כד״א °ויהי חשך אפלה ׳חשך וערפל שמות י׳
בגין דאית חשך ואית חשך ׳ (ב) תנן מאן דחמא גמל בחלמיה
מיתה אתגזרת עליה ואשתזיב מניה׳ בגין דאיהו סטרא מסאבא
והאי איהו קץ כל בשר ׳ (ג) יומא חד הוה יתיב ר׳ אליעזר קמיה
דרבי שמעון אמר רבי אליעזר האי קץ כל בשר אתהני מאינון
קרבנין

א) מכאן ע״ס הפ׳ הם ליקוטים : ב) ע״ל בפ׳ וו רל״ו ע״א : ג) זה במאמר המגלה בפ׳ נח ס״ד ע״ב :

קרבנין דהוו ישראל מקרבין על גבי מדבחא · או לא · אמר ליה
כלא הוו מסתפקי כחדא לעילא ולתתא · ותא חזי כהני וליואי
וישראל אינון אקרון אדם כחבורא דאינון רעותין קדישין דסלקא
מגווייהו · ההוא אמרא או כבשא או ההוא בהמה האי דקרבין
אצטריך עד לא אתקריב על מדבחא לפרשא עלה כל חטאין
וכל חובין וכל הרהורין בישין דעבד וכדין ההיא אתקרי בהמה
בכלא כגו אינון חטאין ובישין והרהורין כגוונא דקרבנא דעזאזל
דכתיב והתודה עליו את כל עונות בני ישראל וגו׳ הכי נמי הכא ויקרא ט״ז
וכד סלקא על גבי מדבחא מטו לה על חד תרין · ובג״כ דא סלקא
לאתריה ודא סלקא לאתריה דא ברזא דאדם ודא ברזא דבהמ׳ דה״ר כ׳ רל״ט א׳
כמה דאת אמר אדם ובהמה תושיע יי׳ · חביתין וכל שאר מנחות תהלים ל״ו
לאתערא רוחא דקודשא ברעותא דכהנא · ושירתא דליואי
וצלותא דישראל ובההוא תננא ושמנא וקמחא דסליק מתרוון
ומסתפקי כל שאר מארי דדינין דלא יכלי לשלטאה בההוא דינא
דאתמסר לון וכלא בזמנא חדא · תא חזי כלא אתעביד ברזא
דמהימנותא לאסתפקא דא בדא ולאסתלק׳ לעילא מאן דאצטרי׳
עד אין סוף · (ד) אמר רבי שמעון ארימית ידי בצלותין לעילא רכ״ו א׳
דכד רעותא עלאה לעילא קיימא על ההוא רעותא דלא
אתיידע ולא אתפס לעלמין רישא דסתים יתיר לעילא וההוא
רישא אפיק מה דאפיק ולא ידיע ונהיר מה דנהיר כלא בסתימו רעו
דמחשבה עלא׳ למרדף אבתרי׳ ולאתנהר׳ מניה חד פריסו אתפרס
ומגו ההוא פריסא ברדיפו דההיא מחשבה עלאה מטי ולא מטי
עד ההוא פריס׳ נהיר מה דנהיר וכדין ההוא מחשבה עלאה נהיר
בנהירו סתים דלא ידיע · והאי מחשבה לא ידע · כדין בטש האי
נהירו דמחשבה דלא אתיידע בנהירו דפריסא דקיימ׳ דנהיר ממה
דלא

ד) מבואר יפה בפרדס בשער הצחצחות פ״ט :

דלא ידיע ולא אתיידע ולא אתגלייא · וכדין דא נהירו דמחשבה
דלא אתיידע כט"ש בנהירו דפריסא ונהרין כחדא ואתעבידו
תשעה היכלין והיכלין לאו אינון נהורין ולאו אינון רוחין לאו
אינון נשמתין ולאו איתי מאן דקיימא בהו · רעותא דכל תשע
נהורין קיימי כלהו במחשבה דאיהי חד מנייהו בחושבנא כלהו
למרדף אבתרייהו · בשעתא דקיימי במחשבה ולא מתדבקן ולא
אתיידיעו אלין לאו קיימי לאו ברעותא ולאו במחשבה עלאה
תפסין בה ולא תפסין באלין קיימין כל רזין דמהימנותא וכל
אינון נהורין מרזא דמחשבה עלאה ולתתא כלהו אקרון אין סוף
עד הכא מטון נהורין ולא מטון ולא אתיידיעו לאו הכא רעותא
ולא מחשבה · כד נהיר מחשבה ולא ידע ממאן דנהיר כדין
אתלביש ואסתים גו בינה ונהיר מאן דנהיר ואעיל דא בדא עד
דאתכלילו כלהו כחדא · וברזא דקרבנא כד סליק כלא אתקשר
דא בדא ונהיר דא בדא כדין קיימי כלהו בסליקו ומחשבה
אתעטר באין סוף ההוא נהירו דנהיר מניה מחשבה עלאה דלא
ידע איהי בה כלל אקרי אין סוף דמניה אשתכח וקיימא ונהיר
למאן דנהיר ועל דא כלא קאים זכאה חולקיהון דצדיקייא
בעלמא דין ובעלמא דאתי · תא חזי האי סטרא אחרא דאקרי
קץ כל בשר כמה דקשורא אשתכח לעילא בחידו אוף הכי נמי
לתתא בחדוותא ורעותא לאסתפקא כלא לעילא ותתא ואימא
קיימא עלייהו דישראל כדקא יאות · ת"ח בכל ר"ח יהבא ויהבא
כד סיהרא אתחדשא יהבין ליה להאי קץ כל בשר חולקא חדא
יתיר על קרבנין לאתעסק ביה ואשתמש בחולקיה ויהא סטרא
לישראל בלחודייהו בגין דיתאחדון במלכיהון · ודא איהו שעיר
בגין דאיהו חולקא דעשו דכתיב ביה שעיר °הן עשו אחי איש בר' כ"ז
שעיר וע"ד איהו אשתמש בחולקיה וישראל אינון משתמשי
בחולקיהון בג"כ כתיב °כי יעקב בחר לו יה ישראל לסגלתו ות"ח תהלים
האי קץ כל בשר כל רעותיה לאו איהו אלא בבשרא תדיר קל"ה

ובג"כ תקונא דבישרא תדיר לגביה ועז"ד אקרי קץ כל בשר · וכד
איהו שליט על גופא ולאו על נשמתא נשמתא סלקא לאתר'
ובישרא אתייהיב לאתר דא כגוונא דקרבנא דרעותא סלקא
לאתר חד ובישרא לאתר חד ובג"נ דאיהו זכאה איהו קרבנא ממ"ש
לכפרא ואחרא דלאו איהו זכאה לא בגין דביה מומא דכתיב °כי
ויקרא כ"ב לא לרצון יהיה לכם · ועז"ד צריקא כפרא איהו בעלמא וקרבנא
ממש · זכאין אינון צדיקייא בעלמא דין ובעלמא דאתי :
ויכס הענן את אהל מועד דהא כד הפא עננא ית משכנא
שראת שכינתא בארעא ואתעבר רוחא מסאבא דאיהו
קץ כל בשר מעלמא (א) ואסתלק ועאל בנוקבא דתהומא רבא
ורוחא קדישא שרא על עלמא דכתיב ויכס הענן את אהל
מועד · וכתיב ולא יכול משה לבא אל אהל מועד כי שכן עליו
הענן בגין דרוחא קדישא שרא על עלמא ורוחא מסאבא אסתלק
בר דאמשיכו ליה אינון חייביא כמלקדמין על עלמא דאי אינון
לא אמשיכו ליה על עלמא לא אשתכח ולזמנא דאתי זמין
קב"ה לאעברא ליה מעלמא דכתיב °בלע המות לנצח ומחה יי'
ישעיה כ"ה אלהים דמעה מעל כל פנים וחרפת עמו יסיר מעל כל הארץ
כי יי' דבר וכתיב °ואת רוח הטומאה אעביר מן הארץ · ברוך
זכרי' י"ג יי' לעולם אמן ואמן · ימלוך יי' לעולם אמן ואמן :

א) הקלי' חיצונית ראתה שהקדושה מתפשט' בעולם ברחה והיתה מסתלק' מהעולם ונכנסת בחלוני תהום רבה אשר שם אחיותם עד לעתיד לבא יעבירם הקב"ה מהעולם כמ"ש ואת רוח הטומאה אעביר מן הארץ וכו' ביאו"ר יל"אות ·

# בז"ן ל"ד ו"א ע"י

## הגהות דב"ש לפי להרב הגדול חיד"א ז"ל

כי בהיות המקום צר לא שמנו אותם במקומם

דף רל"ז ע"ב דאי אתתכר האי שערא ואתעביד כשעורא וכו' הק' הרב מהרו"כן נר"ו דהוא הפך הדין ע"כ דבריו ועיין מלת שעורים שהביא כל לשון זה דף ז' ע"ב ופירש כמה סודות אכל בזה שתק :

# שייך לחלק שני מספר שמות

**א"ה** להיות שבזוהרים שהגהנו מתוכם א' מהם הוא מהרב ישראל בנימין ז"ל שם נתגלו תשלומי החסרונות באיזהו מקומן · ובאיזה מקום תוספת השייך למקומו ואינם בנמצא בזוהרים הנדפסים עד כען וכדי שלא למנוע בר שמנו אותם כאן ולא במקומם כדי שיבא דף על דף בזוהר מנטובה מאחר שכל כתבי האריז"ל הם על אלו דפי הזוהר הנזכר הוטבעו :

**א"ה** באנו להודיע לקורא בס' הזוה"ק הלזה הנדפס על ידינו בה עשינו לבא בס' הת"נית מאמרים השייכים הללו דפי הזוה"ק אשר בפנים ושורותיו · וכדי שלא להוליד את חסרון מהזוהרים אחרים בה עשינו להניח גם דף הזוהר הנז' ע"ג הסימן במעשהו יתנו בפנים :

**ספר הבהיר** לדף קמ"ו ע"א קודם מאמר ואלה התרומה

סימן ג' דרל"א ע"ב ישב **רבי ברכיה ודרש מאי דכתיב ויקחו לי תרומה כך אמר הקב"ה אותה תרומה הרימו אותי** בתפלותיכם ומי אותו שנדבו לבו להמשך מן העולם הזה כבדוהו כי בו אני שמח שיודיע שמי וממנו ראוי לקח את תרומתי שנא' מאת כל איש אשר ידבנו לבו תקחו את תרומתי מאותו המתנדב דאמר ר' רחימאי צדיקים וחסידים שבישראל שמרימין אותי על כל העולם בזכיותיהן ומהן מתפרנס הל"ב והלב מפרנסן וכל הצורות הקדושות הממונות על האומות · וישראל קדושים נטלו מגוף האילן ומלבו מה לב הדר פרי הגוף אף ישראל נטלו עץ הדר · מה אילן תמר ענפיו סביביו ולולבו באמצע · אף ישראל נטלו גוף האילן הזה שהוא לבו · וכנגד הגוף הוא חוט השדרה באדם שהוא עיקר הגוף ולמה לולב זה · כתיב לו לב · אף הלב מסור ל"ו · ומה ל"ב זה של"שים ושתים נתיבות חכמה בו אף בכל נתיב מהם צורה שומרת שנאמר לשמור את דרך עץ החיים ומאי בר"א ג'
וישכן מקדם לגן עדן וישכן באיתן נתיבות שקדמו לאותו מקום שנקראת גנו שקדם לכרובים דכתי' ואת הכרובים ושקדם ללהט דכתיב את להט החרב · והא כתיב דמים ואש קדמו דכתיב יהי רקיע בתוך המים · וכתיב ויקרא אלהים לרקיע שמים ומנלן שם ה'
דשמים הוי אש דכתיב כי יי' אלהיך אש אוכלה הוא · ומנא דב"י ד'

מלכים א' ח' לן דשמים הקב"ה דכתיב °ואתה תשמע השמים · אטו שלמה
מתפלל אל השמים שישמעו תפלתו אלא שנקרא שמים על
שמו דכתיב השמים ושמי השמים לא יכלכלוך הוי שמו של
הקב"ה והוי איש ואמרת קדם · אלא אימא כחם קדם של אותם
שמואל א' ב' הצורות של המקום ההוא · ומאי נינהו כחם כר"א °אין קדוש
כיי' כי אין בלתך ואין צור כאלהינו · יתיב ר' ברכיה ודריש מאי
לולב דאמרינן אלא לו מסר הלב והיאך אמר ליה שלשה שרים
הם תל"י וגלגל ול"ב ולכל אחד ואחד שנים עשר חזרו השלשה
משלי י' מניין ל"ו וכחם נתקיים העולם דכתיב °וצדיק יסוד עולם תנא
עמוד אחד מן הארץ עד לרקיע וצדיק שמו על שם הצדיקים
ונתגבר ואם לאו מתחליש והוא סובל כל העולם דכתיב וצדיק
יסוד עולם · ואם חלש לא יוכל להתקיים העולם הילכך אפילו
אין בעולם אלא צדיק אחד מעמיד את העולם לפיכך קחו
תרומתי ממנו תחלה ואחרי זאת התרומה אשר תקחו מאתם
מאת הנשאר · ומהו זהב וכסף ונחשת · ד"א ויקחו לי תרומה
ויקחו לקדש תרומה שהיא יו"ד והיא עשירי ומנלן דעשירי קדש
ויקרא כ"ז דכתיב °העשירי יהיה קדש לקדש · ומאי נינהו קדש דכתיב
יחזקאל מ"ד °וראשית כל בכורי כל וכל תרומת כל מכל תרומתיכם דכתיב
תהלים קי"א °ראשית חכמה יראת יי' אין חכמה אלא יראת השם :

שייך לדף ר"ט ע"ב במאמר ועשו כל חכם לב

סימן ד' דתי"ח ע"א סו' כ"ך איכא בצוואת ר"א הגדול קרקע הגן הוא
כשברא הקב"ה ג"ע נטל שלג מתחת
כסא הכבוד וממנה נעשה קרקע הגן וזהו קרקעיתו של ג"ע
ואינו נוגע עם הארץ הזאת שהיא למעלה מכל הארצות רקיע
שע"ג הגן הוא כעין כל הגוונין כמעשה לבנת הספיר ושמו של
הקב"ה חקוק באמצע הרקיע וארבע טבעות בד' קצות הרקיע
וד' אופנים בכל טבעת ובאמצע הרקיע עמוד א' ועמוד הזה

נעוץ

נעוץ מקרקע הגן עד שאוחז פני כסא הכבוד והוא מכוסה מענן הכבוד והמלאך גבריאל לבוש הבדים עומד עליו פעם כולם אוחזים בטבעות הרקיע והעמוד חוזר והרקיע סובב ואותיות שם המפורש בולטות ונוצצו' ועולות ויורדות קול קורא התנודדו מחנות צדיקים קדושים אשריכם שזכיתם לכך מי שמע כזאת מי ראה כאלה בהיות כל נגון הרקיע בנוסעו על ידי האיש לבוש הבדים והוא מסתלק והרקיע עומד והעמוד מנגן עולה ויורד עד שנמשך אור זוהר אור נועם מלמעלה באותו העמוד והצדיקים עומדים לנגד אור ההוא ונהנים ממנו עד חצות הלילה בחצי הלילה כשבא הקב"ה ליכנס עם הצדיקים שומעים קול סיבוב הרקיע והעמוד מנגן וקרקע הגן מתנשא והצדיקים עולים מחופותיהם לקראת בוראם וכל הגן מתמלא מכבודו באותה שעה מזדווגות הרוחות זכרים ונקבות כפי מה שהיו קודם שנבראו מאותו נועם תאותם לחזות בנועם ה' כולם עושים פרי דהיינו רוחות לגרים :

תוספתא שייך לדף רל"ח ע"א קודם המאמר ויביאו

סימן ה' דתע"ב ע"א פקודא לאקרבא קרבנא דאיהו חדתותא דסיהרא בכל ירחא וירחא ובחדתותי דילה למקרב חביבותא עילא ותתא ולאעברא זוהמא מבי מקדשא וקרבנא דר"ח סליק לעילא ׳ בגין לאמשכא נהירו דאנפין ממקורא דלעילא לתתא דדא אצטריך בגין מיעוטא וזעירו דסיהרא וההוא שעיר דר"ח אעבר זוהמא וסליק ליה דלא חפי לסיהרא וכדין אנגיד נגידו לגבה מעילא לתתא ואתנהרת סיהרא כדקא יאות בגין דשעיר מפני זוהמא תדיר ממקדשא וגרם לאמשכא נהירו מעילא לתתא ׳ וקרבנא דא סליק לעילא ׳ ובג"כ כתיב בו חטאת ליי' בגין ההוא זוהמא דחפי לסיהרא ואיהו רזא דכתיב °לפתח חטאת רובץ ואי תימא אמאי כתיב חטאת ליי' אלא ודאי ההוא שעיר מעברא ההוא חטאת וגרם לאמשכא נהירו מעילא ודא איהו ושעיר עזים אחד לחטאת ליי' להטאת לאעברא ליה מן מקדשא ׳ ליי' לאמשכא נהירו מעילא דכד חטאת אתעבר ההוא נהירו וחדוה נחית מעילא לתתא ׳ וע"ה בראשית ד' (margin: °בראש' ד')

 סליק

סליק קרבנא דא לעילא וקרבנא דא אקרי כפרה לפנאה מקדשא ולאעברא זוהמא ע״כ :

**א״ה** בהיות שבזוהרים שהגהנו מתוכם א׳ מהם הוא מהרב ר׳ ישראל בנימין ז״ל שם מלאו תשלומי החסרונות באיזהו מקומן · ובאיזה מקום תוספת השייך למקומו ואינם בנמצא בזוהרים הנדפסים עד כען וכדי שלא למנוע בר שמנו אותם כאן ולא במקומם כדי שיבא דף על דף בזוהר מנטובה מאחר שכל כתבי האר״י אל זלה״ה על אדני דפי הזוהר הנז׳ מוטבעו :

שייך לדף קמ״ה ע״א שורה כ״ג

סימן י׳ דרל״ה ע״כ ש״ו ז׳ ושמא **דיליה איקרי זהב ירקרק ורזא דא אוקמוה חברייא אסתר ירקרוקת היתה**

גוון אתרוג וכלא חד זהב דא איהו רישא בסתימו אע״ג דאיהו באתגלייא לגבי זהב עלאה עד דיתמשכא ושרייא לרישא דגבריאל כמה דאוקימנא ובגין כך כלא איהו ברזא עלאה ואתמשכא ההוא רזא לתתא כולא כגוונא חד · ועשית כפורת וגו׳ רש״א בכל פרשתא דא אשכחנא דאתמסר עבידתא בידא דמשה בר תרין בכלהו כתי׳ ועשית ועשית ובארון ובאפוד כתי׳ ועשו ועשו ולא כתיב ועשית מאי טעמא בארון לא בגין דארון כליל ליה למשה בגויה לאתנהרא מניה ואצטריך אחרנין לתקנא תיקונא ושפירו דיליה למיעל ליה לגביה · באפוד לא דיליה הוא ולא אשתמשא ביה ולא אצטריך ליה למשה למעבד פולחנא דאחוי דהא משה איהו מלכא ואהרן שושביניה דמלכא ואי תימא והא כתיב והלבשת את אהרן ואפדת לו ונתת עליו ושמת עליו הא כולי האי פולחנא דמשה ויקרא דאהרן איהו לאו הכי אלא יקרא דמשה איהו דהא קב״ה לא בעא פולחנא דאהרן אלא על ידא דמשה ואהרן לא יכיל לאתקדשא אלא על ידא דמשה ובכלא אצטריך אהרן למשה וכל האי יקרא דמשה איהו · ועשית כפורת תא חזי כתיב בפרשתא דא עובדא דשמים וארץ וכל אינון חילין דתמן דהא קב״ה לא פקיד למעבד משכנא אלא כעובדי שמים וארץ למהוי כגוונא דדיורא דלעילא ולאתחברא דא בדא כגוונא דנשמתא וגופא למהוי כלא חד · כתיב בראשית ברא וגומר

(margin: שמות כ׳)

בראשית

בראשית הא אוקמוה אבל רזא דעובדא דכפורתא הכא ברמיזו דלעילא שלשלא דמטטרו"ן גניזא דמשכנא לארמא ארמות קודשא לעילא ותתא בראשית ראשיתא עלאה כפורתא גניזא טמירא דאשתכחא מרזא דנקודה טמירא טמירו עלאה ואתפריש פרישו עלאה לאתטהרא גו טהירו טמיר' גו האי כפורתא מיטטרו"ן מטטרו"ן דאתאחרא מתתא לעילא מגו דחילו דאזלא בקושטא גו ארעא הוה אשתכח נהירו דאביד אדם קדמאה ואתטמר ההוא נהירו בגנתא דעדן סלקא לעילא לא אתיישבא בדוכתיה דהא לא הוה אשתלים מכל סטרין שלימו דלתתא הוה גרע דהא אתאביר בחובה דאדם קדמאה נחת לתתא אתטמר גו אילני גנתא אתפשט תמן בכל סטרי גנתא עד דאתייליד חנוך בן ירד כיון דאתייליד הוה אשתכח סמוך לגנתא שריאת ההוא נהירו לאתנהרא בגווייהו אתרבי ברבו קודשא ושרייא עלידה נהירו דמנצצא עאל לגנתא דעדן אשכח תמן אילנא דחיי וענפוי ואנבוי דאילנא ארח ביה ואתיישב גו רוחא דנהירו דחיי אתו שליחן מלאכי עלאי אוליפו ליה חכמתא עלאה יהבו ליה ספר דהוה טמיר גו אילנא דחיי ואוליף מניה וידע ארחוי דקודשא בריך הוא ואשתדל אבתריה הדא הוא דכתיב ויתהלך חנוך את האלהים עד דההוא נהירו אשתלים בגויה כיון דההוא נהירו אשתלים לתתא בעא לסלקא לדוכתיה ובגין לאחזאה ההוא שלימו ברזא דחנוך יומא חד עאל גו גנתא דעדן ואחמו ליה טמירין דגנתא ואנח ההוא ספר וכל דחמא לבר ואיהו צניע בגו חברייא לכתר אתלביש ההוא נהירו גו ההוא לבושא לאחזא' לעילא ולמהוי כסופא בהדי' לכל אינון דעבדו קטרוגא במאריהון דלא יתברי ב"נ בעלמא הה"ד ואיננו כי לקח אותו אלהים ואיננו בהאי עלמא ואיננו כדקא הוה בהאי עלמא כי לקח אותו אלהים לדיוקנא אחרא בהאי איהו נער תדיר ורזא דא אוקימנא חנוך לנער על פי דרכו לאנהגא עלמין כלהו גם כי יזקין לא יסור ממנה דהא אשתכח ביה ואהדר נע"ר בחנוך אתכליל דיוקנא דעלמא טמירא איהו כרסייא דמארידה עביד שליחן

בעלמא כד עלמא ברינא נפקא ואקרי מטטרו"ן רבון על כל
חיילין עלאין וסבא איהו נער עאל מעלמא לעלמא ואתיישבא
רוגזא דיוקנא דא אתפרס בפריסו כפורתא ואתציירן בירה
בההוא פריסו תרין דיוקנין חד דכר וחד נוקבא וקיימן התרין
רביין עולימין רחימין ברחימו דביקן דא בדא ורזא דא בראשית
ברא אלהים פריסו כפורתא סתימאה את השמים ואת הארץ
תרין כרובין קיימן בדביקו דחביבותא שמים וארץ לא כתיב
אלא את לאסגאה תרין כרובין כחדא כפרת דא פריסא לגו
בטמירו דהיכלא ובתרין סטרין קיימן תרין אין בראשית סלקא
לעילא רזא דיליה נחתא לתתא כגוונא דההוא רזא דבראשית
סלקא לעילא לעילא ולא אתרשים ברשימו נפקא רשימו לתתא
ואתעביד מניה כפורתא עלאה רשימא ברשימין תלתא ברזא
יהו"ה אלהינ"ו יהו"ה מאלין תלתא נפקו תלתא אחרנין ואינון
שית והיינו בר"א שי"ת אתפרס כפורת דא לסטר דרום ומערב
ואפיק תרין כרובין כחדא דכר ונוקבא דאשתכחון דא לקבל
דא דרום איהו ראש כהן בראש ואיהו דכר מערב איהו נוקבא
בת יחידה בת היתה לאברהם ודאי והיינו ברזא דבראשית כ"ת
רא"ש י' כפורתא דלא אשתמודע עד דאתפרס בפריסו ואפיק
תרין אלין כגוונא דא ה' וע"ד בת ב"ת רא"ש בת לאברהם י'
י' כפורתא לאתפרסא אתהדר כפורתא ממערב לצפון ואתפרס
בפריסו ואתגלייא דכר דאתאחיד בסטרא דכפורתא ונוקבא
אתטמרת לתתא ואתעבידת כאר דצפון ורזא דא בראשית ב"ת
א"ש י' כפורתא ר' (נ"א י') פריסו דאתפרס ואתחזי חד ולא תרין
דהא נוקבא אתכפייא לתתא ואי תימא ר' בלא חד פריסו עילא
ותתא הכי הוא דלא אפרייש שמא דא מן דא כלא איהו אלהים
אתהדר כפורתא ממערב למזרח פריס פריסו בתרין סטרין בסטר'
דמזרח ובסטרא דמערב כיון דכפורתא קיימא במזרח ומערב
כדין חדוה אשתבח וחבורא כדקא יאות והאי בת אתכלילת
ביעטרהא כדקא יאות וקיימא באשלמותא וכדין איהו ברזא
דילה בראשית בלא פרודא כלל ולקבל תלת זמנין אין סלקין
ישראל

ישראל תלת זמנין למיחג חגייהו בפסח אתהדר כפורתא בסטר דרום ומערב וכדין ההיא בת קיימא באברהם ואיהי בת ראש ותמן הלל ולאו הלל גמור דהא תרין כרובין אלין לאו אינון באשלמותא כדקא יאות דהא ישמעאל נפקא ומקטרגא ׳ מיומא דר״ה עד יומא דסוכות אתהדר כפורתא מצפון למערב כדין ההיא בת אתכפייא וקיימא ביה ביצחק ולאו בחדוה ואיהי ב״ת א״ש ואינון לאו באשלמותא וע״ד לית תמן הילא כלל דהא עשו נפקא ומקטרגא ׳ בסוכות סלקא האי בת ואשלימת בירה ביצחק ומתחברן דא בדא וכדין הלל גמור עד דאשתכיך רוגזא וחברותא אשתכח ׳ בשבועות עצרת אתהדר כפורת׳ בסטר מזרח ומערב כדין שלימו אשתכח וחביבו ודביקותא איהו בכל סטרין וחדוה דעלאי ותתאי וכדין תורת ה׳ תמימה משיבת נפש ובתלת זמנין אלין כפורתא אתהדרת בסטרהא כדקא יאות כפורת דא אתפרסא לעילא גו ההוא נקודה טמירא בנהירו קדמאה דאתפרסא לבתר אתפרס בשלימו ושרייא על ההוא פריסו קדמא׳ כד אתחפייאן גדפי כרובים על האי כפירת בגין דאתחפייא כפורת ולא יהא באתגלייא כפורת כפרת כתיב דכד אתי נהירו עלאה אינון כרובים בטשי בגדפייהו וסלקי לון לעילא ואמרין שירתא מסגיאו דההוא חדוה דההוא נהירו כגוונא דא לתתא וכפורתא אתהדר ומאינון תלתא וחד הוו כרובים ימינא ושמאלא ימינא שרייא ביה רוחא דלעילא מההוא סטרא ושמאלא דהוה למערב באהדרותא דכפורתא קאים לגביה בסטר שמאלא ושרייא ביה רוחא דנוקבא ואתחבר דא בדא בחביבו דדכר ונוקבא וכן לכל סטרין באהדרותא דכפורתא ולעולם תרין אינון דכר ונוקבא לתתא בהאי עלמא אינון תרין ולא יתיר ואי תימא לעילא הוא׳ ולא אצטריך דבקותא בכפורתא איך יתהדר כפורתא ודאי בההוא אהדרותא אתדבק דא בדא ותדיר אתדבק בה כגוונא דכרובים ׳ אינון לעילא קיימין על את וניסא והא אוקימנא רזא דכתיב פורשי כנפים סוככים ולא כתיב פרושי כנפים סכוכים אלא על את וניסא הוו קיימין זמנין ידיעאן הוו סלקאן גדפייהו

ופרשי לון לעילא בכל יומא והוו מתסרכן ומחפיין על כפורתא ועל דא באת וניסא הוו קיימין בכל אתר דרוחא עלאה הוה אתי ושרייא ודאי כההוא אתר דישאר' אית ביה ממ"שו וקיימא באת וניסא ב"נ איהו מעפרא ועד לא שרא עליה נציצו דרוחא דלעילא לית ביה ממשו כיון דשרייא עליה אית ביה ממ"שו וקיימא בקיומא ואי תימא דא בלחודוי ·

תא חזי מחוטרא דאהרן דאיהו אעא בלא ממ"שו כלל כיון דשדר ביה קב"ה זעירו דרוחא קאים בקיומא ואתעביד ביה בריה וממשו ומה אעא דלאו אורחיה בכך כיון דשדר ביה קב"ה חד זעירו דרוחא קאים בקיומיה והוה ביה ממ"שו כרובים דאינון קדושה וקיימן בקדושה כגוונא דלעילא עאכ"ו · בכל זמנא דישראל הוו זכאין כרובים הוו דביקן בדביקו אפין באפין כיון דהוו סרחין הוו מתהדרן אפייהו דא מן דא מנא הוו ידעי הכא אפליגו עמודין דעלמא אבל בתננא דקרבנא ובקורבנא על גבי מדבחא וכהנא כד בריך ית עמא באינון תלתא הוו ידעי רזא דכרובים מהדרן אנפין דא מן דא וקב"ה בעי תיוכתא דבניי תננא דקרבנא כד הוו ישר' זכאין תננא הוה סליק לעילא באורח מישר בעטורא בקולפין אי לסטר מזרח אי לסטר מערב או בכל סייפי עלמא באורח מישר הוה סליק וכד לא סטא לימינא ולשמאלא כדין רעותא קיימא לעילא ותתא וקב"ה אתרעי בעובדין דישר' בחביבו יתיר · בקורבנא ע"ג מדבחא כד הוו ישראל זכאין הוה מתחזי על גבי אשא דמדבחא דיוקנא דאריה דאכיל קורבנא על מדבחא וכד לא הוו זכאין הוו חמאן דיוקנא דכלבא רביע על מדבחא · כהנא כד בריך ית עמא בשעתא דזקיף ידוי כד הוו ישראל זכאין ואתחזון לברכא ידוי הוו זקפין בזקיפו בלא טורח כלל ואתרמו בחידו וברעו כדין שכינתא שרייא עלייהו ואזדקיפו אינון מגרמייהו וכדין כהנא הוה ידע דאתחזון ישראל לברכא ובריך לון ברעותא דלבא וכד ידוי הוו יקירן ובטורח סגי אזדקפו ולא יכיל לארמא לון אלא ברוב טורח כדין הוה ידע דשכינתא לא שרייא על ידוי וישר' לא אתחזון לברכה דבגין דבשעתא

דשכינתא

דישכינתא הוה אתייא לישרייא על ידוי כל אינון אצבעאן דאינון
בדיוקנא עלאה הוו חדאן בחידו לקבלא לה לישכינתא עלייהו
ופרחי לאזדקפא לעילא כמה דהוו חדאן כרובים דהאי עלמא
וכ״ש לעילא לקבלא לה לשכינתא על גבייהו ורזא דא וידי משה
כבדים וגו׳ מ״ט בגין דההיא שעתא ישראל לא הוו זכאין וידוי
דמשה אתייקרו ולא יכיל לזקפא לון דכתיב לעילא על ריב בני
ישראל וגו׳ וכדין ויבא עמלק ואתייקרו ידוי ולא הוה יכיל
לזקפא לון עד דקביל עונשא דכתיב ויקחו אבן וגו׳ והיה כאשר
וגו׳ כגוונא דא לוחי אבנא כגוונא דכהנא וע״ד כרובים בההוא
זמנא דהוו ישראל זכאין הוו אנפין באנפין מתדבקין דא בדא
וכד לא הוו זכאין הוו מהדרין אפין אלין מאלין ועל רזין אלין
(נר׳ דא סן ריא) הוו ידעין אי ישראל זכאין אי לא כרובים רביין וכלא
ברזא חד קיימי דכתיב ״כי נער ישראל ואהבהו ובגין כך כלא הושע י״א
בחדותא דסיהרא קיימי כמה דאתחדי דא בחדותא הכי
איהו כלא ובגין כך נער אינון נערים ורזא דא אשת נעורים
דקיימא על תרין נערים בחדותא עלאה כרובים אנפי עלאי
ואנפי זוטרי ודאי הכי אינון אנפין טמירין לעילא דלא אתגלייאן
ובגינייהו חדותא דסיהרא ומילוי דילה אפי זוטרי לתתא כמה
דאוקימנא בכפרת לעילא ותתא ברזא חדא קיימא את השמים
ואת הארץ אלין רזא דתרין כרובים חד דכר וחד נוקבא למהוי
דביקין אלין באלין בחביבותא כמה דאתמר את לאסגאה עילא
ותתא כחדא למהוי רזא דכרובים בכללא חדא ׳ כתיב ״עבדו תלים ק׳
את ה׳ בשמחה חדוותא דתרין כרובין דהא רביין כל מה דישארי
בגווייהו אתהדרו אנפוי כרבייא וחדי עמהון ורזא דא כיון דישארי
עלייהו מאן דשארי אתהדר נער בחידו דכלא וברעותא אע״ג
דאתייא בדינא על עלמא כיון דשארי עלייהו אתהדר בחדוה נער
קטירא בחידו ועלמא אתהדר ברחמי מאן דאיהו ברוגזא ייתין
לגביה נער וישתכך רוגזיה ויתהדר בחדוה ושוי נרמיה כרבייא
וכדין כלא בחידו ועל רזא דסתרא דא כי נער ישראל ואהבהו
לית רחימו וחביבו כר ברבייא כתיב ״יהושע בן נון נער לא ימיש שמות ל״ג

הוה

הוה קאים גו משכנא דמשה בגין דההוא אהל אהל דמשה הוה
ובשעתא דשכינתא הוה אתייא אשתכח תמן יהושע דאיהו נער
ומיד הוה בחידו ורעו דחדוה ויהושע אנפוי דסיהרא בכלא בכד
רזין דיליה הכי הוה כיון דמשכנא אתבני לא אצטריך יהושע
למהוי תמן אלא כרובים הוו תמן ומשתכחי כחביבו דא בדא
אנפין באנפין כרביי בחידו כיון דשארי עלייהו מיד כלא בחידו
ודינא לא אשתכח כלל בג״כ קב״ה דרעותיה בעמא דישראל
בעא לאחזאה עובדא לתתא לאתערא רחמי ולאעברא דינא
דלא ישלוט עלייהו כלל ויהון תדיר בחדוה עמיה זכאין אינון
בעלמא דין ובעלמא דאתי ׳ כתיב ׳והנער שמואל משרת וגו׳
כתיב נער וכתיב ׳ושמואל בקוראי שמו ותנינן שקול היה שמוא
בנגד משה ואהרן אי שקול איהו כמשה ואהרן אמאי כתיב נער
דהא מכמה דרגין אינון לא הוה מטי אפילו לדרגא זעירא דמשה
כ״ש למהוי שקיל כתרווייהו אלא האי קרא הכי הוא משה ואהרן
בכהניו משה איהו נביאה מהימנא עלאה ע׳ כל שאר נביאייא
אהרן בכהניו איהו כהנא עלאה על כל שאר כהני עלמא דלא
הוה כהנא רבא דסליק בדרגא עלאה כאהרן זכה אהרן לכהונה
ונבואה נביא וכהן מה דלא זכה כהנא אחרא ואי תימא הא
זכריה כהן ונביא הוה ההיא נבואה לשעתא הוות וכו׳ כמו שכתוב
בדפוס ׳ דף קמ״ח ע״א שורה מ״ו :



נשלם בכי טוב חלק שני מספר שמות :
שבח לאל הנותן עוז ותעצומות :